

New Testament

Kikwango Language

Kikwango - Bible - New Testament

Matai	3	
Malako	73	
Luka	118	
Yoane	194	
Bisalu Ya Bantumwa	251	
Loma	320	
1 Kolinto	350	
2 Kolinto	380	
Ngalata	399	
Efeso	409	
Filipi	419	
Kolosai	427	
1 Tesalonika	434	
2 Tesalonika	441	
1 Timoteo	445	
2 Timoteo	454	
Tito	460	
Filemoni	464	
Ebeleo	466	
Yakobi	488	
1 Petelo	496	
2 Petelo	504	
1 Yoane	509	
2 Yoane	517	
3 Yoane	518	
Yuda	520	
Nzaikulu	522	

Kikwango - Bible - New Testament

Matai

Matai 1

Nkanda ya mbutukulu ya Yesu

- ¹Nkanda ya mbutukulu ya Yesu Klisto, mwana ya Davidi, mwana ya Abalahami. *Luk. 3:23*
- ²Abalahami vandaka tata ya Isaki, Isaki tata ya Yakobi, Yakobi tata ya Yuda ye bampangi ya yandi. *1 Mose 21:2; 25:24; 29:35*
- ³Yuda ye Tamali butaka Pelesi ye Sela, Pelesi tata ya Heselone, Heselone tata ya Lami. *1 Mose 38:27; 1 Lus. 2:4, 5*
- ⁴Lami tata ya Aminadabi, Aminadabi tata ya Nasoni, Nasoni tata ya Salamoni. *Luti 4:19*
- ⁵Salamoni ye Lakabi butaka Boasi, Boasi ye Luti butaka Obedi, Obedi tata ya Isai.
- ⁶Isai tata ya Davidi, ntinu, Davidi ye nkento ya vandaka ya Ulia butaka Solomo. *1 Sam. 17:12; 2 Sam. 12:24*
- ⁷Solomo tata ya Lehabami, Lehabami tata ya Abia, Abia tata ya Asa.
- ⁸Asa tata ya Yosafati, Yosafati tata ya Yolami, Yolami tata ya Usia. *1 Nt. 15:24; 2 Nt. 8:16, 24*
- ⁹Usia tata ya Yotami, Yotami tata ya Ahasi, Ahasi tata ya Hiskia. *2 Lus. 26:23; 27:9; 2 Nt. 16:20*
- ¹⁰Hiskia tata ya Manase, Manase tata ya Amoni, Amoni tata ya Yosia. *2 Nt. 20:21; 1 Lus. 3:14; 2 Lus. 33:25*
- ¹¹Yosia tata ya Yekonia ye mpangi ya yandi mu ntangu ya bau natwaka ku Babeli. *2 Nt. 23:30, 34; 1 Lus. 3:15, 16*
- ¹²Kulanda ya bau natwaka ku Babeli, Yekonia tata ya Sealatieli, Sealatieli tata ya Zelubabeli. *1 Lus. 3:17, 19; Yes. 3:2; 5:2*
- ¹³Zelubabeli tata ya Abiudi, Abiudi tata ya Eliakimi, Eliakimi tata ya Asoli.
- ¹⁴Asoli tata ya Sadoki, Sadoki tata ya Akimi, Akimi tata ya Eliudi.
- ¹⁵Eluidi tata ya Elasali, Elasali tata ya Matani, Matani tata ya Yakobi.
- ¹⁶Yakobi tata ya Yosefi, bakala ya Malia ya butaka Yesu, ya bingwa Klisto.

¹⁷Mpilayai bambandu yonso tuka Abalahami ti Davidi ikele babandu kumi ye iya; bambandu tuka Davidi ti bau; natwaka ku Babeli ikele kumi ye iya; bambandu tuka bau natwaka ku Babeli ti Klisto ikele kumi ye iya.

Lubutuku ya yandi ye nkumbu ya yandi

¹⁸Lubutuku ya Yesu Klisto vandaka mpilyai: Bu ngudi ya yandi Malia silwaka kwa Yosefi, bu bau imene kwiza sikamosi ve, yandi monwaka na divumu ya katuka na Mpeve Yanlongo. *Luk. 1:37*

¹⁹Kansi Yosefi bakala ya yandi, sambu na yandi vandaka muntu ya lunungu ye zolaka ve kumonisa yandi nsoni nantwala ya bantu, yandi zolaka kubika yandi mu kinsweki. *5 Mose 24:1*

²⁰Bu yandi yindulaka mambu yai, tala, wanjo ya Mfumu monikaka kwa yandi mu ndozi, kutuba: Yosefi, mwana ya Davidi, tita ve kubaka Malia nkento ya nge, kadi yina ya yimitwa mu yandi ikele ya Mpeve Yanlongo.

²¹Yandi tabuta mwana bakala, ye nge tabinga nkumbu ya yandi YESU, kadi yandi tavulusa bantu ya yandi na masumu ya bau. *Luk. 1:31; 2:21; Bis. 4:12; 10:43; 13:38*

²²Mambu yai yonso vandaka, na yo lenda maniswa ya Mfumu tubaka mu mbikudi, kutuba:

²³Tala, nkento ya imene kuzaba bakala ve tavanda na divumu ye tabuta mwana bakala; bau tabinga nkumbu ya yandi Emanueli, tendula ya yo ikele yai: Nzambi ikele na beto.

²⁴Yosefi sikamaka na tulu ye salaka mpilamosi wanjo ya Mfumu sikidikisaka yandi, ye bakaka nkento ya yandi.

²⁵Kansi yandi zabaka yandi ve ti yandi butaka mwana bakala; yandi bingaka nkumbu ya yandi YESU.

Matai 2

Banduenga kwiza kusambila Yesu

¹Bu Yesu butukaka mu Betelemi ya Yuda mu bilumbu ya Elode ntinu, tala, banduenga ya este kwizaka ku Yelusalemi, kutuba:

²Ntinu ya baYuda ya butukaka ikele wapi ? Kadi beto monaka mbwetete ya yandi mu este, ye beto kwiza kusambila yandi. *3 Mose 24:17*

³Bu ntinu Elode kuwaka yo, yandi zakamaka ye Yelusalemi yonso sikamosi na yandi.

⁴Yandi kutikisaka bambuta banganga yonso ye bansoniki ya bantu ye yuvulaka bau: Klisto tabutuka wapi ?

⁵Bau tubaka kwa yandi: Mu Betelemi ya Yuda, kadi mpilayai yo sonamaka mu mbikudi:

⁶Nge Betelemi, mu nsi ya Yuda, nge ikele fioti ve nakati bamfumu ya Yuda, kadi mu nge tabasika nyadi ya tavanda mvungi ya bantu ya mono Isaeli. *Mika 5:2*

⁷Buna Elode bingaka banduenga mu kinsweki, ye yuvulaka bau mbote ntangu nki mbwetete monikaka.

⁸Yandi fidisaka bau ku Betelemi, ye tubaka: Kwenda kusosa mbote mwana fioti, bu beno imene kumona yandi, twala mono ndinga, ye mono mpe lenda kwiza kusambila yandi.

⁹Kansi bu bau imene kuwa ntinu, bau kwendaka, tala, mbwetete ya bau monaka mu este kwendaka nantwala na bau, ti yo kwizaka kutelema va zulu ya sika ya mwana fioti vandaka.

¹⁰Bu bau monaka mbwetete, bau yangalalaka na kiese ya luta mingi.

¹¹Bau kotaka mu nzo ye monaka mwana fioti ye Malia, ngudi ya yandi; bau fukamaka ye sambilaka yandi ye kangulaka bima ya bau ya ntalu, bau pesaka yandi matabisi, wola ye bima ya mfwitila mwisi ye mile. *Nk. 72:10; Yes. 60:6*

¹²Bu Nzambi imene kuluengisa bau mu ndozi kuvutuka kwa Elode ve, bau kwendaka nzila yankaka ku ntoto ya bau.

Yosefi tininaka kuna Ngipiti

¹³Bu bau imene kwenda, tala, wanjo ya Mfumu monikaka kwa Yosefi mu ndozi, kutuba: Telema, baka mwana fioti ye ngudi ya yandi, ye tinina ku Ngipiti, ye vanda kuna ti mono tuba kwa nge, kadi Elode tasosa mwana fioti kufwa yandi.

¹⁴Yandi telemaka ye bakaka mwana ye ngudi ya yandi mu mpimpa, ye kwendaka ku Ngipiti.

¹⁵Bau vandaka kuna ti Elode kufwaka, na yo lenda kumaniswa ya Mfumu tubaka mu mbikudi, kutuba: Mono imene kubinga Mwana ya mono tuka, Ngipiti. *2 Mose 4:22; Hos. 11:1*

Elode kufwaka bana fioti

¹⁶Bu Elode zabaka banduenga sekaka yandi, yandi vandaka na makasi mingi, yandi fidisaka kufwa bana babakala yonso mu Betelemi ye ndambu yonso ya mfinama, bau ya mvu zole ye ya konda yau, bonso vandaka ntangu ya yandi yuvulaka banduenga mbote.

¹⁷Buna mambu ya tubwaka mu Yelemia mbikudi maniswaka, yandi tuba:

¹⁸Ndinga kuwakana mu Lama. Bau kudila ye kunionga mingi; Lakeli kudila bana ya yandi, yandi zolaka kubombwa ve, kadi bau ikele ve.

Yosefi vutukaka

¹⁹Bu Elode imene kufwa, tala, wanjo ya Mfumu monikaka kwa Yosefi mu ndozi mu Ngipiti, kutuba:

²⁰Telema, baka mwana ye ngudi ya yandi, kwenda kukota mu nsi ya Isaeli, kadi bau ya sosaka moyo ya mwana fioti imene kufwa.

²¹Yandi telemaka ye bakaka mwana ye ngudi ya yandi ye kwizaka mu nsi ya Isaeli.

²²Bu yandi kuwaka Alakelao ikele kuyala mu Yuda mu sika ya tata ya yandi Elode, yandi titaka kwenda kuna; bu Nzambi imene kuluengisa yandi mu ndozi, yandi kwendaka mu ndambu ya Ngalili,

²³ye kwizaka kuvanda mu bwala ya bingwa Nazaleti, na yo lenda kumaniswa ya tubwaka mu bambikudi: Yandi tabingwa mwisi Nazaleti.

Matai 3

Yoane longa ye botika

¹Mu bilumbu yina Yoane Mbotiki kwizaka kusamuna mu nsi ya mpamba ya Yuda, kutuba: *Mal. 1:2; Luk. 3:3; Yoa. 1:6*

²Pindula mabanza, kadi kimfumu ya zulu ikele mfinama. *Mat. 4:17; Mal. 1:15*

³Kadi yai ikele yandi ya tubwaka mu mbikudi Yesaya, kutuba: Ndinga ya mosi kuboka mu nsi ya mpamba: Yidika nzila ya Mfumu ye sungika tunzila ya yandi. *Yes. 40:3; Yoa. 1:23*

⁴Yoane kibeni vandaka na mvwatu ya mika ya mbizi yanene ya bingwa kamela ye mukaba ya mukanda va luketo ya yandi; madia ya yandi vandaka bampasu ye mbwiki ya nseke. *2 Nt. 11:8, 18; Mal. 1:16*

⁵Buna Yelusalemi ye Yuda yonso ye nsi yonso ya zunga Yodani basikaka kwa yandi.

⁶Bau botikwa kwa yandi mu nzadi ya Yodani, ye bau ndimaka masumu ya bau. *Mal. 1:5*

⁷Kansi bu yandi monaka bafalisi ya basaduki mingi kwiza ku mbotika, yandi tubaka kwa bau: Beno bana ya banioka ya mbi, nani longaka beno kutina makasi ya ikele kwiza ? *Mat. 12:34; 23:33; Luk. 3:7; Lom. 5:9; 1 Tes. 1:10*

⁸Sambu na yai, sala mabundu ya lunga mpindulu ya mabanza; *Luk. 3:8*

⁹Ye banza ve kutuba mu beno kibeni: Beto ikele na tata, ikele Abalahami, kadi mono tuba kwa beno: Nzambi lenda kifulukisa bana na matadi yai kwa Abalahami. *Yoa. 8:39; Bis. 13:26*

¹⁰Ntangu yai soka imene kutulwa na mianzi ya banti; konso nti ya buta mabundu ya mboto ve, tazengwa ye loswa mu tiya. *Mat. 7:19; Luk. 13:7; Yoa. 15:2, 6*

¹¹Mono ikele kubotika beno mu masa mu mpindulu ya mabanza, kansi yandi ya kwiza nanima na mono luta mono mu ngolo, mono lunga ve kunata nsampatu ya yandi. Yandi tabotika beno mu Mpeve Yanlongo ye mu tiya. *Mal. 1:8; Luk. 3:16; Yoa. 1:26; Bis. 1:15; 2:4; 11:16; 19:4*

¹²Vevomono ya yandi ekile mu diboko ya yandi, yandi tasukula mbote sika ya yandi ya vevila; yandi tayonzika nkeni ya ble ya yandi mu lundulu, kansi mpusu yandi tayoka mu tiya ya zima ve. *Mat. 13:30; Luk. 3:17*

Yesu botukwa

¹³Buna Yesu katukaka na Ngalili ye kwizaka kwa Yoane ku Yodani kubotukwa yandi. *Mal. 1:9; Luk. 3:21*

¹⁴Kansi Yoane zolaka kubuya yandi, kutuba: Mono fwiti kubotukwa na nge, ye nge ikele kwiza kwa mono ?

¹⁵Yesu vutulaka kutuba kwa yandi: Bika yo salwa ntangu yai, kadi yo lunga beto kulungisa lunungu yonso. Buna yandi buyaka ve.

¹⁶Bu Yesu botukwaka, nswalu yandi basikaka tuka masa, tala, mazulu kangukaka, yandi monaka Mpeve ya Nzambi kulumuka mu kifwani ya yembe, ye kwiza va yandi. *Mat. 1:10; Luk. 3:22; Yoa. 1:32, 33*

¹⁷Tala, ndinga katukaka tuka mazulu, kutuba: Yai ikele Mwana ya mono ya zolwa, ya yangidisa mono. *Nk. 2:7; Yes. 42:4; Mat. 12:18; 17:5; Luk. 9:35; Kolo. 1:13, 19; 2 Pet. 1:17*

Matai 4

Diable yunsa Yesu

¹Buna Yesu tombolwaka na Mpeve ku nsi ya mpamba, kuyunswa na diable. *Mal. 1:12; Luk. 4:1*

²Bu yandi imene kubuya madia bilumbu makumi iya ye mpimpa makumi iya, buna yandi vandaka na nzala. *2 Mose 34:28; 1 Nt. 19:8*

³Muyunsi kwizaka ye tubaka kwa yandi: Kana nge ikele Mwana ya Nzambi, tuba ku matadi yai kupinduka mampa.

⁴Yandi vutulaka ye tubaka: Yo ikele kusunama: Muntu tavanda na moyo sambu na mampa kaka ve, kansi na ndinga yonso ya basika tuka munoko ya Nzambi. *5 Mose 8:3*

⁵Buna diable nataka yandi ku bwala ya nlongo, ye tulaka yandi va nludi ya tempelo,

⁶ye tubaka kwa yandi: Kana nge ikele Mwana ya Nzambi, dilosa nansi, kadi yo ikele kusonama: Yandi tasikidikisa banjo ya yandi sambu na nge, bau tanata nge mu maboko ya bau, na nge tasakuba dikulu ya nge va ditadi ve. *Nk. 91:11*

⁷Yesu tubaka kwa yandi: Yo ikele kusonama diaka: Nge tayunsa Mfumu Nzambi ya nge ve, *5 Mose 6:16*

⁸Diable nataka yandi diaka va mongo ya nda mingi, ye songaka yandi bimfumu yonso ya nsi ye nkembo ya yau,

⁹ye tubaka kwa yandi: Yai yonso mono tapesa kwa nge kana nge fukama ye sambila mono.

¹⁰Buna Yesu tubaka kwa yandi: Satana, katuka awa, kadi yo ikele kusonama: Nge fwiti kusambila Mfumu Nzambi ya nge, yandi kaka nge fwiti kusadila.

¹¹Buna diable bikaka yandi, tala, banjo kwizaka kusadila yandi.

Yesu kwiza ku Kapenaumi ye yantika kulonga ye kubinga banlonguki

¹²Bu yandi kuwaka, bau imene kusimba Yoane, yandi kwendaka ku Ngalili; *Mal. 1:14; Luk. 3:20; 4:12; Yoa. 4:23*

¹³yandi bikaka Nazaleti ye kwizaka kuvanda mu Kapenaumi ya ikele mfinama ku mbu, mu ndambu ya Zebuluni ye Nafatali,

¹⁴na yo lenda kumaniswa ya tubwaka mu mbikudi Yesaya, kutuba: *Yes. 8:22; 9:1*

¹⁵Nsi ya Zebuluni ye nsi ya Nafatali na nzila ya mbu ku simu ya Yodani, ikele Ngalili ya bapaïen,

¹⁶bantu ya vandaka mu tombe monaka mwini ya nene, bau ya vandaka mu sika ye kini ya lufwa, kwa bau mwini imene kwiza.

¹⁷Tuka na ntangu yina, Yesu yantikaka kusamuna ye kutuba: Pindula mabanza, kadi kimfumu ya zulu ikele mfinama. *Mat. 3:2; 10:7; Mal. 1:15*

Yandi zieta mu Ngalili

¹⁸Bu yandi tambulaka mfinama ku mbu ya Ngalili, yandi monaka bampangi zole, Simoni ya bingwa Petelo, ye Andele mpangi ya yandi, bau vandaka kulosa konde mu mbu, kadi bau vandaka bantambi. *Mal. 1:16; Yoa. 1:42*

¹⁹Yandi tubaka kwa bau: Kwiza, landa mono ye mono taki tula beno bantambi ya bantu.

²⁰Nswalu bau bikaka makonde ye landaka yandi.

²¹Tuka kuna bu yandi ikele kwenda, yandi monaka bampangi zole yankaka, Yakobi ye Yoane mpangi ya yandi, bana ya Zebedai mu bota, ye monaka tata ya bau Zebedai, bau yidikaka makonde ya bau; yandi bingaka bau.

²²Nswalu bau bikaka bota ye tata ya bau ye landaka yandi.

²³Yesu kwendaka kutambula mu nsi yonso ya Ngalili, kulonga mu banzo ya bau ya sambilu, ye kusamuna nsamu mbote ya kimfumu, ye kubelula maladi mutindu yonso ye kimbevo yonso nakati na bantu. *Mat. 9:35; Mal. 1:23; Luk. 4:16, 23*

²⁴Nsangu ya yandi kwendaka mu nsi yonso ya Silia. Bau twalaka kwa yandi bambevo yonso ya vandaka na maladi ye mpasi mpila na mpila, ya bakama na bampeve ya mbi ye bantu ya mbikulu ya ngonda ye bantu ya mianzi; yandi belulaka bau.

²⁵Bibuka mingi landaka yandi, tuka Ngalili ye Dekapoli ye Yelusalemi ye Yuda ye muna simu ya Yodani. *Mal. 3:7; Luk. 6:17*

Matai 5

Yesu yantika kulonge va mongo

¹Bu yandi monaka bibuka, yandi tombokaka va mongo; bu yandi vandaka, banlonguki ya yandi kwizaka kwa yandi.

²Yandi kangulaka munoko ya yandi ye longaka bau:

³Kiese ikele na bansukami mu mpeve, kadi kimfumu ya zulu ikele ya bau. *Luk. 6:20*

⁴Kiese ikele na bau ya ikele na kiadi, kadi bau tabombwa. *Yes. 61:2; Luk. 6:21*

⁵Kiese ikele na banlembami, kadi bau tabaka difwa ya ntoto.

⁶Kiese ikele na bau ya ikele na nzala ye kiwini ya lunungu, kadi bau tayukutisawa. *Yes. 55:1; 66:13; Mat. 11:28; Yoa. 6:35*

⁷Kiese ikele na bau ya kuwila nkenda, kadi bau tawilwa nkenda.

⁸Kiese ikele na bau ya ikele vedila mu ntima, kadi bau tamona Nzambi. *Nk. 24:4; 1 Kol. 13:12; Eb. 12:4; 1 Yoa. 3:2*

⁹Kiese ikele na bau ya sala yenge, kadi bau tabingwa bana ya Nzambi.

¹⁰Kiese ikele na bau ya zomwa sambu na lunungu, kadi kimfumu ya zulu ikele ya bau. *1 Tim. 2:12; 1 Pet. 3:14*

¹¹Kiese ikele na beno, bu bantu finga beno ye zoma beno, ye bu bau tatuba luvunu ye tuba beno ikele mbi sambu na mono. *Luk. 6:22; 1 Pet. 4:14*

¹²Vanda na kiese ye yangalala mingi, kadi nsendo ya beno mu zulu ikele nene, sambu na mpilayai bau zomaka bambikudi ya vandaka nantwala ya beno.

¹³Beno ikele mungwa ya ntoto; kansi kana mungwa katuka nzenzo, mu nki yo tazenzulwa diaka? Yo ikele na mfunu diaka ve, kansi kuloswa ye bantu diata yo na makulu. *Mal. 9:50; Luk. 14:34*

- 14** Beno ikele mwini ya nsi. Bwala ya ikele va mongo lenda swekwa ve. *2 Kol. 4:6; Fili. 2:15*
- 15** Mpe bantu kwika mwinda ve ye tula yo nansi ya kitunga, kansi va meza ya mwinda, ye yo kienzudila bantu yonso ya ikele mu nzo. *Mal. 4:21; Luk. 8:16; 11:33*
- 16** Mpilayai, bika mwini ya beno kienzula nantwala ya bantu, na bau lenda kumona bisalu ya beno ya mbote, ye kembila Tata ya beno ya ikele mu zulu. *1 Pet. 2:12*
- 17** Banza ve mono kwizaka kufwa nsiku keti bambikudi; mono kwizaka ve kufwa yo, kansi kulungisa yo.
- 18** Kadi kieleka mono tuba kwa beno: Ti zulu ye ntoto mana, kisoni fioti keti kitini mosi ya kisoni takatuka na nsiku ve, ti mambu yonso maniswa. *Luk. 16:17; 21:33*
- 19** Konsonani ya takufwa nsikudukusu mosi ya fioti yai ye longa bantu mpilayai, yandi tabingwa ya fioti mu kimfumu ya zulu; kansi konsonani ya sala yau ye longa yau, yandi tabingwa ya nene mu kimfumu ya zulu. *Yak. 2:10*
- 20** Kadi mono tuba kwa beno: Kana lunungu ya beno luta ve yina ya basoniki ye bafalisi, beno takota tafioti ve mu kimfumu ya zulu. *Mat. 23:25; Luk. 11:39*
- 21** Beno imene kuwa na yo tubwaka kwa bankulu: Nge takufwa muntu ve, ye konsonani ya kufwa muntu tabaka dikambu ya mfundusu. *2 Mose 20:13; 5 Mose 5:7*
- 22** Kansi mono tuba kwa beno: Konsonani ya ikele na makasi na mpangi ya yandi, yandi ikele mu mfundusu ya yo; ye konsonani ya tuba kwa mpangi ya yandi: Nge nzoba, yandi tabaka dikambu ya bamayala; kansi konsonani ya tuba: Nge nzoba, yandi tabaka dikambu ya bilungi ya tiya. *Nk. 4:4; 1 Yoa. 3:11, 23*
- 23** Sambu na yai, kana nge ikele kutula nkailu ya nge va zikwa, ye kuna nge bambuka na mpangi ya nge ikele na nge mambu, *Mat. 6:14; Mal. 11:25*
- 24** bika nkailu ya nge kuna nantwala ya zikwa, ye kwenda ntete kuyidika mambu na mpangi ya nge, buna kwiza kupesa nkailu ya nge.
- 25** Yidika mambu na mbeni ya nge nswalu, bu nge ikele na yandi mu nzila, keti mbeni ya nge tayekula nge kwa mfundusu, ye mfundusu kwa polisi, ye nge tatulwa mu boloko. *Luk. 12:58; Ef. 4:26*
- 26** Kieleka mono tuba kwa nge: Nge tabasika kuna ve, ti nge futa mfuka yonso, na dikuta mosi bika ve.
- 27** Beno imene kuwa yina ya tubwaka: Sala bizumba ve. *2 Mose 20:14; 5 Mose 5:18*
- 28** Kansi mono tuba kwa beno: Konsonani ya tala nkento mu lusolo ya mbi, imene kusala bizumba na yandi mu ntima ya yandi. *Yobi 31:1*

- 29**Kana disu ya nge ya kibakala tesa nge sakuba, katula yo ye losa yo; kadi yo luta mbote na kiela mosi ya nitu ya nge kufwa keti nitu ya nge yamvimba loswa mu bilungi. *Mat. 18:8; Mal. 9:43*
- 30**Kana diboko ya nge ya kibakala tesa nge sakuba, zenga yo ye losa yo, kadi yo luta mbote na kiela mosi ya nitu ya nge kufwa keti na nitu ya nge yamvimba loswa mu bilungi.
- 31**Yo tubwaka diaka: Konsonani ya bika nkento ya yandi, bika yandi pesa yandi nkanda ya kufwa makwela. *5 Mose 24:1*
- 32**Kansi mono tuba kwa beno: Konsonani ya bika nkento ya yandi, kana yo ikele ve sambu na bizumba, yandi kitula yandi nkwa bizumba, ye konsonani ya kwela na yandi, bu yandi imene kukatulwa, yandi sala bizumba. *Luk. 16:18; 1 Kol. 7:10*
- 33**Diaka beno imene kuwa na yo tubwaka kwa bankulu: Kudia ve ndefi ya luvunu, kansi nge tasadila Mfumu ndefi ya nge. *2 Mose 20:7; 3 Mose 19:12; 4 Mose 30:3; 5 Mose 5:11; Yes. 65:16*
- 34**Kansi mono tuba kwa beno: Kudia ndefi ta mbala mosi ve, ya zulu ve, kadi yo ikele kiti ya nkembo ya Nzambi.
- 35**Kudia ndefi ve ya ntoto kadi yo ikele mfiduku ya makulu ya yandi, ye ya Yelusalemi ve, kadi yo ikele mbanza ya Ntinu ya nene. *Nk. 48:2; Yes. 66:1*
- 36**Kudia ve ndefi na ntu ya nge, kadi nge lenda ve kukitula nsuki mosi mpembe keti ndombe.
- 37**Bika mambu ya beno vanda: E, e, ve, ve; konso nki ya luta yai katuka na nkwa mbi. *Yak. 5:12*
- 38**Beno imene kuwa na yo tubwaka: Disu na disu ye dinu na dinu. *2 Mose 21:24; 3 Mose 24:20; 5 Mose 19:21*
- 39**Kansi mono tuba kwa beno: Buya ve yandi ya ikele mbi, kansi konsonani ya bula nge na bundi ya kibakala, pindudila yandi yankaka mpe. *Bing. 20:22; 24:2, 9; Luk. 6:29; Lom. 12:17; 1 Tes. 5:15; 1 Pet. 3:9*
- 40**Konso muntu ya zola kwenda na nge kwa mfundusi ye baka kinkutu ya nge, bikila yandi mpe kazaku ya nge.
- 41**Konsonani ya tambudisa nge kilometela mosi, kwenda na yandi zole.
- 42**Pesa kwa yandi ya lombana nge, yandi ya zola kuleva na nge, buya yandi ve. *5 Mose 15:7*
- 43**Beno imene kuwa na yo tubwaka: Zola bamfinangani ya nge, ye vanda na makasi na mbeni ya nge. *3 Mose 19:18*
- 44**Kansi mono tuba kwa beno: Zola bambeni ya beno, ye lombila bau ya zoma beno, *3 Mose 19:18; Luk. 6:27, 35; 23:34; Bis. 7:60; Lom. 12:14, 20; 1 Kol. 4:12*

⁴⁵na beno lenda kuvanda bana ya Tata ya beno ya ikele mu zulu, kadi yandi kutelemisa ntangu ya yandi va ya mbi ye va mbote, ye yandi nokisa mvula va ya lunungu ye va konda lunungu,

⁴⁶Kadi kana beno zola bau ya zola beno, beno ikele na nsendo nki ? Bamfutisi sala ve mpilayai ? *Luk. 6:32*

⁴⁷Kana beno pesa mbote kwa bampangi ya beno kaka, beno sala nki ya luta bankaka ? Bapaïen sala ve mpilayai ?

⁴⁸Sambu na yai beno vanda ya lunga, bonso Tata ya beno mu zulu ikele ya lunga. *3 Mose 11:44; 19:2; 20:7, 26*

Matai 6

Yesu longa va mongo

¹Toma tala, na beno sala ve lunungu ya beno nantwala ya bantu, sambu na kumonikwa kwa bau; kana mpilayai beno ikele na nsendo ve ya Tata ya beno ya ikele mu zulu. *Lom. 12:8*

²Mpilayai, kana nge pesa matabisi ya nkenda, bula mpungi ve nantwala na nge, bonso bankwa luvunu ikele kusala mu banzo ya sambilu ye mu banzila, na bau lenda kubaka nkembo ya bantu. Kieleka mono tuba kwa beno: Bau imene kubaka nsendo ya bau.

³Kansi bu nge pesa matabisi ya nkenda, zabisa ve diboko kinkento ya nge ya diboko kibakala ya nge ikele kusala,

⁴na matabisi ya nkenda ya nge lenda kuvanda mu kinsweki; ye Tata ya nge ya tala mu kinsweki tavutudila nge. *Luk. 14:14*

⁵Bu beno lomba, vanda ve bonso bankwa luvunu, kadi bau zola kutelema ye lomba mu banzo ya sambilu, ye mu fuma ya banzila, na bau lenda kumonika kwa bantu. Kieleka mono tuba kwa beno: Bau imene kubaka nsendo ya bau.

⁶Kansi bu nge lomba, kota mu nzo ya nge ya kati, bu nge imene kukanga kielo ya nge, lomba Tata ya nge ya ikele mu kinsweki: Tata ya nge ya tala mu kinsweki tavutudila nge.

⁷Kansi bu nge lomba, tuba bituba-tuba ve bonso bapaïen sala, kadi bau banza bau takuwilwa sambu na ndinga mingi ya bau.

⁸Sambu na yai vanda ve bonso bau, kadi Tata ya beno zaba nsatu ya beno ntete na beno lomba yandi.

⁹Sambu na yai beno lomba mpilayai: Tata ya beto ya ikele mu zulu, bika nkumbu ya nge zitiswa; *Luk. 11:2*

¹⁰bika kimfumu ya nge kwiza; bika luzolo ya nge salwa va ntoto bonso mu zulu,

- ¹¹madia ya beto ya lumbu na lumbu, pesa beto lumbu yai,
- ¹²vidisa mfuka ya beto bonso beto mpe imene kuvidisa bau ya ikele na beto mfuka,
- ¹³twala beto mu mpukumunu ve, kansi vulusa beto na nkwa mbi. Kadi kimfumu ye ngolo ye nkembo ikele ya nge mvu ya mvu. Amen.
- ¹⁴Kadi kana beno vidisa masumu ya bantu, Tata ya beno ya zulu tavidisa beno mpe. *Mat. 5:23; Mal. 11:25; Kolo. 3:13*
- ¹⁵Kansi kana beno vidisa ve masumu ya bantu, Tata ya beno tavidisa ve masumu ya beno. *Mat. 18:35; Yak. 2:13*
- ¹⁶Bu beno buya madia, vanda ve na luse ya ntantu bonso bankwa luvunu, sambu na bau ikele kupindula luse ya bau, na bau lenda kumonika kwa bantu na bau ikele kubuya madia. Kieleka mono tuba kwa beno. Bau imene kubaka nsendo ya bau.
- ¹⁷Kansi bu nge buya madia, sita ntu ya nge na mafuta ye sukula luse ya nge,
- ¹⁸na nge tamonika ve kwa bantu, nge ikele kubuya madia, kansi kwa Tata ya nge ya ikele mu kinsweki; ye Tata ya nge ya tala mu kinsweki tavutudila nge.
- ¹⁹Dibumbila bima ya ntalu va ntoto ve, sika ya banyama ye nkazu ikele kubivisa yau, ye bamwivi ikele kutima ye kuyiba; *Bing. 23:4*
- ²⁰kansi dibumbila bima ya ntalu ya beno mu zulu, sika ya banyama ye kubaka matadi ikele kubivisa yau ve, ye bamwivi ikele kutima ye kuyiba ve; *Mat. 19:21; Luk. 12:33; 1 Tim. 6:9, 18-19*
- ²¹kadi sika ya kima ya ntalu ya nge ikele, kuna ntima ya nge ikele mpe.
- ²²Mwinda ya nitu ikele disu. Mpilayai kana disu ya nge ikele mbote, nitu ya nge yonso tafuluka na mwini. *Luk. 11:34*
- ²³Kansi kana disu ya nge ikele mbi, nitu ya nge yonso tafuluka na tombe. Mpilayai kana mwini ya ikele mu nge ikele tombe buna tombe yina ikele kuluta mingi.
- ²⁴Muntu lenda ve kusadila bamfumu zole, kadi yandi tavanda na makasi na mosi ye zola yankaka, keti yandi tavanda na mosi ye saula yankaka. Beno lenda ve kusadila Nzambi ye kimvwama. *Luk. 16:13*
- ²⁵Sambu na yai mono tuba kwa beno: Vanda na mbanza ve sambu na moyo ya beno, na beno takudia nki, keti beno takunwa nki, keti sambu na nitu ya beno, na beno tavwata nki. Moyo luta madia ve, ye nitu luta mvwatu ve ? *Luk. 12:22; Fili. 4:6; 1 Tim. 6:8; Eb. 13:5; 1 Pet. 5:7*

²⁶Tala bandeke ya zulu, bau ikele kukuna ve kubuka ve ye kutikisa ve mu lundulu: kansi Tata ya beno ya zulu ikele kudikila bau. Beno luta bau ntau mingi ve ? *Yobi 39:3; Nk. 147:9; Luk. 12:24*

²⁷Nani ya beno mu mabanza ya yandi lenda kuyika centimetela makumi tanu ku nda ya yandi ?

²⁸Sambu ya nki beno vanda na mabanza sambu na mvwatu ? Tala, bintuntu ya nseke, bonso yau kula. Yau sala ve ye tunga bwanda ve.

²⁹Kansi mono tuba kwa beno, Solomo na nkembo ya yandi yonso vwataka ve bonso mosi ya bayai.

³⁰Kansi kana Nzambi vwatisa matiti ya nseke mpilayina, ya ikele bubu ye mbazi taloswa mu foloni, buna yandi taluta vwatisa beno, beno bankwa lukwikilu fioti.

³¹Sambu na yai vanda na mabanza ve kutuba: Beto takudia nki ? Keti beto takunwa nki ? Keti beto tavwata nki ?

³²Kadi bapaien ikele kusosa bima yai yonso. Kadi Tata ya beno ya zulu, ikele kuzaba na beno ikele na nsatu ya bima yai yonso. *Nk. 55:2*

³³Kansi beno sosa ntete kimfumu ya Nzambi ya lunungu ya yandi, ye bima yai yonso mpe tapeswa kwa beno.

³⁴Sambu na yai, vanda na mabanza ve ya mbazi, kadi mbazi tavanda na mabanza ya yo mosi. Lumbu ye mbi na yo ikele kulunga.

Matai 7

Yesu manisa kulonga va mongo

¹Fundisa ve, ye beno tafunduswa ve. *Luk. 6:37; Lom. 2:1; 1 Kol. 4:5; Yak. 4:11*

²Kadi na mfundusu ya beno fundisa, beno tafunduswa; ye kitezo ya beno teza yo tatezwa kwa beno. *Mal. 4:24; Luk. 6:38*

³Sambu ma nki nge mona kanti ya ikele mu disu ya mpangi ya nge, kansi nge tala ve nti ya nene ya ikele mu disu ya nge ? *Luk. 6:41*

⁴Keti nki mpila nge tatuba kwa mpangi ya nge: Bika mono katula kanti na disu ya nge, ye tala, nti ikele mu disu ya nge kibeni ?

⁵Nge nkwa luvunu, ntete katula nti yanene na disu ya nge kibeni, buna nge tamona mbote kukatula kanti na disu ya mpangi ya nge.

⁶Pesa yina ya ikele nlongo kwa bambwa ve, mpe losa ve matadi nzimbu ya beno nantwala ya bangulu, kadi bau tadiata yau nansi ya bitambi ya bau ye pinduka ye lwadisa beno.

- ⁷Lomba ye yo tapeswa kwa beno, sosa ye beno tamona, kunkuta ye yo takangulwa kwa beno. *Mat. 21:22; Mal. 11:24; Luk. 11:9; Yoa. 14:13; 15:7; 16:23; 1 Yoa. 3:22*
- ⁸Kadi konsonani ya lomba tabaka, konsonani ya sosa tamona, konsonani ya kunkuta yo takangulwa. *Yak. 1:56*
- ⁹Muntu nki nakati ya beno, kana mwana ya yandi lomba dimpa, yandi tapesa yandi ditadi ? *Luk. 11:11*
- ¹⁰Keti kana yandi lomba mbizi ya masa, yandi tapesa yandi nioka ?
- ¹¹Buna kana beno ya ikele mbi zaba kupesa bana ya beno matabisi ya mbote, buna Tata ya beno, ya ikele mu zulu taluta kupesa bima ya mbote kwa bau ya lomba yandi ?
- ¹²Sambu na yai, konso nki ya beno zola bantu kusadila beno, yina beno sadila bau mpe, kadi yai ikele nsiku ye bambikudi. *Mat. 22:39, 40; Luk. 6:31; Lom. 13:8, 10; Ngal. 5:14; 1 Tim. 1:5*
- ¹³Kota mu mwelo ya fioti, kadi mwelo ikele nene ye nzila ikele nene ya kulumuka ku lufwa, ye mingi ikele kukota muna.
- ¹⁴Kadi mwelo ikele fioti ye nzila ikele fioti ya twala ku moyo, kansi ndambu ikele kumona yo.
- ¹⁵Dikeba sambu na bambikudi ya luvunu, ya kwiza kwa beno mu mvwatu ya mameme, kansi nakati bau ikele bambizi ya makasi. *Mika 3:5; 2 Tim. 3:5*
- ¹⁶Beno tazaba bau sambu na mabundu ya bau. Bantu ikele kubuka mabundu ya vinia na nti ya nsende, keti figi na matiti ya nsende ?
- ¹⁷Mpilayai mpe, nti yonso ya mbote ikele kubuta mabundu ya mbote, kansi nti ya mbi ikele kubuta mabundu ya mbi. *Mat. 12:33; Luk. 6:43, 44*
- ¹⁸Nti ya mbote lenda ve kubuta mabundu ya mbi, ye nti ya mbi mpe lenda ve kubuta mabundu ya mbote.
- ¹⁹Konso nti ya buta mabundu ya mbote ve tazengwa ye loswa mu tiya. *Mat. 3:10; Yoa. 15:2, 6*
- ²⁰Mpilayai beno tazaba bau sambu na mabundu ya bau.
- ²¹Ikele yonso ve ya tuba kwa mono, Mfumu, Mfumu, takota mu zulu. Kansi yandi ya sala lusolo ya Tata ya mono ya ikele mu zulu. *Hos. 8:2; Luk. 6:46; Lom. 2:13; Yak. 1:22*
- ²²Mu lumbu yina mingi tatuba kwa mono: Mfumu, Mfumu, mono imene kubikula mu nkumbu ya nge ve ? Beto imene kubasisa bampeve mbi mu nkumbu ya nge ve ? Ye imene kusala bisalu ya ngolo mu nkumbu ya nge ve ?
- ²³Buna mono tatuba kwa bau: Mono imene kuzaba beno ta mbala mosi ve, katuka na mono, beno ya sala mbi. *Nk. 6:8; Mat. 25:12, 41; Luk. 13:26, 27*

²⁴Sambu na yai, konso muntu ya kuwa mambu yai ya mono, ye sala yau; ikele mpilamosi bakala ya ngangu, ya tungaka nzo ya yandi va ditadi. *Luk. 6:47, 48*

²⁵Mvula kubwaka ye nkuka kwizaka ye mupepe vevumukaka ye bulaka nzo yina, ye yo kubwaka ve, kadi lufulu tulwaka va ditadi.

²⁶Konso muntu ya kuwa mambu ya mono, ye sala yau ve, ikele mpilamosi bakala ya nzoba, ya tungaka nzo ya yandi va zelo.

²⁷Mvula kubwaka ye nkuka kwizaka ye mupepe vevumukaka ye bulaka nzo yina, ye yo kubwaka, ye mbwilu ya yo vandaka ya nene.

²⁸Yo vandaka, bu Yesu manisaka mambu yai, bibuka yitukaka sambu na malongi ya yandi.

²⁹Kadi yandi longaka bau mpilamosi yandi ikele na ngolo, ye mpilamosi bansoniki ya bau ve. *Mat. 1:22; Luk. 4:32; Yoa. 7:45*

Matai 8

Yesu belula nkwa bwazi

¹Bu yandi kulumukaka na mongo, bibuka mingi landaka yandi.

²Tala, nkwa bwazi kwizaka kusambila yandi, kutuba: Mfumu, kana nge zola, nge lenda kuvedisa mono. *Mal. 1:40; Luk. 5:12*

³Yandi lambulaka diboko ya yandi ye valakanaka yandi, kutuba: Mono zola, nge vanda ya vedila. Nswalu bwazi ya yandi vediswaka.

⁴Yesu tubaka kwa yandi: Tala, tuba yo kwa muntu ve, kansi kwenda kudisonga kwa nganga, ye pesa nkailu ya Mose sikidikisaka sambu na kitemo kwa bau.

Yesu belula sielo ya nkuluntu ya basoldat

⁵Bu yandi kotaka mu Kapenaumi, nkuluntu ya basoldat kwizaka kwa yandi ye bombidilaka yandi, *Luk. 7:1*

⁶ye tubaka: Mfumu, sielo ya mono ikele kulala mu nzo na maladi ya mianzi, yandi ikele kumoniswa mpasi mingi.

⁷Yesu tubaka kwa yandi: Mono takwiza ye belula yandi.

⁸Nkuluntu ya basoldat vutulaka ye tubaka: Mfumu, mono lunga ve na nge kukota na nsi ya nludi ya mono, kansi tuba ndinga mosi kaka, ye sielo ya mono tabeluka.

⁹Kadi mono mpe ikele muntu na nsi ya ngolo; ye basoldat nanima na mono: mono tuba kwa mosi: Kwenda; yandi kwenda; kwa yankaka: Kwiza; yandi kwiza; kwa mpika ya mono: Sala yai, yandi sala yo.

¹⁰Bu Yesu kuwaka yo, yandi yitukwaka ye tubaka kwa bau ya landaka yandi: Kieleka mono tuba kwa beno: Mu Isaeli kibeni mono imene kumona lukwikilu ya nene mpilayai ve.

¹¹Kansi mono tuba kwa beno: Bantu mingi takatuka na este ye weste ye tavanda na meza sikamosi na Abalahami ye Isaki ye Yakobi mu kimfumu ya zulu; *Mat. 1:11; Luk. 13:29*

¹²kansi bana ya kimfumu taloswa mu tombe ya nganda; kuna tavanda kudila ye nkwetoso ya meno. *Mat. 13:42; 22:13; 25:30; Luk. 13:28*

¹³Yesu tubaka kwa nkuluntu ya basoldat: Kwenda; bonso nge imene kukwikila, yo tavanda kwa nge. Sielo ya yandi belukaka ntangu yina.

Yesu belula bukilo ya Petelo

¹⁴Bu Yesu kotaka mu nzo va Petelo, yandi monaka bukilo ya yandi ikele kulala na maladi ya fievre. *Mal. 1:29; Luk. 4:38*

¹⁵Yandi valakanaka diboko ya yandi, ye fievre bikaka yandi; yandi telemaka ye sadilaka bau.

¹⁶Kansi bu nkokila kubwaka, bau twalaka kwa yandi bantu mingi ya bakama na bampeve mbi, ye yandi basisaka bampeve mbi na ndinga ya yandi, ye belulaka bau yonso ya vandaka na maladi, *Mal. 1:32; Luk. 4:40*

¹⁷na yo lenda kumaniswa ya tubwaka mu Yesaya mbikudi, kutuba: Yandi kibeni bakaka kimbevo ya beto ye nataka maladi ya beto. *Yes. 53:4*

Kitezo ya kulanda Yesu

¹⁸Kansi bu Yesu monaka bibuka mingi ikele kuzunga yandi, yandi sikidikisaka kusabuka kuna simu.

¹⁹Nsoniki mosi kwizaka ye tubaka kwa yandi: Nlongi, mono talanda nge konsosika ya nge kwenda. *Luk. 9:57*

²⁰Yesu tubaka kwa yandi: Bibulu ikele na mabulu, bandeke ya zulu ikele na bazanza ya bau, kansi Mwana ya muntu ikele na sika ve kutula ntu ya yandi.

²¹Yankaka ya banlonguki tubaka kwa yandi: Mfumu, bika mono kwenda ntete kuzika tata ya mono.

²²Kansi Yesu tubaka kwa yandi: Landa mono; bika bafwa kuzika bafwa ya bau kibeni.

Yesu bikisa tembo

²³Bu yandi kotaka mu bota, banlonguki ya yandi landaka yandi, *Mal. 4:35; Luk. 8:22*

²⁴Tala, kitembo ya nene kwizaka va mbu, ye bota fulukaka na mayo, kansi yandi kibeni lalaka.

²⁵Bau kwizaka kwa yandi ye sikimisaka yandi, kutuba: Mfumu, vulusa, beto ikele kufwa.

²⁶Yandi tubaka kwa bau: Sambu ya nki beno ikele na boma, beno bankwa lukwikilu fioti ? Buna yandi telemaka ye sembaka mupepe ye mbu; buna napi ya nene vandaka. *Yobi 26:12*

²⁷Bantu yitukwaka, kutuba: Yandi ikele muntu mpila nki, na mupepe ye mbu ikele kulemvuka yandi ?

Yesu basisa bampeve ya mbi

²⁸Bu yandi kumaka kuna simu, ku ntoto ya bantu ya Ngadala, buna bantu zole ya bakama na bampeve mbi katukaka na ndiamu ye kutakanaka na yandi, bau vandaka na makasi mingi, na muntu lenda kuluta nzila yina ve. *Mal. 5:1; Luk. 8:26*

²⁹Buna, bau bokaka, kutuba: Nge mwana ya Nzambi, nki mambu ikele na beto ye nge ? Nge kwiza kumonisa beto mpasi ntete ntangu imene kulunga ?

³⁰Kansi ntama mingi na bau, kibuka ya bangulu mingi vandaka kudia.

³¹Bampeve mbi bombidilaka yandi kutuba: Kana nge basisa beto, fidisa beto kukota mu kibuka ya bangulu.

³²Yandi tubaka kwa bau: Kwenda! Bau basikaka ye kotaka mu bangulu. Tala kibuka yamvimba kulumukaka ntinu ku nsi ya mongo mu mbu, ye bau kufwaka mu masa.

³³Kansi bau ya pesaka bau madia tinaka, bau kwendaka ku mbanza ye tubaka mambu yonso, ye yonso ya kubwilaka bau ya bakama na bampeve mbi.

³⁴Tala, mbanza ya mvimba basikaka kukutana na Yesu; bu bau monaka yandi, bau bombidilaka yandi kukatuka na nsi ya bau.

Matai 9

Yesu belula nkwa mianzi

¹Yandi kotaka mu bota ye sabukaka ye kwizaka ku mbanza ya yandi kibeni. *Mal. 2:1; Luk. 5:17*

²Tala, bau nataka kwa yandi muntu ya maladi ya mianzi ya kulala va mbeto. Bu Yesu monaka lukwikilu ya bau, yandi tubaka kwa muntu ya maladi ya mianzi: Mwana, vanda na kikesa, masumu ya nge imene kuvidiswa.

³Tala, bansoniki yankaka tubaka mu mintima ya bau: Muntu yai ikele kutuba mbi.

⁴Bu Yesu zabaka mabanza ya bau, yandi tubaka: Sambu na nki beno banza mambu mbi mu mintima ya beno ?

⁵Nki ikele mpasi ve kutuba: Masumu ya nge imene kuvidiswa, keti kutuba: Telema ye tambula ?

⁶Kansi na beno lenda kuzaba na Mwana ya muntu ikele ngolo va ntoto kuvidisa masumu, yandi tubaka kwa muntu ya maladi ya mianzi: Telema, baka mbeto ya nge, kwenda ku nzo ya nge.

⁷Yandi telemaka, ye kwendaka ku nzo ya yandi.

⁸Kansi bu bibuka monaka yo, bau vandaka na boma, ye kembilaka Nzambi ya imene kupesa ngolo ya mpilayai kwa bantu.

Yesu binga Matai

⁹Tuka kuna, bu Yesu ikele kuluta, yandi monaka muntu kuvanda na sika ya kufutisa mpaku, ya bingwa Matai. Yandi tubaka kwa yandi: Landa mono. Yandi telemaka ye landaka yandi. *Mal. 2:13; Luk. 5:27*

¹⁰Yo vandaka, bu yandi vandaka na meza mu nzo, tala, bamfutisi mingi ye bankwa masumu kwizaka kuvanda na meza na Yesu ye banlonguki ya yandi.

¹¹Bu bafalisi monaka yo, bau tubaka kwa banlonguki ya yandi: Sambu na nki Nlongi ya beno ikele kudia na bamfutisi ye bankwa masumu ?

¹²Kansi bu yandi kuwaka yo, yandi tubaka: Bau ya ikele na ngolo ikele na nsatu ve ya munganga, kansi bau ya ikele na maladi.

¹³Kansi kwenda kulunguka yai ikele mpila nki: Mono zola nkenda, kansi nkailu ya zikwa ve, kadi mono kwizaka ve kubinga balunungu kansi bankwa masumu.

Yesu longa kubuyamadia

¹⁴Buna banlonguki ya Yoane kwizaka kwa Yesu, kutuba: Sambu na nki beto ya bafalisi ikele kubuya madia, kansi banlonguki ya nge ikele kubuya madia ve ? *Mal. 2:18; Luk. 5:33*

¹⁵Yesu tubaka kwa bau: Banduku ya toko ya makwela lenda kuvanda na ntantu bu toko ya makwela ikele na bau ? Kansi bilumbu takwiza, bu toko ya makwela takatulwa na bau, buna bau tabuya madia.

¹⁶Muntu ikele kutula kitini ya lele yampa va mvwatu ya nkulu ve, sambu na yina yampa tapasula mvwatu, ye dibulu taluta nene.

¹⁷Mpe bau ikele kutula vinia yampa ve mu makuba ya mukanda ya nkulu, mpilayai makuba tapasuka ye vinia tatiamuka, ye makuba takufwa, kansi bau ikele kutula vinia yampa mu makuba yampa, buna yau zole ikele kulundwa.

Yesu belule nkento mosi ye fulukisa mwana ya Yailo

¹⁸Bu yandi vandaka kutuba mambu yai kwa bau; tala, nkuluntu mosi kwizaka ye sambilaka yandi, kutuba: Mwana nkento ya mono imene kufwa ntangu yai, kansi kwiza kutula diboko ya nge va yandi, ye yandi tavanda na moyo. *Mal. 5:21; Luk. 8:40*

¹⁹Yesu telemaka ye banlonguki ya yandi, ye landaka yandi.

²⁰Tala, nkento ya vandaka na maladi ya menga mvu kumi ye zole kwizaka nanima na yandi, ye valakanaka nsongi ya mvwatu ya yandi,

²¹kansi yandi tubaka mu yandi kibeni: Kana mono valakana mvwatu ya yandi kaka, mono tabeluka.

²²Yesu pindukaka ye monaka yandi ye tubaka: Mwana nkento, vanda na kikesa! Lukwikilu ya nge imene kubelula nge. Nkento belukaka tuka lokula yina.

²³Bu Yesu kotaka mu nzo ya nkuluntu, ye monaka bantu ya kubula pitulu, ye kibuka ikele kusala makalele, yandi tubaka:

²⁴Beno katuka, kadi mwana nkento imene kufwa ve, kansi yandi ikele kulala. Bau sekaka yandi.

²⁵Bu kibuka imene kubasiswa, yandi kotaka ye simbaka diboko ya yandi, ye mwana nkento telemaka.

²⁶Nsangu ya mambu yai kwendaka mu nsi yina yonso.

Yesu belula bampofu zole

²⁷Bu Yesu katukaka kuna, bampofu zole landaka yandi, bau bokaka, kutuba: Mwana ya Davidi, kuwila beto nkenda!

²⁸Bu yandi kotaka mu nzo, bampofu kwizaka kwa yandi; Yesu tubaka kwa bau: Beno kwikila mono lenda kusala yai ? Bau tubaka kwa yandi: E, Mfumu.

²⁹Buna yandi valakanaka meso ya bau, kutuba: Yo vanda kwa beno bonso beno imene kukwikila.

³⁰Meso ya bau kangukaka. Yesu kanikinaka bau, kutuba: Tala, na muntu zaba yo ve.

³¹Kansi bau basikaka ye mwangisaka nsangu ya yandi mu ntoto yina yonso.

Yesu belula baba

³²Bu bau basikaka, tala, bau twalaka kwa yandi nkwa baba ya bakama na mpeve ya mbi. *Luk. 11:14*

³³Bu yandi imene kubasisa mpeve ya mbi, baba tubaka. Bibuka yitukwaka, kutuba: Mambu ya mpilayai monikaka mu Isaeli ta mbala mosi ve.

³⁴Kansi bafalisi tubaka: Mu nkuluntu ya bampeve mbi, yandi ikele kubasisa bampeve mbi. *Mat. 12:24; Mal. 3:22; Luk. 11:15*

Yesu zieta ye samuna nsamu mbote

³⁵Yesu kwendaka kutambula mu mabanza yonso ya nene ye ya fioti, kulonga mu banzo ya bau ya sambilu, ye kusamuna nsamu ya mbote ya kimfumu, ye kubelula maladi mutindu yonso ye kimbevo yonso. *Mat. 12:24; Mal. 3:22; Luk. 11:15*

³⁶Kansi bu yandi monaka bibuka, yandi kuwilaka bau nkenda, kadi bau vandaka na ntantu, ye mwanganaka bonso mameme ya konda mvungi. *Mat. 14:14; Mal. 6:34*

³⁷Buna yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: Ngionzoko ikele mingi, kansi basadi ikele ndambu. *Luk. 10:2; Yoa. 4:35*

³⁸Sambu na yai, lomba Mfumu ya ngionzoko, na yandi fidisa basadi ya yandi mu ngionzoko ya yandi.

Matai 10

Yesu fidisa banlonguki ya yandi kumi ye zole

¹Yandi bingaka banlonguki ya yandi kumi ye zole, ye pesaka bau ngolo va bampeve ya sumuka, kubasisa bau, ye kubelula maladi mutindu yonso ye kimbevo mutindu yonso. *Mal. 3:14; 6:7; Luk. 9:1*

²Bankumbu ya bantumwa kumi ye zole ikele yai: Ya ntete, Simoni ya bingwa Petelo ye Andele mpangi ya yandi; Yakobi mwana ya Zebedai ye Yoane mpangi ya yandi; *Bis. 1:13*

³Filipo ye Batolomai, Toma ye Matai mufutisi, Yakobi mwana ya Alafai, ye Tadaï,

⁴Simoni muntu ya Kanani, ye Yuda Iskalioti ya yekulaka yandi;

⁵Yesu fidisaka bayai kumi ye zole, ye sikidikisaka bau, kutuba: Kwenda ve mu nzila ya bapaien ye kota ve mu bambanza ya bisi Samalia,

⁶kansi kwenda kwa mameme ya vila ya nzo ya Isaeli. *Mat. 9:36; Bis. 13:46*

⁷Bu beno ikele kwenda, samuna, kutuba: Kimfumu ya zulu ikele mfinama. *Mat. 3:2; 4:17; Luk. 9:2; 10:9*

⁸Belula bambevo, fulukisa bafwa, vedisa bankwa bwazi, basisa bampeve mbi. Beno imene kubaka ya matabisi, beno pesa ya matabisi.

⁹Nata ve wola keti palata keti mitaku mu ngoto ya beno; *Mal. 6:8; Luk. 9:3; 10:4; 22:35*

¹⁰nata ve ngoto mu nzila, kazaku zole ve, bansampatu ve, nkawa ve, kadi musadi lunga na madia ya yandi. *Luk. 10:7; 1 Kol. 9:7; 1 Tim. 5:18*

¹¹Konso mbanza ya nene keti ya fioti ya beno kota, yuvula konsonani ikele kulunga muna, ye vanda muna ti beno katuka.

¹²Bu beno kota mu nzo, pesa yo mbote.

¹³Kana nzo lunga, bika yenga ya beno kwiza va yo. Kansi kana yo lunga ve, bika yenge ya beno vutuka kwa beno.

- 14** Konsonani ya baka beno ve keti kuwa mambu ya beno, bu beno basika na nzo yina keti mbanza yina, katula mfumfuta na makulu ya beno. *Mal. 6:11; Luk. 9:5; 10:11; Bis. 13:51; 18:6*
- 15** Kieleka, mono tuba kwa beno: Mpassi ya nsi ya Sodoma ye Ngomola tavanda fioti mu kilumbu ya mfundusu, kansi ya mbanza yai tavanda mingi. *Mat. 11:24; Luk. 10:12*
- 16** Tala, mono fidisa beno bonso mameme nakati na bambizi ya makasi, sambu na yai, beno vanda na ngangu bonso banioka ye konda luvunu bonso mayembe. *Luk. 10:3; Lom. 16:19*
- 17** Kansi dikeba sambu na bantu, kadi bau tayekula beno kwa bamayala, ye bau tabula beno mu banzo ya bau ya sambilu; *Mat. 24:9; Luk. 21:12; Yoa. 16:2*
- 18** ye sambu na mono, beno tanatwa mpe nantwala ya banyadi ye bantinu, sambu na kitemo kwa bau ye kwa bapaïen. *Bis. 25:23*
- 19** Kansi bu bau yekula beno, vanda na mabanza ve mpila nki, keti nki beno tatuba, kadi yo tapeswa beno mu lokula yina ya beno fwiti kutuba. *Mal. 13:11; Luk. 12:11; 21:14; 2 Tim. 4:17*
- 20** Kadi yo ikele beno ve ya tuba, kansi Mpeve ya Tata ya beno ya tuba mu beno.
- 21** Kansi mpangi tayekula mpangi ya yandi ku lufwa, ye tata mwana ya yandi, bana tatelemina batata ya bau ye bangudi ya bau, ye kufwa bau.
- 22** Bantu yonso tavanda na kimbeni kwa beno sambu na nkumbu ya mono, kansi konsonani ya vibidila ti nsuka tavuluswa. *Luk. 21:17; Mat. 24:13; Mal. 13:13*
- 23** Bu bau zoma beno mu mbanza mosi, tinina ku yankaka, kadi kieleka mono tuba kwa beno: Beno taluta bambanza yonso ya Isaeli ve ntete Mwana ya muntu imene kwiza.
- 24** Nlonguki luta nlongi ya yandi ve, mpika luta mfumu ya yandi ve. *Luk. 6:40; Yoa. 13:16; 15:20*
- 25** Yo lunga na nlonguki vanda bonso nlongi ya yandi, ye mpika bonso mfumu ya yandi. Kana bau binga mfumu ya nzo Belesebuli, mpilayai bau taluta kubinga bantu ya nzo ya yandi. *Mat. 12:24; Mal. 3:22; Luk. 11:15*
- 26** Sambu na yai, beno tita bau ve, sambu na kima ya fukwa ikele ve ya tamonika ve, ye ya kinsweki ya tazabakana ve. *Mal. 4:22; Luk. 8:17; 12:2*
- 27** Mambu ya mono tuba kwa beno mu tombe, beno tuba yo mu mwini, ya beno kuwa mu dikutu, samuna yo va banludi ya banzo.
- 28** Tita ve bau ya kufwa nitu kansi bau lenda ve kufwa mwela, kansi luta kutita yandi ya lenda kufwa mwela ye nitu mu bilungi.
- 29** Tundeke zole ikele kutekwa ve na dikuta mosi ? Kansi mosi ya bau ikele kubwa va ntoto ve kana Tata ya beno zola ve.

³⁰Kansi nsuki yonso ya ntu ya beno ikele kutangwa mpe. *2 Sam. 4:11; Luk. 21:18; Bis. 27:34*

³¹Sambu na yai, tita ve. Beno luta tundeke mingi mu ntalu. *Luk. 12:24*

³²Sambu na yai konso muntu ya ndima mono nantwala ya bantu, mono mpe tandima yandi nantwala ya Tata ya mono ya ikele mu zulu. *Luk. 12:8*

³³Kansi konsonani ya buya mono nantwala ya bantu, mono mpe tabuya yandi nantwala ya Tata ya mono ya ikele mu zulu. *Luk. 9:26; 2 Tim. 2:12; Nzai. 3:5*

³⁴Banza ve, na mono kwizaka kutwala yenge va ntoto; mono kwizaka ve kutwala yenge kansi mbele ya mvita. *Luk. 12:49, 51*

³⁵Kadi mono kwizaka kutula kimbeni nakati na muntu ye tata ya yandi, nakati na mwana nkento ye ngudi ya yandi, nakati nkento ye bukilo nkento ya yandi. *Mika 7:6*

³⁶Bambeni ya muntu tavanda bantu ya nzo ya yandi kibeni. *Nk. 41:9; 55:13; Yoa. 13:18*

³⁷Yandi ya zola tata keti ngudi ya luta mono, ikele kulunga na mono ve. Yandi ya zola mwana bakala keti ya nkento ya luta mono, ikele kulunga na mono ve. *Luk. 14:26*

³⁸Yandi ya baka kulunsi ya yandi ve, ye landa nanima na mono, ikele kulunga na mono ve. *Mat. 16:24; Mal. 8:24; Luk. 9:23*

³⁹Yandi ya keba moyo ya yandi tavidisa yo; ya vidisa moyo ya yandi sambu na mono tamona yo.

⁴⁰Yandi ya baka beno ikele kubaka mono, ye yandi ya baka mono ikele kubaka yandi ya fidisaka mono. *Mat. 18:5; Luk. 10:16; Yoa. 13:20*

⁴¹Yandi ya baka mbikudi mu nkumbu ya mbikudi tabaka nsendo ya mbikudi, yandi ya baka nkwa lunungu mu nkumbu ya nkwa lunungu tabaka nsendo ya nkwa lunungu. *Eb. 6:10*

⁴²Konsonani ya tapesa kopo ya masa madidi kwa mosi ya fioti yai, mu nkumbu ya nlonguki, kieleka, mono tuba kwa beno: Yandi tavidisa nsendo ya yandi ve. *Mat. 25:40; Mal. 9:41*

Matai 11

Yoane mbotiki fidisa banlonguki kwa Yesu

¹Yo vandaka, bu Yesu imene kusikidikisa banlonguki ya yandi kumi ye zole, yandi katukaka kuna ye kwendaka kulonga ye kusamuna mu bambanza ya bau.

²Bu Yoane mu boloko kuwaka nsangu ya bisalu ya Yesu, yandi fidisaka banlonguki ya yandi, *Luk. 7:18*

³kutubaka kwa yandi: Nge ikele yandi ya ikele kwiza keti beto ta vingila yankaka ?

⁴Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Kwenda kutuba kwa Yoane mambu ya beno kuwa ye mona;

⁵bampofu mona, batembidi tambula, bankwa bwazi vediswa, bafwa makutu kuwa, bafwa fulukiswa, nsamu mbote samunwa kwa bansukami. *Yes. 35:5; 61:1*

⁶Kiese ikele na konsonani ya kuta sakuba ve mu mono.

Yesu tuba kitemo sambu na Yoane

⁷Bu bayai kwendaka, Yesu yantikaka kutuba kwa bibuka sambu na Yoane: Beno kwendaka kutala nki mu nsi ya mpamba ? tutu ya ikele kunikiswa na mupepe ? *Luk. 7:24*

⁸Kansi beno kwendaka kutala nki ? Muntu kuvwata lele ya lebelebe ? Tala bau ya vwata lele ya lebelebe ikele mu banzo ya bantinu.

⁹Kansi beno kwendaka sambu na nki ? Kutala mbikudi ? E, mono tuba kwa beno, ya luta mbikudi mpe.

¹⁰Yai ikele yandi ya bau sonikaka: Tala, mono fidisa ntumwa ya mono nantwala ya luse ya nge, yandi tayidika nzila ya nge nantwala ya nge. *Mal. 3:1*

¹¹Kieleka, mono tuba kwa beno: Nakati bau yonso ya butwa na bankento, mosi ikele ve ya luta Yoane mbotiki nene, kansi yandi ya ikele fioti mu kimfumu ya zulu ikele kuluta yandi nene. *Luk. 7:28*

¹²Kadi tuka bilumbu ya Yoane mbotiki ti ntangu yai, kimfumu ya zulu ikele kusalwa ngolo, ye bankwa ngolo ikele kubotula yo.

¹³Kadi bambikudi yonso ye nsi ku bikulaka ti Yoane. *Luk. 16:16*

¹⁴Kana beno zola kukwikila yo, yandi ikele Elia ya zola kwiza. *Malaki 4:5; Mat. 7:12; Mal. 9:13; Luk. 1:17*

¹⁵Yandi ya ikele na makutu bika yandi kuwa *Mat. 13:9, 43; Nzai. 2:7*

¹⁶Kansi mono tafwanikisa mbandu yai na nki ? Yo ikele mpilamosi bana kuvanda mu mazandu, ya boka kwa bankaka, *Luk. 7:31*

¹⁷ye tuba: Beto bulaka pitulu kwa beno kansi beno kinaka ve, beto yimbaka nkunga ya ntantu kansi beno bulaka ntulu ve.

¹⁸Kadi Yoane kwizaka kudia ve ye kunwa ve, ye bau tuba: Yandi ikele na mpeve mbi.

¹⁹Mwana ya muntu imene kwiza kudia ye kunwa, ye bau tuba: Tala, muntu ya kudia mingi ye munwi ya vinia, nduku ya bamfutisi ye bankwa masumu. Ngangu ikele kununguswa mu bisalu ya yandi.

Yesu tula ndola va Kapenaumi ye bambanza yankaka

²⁰Nanima Yesu yantikaka kusemba bambanza mu yau yandi imene kusalaka bisalu ya nene ya yandi, sambu na bau pindulaka ntima ve. *Luk. 10:12*

²¹Ndola kwa nge Kolasi. Ndola kwa nge Betesaida. Kadi kana bisalu ya ngolo salwaka mu Tilo ye Sidoni ya salwaka mu beno, ntama bau zolaka kupindula mabanza mu lele ya ngoto ye putulu.

²²Kansi mono tuba kwa beno mpe: Tilo ye Sidoni tamona mpasi fioti ye beno mingi mu kilumbu ya mfundusu.

²³Nge Kapenaumi, nge banza nge tatombolwa ku zulu ? Nge takulumuswa ti nsi ya bafwa; kadi kana bisalu ya ngolo salwaka mu Sodoma ya salwaka mu nge, yo zolaka kuvanda ti kilumbu yai.

²⁴Mono tuba kwa beno mpe: Ntoto ya Sodoma tamona mpasi fioti ye nge mingi mu kilumbu ya mfundusu. *Mat. 10:15*

Yesu kupesa matondo ye silaka luvundu kwa ya lembwa

²⁵Ntangu yina Yesu vutulaka ye tubaka: Mono pesa nge matondo, Tata, Mfumu ya zulu ye ntoto, sambu na nge imene kusweka mambu yai na bankwa ngangu ye bantu ya zaba, ye nge imene kuzabisa yau kwa bana fioti. *Luk. 10:21*

²⁶E, Tata, kadi mpilayai yo zolakana nantwala na nge.

²⁷Tata ya mono imene kupesa mono bima yonso; muntu zaba Mwana ve kaka Tata, ye muntu zaba Tata ve kaka Mwana, ye konsonani ya Mwana zola kuzabisa yandi. *Nk. 8:6; Mat. 28:18; Yoa. 1:18; 3:35; 6:46; 17:2*

²⁸Kwiza kwa mono beno yonso ya lembwa ye ya ikele ya kizitu mingi, ye mono tavundisa beno.

²⁹Baka vangu ya mono ye beno, longuka na mono, kadi mono ikele nlembami ye ntima ya kulumuka; ye beno tamona luvundu mu miela ya beno. *Yel. 6:16*

³⁰Kadi vangu ya mono ikele mpasi ve, ye kizitu ya mono ikele kilo ve.

Matai 12

Balonguki buka nkeni mu lumbu ya luvundu

¹Mu ntangu yina, mu kilumbu ya luvundu Yesu lutaka mu bilanga ya nkeni, kansi banlonguki ya yandi vandaka na nzala, ye bau yantikaka kubuka nkeni ye kudia. *Mal. 2:23; Luk. 6:1*

²Bu bafalisi monaka yo, bau tubaka kwa yandi: Tala, banlonguki ya nge ikele kusala yina ya nsiku buya mu kilumbu ya luvundu. *5 Mose 23:25*

³Yandi tubaka kwa bau: Beno imene kutanga ve yina ya Davidi salaka ye bau ya vandaka na yandi, bu bau vandaka na nzala, *1 Sam. 21:6*

⁴bu yandi kotaka mu nzo ya Nzambi ye kudiaka mampa ya tala, ya nsiku buya yandi kudia, ye bau ya vandaka na yandi mpe, kansi kwa banganga kaka. *2 Mose 25:30; 29:33; 3 Mose 8:31; 24:9*

⁵Keti beno imene kutanga ve mu nsiku, va kilumbu yaluvundu banganga ikele kusumuna kilumbu ya luvundu mu tempelo, kansi ikele na mambu ve ? *4 Mose 28:9, 11*

⁶Mono tuba kwa beno: Ya luta tempelo ikele awa.

⁷Kansi kana beno imene kuzaba yai ikele mpila nki: Mono zola nkenda kansi nkailu ya zikwa ve, beno imene kubedisa ve bau ya konda mbi, *Hos. 6:6*

⁸kadi Mwana ya muntu ikele Mfumu ya kilumbu ya luvundu.

Yesu belula muntu ya diboko ya yuma

⁹Bu yandi katukaka kuna, yandi kotaka mu nzo ya bau ya sambilu. *Mal. 3:1; Luk. 6:5*

¹⁰Tala, muntu ya vandaka na diboko ya yuma. Bau yuvulaka yandi, kutuba: Nsiku buya kubelula va kilumbu ya luvundu ? Na bau lenda kufunda yandi. *Luk. 13:14*

¹¹Yandi tubaka kwa bau: Nki muntu nakati na beno ya ikele na dimeme mosi kaka, Kana yo kubwa mu dibulu va kilumbu ya luvundu, yandi tasimba yo ve ye tombola yo ?

¹²Muntu ikele kuluta dimeme ntalu ikwa! Sambu na yai, nsiku buya ve kusala mbote va kilumbu ya luvundu.

¹³Buna yandi tubaka kwa muntu: Lambula diboko ya nge. Yandi lambulaka yo, ye yo vutukaka mbote mpilamosi yankaka.

¹⁴Kansi bafalisi basikaka ye tubaka sambu na yandi, mpila nki bau lenda kufwa yandi. *Mal. 3:6; Yoa. 10:39; 11:53*

Yesu tina mambu ya bafalisi

¹⁵Bu Yesu zabaka yo, yandi katukaka kuna ye bantu mingi landaka yandi, ye yandi belulaka bau yonso.

¹⁶Yandi kanikinaka bau, na bau tazabisa yandi ve,

¹⁷na yo lenda maniswa ya tubwaka mu Yesaya mbikudi, kutuba:

¹⁸Tala, sielo ya mono, mono imene kusola yandi, mono zola yandi, mwela ya mono ikele kuyangidiswa sambu na yandi. Mono tatula Mpeve ya mono va yandi. Yandi tasamuna mfundusu kwa bapaien. *Yes. 42:1; Mat. 3:17; 17:5*

¹⁹Yandi tanwana ve keti boka ngolo ve, ye muntu takuwa ve ndinga ya yandi mu banzila;

²⁰yandi tazenga ve tutu ya imene kulwala, yandi tazima ve midinga ya nsinga ya mwinda, ti yandi fidisa mfundusu ku ndungunu. *Yes. 42:2-3*

21 Bapaïen tatula vuvu mu nkumbu ya yandi.

Yesu belula muntu ya bakama na mpeve yambi, yandi semba bafalisi ya tuba mbi sambu na mpeve ya longo

22 Buna bau twalaka kwa yandi muntu ya bakama na mpeve mbi, yandi vandaka mpofu ye baba, Yesu belulaka yandi; ye baba tubaka ye monaka. *Mat. 9:33; Mal. 3:19; Luk. 11:14*

23 Bibuka yonso yitukaka ye tubaka: Yai ikele mwana ya Davidi ve ?

24 Kansi bu bafalisi kuwaka yo, bau tubaka: Yo ikele mu Belesebuli kaka, nkuluntu ya bampeve mbi ya yandi ikele kubasisa bampeve mbi. *Mat. 9:34; Mal. 3:22; Luk. 11:15*

25 Kansi bu yandi zabaka mabanza ya bau, yandi tubaka kwa bau: Konso kimfumu ya kabana mu kimbeni takufwa; konso mbanza keti nzo ya kabana mu kimbeni tatelema ve.

26 Kana Satana basisa Satana, yandi kabana mu kimbeni, buna mpila nki kimfumu ya yandi tatelema ?

27 Kana mono basisa bampeve mbi mu Belesebuli, buna bana ya beno ikele kubasisa bau mu nani ? Sambu na yai bau tavanda bamfundisi ya beno.

28 Kana mono basisa bampeve mbi mu Mpeve ya Nzambi, buna kimfumu ya Nzambi imene kwiza kwa beno.

29 Keti mpila nki muntu lenda kukota mu nzo ya nkwa ngolo ye botula bima ya yandi, kana yandi kanga ve ntete nkwa ngolo ? Nanima yandi tabotula nzo ya yandi. *Luk. 11:22*

30 Konsonani ya ikele na mono ve ikele na kimbeni na mono; konsonani ya kutikisa na mono ve ikele kumwangisa.

31 Sambu na yai, mono tuba kwa beno: Masumu yonso ye kutuba mbi yonso tavidiswa kwa bantu, kansi yandi ya tuba mbi sambu na Mpeve Yanlongo tavidiswa ve. *Mal. 3:28-29; Luk. 12:10; Eb. 6:4; 1 Yoa. 5:16*

32 Ye konsonani ya tuba mambu ya mbi sambu na Mwana ya muntu, yo tavidiswa, kansi konsonani ya tuba mbi sambu na Mpeve Yanlongo, yo tavidiswa ve mu ntangu yai keti mu yina ya ikele kwiza.

33 Sala nti mbote ye mabundu ya yo mbote keti sala nti mbi ye mabundu ya yo mbi. Sambu nti ikele kuzabakana na mabundu na yo. *Mat. 7:17; Luk. 6:44*

34 Beno bana ya banioka ya mbi, mpila nki beno lenda kutuba mambu ya mbote bu beno ikele mbi ? Kadi munoko ikele kutuba mambu ya fuluka mu ntima.

35 Muntu ya mbote ikele kubasisa bima ya mbote tuka lundulu ya yandi ya mbote, ye muntu ya mbi ikele kubasisa bima ya mbi tuka lundulu ya yandi ya mbi.

³⁶Kansi mono tuba kwa beno: Ndinga yonso ya bantu tatuba ya konda mfunu, bau tandima mu kilumbu ya mfundusu.

³⁷Kadi nge tanunguswa sambu na ndinga ya nge, ye nge tabediswa sambu na ndinga ya nge.

Bansoniki lomba kidimbu ya Yesu

³⁸Buna bankaka ya bansoniki ye bafalisi vutulaka kwa yandi, kutuba: Nlongi, beto zola kumona kidimbu ya nge. *Mat. 16:1; Mal. 8:11; 1 Kol. 1:22*

³⁹Kansi yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Mbandu ya mbi ye ya bizumba ikele kusosa kidimbu, kansi yo tapeswa kidimbu ve, kansi kidimbu ya Yona mbikudi kaka, *Mat. 16:4; Luk. 11:29*

⁴⁰bonso Yona vandaka mu divumu ya mbizi ya masa ya nene bilumbu tatu ye mpimpa tatu, buna Mwana ya muntu tavanda mu ntima ya ntoto bilumbu tatu ye mpimpa tatu. *Yona 2:1*

⁴¹Bantu ya Nineve tatelema sikamosi na mbandu yai mu mfundusu ye bedisa bau, kadi bau pindulaka ntima sambu na nsamunu ya Yona; tala, ya luta Yona ikele awa. *Yona 3:5*

⁴²Ntinu nkento ya katuka na nsi ya sude tatelema sikamosi na mbandu yai mu mfundusu ye bedisa bau, kadi yandi katukaka tuka nsuka ya ntoto sambu na kuwa ngangu ya Solomo; tala, ya luta Solomo ikele awa. *1 Nt. 10:1; 2 Lus. 9:1*

⁴³Bu mpeve ya sumuka imene kubasika na muntu, yo tambula mu sika ya konda masa kusosa luvundu, kansi yandi mona yo ve.

⁴⁴Buna yandi tuba: Mono tavutuka ku nzo ya mono basikaka; bu yandi kwiza, yandi mona yo mpamba ye ya komba ye yidika.

⁴⁵Buna yandi kwenda kubaka bampeve nsambwadi yankaka ya luta yandi kibeni mu mbi, bau kota ye vanda muna, buna mambu ya nsuka ya muntu yina taluta yantete mu mbi. Yo tavanda mpilayai mpe kwa mbandu yai ya mbi. *2 Pet. 2:20*

Ngudi ya Yesu ye bampangi ya yandi

⁴⁶Bu yandi ikele kutuba kwa bibuka, tala, ngudi ya yandi ye bampangi ya yandi telemaka nanganda ye sosaka kutuba kwa yandi. *Mat. 13:55; Mal. 3:31; Luk. 8:19*

⁴⁷Muntu tubaka kwa yandi: Tala, ngudi ya nge ye bampangi ya nge ikele kutelema nanganda, kusosa kutuba kwa nge.

⁴⁸Yandi vutulaka ye tubaka kwa yandi ya tubaka kwa yandi: Nani ikele ngudi ya mono ye bampangi ya mono ?

⁴⁹Yandi lambulaka diboko ya yandi kwa banlonguki, ye tubaka: Tala ngudi ya mono ye bampangi ya mono!

⁵⁰Kadi konsonani tasala luzolo ya Tata ya mono ya ikele mu zulu, yandi ikele mpangi ya mono ye mpangi nkento ya mono ye ngudi ya mono.

Matai 13

Kingana ya mambu ya Nzambi

- ¹Va kilumbu yina, Yesu basikaka na nzo ye vandaka na mukidi ya mbu. *Mal. 4:1*
- ²Bibuka mingi kutakanaka kwa yandi, sambu na yai yandi kotaka mu bota ye vandaka; ye bantu yonso telemaka va mukidi.
- ³Yandi tubaka mambu mingi kwa bau mu bingana, kutuba: Tala, mukuni kwendaka kukuna. *Mal. 4:3; Luk. 8:4*
- ⁴Bu yandi kunaka yankaka kubwaka mfinama nzila ya bandeke kwizaka kudia yau.
- ⁵Yankaka kubwaka va sika ya matadi ya konda ntoto mingi, nswalu yau menaka, sambu na ntoto vandaka mingi ve:
- ⁶kansi bu ntangu tombokaka, yau zikaka, sambu na yau kondaka mianzi, yau yumaka.
- ⁷Yankaka kubwaka va minti ya nsende, nsende kulaka ye fietikisaka yau.
- ⁸Yankaka kubwaka va ntoto ya mbote ye butaka bankeni, yankaka nkama-nkama, yankaka makumi sambanu-sambanu, yankaka makumi tatu-tatu.
- ⁹Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa. *Mat. 11:15*
- ¹⁰Banlonguki kwizaka, ye tubaka kwa yandi: Sambu na nki nge tuba kwa bau mu bingana? *Mal. 4:10*
- ¹¹Yandi vutulaka ye tubaka: Yo peswa kwa beno kuzaba mambu ya kinsweki ya kimfumu ya zulu, kansi kwa bau yo peswa ve. *1 Kol. 2:10; 1 Yoa. 2:27*
- ¹²Kadi konsonani ya ikele na yau, tapeswa kwa yandi ye yandi tavanda na mingi, kansi konsonani ya ikele na yau ve, yina ya ikele na yandi tabotulwa mpe. *Mat. 25:29; Mal. 4:25; Luk. 8:18; 19:25*
- ¹³Sambu na yai mono tuba kwa bau mu bingana, na bau ya mona, mona ve, ye bau ya kuwa, kuwa ve, ye bau zaba ve.
- ¹⁴Mu bau maniswa mbikudulu ya Yesaya, kutuba: Kuwa beno takuwa, kansi beno tazaba ve, kumona beno tamona, kansi beno tabakisa ve,
- ¹⁵kadi ntima ya bantu yai imene kwiza mbi, makutu ya bau kuwa ve, bau imene kanga meso ya bau, na bau lenda kumona ve na meso ya bau, ye kuwa ve na makutu ya bau, ye zaba ve na ntima ya bau, ye pinduka ve, na mono lenda kubelula bau. *Yes. 29:10; Yoa. 12:40; Bis. 28:26*

¹⁶Kansi kiese ikele na meso ya beno sambu na yau ikele kumona, ye makutu ya beno sambu na yau ikele kuwa. *Mat. 16:17; Luk. 10:23*

¹⁷Kieleka mono tuba kwa beno: Bambikudi mingi ye balunungu mingi zolaka kumona mambu ya beno ikele kumona, kansi bau monaka yau ve, ye kuwa mambu ya beno ikele kuwa, kansi bau kuwaka yau ve. *1 Pet. 1:10*

¹⁸Buna beno kuwa kingana ya mukuni. *Mal. 4:3, 14; Luk. 8:11*

¹⁹Bu muntu kuwa mambu ya kimfumu ye zaba yo ve, buna nkwa mbi ikele kwiza kubotula yina ya kunwaka mu ntima ya yandi. Yai ikele yina ya kunwaka mfinama na nzila.

²⁰Kansi yina ya kunwaka va sika ya matadi, ikele yandi ya kuwa mambu ye bakaka yau nswalu mu kiese;

²¹kansi yandi ikele na mianzi ve mu yandi kibeni, kansi yandi vanda ntangu fioti; bu mpasi ye nzomono kwiza sambu na mambu, nswalu yandi tasakuba.

²²Kansi yina ya kunwaka nakati ya minti ya nsende ikele yandi ya kuwa mambu, buna mabanza ya ntangu yai ye luvunu ya kimvwama ikele kufietikisa mambu ye yandi konda mabundu. *1 Tim. 6:9*

²³Kansi yina ya kunwaka mu ntoto ya mbote, ikele yandi ya kuwa mambu ye zaba yo, ye buta mabundu, mosi sala nkama-nkama, yankaka makumi sambanusambanu, yankaka makumi tatutatu.

Bingana ya kimfumu ya zulu

²⁴Yandi tudilaka bau kingana yankaka, kutuba: Kimfumu ya zulu ikele mpilamosi muntu ya kunaka nkeni ya mbote mu dilanga ya yandi.

²⁵Kansi bu bantu lalaka, mbeni ya yandi kwizaka ye kunaka kakala nakati ya nkeni, ye yandi kwendaka.

²⁶Kansi bu dititi ya nkeni menaka ye salaka mabundu, buna kakala monikaka mpe.

²⁷Ye bampika ya mfumu ya nzo kwizaka ye tubaka kwa yandi: Mfumu, nge kunaka nkeni ya mbote mu dilanga ya nge ve ? Buna kakala katukaka wapi ?

²⁸Yandi tubaka kwa bau: Mbeni imene kusala yai. Kansi bampika tubaka kwa yandi: Nge zola beto kwenda kuvuza yau ?

²⁹Yandi tubaka: Ve, sambu na bu beno vuza kakala, beno tavuza nkeni ble sikamosi na yau.

³⁰Bika yau zole kula sikamosi ti ngionzoko; mu nsungi ya ngionzoko, mono tatuba kwa babuki: Ntete yonzika kakala ye kanga yau mu bibuka kuyoka yau, kansi yonzika nkeni ble mu lundulu ya mono.

- ³¹Yandi tudilaka bau kingana yankaka kutuba: Kimfumu ya zulu ikele mpilamosi nkeni ya mutade ya muntu bakaka ye kunaka mu dilanga ya yandi. *Mal. 4:30; Luk. 13:18*
- ³²Yo luta nkeni yonso fioti, kansi bu yo imene kukula yo luta matiti yonso nene ye yo kwiza nti, na bandeke ya zulu kwiza ye leala mu mavala na yo.
- ³³Yandi tubaka kwa bau kingana yankaka: Kimfumu ya zulu ikele mpilamosi lufunusu ya nkento bakaka, ye swekaka yo mu bitezo tatu ya fufu, ti yonso funuswaka.
- ³⁴Mambu yai yonso Yesu tubaka mu bingana kwa bibuka, yandi tubaka kwa bau mu bingana kaka, *Mal. 4:33, 34*
- ³⁵na yo lenda maniswa ya tubwaka mu mbikudi, kutuba: Mono takangula munoko ya mono mu bingana, mono tatuba mambu ya swekaka tuka tulwa ya lufulu ya nsi.
- ³⁶Buna yandi bikaka bibuka ye kotaka mu nzo. Banlonguki ya yandi kwizaka kwa yandi, kutuba: Tendudila beto kingana ya kakala mu dilanga.
- ³⁷Yandi vutulaka ye tubaka: Yandi ya kuna nkeni ya mbote ikele Mwana ya muntu.
- ³⁸Ye dilanga ikele nsi, nkeni ya mbote ikele bana ya kimfumu, kansi kakala ikele bana ya nkwa mbi. *Yoa. 8:44; Bis. 13:10; 1 Yoa. 3:8*
- ³⁹Mbeni ya kunaka yau ikele diable, ntangu ya yonzika ikele nsuka ya ntangu; babuki ikele banjo, *Yoeli 3:13; Nzai. 14:15*
- ⁴⁰Bonso bau yonzika kakala ye yoka yau mu tiya, mpilayai yo tavanda mu nsuka ya ntangu.
- ⁴¹Mwana ya muntu tafidisa banjo ya yandi, bau tayonzika mu kimfumu ya yandi bima yonso ya tesa sakuba ye bau ya sala mbi,
- ⁴²ye talosa bau mu foloni ya tiya, kuna tavanda kudila ye nkwetoso ya meno. *Mat. 8:12*
- ⁴³Buna balunungu tatentina bonso ntangu mu kimfumu ya Tata ya bau. Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa. *Dan. 12:3; 1 Kol. 15:41*
- ⁴⁴Kimfumu ya zulu ikele mpilamosi kima ya ntalu ya swekwa mu dilanga, ya muntu monaka ye swekaka; mu kiese ya yandi, yandi kwendaka kuteka bima yonso ya yandi ye sumbaka dilanga yina. *Fili. 3:7*
- ⁴⁵Diaka kimfumu ya zulu ikele mpilamosi muntu ya ikele muteki, ya sosa matadi nzimbu ya mbote.

⁴⁶Kansi bu yandi monaka ditadi nzimbu ya ntalu ya luta, yandi kwendaka kuteka bima yonso ya yandi ye sumbaka yo.

⁴⁷Diaka kimfumu ya zulu ikele mpilamosi konde ya loswa mu mbu, yo kutikisaka bambizi mutindu yonso.

⁴⁸Bu yo fulukaka, bau bendaka yo ku mukidi, bau vandaka ye yonzikaka ya mbote mu biwumbwa kansi bau losaka ya mbi.

⁴⁹Mpilayai yo tavanda mu nsuka ya ntangu. Banjo tabasika ye takatula bambi nakati ya balunungu, *Mat. 25:32*

⁵⁰ye talosa bau mu foloni ya tiya; kuna tavanda kudila ye nkwetoso ya meno.

⁵¹Beno zaba mambu yai yonso ? Bau tubaka kwa yandi: E.

⁵²Yandi tubaka kwa bau: Sambu na yai konso nsoniki ya salwa nlonguki ya kimfumu ya zulu ikele mpilamosi muntu ya ikele mfumu ya nzo, yandi basisa ya lundulu ya yandi bima yampa ye ya nkulu.

⁵³Yo vandaka, bu Yesu manisaka bingana yai, yandi katuka kuna.

⁵⁴Bu yandi kumaka mu ntoto ya yandi kibeni, yandi longaka bau mu nzo ya bau ya sambilu, bau yitukwa ye tubaka: Muntu yai bakaka ngangu yai ye bisalu ya ngolo yai wapi ? *Mal. 6:1*

⁵⁵Yai ikele ve mwana ya musadi ya mabaya ? Ngudi ya yandi bingwa Malia ve, ye bampangi ya yandi Yakobi ye Yosefi ye Simoni ye Yuda ? *Mat. 12:46; Yoa. 6:42*

⁵⁶Ye bampangi bankento yonso ya yandi ikele na beto ve ? Buna muntu yai bakaka mambu yai yonso wapi ?

⁵⁷Bau kutaka sakuba mu yandi. Kansi Yesu tubaka kwa bau: Mbikudi ikele konda luzitu ve, kansi mu ntoto ya yandi ye mu nzo ya yandi kibeni. *Mal. 6:4; Luk. 4:24; Yoa. 4:44*

⁵⁸Kuna yandi salaka ve bisalu mingi ya ngolo, sambu na konda ya lukwikilu ya bau.

Matai 14

Elode zenga ntu ya Yoane Mbotiki

¹Mu ntangu yina Elode, nyadi kuwaka nsangu ya Yesu,

²yandi tubaka kwa basielo ya yandi: Yai ikele Yoane Mbotiki. Yandi imene kufulukisa tuka bafwa, sambu na yai bisalu ya ngolo yai ikele kusalu mu yandi. *Mal. 6:14; Luk. 9:7*

³Kadi Elode imene kubakisaka Yoane ye kangisaka yandi ye tudisaka yandi mu boloko, sambu na Elodia, nkento ya Filipino. Filipino ikele mpangi ya Elode. *Mat. 4:12; Mal. 6:17; Luk. 3:19*

⁴Kadi Yoane tubaka kwa yandi: Nsiku buya na nge vanda na yandi.

⁵Elode zolaka kufwa Yoane, kansi yandi titaka bantu, sambu na bau tangaka yandi bonso mbikudi. *Mat. 21:26; Luk. 20:6*

⁶Kansi bu lumbu ya lubutuku ya Elode kwizaka, mwana nkento ya Elodia kinaka nakati na bau ye yangidisaka Elode.

⁷Sambu na yai yandi silaka mu ndefi kupesa yandi konso nki ya yandi lomba.

⁸Kansi mpilamosi yandi longwaka ya ngudi ya yandi, yandi tubaka: Pesa mono ntu ya Yoane Mbotiki awa va dilonga.

⁹Ntinu vandaka na ntantu, kansi sambu na bandefi ya yandi ye sambu na bau ya vandaka na yandi na meza, yandi sikidikisaka yo peswa kwa yandi.

¹⁰Yandi fidisaka ye zengaka ntu ya Yoane mu boloko.

¹¹Ntu ya yandi natwaka va dilonga ye peswaka kwa mwana nkento; yandi nataka yo kwa ngudi ya yandi.

¹²Banlonguki ya yandi kwizaka ye bakaka nitu ya yandi ye zikaka yandi; ye kwenda kutuba kwa Yesu.

Yesu dikila babakala malunda tanu madia

¹³Bu Yesu kuwaka yo, yandi katukaka kuna mu bota ku nsi ya mpamba mu kinsona, bu bibuka kuwaka yo, bau landaka yandi na makulu tuka bambanza. *Mat. 15:32; Mal. 6:30; Luk. 9:10; Yoa. 6:1*

¹⁴Bu yandi basikaka tuka bota ye monaka kibuka, yandi kuwilaka bau nkenda ye belulaka bimbevo ya bau.

¹⁵Bu nkokila kubwaka, banlonguki kwizaka kwa yandi, kutuba: Sika yai ikele ya mpamba ye ntangu imene kuluta, sambu na yai sindika bibuka, na bau lenda kwenda ku mabwala ye disumbila madia.

¹⁶Kansi Yesu tubaka kwa bau: Bau ikele na nsatu ve ya kwenda, beno pesa bau kudia.

¹⁷Kansi bau tubaka kwa yandi: Awa beto ikele na kima ve kansi mampa tanu ye bambizi ya masa zole kaka.

¹⁸Yandi tubaka: Twala yau awa kwa mono.

¹⁹Yandi sikidikisaka bibuka kuvanda va matiti, yandi bakaka mampa tanu ye bambizi ya masa zole ye talaka ku zulu, yandi sakumunaka yau ye bukunaka yau ye pesaka mampa kwa banlonguki, ye banlonguki pesaka yau kwa bibuka. *1 Tim. 4:3; 6:17*

²⁰Bau yonso kudiaka ye yukutaka. Bau lokotaka bitini ya bikaka, bitunga kumi ye zole ya fuluka.

²¹Bau ya kudiaka vandaka babakala mafunda tanu, ye konda kutanga bankento ye bana,

Yesu tambula va masa

²²Nswalu yandi kotisaka banlonguki mu bota sambu na bau kwenda nantwala na yandi ku simu, ti yandi imene kusindika bibuka. *Mal. 6:45; Yoa. 6:15*

²³Bu yandi imene kusindika bibuka, yandi tombokaka va mongo, yandi kaka, kulomba. Bu nkokila kubwaka yandi vandaka kuna yandi kibeni.

²⁴Kansi bota vandaka nakati ya mbu, ye moniswa mpasi na mayo, sambu na mupepe vutulaka bau.

²⁵Mu kengila iya ya mpimpa, yandi kwizaka kwa bau kutambula va mbu.

²⁶Bu bau monaka yandi tambula va mbu, bau titaka mu ntima, kutuba: Yo ikele mpeve, ye bau bokaka sambu na boma.

²⁷Nswalu yandi tubaka kwa bau, kutuba: Yangalala, yai ikele mono, vanda ve na boma.

²⁸Petelo vutulaka kwa yandi ye tubaka: Mfumu, kana yo ikele nge, bika mono kwiza kwa nge va masa.

²⁹Yandi tubaka: Kwiza. Petelo basikaka tuka bota ye tambulaka va masa na kwiza kwa Yesu.

³⁰Kansi bu yandi monaka kitembo, yandi vandaka na boma; bu yandi yantikaka kudinda, yandi bokaka, kutuba: Mfumu vulusa mono!

³¹Nswalu Yesu lambulaka diboko, ye simbaka yandi ye tubaka kwa yandi: Nge nkwa lukwikilu fioti, sambu na nki nge kwikila ve ?

³²Bu bau imene kukota mu bota, mupepe bikaka.

³³Bau ya vandaka mu bota sambilaka yandi, kutuba: Kieleka, nge ikele Mwana ya Nzambi.

Yesu belula bambevo

³⁴Bu bau imene kusabuka, bau kwizaka ku simu ya Ngenesaleti. *Mal. 6:53*

³⁵Bu bantu ya ntoto yina zabaka yandi, bau fidisaka mu nsi yina yonso ya ndambu kuna ye twalaka kwa yandi bambevo yonso;

³⁶bau lombaka yandi na bau lenda kuvalakana kaka nsongi ya mvwatu ya yandi; bau yonso ya valakanaka yo belulwaka. *Luk. 6:19*

Matai 15

Yesu longa bafalisi ye bansoniki

- ¹Buna bafalisi ye bansoniki ya katuka na Yelusalemi kwizaka kwa Yesu, kutuba:
- ²Sambu na nki banlonguki ya nge ikele kufwa nsiku ya nkulu ya bambuta ? Sambu na bau sukula ve maboko bu bau kudia, *Mal. 7:1*
- ³Kansi yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Sambu na nki beno mpe ikele kufwa nsikudukusu ya Nzambi sambu na nsiku ya nkulu ya beno ?
- ⁴Kadi Nzambi tubaka: Zitisa tata ya nge ye ngudi ya nge, ye: Konsonani ya tuba mbi ya tata keti ngudi, yandi fwiti kufwa kieleka. *2 Mose 20:12; 21:17; 3 Mose 20:9; 5 Mose 5:16; Bing. 20:20; Ef. 6:2*
- ⁵Kansi beno tuba: Konsonani ya tuba kwa tata ya yandi keti ngudi ya yandi: na mbongo yina mono zola kusadisa beno, yau imene kupeswa kwa Nzambi; yandi zitisa ve tata ya yandi keti ngudi ya yandi.
- ⁶Beno imene kusala nsiku ya Nzambi mpamba sambu na nsiku nkulu ya bambuta ya beno.
- ⁷Beno bankwa luvunu, Yesaya bikulaka mbote sambu na beno, bu yandi tubaka: *Yes. 29:13*
- ⁸Bantu yai ikele kuzitisa mono na bikoba ya bau, kansi ntima ya bau ikele ntama na mono;
- ⁹bau ikele kusambila mono mpamba, bu bau ikele kulonga malongi ya ikele bansikudukusu ya bantu.
- ¹⁰Yandi bingaka bantu ye tubaka kwa bau: Kuwa ye zaba.
- ¹¹Yina ya kota mu munoko ikele kusumuna muntu ve, kansi yina ya basika na munoko ikele kusumuna muntu.
- ¹²Buna banlonguki kwizaka ye tubaka kwa yandi: Nge zaba na bafalisi kutaka sakuba bu bau kuwaka mambu yai ?
- ¹³Kansi yandi vutulaka ye tubaka: Konso nkununu ya Tata ya mono ya zulu kunaka ve, tavuzwa na mianzi ya yo. *Yoa. 15:2*
- ¹⁴Bika bau, bau ikele bantwadisi ya meso kufwa. Kansi kana mpofu twadisa mpofu, bau zole takubwa mu dibulu. *Mat. 23:16; Luk. 6:39*
- ¹⁵Petelo vutulaka ye tubaka kwa yandi: Tendudila beto kingana yai.
- ¹⁶Yandi tubaka: Beno mpe ikele konda kuzaba ?
- ¹⁷Beno bakisa ve, na konsonki ya kota mu munoko ikele kuluta mu divumu ye loswa.

¹⁸Kansi yina ya basika na munoko ikele kukatuka na ntima, ye yau ikele kusumuna muntu.

¹⁹Kadi tuka ntima ikele kubasika mabanza ya mbi, kufwa bantu, kufwa ya makwela, bizumba, bwivi, kitemo ya luvunu, kutuba ya mbi. *1 Mose 6:5; 8:21; Yel. 17:9*

²⁰Yai ikele mambu ya sumuna muntu, kansi kudia na maboko ya sukula ve ikele kusumuna muntu ve.

Yesu sadisa nkento ya Kanani

²¹Bu Yesu basika kuna, yandi kwendaka ku ndambu ya Tilo ye Sidoni. *Mal. 7:24*

²²Tala, nkento ya Kanani ya katuka ndambu kuna bokaka, kutuba: Mfumu, mwana ya Davidi, kuwila mono nkenda, mwana nkento ya mono ikele kumoniswa mpasi mingi na mpeve ya mbi.

²³Kansi yandi vutulaka ndinga ve. Banlonguki ya yandi kwizaka, ye yuvulaka, kutuba: Sindika yandi, sambu na yandi boka nanima na beto.

²⁴Kansi yandi vutulaka ye tubaka: Mono imene kufidiswa ve, kansi kwa mameme ya vila ya nzo ya Isaeli kaka. *Mat. 10:6; Bis. 13:46*

²⁵Kansi yandi kwizaka ye sambilaka yandi, kutuba: Mfumu sadisa mono.

²⁶Yandi vutulaka ye tubaka: Yo lunga ve kubaka mampa ya bana ye losa yau kwa bambwa.

²⁷Yandi tubaka: E, Mfumu, kansi bambwa mpe ikele kudia bitini ya kubwa tuka meza ya mfumu ya bau.

²⁸Buna Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nkento, lukwikilu ya nge ikele nene. Yo vanda kwa nge, bonso nge zola. Mwana nkento ya yandi belukaka tuka lokula yina.

Yesu belule bambevo mingi

²⁹Bu Yesu katukaka kuna, yandi kwendaka ku ndambu ya mbu ya Ngalili, yandi tombokaka va mongo ye vandaka kuna. *Mal. 7:31*

³⁰Bibuka mingi kwizaka kwa yandi ye twalaka bau ya tembila, bampofu, mababa, bamianzi ye bankaka mingi, bau tulaka bau na makulu ya yandi, ye yandi belulaka bau. *Yes. 35:5*

³¹Kibuka yitukwaka bu bau monaka mababa kutuba, bamianzi belulaka, bau ya tembila kutambula, bampofu mona, ye bau kembilaka Nzambi ya Isaeli.

Yesu dikila babakala mafunda iya

³²Yesu bingaka banlonguki ya yandi ye tubaka: Mono kuwila kibuka nkenda, sambu na bau imene kuvanda na mono bilumbu tatu, ye bau ikele na kima ve kudia, ye mono zola ve sindika bau na nzala, keti bau talembwa mu nzila. *Mat. 14:19; Mal. 8:1*

³³Banlonguki tubaka kwa yandi: Wapi beto tabaka mampa mingi yai mu nsi ya mpamba kuyukutisa kibuka mingi yai ?

³⁴Yesu tubaka kwa bau: Mampa ikwa ikele na beno: Bau tubaka: Nsambwadi, ye ndambu ya bambizi ya masa ya fioti.

³⁵Yandi sikidikisaka kibuka kuvanda va ntoto;

³⁶yandi bakaka mampa nsambwadi ye bambizi ya masa, ye yandi pesaka matondo ye bukunaka ye pesaka kwa banlonguki; ye banlonguki pesaka yau kwa bibuka.

³⁷Bau yonso kudiaka ye yukutaka; bau lokotaka bitini ya bikaka, bitunga nsambwadi ya fuluka.

³⁸Bau ya, kudiaka vandaka babakala mafunda iya, ye bankento ye bana.

³⁹Bu yandi imene kusindika bibuka, yandi kotaka mu bota ye kwizaka ku ndambu ya Mangadani.

Matai 16

Bafalisi ye basaduki yuvulaka kidimbu ya katuka na zulu

¹Bafalisi ye basaduki kwizaka kuyunsa yandi, bau lombaka yandi kusonga bau kidimbu ya zulu. *Mat. 12:38; Mal. 8:11*

²Kansi yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Bu nkokila kubwa, beno tuba: Yo tavanda mbote kadi zulu ikele mbwaki.

³Mu nsuka beno tuba: Bubu yo tavanda mbi, kadi zulu ikele mbwaki ye pinduka. Beno zaba kutendula luse ya zulu, kansi beno lenda ve tendula bidimbu ya ntangu yai ?

⁴Mbandu ya mbi ye ya bizumba ikele kusosa kidimbu, kansi yo tapeswa kidimbu ve, kansi kidimbu ya Yona kaka. Yandi bikaka bau ye kwendaka. *Yona 2:1*

Yesu luengisa balongi mu malongi ya bafalisi ye basaduki

⁵Banlonguki kwizaka ku simu, bau vilaka kutwala mampa. *Mal. 8:14*

⁶Yesu tubaka kwa bau: Tomatala ye dikeba sambu na lufunusu ya bafalisi ye basaduki. *Luk. 12:1*

⁷Kansi bau banzanaka, kutuba: Beto twalaka mampa ve.

⁸Bu Yesu zabaka yo, yandi tubaka: Beno bankwa lukwikilu fioti, sambu na nki beno banzana sambu na beno twalaka mampa ve ?

⁹Beno zaba ve, keti bambuka ve, mampa tanu kwa mafunda tanu, ye beno lokotaka bitunga ikwa ? *Mat. 14:17; Mal. 6:41; Luk. 9:13; Yoa. 6:9*

- ¹⁰Keti mampa nsambwadi kwa mafunda iya, ye beno lokotaka bitunga ikwa ?
- ¹¹Mpila nki beno zaba ve na mono tubaka kwa beno ve sambu na mampa ? Kansi dikeba sambu na lufunusu ya bafalisi ye ya basaduki.
- ¹²Buna bau bakisaka na yandi tubaka kwa bau ve, kudikeba sambu na lufunusu ya bafalisi ye ya basaduki, kansi sambu na malongi ya bafalisi ye basaduki.

Kitemo ya Petelo

- ¹³Bu Yesu kumaka ku nsi ya Kaisalia Filipi, yandi yuvulaka banlonguki ya yandi, kutuba: Bantu tuba na Mwana ya muntu ikele nani ? *Mal. 8:27; Luk. 9:18*
- ¹⁴Bau tubaka: Bankaka tuba Yoane Mbotiki, bankaka Elia, bankaka Yelemia keti mosi ya bambikudi. *Mat. 14:2*
- ¹⁵Yandi tubaka kwa bau: Kansi beno tuba na mono ikele nani ?
- ¹⁶Simoni Petelo vutulaka ye tubaka: Nge ikele Klisto Mwana ya Nzambi ya ikele na moyo. *Yoa. 6:69; 11:27; Bis. 8:37; 9:20; 1 Yoa. 4:15; 5:5*
- ¹⁷Kansi Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi: Simoni mwana ya Yona, kiese ikele na nge kadi nsuni ye menga imene kuzabisa yo kwa nge ve kansi Tata ya mono ya ikele mu zulu. *1 Kol. 2:10*
- ¹⁸Mono tuba mpe kwa nge, nge ikele Petelo, va ditadi yai, mono tatunga dibundu ya mono, mielo ya nsi ya bafwa taluta yo ngolo ve. *Yoa. 1:42; Ef. 2:20*
- ¹⁹Mono tapesa nge nsabi ya kimfumu ya zulu; yonso ya nge takanga va ntoto takangwa mu zulu, yonso ya nge takangula va ntoto takangulwa mu zulu.
- ²⁰Buna yandi sikidikisaka banlonguki ya yandi na bau tuba ve kwa muntu na yandi ikele Klisto. *Mat. 17:9*

Yesu tuba kwa banlonguki sambu lufwa ye mfulukulu ya yandi

- ²¹Tuka ntangu yina, Yesu yantikaka kusonga banlonguki ya yandi, yandi fwiti kwenda ku Yelusalemi, ye moniswa mpasi mingi na bambuta ya bantu ye bambuta banganga ye bansoniki, ye takufwa ye tafulukiswa va kilumbu ya tatu. *Mat. 20:17; Mal. 8:30; Luk. 9:21*
- ²²Petelo bakaka yandi ye yantikaka kusemba yandi, kutuba: Nzambi keba nge, Mfumu. Yai tavanda na nge ta mbala mosi ve.
- ²³Kansi yandi pindukaka ye tubaka kwa Petelo: Satana, katuka na mono, nge ikele mutesi ya sakuba kwa mono, kadi nge banza ve mambu ya Nzambi, kansi ya bantu.
- ²⁴Buna Yesu tubaka kwa banlonguki ya yandi: Kana muntu zola kulanda nanima na mono, bika yandi dibuya ye baka kulunsi ya yandi ye landa mono. *Mat. 10:38; Mal. 8:34; Luk. 9:23*

²⁵Kadi konsonani ya zola kuvulusa moyo ya yandi, tavidisa yo, kansi konsonani ya vidisa moyo ya yandi sambu na mono, tamona yo. *Yoa. 12:25*

²⁶Kadi yo tasadisa muntu na nki, kana yandi baka nsi yamvimba ndandu, kansi yandi tavidisa moyo ya yandi ? Keti muntu tapesa nki kukula moyo ya yandi ?

²⁷Kadi Mwana ya muntu takwiza mu nkembo ya Tata ya yandi ye banjo ya yandi, buna yandi tafuta muntu na muntu bonso bisalu ya yandi. *Zak. 14:5; Mat. 25:31; 26:64; Lom. 2:6; Yud. 14; Nzai. 2:23*

²⁸Kieleka mono tuba kwa beno: Bankaka ya bau ya telema awa tameka lufwa ve, ti bau mona Mwana ya muntu kwiza mu kimfumu ya yandi.

Matai 17

Yesu kembiswa

¹Nanima na bilumbu sambanu, Yesu bakaka Petelo ye Yakobi ye Yoane mpangi ya yandi, ye twalaka bau va mongo ya nda mu kinsona. *Mal. 9:2; Luk. 9:28*

²Yandi kitukaka nantwala na bau, luse ya yandi tentinaka bonso ntangu, mvwatu ya yandi kwizaka mpembe bonso mwini.

³Tala, Mose ye Elia monikaka kwa bau ye solulaka na yandi.

⁴Petelo vutulaka ye tubaka kwa Yesu: Mfumu, yo ikele mbote na beto ikele awa. Kana nge zola, mono tasala basombolo tatu, mosi ya nge, mosi kwa Mose, mosi kwa Elia.

⁵Bu yandi vanda kutuba, tala dituti ya mwini fukaka bau, tala, ndinga mu dituti tubaka: Yai ikele Mwana ya mono ya zolwa, ya yangidisa mono, beno kuwa yandi. *Mal. 3:17; 2 Pet. 1:17*

⁶Bu banlonguki kuwaka yo, bau kubwaka va luse ya bau, ye bau vandaka na boma mingi.

⁷Yesu kwizaka ye valakanaka bau ye tubaka: Telema, vanda na boma ve,

⁸Bu bau sendula meso ya bau, bau monaka muntu ve, kansi Yesu kaka.

Yesu binga Yoane Mbotiki Elia

⁹Bu bau kulumukaka va mongo, Yesu sikidikisaka bau, kutuba: Tuba kwa muntu ve mona mesa yai, ti Mwana ya muntu fulukisa tuka bafwa. *Mat. 16:20; Mal. 9:9*

¹⁰Banlonguki yuvulaka yandi, kutuba: Mpila nki bansoniki tuba na Elia fwiti kwiza ntete ?

¹¹Yandi vutulaka ye tubaka: Elia takwiza kieleka, ye tavutula yonso bonso yo vandaka ntete. *Mat. 11:14; Mal. 4:5; 9:11*

¹²Kansi mono tuba kwa beno: Elia imene kwiza ye bau zabaka yandi ve, kansi bau salaka kwa yandi bonso bau zolaka. Mpilayai mpe, Mwana ya muntu tamoniswa mpasi kwa bau. *Luk. 1:17*

¹³Buna banlonguki zabaka na yandi tubaka sambu na Yoane Mbotiki.

Yesu belula mwana ya vanda na mbikula ya ngonda

¹⁴Bu bau kwizaka kwa kibuka, muntu kwizaka kwa yandi, ye fukamaka kwa yandi va makungunu, *Mal. 9:14; Luk. 9:37*

¹⁵ye tubaka: Mfumu, kuwila mwana ya mono nkenda, sambu yandi ikele na mbikula ya ngonda, ye ikele mona mpasi mingi, kadi mbala na mbala yandi ikele kubwa mu tiya, ye mbala na mbala mu masa.

¹⁶Mono twalaka yandi kwa banlonguki ya nge, kansi bau lendaka ve kubelula yandi.

¹⁷Yesu vutulaka ye tubaka: O mbandu yai ya konda lukwikilu ye ya mbi, bilumbu ikwa mono tavanda na beno ? Bilumbu ikwa mono tavibidila beno ? Twala yandi awa kwa mono.

¹⁸Yesu sembaka yandi, ye mpeve ya mbi basikaka na yandi; ye mwana belukaka tuka lokula yina.

¹⁹Buna banlonguki kwizaka kwa Yesu mu kinsona ye tubaka: Sambu na nki beto lendaka ve kubasisa yandi.

²⁰Yandi tubaka kwa bau: Sambu na lukwikilu ya beno ikele fioti, kadi kieleka mono tuba kwa beno: Kana beno ikele na lukwikilu bonso nkeni ya mutade, beno tatuba ku mongo yai: Katuka awa kwenda kuna, ye yo takatuka; ye kima ikele ve ya beno lenda kusala ve. *Mat. 21:21; Mal. 11:23; Luk. 17:6*

²¹Kansi mutindu yai ikele kubasika ve, kansi kaka mu lombilu ya buya madia.

Yesu tuba kwa banlonguki ya yandi sambu lufwa ye mfulukulu ya yandi

²²Bu bau vandaka mu Ngalili, Yesu tubaka kwa bau: Mwana ya muntu tayekulwa mu maboko ya bantu; *Mal. 9:30; Luk. 9:42*

²³bau takufwa yandi ye lumbu ya tatu yandi tafulukiswa. Bau vandaka na ntantu mingi.

Yesu futa mpaku

²⁴Bu bau kwizaka ku Kapenaumi, bau ya futisa ndambu ya mbongo ya sekeli ya mpaku, kwizaka kwa Petelo ye tubaka: Nlongi ya beno ikele kufuta mpaku ve.

²⁵Yandi tubaka, E. Bu yandi kwizaka mu nzo, Yesu tubaka kwa yandi ntete, kutuba: Simoni, nge banza nki, bantinu ya ntoto ikele kubaka mpaku ya bima keti ya nsi ya banani ? Kwa bana ya bau keti na banzenza ? *Mat. 22:21; Lom. 13:7*

²⁶Bu yandi tubaka: Kwa banzenza, Yesu tubaka kwa yandi: Mpilayai bana tafuta ve.

²⁷Kansi na beto tatesa bau sakuba ve, kwenda ku mbu, losa ndobo, baka mbizi ya masa yange tasimba ntete; bu nge imene kukangula munoko ya yandi, nge tamona mbongo sekeli mosi, baka yo ye pesa yo kwa bau sambu na mono ye nge.

Matai 18

Yesu longa mambu ya nani kuluta nene

¹Mu lokula yina banlonguki kwizaka kwa Yesu, kutuba: Nani ikele kuluta nene mu kimfumu ya zulu. *Mal. 9:33; Luk. 9:46*

²Yandi bingaka mwana fioti, ye tulaka yandi nakati na bau,

³ye tubaka: Kieleka, mono tuba kwa beno, kana beno pindula ve ye kwiza bonso bana fioti, beno lenda ve kukota mu kimfumu ya zulu. *Mat. 19:14; 1 Kol. 14:20*

⁴Sambu na yai konsonani ya dikulumusa bonso mwana fioti yai, yandi ikele kuluta nene mu kimfumu ya zulu.

⁵Ye konsonani ya baka mwana fioti mpilayai mu nkumbu ya mono, ikele kubaka mono. *Mat. 10:42*

⁶Kansi konsonani ya tesa sakuba mwana mosi fioti yai ya kwikila mono, ikele mbote kwa yandi kana ditadi ya nene ya nikuna fufu takangwa va nkingu ya yandi, ye yandi loswa mu kati mbu. *Mal. 9:42; Luk. 17:1*

⁷Ndola kwa nsi sambu na mambu ya sakuba! Kadi mambu ya sakuba fwiti kwiza, kansi ndola kwa muntu yina ya tesa sakuba. *1 Kol. 11:19*

⁸Kana diboko ya nge keti dikulu ya nge tesa nge sakuba, zenga yo ye losa yo. Kadi yo luta mbote kwa nge kukota mu moyo na kieta keti tembila, keti kuvanda na maboko zole ye makulu zole ye kuloswa mu tiya ya mvu ya mvu. *Mat. 5:29; Mal. 9:43; Kolo. 3:5*

⁹Kana disu ya nge tesa nge sakuba, katula yo ye losa yo. Kadi yo luta mbote kwa nge kukota mu moyo na disu mosi, keti kuvanda na meso zole ye kuloswa mu bilungi ya tiya.

¹⁰Ya bafioti yai, beno tala na beno saula mosi ve; kadi mono tuba kwa beno, na banjo ya bau mu zulu ikele kutala kilumbu na kilumbu luse ya Tata ya mono ya ikele mu zulu. *Nk. 34:7*

¹¹Kadi Mwana ya muntu imene kwiza kuvulusa ya vilaka.

¹²Beno banza nki ? Kana muntu ikele na mameme nkama, ye mosi vilaka, yandi tabika ve makumi uvwa ye uvwa va miongo, ye kwenda kusosa ya vila ? *Luk. 15:4*

¹³Kana yo vanda mpilayai, na yandi mona yo, kieleka mono tuba kwa beno: Yandi tayangalala mingi sambu na yo, ye fioti sambu na makumi uvwa ye uvwa ya vilaka ve.

¹⁴Mpilayai mpe, yo ikele luzolo ve ya Tata ya beno ya ikele mu zulu na mosi ya bafioti yai tavila.

Mpilamosi beto fwiti kuvanda na bampangi ya sala masumu

¹⁵Kana mpangi ya nge sala masumu, kwenda nge kaka kusonga yandi. Kana yandi kuwa nge, buna nge imene kubaka mpangi ya nge ndandu. *3 Mose 19:17; Luk. 17:3; Ngal. 6:1; Yak. 5:19*

¹⁶Kana yandi kuwa nge ve, twala mpe mosi keti zole yankaka, na ndinga yonso lenda kuvanda kieleka sambu na munoko ya bantemo zole keti tatu. *5 Mose 19:15; Yoa. 8:17; 2 Kol. 13:1; Eb. 10:28*

¹⁷Kana yandi buya kuwa bau, songa yo kwa dibundu, kansi kana yandi buya kuwa dibundu mpe, bika yandi vanda kwa nge bonso paien ye mufutisi. *Lom. 17:17; 1 Kol. 5:11*

¹⁸Kieleka, mono tuba kwa beno: Yonso ya beno takanga va ntoto takangwa mu zulu, ye yonso ya beno kangula va ntoto takangulwa mu zulu. *Mat. 16:19; Yoa. 20:23*

¹⁹Diaka mono tuba kwa beno: Kana zole ya beno ndimana va ntoto mu konsokima ya bau talomba, Tata ya mono ya ikele mu zulu tasadila beno yau. *Mat. 21:22; 1 Yoa. 3:22; 5:14; Yak. 4:3*

²⁰Kadi konsosika na zole keti tatu kutakana mu nkumbu ya mono, kuna mono ikele nakati ya bau.

Yesu longa nsiku ya vidisa masumu: kingana ya nkwa mfuka

²¹Buna Petelo kwizaka ye tubaka kwa yandi: Mfumu, mpangi ya mono tasadila mono mbi mbala ikwa ye mona vidisa yo? Ti mbala nsambwadi? *Luk. 17:4*

²²Yesu tubaka kwa yandi: Mono tuba kwa nge: Ti mbala nsambwadi ve, kansi ti makumi nsambwadi mbala nsambwadi.

²³Sambu na yai kimfumu ya zulu ikele mpilamosi ntinu mosi ya zolaka kutanga ntalu ya bima ya yandi ya vandaka na bampika ya yandi.

²⁴Bu yandi yantikaka kutanga, bau twalaka mosi kwa yandi ya vandaka na mfuka ya matalanta mafunda kumi.

²⁵Sambu na yandi vandaka na kima ve kufuta yo, mfumu ya yandi sikidikisaka, na yandi tatekwa ye nkento ya yandi ye bana ye bima yonso ya ikele na yandi, na kufuta mfuka.

²⁶Buna mpika yina fukamaka ye bombidilaka yandi, kutuba: Mfumu, kuwila mono nkenda ye mono tafuta yonso.

- ²⁷Mfumu ya mpika yina kuwilaka yandi nkenda, ye bikaka yandi ye vidisaka mfuka ya yandi.
- ²⁸Kansi bu mpika yina basikaka, yandi monaka mpika yankaka ya vandaka na mfuka kwa yandi ya mbongo ya fioti denali nkama. Yandi bakaka yandi ye simbaka yandi va nkingu, kutuba: Futa mfuka.
- ²⁹Buna mpika yina fukamaka ye bombidilaka yandi, kutuba: Kuwila mono nkenda ye mono tafuta nge.
- ³⁰Yandi buyaka, kansi kwendaka ye losaka yandi mu boloko ti yandi tafutaka mfuka yina.
- ³¹Bu bampika yankaka monaka mambu ya salwaka, bau vandaka na ntantu mingi, bau kwendaka ye tubaka kwa mfumu ya bau mambu yonso ya salwaka.
- ³²Buna mfumu ya yandi bingaka yandi ye tubaka kwa yandi: Nge mpika mbi, mono vidisaka mfuka ya nge yamvimba, sambu na nge bombidilaka mono.
- ³³Yolunga ve na nge kuwila mpika yankaka nkenda bonso mono kuwilaka nge nkenda ?
- ³⁴Mfumu ya yandi vandaka na makasi ye pesaka yandi kwa bantu ya monisa mpasi, ti yandi tafuta mfuka yonso.
- ³⁵Mpilayai mpe Tata ya mono ya zulu tasadila beno, kana beno vidisila ve mpangi ya beno mu ntima ya beno. *Mat. 6:14; Mal. 11:26*

Matai 19

Yesu longa mambu ya makwela

- ¹Yo vandaka, bu Yesu manisaka mambu yai, yandi katukaka tuka Ngalili ye kwizaka ku ndambu ya Yuda ku simu ya Yodani, ya Yuda ku simu ya Yordani. *Mat. 10:1; Luk. 17:11*
- ²Bibuka mingi landaka yandi ye yandi belulaka bau kuna.
- ³Bafalisi kwizaka kwa yandi ye yunsaka yandi ye tubaka: Nsiku pesa nzila na muntu kubika nkento ya yandi mu konso mambu ?
- ⁴Kansi yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Beno imene kutanga ve, na yandi ya salaka bau mu luyantiku salaka bau bakala ye nkento, *1 Mose 1:27; 5:2*
- ⁵ye tubaka: Sambu na yai muntu tabika tata ya yandi ye ngudi ya yandi ye vanda na nkento ya yandi; ye bau zole tavanda nsuni mosi. *1 Mose 2:24; 1 Kol. 6:16; 7:10; Ef. 5:31*
- ⁶Buna bau ikele zole diaka ve, kansi nsuni mosi. Sambu na yai ya Nzambi bunda, bika muntu kaba ya ve.

⁷Bau tubaka kwa yandi: Buna sambu na nki Mose sikidikisaka kupesa nkanda ya kufwa makwela, ye bika yandi ? *5 Mose 24:1*

⁸Yandi tubaka kwa bau: Mose pesaka beno nzila kubika bankento ya beno sambu na ngolo ya mintima ya beno, kansi tuka luyantiku, yo vandaka mpilayai ve.

⁹Mono tuba kwa beno: Konsonani ya bika nkento ya yandi, kana mu mambu ya bizumba ve, ye kwela yankaka, ikele kusala bizumba. Ye yandi ya kwela nkento ya kufwaka makwela ikele kusala bizumba. *Mat. 5:31; Luk. 16:18; 1 Kol. 7:10*

¹⁰Banlonguki tubaka kwa yandi: Kana mambu ya muntu ikele mpilayai sambu na nkento ya yandi, yo ikele mfunu ve kukwela.

¹¹Yandi tubaka kwa bau: Bantu yonso lenda ve kubaka mambu yai, kansi kwa bau kaka ya yo peswa. *1 Kol. 7:7*

¹²Sambu na bandingisi ikele ya butukaka mpilayai tuka divumu ya ngudi ya bau, ye bandingisi ikele ya bantu kitula mpilayina, ye bandingisi ikele ya disalaka mpilayina sambu na kimfumu ya zulu. Yandi ya lenda kubaka mambu yai, bika yandi baka yau.

Yesu sakumuna bana fioti

¹³Buna bana ya fioti natwaka kwa yandi, na yandi tatula bau maboko ye lomba, kansi banlonguki sembaka bau. *Mal. 10:13; Luk. 18:15*

¹⁴Kansi Yesu tubaka: Bika bana fioti kwiza kwa mono ye buya bau ve, sambu na kimfumu ya zulu ikele kwa bau ya mpilayai. *Mat. 18:3*

¹⁵Yandi tulaka bau maboko, ye katukaka kuna.

Kulonga toko ya mwama nzila ya moyo

¹⁶Tala, muntu kwizaka kwa yandi, ye tubaka: Nlongi, nki ya mbote mono tasala na mono lenda kubaka moyo ya mvu ya mvu. *Mal. 10:17; Luk. 18:18*

¹⁷Yandi tubaka kwa yandi: Sambu na nki nge yuvula mono sambu na yina ya mbote ? Mosi kaka ikele nkwa mbote, kansi kana nge zola kota mu moyo, keba bansikudukusu.

¹⁸Yandi tubaka: Ya nki ? Yesu tubaka: Kufwa muntu ve, sala bizumba ve, yiba ve, tuba kitemo ya luvunu ve. *2 Mose 20:12; 5 Mose 5:16*

¹⁹Zitisa tata ya nge ye ngudi ya nge, ye: Zola bamfinangani ya nge bonso nge kibeni. *3 Mose 19:18; Mat. 15:4; 22:39; Lom. 13:9; Ngal. 5:14; Ef. 6:2; Yak. 2:8*

²⁰Toko tubaka kwa yandi: Mambu yai yonso mono imene kukeba. Mono konda nki diaka ?

²¹Yesu tubaka kwa yandi: Kana nge zola kuvanda ya lunga, kwenda kuteka yina ya ikele na nge, ye pesa yau kwa bansukami, ye nge tavanda na bima ya ntalu mu zulu, ye kwiza kulanda mono. *Mat. 6:19; Luk. 12:33*

²²Kansi bu toko kuwaka yo, yandi kwendaka na ntantu, sambu na yandi vandaka na bima mingi.

²³Yesu tubaka kwa banlonguki ya yandi: Kieleka, mono tuba kwa beno: Nkwa mvwama ikele na mpasi mingi kukota mu kimfumu ya zulu. *1 Tim. 6:9*

²⁴Kansi mono tuba kwa beno diaka: Na mbizi ya nene kamela kuluta mu disu ya sindani ikele mpasi fioti, kansi nkwa mvwama kukota mu kimfumu ya Nzambi luta mpasi mingi. *1 Tim. 6:9*

²⁵Bu banlonguki kuwaka yo, bau yitukaka mingi ye tubaka: Buna nani lenda kuvuluswa ?

²⁶Kansi Yesu talaka bau ye tubaka kwa bau: Na bantu yo lenda ve, kansi na Nzambi mambu yonso lenda. *Yel. 32:17; Zak. 8:6; Luk. 1:37*

Nsendo ya bau ya landa Yesu

²⁷Buna Petelo vutulaka ye tubaka kwa yandi: Tala, beto imene kubika yonso ye landaka nge, buna beto tabaka nki. *Mal. 10:28; Luk. 18:28*

²⁸Yesu tubaka kwa bau: Kieleka mono tuba kwa beno: Mu mbutululu, bu Mwana ya muntu tavanda va kiti ya yandi ya nkembo, buna beno ya imene kulanda mono tavanda va bakiti ya nkembo ya yandi kumi ye zole ye fundisa makanda kumi ye zole ya Isaeli. *Luk. 22:29*

²⁹Konsonani ya bikaka banzo keti bampangi keti bampangi bankento keti tata keti ngudi keti nkento keti bana keti bilanga sambu na nkumbu ya mono, yandi tabaka mbala nkama ye tabaka difwa ya moyo ya mvu ya mvu. *5 Mose 33:9; Yobi 42:12*

³⁰Kansi mingi ya ikele nantwala tavanda nanima, ye ya nima tavanda nantwala. *Mat. 20:16; Mal. 10:31*

Matai 20

Kingana ya basadi ya dilanga ya vinia

¹Kadi kimfumu ya zulu ikele mpilamosi muntu ya vandaka mfumu ya nzo, yandi basikaka na suka-suka kusonika basadi ya dilanga ya yandi ya vinia.

²Bu yandi imene kundima na basadi sambu na kitini mosi ya mbongo denali mu kilumbu mosi, yandi fidisaka bau mu dilanga ya yandi ya vinia.

³Yandi basikaka diaka mfinama na lokula uvwa ye monaka bankaka kutelema mu zandu ya konda kisalu.

⁴Yandi tubaka kwa bau: Beno kwenda mpe mu dilanga ya vinia, ye mono tapesa beno ya lunga. Ye bau kwendaka.

⁵Yandi basikaka diaka mfinama na lokula kumi ye zole, ye ya tatu ye salaka mutindu mosi.

⁶Kansi mfinama ya lokula tanu, yandi basikaka ye monaka bankaka kutelema, yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno telema awa kilumbu yamvimba ye konda kisalu ?

⁷Bau tubaka kwa yandi: Sambu na muntu imene kusonika beto ve. Yandi tubaka kwa bau: Beno kwenda mpe mu dilanga ya vinia.

⁸Bu nkokila kubwaka, mfumu ya dilanga ya vinia tubaka kwa nkengi ya bima ya yandi: Binga basadi ye futa bau, yantika na bau ya nima ti na bau ya ntete.

⁹Bau ya sonikwaka mfinama na lokula ya tanu kwizaka ye bakaka kitini mosi ya mbongo denali.

¹⁰Bu bau ya ntete kwizaka, bau banzaka na bau tabaka ya luta, kansi bau bakaka mpe kitini mosi ya mbongo denali.

¹¹Bu bau bakaka yo, bau baminaka kwa mfumu ya nzo,

¹²bau tubaka: Bayai ya nima imene kusala lokula mosi kaka, ye nge imene kupesa bau kitezo mosi na beto, beto ya monaka mpasi ya mwini ye ntangu ya ngolo.

¹³Buna yandi vutulaka kwa mosi ya bau, ye tubaka: Nduku ya mono, mono sala nge mbi ve. Nge ndimaka ve na mono sambu na kitini mosi ya mbongo denali ?

¹⁴Baka yai ya nge ye kwenda. Yo ikele luzolo ya mono kupesa kwa bau ya nima bonso kwa nge.

¹⁵Nsiku pesa nzila ve na mono kusala bonso mono zola na bima ya mono ? Disu ya nge ikele mbi sambu na ya mono ikele mbote.

¹⁶Buna bau ya nima tavanda nantwala ye ya ntwala tavanda nanima.

Yesu tuba kwa banlonguki ya yandi diaka sambu na lufwa ye mfulukulu ya yandi

¹⁷Bu Yesu tomboka ku Ye lusalemi, yandi bakaka banlonguki kumi ye zole mu kinsona, yandi tubaka kwa bau mu nzila. *Mat. 16:21; Mal. 10:32; Luk. 18:31*

¹⁸Tala, beto ikele kutomboka ku Yelusalemi, ye Mwana ya muntu tayekulwa kwa bambuta banganga ye bansoniki, ye bau tabedisa yandi ku lufwa.

¹⁹Bau tayekula yandi kwa bapaien, kuseka yandi, kubula yandi, ye kukoma yandi va kulunsi, ye kilumbu ya tatu yandi tafulukiswa. *Yoa. 18:30*

Yakobi ye Yoane lombamba Yesu kuzitisa bau mu kimfumu ya Nzambi

²⁰Buna ngudi ya bana ya Zebedai kwizaka na bana ya yandi kwa yandi, ye sambilaka yandi ye lombaka yandi kima. *Mat. 4:21; Mal. 10:35*

²¹Ye yandi tubaka kwa yandi: Nge zola nki ? Yandi tubaka kwa yandi: Sikidikisa bana ya mono yai zole tavanda mosi va diboko kibakala ya nge, yankaka va diboko kinkento ya nge mu kimfumu ya nge.

²²Kansi Yesu vutulaka ye tubaka: Beno zaba ve ya beno lomba. Beno lenda kunwa kopo ya mono takunwa: Bau tubaka kwa yandi: Beto lenda. *Mat. 26:39, 42; Yoa. 18:11; Luk. 12:50*

²³Yandi tubaka kwa bau: Kieleka, beno takunwa kopo ya mono, kansi kuvanda na diboko kibakala ya mono ye diboko kinkento ya mono, ikele mambu ya mono ve kupesa yo, kansi kwa bau ya yidikwa yo na Tata ya mono.

²⁴Bu bau kumi kuwaka yo, bau vandaka na makasi mingi sambu na bampangi yai zole.

²⁵Kansi Yesu bingaka bau ye tubaka: Beno zaba na bankuluntu ya bapaien ikele na ngolo na zulu ya bau, ye bantu ya nene ya bau ikele kuyala bau. *Luk. 22:25*

²⁶Yo tavanda ve mpilayai nakati na beno, kansi konsonani nakati na beno ya zola kuvanda ya nene, yandi tavanda sielo ya beno.

²⁷Konsonani nakati na beno ya zola kuvanda ya ntete, yandi tavanda mpika ya beno.

²⁸Mpilayai Mwana ya muntu kwizaka ve sambu na bantu tasadila yandi, kansi kusadila bantu ye kupesa moyo ya yandi sambu na nkudulu ya bantu mingi. *Yoa. 13:14; Ef. 1:7; Fili. 2:7; 1 Tim. 2:6; Tit. 2:14; 1 Pet. 1:19, 21*

Yesu belula bampofo zole

²⁹Bu bau basikaka na Yeliko, kibuka ya nene landaka yandi. *Mal. 10:46; Luk. 18:35*

³⁰Tala, bampofo zole vandaka mfinama na nzila, bu bau kuwaka na Yesu ikele kuluta, bau bokaka, kutuba: Mfumu, mwana ya Davidi, kuwila beto nkenda!

³¹Kibuka sembaka bau, na bau tavanda napi, kansi bau lutaka kuboka, kutuba: Mfumu, mwana ya Davidi, kuwila beto nkenda!

³²Yesu telemaka ye bingaka bau, ye tubaka: Beno zola mono sadila beno nki ?

³³Bau tubaka kwa yandi: Mfumu, na meso ya beto takangulwa.

³⁴Yesu kuwilaka bau nkenda ye valakanaka meso ya bau. Nswalu bau monaka diaka ye landaka yandi.

Matai 21

Yesu kota mu Yelusalemi

- ¹Bu bau kwizaka mfinama ku Yelusalemi ye kwizaka ku Betefange ku mongo ya Olive, Yesu fidisaka banlonguki zole. *Mal. 11:1; Luk. 19:29; Yoa. 12:12*
- ²Yandi tubaka kwa bau: Kota mu bwala ya ikele nantwala ya beno, ye nswalu beno tamona mpunda nkento ya kangwa, ye mwana ya yandi. Kangula bau ye twala bau kwa mono.
- ³Kana muntu tuba mambu kwa beno, beno tatuba: Mfumu ikele na bau kisalu nswalu yandi tafidisa bau,
- ⁴Mambu yai vandaka mpilayai, na yo lenda kumaniswa ya tubwaka mu mbikudi, kutuba:
- ⁵Tuba kwa nkento ya Sioni: Tala, ntinu ya nge ikele kwiza kwa nge, na nlembami ye vanda va mpunda, va mwana ya mpunda. *Yes. 62:11; Zak. 9:9*
- ⁶Banlonguki kwendaka ye salaka bonso Yesu sikidikisaka bau.
- ⁷Bau twalaka mpunda nkento ye mwana ya yandi, ye tulaka bau mvwatu ya bau; ye yandi vandaka va bau.
- ⁸Bantu mingi ya kibuka tulaka mvwatu ya bau va nzila, bankaka zengaka mavala ya banti ye tulaka yau na nzila.
- ⁹Bibuka ya kwendaka nantwala ye ya landaka bokaka, kutuba: Osana kwa mwana ya Davidi! Yandi ya kwiza mu nkumbu ya Mfumu ikele nkwa lusakumunu! Osana mu zulu ya zulu. *Nk. 118:25; Mat. 23:39; Luk. 19:38*
- ¹⁰Bu yandi kotaka mu Yelusalemi, mbanza yamvimba vandaka na makalele, bau tubaka: Yai ikele nani ?
- ¹¹Kansi bibuka tubaka: Yandi ikele Yesu, mbikudi ya basika na Nazaleti mu Ngalili. *Mat. 2:23*

Yesu vedisa tempelo

- ¹²Yesu kotaka mu tempelo ya Nzambi, ye kulaka bau ya tekaka ye sumbaka mu tempelo, ye pindulaka bameza ya basompisi ya mbongo ye bakiti ya bateki ya mayembe; *5 Mose 14:25; Mal. 11:15; Luk. 19:45*
- ¹³yandi tubaka kwa bau: Yo ikele kusonama: Nzo ya mono fwiti kubingwa nzo ya lombilu, kansi beno kitula yo sika ya bantani. *Yes. 56:7; Yel. 7:11*
- ¹⁴Bampofu ye bau ya tembila kwizaka kwa yandi mu tempelo, ye yandi belulaka bau.
- ¹⁵Bu bambuta banganga ye bansoniki monaka mambu ya yituka ya yandi salaka, ye bana ya bokaka mu tempelo ye tubaka: Osana, mwana ya Davidi! Buna bau vandaka na makasi,

¹⁶bau tubaka kwa yandi: Nge kuwa mambu ya bayai ikele tuba ? Kansi Yesu tubaka kwa bau: E, beno tangaka ve: Mu munoko ya bana fioti ye bana ya yamwa nge imene kulungisa nzitusu ya nge. *Nk. 8:2*

¹⁷Yandi bikaka bau ye basikaka na mbanza ye kwendaka ku Betania ye lalaka kuna.

Yesu tula ndola va nti ya figi

¹⁸Na suka-suka bu yandi vutukaka ku mbanza, yandi vandaka na nzala. *Mal. 11:12, 20*

¹⁹Bu yandi monoko nti ya figi mfinama ku nzila, yandi kwizaka ku yo, kansi yandi monaka kima ve va yo, kansi matiti kaka. Yandi tubaka kwa yo: Nge tabuta mabundu diaka ve mvu ya mvu. Nswalu nti ya figi yumaka.

²⁰Bu banlonguki monaka yo, bau yitukaka, kutuba: Mpila nki nti ya figi yumaka nswalu ?

²¹Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Kieleka, mono tuba kwa beno: Kana beno ikele na lukwikilu, ye ikele na ntembe ve, beno tasala kaka ve yina ya salwaka na nti ya figi, kansi beno tatuba mpe ku mongo yai: Nanguka ye dilosa mu mbu, ye yo tasalwa. *Mat. 17:20; Luk. 17:6*

²²Yonso ya beno lomba mu lombilu, kana beno kwikila, beno tabaka yau. *Mat. 7:7; 18:19; Yoa. 15:7; 1 Yoa. 3:22; Yak. 1:5*

Bambuta banganga yuvula Yesu ngolo ya yanai

²³Bu yandi kotaka mu tempelo, bambuta banganga ye bambuta ya bantu kwizaka kwa yandi bu yandi vandaka kulonga, ye tubaka: Mu ngolo nki nge ikele kusala mambu yai, ye nani pesaka nge ngolo yai ? *Mal. 11:27; Luk. 20:1; Bis. 4:7; 7:27*

²⁴Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Mono mpe tayuvula beno diambu mosi. Kana beno tuba yo kwa mono, mono mpe tasonga beno na ngolo nki mono sala mambu yai.

²⁵Mbotika ya Yoane katukaka wapi ? Na zulu keti na bantu ? Bau yuvulanaka nakati na bau, kutuba: Kana beto tuba: Na zulu, yandi tatuba kwa beto: Buna sambu na nki beno kwikilaka yandi ve ?

²⁶Kansi, kana beto tuba: Na bantu, buna beto ikele kutita kibuka, kadi bau yonso tanga Yoane bonso mbikudi. *Mat. 14:5; Mal. 6:20*

²⁷Bau vutulaka kwa Yesu, ye tubaka: Beto zaba ve. Yandi mpe tubaka kwa bau: Mono mpe tasonga beno ve, na ngolo nki mono sala mambu yai.

Kingana ya bana babakala zole

²⁸Kansi beno banza nki ? Muntu vandaka na bana zole. Yandi kwizaka kwa ya ntete, ye tubaka: Mwana, kwenda bubu kusala mu dilanga ya vinia.

²⁹Kansi yandi vutulaka, ye tubaka: Mono zola ve. Nanima yandi pindulaka ye kwendaka.

³⁰Yandi kwizaka kwa ya zole, ye tubaka mambu mpilamosi. Yandi vutulaka, ye tubaka: E, tata, kansi yandi kwendaka ve.

³¹Na bau zole nani salaka luzolo ya tata ya yandi ? Bau tubaka: Ya ntete. Yesu tubaka kwa bau: Kieleka, mono tuba kwa beno: Bamfutisi ye bankwa bizumba takota mu kimfumu ya Nzambi nantwala na beno. *Luk. 7:29*

³²Sambu na Yoane kwizaka kwa beno mu nzila ya lunungu ye beno kwikilaka yandi ve; kansi bamfutisi ye bankwa bizumba kwikilaka yandi. Bu beno monaka yo, beno pindulaka ntima ve, na beno lenda kukwikila yandi.

Kingana ya basadi ya mbi ya dilanga ya vinia

³³Kuwa kingana yankaka: Muntu vandaka ya vandaka mfumu ya nzo, yandi kunaka dilanga ya vinia, ye tulaka yo lupangu, ye timaka kamunu ya vinia, ye tungaka nzo ya yongi, ye bikaka yo mu maboko ya basadi, ye kwendaka ku ntoto yankaka. *Nk. 80:8; Nk. Solo. 8:11; Yes. 5:1; Yel. 2:21; Mal. 12:1; Luk. 20:9*

³⁴Bu nsungi ya mabundu kwizaka mfinama, yandi fidisaka bampika ya yandi kwa basadi kubaka mabundu ya yo.

³⁵Basadi simbaka bampika ya yandi, ye bulaka mosi, ye kufwaka yankaka, ye kufwaka yankaka na matadi.

³⁶Diaka yandi fidisaka bampika yankaka kuluta ya ntete mu ntalu, bau salaka kwa bau mutindu mosi.

³⁷Nanima yandi fidisaka mwana ya yandi kwa bau, kutuba: Bau tazitisa mwana ya mono.

³⁸Kansi bu basadi monaka mwana, bau tubanaka: Yai ikele mvingidi ya difwa, kwiza, beto kufwa yandi ye baka difwa ya yandi. *Mat. 26:3; 27:1; Yoa. 11:53*

³⁹Bau bakaka yandi ye losaka yandi nanganda na dilanga ya vinia ye kufwaka yandi.

⁴⁰Bu mfumu ya dilanga ya vinia takwiza, yandi tasala nki na basadi yina ?

⁴¹Bau tubaka kwa yandi: Yandi takufwa bantu ya mbi yina na lufwa ya mbi, ye tapesa dilanga ya vinia kwa basadi yankaka, ya tapesa yandi mabundu mu bansungi ya yau.

⁴²Yesu tubaka kwa bau: Beno imene kutanga ve mu masonukwa: Ditadi ya batungi buyaka imene kusalwa ditadi ya ntu ya fuma. Mfumu salaka yai, ye yo ikele ya ngitukulu mu meso ya beto. *Nk. 118:22; Yes. 8:14; 28:16; Bis. 4:11; Lom. 9:33; Ef. 2:20; 1 Pet. 2:7*

⁴³Sambu na yai mono tuba kwa beno: Kimfumu ya Nzambi takatulwa na beno ya peswa kwa kikanda ya bantu ya tasala mabundu na yo.

⁴⁴Yandi ya kubwa va ditadi yai tapasuka na bitini, kansi bu yo kubwila yo tapasula yandi bonso mfumfuta.

⁴⁵Bu bambuta banganga ye bafalisi kuwaka bingana ya yandi, bau zabaka na yandi tubaka sambu na bau.

⁴⁶Bu bau sosaka kusimba yandi, bau titaka bibuka, kadi bau tangaka yandi bonso mbikudi.

Matai 22

Kingana ya mvwatu ya fete ya makwela

¹Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau diaka mu bingana, kutuba:

²Kimfumu ya zulu ikele mpilamosi muntu, ntinu ya yidikaka fete ya makwela kwa mwana bakala ya yandi. *Yes. 25:6; Luk. 14:16; Nzai. 19:7, 9*

³Yandi fidisaka bampika ya yandi kubinga bau ya imene kubingwa ku fete ya makwela, kansi bau zolaka kwiza ve.

⁴Diaka yandi fidisaka bampika yankaka, kutuba: Tuba kwa bau ya bingwa: Tala, mono imene kuyidika madia ya mono, mono imene kufwa bangombe ya mono ye bangombe ya mono ya mafuta, bima yonso ikele kuyidikwa, kwiza ku fete ya makwela. *Bing. 9:2*

⁵Kansi bau banzaka sambu na yo ve, bau kwendaka mosi ku dilanga ya yandi, yankaka ku mumbungu ya yandi.

⁶Bau ya bikaka simbaka bampika ya yandi ye monisaka bau mpasi ye kufwaka bau,

⁷Kansi ntinu vandaka na makasi, ye fidisaka basoldat ya yandi ye kufwaka bafwi yina ye yokaka mbanza ya bau.

⁸Buna yandi tubaka kwa bampika ya yandi: Fete ya makwela ikele kuyidikwa, kansi bau ya bingwaka lungaka ve.

⁹Sambu na yai, kwenda mu mpambu ya banzila, ye konsonani ya beno mona, binga bau ku fete ya makwela.

¹⁰Bampika yina kwendaka mu banzila ye kutikisaka konsonani ya bau monaka, ya mbi ye ya mbote, ye nzo ya fete fulukaka na bau ya bingwa.

¹¹Bu ntinu kotaka kutala bau ya vandaka na meza, yandi monaka muntu muna ya konda mvwatu ya fete ya makwela. *2 Kol. 5:3; Ef. 4:24; Kolo. 3:10, 12; Nzai. 3:4; 16:15; 19:8*

¹²Yandi tubaka kwa yandi: Nduku ya mono, mpila nki nge kotaka awa na konda mvwatu ya fete ya makwela ? Yandi vandaka na ndinga ve.

¹³Buna ntinu tubaka kwa basielo: Kanga makulu ye maboko ya yandi, ye losa yandi mu tombe nanganda. Kuna tavanda kudila ye nkwetoso ya meno.

¹⁴Mingi bingwa, kansi ndambu solwa.

Bau yuvula Yesu sambu na mpaku

¹⁵Buna bafalisi kwendaka kutubana mpila nki bau lenda kubwisa yandi mu ndinga ya yandi. *Mal. 12:13; Luk. 20:20*

¹⁶Bau fidisaka banlonguki ya bau ye bantu ya Elode kwa yandi, bau tubaka: Nlongi, beto zaba na nge ikele ya kieleka, ye ikele kulonga nzila ya Nzambi mu kieleka, ye nge ti ta muntu ve, kadi nge ikele kutala luse ya bantu ve.

¹⁷Sambu na yai tuba kwa beto: Nge banza nki ? Nsiku pesa nzila kupesa mpaku kwa Kaisali keti ve ?

¹⁸Kansi Yesu zabaka mbi ya bau, ye tubaka: Beno bankwa luvunu, sambu na nki beno yunsa mono ?

¹⁹Songa mono mbongo ya mpaku. Bau twalaka kitini mosi ya bongo ya denali kwa yandi.

²⁰Yesu tubaka kwa bau: Yai ikele kifwani ye bisoni ya nani ?

²¹Bau tubaka: Ya Kaisali. Buna yandi tubaka kwa bau: Sambu na yai, futa kwa Kaisali bima ya Kaisali, ye kwa Nzambi, bima ya Nzambi. *Lom. 13:7*

²²Bu bau kuwaka yo, bau yitukaka ye bikaka yandi ye kwendaka.

Bau yuvula Yesu sambu na mfulukulu ya bafwa

²³Kilumbu yina basaduki ya tuba mfulukulu ikele ve, kwizaka kwa yandi ye yuvulaka yandi. *Mal. 12:18; Luk. 20:27*

²⁴Bau tubaka: Nlongi, Mose tubaka: Kana muntu kufwa ya konda bana, buna mpangi ya yandi fwiti kubaka nkento ya yandi sambu na kutelemisila nkuna kwa mpangi ya yandi. *5 Mose 25:5*

²⁵Kansi bampangi nsambwadi vandaka na beto, mpangi ya ntete kwelaka ye kufwaka ye yandi kondaka nkuna, yandi bikilaka mpangi ya yandi nkento ya yandi.

²⁶Mpilayai mpe ya zole salaka, ye ya tatu, ti ya nsambwadi.

²⁷Nanima na bau yonso, nkento kufwaka mpe.

²⁸Sambu na yai mu mfulukulu, yandi tavanda nkento ya nani ya bau nsambwadi ? Kadi bau yonso vandaka na yandi.

²⁹Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Beno vengumuka, sambu na beno zaba ve masonukwa ye ngolo ya Nzambi.

³⁰Kadi mu mfulukulu bau ikele kukwela ve ye kukwedisa ve, kansi bau ikele bonso banjo ya Nzambi mu zulu.

³¹Kansi sambu na mfulukulu ya bafwa, beno imene kutanga ve ya Nzambi tubaka kwa beno, kutuba:

³²Mono ikele Nzambi ya Abalahami, ye Nzambi ya Isaki, ye Nzambi ya Yakobi ? Nzambi ikele Nzambi ya bafwa ve, kansi ya bamoyo. *Bis. 7:32; Eb. 7:28*

³³Bu bibuka kuwaka yo, bau yitukaka sambu na malongi ya yandi. *Mat. 7:28*

Yesu songa nsikudukusu ya luta nene

³⁴Bu bafalisi kuwaka na yandi imene kukangisaka munoko ya basaduki, bau kutakanaka sikamosi. *Mal. 12:28*

³⁵Mosi ya bau ikele nlongi ya nsiku yuvulaka yandi, kuyunsa yandi:

³⁶Nlongi, nsikudukusu nki luta nene mu bansiku ?

³⁷Yandi tubaka kwa yandi: Zola Mfumu Nzambi ya nge mu ntima ya nge yonso, ye mu mwela ya nge yonso, ye mu mabanza ya nge yonso.

³⁸Yai ikel nsikudukusu ya nene ye ya ntete. *5 Mose 6:5*

³⁹Ya zole ikele mpilamosi yo: Zola bamfinangani ya nge bonso nge kibeni. *Lom. 13:9; Ngal. 5:14; 1 Tim. 1:5; Yak. 2:8*

⁴⁰Mu nsikudukusu yai zole ikele kukanga nsiku yonso ye bambikudi. *Mat. 7:12*

Yesu yuvula bafalisi kana Klisto ikele nani

⁴¹Bu bafalisi imene kutakana, Yesu yuvulaka bau, kutuba: *Mal. 12:35; Luk. 20:41*

⁴²Beno banza nki sambu na Klisto ? Yandi ikele mwana ya nani ? Bau tubaka kwa yandi: Ya Davidi.

⁴³Yandi tubaka kwa bau: Buna na nki Davidi mu mpeve bingaka yandi Mfumu, bu yandi tubaka:

⁴⁴Mfumu tubaka kwa Mfumu ya mono: Vanda na diboko kibakala ya mono, timono tula bambeni ya nge nansi makulu ya nge. *Nk. 110:1; Bis. 2:34; 1 Kol. 15:25; Eb. 1:13; 10:12*

⁴⁵Kana Davidi bingaka yandi Mfumu, buna mpila nki yandi ikele mwana ya yandi ?

⁴⁶Muntu mosi ve lendaka kuvutula yandi ndinga mosi. Tuka kilumbu yina, muntu vandaka na kikesa ve kuyuvula yandi mambu yankaka.

Matai 23

Yesu pesa ngangu kwa bantu sambu na bisetu ya bafalisi

- ¹Buna Yesu tubaka kwa bibuka ye kwa banlonguki ya yandi, kutuba:
- ²Bansoniki ye bafalisi ikele kuvanda va kiti ya Mose. *Neh 8:4*
- ³Sambu na yai mambu yonso ya bau tuba kwa beno, sala yau ye keba yau, kansi sala ve bonso bisalu ya bau. Sambu na bau tuba, kansi bau sala yau ve.
- ⁴Bau ikele kukanga bizitu ya nene ye ya mpasi ye tula yau va mapeka ya bantu, kansi bau kibeni zola ve kutula musapi va yau. *Luk. 11:46; Bis. 15:10; Ngai. 6:13*
- ⁵Bau ikele kusala bisalu ya bau yonso na kumonika kwa bantu, ye bau sala dititi ya nsiku ya bau kunata nene, ye sala nsongi ya mvwatu ya bau nene; *4 Mose 15:38; 5 Mose 6:8; 22:12; Mat. 6:1, 5*
- ⁶bau zola sika ya ntete mu bafete ye bakiti ya ntete mu banzo ya sambilu, *Mal. 12:38; Luk. 20:46*
- ⁷ye peswa mbote mu mazandu, ye bingwa Labi ya bantu.

Luengisa banlonguki ya yandi mu lutasana

- ⁸Kansi beno bingwa Labi ve, kadi mosi kaka ikele nlongi ya beno, ye beno yonso ikele bampangi. *Yak. 3:1*
- ⁹Binga muntu ve tata ya beno va ntoto, kadi mosi kaka ikele Tata ya beno, ikele yandi ya ikele mu zulu,
- ¹⁰Kansi beno bingwa bamfumu ve, kadi mosi kaka ikele Mfumu ya beno, ikele Klisto.
- ¹¹Yandi ya ikele nene nakati na beno, tavanda sielo ya beno.

- ¹²Konsonani ya ditombola takulumuswa, konsonani ya dikulumusa tatombolwa. *Yobi 22:29; Bing. 29:23; Luk. 4:11; 18:14; 1 Pet. 5:5*

Yesu tula ndola va bansoniki ye bafalisi

- ¹³Ndolo kwa beno, bansoniki ye bafalisi, bankwa luvunu! Kadi beno ikele kukanga kimfumu ya zulu nantwala na bantu. Kadi beno ikele kukota muna ve ye beno buya bau ya ikele kukota.
- ¹⁴Ndola kwa beno bansoniki ye bafalisi, bankwa luvunu! Kadi beno ikele kumina banzo ya bafwola, bu beno ikele kulomba ti ti sambu na sweka mbi ya beno; sambu na yai beno tabediswa ya luta.
- ¹⁵Ndola kwa beno, bansoniki ye bafalisi, bankwa luvunu! Kadi beno luta mbu ye ntoto kusala nzenza mosi kiYuda, bu yandi imene kusalwa, beno kitula yandi mwana ya bilungi ye yandi luta beno mbala zole.

16Ndola kwa beno, bantwadisi ya meso kufwa! Ya tuba: Konsonani ya kudia ndefi ya tempelo yo ikele kima ve, kansi konsonani ya kudia ndefi ya wola ya tempelo, yandi takangwa ku ndefi. *Mat. 5:33; 15:14*

17Beno bazoba ye bampofo, nki luta nene, wola keti tempelo ya sala wola nlongo ?

18Ye: Konsonani ya kudia ndefi na zikwa ya yokila yo ikele kima ve, kansi konsonani ya kudia ndefi na nkailu ya ikele va yo, yandi takangwa ku ndefi.

19Beno bampofo, nki luta nene, nkailu keti zikwa ya yokila ya sala nkailu nlongo ?

20Sambu na yai, yandi ya kudia ndefi na zikwa ya yokila ikele kudia ndefi na yo kibeni ye bima yonso ya ikele va yo.

21Yandi ya kudia ndefi na tempelo ikele kudia ndefi na yo kibeni ye na yandi ya ikele kuvanda muna. *1 Nt. 8:13; 2 Lus. 6:2*

22Yandi ya kudia ndefi na zulu, ikele kudia ndefi na kiti ya nkembo ya Nzambi, ye na yandi ya vanda va yo.

23Ndola kwa beno, bansoniki ye bafalisi, bankwa luvunu! Kadi beno ikele kupesa mosi ya kumi ya matiti ya menthe ye aneth ye kumin, ye beno imene kusala ve ya luta nene mu nsiku, mfundusu ya kieleka, ye nkenda, ye lukwikilu. Benoit fwiti kusala yai, ye bika ve kusala yina yankaka. *4 Mose 18:21; Mika 6:8; Luk. 11:42*

24Beno bantwadisi ya meso kufwa, beno ikele kukatula tubanyama, kansi beno ikele kumina mbizi yanene kamela.

25Ndola kwa beno, bansoniki ye bafalisi, bankwa luvunu! Benoit ikele kuvedisa nganda ya kopo ye dilonga, kansi nakati fuluka na lubotulu ye mambu ya mbi. *Mat. 15:20; Mal. 7:4; Luk. 11:39; Tit. 1:15*

26Nge mufalisi ya meso kufwa, ntete vedisa nakati ya kopo ye dilonga, ye nganda ya yau lenda kuvediswa mpe.

27Ndola kwa beno, bansoniki ye bafalisi, bankwa luvunu! Kadi beno ikele bonso bandiamu ya mpembe, nganda ya yo monika kitoko, kansi nakati yo ikele kifuluka na mikuwa ya bafwa ye nsumukunu yonso.

28Mpilayai beno mpe ikele kumonika balunungu nanganda kwa bantu, kansi nakati beno ikele kifuluka na luvunu ye mambu ya mbi.

29Ndola kwa beno, bansoniki ye bafalisi, bankwa luvunu! Kadi beno ikele kutunga bandiamu ya bambikudi ye yidika bandiamu ya balunungu.

30Ye beno ikele kutuba: Kana beto vandaka mu bilumbu ya batata ya beto, beto imene kuvanda na kintuadi ve na bau mu menga ya bambikudi.

³¹Mpilayai beno ikele kutuba kitemo kwa beno kibeni ya beno ikele bana ya bafwi ya bambikudi.

³²Buna fulusa kitezo ya batata ya beno.

³³Beno banioka, beno bana ya banioka mbi, mpila nki beno tatina mfundusu ya bilungi. *Mat. 12:34*

³⁴Sambu na yai, tala, mono ikele kufidisa kwa beno bambikudi ye banduenga ye bansoniki. Bamkaka ya bau, beno takufwa ye koma va kulunsi, ye bankaka ya bau beno tabula mu banzo ya beno ya sambilu, ye zoma mu mbanza ku mbanza; *Luk. 11:49; Bis. 5:40; 22:19; 2 Kol. 11:20; Eb. 11:36*

³⁵na menga yonso ya lunungu ya loswaka va ntoto takwiza va beno, tuka menga ya Abeli ya lunungu ti menga ya Zakalia, mwana ya Balaki, ya beno kufwaka mu sika ya ikele na katikati ya tempelo ye zikwa ya yokila. *1 Mose 4:8; 2 Lus. 24:21*

³⁶Kieleka, mono tuba kwa beno: Mambu yai yonso takubwila mbandu yai.

Yesu tuba sambu na mfundusu ya Yelusalemi

³⁷Yelusalemi, Yelusalemi, ya kufwa bambikudi ye kufwa na matadi bau ya fidiswa kwa nge! Mbala mingi mono zola kutikisa bana ya nge, mpilamosi nsusu ikele kutikisa bana ya yandi nansi ya maveve ya yandi, kansi beno zolaka ve. *Yes. 31:5; 65:2; Yel. 7:13; Luk. 13:34*

³⁸Tala, nzo ya beno ikele kubikwa mpamba kwa beno. *Yes. 1:7; Mika 3:12*

³⁹Kadi, mono tuba kwa beno: Beno tamona mono diaka ve, tuka ntangu yai, ti beno tatuba: Yandi ya kwiza mu nkumbu ya Mfumu ikele nkwa lusakumunu. *Nk. 118:26; Mat. 21:9*

Matai 24

Yesu tuba sambu na kubwa ya tempelo

¹Yesu basikaka na tempelo ye kwendaka kutambula; banlonguki ya yandi kwizaka kwa yandi kusonga yandi bantungulu ya tempelo. *Mal. 13:1; Luk. 21:5*

²Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Beno mona yai yonso ? Kieleka, mono tuba kwa beno: Awa ditadi mosi tabikwa ve va ditadi yankaka, yau yonso takubwa. *1 Nt. 9:7; Mika 3:12*

³Kansi, bu yandi vandaka va mongo ya Olive, banlonguki kwizaka kwa yandi mu kinsona, kutuba: Tuba kwa beto, nki kilumbu mambu yai tasalwa, ye nki kidimbu ya kwiza ya nge, ye ya nsuka ya ntangu ?

⁴Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Tomatala, na muntu kusa beno ve, *Ef. 5:6; Kolo. 2:8; 2 Tes. 2:3*

⁵Kadi mingi takwiza mu nkumbu ya mono, kutuba: Mono ikele Klisto, ye takusa bantu mingi.

⁶Beno takuwa bamvita ye nsangu ya bamvita. Tala, na beno tita ve, kadi mambu yai fwiti kwiza, kansi nsuka imene kwiza ntete ve.

⁷Kadi kikanda ya bantu tanwana na kikanda ya bantu, ye kimfumu na kimfumu, ye malema tavanda, ye ndikunu ya ntoto mu sika ye sika.

⁸Kansi mambu yai yonso ikele luyantiku ya mpasi yina.

⁹Buna bau tayekula beno kwa kumoniswa ya mpasi, ye takufwa beno, ye makanda yonso ya bantu tavanda na kimbeni kwa beno sambu na nkumbu ya mono. *Mat. 10:17; Yoa. 15:19; 16:2*

¹⁰Buna bantu mingi tasakuba, ye tayekulana, ye tavandana na kimbeni.

¹¹Ye bambikudi mingi ya luvunu tatelema ye kusa bantu mingi.

¹²Sambu na kimpumbulu takwiza mingi, zola ya bantu mingi takwiza madidi.

¹³Kansi yandi ya vibidila ti na nsuka, tavuluswa.

¹⁴Nsamu yai ya mbote ya kimfumu tasamunwa mu nsi yonso ya ikele na bantu, sambu na kitemo kwa makanda yonso ya bantu, buna nsuka takwiza.

¹⁵Buna, bu beno mona mbungulu ya kufwa, ya mbikudi Danieli bikulaka, ikele kutelema na sika ya nlongo (konsonani ya tanga, bika yandi zaba), *Dan. 9:27; 12:11; Luk. 17:31*

¹⁶buna bau ya ikele mu Yuda, bika bau tinina ku miongo;

¹⁷yandi ya ikele va nludi, bika yandi kulumuka ve kubaka bima ya ikele mu nzo ya yandi;

¹⁸yandi ya ikele mu dilanga, bika yandi vutuka ve kubaka kazaku ya yandi.

¹⁹Kansi ntantu kwa bau ya ikele na divumu, ye bau ya yamwisa mu bilumbu yina.

²⁰Lomba na kutina ya beno tavanda ve mu nsungi ya madidi, keti mu kilumbu ya luvundu.

²¹Kadi mpasi mingi tavanda, mutindu ya imene kuvanda ntete ve tuka na luyantiku ya nsi, ti ntangu yai, ye yo tavanda diaka ve.

²²Kana bilumbu yina zengwa nkufi ve, nsuni mosi vuluswa ve, kansi sambu na basolwa, bilumbu yina zengwa nkufi.

²³Buna kana muntu tuba kwa beno: Tala, Klisto ikele awa, keti kuna, kwikila yo ve. *Luk. 17:23; 21:8*

²⁴Kadi baklisto ya luvunu ye bambikudi ya luvunu tatelema ye songa bidimbu ya nene, ye mambu ya nyitukulu, sambu na kukusa basolwa, kana yo lendwa. 2 *Tes. 2:11*

²⁵Tala, mono imene kutuba yo kwa beno.

²⁶Sambu na yai, kana bau tuba kwa beno: Tala, yandi ikele mu nsi ya mpamba, kwenda ve; tala, yandi ikele mu katikati ya nzo, kwikila yo ve.

²⁷Kadi bonso nzazi basika na este ye monika ti na weste, mpilayai kwiza ya mwana ya muntu tavanda mpe, *Luk. 17:24*

²⁸Konsosika ya mvumbi ikele, kuna bambemba takutakana.

Kwiza ya yandi ya zole

²⁹Nswalu nanima na mpasi ya bilumbu yina, ntangu takituka ndombe, ye ngonda tapesa mwini ya yandi ve, ye bambwetete takubwa tuka zulu, ye ngolo ya zulu tanikuka. *Bis. 2:20; Nzai. 6:12; Yes. 13:10; Yeh. 32:7; Yoeli 2:10, 31; 3:15; Mal. 13:24; Luk. 21:25*

³⁰Buna kidimbu ya Mwana ya muntu tamonika mu zulu, makanda yonso ya ntoto tadila, ye bau tamona Mwana ya muntu kwiza mu matuti ya zulu, na ngolo ye nkembo mingi. *Dan. 7:10, 13; Mat. 25:31; Bis. 1:11; 1 Tes. 4:16; Nzai. 1:7*

³¹Yandi tafidisa banjo ya yandi na ndinga ngolo ya mpungi. Bau takutikisa basolwa ya yandi tuka ndambu iya ya mupepe, ye tuka na nsuka mosi ya zulu ti na nsuka yankaka. *Mat. 13:41; 1 Kol. 15:52; 1 Tes. 4:16*

Kusongo kidimbu ya lumbu yina

³²Longuka kingana ya nti ya figi; bu mavala ya yo ikele petepete, ye yo ikele kubasisa matiti, beno zaba nsungi ya mvula ikele mfinama. *Mal. 13:28; Luk. 21:29*

³³Mpilayai beno mpe, bu beno mona mambu yai yonso, beno zaba yandi ikele mfinama na mielo.

³⁴Kieleka mono tuba kwa beno: Mbandu yai tamana ve, ti mamba yai yonso tamana.

³⁵Zulu ye ntoto tamana, kansi mambu ya mono tamana ve. *Nk. 102:26; Yes. 40:8; Eb. 1:11*

³⁶Kansi lumbu yina ye lokula yina muntu zaba ve, keti banjo ya zulu ve, keti Mwana ve, kansi Tata kaka. *Bis. 1:7*

³⁷Mpilamosi yo vandaka mu bilumbu ya Noa, mpilayai kwiza ya Mwana ya muntu tavanda mpe. *Luk. 17:26; 1 Pet. 3:10*

³⁸Kadi bonso yo vandaka mu bilumbu yina, ntete nkuka kwizaka ve; bau vandaka kudia ye kunwa ye kukwela ye kukwedisa ti na kilumbu ya Noa kotaka mu nzaza. *1 Mose 6:2; 7:7*

³⁹Bau zabaka ve, ti nkuka kwizaka ye katulaka bau yonso, mpilayai kwiza ya Mwana ya muntu tavanda mpe.

⁴⁰Buna babakala zole tavanda mu dilanga, mosi tabakwa, ye mosi tabikwa. *Luk. 17:34*

⁴¹Bankento zole tanikuna fufu va ditadi, mosi tabakwa ye mosi tabikwa.

Yesu longa tomatala

⁴²Sambu na yai, tomatala, kadi beno zaba ve lumbu nki Mfumu ya beno takwiza. *Mat. 25:13; Mal. 13:33, 35*

⁴³Kansi zaba yai, kaka mfumu ya nzo zabaka na nkengila nki mwivi ikele kwiza, yandi imene tomatala ye bika nzo ya yandi timwa ve. *1 Tes. 5:2; 2 Pet. 3:10; Nzai. 3:3*

⁴⁴Sambu na yai beno mpe diyidika, kadi Mwana ya muntu takwiza mu lokula ya beno banza ve.

⁴⁵Buna nani ikele mpika ya kwikama ye ya ngangu, ya mfumu ya yandi tulaka va zulu ya bantu ya nzo ya yandi, sambu na kupesa bau madia mu ntangu ya lunga.

⁴⁶Kiese ikele na mpika yina, ya mfumu ya yandi takuta yandi ikele kusala mpilayai, bu yandi kwiza.

⁴⁷Kieleka mono tuba kwa beno: Yandi tatula yandi va zulu ya bima yonso ya yandi. *Mat. 25:21, 23; Luk. 22:29*

⁴⁸Kansi kana mpika ya mbi tuba mu ntima ya yandi: Mfumu ya mono ikele kwiza ntangu yai ve;

⁴⁹yandi tayantika kubula bampika yankaka ye kudia ye kunwa sikamosi na bau ya kolwa;

⁵⁰mfumu ya mpika yina takwiza mu lumbu ya yandi ikele kuingila ve, ye lokula ya yandi zaba ve;

⁵¹ye zenga yandi nakati ye pesa ndambu ya yandi sikamosi na bankwa luvunu. Kuna tavanda kudila ye nkwetoso ya meno. *Mat. 8:12; 13:42; 25:30*

Matai 25

Yesu fwanikisa kwiza ya yandi mu kingana ya bandumba kumi

¹Buna kimfumu ya zulu tavanda mpilamosi bandumba kumi ya bakaka minda ya bau, ye kwendaka kutakana na toko ya makwela.

²Tanu vandaka nzoba ye tanu vandaka na ngangu.

³Bau ya nzoba bakaka minda ya bau, kansi bakaka mafuta ve.

⁴Bau ya ngangu bakaka mafuta mu mumbwa ya bau sikamosi na mvinda ya bau.

⁵Bu toko ya makwela vingilaka, bau yonso lekaka ye lalaka tulu.

⁶Kansi mu katikati ya mpimpa mbokolo vandaka: Tala, toko ya makwela! Basika ye kutana na yandi!

⁷Buna bandumba yonso telemaka ye yidikaka minda ya bau.

⁸Bau ya nzoba tubaka kwa bau ya ngangu: Pesa beto ndambu ya mafuta ya beno, kadi ya beto ikele kuzima.

⁹Bau ya ngangu vutulaka, kutuba: Yo lunga ve kwa beto ye beno. Kwenda kwa bateki ya yau, ye disumbila.

¹⁰Bu bau kwendaka kusumba, toko ya makwela kwizaka, ye bau ya vanda kuyidikwa kotaka na yandi mu fete ya makwela, ye kielo kangaka.

¹¹Bandumba yankaka kwizaka ye tubaka: Mfumu, mfumu, kangudila beto.

¹²Kansi yandi vutulaka ye tubaka: Kieleka, mono tuba kwa beno: Mono zaba beno ve. *Mat. 7:23; Luk. 13:25*

¹³Sambu na yai, beno tomatala, kadi beno zaba ve lumbu keti lokula yina. *Mat. 24:42, 44; Mal. 13:33, 35; Luk. 21:36; 1 Kol. 16:13; 1 Pet. 5:8; Nzai. 16:15*

Muntu pesaka batalanta kwa basadi ya yandi

¹⁴Yo ikele mpilamosi muntu ya kwendaka ku ntoto yankaka, yandi bingaka bampika ya yandi, ye pesaka bau mbongo ya yandi. *Luk. 19:11*

¹⁵Yandi pesaka mbongo talanta tanu kwa mosi, ye zole kwa yankaka, ye mosi kwa yankaka, kwa muntu na muntu bonso yandi lenda; buna yandi kwendaka ku nsi yankaka.

¹⁶Yandi ya bakaka talanta tanu, kwendaka nswalu ye sumbaka ye tekaka na yau, ye bakaka talanta tanu yankaka ndandu.

¹⁷Mpilayai mpe yandi ya bakaka zole, bakaka zole yankaka ndandu.

¹⁸Kansi yandi ya bakaka mosi, kwendaka ye timaka mu ntoto ye swekaka mbongo ya mfumu ya yandi.

¹⁹Ntangu mingi nanima, mfumu ya bampika yina kwizaka, ye tangaka ntalu ya bau.

²⁰Yandi ya bakaka talanta tanu, kwizaka na talanta tanu yankaka, kutuba: Mfumu, nge pesaka mono talanta tanu; tala, talanta tanu yankaka ya mono imene kubaka ndandu.

²¹Mfumu ya yandi tubaka kwa yandi: Mbote, nge mpika ya mbote ye ya kwikama; nge imene kuvanda kwikama na bima ndambu, mono tatula nge va zulu ya bima mingi. Kota mu kiese ya mfumu ya nge. *Mat. 24:47; Luk. 22:29*

²²Yandi mpe ya bakaka talanta zole kwizaka, ye tubaka: Mfumu, nge pesaka mono talanta zole, tala, talanta zole yankaka ya mono imene kubaka ndandu.

²³Mfumu ya yandi tubaka kwa yandi: Mbote, nge mpika ya mbote ye ya kwikama; nge imene kuvanda kwikama va bima ndambu, mono tatula nge va zulu ya bima mingi: Kota mu kiese ya Mfumu ya nge.

²⁴Yandi mpe ya bakaka talanta mosi kwizaka, ye tubaka: Mfumu, mono zabaka nge ikele muntu ya makasi, nge ikele kuyonzika ya nge kunaka ve, ye kutikisa ya nge mwangisaka ve.

²⁵Mono vandaka na boma ye kwendaka ye swekaka mbongo talanta ya nge mu ntoto. Tala, ya nge yo yai.

²⁶Mfumu ya yandi vutulaka, ye tubaka kwa yandi: Nge mpika ya mbi ye ya bumolo, nge zabaka na mono yonzika ya mono kunaka ve, kutikisa ya mono mwangisaka ve.

²⁷Buna mbote kana nge tulaka mbongo ya mono mu nzo ya mbongo, ye bu mono vutukaka, mono zolaka kubaka ya mono ye ndandu.

²⁸Sambu na yai, beno baka talanta ya yandi, ye pesa yo kwa yandi ya ikele na talanta kumi.

²⁹Kadi konsonani ya ikele na yo, tapeswa, ye yandi tavanda na mingi; kansi yandi ya ikele na yo ve, bau tabaka mpe ya ikele na yandi. *Mat. 13:12; Mal. 4:25; Luk. 8:18*

³⁰Kansi losa mpika ya konda mfunu mu tombe ya nganda. Kuna tavanda kudila ye nkwetoso ya meno.

Mfundusu ya makanda bu yandi kwiza

³¹Bu Mwana ya muntu takwiza mu nkembo ya yandi, ye banjo yonso sikamosi na yandi, buna yandi tavanda va kiti ya nkembo ya yandi. *Zak. 14:5; Mat. 16:27; 1 Tes. 4:16; 2 Tes. 1:7; Yud. 14*

³²Makanda yonso takutakana nantwala na yandi, ye yandi takabisa bau mpilamosi mvungi kabisa mameme ye bankombo. *Lom. 14:10; 2 Kol. 5:10; Yeh. 34:17, 20*

³³Yandi tatula mameme va diboko kibakala ya yandi, kansi bankombo va diboko kinkento.

³⁴Buna Ntinu tatuba kwa bau va diboko kibakala: Kwiza beno bankwa lusakumunu ya Tata ya mono, baka difwa ya kimfumu ya yidikilwaka beno tuka lufulu ya nsi.

³⁵Kadi mono vandaka na nzala, ye beno pesaka mono ya kudia; mono vandaka na kiwini, ye beno pesaka mono ya kunwa; mono vandaka nzenza ye beno bakaka mono; *Yes. 58:7; Yeh. 18:7*

³⁶mono kondaka lele ye beno vwatisaka mono; mono vandaka na maladi ye beno kwizaka kutala mono; mono vandaka mu boloko ye beno kwizaka kwa mono. *Yak. 1:27*

³⁷Buna balunungu tavutula ye tuba kwa yandi: Mfumu, ntangu nki beto monaka nge na nzala ye pesaka nge ya kudia, keti na kiwini ye pesaka nge ya kunwa ?

³⁸Kilumbu nki beto monaka nge nzenza ye bakaka nge, keti ya konda lele ye vwatisaka nge ?

³⁹Kilumbu nki beto monaka nge na maladi keti mu boloko, ye beto kwizaka kwa nge ?

⁴⁰Ntinu tavutula ye tuba kwa bau: Kieleka, mono tuba kwa beno: Mpilamosi beno salaka yo kwa mosi ya bampangi ya mono yai ya luta fioti, beno salaka yo kwa mono. *Bing. 19:17; Eb. 6:10*

⁴¹Buna yandi tatuba kwa bau va diboko kinkento ya yandi: Katuka na mono, beno ya ikele na ndola, ye kwenda mu tiya ya mvu ya mvu, ya yidikwa sambu na diable ye banjo ya yandi. *Nk. 6:8; Mat. 7:23; Luk. 13:27*

⁴²Kadi mono vandaka na nzala ye beno pesaka mono ya kudia ve; mono vandaka na kiwini ye beno pesaka mono ya kunwa ve;

⁴³mono vandaka nzenza ye beno bakaka mono ve; mono kondaka lele ye beno vwatisaka mono ve; mono vandaka na maladi ye mu boloko, ye beno kwizaka ve kutala mono.

⁴⁴Buna bau mpe tavutula kutuba: Mfumu, ntangu nki beto monaka nge na nzala keti na kiwini keti nzenza keti ya konda lele keti na maladi keti mu boloko, ye beto sadilaka nge ve ?

⁴⁵Buna yandi tavutula ye tuba kwa bau: Kieleka mono tuba kwa beno: Mpilamosi beno salaka yo ve kwa mosi ya bayai ya luta fioti, beno salaka yo kwa mono ve.

⁴⁶Bayai takwenda ku mpasi ya mvu ya mvu, kansi balunungu ku moyo ya mvu ya mvu. *Dan. 12:2; Yoa. 5:29*

Matai 26

Bambeni sosa kusimbe Yesu

¹Yo vandaka, bu Yesu manisaka mambu yai yonso, yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: *Dan. 12:2; Yoa. 5:29*

²Beno zaba, nanima na bilumbu zole Pake takubwa, ye Mwana ya muntu tayekulwa ye komwa va kulunsi. *Mat. 20:18*

³Buna bambuta banganga ye bambuta ya bantu kutakanaka mu kiazala ya nganga nene, ya bingwa Kayafa,

⁴bau tubanaka mu kinsweki sambu na kusimba Yesu mu kinsweki ye kufwa yandi.

⁵Kansi bau tubaka: Mu kilumbu ya fete ve, sambu na makalele takubwa nakati na bantu.

Nkento tulaka Yesu mafuta ya ntalu

⁶Bu Yesu vandaka mu Betania mu nzo ya Simoni nkwa bwazi, *Mal. 14:3; Yoa. 12:1*

⁷nkento ya vandaka na mulangi ya mafuta ya nsunga ya ntalu mingi kwizaka kwa yandi, ye tulaka yo va ntu ya yandi, bu yandi vandaka na meza. *Yoa. 12:3*

⁸Bu banlonguki monaka yo, bau vandaka na makasi, kutuba: Sambu na nki yandi losa yo mpamba ?

⁹Kadi mafuta yai lenda kutekwa na ntalu ya nene ye peswa kwa bansukami.

¹⁰Bu Yesu zabaka yo, yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno monisa nkento mpasi, kadi yandi imene kusadila mono kisalu ya mbote.

¹¹Kadi bansukami ikele na beno ntangu yonso, kansi mono ikele na beno ntangu yonso ve.

¹²Kadi bu yandi tulaka mafuta yai va nitu ya mono, yandi salaka yo sambu na kuyidika mono kwa kuzika ya mono.

¹³Kieleka mono tuba kwa beno: Konsosika ya nsamu yai ya mbote tasamunwa mu nsi yonso, kuna tasongwa mpe yai ya yandi salaka, sambu na kubambukila yandi.

Yuda Iskalioti yekula Yesu

¹⁴Buna mosi ya bau kumi ye zole, ya bingwa Yuda Iskalioti kwendaka kwa bambuta banganga, *Mat. 10:4; Mal. 14:10; Luk. 22:3*

¹⁵yandi tubaka: Nki beno zola kupesa mono, kana mono yekula yandi kwa beno ? Bau tezaka kwa yandi bitini ya palata makumi tatu.

¹⁶Tuka ntangu yina yandi yantikaka kusosa ntangu ya lunga kuyekula yandi.

Fete ya Pake

¹⁷Mu kilumbu ya ntete ya fete ya mampa ya konda lufunusu, banlonguki kwizaka kwa Yesu, kutuba: Wapi sika ya nge zola beto yidikila nge kudia Pake ? *2 Mose 2:15; Mal. 14:12; Luk. 22:7*

¹⁸Yandi tubaka: Kota mu banza kwa muntu ye tuba kwa yandi: Nlongi tuba: Ntangu ya mono ikele mfinama; mono tasala Pake mu nzo ya nge na banlonguki ya mono.

¹⁹Banlonguki salaka mpilamosi Yesu sikidikisaka bau; bau yidikaka Pake.

²⁰Bu nkokila kubwaka, yandi vandaka na meza na banlonguki ya yandi kumi ye zole. *Mal. 14:17; Luk. 22:14; Yoa. 13:1*

²¹Bu bau vandaka kudia, yandi tubaka: Kieleka mono tuba kwa beno: Mosi ya beno tayekula mono.

²²Bau vandaka na ntantu mingi, bau yantikaka kutuba kwa yandi mosi mosi: Mfumu, ikele mono ?

²³Yandi vutulaka ye tubaka: Yandi ya tula diboko ya yandi sikamosi na mono mu dilonga tayekula mono.

²⁴Mwana ya muntu ikele kwenda bonso yo ikele kusonama sambu na yandi, kansi ndola kwa muntu yina ya yekula Mwana ya muntu! Yo ikele mbote kwa muntu yina kana yandi imene kubutuka ve. *Nk. 41:9*

²⁵Yuda ya yekulaka yandi vutulaka ye tubaka: Nlongi, ikele mono ? Yandi tubaka kwa yandi: Nge imene kutuba yo.

Yesu yantika meza ya mfumu

²⁶Bu bau vandaka kudia, Yesu bakaka dimpa ye sakumunaka yo, ye bukunaka yo, ye pesaka yo kwa banlonguki, ye tubaka: Baka ye kudia, yai ikele nitu ya mono. *Mal. 14:22; Luk. 22:19; 1 Kol. 11:23*

²⁷Yandi bakaka kopo ye pesaka matondo, ye pesaka yo kwa bau, kutuba: Kunwa yo beno yonso.

²⁸Kadi yai ikele menga ya mono ya luwawanu yampa, ya tiamukaka sambu na bantu mingi kuvidisa masumu. *Mat. 20:28; Lom. 5:9*

²⁹Mono tuba kwa beno: Tuka ntangu yai, mono takunwa diaka ve mabundu yai ya nti ya vinia, ti lumbu ya mono takunwa yo yampa na beno mu kimfumu ya Tata ya mono.

Yesu kwenda ku mongo ya Olive

³⁰Bu bau imene kuyimba nkunga, bau kwendaka ku mongo ya Olive. *Mal. 14:26*

³¹Buna Yesu tubaka kwa bau: Mu mpimpa yai, beno yonso tasakuba mu mono, kadi yo ikele kusonama: Mono tabula mvungi, ye mameme ya kibuka tamwangana.

³²Kansi bu mono imene kufulukiswa, mono takwenda nantwala na beno ku Ngalili.

³³Petelo vutulaka ye tubaka kwa yandi: Kana bau yonso kuta sakuba mu nge, kansi mono tasakuba ta mbala mosi ve.

³⁴Yesu tubaka kwa yandi: Kieleka mono tuba kwa nge: Mu mpimpa yai, bu nsusu imene kudila ntete ve, nge tabuya mono mbala tatu. *Luk. 22:34; Yoa. 13:38*

³⁵Petelo tubaka kwa yandi, Kana mono kufwa na nge, mono tabuya nge ta mbala mosi ve. Banlonguki yonso tubaka mpilayai mpe.

Ntantu ya Yesu muNgetesemane

³⁶Buna Yesu kwizaka na bau ku sika ya Ngetesemane, ye tubaka kwa banlonguki: Beno vanda awa, bu mono kwenda kuna ye lomba. *Mal. 14:32; Luk. 22:40; Yoa. 18:1*

³⁷Yandi twalaka Petelo ye bana zole ya Zebedai, ye yantikaka kuvanda na ntantu ye mpasi mingi mu ntima. *Mat. 4:21*

³⁸Buna yandi tubaka kwa bau: Mwela ya mono ikele na ntantu mingi ti lufwa. Beno vanda awa ye tomatala sikamosi na mono. *Yoa. 12:27*

³⁹Yandi kwendaka ndambu nantwala ye fukamaka va luse ya yandi, ye lombaka, kutuba: Tata ya mono, kana yo lenda, bika kopo yai luta mono. Kansi bonso mono zola ve, kansi bonso nge zola. *Yoa. 6:38; Eb. 5:7*

⁴⁰Yandi kwizaka kwa banlonguki ye kutaka bau kulala tulu, yandi tubaka kwa Petelo: Nki, beno lendaka ve kutomatala sikamosi na mono lokula mosi ?

⁴¹Tomatala ye lomba, na beno kota ve mu mpukumunu. Mpeve ikele kuzola, kansi nsuni ikele lebakana. *1 Pet. 4:7; Ngal. 5:17*

⁴²Yandi kwendaka diaka mbala ya zole, ye lombaka, kutuba: Tata ya mono, kana yo lenda kuluta ve, kansi mono fwiti kunwa yo, bika luzolo ya nge kusalwa.

⁴³Yandi kwizaka diaka ye kutaka bau kulala tulu, kadi meso ya bau vandaka kizitu.

⁴⁴Yandi bikaka bau diaka ye kwendaka kulomba mbala ya tatu, ye tubaka diaka mambu mosi.

⁴⁵Buna yandi kwizaka kwa banlonguki ye tubaka kwa bau: Lala tulu ntangu yai, ye vunda. Tala, lokula ikele mfinama, ye Mwana ya muntu ikele kuyekulwa mu maboko ya bankwa masumu.

⁴⁶Telema, bika beto kwenda. Tala, yandi ya yekula mono ikele mfinama.

Bau simba Yesu

⁴⁷Bu yandi ikele kutuba, tala, Yuda, mosi ya bau kumi ye zole, kwizaka na kibuka ya nene na bambele ya mvita ye bankawa, bau katukaka na bambuta banganga ye bambuta ya bantu. *Mal. 14:43; Luk. 22:47; Yoa. 18:2*

⁴⁸Yandi ya yekulaka yandi pesaka bau kidimbu, kutuba: Konsonani ya mono tafiba, yo ikele yina, beno simba yandi.

⁴⁹Nswalu, yandi kwizaka kwa Yesu, ye tubaka: Vanda na kiese, nlongi! Yandi fibaka yandi.

⁵⁰Yesu tubaka kwa yandi: Nduku, sala yina ya nge kwizila! Buna bau kwizaka ye tulaka Yesu maboko ye bakaka yandi.

⁵¹Tala mosi ya vandaka na Yesu lambulaka diboko ya yandi, ye bakaka mbele ya yandi, ye bulaka mpika ya nganga ya nene, ye zengaka dikutu ya yandi.

⁵²Buna Yesu tubaka kwa yandi: Vutula mbele ya nge mu sika ya yo; kadi bau yonso ya baka mbele takufwa na mbele. *1 Mose 9:6; Nzai. 13:10*

⁵³Nge banza nki, mono lenda ve kubombidila tata ya mono, ye yandi tafidisa mono banjo ya luta bibuka kumi ye zole ?

⁵⁴Buna masonukwa lenda kumaniswa mpila nki, na yo fwiti kuvanda mpilayai ? *Yes. 53:10*

⁵⁵Mu lokula yina Yesu tubaka kwa bibuka: Beno imene kwiza, bonso kwa ntani na bambele ya mvita ye bankawa, na kusimba mono ? Kilumbu na kilumbu mono vandaka mu tempelo ye longaka, ye beno bakaka mono ve,

⁵⁶Kansi yai salwaka, na masonukwa ya bambikudi lenda kumaniswa. Buna banlonguki yonso bikaka yandi ye tinaka. *Nk. 88:8*

Bau twala Yesu kwa Kayafa

⁵⁷Bau bakaka Yesu ye twalaka yandi kwa Kayafa, nganga ya nene, sika ya bansoniki ye bambuta ya bantu vandaka kutakana. *Mal. 14:53; Luk. 22:54; Yoa. 18:12*

⁵⁸Petelo landaka ntama nanima ti kiazala ya nzo ya nganga ya nene, yandi kotaka muna, ye vandaka na bapolisi, kutala nsuka ya yo.

⁵⁹Bambuta banganga ye bamfundisi yonso sosaka kitemo ya luvunu sambu na Yesu, na bau lenda kufwa yandi;

⁶⁰bau monaka yo ve, kansi bantemo mingi ya luvunu kwizaka, nanima zole kwizaka;

⁶¹bau tubaka: Muntu yai tubaka: Mono lenda kupasula tempelo ya Nzambi ye tunga yo diaka mu bilumbu tatu.

⁶²Nganga ya nene telemaka ye tubaka kwa yandi: Nge vutula mambu ve ? Nki kitemo bau tuba sambu na nge ?

⁶³Kansi Yesu tubaka ndinga ve. Nganga ya nene tubaka kwa yandi: Mono sikidikisa nge mu Nzambi ya ikele na moyo, na nge tuba kwa mono, kana nge ikele Klisto, Mwana ya Nzambi.

⁶⁴Yesu tubaka kwa yandi: Nge imene kutuba yo, kansi mono tuba kwa nge: Tuka ntangu yai, beno tamona Mwana ya muntu vanda na diboko kibakala ya Ngolo, ye kwiza mu matuti ya zulu. *Nk. 110:1*

⁶⁵Buna nganga ya nene pasulaka mwatu ya yandi, kutuba: Yandi tuba mbi sambu na Nzambi, Nki beto sosa bantemo yankaka ? Tala ntangu yai beno imene kuwa mbi ya yandi tuba ka sambu na Nzambi.

⁶⁶Beno banza nki ? Kansi bau vutulaka ye tubaka: Yandi lunga lufwa.

⁶⁷Buna bau losaka mate va luse ya yandi, ye bulaka yandi makofi, kansi bankaka bulaka yandi na maboko ya bau;

⁶⁸bau tubaka: Nge Klisto, bikula kwa beto: Nani bulaka nge ?

Petelo buya Yesu

⁶⁹Petelo vandaka nanganda mu kiazala. Sielo nkento kwizaka kwa yandi, kutuba: Nge mpe vandaka na Yesu mwisi Ngalili.

⁷⁰Kansi yandi buyaka nantwala na bau yonso, ye tubaka: Mono zaba ve ya nge ikele kutuba,

⁷¹Bu yandi kwizaka ku mwelo, sielo yankaka monaka yandi ye tubaka kwa bau ya vandaka kuna: Muntu yai mpe vandaka na Yesu mwisi Nazaleti.

⁷²Yandi buyaka diaka mu ndefi: Mono zaba muntu yai ve.

⁷³Nanima na ntangu ndambu, bau ya telemaka kuna kwizaka, ye tubaka kwa Petelo: Kieleka, nge mpe ikele mosi ya bau, kadi ndinga ya nge ikele kuzabisa nge.

⁷⁴Buna yandi yantikaka kuditula ndola ye kudia ndefi: Mono zaba muntu yai ve, nswalu nsusu dilaka.

⁷⁵Petelo bambukaka mambu ya Yesu tubaka: Bu nsusu imene kudila ntete ve, nge tabuya mono mbala tatu. Yandi basikaka ye dilaka mingi. *Mat. 26:34*

Matai 27

Bau twala Yesu kwa Pilatu

¹Bu suka imene kwiza, bambuta banganga yonso ye bambuta ya bantu tubanaka sambu na kufwa Yesu. *Mat. 5:1; Luk. 22:66*

²Bau kangaka yandi ye twalaka yandi kwa nyadi Pilatu. *Luk. 23:1; Yoa. 18:28*

Yuda dikufwa

³Bu Yuda ya yekulaka yandi monaka Yesu imene kubediswa, yandi pindukaka ye vutulaka bitini ya palata makumi tatu kwa bambuta banganga ye bambuta ya bantu,

⁴yandi tubaka: Mono imene kusala masumu, bu mono yekulaka menga ya konda mbi. Kansi bau tubaka: Yai ikele nki kwa beto ? Nge mosi tala yo.

⁵Yandi losaka bitini ya palata mu tempele ye katukaka, ye kwendaka ye kudifwaka na nsinga na nkingu.

⁶Bambuta banganga bakaka bitini ya palata, ye tubaka: Nsiku buya beto kutula yau mu lundulu ya mbongo, kadi yau ikele ntalu ya menga.

⁷Bau tubanaka, ye sumbaka na yau dilanga ya muwumbi, sambu na kuzika banzenza mu yo.

⁸Sambu na yai, dilanga yina ikele kubingwa dilanga ya menga ti ntangu yai.

⁹Buna mambu ya tubwaka mu Yelemia mbikudi maniswaka, kutuba: Bau bakaka bitini ya palata makumi tatu, ikele ntalu ya yandi ya peswaka ntalu, ya bana ya Isaeli pesaka ntalu;

¹⁰ye bau pesaka yau sambu na dilanga ya muwumbi ya banzungu, bonso Mfumu sikidikisaka mono.

Pilatu yuvula Yesu

¹¹Yesu telemaka nantwala na nyadi, ye nyadi yuvulaka yandi, kutuba: Nge ikele ntinu ya baYuda ? Yesu tubaka: Nge imene kutuba yo. *Mal. 15:2; Luk. 23:2; Yoa. 18:29; 1 Tim. 6:13*

¹²Bu bambuta banganga ye bambuta ya bantu fundaka yandi, yandi vutulaka ndinga ve.

¹³Buna Pilatu tubaka kwa yandi: Nge kuwa ve mambu mingi ya bau ikele kutuba kitemo sambu na nge.

¹⁴Yandi vutulaka yandi ndinga mosi ve, sambu na yai, nyadi yitukaka mingi.

Yesu keti Balaba ?

¹⁵Kansi mu kilumbu ya fete, nyadi vandakana kifu ya kangula nuntu mosi ya boloko kwa bantu, onsonani ya bau zola. *Mal. 15:6; Luk. 23:17; Yoa. 18:39*

¹⁶Ntangu yina bau vandaka na nuntu ya boloko, ya nsangu ya nene, nkumbu ya yandi Balaba.

¹⁷Buna bu bau kutakanaka, Pilatu tubaka kwa bau: Beno zola mono kangudila beno nani, Balaba keti Yesu ya bingwa Klisto ?

¹⁸Kadi yandi zabaka, bau yekulaka yandi sambu na kimpala.

¹⁹Bu yandi vandaka va kiti ya mfundisi, nkento ya yandi fidisaka kwa yandi, kutuba: Kota ve mu mambu ya muntu yai ya lunungu, kadi mono imene kumona mpasi mingi mu ndozi sambu na yandi bubu.

²⁰Bambuta banganga ye bambuta ya bantu tubaka kwa bibuka, na bau talomba sambu na Balaba ye kufwa Yesu.

²¹Nyadi vutulaka ye tubaka kwa bau: Na bau zole, beno zola mono kangudila beno nani ? Kansi bau tubaka: Balaba. *Bis. 3:14*

²²Pilatu tubaka kwa bau: Buna mono tasala nki na Yesu ya bingwa Klisto ? Bau yonso tubaka: Bika yandi komwa va kulunsi!

²³Yandi tubaka: Nki mbi ya yandi salaka ? Kansi bau bokaka mingi, kutuba: Bika yandi komwa va kulunsi!

²⁴Bu Pilatu monaka, yandi lenda ve kusala kima, kansi na makalele lutaka, buna yandi bakaka masa ye sukulaka maboko ya yandi nantwala na kibuka, kutuba: Mono ikele na mambu ve na menga ya muntu yai ya lunungu. Yo ikele mambu ya beno.

²⁵Bantu yonso vutulaka, ye tubaka: Bika menga ya yandi vanda va beto ye va bana ya beto.

²⁶Buna yandi kangudilaka bau Balaba, kansi bulaka Yesu ye pesaka yandi sambu na kukoma yandi va kulunsi. *Yoa. 19; 16*

²⁷Buna basoldat ya nyadi twalaka Yesu ku nzo ya nene ya mfumu, bau kutikisaka kibuka yonso ya basoldat; *Mat. 15; 16; Yoa. 19; 2*

²⁸bau katulaka mvwatu ya yandi ye vwatisaka yandi kazaku ya mbwaki;

²⁹bau salaka mpu ya nsende ye tulaka yo va ntu ya yandi, ye tulaka tutu mu diboko ya yandi ya kibakala; bau fukamaka va makungunu ye sekaka yandi, kutuba: Vanda na kiese ntinu ya baYuda!

³⁰Bau losilaka yandi mate, ye bakaka tutu ye bulaka yandi va ntu. *Yes. 50; 6; Mat. 26:67*

³¹Bu bau imene kuseka yandi, bau katulaka kazaku yina, ye vwatisaka yandi mvwatu ya yandi, ye twalaka yandi sambu na kukoma yandi va kulunsi.

Bau koma Yesu va kulunsi

³²Bu bau basikaka, bau monaka muntu ya Kilene, nkumbu ya yandi Simoni, bau simbaka yandi kunatila yandi kulunsi. *Mal. 15:21; Luk. 23:26*

³³Bu bau kumaka ku sika ya bingwa Ngolongota, kupindula ikele: Sika ya mukuwa ya ntu; *Mal. 15:22; Luk. 23:27, 38; Yoa. 19:16, 19*

³⁴bau pesaka yandi vinia kunwa, ya kutikiswa na masa ya ndudi, bu yandi mekaka yo, yandi buyaka kunwa yo.

³⁵Bu bau komaka yandi va kulunsi, bau kabaka mvwatu ya yandi, ye bulaka nzeke sambu na yau; *Nk. 22:18*

³⁶ye bau vandaka ye talaka yandi kuna.

³⁷Bau tulaka va zulu ya ntu ya yandi mambu ya yandi, ya sonamaka: YAI IKELE NTINU YA BAYUDA.

³⁸Buna bau komaka bantani zole sikamosi na yandi va bakulunsi, mosi na diboko kibakala, mosi na diboko kinkento. *Yes. 53:12; Mal. 15:27; Luk. 23:33; Yoa. 19:18*

³⁹Bau ya lutaka, fingaka yandi, ye nikisaka ntu ya bau; *Mal. 15:29; Luk. 23:35, 39*

⁴⁰ye tubaka: Nge ya pasula tempelo ye tunga yo mu bilumbu tatu, divulgusa, kana nge ikele Mwana ya Nzambi, kulumuka tuka kulunsi. *Mat. 26:61; Yoa. 2; 19*

⁴¹Mpilayai mpe bambuta banganga ye bansoniki ye bambuta ya bantu sekaka yandi ye tubaka:

⁴²Yandi vulusaka bankaka, kansi yandi lenda ve kudi vulusa. Yandi ikele ntinu ya Isaeli. Bika yandi kulumuka ntangu yai tuka kulunsi, ye beto takwikila yandi.

⁴³Yandi ikele kutula vuvu mu Nzambi, bika yandi vulusa yandi ntangu yai, kana yandi zola yandi, kadi yandi tubaka: Mono ikele Mwana ya Nzambi.

⁴⁴Bantani ya komwaka sikamosi na yandi va bakulunsi fingaka yandi mpilayai mpe.

Lufwa ya Yesu Klisto

⁴⁵Tuka lokula sambanu tombe kubwaka va ntoto yonso ti lokula uvwa. *Mat. 15:33; Luk. 23:44; Yoa. 19:28*

⁴⁶Kansi na lokula tatu Yesu bokaka na ndinga ya nene, kutuba: Eli, Eli, lama sabakatani ? Yo ikele: Nzambi ya mono, Nzambi ya mono, sambu na nki nge imene kubika mono ? *Nk. 22:1*

⁴⁷Bankaka ya telemaka kuna ya kuwaka yo tubaka: Muntu yai ikele kubinga Elia.

⁴⁸Nswalu mosi ya bau kwendaka ntinu ye bakaka eponge ye fulusaka yo na vinya ya ndudi, ye tulaka yo na nkawa, ye pesaka yandi kunwa.

⁴⁹Kansi bankaka tubaka: Bika, beto tala kana Elia takwiza kuvulusa yandi.

⁵⁰Yesu bokaka diaka na ndinga ya nene ye pesaka mpeve ya yandi.

⁵¹Tala ngumbu ya tempelo pasukaka mu ndambu zole tuka zulu ti nsi, ntoto nikukaka ye matadi pasukaka. *2 Mose 26:31; Mal. 15:38; Luk. 23:47*

⁵²bandiamu kangukaka, banitu mingi ya banlongo ya lalaka tulu fulukiswaka;

⁵³bau basikaka na bandiamu ya bau, ye kotaka mu mbanza ya nlongo nanima na mfulukulu ya yandi, ye monikaka kwa bantu mingi.

⁵⁴Nkuluntu ya basoldat ye bau ya vandaka na yandi kukenga Yesu, bu bau monaka ndikunu ya ntoto ye mambu ya salwaka, bau vandaka na boma mingi, kutuba: Kie leka, yandi ikele Mwana ya Nzambi.

⁵⁵Kuna vandaka bankento mingi ya talaka yandi ntama, ikele bau ya landaka Yesu tuka Ngalili, ye sadilaka yandi. *Luk. 8; 2*

⁵⁶Nakati ya bau vandaka Malia Mangadala, ye Malia ngudi ya Yakobi ye Yosefi, ye ngudi ya bana ya Zebedai.

Bau zika Yesu

⁵⁷Bu nkokila kubwaka, muntu ya mwama ya katuka na Alimataya kwizaka, nkumbu ya yandi Yosefi, yandi vandaka nlonguki ya Yesu mpe, *Mal. 15:42; Luk. 23:50; Yoa. 19:38*

⁵⁸Yandi kwizaka kwa Pilatu ye lombaka nitu ya Yesu. Buna Pilatu tubaka, kupesa yo.

⁵⁹Yosefi bakaka nitu ye zingilaka yo lele ya lino ya vedila;

⁶⁰yandi tulaka yo mu ndiamu ya yandi yampa, ya yandi timaka mu ditadi; nanima yandi nengumunaka ditadi ya nene mu mwelo ya ndiamu, ye yandi katukaka.

⁶¹Kansi Malia Mangadala ye Malia yankaka vandaka kuna, bau vandaka kutala ndiamu.

Ndiamu ikele kukengwa

⁶²Na suka, yo ikele kilumbu ya landa kilumbu ya kuyidika, bambuta banganga ye bafalisi kutakanaka kwa Pilatu;

⁶³bau tubaka: Mfumu, beto imene kubambuka mambu ya mukusi yai tubaka, bu yandi vandaka na moyo: Nanima na bilumbu tatu mono tafulukiswa diaka.

⁶⁴Sambu na yai, sikidikisa, na ndiamu kangwa mbote ti kilumbu ya tatu, keti banlonguki ya yandi takwiza kuyiba yandi, buna tuba kwa bantu: Yandi imene kufulukiswa tuka bafwa; buna nzimbukusu ya nima taluta yina ya ntete. *Mat. 28:13*

⁶⁵Pilatu tubaka kwa bau: Beno ikele na minkengi; kwenda kukanga yo mbote, bonso beno zaba.

⁶⁶Bau kwendaka ye kangaka ndiamu, ye tulaka kidimbu va ditadi nantwala na minkengi.

Matai 28

Bamaria kwenda kutala ndiamu

¹Bu lumbu ya Luvundu zolaka kumana, bu kuma kia na kilumbu ya ntete na kilumbu ya luvundu, buna Malia Mangadala ya Malia yankaka kwizaka kutala ndiamu. *Mal. 16:1; Luk. 24:1; Yoa. 20:1*

²Tala, ndikunu ya nene ya ntoto vandaka, sambu na wanjo ya Mfumu kulumukaka tuka zulu ye kwizaka ye nengumunaka ditadi, ye vandaka va yo.

³Luse ya yandi vandaka bonso nzazi, ye mwatu ya yandi vandaka mpembe bonso mvula ya mpembe.

⁴Sambu na boma ya yandi, minkengi zakamaka ye vandaka bonso bafwa.

⁵Wanjo vutulaka ye tubaka kwa bankento: Vanda na boma ve, sambu na mono zaba beno ikele kusosa Yesu ya komwaka va kulunsi.

⁶Yandi ikele awa ve, kadi yandi imene kufulukiswa, bonso yandi tubaka, kwiza, tala sika ya yandi lalaka. *Mat. 12:40; 16:21; 17:23*

⁷Kwenda nswalu ye tuba kwa banlonguki ya yandi, yandi imene kufulukiswa tuka bafwa; kansi tala, yandi ikele kwenda nantwala na beno ku Ngalili; kuna beno tamona yandi. Tala, mono imene kutuba kwa beno. *Mat. 26:32*

⁸Bau katukaka nswalu na ndiamu, na boma ye kiese mingi, bau kwendaka nswalu kutuba kwa banlonguki ya yandi.

⁹Tala, Yesu kutanaka na bau, yandi tubaka: Vanda na kiese! Kansi bau kwizaka ye simbaka makulu ya yandi ye sambilaka yandi.

¹⁰Buna Yesu tubaka kwa bau: Vanda na boma ve, kwenda kutuba kwa bampangi ya mono, bau takwenda ku Ngalili, kuna bau tamona mono. *Yoa. 20:17; Bis. 1:3; 13:31; 1 Kol. 15:5*

Minkengi vutuka ku mbanza

¹¹Bu bau ikele kwenda, tala, bankaka ya minkengi kwizaka ku mbanza ye tubaka kwa bambuta banganga mambu yonso ya kubwaka.

¹²Bu bau kutakanaka na bambuta ya bantu, bau tubanaka, ye pesaka basoldat mbongo mingi;

¹³bau tubaka: Beno tuba: Banlonguki ya yandi kwizaka mu mpimpa, ye yibaka yandi, bu beto lalaka tulu.

¹⁴Kana nyadi kuwa mambu yai, beto takwikidisa yandi ye vulusa beno.

¹⁵Bau bakaka mbongo, ye salaka bonso bau longaka bau. Mambu yai mwanganaka nakati na baYuda ti kilumbu yai.

Yesu sikidikisa banlonguki kulonga makanda yonso

¹⁶Kansi banlonguki kumi ye mosi kwendaka ku Ngalili ku mongo ya Yesu sikidikisaka bau.

¹⁷Bu bau monaka yandi, bau sambilaka yandi, kansi bankaka vandaka na ntembe.

¹⁸Yesu kwizaka kutuba kwa bau: Ngolo yonso imene kupeswa kwa mono mu zulu ye va ntoto. *Nk. 2:6; Mat. 11:27; Yoa. 3:35; 13:3; 17:2; Ef. 1:22; Eb. 1:2; 2:8*

¹⁹Sambu na yai, kwenda kusala makanda yonso ya bantu banlonguki ya mono, botika bau mu nkumbu na Tata ye Mwana ye Mpeve Yanlongo; *Luk. 24:47*

²⁰longa bau kukeba mambu yonso ya mono sikidikisaka beno. Tala, mono ikele na beno bilumbu yonso, ti nsuka ya ntangu.

Malako

Malako 1

Kisalu ya Yoane mbotiki

¹Luyantiku ya nsamu mbote ya Yesu Klisto Mwana ya Nzambi.

²Bonso yo ikele kusonama mu Yesaya mbikudi: Tala, mono fidisa ntumwa ya mono nantwala ya luse ya nge, yandi tayidika nzila ya nge; *Yes. 40:3; Malaki 3:1; Mat. 3:1; Luk. 3:3*

³Ndinga ya mosi kuboka mu nsi ya mpamba: Beno yidika nzila ya Mfumu, beno sungika tunzila ya yandi.

⁴Yoane kwizaka, yandi botikaka mu nsi ya mpamba, ye samunaka mbotokolo ya mpindulu ya mabanza ku mvidisilu ya masumu ya bau. *Mat. 3:1*

⁵Nsi yonso ya Yuda ye bisi Yelusalemi yonso kwendaka kwa yandi, bau botikwaka ya yandi mu nzadi ya Yodani, ye bau kundimaka masumu. *Mat. 3:5*

⁶Ye Yoane vwataka mvwatu ya mika ya mbizi yanene ya bingwa kamela ye mukaba ya nkanda ya mbizi va luketo ya yandi, ye yandi kudiaka bampasu ye bwiki ya mfinda.

⁷Yandi samunaka, kutuba: Yandi ya kwiza nanima na mono; luta mono ngolo, mono lunga ve yinama ye kangula nsinga ya nsampatu ya yandi. *Luk. 3:16; Yoa. 1:26; Bis. 13:25*

⁸Mono botikaka beno mu masa, kansi yandi tabotika beno mu Mpeve Yanlongo. *Bis. 1:5; 2:4; 11:15; 19:4*

Yesu botukwa

⁹Yo vandaka, mu bilumbu yina, Yesu katukaka na Nazaleti ya Ngalili. Yandi botikwaka na Yoane mu Yodani. *Mat. 3:13; Luk. 3:21*

¹⁰Ye nswalu bu yandi tomboka tuka masa, yandi monaka zulu kanguka ye Mpeve, mpilamosi yembe, kulumukaka va yandi.

¹¹Ndinga katukaka na zulu kutuba: Nge ikele Mwana ya mono ya zolwa, mu nge mono ikele kuyangidika. *Nk. 2:7; Yes. 42:1; Mal. 9:7; 2 Pet. 1:17*

Yesu yunswa

¹²Nswalu mpeve sindikaka yandi ku nsi ya mpamba. *Mat. 4:1; Luk. 4:1*

¹³Ye yandi vandaka mu nsi ya mpamba bilumbu makumi iya, yandi pukumunwaka kwa Satana, ye yandi vandaka na bambizi ya mfinda, ye banjo sadilaka yandi.

Yesu yantika kutuba nsamu mbote

¹⁴Bu Yoane imene kuyekulwa mu boloko, Yesu kwizaka mu Ngalili, kusamuna nsamu mbote ya Nzambi, kutuba: *Mat. 4:12*

¹⁵Ntangu imene kulunga, ye kimfumu ya Nzambi ikele mfinama, pindula mabanzi ya beno, ye kwikila nsamu mbote.

Yesu binga banlonguki ya yandi yantete

¹⁶Bu yandi lutaka mfinama na mbu ya Ngalili, yandi monaka Simoni ye Andele mpangi ya Simoni, bau ikele kulosa makonde ya bau mu mbu, kadi bau vandaka bantambi ya bambizi ya masa. *Mat. 4:18*

¹⁷Ye Yesu tubaka kwa bau: Kwiza kulanda mono, mono takitula beno bantambi ya bantu.

¹⁸Ye nswalu, bau bikaka makonde ya bau ye landaka yandi.

¹⁹Bu yandi kwendaka nantwala ndambu, yandi monaka Yakobi, ye Yoane mpangi ya yandi, bana ya Zebedai; bau mpe vandaka mu bota kuyidika makonde ya bau.

²⁰Nswalu, yandi bingaka bau, ye bau bikaka tata ya bau Zebedai mu bota ye basielo ya yandi, ye bau landaka yandi.

Yesu longu mu Kapenaumi

²¹Bau kotaka mu Kapenaumi. Mu kilumbu ya luvundu yandi kotaka mu nzo ya sambilu ye longaka. *Luk. 4:31*

²²Bau yitukaka sambu na malongi ya yandi; kadi yandi longaka bau bonso yandi ikele na ngolo, kansi bonso bansoniki ve.

Yesu belula muntu ya vanda na mpeve ya sumuka

²³Muntu vandaka mu nzo ya sambilu, yandi vandaka na mpe ve ya sumuka, yandi bokaka, kutuba: *Luk. 4:33*

²⁴Nge ikele na beto nki mambu ? Nge Yesu ya Nazaleti, Nge imene kwiza kufwa beto ? Mono zaba nge ikele nani, Nkwa Nlongo ya Nzambi.

²⁵Yesu sembaka yandi, kutuba: Vanda napi, ye basika tuka yandi.

²⁶Bu mpeve ya sumuka imene kutuntumuna yandi, ye boka mu ndinga ya nene, yandi basikaka tuka yandi.

²⁷Bantu yonso yitukaka, bau yuvulana, kutuba: Yai ikele nki, malongi yampa ? Mu ngolo yandi sikidikisa bampeve ya sumuka, ye bau ikele kulemvuka yandi.

²⁸Nswalu, nsangu ya yandi kwendaka na sika yonso, ye nsi yonso ya kuzunga Ngalili.

Yesu belula bukilo nkento ya Petelo

²⁹Ye bu bau basika mu nzo ya sambilu, bau kumaka ku nzo ya Simoni ye Andele, sikamosi na Yakobi ye Yoane. *Mat. 8:14; Luk. 4:38*

³⁰Kansi bukilo nkento ya Simoni ikele kulala na maladi ya fievre, bau tubaka kwa Yesu sambu na yandi.

³¹Yandi kwizaka mfinama ye simbaka diboko ya yandi, ye telemisaka yandi, ye nswalu fievre bikaka yandi, yandi sadilaka bau.

Yesu belula bantu yankaka

³²Kansi mu nkokila bu ntangu kotaka, bau twalaka kwa yandi bantu ya vandaka na maladi ye ya bakama na bampeve mbi.

³³Ye bwala yamvimba kutakanaka na mwelo,

³⁴Yandi belulaka bau mingi ya vandaka na maladi mutindu mutindu, yandi basisaka bampeve mingi ya mbi, yandi buyaka bampeve kutuba, sambu na bau zabaka yandi.

Yesu kuzieta mu Ngalili

³⁵Na suka bu kumakia ve, yandi telemaka ye basikaka ye kwendaka ku nsi ya mpamba, kuna yandi lombaka. *Luk. 4:42*

³⁶Simoni ye bau ya vandaka na yandi landaka yandi.

³⁷Bu bau monaka yandi, bau tubaka kwa yandi: Bantu yonso ikele kusosa nge.

³⁸Yandi tubaka kwa bau: Beto kwenda ku mabwala yankaka ya ikele mfinama, sambu na kusamuna kuna mpe, sambu na mambu yai mono kwizaka.

³⁹Yandi kwendaka kusamuna mu banzo ya bau ya sambilu mu Ngalili yonso, yandi basisaka bampeve mbi.

Yesu belula nkwa bwazi

⁴⁰Nkwa bwazi kwizaka kwa yandi, yandi bombidilaka yandi, ye fukamaka na makungunu ye tubaka kwa yandi: Kana nge zola, nge lenda kuvedisa mono. *Mat. 8:2; Luk. 5:12*

⁴¹Yesu kuwilaka yandi nkenda, yandi lambulaka diboko ye valakanaka yandi ye tubaka kwa yandi: Mono zola, nge vanda ya vedila.

⁴²Nswalu bwazi katukaka na yandi, ye yandi vedilaka.

⁴³Nswalu Yesu kanikinaka yandi ye sindikaka yandi,

⁴⁴yandi tubaka kwa yandi: Tomatala, nge tuba kwa muntu ve, kansi kwenda kudisonga kwa nganga ye pesa bima ya Mose tubaka, sambu na kudisukula sambu na kitemo kwa bau.

⁴⁵Kansi bu yandi basikaka, yandi yantikaka kusamuna yo mingi, yandi mwangisaka mambu yina, sambu na yai Yesu lendaka ve kukota diaka mu mbanza, kansi yandi vandaka na nsi ya mpamba; bau kwizaka kwa yandi tuka ndambu yonso.

Malako 2

Yesu belula nkwa mianzi

- ¹Yandi kotaka diaka mu Kapenaumi nanima bilumbu ndambu, bantu kuwaka yandi ikele mu nzo. *Mat. 9:1; Luk. 5:17*
- ²Bantu mingi kutakanaka na sika nanganda ya mwelo, sika lungaka ve sambu na bau yonso. Yandi samunaka mambu ya Nzambi kwa bau.
- ³Bau kwizaka kutwala kwa yandi nkwa mianzi, ya natwaka na bantu iya.
- ⁴Bu bau lendaka ve kutwala yandi kwa Yesu sambu na kibuka, bau kangulaka nludi ya nzo sika yandi vandaka, bu bau imene kusala dibulu, bau kulumunaka mbeto, va yo lalaka nkwa mianzi.
- ⁵Bu Yesu monaka lukwikilu ya bau, yandi tubaka kwa nkwa mianzi: Mwana, masumu ya nge imene kuvidiswa.
- ⁶Bansoniki yankaka vandaka muna, bau banzaka mu ntima ya bau:
- ⁷Sambu na nki muntu yai tuba mpilayai ? Yandi ikele kutuba mbi. Nani lenda kuvidisa masumu, kansi Nzambi kaka ? *Yes. 43:25*
- ⁸Nswalu bu Yesu zabaka mu mpeve ya yandi, bau vandaka kubanza mambu yina mu ntima ya bau, yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno ikele kubanza mambu yai mu ntima ya beno ?
- ⁹Nki ikele mpasi ve kutuba kwa nkwa mianzi: Masumu ya nge vidiswa, keti kutuba: Telema, baka mbeto ya nge, kwenda ?
- ¹⁰Kansi na beno lenda kuzaba, Mwana ya muntu ikele na ngolo awa va ntoto kuvidisa masumu, —yandi tuba kwa nkwa mianzi:
- ¹¹Mono tuba kwa nge: Telema, baka mbeto ya nge, kwenda ku nzo ya nge.
- ¹²Yandi telemaka nswalu, ye bakaka mbeto ya yandi, ye basikaka nantwala na bau yonso; sambu na yai, bantu yonso yitukaka, bau kembilaka Nzambi, kutuba: Beto imene kumona mambu mpilayai ntete ve.

Yesu binga Matai

- ¹³Yandi kwendaka diaka ku mukidi ya mbu, ye kibuka yonso kwizaka kwa yandi, yandi longaka bau. *Mat. 9:9; Luk. 5:27*
- ¹⁴Bu yandi lutaka, yandi monaka Levi, mwana ya Alafai, yandi vandaka na sika ya futisa mpaku, ye tubaka kwa yandi: Landa mono, ye yandi telemaka ye landaka yandi.
- ¹⁵Yo vandaka, bu yandi vandaka na meza mu nzo ya yandi, bafutisi mingi ye bankwa masumu vandaka na meza sikamosi na Yesu ye banlonguki ya yandi; kadi bau vandaka mingi, ye bau landaka yandi.

¹⁶Bansoniki ye bafalisi, bu bau monaka yandi ikele kudia sikamosi na bafutisi ye bankwa masumu, bau tubaka kwa banlonguki ya yandi: Mpila nki yandi ikele kudia ye kunwa na bafutisi ye bankwa masumu ?

¹⁷Bu Yesu kuwaka mambu yai, yandi tubaka kwa bau: Bau ya ikele na ngolo ikele na nsatu ve ya munganga, kansi bau ya ikele na maladi. Mono kwizaka ve kubinga balunungu, kansi bankwa masumu. *1 Tim. 1:15*

Yesu longa bau mutindu ya kubuya media

¹⁸Banlonguki ya Yoane ye ya bafalisi vandaka kubuya madia. Bau kwizaka ye tubaka kwa yandi: Sambu na nki banlonguki ya Yoane ye banlonguki ya bafalisi ikele kubuya madia, kansi banlonguki ya nge ikele kubuya madia ve ? *Mat. 9:14; Luk. 5:33*

¹⁹Yesu tubaka kwa bau: Banduku ya toko ya makwela lenda kubuya madia bu toko ya makwela ikele na bau ? Bilumbu ya bau ikele na toko ya makwela bau lenda ve kubuya madia.

²⁰Kansi bilumbu ikele kwiza bu toko ya makwela takatulwa na bau, nanima bau tabuya madia mu bilumbu yina.

Kingana ya kazaku ye makuba

²¹Muntu ikele kutula ve kitini ya lele yampa va mwatu ya nkulu; kana mpilayai kitini yampa ya tonda kukanga dibulu tapasula nlele ya nkulu ye dibulu taluta nene.

²²Muntu ikele kutula ve, vinia yampa mu makuba ya nkulu ya nkanda ya mbizi; kana mpilayai vinia yampa tapasula makuba, ye vinia ye makuba tavila, kansi bau tula vinia yampa mu makuba yampa,

Yesu ikele mfumu ya kilumbu ya luvundu

²³Yo vandaka, yandi lutaka mu bilanga ya nkeni ya ble mu kilumbu ya luvundu; bu bau lutaka, banlonguki ya yandi yantikaka kubaka nkeni ya ble. *Mat. 12:1; Luk. 6:1*

²⁴Bafalisi tubaka kwa yandi: Tala, sambu na nki bau ikele kusala na kilumbu ya luvundu ya nsiku pesa nzila ve ?

²⁵Yandi tubaka kwa bau: Beno imene kutanga ve ta mbala mosi, mambu ya Davidi salaka bu yandi kondaka kima, ye yandi vandaka na nzala, yandi ye bau ya vandaka na yandi ? *1 Sam. 21:6*

²⁶Mpila nki yandi kotaka mu nzo ya Nzambi mu bilumbu ya Abiatali nganga ya nene, ye yandi kudiaka mampa ya kutala, ya nsiku pesa nzila ve muntu kudia, kansi banganga kaka, ye yandi pesaka kwa bau ya vandaka na yandi mpe. *2 Mose 29:32*

²⁷Yandi tubaka kwa bau: Kilumbu ya luvundu salwaka ve sambu na muntu, kansi muntu salwaka sambu na kilumbu ya luvundu ve.

²⁸Mpilayai Mwana ya muntu ikele Mfumu ya kilumbu ya luvundu mpe.

Malako 3

Yesu belula muntu ya diboko ya yuma

¹Yandi kotaka diaka mu nzo ya sambilu ye muntu vandaka kuna na diboko ya yuma. *Mat. 12:9; Luk. 6:6*

²Bau langidilaka yandi, kana yandi tabelula yandi mu kilumbu ya luvundu, na bau lenda kufunda yandi.

³Yandi tubaka kwa muntu ya vandaka na diboko ya yuma: Telema kuna nakati!

⁴Ye yandi tubaka kwa bau: Nsiku pesa nzila kusala mambu mbote kilumbu ya luvundu keti kusala mambu mbi ? Kuvulusa moyo keti kufwa yo ? Kansi bau vandaka napi.

⁵Bu yandi talaka bau na makasi, yandi vandaka na ntantu sambu na ngolo ya ntima ya bau, yandi tubaka kwa muntu yina: Lambula diboko, ye yandi lambulaka yo, ye diboko ya yandi belukaka.

⁶Bafalisi basikaka nswalu ye kanaka na bantu ya Elode sambu na yandi, mpila nki bau lenda kufwa yandi.

Yesu belula bantu mingi

⁷Kansi Yesu vutukaka sikamosi na banlonguki ya yandi ku mbu, ye kibuka ya nene ya katukaka na Ngalili ye Yuda landaka yandi. *Luk. 6:17*

⁸Tuka na Yelusalemi ye Idumaya ye simu ya Yodani ye ndambu ya Tilo ye Sidoni, kibuka ya nene kwizaka kwa yandi, bu bau kuwaka mambu ya nene ya yandi salaka. *Mat. 4:25*

⁹Yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi, bota fioti fwiti kuingila yandi na kibuka tafietikisa yandi ve.

¹⁰Kadi yandi belulaka bantu mingi, ye bau fietikisaka yandi, sambu na kuvalakana yandi, bayina ya vandaka na maladi.

¹¹Bu bampeve ya sumuka kumonaka yandi, bau fukamaka kwa yandi, ye bokaka, kutuba: Nge ikele Mwana ya Nzambi.

¹²Yandi sikidikisaka bau ngolo, bau tazaikisa yandi ve. *Mal. 1:25*

Fidisa ya balongi kumi ye zole

¹³Yandi tombokaka ku mongo, ye bingaka bau ya yandi zolaka; bau kwendaka kwa yandi. *Mat. 10:2; Luk. 6:12*

¹⁴Yandi solaka kumi ye zole, sambu na kuvanda na yandi, sambu na kufidisa bau kwenda kusamuna

¹⁵ye kuvanda na ngolo kubasisa bampeve ya mbi.

¹⁶Yandi solaka kumi ye zole: Simoni ya yandi pesaka nkumbu Petelo;

¹⁷ye Yakobi mwana ya Zebedai, ye Yoane mpangi ya Yakobi, ya yandi pesaka nkumbu Boanenges, yo ikele bana ya mbandanu;

¹⁸Andele ye Filipino ye Batalomai ye Matai ye Toma ye Yakobi mwana ya Alafai ye Tadaï ye Simoni mwisi Kana,

¹⁹ye Yuda Iskalioti, ya yekulaka Yesu mpe.

Masumu kwa Mpeve Yanlongo

²⁰Yandi kotaka mu nzo; kibuka kutakanaka diaka, sambu na yai bau lendaka ve kudia mampa. *Mat. 12:22; Luk. 11:17; 12:10*

²¹Bu banduku ya yandi kuwaka yo, bau kwendaka ye simbaka yandi, kadi bau tubaka: Yandi imene kulauka.

²²Bansoniki ya kulumukaka tuka Yelusalemi tubaka: Yandi ikele na Belesbuli, ye na nkuluntu ya bampeve mbi, yandi ikele kubasisa bampeve mbi. *Mat. 9:34*

²³Yandi bingaka bau kwa yandi, ye tubaka kwa bau mu bingana: Mpila nki Satana lenda kubasisa Satana ?

²⁴Kana kimfumu kabana, kimfumu yina lenda kuvanda ve.

²⁵Kana nzo kabana, nzo yina lenda kuvanda ve.

²⁶Kana Satana dinwanisaka yandi kibeni, yandi ikele kudikaba, yandi lenda ve kutelema, mambu ya yandi tamana.

²⁷Muntu lenda ve kukota mu nzo ya muntu ya ngolo sambu na kubotula bima ya yandi, bu yandi kanga ntete ve muntu ya ngolo; buna yandi tabotula bima ya nzo ya yandi.

²⁸Kieleka, mono tuba kwa beno: Masumu yonso tavidiswa kwa bana ya bantu, ye kutuba mbi yonso konso ya bau tatuba mbi. *Luk. 12:10; Eb. 6:4, 5; 1 Yoa. 5:16*

²⁹Kansi konsonani ya tatuba mbi sambu na Mpeve Yanlongo yandi tabaka ve mvidisilu ya masumu mvu ya mvu, kansi yandi imene kubaka nkanu ya masumu ya mvu ya mvu.

³⁰Sambu na bau tubaka: Yandi ikele na mpeve ya sumuka.

Ngudi ya Yesu ye bampangi ya yandi

³¹Ngudi ya yandi ye bampangi ya yandi kwizaka; bu bau telemaka nanganda, bau fidisaka kwa yandi, kubinga yandi. *Mat. 12:46; Luk. 8:19*

³²Kibuka ya vandaka na yandi ye zungaka yandi, tubaka kwa yandi: Tala, nanganda ngudi ya nge ye bampangi ya nge sosa nge.

³³Yandi vutulaka kwa bau, ye tubaka: Nani ikele ngudi ya mono ye bampangi ya mono ?

³⁴Bu yandi talaka bau ya vandaka ye zungaka yandi, yandi tubaka: Tala, ngudi ya mono ye bampangi ya mono!

³⁵Kadi konsonani ya sala luzolo ya Nzambi, yandi ikele mpangi bakala ya mono ye mpangi nkento ya mono ye ngudi ya mono.

Malako 4

Kingena ya mukuni

¹Yandi yantikaka kulonga diaka va mukidi ya mbu. Ye kibuka ya nene mingi kutakanaka kwa yandi, sambu na yai yandi kotaka ye vandaka mu bota va mbu; kibuka yonso vandaka va mukidi ya mbu. *Mat. 13:1; Luk. 8:4*

²Yandi longaka bau mambu mingi mu bingana, ye yandi tubaka kwa bau mu malongi ya yandi:

³Beno kuwa, Tala, mukuni kwendaka kukuna.

⁴Yo vandaka mpilayai, bu yandi imene kukuna, yankaka kubwaka mfinama na nzila, bandeke ya zulu kwizaka kudia yau.

⁵Yankaka kubwaka va sika ya matadi, ya kondaka ntoto mingi, ye nswalu yau menaka, sambu na yau vandaka na ntoto nansi ve.

⁶Kansi bu ntangu tombokaka, yau jikaka; sambu na yau kondaka mianzi, yau yumaka.

⁷Yankaka kubwaka mu nsinga ya nsende, nsende kulaka, ye fietikisaka yau; ye yau yelaka mabundu ve.

⁸Yankaka kubwaka va ntoto ya mbote, yau pesaka mabundu, yau menaka, yau kulaka; yau butaka mabundu, yankaka makumi tatu tatu, yankaka makumi sambanu sambanu, yankaka nkama nkama.

⁹Yandi tubaka kwa bau: Konso muntu ya ikele na makutu, bika yandi kuwa.

Tendula ya kingana ya mukuni

¹⁰Bu yandi vandaka yandi mosi kaka, bayina ya zungaka yandi sikamosi na banlonguki kumi ye zole yuvulaka yandi sambu na bingana yina. *Mat. 13:10; Luk. 8:9*

¹¹Yandi tubaka kwa bau: Yo ikele kupeswa kwa beno kuzaba mambu ya kinsweki ya kimfumu ya Nzambi, kansi kwa bayina ya ikele nanganda mambu yai yonso ikele kusalwa mu bingana;

¹²bau ya tala, ikele kutala, kansi bau mona ve; ye bau ya kuwa ikele kuwa kansi bau zaba ve, keti bau tapindula diaka ye masumu ya bau vidiswa. *Yes. 6:9; 9:10; Yoa. 12:40; Bis. 28:26*

¹³Yandi tubaka kwa bau: Beno zaba ve kingana yai ? Mpila nki beno tazaba bingana yonso ?

¹⁴Mukuni ikele kukuna mambu ya Nzambi:

¹⁵Kansi bayai ikele bau mfinama na nzila: Sika mambu ya Nzambi kunwaka, bu bau kuwaka yau, nswalu Satana kwiza katula mambu ya Nzambi ya kunwaka mu bau.

¹⁶Bau ya kunwaka na sika ya matadi ikele bayai: Bu bau kuwaka mambu ya Nzambi, nswalu bau bakaka yo mu kiese;

¹⁷kansi mianzi ikele ve mu bau kibeni, kansi bau vandaka ntangu fioti, nanima bu mpasi ye nzomono kwizaka sambu na mambu ya Nzambi, nswalu bau kutasakuba.

¹⁸Ye bau ya kunwaka mu nsinga ya nsende ikele bau ya kuwaka mambu ya Nzambi,

¹⁹ye mabanza ya nsi yai, ye makusa ya kimvwama ye zola ya bima yankaka kukota, yau fietikisa mambu ya Nzambi ye yo konda mabundu. *1 Tim. 6:9*

²⁰Ye bau ya kunwaka va ntoto ya mbote ikele bayai: Bau kuwaka mambu ya Nzambi ye bakaka yau ye butaka mabundu makumi tatu tatu, makumi sambanu sambanu, ye yankaka nkama nkama.

Mambu ya Nzambi ikele mwini

²¹Yandi tubaka kwa bau: Mwindi ikele kunatwa ye tulwa nansi ya sanduku keti nansi ya mbeto ? Yo ikele kunatwa sambu na kutulwa va kilundilu ya mwinda ve ? *Luk. 8:16; 11:33*

²²Kima ya kinsweki ikele ve ya konda kuzabakana; kadi kima ikele kuswekwa mpe ve, kansi yo tamonika.

²³Kana muntu ikele na makutu, bika yandi kuwa.

²⁴Yandi tubaka kwa bau: Beno tomatala mambu ya beno ikele kuwa. Kitezo ya beno tatezila, yo tatezilwa kwa beno mpe, ye beno tapeswa yankaka va zulu na yina. *Luk. 8:8*

²⁵Kadi konsonani ya ikele na bima, yandi tapeswa yankaka, ye konsonani ya ikele na bima ve, yandi tabotulwa yina ya ikele na yandi. *Mat. 13:12; Luk. 8:18*

Kimfumu ya zulu ikele mpilamosi nkeni

²⁶Yandi tubaka: Kimfumu ya Nzambi ikele bonso muntu ya mwangisaka nkeni va ntoto;

²⁷yandi lalaka, yandi sikamaka mu mpimpa ye mwini, ye nkeni menaka, yau kulaka, mutindu nki yau kulaka yandi zaba ve.

²⁸Ntoto kibeni ikele kubuta mabundu: Ntete nsongi, nanima nsesa nanima nkeni ya imene kuyela mu nsesa.

²⁹Kansi bu nkeni imene kuyela, nswalu yandi fidisa bazengi, sambu na nsungi ya ngionzoko ya bilanga ikele mfinama. *Yoeli 3:13; Nzai. 14:15*

Kangana ya nkeni ya mutadi

³⁰Yandi tubaka: Mpila nki beto tafwanikisa kimfumu ya Nzambi, keti mu kingana nki beto tatuba yo ?

³¹Yo ikele mpilamosi nkeni ya mutade; bu yo kunwaka va ntoto, yo luta nkeni yonso fioti ya ikele va ntoto;

³²kansi bu yo kunwaka yo kulaka ye lutaka matiti yonso nene, yo ikele kubasisa mavala ya nene, na bandeke ya zulu lenda kulala mu kini ya yo.

Yesu tubaka bingana yankaka

³³Mu bingana ya mutindu yai yandi tubaka mambu kwa bau, bonso bau lenda kuwa. *Mat. 13:34*

³⁴Yandi tubaka kwa bau mpamba ve, kansi mu bingana, bu bau vandaka mu kinsweki yandi tendulaka mambu yonso kwa banlonguki ya yandi.

Yandi bikisa kitembo

³⁵Kilumbu yina bu nkokila kubwaka, yandi tubaka kwa bau: Biko beto sabuka ku simu. *Mat. 8:18; Luk. 8:22*

³⁶Bau sindikaka kibuka ye bau kwendaka na yandi mu bota, bonso yandi vandaka, kansi babota yankaka mpe kwendaka sikamosi na yandi.

³⁷Kitembo ya ngolo ya mupepe kwizaka, ye mayo kubwaka nakati ya bota, bota zolaka kufuluka na masa.

³⁸Yandi kibeni lalaka va cousin nansi ya bota. Bau sikimisaka yandi, bau tubaka kwa yandi: Nlongi yo ikele mambu ve kana beto kufwa ?

³⁹Yandi telemaka ye sembaka mupepe ye tubaka kwa mbu: Bika, vanda napi. Ye mupepe bikaka, sika yina vandaka napi mingi.

⁴⁰Yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno ikele na boma mpilayai ? Beno ikele na lukwikilu ve ?

⁴¹Bau vandaka na boma mingi, bau tubanaka: Buna yandi yai ikele nani, mupepe ye mbu ikele kulemvuka yandi ?

Malako 5

Yesu basisa bampeve ya sumuka

- ¹Bau kumaka ku simu ya mbu, ku ntoto ya bantu ya Ngelasa. *Mat. 8:28; Luk. 8:26*
- ²Bu yandi basikaka na bota, nswalu muntu kutakanaka na yandi, ya basikaka na bandiamu, ya vandaka na mpeve ya sumuka.
- ³Yandi vandaka ntangu yonso mu bandiamu, muntu lendaka kukanga yandi ve na minyololo.
- ⁴Sambu na yandi kangwa mbala mingi na mbienga ye minyololo, kansi yandi zengaka minyololo ye yandi pasulaka mbienga mu bitini, yandi lendaka ve kulemvuka kwa muntu.
- ⁵Bilumbu yonso mpimpa ye mwini yandi vandaka mu bandiamu ye bamongo, yandi bokaka ye dilwadisaka na matadi.
- ⁶Kansi bu yandi monaka Yesu ntama, yandi kwendaka ntinu, ye sambilaka yandi,
- ⁷Yandi bokaka mu ndinga ya nene ye tubaka: Nki mambu beto ikele na nge ? Nge Mwana ya Nzambi Mpungu, Mono bombidila nge mu nkumbu ya Nzambi, monisa mono mpasi ve.
- ⁸Kadi yandi tubaka kwa yandi: Nge mpeve ya sumuka, basika na muntu yai.
- ⁹Yandi yuvulaka yandi: Nkumbu ya nge nani ? Yandi vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nkumbu ya mono ikele Lengio, kadi beto ikele mingi.
- ¹⁰Yandi bombidilaka Yesu mingi na yandi tabasisa bau ve mu ntoto yina.
- ¹¹Kansi kuna va mongo vandaka kibuka ya nene ya bangulu, bau vandaka kudia.
- ¹²Bampeve bombidilaka yandi kutuba: Fidisa beto mu bangulu, na beto lenda kukota mu bau.
- ¹³Yandi ndimaka, ye bampeve ya sumuka basikaka ye kotaka mu bangulu ye kibuka ya bangulu kwendaka ntinu ku nsi ya mongo mu mbu, bangulu mafunda zole, dindaka mu mbu.
- ¹⁴Ye bau ya pesaka madia kwa bangulu tinaka, bau tubaka mambu yai mu mbanza ye mu nseke. Bau kwizaka kutala kana nki kubwaka.
- ¹⁵Bau kwizaka kwa Yesu, bau monaka muntu ya bakama na mpeve mbi, ikele yandi ya vandaka na Lengio, kuvanda ye vwata nlele ye ikele na ngangu, buna bau vandaka na boma.
- ¹⁶Bau ya monaka yo tubaka kwa bau mambu ya kwizaka kwa muntu ya bakama na bampeve mbi ye mambu ya bangulu.
- ¹⁷Bau yantikaka kubombidila yandi kukatuka na nsi ya bau.

¹⁸Bu yandi kotaka mu bota, muntu ya bakama na bampeve mbi bombidilaka yandi na yandi lenda kuvanda na yandi.

¹⁹Kansi yandi ndimaka ve, yandi tubaka kwa yandi: Kwenda ku nzo ya nge, kwa banduku ya nge, tuba kwa bau mambu ya nene ya Mfumu sadilaka nge ye yandi kuwilaka nge nkenda.

²⁰Yandi kwendaka ye yantikaka kutuba mu Dekapoli mambu ya nene ya Yesu sadilaka yandi; bantu yonso yitukaka.

Yandi belula nkento ya vandaka na maladi ye telemisa mwana nkento ya Yailo

²¹Bu Yesu sabukaka diaka ku simu mu bota, kibuka ya bantu mingi kutakanaka kwa yandi; yandi vandaka mfinama ku mbu. *Mat. 9:18; Luk. 8:40*

²²Nkuluntu mosi ya nzo ya sambilu kwizaka, nkumbu ya yandi Yailo, bu yandi monaka yandi, yandi fukamaka na makulu ya yandi.

²³Yandi bombidilaka yandi mingi, kutuba: Mwana nkento ya mono ya fioti ikele mfinama na lufwa, mono lomba nge, kwiza tula maboko va yandi, na yandi lenda kubeluka ye yandi tavanda na moyo.

²⁴Yesu kwendaka na yandi. Kibuka mingi landaka, bau fietikisaka yandi.

²⁵Nkento ya vandaka na maladi ya menga basika, mvu kumi ye zole. *Mat. 9:20; Luk. 8:43*

²⁶Yandi moniswaka mpasi mingi ya bamunganga mingi, ye yandi futaka bima yonso ya vandaka na yandi, yandi kwizaka mbote tafioti ve, kansi maladi lutaka;

²⁷bu yandi kuwaka sambu na Yesu, yandi kwizaka nanima na Yesu mu kibuka, ye valakanaka mvwatu ya yandi,

²⁸kadi yandi tubaka: Kana mono lenda kuvalakana mvwatu ya yandi kaka, mono tabeluka.

²⁹Nto ya menga ya yandi yumaka nswalu; yandi zabaka mu nitu ya yandi na yandi imene kubeluka mu mpasi yina.

³⁰Yesu zabaka nswalu na ngolo imene kubasika na yandi, yandi pindukaka kwa kibuka, ye tubaka: Nani imene kuvalakana mvwatu ya mono ? *Mat. 14:36; Luk. 6:19*

³¹Banlonguki ya yandi tubaka kwa yandi: Nge mona kibuka imene kufietikisa nge, ye nge tuba: Nani valakanaka mono ?

³²Yandi talaka ndambu yonso sambu na kumona yandi ya salaka mpilayai.

³³Nkento yina vandaka na boma, ye zakamaka; bu yandi zabaka mambu yasalwaka mu yandi, yandi kwizaka kufukama kwa yandi, ye tubaka kwa yandi mambu yonso kieleka.

- ³⁴Kansi Yesu tubaka kwa yandi: Mwana, lukwikilu ya nge imene kuvulusa nge. Kwenda mu yenge, vanda ya beluka ya mpasi ya nge. *Mal. 10:52*
- ³⁵Bu yandi ikele kutuba, bantu ya katukaka na nkuluntu ya nzo ya sambilu tubaka: Mwana nkento ya nge imene kufwa, sambu na nki nge ikele kubombidila Nlongi ? *Luk. 8:49*
- ³⁶Bu Yesu kuwaka mambu ya bau tubaka, yandi tubaka kwa nkuluntu ya nzo ya sambilu: Vanda na boma ve, kwikila kaka.
- ³⁷Yandi bikaka muntu yankaka landa yandi ve, kansi Petelo ye Yakobi ye Yoane mpangi ya Yakobi.
- ³⁸Bau kumaka ku nzo ya nkuluntu ya nzo ya sambilu, yandi monaka bantu kudila ye makelele ye boka mingi. *Mat. 9:23*
- ³⁹Bu yandi kotaka, yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno ikele kusala makelele ye kudila ? mwana imene kufwa ve, kansi ikele kulala. *Yoa. 11:11*
- ⁴⁰Bau sekaka yandi mingi. Kansi bu yandi imene kubasisa bau yonso, yandi bakaka tata ye ngudi ya mwana ye bau ya vandaka na yandi, kotaka mu sika ya mwana vandaka.
- ⁴¹Yandi simbaka diboko ya mwana, ye tubaka kwa yandi: Talita kumi, tendula ya yo ikele: Mwana nkento, mono tuba kwa nge: Telema!
- ⁴²Nswalu mwana nkento telemaka ye tambulaka, kadi yandi vandaka mvu kumi ye zole, bau yitukaka na nyitukulu ya nene.
- ⁴³Yandi sikidikisaka bau ngolo, na muntu tazaba yo ve, yandi sikidikisaka: Kupesa yandi ya kudia.

Malako 6

Yesu kwenda ku Nazaleti

- ¹Yandi katukaka kuna ye kwizaka ku ntoto ya yandi kibeni ye banlonguki ya yandi landaka yandi. *Mat. 13:54*
- ²Bu kilumbu ya luvundu kwizaka, yandi yantikaka kulonga mu nzo ya sambilu ye mingi ya kuwaka yandi yitukaka, kutuba: Yandi bakaka mambu yai wapi ? Ye nki ngangu yai ya peswaka kwa yandi, sambu na bisalu ya nene ikele kusalwa mu maboko ya yandi! *Luk. 4:16*
- ³Yai ikele musadi ya mabaya ve ? Mwana ya Malia, mpangi ya Yakobi ye Yose ye Yuda ye Simoni! Ye bampangi bankento ya yandi ikele awa na beto ve ? Ye bau sakuba mu yandi. *Yoa. 6:42*

⁴Yesu tubaka kwa bau: Mbikudi ikele kukonda luzitu ve, kansi kaka mu ntoto ya yandi ye nakati ya bibutu ya yandi ye mu nzo ya yandi. *Mat. 13:57; Luk. 4:24; Yoa. 4:44*

⁵Yandi lendaka kusala bisalu ya nene kuna ve, kansi kaka kutula maboko va ndambu ya bantu ya maladi, ye yandi belulaka bau.

⁶Yandi yitukaka sambu na bau kondaka lukwikilu. Yandi kwendaka kuzieta mu mabwala kulonga.

Yesu fidisa banlonguki ya yandi

⁷Yandi bingaka banlonguki kumi ye zole, ye yantikaka kufidsa bau zole zole, ye pesaka bau ngolo kuluta bampeve ya sumuka. *Mal. 3:13; Mat. 10:1; Luk. 9:1*

⁸Yandi tubaka kwa bau: Nata bima mu nzila ve, kansi nkawa kaka; madia ve, makuba ve, ye mbongo mu ngoto ve: *Mat. 10:9; Luk. 9:3*

⁹kansi vwata nsampatu; ye vwata binkutu zole ve. *Bis. 12:8*

¹⁰Ye yandi tubaka kwa bau: Konsosika ya beno kota mu nzo, beno vanda muna ti beno katuka kuna. *Mat. 10:11*

¹¹Ye konsosika ya bau baka beno ve, ye kuwa beno ve, bu beno katuka kuna beno katula mfumfuta na nsi ya bitambi ya beno, sambu na kitemo kwa bau. *Bis. 13:51*

¹²Buna bau kwendaka kusamuna na bantu tapindula mabanza.

¹³Ye bau basisaka bampeve mingi ya mbi, ye sitaka bambevo mingi mafuta, ye belulaka bau. *Yak. 5:14*

Elode kuwa nsamu ya Yesu

¹⁴Ntinu Elode kuwaka mambu yai, kadi nkumbu ya Yesu zabakanaka, ye yandi tubaka: Yoane Mbotiki imene kufulukiswa tuka bafwa, buna bisalu yai ya ngolo ikele kusalwa mu yandi. *Mat. 14:1; Luk. 9:7*

¹⁵Bankaka tubaka, yai ikele Elia. Bankaka tubaka ikele mbikudi keti bonso mosi ya bambikudi.

¹⁶Bu Elode kuwaka mambu yai, yandi tubaka: Yandi ikele Yoane ya mono zengaka ntu, yandi imene kufulukiswa tuka bafwa.

Yoane mbotiki zengwa ntu

¹⁷Kadi Elode kibeni fidisaka ye bakaka Yoane, yandi kangaka yandi mu boloko, sambu na Elodia, nkento ya mpangi ya yandi Filipino, kadi yandi imene kukwela na yandi. *Mat. 14:3; Luk. 3:19*

¹⁸Kadi Yoane tubaka kwa Elode: Nsiku ikele kubuya nge kuvanda na nkento ya mpangi ya nge.

¹⁹Buna Elodia vandaka na kimbeni kwa yandi, yandi zolaka kufwa yandi,

²⁰kadi Elode titaka Yoane, kuzaba na yandi ikele muntu ya lunungu ye ya nlongo, yandi kebaka yandi mbote, ye bu yandi kuwaka yandi, yandi salaka mambu mingi, ye yandi kuwaka yandi na kiese. *Mat. 21:26*

²¹Bu kilumbu ya lunga kwizaka, mu kilumbu ya lubutuku ya Elode, yandi salaka madia ya fete sambu na bakuluntu ya yandi ya nene ye bamfumu ya bakuluntu ya basoldat ye bankwa luzitu ya Ngalili.

²²Bu mwana nkento ya Elodia kotaka, ye kinaka ye yangidisaka Elode ye bau ya vandaka na yandi na meza. Ntinu tubaka kwa mwana nkento: Lomba mono konsonki ya nge zola, ye mono tapesa nge yo.

²³Yandi zengilaka yandi ndefi: Konsonki ya nge talomba, mono tapesa yo ti nakati ya kimfumu ya mono.

²⁴Yandi basikaka ye tubaka kwa ngudi ya yandi: Nki mono talomba ? Yandi tubaka: Ntu ya Yoane Mbotiki.

²⁵Yandi kotaka nswalu kwa ntinu ye lombaka ye tubaka: Mono zola nge kupesa mono awa mu dilonga ntu ya Yoane Mbotiki.

²⁶Buna ntinu vandaka na ntantu mingi, kansi sambu na ndefi ye sambu na bau ya vandaka na meza, yandi zolaka ve kubuya yandi yo.

²⁷Nswalu ntinu fidisaka mosi ya basoldat ya yandi, ye tubaka kwa yandi kutwala ntu ya yandi. Yandi kwendaka ye zengaka ntu ya yandi mu boloko.

²⁸Yandi twalaka ntu ya yandi mu dilonga ye pesaka yo kwa mwana nkento, ye mwana nkento pesaka yo kwa ngudi ya yandi.

²⁹Bu banlonguki ya yandi kuwaka yo, bau kwizaka ye bakaka mvumbi ya yandi, ye tulaka yo mu ndiamu.

Banlonguki vutuka kwa Yesu

³⁰Bantumwa kutakanaka kwa Yesu, bau tubaka kwa yandi mambu yonso ya bau salaka ye longaka. *Mat. 14:13; Luk. 9:10; Yoa. 6:1*

³¹Yandi tubaka kwa bau: Beno kwiza beno kibeni mu kinsweki ku nsi ya mpamba, beno vunda fioti. Kadi mingi kwizaka ye kwendaka, ye bau vandaka na ntangu ve kudia. *Mal. 3:20*

³²Buna bau kwendaka mu bota ku nsi ya mpamba mu kinsweki.

³³Bantu monaka bau kwenda; ye mingi zabaka bau ye bau kwendaka na makulu tuka na bambanza yonso, ye bau kumaka kuna ntete.

Yesu dikila babakala mafunda tanu

³⁴Bu Yesu basikaka, yandi monaka kibuka mingi, yandi kuwilaka bau nkenda, sambu na bau vandaka bonso mameme ya konda mvungi, ye yandi yantikaka kulonga bau mambu mingi. *Mat. 9:36*

³⁵Bu mwini zolaka kumana, banlonguki kwizaka kwa yandi ve tubaka: Yai ikele sika ya ikele nsi ya mpamba, ye mwini zola kumana;

³⁶sindika bau, na bau takwenda ku nseke ye mabwala ya zunga ye disumbila madia; sambu na bau ikele na kima ve kudia.

³⁷Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Beno pesa bau ya kudia, Bau tubaka kwa yandi: Beto takwenda kusumba mampa na mbongo denali nkama zole, ye pesa bau kudia ?

³⁸Yandi tubaka kwa bau: Mampa ikwa ikele na beno ? Kwenda kutala. Bu bau imene kuzaba, bau tubaka: Mampa tanu ye mbizi ya masa zole.

³⁹Yandi sikidikisaka bau yonso kuvanda kibuka kibuka va matiti mu sika yina.

⁴⁰Bau vandaka mu ndonga ndonga, bankaka nkama-nkama, bankaka makumu tanu-tanu.

⁴¹Bu yandi imene kubaka mampa tanu ye mbizi zole, yandi talaka ku zulu, ye sakumunaka mampa, ye bukunaka yau, ye pesaka yau kwa banlonguki sambu na kupesa bau, ye yandi kabaka mbizi ya masa zole kwa bau yonso.

⁴²Bau yonso kudiaka, ye bau yukutaka.

⁴³Bau logotaka bitini, yau fulukaka bitunga kumi ye zole, ye mbizi mpe.

⁴⁴Bau ya kudiaka mampa vandaka babakala mafunda tanu.

Yesu tambula va masa

⁴⁵Nswalu yandi kotisaka banlonguki ya yandi mu bota, sambu na kwenda ntete ku simu ya Betesaida. Yandi mosi bikaka kusindika kibuka. *Mat. 14:22; Yoa. 6:15*

⁴⁶Bu yandi imene kupesa bau mbote, yandi kwendaka ye tombokaka va mongo, sambu na kulo, mba.

⁴⁷Bu nkokila kubwaka, bota vandaka nakati ya mbu, ye yandi mosi vandaka va ntoto.

⁴⁸Bu yandi monaka bau ikele kumona mpasi mu kusabuka, sambu na mupepe ikele kuvutula bau, yandi kwizaka kwa bau na lokula ya kengila, yandi tambulaka va mbu, mpilamosi yandi zola kuluta.

⁴⁹Kansi bu bau monaka yandi kutambula va mbu, bau banzaka yandi ikele mpeve, ye bau bokaka.

⁵⁰Kadi bau yonso monaka yandi, bau titaka mingi, ye nswalu yandi tubaka kwa bau: Vanda na kikesa, yai ikele mono, vanda na boma ve!

⁵¹Yandi kotaka kwa bau mu bota, ye mupepe bikaka; bau yitukaka mingi.

⁵²Kadi bau banzaka ve mambu ya salwaka na mampa, kansi ntima ya bau vandaka ngolo.

⁵³Bu bau imene kusabuka ku simu yina, bau kumaka ku Ngenesaleti, bau kangaka bota kuna. *Mat. 14:34*

Yesu belula bambevo

⁵⁴Bu bau basikaka mu bota, nswalu bantu zabaka yandi;

⁵⁵bau tambulaka mu nsi yina yonso ye yantikaka kutwala va bambeto bantu ya maladi ye bambevo ku sika ya bau kuwaka yandi ikele.

⁵⁶Konsosika ya yandi kotaka, mu mabwala ya fioti, keti mu bambanza, keti mu nseke, bau tulaka bambevo mu sika ya mazandu, bau bombidilaka yandi na bau lenda kuvalakana nsongi ya mvwatu ya yandi kaka; ye bau yonso ya valakanaka yandi, bau belukaka.

Malako 7

Yesu longa mambu ya bafalisi ye bansoniki

¹Buna bafalisi kutakanaka kwa yandi, ye bansoniki yankaka ya katu ka ka tuka Yelusalemi. *Mat. 15:1*

²Bu bau monaka bankaka ya banlonguki ya yandi ikele kudia mampa na maboko ya sumuka, yo ikele maboko ya sukula ve.

³Kadi bafalisi ye baYuda yonso kudiaka ve, ntete bau sukulaka maboko mbala na mbala, bau lundaka bansiku nkulu ya bambuta.

⁴Bu bau basika tuka zandu, kana bau kudisukula ve, bau kudia ve. Mambu yankaka mingi bau baka ka ye lundaka, bonso kusukula ya bakopo ye banzungu ye malonga ya mitaku.

⁵Bafalisi ye bansoniki yuvulaka yandi: Sambu na nki banlonguki ya nge ikele kutambula ve mu nsiku nkulu ya bambuta, kansi bau ikele kudia na maboko ya sumuka ?

⁶Kansi yandi tubaka kwa bau: Yesaya bikulaka mbote sambu na beno bantu ya luvunu, bonso yo ikele kusonama: Bantu yai ikele kuzitisa mono na bikoba ya bau, kansi ntima ya bau ikele ntama. *Yes. 29:13*

⁷Bau ikele kusambila mono mpamba, bu bau ikele kulonga malongi ya ikele nsikudukusu ya bantu. *1 Kol. 2:13; Tit. 1:14*

⁸Beno ikele kubika nsikudukusu ya Nzambi, ye simba nsikudukusu ya bantu.

⁹Yandi tubaka kwa bau: Mpilayai beno ikele kubuya nsikudukusu ya Nzambi, na beno lenda kulunda nsiku nkulu ya beno.

¹⁰Kadi Mose tubaka: Zitisa tata ya nge ye ngudi ya nge, ye konsomuntu ya kutuba mambu mbi kwa tata keti ngudi, kufwa yandi takufwa. *5 Mose 5:6; Ef. 6:2; 3 Mose 20:9; Bing. 20:20; 2 Mose 20:12; 21:17*

¹¹Kansi beno ikele kutuba: Kana muntu tuba kwa tata ya yandi keti kwa ngudi ya yandi Korban—ikele nkailu kwa Nzambi—yo ikele kima ya nge zola kubaka ya mono,

¹²bu na beno pesa yandi nzila diaka ve, sambu na kusadisa tata ya yandi keti ngudi ya yandi;

¹³beno ikele kusala mambu ya Nzambi mpamba sambu na nsiku ya nkulu ya beno, ya beno ikele kulonga. Beno ikele kusala mambu mingi mpilayai.

¹⁴Bu yandi imene kubinga kibuka kwa yandi diaka, yandi tubaka kwa bau: Beno kuwa mono beno yonso, ye zaba.

¹⁵Bima ikele ve nanganda na muntu ya kota mu yandi, ya lenda kusumuna yandi; kansi bima ya basika na muntu ikele kusumuna muntu. *Tit. 1:13*

¹⁶Kana muntu ikele na makutu ya kuwa, bika yandi kuwa.

Banlonguki ya yandi yuvula yandi sambu na bingana

¹⁷Bu yandi imene kubika kibuka ye kota mu nzo, banlonguki ya yandi yuvulaka yandi sambu na kingana yina.

¹⁸Yandi tubaka kwa bau: Buna beno mpe konda ngangu ? Beno zaba ve, bima ya ikele nanganda, kana yo kota mu muntu, yo lenda kusumuna yandi ve,

¹⁹Kadi yo ikele kukota mu ntima ya yandi ve, kansi mu divumu ye loswa; sambu na yai madia yonso ikele mbote.

²⁰Kansi yandi tubaka: Mambu ya basika na muntu, yina ikele kusumuna muntu.

²¹Kadi nakati na ntima ya bantu ikele kubasika mabanza mbi, bizumba ya bantu makwela, bwivi, kufwa bantu. *1 Mose 6:5; 8:21; Yel. 17:9*

²²Mambu ya kufwa makwela, zola ya bima, mambu ya mbi, luvunu, nsatu ya mambu ya mbi, kimpala, tuba ya mbi, lulendo, bunzoba.

²³Mambu yai yonso ya mbi ikele kubasika na ntima ya muntu, ya ikele kusumuna muntu.

Yesu sadisa nkento ya Kanana

²⁴Yesu katukaka kuna ye kwendaka ndambu ya Tilo ye Sidoni, ye kotaka mu nzo, yandi zolaka ve muntu mosi zaba yo, kansi yandi lendaka ve kusweka. *Mat. 15:21*

²⁵Kansi nkento mosi vandaka na mwana nkento ya bakama na mpeve ya sumuka, bu yandi kuwaka nsangu ya yandi, yandi kwizaka kufukama na makulu ya yandi.

²⁶Nkento yina ikele muntu ya Elene ya kikanda ya baSiliaFenike, yandi bombidilaka Yesu kubasisa mpeve mbi tuka mwana nkento ya yandi.

²⁷Kansi Yesu tubaka kwa yandi: Bika bana yukuta ntete, kadi yo ikele mbote ve kubaka mampa ya bana ye kulosa yo ku bambwa.

²⁸Nkento vutulaka ye tubaka kwa yandi: E, Mfumu, kansi bambwa mpe nansi ya mesa ikele kudia bitini ya mampa ya bana ya kubwa va ntoto.

²⁹Yandi tubaka kwa yandi: Sambu na mambu yai, kwenda. Mpeve mbi imene kubasika na mwana ya nge.

³⁰Ye yandi kwendaka ku nzo ya yandi, ye monaka mwana ikele kulala va mbeto ye mpeve mbi imene kubasika.

Yesu belula muntu Ya vandaka baba ye makutu ya kulwa

³¹Bu yandi katu ka ka diaka mu ndambu ya Tilo, yandi lutaka mu Sidoni, ye yandi kwizaka ku mbu ya Ngalili, nakati na ndambu ya Dekapoli. *Mat. 15:29*

³²Bau twalaka kwa yandi muntu ya makutu ya kufwa ye yandi vandaka na lukaku ya kutuba, bau bombidilaka Yesu kutula yandi maboko.

³³Yandi katulaka yandi nakati na kibuka, yandi tulaka musapi mu makutu ya yandi, ye losaka mate ye valakanaka ludimi ya yandi. *Mal. 8:23; Yoa. 9:6*

³⁴Yandi talaka ku zulu ye vumukaka ye tubaka kwa yandi: Efata, yo ikele mpilamosi: Kanguka.

³⁵Nswalu makutu ya yandi kangukaka ye nsinga ya ludimi kangukaka mpe ye yandi tubaka mbote.

³⁶Yandi sikidikisaka bau kutuba mambu yai kwa muntu ve, kansi bu yandi luta kusikidikisa bau, bau lutaka kusamuna yo ?

³⁷Bau yitukaka mingi, kutuba: Yandi sala mambu yonso mbote; yandi kuwisa bantu ya makutu ya kufwa ye tubisa bababa.

Malako 8

Yesu dikila babakala malunda iya

¹Mu bilumbu yina bu kibuka mingi kutakanaka ye bau vandaka na kima ve ya kudia, Yesu bingaka banlonguki ya yandi, ye tubaka kwa bau: *Mat. 15:32*

²Mono kuwila kibuka nkenda, sambu na bau imene kuvanda na mono bilumbu tatu ye bau ikele na kima ve ya kudia.

³Kana mono sindika bau na nzala ku banzo ya bau, bau talembwa mu nzila, bankaka ya bau imene kukatuka ntama.

⁴Ye banlonguki ya yandi vutulaka kwa yandi: Beto lenda kubaka mampa wapi awa mu nsi ya mpamba, kuyukutisa bantu yai ?

⁵Yandi yuvulaka bau: Mampa ikwa ikele na beno ? Bau tubaka: Nsambwadi.

⁶Yandi sikidikisaka kibuka kuvanda va ntoto; yandi bakaka mampa nsambwadi, yandi pesaka matondo ye bukunaka yau ye pesaka yau kwa banlonguki ya yandi kutula yau nantwala ya bantu ye bau tulaka yau nantwala ya kibuka.

⁷Bau vandaka na ndambu ya bambizi ya fioti ya masa; bu yandi sakumunaka yau, yandi sikidikisaka bau, kutula yau mpe nantwala ya bau.

⁸Bau kudiaka ye yukutaka, bau logotaka bitini ya bikaka bitunga nsambwadi.

⁹Bau ya kudiaka vandaka bantu mafunda iya. Buna yandi sindikaka bau.

¹⁰Nswalu yandi kotaka mu bota ye banlonguki ya yandi, ye bau kumaka ku ndambu ya Dalmanuta.

Bafalisi lomba kidimbu ya zulu

¹¹Bafalisi kwizaka ye yantikaka kutudisa ntembe, bau lombaka yandi kidimbu ya zulu, kuyunsa yandi. *Mat. 16:1; Luk. 11:29; Yoa. 6:30*

¹²Yandi vumukaka mu mpeve ya yandi, yandi tubaka: Sambu na nki mbandu yai ikele kulomba bidimbu ? Kieleka mono tuba kwa beno: Mbandu yai tapeswa kidimbu ve.

¹³Yandi bikaka bau diaka ye kotaka mu bota ye sabukaka ku simu.

Yesu luengisa bantu sambu na lufunusu ya bafalisi

¹⁴Banlonguki vilaka kunata mampa, bau vandaka na dimpa mosi kaka na bau mu bota. *Mat. 16:5*

¹⁵Yandi sikidikisaka bau kutuba: Beno tomatala, dikeba sambu na lufunusu ya bafalisi ye lufunusu ya Elode.

¹⁶Bau yuvulaka sambu na bau konda mampa.

¹⁷Bu Yesu zabaka yo, yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno ikele kutu bana, sambu na beno ikele na mampa ve ? Beno bakisa ve ye beno zaba ve ? Beno ikele na ntima ya ngolo ?

¹⁸Beno ikele na meso ye mona ve ? Beno ikele na makutu ye kuwa ve ? Beno bambuka ve ?

¹⁹Bu mono bukunaka mampa tanu kwa bantu mafunda tanu, bitunga ikwa fulukaka na bitini ya beno logotaka ? Bau tubaka kwa yandi: Kumi ye zole. *Mat. 14:17; Mal. 6:41; Luk. 9:13; Yoa. 6:6*

²⁰Ye bu mono bukunaka mampa nsambwadi kwa bantu mafunda iya, bitunga ikwa fulukaka na bitini ya beno logotaka ? Bau tubaka: Nsambwadi. *Mat. 15:34*

²¹Yandi tubaka kwa bau: Beno bakisa ve ti ntangu yai ?

Yesu belula mpolo mfinama ku Betesaida

²²Yandi kumaka ku Betesaida, bau twalaka muntu ya mpofu, bau bombidilaka yandi kuvalakana yandi.

²³Yandi simbaka diboko ya muntu mpofu ye twalaka yandi nanganda ya mbanza, bu yandi imene kulosa mate va meso ya yandi ye tula yandi maboko, yandi yuvulaka: Nge imene kumona kima ?

²⁴Yandi sendulaka meso, ye tubaka: Mono mona bantu bonso banti ya tambula.

²⁵Buna yandi tulaka maboko diaka va meso ya yandi, yandi talaka ti ti ye yandi belukaka ye monaka bima yonso mbote.

²⁶Yesu sindikaka yandi ku nzo ya yandi, kutuba: Kota mu mbanza ve.

Kitemo ya Petelo

²⁷Yesu ye banlonguki ya yandi kwenda ku bambanza ya Kaisalia Filipi; mu nzila yandi yuvulaka banlonguki ya yandi kutuba kwa bau: Bantu ikele kutuba, mono ikele nani ? *Mat. 16:13; Luk. 9:18*

²⁸Bau vutulaka kutuba: Yoane Mbotiki; ye bankaka tuba: Elia, kansi bankaka tuba: Mosi ya bambikudi.

²⁹Ye yandi yuvulaka bau kibeni: Kansi beno tuba mono ikele nani ? Petelo vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nge ikele Klisto.

³⁰Yandi sikidikisaka bau, kutuba mambu yai ya yandi kwa muntu ve.

Yesu songa mpasi ya yandi tamoniswa

³¹Yandi yantikaka kulonga bau, na Mwana ya muntu tamoniswa mpasi mingi, ye bambuta ya bantu ye bambuta banganga ye bansoniki tabuya yandi ye takufwa yandi ye mu kilumbu ya tatu yandi tafulukiswa. *Mat. 16:21; Luk. 9:22*

³²Yandi tubaka mambu yina mu kinsweki ve. Buna Petelo bakaka yandi ye sembaka yandi.

³³Kansi yandi pindukaka ye talaka banlonguki ya yandi, yandi sembaka Petelo, ye tubaka: Kwenda nanima na mono, Satana, kadi nge yindula mambu ya Nzambi ve, kansi ya bantu. *Mat. 4:10*

Yesu songa banlonguki ya yandi sambu na kulunsi ye mpasi

³⁴Ye yandi bingaka kwa yandi kibuka ye banlonguki ya yandi, ye tubaka kwa bau: Konsonani ya zola kulanda mono, bika yandi dibuya ye baka kulunsi ya yandi ye landa mono. *Mat. 16:24; Luk. 9:25; Yoa. 12:25*

³⁵Kadi konsonani ya zola kuvulusa moyo ya yandi, yandi tavidisa yo, kansi konsonani ya vidisa moyo ya yandi sambu na mono ye sambu na nsamu mbote, yandi tavulusa yo.

³⁶Kadi yo tasadisa muntu na nki ka na yandi baka ndandu ya nsi yamvimba ye vidisa moyo ya yandi ?

³⁷Keti muntu fwiti kupesa nki kukula moyo ya yandi ?

³⁸Konsonani ya kuwa nsoni sambu na mambu ya mono mu mbandu yai ya bizumba ye masumu, Mwana ya muntu tawila yandi nsoni bu yandi kwiza mu nkembo ya Tata ya yandi na banjo ya nlongo. *Zak. 14:5; Mat. 25:31; 26:65; Lom. 1:15; 2 Tim. 1:8, 12*

Malako 9

Yesu kembiswa

¹Yandi tubaka kwa bau: Kieleka, mono tuba kwa beno: Bankaka ikele kutelema awa bau tameka lufwa ve ti bau mona kimfumu ya Nzambi kwiza mu ngolo.

²Nanima bilumbu sambanu, Yesu bakaka Petelo ye Yakobi ye Yoane ye kwendaka na bau mu kinsweki va mongo ya nda, bau mosi; yandi kitukaka nantwala na bau. *Mat. 17:1; Luk. 9:28*

³Mvwatu ya yandi kituka kenzima, mpembe mingi, musukudi ya nlele va ntoto lenda kusukula yo mpilayai ve.

⁴Elia ye Mose monikaka kwa bau, ye bau solulaka na Yesu.

⁵Petelo vutulaka ye tubaka kwa Yesu: Nlongi, ikele mbote bu beto ikele awa, bika beto sala mafwokula tatu, mosi ya nge, mosi ya Mose, mosi ya Elia.

⁶Kadi yandi zabaka ve mambu ya yandi fwiti kutuba, kadi bau vandaka na boma mingi.

⁷Buna tuti kwizaka kufuka bau, ye ndinga basikaka na dituti: Yai ikele Mwana ya mono ya zolwa, beno kuwa yandi. *Mal. 1:11; 2 Pet. 1:17*

⁸Nswalu bu bau talaka ndambu yonso, bau monaka muntu diaka ve, kansi Yesu kaka vandaka na bau.

Yesu binga Yoane mbotiki Elia

⁹Bu-bau kulumukaka va mongo, yandi sikidikisaka bau kutuba kwa muntu ve mambu ya bau monaka, ti Mwana ya muntu imene kufulukiswa tuka bafwa. *Mat. 17:9*

¹⁰Bau kebaka mambu yina ye bau yuvulanaka: Fuluka ya bafwa ikele nki ?

¹¹Bau yuvulaka yandi, kutuba: Sambu na nki bansoniki ikele kutuba Elia takwiza ntete.

¹²Yandi tubaka kwa bau: Elia takwiza ntete kuvutula bima yonso ya vandaka ntete. Kansi mpila nki ya sonama sambu na Mwana ya muntu ? Yandi tamoniswa mpasi mingi, ye tasaulwa. *Yes. 53:3; Dan. 9:26; Nk. 22:6*

¹³Mono tuba kwa beno: Elia imene kwiza ye bau sadilaka yandi mambu yonso ya bau zolaka, bonso ikele kusonama sambu na yandi. *Mat. 11:14; Luk. 1:17*

Yesu basisa mpeve mbi

¹⁴Bu bau kumaka kwa banlonguki ya yandi, bau monaka kibuka mingi zunga bau; bansoniki tudisaka bau ntembe. *Mat. 17:14; Luk. 9:37*

¹⁵Nswalu bu kibuka yonso monaka yandi, bau yitukaka ye kwendaka ntinu kupesa yandi mbote.

¹⁶Yandi yuvulaka bau: Sambu na nki beno ikele kutula ntembe ?

¹⁷Mosi mu kibuka vutulaka kwa yandi: Nlongi, mono twalaka mwana ya mono kwa nge, yandi ikele na mpeve ya baba.

¹⁸Konsosika yo twala yandi, yandi losa yandi va ntoto, yandi basisa mafulufulu ye kwetisa meno ye yandi imene kutanda mingi. Ye mono tubaka kwa banlonguki ya nge kubasisa yandi kansi bau lendaka ve.

¹⁹Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Beno mbandu yai ya konda lukwikilu, ntangu ikwa mono tavanda na beno, ntangu ikwa mono tavibidila beno ? Twala yandi kwa mono.

²⁰Bau twalaka yandi kwa yandi. Bu mpeve monaka yandi, nswalu yandi tuntumunaka yandi ngolo ye yandi kubwaka va ntoto ye nengumukaka ye basisaka mafulufulu. *Mal. 1:26*

²¹Yandi yuvulaka tata ya yandi: Ntangu ikwa tuka na yai kwizaka kwa yandi ? Yandi tubaka: Tuka kimwana.

²²Mbala mingi yandi losaka yandi mu tiya ye mu masa, sambu na kufwa yandi, kansi kana nge lenda kusala mambu, kuwila beto nkenda, sadisa beto.

²³Yesu tubaka kwa yandi: Kana nge lenda kukwikila! Mambu yonso lenda kwiza kwa bau ya kwikila. *Luk. 17:6*

²⁴Buna tata ya mwana bokaka nswalu ye tubaka: Mono imene kukwikila, sadisa kondwa lukwikilu ya mono.

²⁵Bu Yesu monaka kibuka kwiza na ntinu kuna sikamosi, yandi sembaka mpeve ya sumuka ye tubaka kwa yandi: Nge mpeve ya baba ve ya makutu kufwa, mono tuba kwa nge: Basika tuka yandi, kota mu yandi diaka ve! munaka yandi ye basikaka.

²⁶Mwana vandaka bonso yandi imene kufwa, sambu na yai bantu mingi tubaka: Yandi imene kufwa.

²⁷Kansi Yesu simbaka diboko ya yandi ye telemisaka yandi; ye yandi telemaka.

²⁸Bu yandi kotaka mu nzo, banlonguki ya yandi yuvulaka yandi mu kinsweki; Sambu na nki beto lendaka ve kubasisa yandi ?

²⁹Yesu tubaka kwa bau: Mutindu yai lenda ve kubasiswa na kima yankaka, kansi kaka mu lombilu ye kubuya madia.

Yesu songa mpasi ya yandi

³⁰Bau katukaka kuna ye kwendaka kuluta mu Ngalili, yandi zolaka ve na muntu kuzaba yo. *Mat. 17:22; Luk. 9:43*

³¹Kadi yandi longaka banlonguki ya yandi, ye tubaka kwa bau: Mwana ya muntu tayekulwa mu maboko ya bantu, bau takufwa yandi, bu yandi imene kufwa, yandi tafulukiswa mu kilumbu ya tatu. *Mal. 8:31*

³²Bau zabaka mambu yina ve, bau titaka kuyuvula yandi.

Yesu longa mambu ya kieleka

³³Bau kwizaka ku Kapenaumi. Bu yandi vandaka mu nzo, yandi Yuvulaka bau: Nki beno tulaka ntembe mu nzila ? *Mat. 18:1*

³⁴Kansi bau vandaka napi, kadi mu nzila bau tulaka ntembe kana nani taluta nene.

³⁵Bu yandi ikele kuvanda, yandi bingaka bau kumi ye zole ye tubaka kwa bau: Kana muntu zola kuvanda ya ntete, yandi tabika nanima na bantu yonso ye vanda sielo ya bau yonso. *Mat. 20:26, 27; 23:11, 12; Mal. 10:43, 44*

³⁶Yandi bakaka mwana fioti ye tulaka yandi nakati ya bau, bu yandi imene kubaka yandi na maboko, yandi tubaka kwa bau:

³⁷Konsonani ya baka mosi ya bana fioti mpilayai kaka mu nkumbu ya mono, yandi ikele kubaka mono; konsonani ya baka mono, ikele kubaka mono ve kansi yandi ya fidisaka mono.

Yesu longa mambu Ya sakuba

³⁸Yoane tubaka kwa yandi: Nlongi, beto monaka muntu kubasisa bampeve mbi mu nkumbu ya nge. Beto kanikinaka yandi, sambu na yandi landaka beto ve. *Luk. 9:49*

³⁹Kansi Yesu tubaka: Kanikina yandi ve, kadi muntu ikele ve ya sala kidimbu mu nkumbu ya mono ya lenda kutuba mbi sambu na mono nswalu. *1 Kol. 12:3*

⁴⁰Kadi konsonani ya ikele na kimbeni ve kwa beto, yandi ikele ya beto.

⁴¹Kadi konsonani ya pesa beno kopo ya masa ya kunwa mu nkumbu ya mono sambu na beno ikele ya Klisto, kieleka mono tuba kwa beno: Yandi tavidisa ve nsendo ya yandi ta fioti.

⁴²Ye konsonani ya kutesa mosi ya bana yai ya fioti ya kwikila mono sakuba, ya ikele mbote sambu na yandi kana ditadi ya kunika fu, fu kangwa va nkingu ya yandi ye yandi loswa mu mbu. *Mat. 18:6; Luk. 17:1*

⁴³Kana diboko ya nge kutesa nge sakuba, zenga yo, ikele mbote na nge, kukota mu moyo na kieta keti kwenda na maboko zole mu bilungi, yo ikele tiya ya lenda kuzima ve, *Luk. 16:24*

⁴⁴Kuna banyama ya bau ikele kufwa ve, ye tiya ikele kuzima ve.

⁴⁵Kana dikulu ya nge kutesa nge sakuba, zenga yo, ikele mbote kwa nge, kukota mu moyo na tembila keti kwenda na makulu zole mu bilungi.

⁴⁶Kuna banyama ya bau ikele kufwa ve, ye tiya ikele kuzima ve.

⁴⁷Kana disu ya nge kutesa nge lakuba, katula yo, ikele mbote kwa nge, kukota mu kimfumu ya Nzambi na disu mosi keti kwenda na meso zole mu bilungi,

⁴⁸ku na banyama ya bau ikele kufwa ve, ye tiya ikele kuzima ve.

⁴⁹Kadi bantu yonso tazenzulwa na tiya, ye bankailu yonso tazenzulwa na mungwa.

⁵⁰Mungwa ikele mbote, kansi kana nzenzo ya mungwa imene kukatu ka, na nki beno tazenzula yo diaka ? Vanda na mungwa mu beno kibeni ye vandana na yenge. *Mat. 5:13; Luk. 14:34*

Malako 10

Nsiku ya makwela

¹Yesu katukaka ku na ye kwizaka mu ndambu ya Yuda ku simu ya Yodani; kibuka kutakanaka kwa yandi, ye yandi longaka bau bonso yo vandaka kifu ya yandi. *Mat. 19:1*

²Bafalisi kwizaka kwa yandi, ye yuvulaka yandi, kupukumuna yandi: Nsiku pesa nzila na bakala kubika nkento ya yandi ?

³Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Mose pesaka beno nsiku nki ?

⁴Bau tubaka: Mose ndimaka na bau sonika nkanda ya kufwa makwela ye bika nkento. *5 Mose 24:1; Mat. 5:31*

⁵Kansi Yesu tubaka kwa bau: Sambu na ngolo ya ntima ya beno yandi sonikaka nsikudukusu yai.

⁶Kansi tuka luyantiku ya nsemono, Nzambi salaka bakala ye nkento. *1 Mose 1:27; 5:2*

⁷Sambu na yai muntu tabika tata ye ngudi ya yandi ye vanda na nkento ya yandi, *1 Mose 2:24*

⁸bau zole tavanda nsuni mosi, sambu na yai bau ikele zole ve kansi nsuni mosi.

⁹Mpilayai yina ya Nzambi imene kubunda sikamosi, bika muntu pasula yo ve.

¹⁰Bu bau ikele mu nzo, banlonguki yuvulaka yandi diaka sambu na mambu yina.

¹¹Yandi tubaka kwa bau: Konsonani ya bika nkento ya yandi ye kwela na nkento yankaka, yandi ikele kusala bizumba kwa yandi. *Luk. 16:18; 1 Kol. 7:10*

¹²Kana nkento bika bakala ya yandi ye kwela na bakala yankaka, yandi ikele kusala bizumba. *Mat. 21:18*

Yesu sakumuna bana

¹³Bau twalaka bana fioti kwa Yesu na yandi tavalakana bau; banlonguki ya yandi sembaka bau ya twalaka bana. *Mat. 19:13; Luk. 18:15*

¹⁴Kansi bu Yesu monaka yo, yandi vandaka na makasi ye tubaka kwa bau: Bika bana fioti kwiza kwa mono, ye buya bau ve kadi kimfumu ya Nzambi ikele kwa bau ya mpilayai.

¹⁵Kieleka mono tuba kwa beno: Konsonani ya baka kimfumu ya Nzambi ve bonso mwana fioti, yandi takota mu yo ta fioti ve;

¹⁶yandi bakaka bau mu maboko ya yandi ye tulaka bau maboko ye sakumunaka bau. *Mal. 9:36*

Yesu longa muntu ya mvwama

¹⁷Bu yandi ikele kwenda mu nzila, muntu kwizaka kwa yandi ntinu ye fukamaka va makungunu kwa yandi, ye yuvulaka yandi: Nlongi ya mbote, mono tasala nki kubaka moyo ya mvu ya mvu ? *Mat. 19:16; Luk. 18:18*

¹⁸Yesu tubaka kwa yandi: Sambu na nki nge binga mono ya mbote, mosi kaka ikele ya mbote, yandi Nzambi.

¹⁹Nge zaba bansikudukusu: Kufwa muntu ve, sala bizumba ve, yiba ve, tuba kitemo ya luvunu ve, botola kima ya muntu ve, zitisa tata ya nge ye ngudi ya nge. *2 Mose 20:12; 5 Mose 5:16*

²⁰Yandi tubaka kwa yandi: Nlongi, mambu yai yonso mono imene kukeba yo, tuka kinleke ya mono.

²¹Yesu talaka yandi ye zolaka yandi ye tubaka kwa yandi: Nge konda kima mosi, kwenda kuteka bima yonso ya nge ye pesa kwa bansukami, ye nge tavanda na kimvwama mu zulu, ye kwiza kula, nda mono. *Mat. 6:20; Luk. 12:33*

²²Yandi vandaka na ntantu mingi sambu na mambu yina, ye yandi kwendaka na ntantu, kadi yandi vandaka na bima mingi.

Bamvwama ikele kumona mpasi kukota mu kimfumu Ya Nzambi

²³Yesu talaka ndambu yonso ye tubaka kwa banlonguki ya yandi: Ikele mpasi mingi na bau ya ikele na bimvwama kukota mu kimfumu ya Nzambi. *Mat. 19:23; Luk. 18:24*

²⁴Banlonguki yitukwaka sambu na mambu ya yandi, kansi Yesu vutulaka diaka ve tubaka kwa bau: Bana, yo ikele mpasi mingi kwa bau ya tula vuvu mu bimvwama kukota mu kimfumu ya Nzambi. *Nk. 62:10; Bing. 11:28; 1 Tim. 6:17*

²⁵Na mbizi yanene kamela kuluta mu disu ya sindani ikele mpa, si mingi, kansi nkwa kimvwama kukota mu kimfumu ya Nzambi luta mpasi.

²⁶Bau yitukwaka mingi ye tubanaka: Buna nani lenda kuvuluswa ?

²⁷Yesu talaka bau ye tubaka: Kwa bantu yo lenda ve, kansi kwa Nzambi, kadi kwa Nzambi mambu yonso lenda. *Yel. 32:17; Zak. 8:6; Luk. 1:37*

Lufutu ya bantu ya landa Yesu

²⁸Buna Petelo yantikaka kutuba kwa yandi: Tala, beto imene kubika yonso ye imene kulanda nge. *Mat. 19:27; Luk. 18:28*

²⁹Yesu tubaka: Kieleka, mono tuba kwa beno: Muntu ikele ve ya bika nzo, keti bampangi, keti bampangi bankento, keti ngudi, keti tata, keti bana keti bilanga ya yandi sambu na mono ye sambu na nsamu mbote,

³⁰kansi yandi tabaka nkama nkama mu ntangu yai, banzo, bampangi, bampangi bankento, bangudi, bana ye bilanga sikamosi na nsomono, ye mu ntangu ya kwiza moyo ya mvu ya mvu.

³¹Kansi mingi ya ikele nantwala tavanda nanima, ye bau ye ikele nanima tavanda nantwala.

Yesu songa lufwa ya yandi

³²Bu bau vandaka mu nzila ya tomboka ku Yelusalemi, Yesu lutaka nantwala na bau, bau yitukwaka ye bau ya landaka nanima vandaka na boma. Yandi bakaka kumi ye zole diaka ye yantikaka kutuba kwa bau mambu ya takwiza kwa yandi. *Mat. 20:17; Luk. 18:31*

³³Tala, beto ikele kutomboka ku Yelusalemi ye Mwana ya muntu tayekulwa kwa bambuta banganga ve bansoniki, ye bau tabedisa yandi ku lufwa ye yekula yandi kwa bapaïen.

³⁴Bau taseka yandi ye losa yandi mate ye bula yandi ye kufwa yandi, kilumbu ya tatu yandi tafulukiswa diaka.

Yakobi ye Yoane lomba sika ya ntete mu kimfumu ya Nzambi

³⁵Yakobi ye Yoane bana ya Zebedai kwizaka mfinama ku yandi, kutuba kwa yandi: Nlongi, beto zola nge sadila beto mambu yonso ya beto talomba na nge. *Mat. 20:20*

³⁶Kansi yandi tubaka kwa bau: Nki beno zola mono sadila beno ?

³⁷Bau tubaka kwa yandi: Pesa beto nzila kuvanda mosi na diboko kibakala ya nge ye mosi na diboko kinkento ya nge mu nkembo ya nge.

³⁸Kansi Yesu tubaka kwa bau: Beno zaba ve mambu ya beno ikele kulomba, beno lenda kunwa kopo ya mono kunwa ye botikwa na mbotika ya mono botikwaka ? *Mat. 26:39, 42; Yoa. 18:11; Luk. 12:50*

³⁹Bau tubaka kwa yandi: Beto lenda. Yesu tubaka kwa bau: Beno takunwa kopo ya mono kunwa ye botikwa na mbotika ya mono botikwaka.

⁴⁰Kansi kuvanda na diboko kibakala ya mono keti va diboko kinkento ya mono ikele mambu ya mono ve kupesa, kansi yo tapeswa kwa bau ya Nzambi imene kuyidikila yo.

⁴¹Bu bau kumi kuwaka mambu yai, bau yantikaka kuvanda na makasi sambu na Yakobi ye Yoane.

⁴²Yesu bingaka bau kwa yandi yetubaka kwa bau: Beno zaba bau ya banza bau yala bapaien. Ikele kuyala bau, ye bankwa luzitu ya bau ikele na ngolo va zulu na bau. *Luk. 22:25*

⁴³Kansi yo ikele mpilayai ve nakati na beno, konsonani ya beno ya zola kuvanda nene, yandi tavanda sielo ya beno. *Mal. 9:36*

⁴⁴Ye konsonani ya beno ya zola kuvanda ntete, yandi tavanda mpika ya beno yonso.

⁴⁵Kadi Mwana ya muntu kwizaka ve, na bantu sadila yandi, kansi kusadila bau ye kupesa moyo ya yandi nkudulu ya bantu mingi. *Yoa. 12:14; Fili. 2:7; Ef. 1:7; Kolo. 1:14; 1 Tim. 2:6; Tit. 2:14; 1 Pet. 1:18*

Yesu belula meso ya Batimai

⁴⁶Bau kwizaka ku Yeliko. Bu yandi basika na Yeliko sikamosi na banlonguki ya yandi ye kibuka mingi, buna Batimai mulombi ya bima na meso kufwa, mwana ya Timai vandaka mfinama ku nzila. *Mat. 20:29; Luk. 18:35*

⁴⁷Bu yandi kuwaka yo ikele Yesu mwisi Nazaleti, yandi yantikaka kuboka, ye kutuba: Yesu, Mwana ya Davidi, kuwila mono nkenda.

⁴⁸Bantu mingi sembaka yandi, na yandi tavanda napi, kansi yandi lutaka kuboka: Nge Mwana ya Davidi, kuwila mono nkenda.

⁴⁹Yesu telemaka ye tubaka: Binga yandi. Bau bingaka mpofu ye tubaka kwa yandi: Vanda na kikesa, telema; yandi ikele kubinga nge.

⁵⁰Yandi losaka kazaku ya yandi ye telemaka ye kwizaka kwa Yesu.

⁵¹Yesu vutulaka kwa yandi ye tubaka: Nge zola mono sadila nge nki ? Mpofu tubaka kwa yandi: Nlongi, mono zola kumona diaka.

⁵²Yesu tubaka kwa yandi: Kwenda, lukwikilu ya nge imene kuvulusa nge. Nswalu yandi monaka diaka ye landaka Yesu mu nzila. *Mal. 5:34*

Malako 11

Yesu kota mu Yelusalemi va mpunda

¹Bu bau kwizaka mfinama ku Yelusalemi ku Betefange ye Betania na mongo ya Olive, yandi fidisaka banlonguki ya yandi zole, *Mat. 21:1; Luk. 19:29; Yoa. 12:12*

²yandi tubaka kwa bau: Kwenda kota mu bwala ya ikele nantwala ya beno, bu beno imene kukota, nswalu beno tamona mwana mpunda ya kangwa, ya muntu imene kuvanda va yandi ve. Kangula yandi ye twala yandi.

³Kana muntu tuba kwa beno: Sambu na nki beno sala mpilayai ? Buna beno tuba: Mfumu ikele na yandi kisalu, ye nswalu yandi tafidisa yandi awa.

⁴Bau kwendaka ye monaka mwana mpunda ya kangwa nanganda ya mwelo mu nzila. Bau kangulaka yandi.

⁵Bankaka ya telemaka kuna tubaka kwa bau: Beno ikele kusala nki na beno kangula mwana mpunda ?

⁶Bau tubaka kwa bau bonso Yesu tubaka, buna bau bikaka bau kwenda.

⁷Bau twalaka mwana mpunda kwa Yesu ye tulaka yandi mvwatu ya bau ye Yesu vandaka va yandi.

⁸Bantu mingi tulaka mvwatu ya bau mu nzila, kansi bankaka tulaka mavala ya bau zengaka na nseke.

⁹Bau ya kwendaka nantwala ye bau ya landaka, bokaka: Osana! Yandi ya kwiza mu nkumbu ya Mfumu ikele nkwa lusakumunu. *Nk. 118:25*

¹⁰Lusakumunu kwa kimfumu ya ikele kwiza ya tata ya beto Davidi, Osana mu zulu!

¹¹Yesu kotaka mu Yelusalemi ye mu tempelo, bu yandi talaka ndambu yonso na bima yonso, ye bu nkokila kubwaka, yandi basikaka ye kwendaka ku Betania sikamosi na bau kumi ye zole.

Yesu tula ndola va nti Yaligi

¹²Kilumbu ya landa, bu bau basikaka na Betania, yandi vandaka na nzala. *Mat. 21:18*

¹³Yandi monaka nti ya figi ntama, ya vandaka na matiti, yandi kwendaka, kana yandi lenda kumona kima va yo, bu yandi kumaka, yandi monaka kima ve kaka matiti, kadi nsungi ya mabundu ya figi lungaka ve.

¹⁴Yandi vutulaka ye tubaka kwa yo: Mvu ya mvu muntu mosi takudia mabundu ya nge ve, Banlonguki ya yandi kuwaka yo.

Yesu sukula tempelo

¹⁵Bau kumaka ku Yelusalemi, bu Yesu kotaka mu tempelo, yandi yantikaka kubasisa bateki ye basumbi mu tempelo; yandi pindulaka bameza ya basompisi ya mbongo ye bakiti ya bateki ya mayembe; *Mat. 21:12; Luk. 19:45; Yoa. 2:14*

¹⁶yandi bikaka ve muntu kunata wumbwa mu tempelo.

¹⁷Yandi longaka ye tubaka kwa bau: Yo ikele kusonama ve: Nzo ya mono fwiti kubingwa nzo ya sambilu kwa makanda yonso ya bantu. Kansi beno imene kukitula yo sika ya bantani. *Yel. 7:11*

¹⁸Bambuta banganga ye bansoniki kuwaka yo, ye bau sosaka mpila nki bau lenda kufwa yandi, kadi bau titaka yandi, kadi kibuka yitukaka sambu na malongi ya yandi.

¹⁹Bu nkokila kubwaka yandi basikaka nanganda ya mbanza.

²⁰Na suka bu bau lutaka, bau monaka nti ya figi imene kuyuma ti mianzi ya yo. *Mat. 21:20*

²¹Petelo bambukaka yo, ye tuba ka kwa yandi: Nlongi, tala nti ya figi ya nge tulaka ndola imene kuyuma.

²²Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Vanda na lukwikilu mu Nzambi.

²³Kieleka mono tuba kwa beno: Konsonani ya tatuba kwa mongo yai, nanguka, dilosa mu mbu, ye tavanda na ntembe ve mu ntima ya yandi, kansi takwikila mambu ya yandi tubaka takwiza, yandi tabaka yo. *Luk. 17:6*

²⁴Sambu na yai, mono tuba kwa beno: Mambu yonso konsonani ya beno talomba ye yuvula, kwikila na beno imene kubaka yau, ye beno tabaka yau. *Luk. 11:9; Yoa. 15:7; 1 Yoa. 3:22; Yak. 1:5*

²⁵Bu beno ikele kutelema ye kulomba, vidisa mbi ya muntu yankaka sala kwa nge, na Tata ya beno mu zulu tavidisa mbi ya beno. *Mat. 5:14; Ef. 4:32; 1 Kol. 3:13*

²⁶Kana beno vidisa masumu ya bantu yankaka ve, Tata ya beno mu zulu mpe tavidisa masumu ya beno ve.

Yesu kotaka mu nzo ya sambilu diaka, bafalisi pukumuna yandi

²⁷Bau kumaka diaka ku Yelusalemi, bu yandi tambulaka mu tempelo, bambuta banganga ye bansoniki ye bambuta ya bantu kwizaka kwa yandi. *Mat. 21:23; Luk. 20:1*

²⁸Bau tubaka kwa yandi: Mu ngolo nki nge ikele kusala mambu yai ? Ye nani pesaka nge ngolo yai, kusala mambu yai ? *Bis. 4:7; 7:27*

²⁹Yesu tubaka kwa bau: Mono mpe tayuvula beno mambu mosi; beno vutula kwa mono, ye mono tatuba kwa beno mu ngolo nki mono salaka mambu yai.

³⁰Mbotika ya Yoane katukaka na zulu keti na bantu ? Vutula kwa mono.

³¹Bau yuvulana kutuba: Kana beto tuba, tuka zulu, yandi tatuba: Buna sambu na nki beno kwikila yandi ve.

³²Kansi kana beto tuba: Na bantu, bau titaka bantu, sambu na bantu yonso kwikilaka, kieleka Yoane ikele mbikudi. *Mal. 6:20*

³³Bau vutulaka kwa Yesu ye tubaka: Beto zaba ve, Yesu tubaka kwa bau: Mono mpe tatuba kwa beno ve, mu ngolo nki mono sala mambu yai.

Malako 12

Yesu tuba kingana ya dilanga ya vinie

¹Yandi yantikaka kutuba kwa bau mu bingana: Muntu kunaka dilanga ya vinia ye tulaka lupangu nanganda na yo, ye timaka kamunu ya vinia ye tungaka nzo ya yongi, ye tudisaka yo kwa basadi ye kwendaka ku ntoto yankaka. *Nk. 80:8; Yes. 5:1; Yel. 5:1; Yoeli 2:21; Mat. 21:33; Luk. 20:9*

²Mu nsungi ya lunga, yandi fidisaka sielo kwa basadi sambu na kubaka mabundu ya dilanga ya vinia.

³Bau simbaka yandi ye bulaka yandi mingi ye sindikaka yandi na maboko mpamba.

⁴Yandi fidisaka sielo yankaka kwa bau, ye bau lwadisaka yandi na ntu, bau sadilaka yandi nsoni mingi.

⁵Yandi fidisaka sielo yankaka mpe ye bau kufwaka yandi. Yandi fidisaka bankaka mingi; bau bulaka bankaka ye kufwaka bankaka.

⁶Mosi bikaka na yandi, mwana ya yandi mosi ya zolwa. Yandi fidisaka yandi nanima kwa bau, kutuba: Bau tapesa mwana ya mono luzitu.

⁷Kansi basadi yina tubanaka: Yai ikele mvingidi ya difwa, bika beto kufwa yandi ye difwa tavanda ya beto.

⁸Bau bakaka yandi ye kufwaka yandi ye losaka yandi nanganda ya dilanga ya vinia.

⁹Sambu na yai mfumu ya dilanga ya vinia tasala nki ? Yandi takwiza kufwa basadi ye pesa dilanga ya vinia kwa bankaka.

¹⁰Beno tangaka ve masonukwa yai: Ditadi ya batungi buyaka, yo imene kwiza ntu ya fuma; *Nk. 118:22; Yes. 8:14; 28:16; Bis. 4:11; Lom. 9:33; Ef. 2:20; 1 Pet. 2:7*

¹¹Mfumu salaka mpilayai, yo ikele mambu ya nyitukulu mu meso ya beto.

¹²Bau sosaka kusimba Yesu, kansi bau titaka kibuka, kadi bau zabaka yandi tubaka kingana yina sambu na bau; buna bau bikaka yandi ye bau kwendaka.

Bafalisi yuvula Yesu sambu na mpaku

¹³Bau fidisaka kwa Yesu bankaka ya bafalisi ye bantu ya Elode, na bau lenda kubwisa yandi mu ndinga ya yandi. *Mat. 22:15; Luk. 20:20*

¹⁴Bu bau kumaka, bau tubaka kwa yandi: Nlongi, beto zaba nge ikele ya kieleka, ye nge ikele kutula bantu yonso kitezo mosi, kadi nge ikele kutala luse ya muntu ve, kansi nge ikele kulonga nzila ya Nzambi mu kieleka: Nsiku pesa nzila kufuta mpaku kwa Kaisali keti ve.

¹⁵Beto tafuta keti beto tafuta ve ? Bu yandi monaka luvunu ya bau, yandi tubaka kwa bau: Sanibu na nki beno ikele kupukumuna mono ? Twala mbongo denali mosi, na mono lenda kutala yo,

¹⁶Bau twalaka yo, ye yandi tubaka kwa bau: Yai ikele kifwanusu ya nani ye bisono ya nani ? Bau tubaka kwa yandi: Ya Kaisali.

¹⁷Yesu vutulaka kwa bau: Futa kwa Kaisali bima ya Kaisali, ye kwa Nzambi bima ya Nzambi. Bau yitukaka mingi sambu na yandi. *Lom. 13:7*

Basaduki yuvula Yesu sambu na mfulukulu ya bafwa

¹⁸Basaduki kwizaka kwa yandi, bau ya tuba mfulukulu ya bafwa ikele ve, bau yuvulaka yandi, kutuba: *Mat. 22:23; Luk. 20:27*

¹⁹Nlongi, Mose sonikaka kwa beto: Kana mpangi ya muntu imene kufwa, ye bikaka nkento, kansi mwana ve, bu na mpangi fwiti kubaka nkento yina ya mpangi ya yandi bikaka ye kutelemisila mpa, ngi ya yandi nkuna. *5 Mose 25:5*

²⁰Bampangi nsambwadi vandaka, ya ntete bakaka nkento, yandi kufwaka ye bikaka nkuna ve.

²¹Ya zole bakaka yandi ye kufwaka ye bikaka nkuna ve, ya tatu mpilayai mpe.

²²Bau nsambwadi bakaka yandi ye bikaka nkuna ve; bu na nkento kufwaka mpa.

²³Mu mfulukulu, nkento tavanda ya nani ya bau, kadi bau nsambwadi vandaka na yandi ?

²⁴Yesu tubaka kwa bau: Beno vengumuka sambu na mambu yai, sambu na beno zaba ve masonu, kwa keti ngolo ya Nzambi.

²⁵Kadi bu bantu fulukiswa tuka bafwa; bau takwela ve ye kwedisa ve, kansi bau ikele bonso banjo ya zulu.

²⁶Kansi sambu na bafwa ya tafulukiswa, beno tangaka ve mu nkanda ya Mose sika na mambu ya nti ya fioti, Nzambi tubaka kwa yandi, kutuba: Mono ikele Nzambi ya Abalahami ye Nzambi ya Isaki ye Nzambi ya Yakobi. *Bis. 7:30; Eb. 11:16*

²⁷Yandi ikele Nzambi ya bafwa ve, kansi Nzambi ya bamoyo, beno imene kuvengumuka mingi.

Nsiku Ya luta nene

²⁸Nsoniki mosi kwizaka ye kuwaka bu bau tulaka ntembe, bu yandi monaka yandi imene kuvutudila bau mbote, yandi yuvulaka yandi: Nki nsikudukusu ya ntete ya yonso ? *Mat. 22:34*

²⁹Yesu vutulaka: Ya ntete ikele yai: Kuwa Isaeli, Mfumu Nzambi ya beto ikele Mfumu mosi kaka. *5 Mose 6:4*

³⁰Ye nge fwiti kuzola Mfumu Nzambi ya nge mu ntima ya nge yonso, ye mwela ya nge yonso, ye mabanza ya nge yonso, ye ngolo ya nge yonso.

³¹Ya zole ikele yai: Nge fwiti kuzola bamfinangani ya nge bonso nge kibeni. Nsikudukusu yankaka ikele ve ya luta yai nene. *3 Mose 19:12; Lom. 13:9; Ngal. 5:14; 1 Tim. 1:5; Yak. 2:8*

³²Nsoniki tubaka kwa yandi: Kieleka, Nlongi, nge imene kutuba mbote, yandi ikele mosi, yankaka ikele ve, kansi yandi kaka,

³³zola yandi na ntima yonso ye mabanza yonso ye ngolo yonso, ye zola bamfinangani ya nge bonso nge kibeni, yai luta nkailu ya yokwa yamvimba ye nkailu ya zikwa. *1 Sam. 16:22; 5 Mose 6:5*

³⁴Bu Yesu monaka yandi imene kuvutula na ngangu, yandi tubaka kwa yandi: Nge ikele ntama ve na kimfumu ya Nzambi. Nanima na yina muntu mosi vandaka na ngolo mu ntima diaka ve kuyuvula yandi mambu.

Yesu longa mu tempelo

³⁵Bu Yesu vandaka mu tempelo, yandi vutulaka ye tubaka: Mpila nki bansoniki tuba Klisto ikele Mwana ya Davidi ? *Mat. 22:41; Luk. 20:41*

³⁶Davidi kibeni tubaka mu Mpeve Yanlongo: Mfumu tubaka kwa Mfumu ya mono: Vanda na diboko ya kibakala ya mono ti mono imene kutula bambeni ya nge nansi ya makulu ya nge. *Nk. 110:1; Bis. 2:24; 1 Kol. 15:25; Eb. 1:13; 10:13*

³⁷Davidi kibeni bingaka yandi Mfumu, bu na mpila nki yandi ikele Mwana ya yandi ? Ye kibuka ya nene kuwaka yandi na kiese.

Yesu longa bantu sambu na bafalisi

³⁸Yandi tubaka kwa bau mu malongi ya yandi: Beno tomatala sambu na bansoniki, bau zola kutambula mu kazaku ya nda ye kupeswa mbote mu sika ya mazandu, *Mat. 23:1; Luk. 20:45*

³⁹Ye sika ya ntete mu banzo ya sambilu ye bakiti ya ntete mu fete,

⁴⁰bau ikele kudia bima yonso ya bafwola ye bau lomba Nzambi ntama mingi kusweka mbi ya bau, bau tabaka ndola ya luta ngolo.

Mbongo centime ya fwola

⁴¹Yesu vandaka nantwala ya lundulu ya mbongo, yandi talaka bonso bantu losaka mbongo mu lundulu. Bamvwama mingi tulaka mingi. *Luk. 21:1*

⁴²Kuna vandaka fwola ya nsukami, yandi tulaka mbongo centime zole ya lunga mbongo dikuta mosi.

⁴³Yandi bingaka kwa yandi banlonguki ya yandi ye tubaka kwa bau: Kieleka mono tuba kwa beno: Fwola yai ya nsukami imene kutula ya luta bau yonso ya imene kutula mbongo mu lundulu. *2 Kol. 8:12*

⁴⁴Kadi bantu yonso tulaka ya basika tuka kimvwama ya bau, kansi yandi yai tulaka yonso ya yandi mu nsukami ya yandi ye yonso ya moyo ya yandi.

Malako 13

Yesu songa kubwa ya Yelusalemi ye mpasi ya takwiza

¹Bu yandi basikaka mu tempelo, nlonguki mosi ya yandi tubaka kwa yandi: Nlongi, tala mutindu ya matadi ye mutindu ya bantungulu, *Mat. 24:1; Luk. 21:5*

²Yesu tubaka kwa yandi: Nge tala bantungulu yai ya nene ? Ditadi mosi tabika va ditadi yankaka ve, yau yonso takubwa. *1 Nt. 9:7; Mika 3:12*

³Bu yandi vandaka va mongo ya Olive nantwala ya tempelo. Petelo ye Yakobi ye Yoane ye Andele yuvulaka yandi mu kinsweki:

⁴Tuba kwa beto, nki ntangu mambu yai takwiza ye nki tavanda kidimbu ya mambu yonso ikele mfinama kumanisa.

⁵Yesu yantikaka kutuba kwa bau: Beno tomatala na muntu kusa beno ve. *Ef. 6:6; Kolo. 2:8; 2 Tes. 2:3*

⁶Mingi takwiza mu nkumbu ya mono, kutuba: Mono ikele yandi, bau takusa mingi.

⁷Bu beno kuwa bamvita ye nsangu ya bamvita kutita ve, mambu yina fwiti kwiza kansi nsuka ikele ntangu yai ve.

⁸Kadi makanda ya bantu tanwana na makanda ya bantu, ye kimfumu tanwana na kimfumu, kunikuna ya ntoto tavanda mu sika yankaka, ye malema tavanda. Mambu yina ikele luyantiku ya nsongo.

⁹Kansi beno kibeni tomatala. Bau tayekula beno kwa bamfundisi, mu nzo ya sambilu bau tabula beno, Beno tatelema nantwala ya banyadi ye bantinu sambu na mono, sambu na kitemo kwa bau. *Yoa. 15:19; 16:2; Nzai. 2:10*

¹⁰Kansi nsamu mbote fwiti kusamunwa ntete kwa makanda yonso ya bantu.

¹¹Kansi bu bau nata beno ye yekula beno, vanda na mabanza ve nki beno tatuba, kansi konsonki ya tapeswa kwa beno mu lokula yina, beno tuba yau, kadi ikele beno ve ya ikele kutuba, kansi Mpeve Yanlongo. *Mat. 10:19; Luk. 12:11*

¹²Mpangi tayekula mpangi kwa lufwa, ye tata mwana ya yandi, ye bana tatelemina batata ye bangudi kufwisa bau.

¹³Bantu yonso takuwila beno makasi sambu na nkumbu ya mono, kansi yandi ya vibidila ti na nsuka, yandi tavuluswa. *Nzai. 2:7*

¹⁴Kansi bu beno tamona mbungulu ya mbivisu telema na sika ya yau fwiti kuvanda ve—konsomuntu ya tanga yai, bika yandi bakisa—buna bau ya ikele mu Yuda, bika bau tina ku bamongo. *Dan. 9:27; 12:11*

¹⁵Yandi ya ikele va nludi, bika yandi kulumuka ve, keti kota kubaka bima mu nzo ya yandi. *Luk. 17:31*

¹⁶Yandi ya ikele mu dilanga, bika yandi vutuka ve kubaka kazaku ya yandi.

¹⁷Kansi mpasi kwa bau ya ikele na mavumu ye kwa bau ya yamwisa bana mu bilumbu yina.

¹⁸Beno lomba na yo kwiza ve mu nsungi ya madidi.

¹⁹Kadi mu bilumbu yina tavanda mpasi mingi, ya mpilayai vandaka ntete ve tuka luyantiku ya nsemono ya Nzambi semaka ti ntangu yai, ye yo tavanda diaka ve.

²⁰Kana Mfumu zenga bilumbu yina nkufi ve, nsuni mosi tavuluswa ve, kansi sambu na basolwa ya yandi solaka, yandi zenga bilumbu yina nkufi.

²¹Buna kana muntu tuba kwa beno: Tala, Klisto ikele awa, keti tala, kuna, kwikila yandi ve. *Luk. 17:23; 21:8; 2 Tes. 2:11*

²²Kadi baklisto ya luvunu ye bambikudi ya luvunu tatelema ye songa bidimbu ye nyitukulu, kukusa basolwa kana yo lenda.

²³Beno tomatala. Tala, mono imene kutuba mambu yonso kwa beno ntete.

Yesu longaka vutuka ya yandi

²⁴Mu bilumbu yina nanima na mpasi yina ntangu takwiza ndombe ye ngonda tapesa mwini ya yo ve. *Yes. 13:10; Yoeli 2:10; 3:15; Bis. 2:20; Nzai. 6:12; Mat. 24:29; Luk. 21:25*

²⁵Bambwetete takubwa tuka zulu ye ngolo ya zulu tanikuka.

²⁶Buna bau tamona Mwana ya muntu kwiza mu matuti mu ngolo mingi ye nkembo. *Dan. 7:10, 13; Mal. 14:62; Bis. 1:11*

²⁷Buna yandi tafidisa banjo kutikisa basolwa tuka ndambu iya ya mupepe, tuka na nsuka ya ntoto ti nsuka ya zulu.

Yesu longa kidimbu ya kwisa ya yandi

²⁸Beno longuka kingana ya nti ya figi, bu mavala ya yo ikele petepete, ye basisa matiti, buna beno zaba nsungi ya mvula ikele mfinama. *Mat. 24:33; Luk. 21:29*

²⁹Mpilayai beno mpe, bu beno mona mambu yai yonso ikele kumaniswa buna beno zaba yo ikele mfinama na kielo.

³⁰Kieleka mono tuba kwa beno: Mbandu yai tamana ve ti na mambu yai yonso talunga.

³¹Zulu ye ntoto tamana, kansi mambu ya mono tamana ve. *Nk. 102:26; Yes. 40:2; Eb. 1:11*

³²Kansi kilumbu yina ye lokula yina muntu mosi zaba ve, banjo ya zulu mpe ve, Mwana mpe ve, kansi Tata kaka. *Bis. 1:7; Mat. 24:36*

Yesu longa bau na kukenga

³³Dikeba, tomatala, ye lomba, kadi beno zaba ve bu ntangu yina takwiza. *Mat. 24:42; Luk. 12:40; 21:36; 1 Tes. 5:6*

³⁴Yo ikele bonso bu muntu kwenda mu nsi yankaka, yandi bika nzo ya yandi ye pesa ngolo kwa basielo ya yandi, kwa muntu na muntu kisalu ya yandi, ye sikidikisa nkengi ya kielo mpe tomatala.

³⁵Sambu na yai, tomatala kadi beno zaba ve ntangu ya mfumu ya nzo takwiza, keti nkokila keti kati-kati ya mpimpa keti na nsusu kudila keti na suka-suka;

³⁶keti yandi takwiza nswalu ye mona beno na tulu.

³⁷Kansi mambu ya mono tubaka kwa beno, mono tuba kwa bantu yonso: Tomatala.

Malako 14

Bau sosa kukanga ye!

¹Nanima na bilumbu zole, vandaka fete ya mampa ya konda lufunusu. Bambuta banganga ye bansoniki sosaka mpila nki bau lenda kusimba yandi mu kinsweki ye kufwa yandi. *2 Mose 12:15; Mat. 26:1; Luk. 22:1*

²Kadi bau tubaka: Mu bilumbu ya fete ve, sambu na makelele tavanda nakati na bantu.

Nkento tula mafuta ya mananasi va ntu ya Yesu

³Bu yandi vandaka mu Betania mu nzo ya Simoni, nkwa bwazi, bu yandi vandaka na meza, nkento kwizaka, ya vandaka na mulangi ya mafuta ya nsunga ya ntalu mingi, yo ikele mafuta ya nardi. Nkento pasulaka mulangi ye tiamunaka yo va ntu ya yandi. *Yoa. 12:3; Mat. 26:6; Yoa. 12:1*

⁴Bankaka vandaka kuna, bau vandaka na makasi mu ntima, kutuba: Sambu na nki mafuta ya nsunga biviswa mpilayai ?

⁵Kadi mafuta ya nsunga yai lenda tekwa na mbongo denali nkama tatu ye peswa kwa bansukami. Bau vandaka na makasi kwa yandi.

⁶Yesu tubaka: Bika yandi, sambu na nki beno monisa yandi mpasi ? Yandi imene kusadila mono kosalu ya mbote.

⁷Kadi bansukami ikele na beno ntangu yonso, ye konso ntangu na beno zola, beno lenda kusadila bau mambu mbote, kansi mono ikele na beno ntangu yonso ve.

⁸Yandi salaka yonso ya yandi lenda kusala, yandi sitaka nitu ya mono ntete sambu na kuzika ya mono.

⁹Kieleka, mono tuba kwa beno: Konsosika ya nsamu yai ya mbote tasamunwa mu nsi yamvimba, yai ya yandi salaka, tatubwa kubambuka yandi.

Yuda Iskalioti yekula Yesu kwa bafalisi

¹⁰Yuda Iskalioti, mosi ya bau kumi ye zole, kwendaka kwa bambuta banganga na yandi lenda kuyekula yandi kwa bau. *Mat. 26:14; Luk. 22:3*

¹¹Bu bau kuwaka mambu yai, bau yangalalaka ye silaka kupesa yandi mbongo. Yandi sosaka ntangu ya lunga kuyekula yandi.

Yesu kudia fete ya Pake sikamosi na banlonguki ya yandi

¹²Mu kilumbu ya ntete ya fete ya mampa ya konda lufunusu, bu bau kufwaka dimeme ya Pake, banlonguki ya yandi tubaka kwa yandi: Nge zola beto kwenda wapi kuyidika sika na nge lenda kudia Pake ? *2 Mose 12:17; Mat. 26:17; Luk. 22:7*

¹³Yandi fidisaka banlonguki zole ya yandi, ye tubaka kwa bau: Kota mu mbanza, muntu ya nata dibungu ya masa takutana na beno, landa yandi.

¹⁴Konsosika ya yandi takota, beno tuba kwa mfumu ya nzo: Nlongi tubaka: Wapi nzo ya banzenza, sika ya mono fwiti kudia Pake na banlonguki ya mono ?

¹⁵Yandi tasonga beno nzo ya nene ya zulu, ya yidikwa ye ya lunga, kuna beno yidikila beto sika.

¹⁶Banlonguki ya yandi basikaka ye kotaka mu mbanza, bau monaka bonso yandi tubaka kwa bau, bau yidikaka Pake.

¹⁷Bu nkokila kubwaka, yandi kumaka na bau kumi ye zole. *Mat. 26:20; Luk. 22:14, 21; Yoa. 13:21*

¹⁸Bu bau vandaka na meza, ye ikele kudia, Yesu tubaka: Kieleka, mono tuba kwa beno: Mosi ya beno tayekula mono, ikele yandi ya kudia na mono. *Nk. 41:10*

¹⁹Bau yantikaka kuvanda na ntantu, ye tubaka kwa yandi mosi mosi: Yo ikele mono ?

²⁰Yandi tubaka kwa bau: Ikele mosi ya beno kumi ye zole, ikele yandi ya tula diboko sikamosi na mono mu dilonga.

²¹Kadi Mwana ya muntu takwenda bonso yo ikele kusonama sambu na yandi, kansi ndola kwa muntu yina ya yekula Mwana ya muntu. Yo ikele mbote kwa muntu yina, kana yandi butwa ve.

²²Bu bau vandaka kudia, yandi bakaka dimpa, bu yandi sakumunaka, yandi bukunaka yo ye pesaka kwa bau, ye tubaka: Beno baka, yai ikele nitu ya mono. *Mat. 26:26; Luk. 22:19; 1 Kol. 11:23*

²³Ye yandi bakaka kopo, bu yandi imene kupesa matondo, yandi pesaka yo kwa bau, ye bau yonso kunwaka yo.

²⁴Yandi tubaka kwa bau: Yai ikele menga ya mono ya luwawanu yampa, ya tiamuka sambu na mingi.

²⁵Kieleka, mono tuba kwa beno: Mono takunwa diaka ve masa ya mabundu ya nti ya vinia, ti kilumbu yina bu mono kunwa yo yampa mu kimfumu ya Nzambi.

Yesu kwenda ku mongo ya Olive

²⁶Bu bau imene kuyimba nkunga, bau kwendaka ku mongo ya Olive. *Mat. 26:30; Luk. 22:39*

²⁷Yesu tubaka kwa bau: Beno yonso tatesa sakuba, kadi yo ikele kusonama: Mono tabula mvungi, ve mameme tamwangana ndambu na ndambu. *Zak. 13:7; Yoa. 16:32*

²⁸Kansi bu mono imene kufulukiswa, mono takwenda nantwala na beno ku Ngalili. *Mal. 16:7*

²⁹Kansi Petelo tubaka kwa yandi: Kana bau yonso tesa sakuba, kansi mono ve.

³⁰Yesu tubaka kwa yandi: Kieleka mono tuba kwa nge: Bubu yai mu mpimpa yai ntete na nsusu dila mbala zole, nge tabuya mono mbala tatu. *Luk. 22:34; Yoa. 13:38*

³¹Buna yandi tubaka na ngolo: Kana mono takufwa na nge, mono tabuya nge ta fioti ve. Bau yonso tubaka mpilayai mpe. *Luk. 22:33*

Yesu mu Getesemane

³²Bau kumaka na sika ya nkumbu ya yo ikele Ngetesemane, yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: Vanda awa bu mono ikele kulomba. *Yoa. 18:1; Mat. 26:36; Luk. 22:40*

³³Yandi twalaka Petelo ye Yakobi ye Yoane, ye yantikaka kuyituka mingi ye vandaka na kizitu mu ntima.

³⁴Yandi tubaka kwa bau: Mwela ya mono ikele kufuluka na ntantu ti lufwa, beno vingila awa, ye tomatala. *Yoa. 12:27*

³⁵Yandi kwendaka nantwala fioti ye fukamaka va ntoto, ye lombaka, kana yo lenda, lokula yina taluta yandi.

³⁶Yandi tubaka: Aba Tata; Mambu yonso lenda kwa nge, katula kopo yai na mono, kansi bonso mono zola ve, kansi bonso nge zola. *Yoa. 6:38; Eb. 5:7*

³⁷Yandi kwizaka ye monaka bau kulala tulu, yandi tubaka kwa Petelo: Simoni, nge ikele kulala ? Nge lenda kutomatala lokula mosi ve ?

³⁸Tomatala ye lomba, na beno takota mu mpukumunu ve. Mpeve ikele kuzola, kansi nsuni ikele lebakana. *1 Pet. 5:8; Ngal. 5:17*

³⁹Yandi kwendaka diaka ye lombaka kutuba mambu mutindu mosi.

⁴⁰Bu yandi vutukaka, yandi monaka bau diaka kulala tulu, kadi meso ya bau vandaka kizitu, bau zabaka ve mambu kuvutula kwa yandi

⁴¹Yandi vutukaka mbala ya tatu, ye tubaka kwa bau: Lala ntangu yai, vundisa, yo imene kulunga, lokula imene kwiza. Tala, Mwana ya muntu imene kuyekulwa mu maboko ya bankwa masumu.

⁴²Telema, bika beto kwenda, tala, yandi ya yekula mono ikele mfinama. *Mat. 26:47; Luk. 22:47; Yoa. 18:2*

Bau simba Yesu

⁴³Nswalu, bu yandi ikele kutuba, Yuda Iskalioti, mosi ya bau kumi ye zole, kwizaka, kibuka kwizaka sikamosi na yandi, na bambele ya mvita ye bankawa, bau katukaka na bambuta banganga ye bansoniki ye bambuta ya bantu. *Mat. 26:47; Luk. 22:47; Yoa. 18:2*

⁴⁴Yandi ya yekulaka yandi, imene kupesa bau kidimbu kutuba: Konsonani ya mono tafiba, yo ikele yandi, simba yandi ye kwenda na yandi mbote.

⁴⁵Bu bau kumaka, yandi kwendaka nswalu kwa yandi, ye tubaka: Nlongi, ye fibaka yandi.

⁴⁶Bau tudilaka yandi maboko ye simbaka yandi.

⁴⁷Mosi ya bau ya telemaka kuna bakaka mbele ya yandi ye bulaka mpika ya nganga yanene ye zengaka dikutu ya yandi.

⁴⁸Yesu vutulaka kwa bau: Beno imene kwiza bonso kwa ntani na bambele ya mvita ye bankawa sambu na kusimba mono.

⁴⁹Mono vandaka na beno mu tempelo kilumbu ye kilumbu ye longaka, ye beno simbaka mono ve. Kansi na masonukwa fwiti kumaniswa yai imene kusalwa.

⁵⁰Buna bau yonso bikaka yandi ye tinaka.

⁵¹Toko mosi landaka yandi ya vandaka na lele ya lino kufuka nitu ya yandi, ye bau simbaka yandi.

⁵²Kansi yandi bikaka lele ya lino ye yandi tinaka kinkonga.

Bau twala Yesu kwa nganga yanene

⁵³Bau twalaka Yesu kwa nganga yanene, ye bambuta banganga yonso ye bambuta ya bantu ye bansoniki kutanaka sikamosi na yandi. *Mat. 26:57; Luk. 22:45; Yoa. 18:12*

⁵⁴Petelo landaka ntama ti na kiazala ya nganga yanene, yandi vandaka sikamosi na bapolisi, yandi yotilaka mwini ya tiya.

⁵⁵Bambuta banganga ye bamfundisi yonso sosaka kitemo sambu na Yesu sambu na kufwa yandi, kansi bau monaka yo ve. *Mat. 26:59; Luk. 22:63; Yoa. 18:19*

⁵⁶Kadi mingi tubaka kitemo ya luvunu sambu na yandi, kansi kitemo ya bau vandaka mutindu mosi ve.

⁵⁷Bankaka telemaka ye tubaka kitemo ya luvunu sambu na yandi, kutuba:

⁵⁸Beto kuwaka yandi tubaka: Mono takufwa tempelo yai ya salwaka na maboko ye mu bilumbu tatu mono tatunga yankaka ya salwaka na maboko ve. *Mal. 15:29; Yoa. 2:19*

⁵⁹Mu mambu yai mpe, kitemo ya bau vandaka mutindu mosi ve.

⁶⁰Buna nganga yanene telemaka nakati na bau, yandi yuvulaka Yesu, kutuba: Nge vutula ndinga ve ? Nki kitemo ya bau ikele kutuba sambu na nge ?

⁶¹Kansi yandi vandaka napi ye vutulaka ndinga ve. Nganga yanene yuvulaka yandi diaka ye tubaka kwa yandi: Nge ikele Klisto, Mwana ya Nkwa lusakumunu ?

⁶²Yesu tubaka: Mono ikele yandi, ye beno tamona Mwana ya muntu kuvanda na diboko kibalaka ya Ngolo ye kwiza mu matuti ya zulu. *Nk. 110:1*

⁶³Buna nganga yanene pasulaka mwatu ya yandi, ye tubaka: Nki beto sosa bantemo yankaka ?

⁶⁴Beno imene kuwa kutuba ya mbi ya yandi. Nki beno banza ? Bau yonso bedisaka yandi sambu na kufwa.

⁶⁵Bankaka yantikaka kulosa yandi mate, ye kanga lele va luse ya yandi, ye bulaka yandi makofi ye tubaka kwa yandi: Bikula! Bapolise bakaka yandi ye bulaka yandi bambata. *Yes. 50:6*

Petelo buyaka Yesu

⁶⁶Bu Petelo vandaka mu kiazala; sielo nkento mosi ya nganga yanene kwizaka kuna. *Mat. 26:69; Luk. 22:54; Yoa. 18:16*

⁶⁷Bu yandi monaka Petelo yotila tiya, yandi talaka yandi ye tubaka: Nge mpe vandaka na Yesu mwisi Nazaleti.

⁶⁸Kansi yandi buyaka kutuba: Mono zaba ve, ye mono bakisa ve mambu ya nge ikele kutuba. Yandi basikaka nanganda ya kiazala, ye nsusu dilaka.

⁶⁹Sielo nkento monaka yandi, ye yantikaka diaka kutuba kwa bau ya telemaka na sika yina: Yai ikele mosi ya bau.

⁷⁰Kansi yand buyaka diaka, Nanima ntangu ndambu bau ya telemaka na sika yina tubaka diaka kwa Petelo: Kieleka, nge ikele mosi ya bau, kadi nge ikele mwisi Ngalili mpe.

⁷¹Yandi yantikaka kudi tula ndola ye kudia ndefi: Mono zaba muntu yai ve ya beno ikele kutuba.

⁷²Nswalu nsusu dilaka mbala ya zole. Petelo bambukaka mambu ya Yesu tubaka kwa yandi: Ntete na nsusu dila mbala zole, nge tabu ya mono mbala tatu. Bu yandi banzaka sambu na yo, yandi dilaka.

Malako 15

Yesu funduswa kwa Pilatu

¹Na suka yonso bambuta banganga ye bambuta ya bantu ye bansoniki ye bamfundisi yonso tubanaka mu kinsweki, ye kangaka Yesu ye nataka yandi ye yekulaka yandi kwa Pilatu. *Mat. 27:1, 11; Luk. 23:1; Yoa. 18:28*

²Pilatu yuvulaka yandi: Nge ikele Ntinu ya baYuda ? Yandi vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nge imene kutuba yo.

³Bambuta banganga fundaka yandi na mambu mingi.

⁴Pilatu yuvulaka yandi diaka kutuba: Nge vutula ndinga ve ? Tala, mambu mingi ya bau funda nge.

⁵Kansi Yesu vutulaka ndinga ta fioti ve, sambu na yai Pilatu yitukaka mingi.

⁶Mu bilumbu ya fete yandi vandaka na kifu ya bikila bau muntu mosi ya boloko, konsonani ya bau lombaka. *Mat. 27:16; Luk. 23:18; Yoa. 18:39*

⁷Kuna vandaka muntu ya bingwaka Balaba, bau kangaka yandi sikamosi na batomboki, mu tomboka ya bau, bau kufwaka bantu.

⁸Kibuka kwendaka, ye yantikaka kulomba yandi kusadila bau bonso yandi sadilaka bau ntete.

⁹Kansi Pilatu vutulaka kutuba kwa bau: Beno zola mono kubikila beno Ntinu ya baYuda ?

¹⁰Kadi yandi zabaka bambuta banganga yekulaka yandi sambu na kimpala.

¹¹Kansi bambuta banganga tubaka kwa kibuka, kulomba yandi kubikila bau Balaba. *Bis. 13:14*

¹²Pilatu vutulaka ye tubaka kwa bau: Buna mono tasala nki kwa yandi ya beno binga Ntinu ya baYuda ?

¹³Bau bokaka diaka: Koma yandi va kulunsi!

¹⁴Buna Pilatu tubaka kwa bau: Nki mbi ya yandi salaka ? Kansi bau bokaka ngolo ya luta: Koma yandi va kulunsi!

¹⁵Pilatu zolaka kusala bonso kibuka zolaka, yandi bikilaka bau Balaba, ye yekulaka Yesu kukomwa va kulunsi, bu yandi imene kubula yandi. *Yoa. 19:1*

Bau sadila Yesu mbi

¹⁶Basoldat twalaka yandi mu kiazala ya nzo ya ntinu, bau kutikisaka kibuka yamvimba ya basoldat. *Mat. 27:27; Luk. 23:26; Yoa. 19:16*

¹⁷Bau vwatisaka yandi kazaku ya mpumbu, bau salaka mpu ya nsende, ye tulaka yo va ntu ya yandi. *Yoa. 19:2*

¹⁸Bau yantikaka kupesa yandi mbote: Vanda na kiese, ntinu ya baYuda!

¹⁹Bau bulaka yandi tutu va ntu, bau losilaka yandi mate, ye fukamaka ye sambilaka yandi. *Yes. 50:6*

²⁰Bu bau imene kuseka yandi, bau katulaka kazaku ya mpumbu, ye vwatisaka yandi mvwatu ya yandi. Bau basisaka yandi, kukoma yandi va kulunsi.

Bau koma yandi va kulunsi

²¹Muntu mosi lutaka mu nzila, Simoni muKilene, yandi katukaka na nseke, tata ya Alesandelo ye Lufu. Bau simbaka yandi kunatila yandi kulunsi.

²²Bau kwendaka na sika ya Ngolongota, tendula ya yo ikele: Sika ya mukuwa ya ntu.

²³Bau pesaka yandi vinia sikamosi na mile, kansi yandi bakaka yo ve. *Mat. 27:34; Luk. 23:33; Yoa. 19:18*

²⁴Bau komaka yandi va kulunsi, bau kabanaka mvwatu ya yandi, ye bulaka njeke sambu na yau, na muntu na muntu lenda kubaka ya yandi. *Nk. 22:18*

²⁵Yo vandaka lokula uvwa ya bau komaka yandi va kulunsi.

²⁶Nsonokono ya kufunda yandi, sonukwaka va zulu: NTINU YA BAYUDA.

²⁷Sikamosi na yandi bau komaka bantani zole va kulunsi, mosi na diboko kibakala ya yandi, ye mosi na diboko kinkento ya yandi. *Yes. 53:12; Mat. 27:38; Luk. 23:33; Yoa. 19:18*

²⁸Yai manisaka masonukwa ya tubaka: Bau tangaka yandi sikamosi na bankwa mbi.

²⁹Bantu ya lutaka na nzila tubaka mbi sambu na yandi, bau nikisaka ntu ya bau, kutuba: Sia! Nge ya pasula tempelo ye tunga yo diaka mu bilumbu tatu, *Mal. 14:58; Yoa. 2:19; Mat. 27:39; Luk. 23:35, 39*

³⁰divulusa ye kulumuka tuka kulunsi.

³¹Bonso mpe bambuta banganga sakanaka yandi, bau ye bansoniki, ye tubaka: Yandi vulusaka bankaka, kansi yandi lenda kudi vulusa ve.

³²Bika Klisto Ntinu ya baIsaeli kulumuka ntangu yai tuka kulunsi, na beto lenda kumona ye kukwikila. Ye bau ya komwaka na yandi va bakulunsi fingaka yandi mpe.

Lufwa ya Yesu

³³Bu lokula kumi ye zole lungaka, tombe kubwaka va ntoto yonso ti lokula tatu. *Mat. 27:45; Luk. 23:44; Yoa. 19:28*

³⁴Mu lokula tatu Yesu bokaka mu ndinga ya nene: Eloi, Eloi, lama sabakatani? Tendula ya yo ikele: Nzambi ya mono; Nzambi ya mono, sambu na nki nge imene kubika mono? *Nk. 22:1*

³⁵Bankaka ya telemaka sika yina, bu bau kuwaka yo, tubaka: Tala, yandi ikele kubinga Elia.

³⁶Ye mosi kwendaka ntinu, ye fulusaka eponge na vinia ya ndudi, ye tulaka yo va tutu, ye pesaka yandi kunwa, kutuba: Bika beto mona kana Elia takwiza kukatula yandi.

³⁷Yesu bokaka mu ndinga ya nene, ye pesaka mpeve ya yandi.

³⁸Buna ngumbu ya tempelo pasukaka ndambu zole tuka zulu ti nansi. *2 Mose 26:31; Mat. 27:51; Luk. 23:45, 47*

³⁹Bu nkuluntu ya soldat ya telemaka sika yina nantwala ya yandi; monaka, na yandi pesaka mpeve ya yandi, yandi tubaka: Kieleka muntu yai ikele Mwana ya Nzambi.

⁴⁰Kuna vandaka mpe bankento ya talaka ntama. Nakati ya bau vandaka Malia mwisi Mangadala, ye Malia, ngudi ya Yakobi ya fioti ye Yose, ye Salome. *Mat. 27:55; Luk. 23:48*

⁴¹Bu yandi vandaka mu Ngalili, bau landaka yandi ye sadilaka yandi; bankento mingi yankaka mpe tombokaka na yandi ku Yelusale *Luk. 8:2*

Bau kuzika yandi

⁴²Bu nkokila kubwaka, sambu na yo vandaka kilumbu ya yidika, ikele kilumbu ya ntete ya luvundu. *Mat. 27:57; Luk. 23:50; Yoa. 19:38*

⁴³Yosefi, mwisi Alimataya, yandi ikele mfundisi ya luzitu, yandi kibeni mpe vingilaka kimfumu ya Nzambi, yandi kwendaka na kikesa kwa Pilatu, ye lombaka nitu ya Yesu.

⁴⁴Kansi Pilatu yitukaka, kana yandi imene kufwaka. Yandi bingaka nkuluntu ya basoldat, yandi yuvulaka yandi, kana yandi imene kufwa ntama.

⁴⁵Bu yandi zabaka yo na nkuluntu ya basoldat, yandi pesaka mvumbi kwa Yosefi.

⁴⁶Yandi sumbaka lele ya lino, ye yandi kulumunaka yandi, ye zingila yandi na lele ya lino, ye tula yandi mu ndiamu ya timwaka mu ditadi, ye nengumuna ditadi va mwelo ya ndiamu.

⁴⁷Kansi Malia, mwisi Mangadala, ye Malia ngudi ya Yose, talaka sika bau tulaka yandi.

Malako 16

Bankento kwenda ku ndiamu

¹Bu kilumbu ya luvundu imene kuluta, Malia mwisi Mangadala, ye Malia ngudi ya Yakobi, ye Salome sumbaka bima ya nsunga ya mbote, na bau lenda kwenda kusita yandi. *Yoa. 20:1; Mat. 28:1; Luk. 24:1*

²Suka yonso mu kilumbu ya ntete ya lumingu bau kwizaka ku ndiamu, bu ntangu imene kubasika.

³Bau tubanaka: Nani tanengumunina beto ditadi tuka mwelo ya ndiamu ?

⁴Kansi bu bau talaka, bau monaka ditadi dinengumuna, kadi yo vandaka kuluta nene.

⁵Bu bau kotaka mu ndiamu, bau monaka muntu vanda na diboko kibakala, ya vwata lele ya nda ya mpembe; ye bau yitukaka.

⁶Yandi tubaka kwa bau: Yituka ve. Beno sosa Yesu mwisi Nazaleti, ya bau komaka va kulunsi. Yandi imene kifulukiswa, yandi ikele awa ve, tala sika ya bau tulaka yandi.

⁷Kansi kwenda kutuba kwa banlonguki ya yandi ye Petelo, yandi ikele kwenda nantwala na beno ku Ngalili. Kuna beno tamona yandi, bonso yandi tubaka kwa beno. *Mal. 14:28; Bis. 1:3; 13:31; 1 Kol. 15:5*

⁸Ye bau basikaka nswalu, ye tinaka tuka ndiamu, kadi boma ye zakama kubwilaka bau. Bau tubaka ndinga kwa muntu ve, kadi bau vandaka na boma.

Yesu monikaka kwa Malia mwisi Mangadala

⁹Bu Yesu fulukiswa na suka mu kilumbu ya ntete ya lumingu, yandi monikaka ntete kwa Malia mwisi Mangadala, tuka yandi, yandi basisaka bampeve mbi nsambwadi. *Yoa. 20:14*

¹⁰Yandi kwendaka kutuba kwa bau ya vandaka na yandi, bu bau vanda na ntantu ye kudila.

¹¹Bu bau kuwaka, yandi ikele na moyo ye yandi imene kumonika kwa yandi, bau kwikilaka ve.

Yesu kumonika kwa banlonguki zole

- 12** Kulanda mambu yai, yandi monikaka mutindu yankaka kwa zole ya bau, bu bau tambulaka mu nsi. *Luk. 24:13*
- 13** Bau mpe kwendaka kutuba yo kwa bau ya bikaka, kansi bau mpe kwikilaka ve, Yesu monika kwa banlonguki kumi ye mosi
- 14** Nanima yandi monikaka kwa kumi ye mosi, bu bau vandaka na meza; ya ndisemaka bau sambu na konda lukwikilu ya bau ye ngolo ya ntima ya bau, sambu na bau kwikilaka ve bau ya monaka yandi, bu yandi imene kufulukiswa. *Luk. 24:36; Yoa. 20:19; 1 Kol. 15:7*
- 15** Yandi tubaka kwa bau: Beno kwenda ku nsi yonso, ye samuna nsamu mbote kwa nsemono yamvimba. *Mat. 28:19*
- 16** Konsonani ya kwikila ye botikwa, tavuluswa, kansi ya kwikila ve, tabediswa. *Yoa. 3:18*
- 17** Ye bidimbu yai talanda bau ya kwikila. Mu nkumbu ya mono bau tabasisa bampeve mbi, bau tatuba mu tudimi yampa. *Luk. 10:17; Bis. 5:16; 8:7; 16:18*
- 18** Bau tanangula banioka ye kana bau kunwa bima ya lenda kufwa bau, yo tasala bau mbi ta fioti ve, bau tatula maboko va bambevo, ye bau tabeluka. Yandi kwenda mu zulu
- 19** Buna bu Mfumu Yesu imene kutuba kwa bau, yandi bakwaka ku zulu, ye vandaka na diboko kibakala ya Nzambi. *Luk. 24:50*
- 20** Bau kwendaka ye samunaka sika yonso, ye Mfumu salaka sikamosi na bau, ye siamisaka mambu mu bidimbu ya landila yau. Amen. *Bis. 14:3; Eb. 2:4*

Luka

Luka 1

Luyantiku

¹Bantu mingi imene kumeka kusonika nsamu, ya mambu ya imene kumaniswa nakati na beto,

²mpilamosi bau pesaka yo kwa beto, bau ya vandaka bantemo ya monaka, ye basielo ya mambu tuka luyantiku.

³Sambu na yai mono mpe, bu mono imene kulanda mambu yonso tuka luyantiku, mono banzaka ikele mbote kusonika kwa nge, Teofilo ya luta mbote, mambu mpilamosi yo landana, *Bis. 1:1*

⁴na nge lenda kuzaba kieleka mambu yina ya nge longwaka.

Lubutuku ya Yoane mbotiki samunwa

⁵Mu bilumbu ya Elode, ntinu ya Yuda, nganga vandaka, nkumbu ya yandi Zakalia, mu kabu ya Abia, nkento ya yandi ikele muntu ya kikanda ya Alona, nkumbu ya yandi Elisabeti. *1 Lus. 24:10, 19*

⁶Bau zole vandaka balunungu nantwala ya Nzambi, bau tambulaka mu nsikudukusu yonso ye ndinga ya Mfumu, bau konda kusembwa.

⁷Bau vandaka ve na mwana, sambu na Elisabeti vandaka sita; bau zole nunaka mu mvu ya bau.

⁸Ye yo vandaka, bu yandi vandaka kusala kisalu ya kinganga nantwala ya Nzambi mu lulandu ya kabu ya yandi,

⁹bonso ikele kifu ya kisalu ya kinganga, kisalu ya yandi vandaka kukota mu tempelo ya Mfumu ye kukwika bima ya mfwitila mwisi. *2 Mose 30:7; Eb. 9:6*

¹⁰Kibuka yonso ya bantu vandaka kulomba nanganda mu lokula ya mfwitila mwisi. *3 Mose 16:17*

¹¹Ye kuna monikaka kwa yandi wanjo ya Mfumu, yandi telemaka na diboko kibakala ya zikwa ya mfwitila mwisi.

¹²Ye bu Zakalia monaka yandi, yandi titaka; boma simbaka yandi.

¹³Kansi wanjo tubaka kwa yandi: Zakalia, vanda na boma ve, kadi lombilu ya nge imene kuwakana ye nkento ya nge Elisabeti tabutila nge mwana bakala, nge tabinga nkumbu ya yandi Yoane.

¹⁴Ye nge tayangalala ye vanda na kiese, ye bantu mingi tayangalala sambu na lubutuku ya yandi,

¹⁵kadi yandi tavanda yanene nantwala ya Mfumu, yandi takunwa vinia ve keti bima ya ngolo, kansi yandi tafuluka na Mpeve Yanlongo, tuka ntangu ya yandi tabutukwa. *4 Mose 6:3; Mfund. 13:4; Yel. 1:5*

¹⁶Yandi tapindula bana mingi ya Isaeli kwa Mfumu, Nzambi ya bau. *Yes. 25:6*

¹⁷Yandi kibeni taluta nantwala ya luse ya yandi mu mpeve ye ngolo ya Elia, kupindudisa mintima ya batata kwa bana; ye bakolami kwa ngangu ya balunungu, kuyidikila Mfumu bantu ya yidikwa. *Malaki 4:5; Mal. 9:12*

¹⁸Zakalia tubaka kwa wanjo: Mpila nki mono tazaba yai, sambu na mono imene kununa, ye nkento ya mono mpe imene kununa mvu mingi ? *1 Mose 17:17*

¹⁹Wanjo vutulaka kutuba kwa yandi: Mono ikele Ngabileli ya telema nantwala ya Nzambi; mono fidiswa kutuba kwa nge ye samuna kwa nge nsamu yai ya mbote.

²⁰Tala, nge tavanda baba ye talenda kutuba ve, ti na lumbu yina ya mambu yai tamaniswa, sambu na nge kwikila ve ndinga ya mono, yau tamaniswa mu ntangu ya yau.

²¹Bantu vingilaka Zakalia ye bau yitukaka, sambu na yandi vandaka ntama mu tempelo,

²²Kansi bu yandi basikaka, yandi lendaka kutuba kwa bau ve; bau zabaka, yandi imene kumona mona-meso mu tempelo, sambu na yandi bikaka ve kulabisa bau ye vandaka baba.

²³Yo vandaka bu bilumbu ya ksalu ya yandi lungaka, yandi kwendaka ku nzo ya yandi.

²⁴Bu bilumbu yina lutaka, buna Elisabeti, nkento ya yandi yimitaka, yandi diswekaka ngonda tanu, kutuba:

²⁵Mfumu imene kusadila mono mpilayai, mu bilumbu yina ya yandi tala mono sambu na katula nsoni ya mono nakati na bantu. *1 Mose 30:23*

Lubutuku ya Yesu samunwa

²⁶Mu ngonda ya sambanu wanjo Ngalileli fidiswaka tuka Nzambi ku mbanza ya Ngalili, nkumbu ya mbanza Nazaleti,

²⁷kwa nkento ya zaba bakala ve, ya silwa kwa bakala, nkumbu ya yandi Yosefi, ya nzo ya Davidi, nkumbu ya nkento ya zaba bakala ve, ikele Malia. *Mat. 1:18*

²⁸Wanjo kwizaka kwa yandi, ye tubaka: Vanda na kiese nakati ya bankento, nge imene kumona nlemvo mingi, Mfumu ikele na nge.

²⁹Kansi yandi titaka mingi sambu na mambu yina, yandi yindulaka, pesa ya mbote yai ikele mutindu nki ?

³⁰Wanjo tubaka kwa yandi: Malia, vanda na boma ve, sambu na nge imene kumona nlemvo na Nzambi.

³¹Tala, nge tayimita mu divumu ye buta mwana bakala, nge tabinga nkumbu ya yandi YESU. *Yes. 7:14; Mat. 1:21; Luk. 2:21*

³²Yandi tavanda ya nene ye tabingwa Mwana ya Nzambi Mpungu ye Mfumu Nzambi tapesa yandi kiti ya nkembo ya tata ya yandi Davidi.

³³Yandi tavanda ntinu ya nzo ya Yakobi mvu ya mvu, kimfumu ya yandi ikele na nsuka ve. *1 Lus. 17:14; Nk. 45:6; 89:25; Yel. 23:5; Dan. 2:44; Mika 4:7*

³⁴Malia tubaka kwa wanjo: Mpila nki yo tavanda, sambu na mono kuzaba bakala ve ?

³⁵Wanjo vutulaka ye tubaka kwa yandi: Mpeve Yanlongo takwiza va nge ye ngolo ya Nzambi Mpungu tafika nge, mpilayai yandi ya nlongo ya nge tabuta, tabingwa Mwana ya Nzambi.

³⁶Tala Elisabeti, kibutu ya nge, yandi mpe imene kuyimita mwana bakala mu ndununu ya yandi, yai ikele ngonda ya sambanu na yandi ya bingwa sita.

³⁷Kansi kwa Nzambi kima ikele ve, ya konda kusalwa. *Yel. 32:17; Mat. 19:26*

³⁸Kansi Malia tubaka: Tala, mpika nkento ya Mfumu. Bika yo vanda kwa mono bonso mu mambu ya nge. Ye wanjo katukaka na yandi.

Malia kwenda kutala Elisabeti

³⁹Malia telemaka mu bilumbu yina ye kwendaka nswalu ku ntoto ya bamongo mu mbanza ya Yuda;

⁴⁰yandi kotaka mu nzo ya Zakalia ye pesaka Elisabei mbote.

⁴¹Yo vandaka bu Elisabeti kuwa kupesa ya mbote ya Malia, mwana tambulaka mu divumu ya yandi, ye Elisabeti fulukaka na Mpeve Yanlongo,

⁴²yandi bokaka mu ndinga yanene ye tubaka: Nge sakumunwa nakati ya bankento ye mbutu ya kivumu ya nge ikele kusakumunwa.

⁴³Yai ikele mpila nki, na ngudi ya Mfumu ya mono imene kwiza kwa mono ?

⁴⁴Kadi tala, bu ndinga ya nge ya pesa mbote kotaka mu makutu ya mono, mwana tambulaka mu divumu ya mono na kiese.

⁴⁵Kiese ikele na yandi ya imene kukwikila, kadi mambu yonso ya Mfumu tubaka kwa yandi tamaniswa.

⁴⁶Malia tubaka: Mwela ya mono ikele kuzitisa Mfumu,

⁴⁷mpeve ya mono ikele kuyangalala mu Nzambi, Mvulusi ya mono;

- ⁴⁸kadi yandi monaka dikulumusa ya mpika nkento ya yandi, kadi tala, tuka ntangu yai mbandu yonso tabinga mono nkwa kiese. *1 Sam. 1:11; 1 Mose 30:13*
- ⁴⁹Kadi Nkwa Ngolo imene kusadila mono mambu yanene, nkumbu ya yandi ikele yanlongo.
- ⁵⁰Nkenda ya yandi ikele kwa bambandu na bambandu va bau ya vumina yandi. *2 Mose 20:6; Nk. 103:17*
- ⁵¹Yandi songaka ngolo na diboko ya yandi; yandi mwangisaka bankwa lulendo mu mabanza ya ntima ya bau. *Nk. 33:10; Yes. 51:9; 52:10; 1 Pet. 5:5*
- ⁵²Yandi imene kulumusa bankwa ngolo na bakiti ya bau; ye tombola bau ya dikulumusa. *1 Sam. 2:7; Yobi 5:11; Nk. 113:6*
- ⁵³Yandi yukutisaka bau ya vandaka nzala na bima ya mbote; bamvwama yandi sindikaka bau maboko mpamba. *1 Sam. 2:5*
- ⁵⁴Yandi imene kusadila sielo ya yandi Isaeli, na yandi lenda kubambuka nkenda ya yandi, *Yes. 41:8; Yel. 31:3, 20*
- ⁵⁵mpilamosi yandi tubaka kwa batata ya beto, kwa Abalahami ye kwa nkuna ya yandi mvu ya mvu. *1 Mose 17:19*
- ⁵⁶Ye Malia vandaka na yandi kiteso ya ngonda tatu, ye vutuka ku nzo ya yandi.
Lubutuku ya Yoane mbotiki
- ⁵⁷Bu ntangu ya Elisabeti ya bu: ta kulungaka; yandi butaka mwana bakala.
- ⁵⁸Bamfinangani ya yandi ye babutu ya yandi kuwaka, Mfumu imene kusonga nkenda ya yandi yanene kwa yandi; bau yangalalaka na yandi.
- ⁵⁹Yo vandaka mu kilumbu ya nana, bau kwizaka kuzenga mwana, bau bingaka yandi Zakalia, nkumbu ya tata ya yandi, *1 Mose 17:12*
- ⁶⁰Kansi ngudi ya yandi vutulaka ye tubaka: Yai ve, kansi yandi tabingwa Yoane.
- ⁶¹Bau tubaka kwa yandi: Mu kibutu ya nge ikele muntu ve ya bingwa nkumbu yai.
- ⁶²Kansi bau labisaka tata ya yandi, nki nkumbu yandi zola kubinga mwana.
- ⁶³Yandi lombaka dibaya ya sonika, ye sonikaka, ye tubaka: Nkumbu ya yandi ikele Yoane. Ye bau yonso yitukaka.
- ⁶⁴Nswalu munoko ya yandi ye ludimi ya yandi kangukaka, ye yandi tubaka, ye sakumunaka Nzambi.
- ⁶⁵Ye boma kubwilaka bamfinanangani ya bau yonso, ye mambu yai yonso mwanganaka mu ntoto yonso ya bamongo ya Yuda.

⁶⁶Bau yonso ya kuwaka yau lundaka yau mu mintima ya bau, kutuba: Mpila nki mwana yai tavanda ? Kadi diboko ya Mfumu vandaka na yandi.

⁶⁷Tata ya yandi Zakalia fulukaka na Mpeve Yanlongo, yandi bikulaka, kutuba:

⁶⁸Mfumu Nzambi ya Isaeli, ikele Nkwa Lusakumunu, kadi yandi kwiza kutala bantu ya yandi ye sadila bau nkudulu; *Luk. 2:30*

⁶⁹yandi nangulaka mpoka ya mpulusu kwa beto mu nzo ya sielo ya yandi Davidi, *Nk. 132:17*

⁷⁰—bonso yandi tubaka mu munoko ya bambikudi ya yandi ya nlongo tuka luyantiku ya ntangu— *Yel. 25:5*

⁷¹sambu na kuvulusa beto na bambeni ya beto, ye na maboko ya bau yonso ya ikele na beto makasi,

⁷²ye kusongaka nkenda kwa batata ya beto ye kubambuka luwawanu ya yandi ya nlongo, *Yel. 31:31; 1 Mose 22:16; Nk. 105:8*

⁷³ikele ndefi ya yandi kudiaka kwa tata ya beto Abalahami,

⁷⁴kupesa kwa beto, na beto lenda kuvuluswaka na maboko ya bambeni ya beto, na beto tasadila yandi na kutita ve,

⁷⁵mu nlongo ye mu lunungu nantwala ya yandi mu bilumbu ya beto yonso. *1 Pet. 1:15*

⁷⁶Kansi nge, mwana, tabingwa mbikudi ya Nzambi Mpungu, kadi nge takwenda nantwala ya luse ya Mfumu, kuyidikila nzila ya yandi, *Malaki 3:1*

⁷⁷ye kupesa ngangu ya mpulusu kwa bantu ya yandi, mu mvidisilu ya masumu ya bau, *Luk. 3:3*

⁷⁸sambu na ntima ya nkenda ya Nzambi ya beto; buna ntangu tuka zulu imene kwiza kutala beto,

⁷⁹kukienzudila bau ya ikele kuvanda mu mpimpa ye mu kini ya lufwa, ye kusonga makulu ya beto mu nzila ya yenge. *Yes. 9:2; 42:7; 60:1*

⁸⁰Ye mwana kulaka ye kwizaka ngolo mu mpeve ye vandaka mu nsi ya mpamba ti na kilumbu ya songwa kwa Isaeli. *Luk. 2:40*

Luka 2

Lubutuku ya Yesu

¹Yo vandaka mu bilumbu yina. Kaisali Augustu, fidisaka nsiku na bantu yonso sonama.

²Sonama yai ikele yantete, bu Kilenio vandaka nyadi ya Silia.

- ³Bau yonso kwendaka kudisonikisa muntu na muntu na mbanza ya yandi.
- ⁴Yosefi katukaka na Ngalili na mbanza ya Nazaleti, yandi kwendaka mpe ku Yuda ku mbanza ya Davidi ya bingwa Betelemi, kadi yandi vandaka muntu ya nzo ye kikanda ya Davidi, *1 Sam. 16:4; Mika 5:2; Mat. 1:1; Yoa. 7:42*
- ⁵sambu na kusonikisa nkumbu ya yandi ye Malia, ya silwaka kwa yandi ya vandaka na divumu.
- ⁶Yo vandaka bu bau vandaka kuna, bilumbu ya yandi ya buta lungaka.
- ⁷Yandi butaka mwana bakala ya yandi yantete ye zingilaka yandi lele, ye tulaka yandi mu edilu ya bambizi, kadi sika vandaka ve sambu na bau mu nzo ya banzenza. *Mat. 1:25*

Bemvungi sambila Yesu

- ⁸Mu ntoto yina vandaka bamvungi kuvanda na nseke, ye kukenga mameme ya bau mu mpimpa.
- ⁹Tala, wanjo ya Mfumu telemaka mfinama kwa bau, ye nkembo ya Mfumu tentina ye zungudilaka bau, ye bau monaka boma mingi.
- ¹⁰Wanjo tubaka kwa bau: Vanda na boma ve; kadi tala, mono samuna kwa beno nsamu ya mbote ya kiese mingi, yo tavanda kwa bantu yonso;
- ¹¹kadi kilumbu yai beno butilwa Mvulusi mu mbanza ya Davidi, yandi ikele Klisto Mfumu.
- ¹²Kidimbu kwa beno ikele yai. Beno tamona mwana fioti zingilwa lele ye lala mu edilu ya bambizi.
- ¹³Ye nswalu kuna vandaka sikamosi na wanjo kibuka yanene ya banjo ya zulu kusika Nzambi, kutuba:
- ¹⁴Nkembo kwa Nzambi mu zulu ya zulu, ye yenge va ntoto nakati na bantu ya yangidisa yandi. *Yes. 57:19; Ef. 2:17; Luk. 19:38*
- ¹⁵Yo vandaka bu banjo kwendaka kuvutuka ku zulu; bamvungi tubanaka: Bika beto kwenda ti na Betelemi, beto tala mambu yai ya kubwaka ya Mfumu imene kuzabisa beto.
- ¹⁶Bau kwizaka nswalu ye monaka Malia ye Yosefi ye mwana fioti lala mu edilu ya bambizi.
- ¹⁷Bu bau monaka yandi, bau songaka mambu yina ya tubwaka kwa bau, sambu na mwana yai.
- ¹⁸Ye bau yonso ya kuwaka yo yitukaka sambu na mambu yina ya bamvungi tubaka kwa bau.
- ¹⁹Kansi Malia lundaka mambu yai yonso ye yindulaka yau mu ntima ya yandi.

²⁰Ye bamvungi vutukaka kukembila ye kusika Nzambi sambu na mambu yonso ya bau kuwaka ye monaka, bonso yo tubwaka kwa bau.

²¹Bu bilumbu nana lungaka sambu na kuzenga yandi, nkumbu ya yandi bingwaka YESU, yina ya wanjo tubaka ntete ngudi ya yandi yimitaka yandi. *Mat. 1:25*

Yandi natwa mu tempelo

²²Bu bilumbu ya divedisa lungaka, mpilamosi ikele nsiku ya Mose, bau tombokaka na yandi ku Yelusalemi kupesa yandi kwa Mfumu,

²³bonso yo imene kusonama mu nsiku ya Mfumu: Konso mwana bakala yantete ya butuka tabingwa ya nlongo kwa Mfumu, *2 Mose 13:13; 4 Mose 3:13*

²⁴ye kupesa nkailu ya yokwa mpilamosi yo tubwaka mu nsiku ya Mfumu: Mayembe ya mfinda zole keti bana zole ya mayembe. *3 Mose 12:6*

Simeoni sakumuna Yesu

²⁵Tala, mu Yelusalemi vandaka muntu, nkumbu ya yandi Simeoni, muntu ya lunungu ye ya vumina Nzambi, yandi vingilaka mbombolo ya Isaeli, ye Mpeve Yanlongo vandaka va yandi.

²⁶Yandi zaikuewaka na Mpeve Yanlongo, na yandi tamona lufwa ve, ti yandi mona Klisto ya Mfumu.

²⁷Yandi kwizaka mu Mpeve ku tempelo. Ye bu tata ye ngudi kotaka na Yesu Mwana sambu na kusadila yandi mpilamosi vandaka kifu ya nsiku,

²⁸buna yandi bakaka yandi na maboko ya yandi, ye sakumunaka Nzambi ye tubaka:

²⁹Mfumu, ntangu yai nge ikele kubika mpika ya nge kwenda na yenge, bonso mu mambu ya nge. *1 Mose 46:30*

³⁰Kadi meso ya mono imene kumona mpulusu ya nge, *Luk. 1:68*

³¹ya nge imene kuyidika nantwala na luse ya bantu yonso. *Nk. 98:2; Yes. 52:10; Luk. 3:6*

³²Ikele mwini ya zaikuswa kwa bapaien, ye nkembo kwa bantu ya nge Isaeli. *Yes. 49:6; Bis. 13:47*

³³Tata ya yandi ye ngudi ya yandi yitukaka sambu na mambu ya tubwaka sambu na yandi.

³⁴Simeoni sakumunaka bau, ye tubaka kwa Malia, ngudi ya yandi: Tala mwana yai ikele kutulwa sambu na kubwa ye kutelemisa ya bantu mingi mu Isaeli ye kidimbu ya bau tatuba mbi sambu na yo. *Yes. 28:16; Mat. 21:44; Bis. 28:22*

³⁵Ye mbele tatobola mwela ya nge, na mabanza ya mintima mingi tazaikuswa. *Yoa. 19:25*

Ana sakumunaka Yesu

³⁶Kuna vandaka Ana, mbikudi ya nkento, mwana ya Fanueli mu kikanda ya Aseli. Yandi vandaka mvu mingi, yandi vandaka na bakala ya yandi mvu nsambwadi tuka kindumba ya yandi.

³⁷Yandi ikele fwola, ya lunga mvu makumi nana ye iya, Yandi bikaka tempelo ve, kansi yandi sadilaka Nzambi mu kubuya ya madia ye lombilu mpimpa ye mwini.

³⁸Na lokula yina yandi kwizaka ye pesaka Nzambi matondo, ye tubaka sambu na yandi kwa bau yonso ya vingila nkudulu ya Yelusalemi.

³⁹Bu bau manisaka mambu yonso bonso ikele nsiku ya Mfumu, bau vutukaka ku Ngalili ku mbanza ya bau Nazaleti. *Mat. 2:19*

⁴⁰Mwana kulaka, ye kwizaka ngolo, fuluka na ngangu, ye nlemvo ya Nzambi vandaka va yandi. *Luk. 1:80*

Yosefi ye Malia ye Yesu kwenda ku Pake mu Yelusalemi

⁴¹Tata ye ngudi ya yandi kwendaka mvu na mvu ku Yelusalemi, ku fete ya Pake. *2 Mose 23:15, 17; 34:23*

⁴²Bu yandi vandaka mvu kumi ye zole, bau tombokaka, bonso vandaka kifu ya fete.

⁴³Bu bau lungisaka bilumbu, bu bau vutukaka mwana Yesu bikaka nanima mu Yelusalemi, ye tata ya yandi ye ngudi ya yandi zabaka yo ve.

⁴⁴Bau banzaka, yandi ikele mu kibuka ya bau; bau kwendaka mu nzila kilumbu yamvimba, bau sosaka yandi nakati ya bibutu ya bau ye basabakani ya bau.

⁴⁵Bu bau monaka yandi ve, bau vutukaka ku Yelusalemi kusosa yandi.

⁴⁶Yo vandaka nanima na bilumbu tatu bu bau monaka yandi mu tempelo, yandi vandaka nakati ya banlongi kuwa ye kuyuvula bau.

⁴⁷Bau yonso ya kuwaka yandi yitukaka sambu na ngangu ya yandi ye mvutulu ya yandi.

⁴⁸Bu bau monaka yandi, bau yitukaka, ye ngudi ya yandi tubaka kwa yandi: Mwana, sambu na nki nge sadila beto mpilayai ? Tala, tata ya nge ye mono sosaka nge na ntantu.

⁴⁹Yandi tubaka kwa bau: Mpila nki beno sosaka mono ? Beno zaba ve, mono fwiti kuvanda mu nzo ya Tata ya mono ?

⁵⁰Bau zabaka ve mambu ya yandi tubaka kwa bau. *Luk. 9:45; 18:34*

⁵¹Yandi kulumukaka na bau, ye kwizaka ku Nazaleti, yandi lemvukaka bau, kansi ngudi ya yandi lundaka mambu yai yonso mu ntima ya yandi.

⁵²Yesu kulaka mu ngangu ye ntela ye nlemvo kwa Nzambi ye bantu.

Luka 3

Yoane mbotiki kwenda kulonga

¹Mu mvu kumi ye tanu ya luyalu ya Kaisali Tibelio, bu Pontio Pilatu yalaka mu Yuda, Elode yalaka mu Ngalili, mpangi ya yandi Filipino yalaka mu Itulaya ye nsi ya Takonite, ye Lisania yalaka mu Abilene, *Mat. 3:1; Mal. 1:1*

²Bu Anasi ye Kayafa vandaka banganga yanene, mambu ya Nzambi kwizaka kwa Yoane, mwana ya Zakalia, mu nsi ya mpamba. *Yoa. 11:49*

³Yandi kwizaka ku ntoto yamvimba ya zunga Yodani, ye samunaka mbotika ya mpindulu ya mabanza ku mvidisilu ya masumu,

⁴bonso yo imene kusonama mu nkanda ya mambu ya Yesaya, mbikudi: Ndinga mosi ikele kuboka mu nsi ya mpamba: Beno yidika nzila ya Mfumu, ye sungika tunzila ya yandi. *Yes. 40:3*

⁵Bandimba yonso tafuluswa ye bamongo yanene yonso ye bamongo fioti takulumuswa, ye yonso ya ikele nioka tasungama, ye nzila yambi tasalwa mbote;

⁶nsuni yonso tamona mpulusu ya Nzambi. *Yes. 52:10; Luk. 2:30*

⁷Mpilayai yandi tubaka kwa bibuka ya basikaka sambu na kubotikwa na yandi: Beno bana ya banioka ya makasi, nani longaka beno kutina makasi ya kwiza ?

⁸Beno buta mabundu ya lunga na mpindulu ya mabanza, ye beno yantika ve kutuba mu mintima ya beno: Beto ikele na Abalahami, tata ya beto. Kadi mono tuba kwa beno: Nzambi lenda na matadi yai kufulukisa bana kwa Abalahami. *Yoa. 8:39; Bis. 2:37*

⁹Ye ntangu yai soka ikele kulala na mianzi ya banti, mpilayai konso nti ya konda kubuta mabundu ya mbote tazengwa ye loswa mu tiya.

¹⁰Bibuka yuvulaka yandi kutuba: Buna nki beto fwiti kusala ?

¹¹Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Konsonani ya ikele na binkutu zole, bika yandi pesa kwa yandi ya konda kinkutu, ye konsonani ya ikele na madia, sala mpilayai mpe. *Yoa. 2:17; Yak. 2:15*

¹²Buna bafutisi kwizaka mpe kubotikwa, bau tubaka kwa yandi: Nlongi, nki beto fwiti kusala ?

¹³Yandi tubaka kwa bau: Beno lombamba ntalu yanene ve, kansi kaka yina ya beno zengwa;

¹⁴Basoldat mpe yuvulaka yandi kutuba: Beto mpe fwiti kusala nki ? Yandi tubaka kwa bau: Beno baka kima ya muntu na ngolo ve, beno funda muntu ve mu mambu ya luvunu, bika kifutu ya beno lunga.

¹⁵Ye bu bantu vingilaka, bau yonso banzaka mu mintima ya bau sambu na Yoane, kana yandi ikele Klisto; *Mat. 3:11; Mal. 1:17*

¹⁶Yoane vutulaka kutuba kwa bau yonso: Mono ikele kubotika beno mu masa, kansi ya luta mono ngolo ikele kwiza, nsinga ya nsampatu ya yandi, mono lunga ve kukangula yo, yandi tabotika beno mu Mpeve Yanlongo ye mu tiya; *Yoa. 1:26; Bis. 2:4; 11:15; 13:25; 19:4*

¹⁷vevomo ikele mu diboko ya yandi, ye yandi tasukula mbote sika ya yandi ya vevila, ye takutikisa nkeni ya ble mu lundulu ya yandi, kansi yandi tayoka mavevolo mu tiya ya konda kuzima.

Yoane tulwa mu boloko

¹⁸Mu mbombodolo mingi yankaka, yandi samunaka nsamu mbote kwa bantu.

¹⁹Kansi Yoane sembaka Elode, nyadi, sambu na Elodia, nkento ya mpangi ya yandi Filipino, ye sambu na mambu yonso yankaka yambi ya Elode salaka, *Mat. 14:3; Mal. 6:17*

²⁰buna yandi yikaka mambu yankaka mpe va yai. Yandi tudisaka Yoane mu boloko.

Yesu botikwa

²¹Yo vandaka bu bantu yonso botikwaka, Yesu mpe botikwaka ye kulomba, zulu kangukaka, *Mat. 3:13; Mal. 1:19*

²²Mpeve Yanlongo kulumukaka mu kifwani ya yembe va yandi, ye ndinga basikaka na zulu: Nge ikele mwana ya mono yazolwa, nge ikele kuyangidika mono. *Yes. 42:1; Yoa. 1:32*

Mbutukulu ya Yesu

²³Yesu kibeni vandaka mvu makumi tatu; bu yandi yantikaka kulonga, bau banzaka yandi ikele mwana ya Yosefi, mwana ya Eli,

²⁴mwana ya Matati, mwana ya Levi, mwana ya Maleki, mwana ya Yanai, mwana ya Yosefi,

²⁵mwana ya Matatia, mwana ya Amosi, mwana ya Nahumi, mwana ya Esli, mwana ya Nangai,

²⁶mwana ya Mahati, mwana ya Matatia, mwana ya Semei, mwana ya Yoseki, mwana ya Yoda,

²⁷mwana ya Yoanani, mwana ya Lesa, mwana ya Zelubabeli, mwana ya Salatieli, mwana ya Neli,

- ²⁸mwana ya Maleki, mwana ya Adi, mwana ya Kosami, mwana ya Elemedami, mwana ya Eli,
- ²⁹mwana ya Yesu, mwana ya Elieseli, mwana ya Yolimi, mwana ya Matati, mwana ya Levi,
- ³⁰mwana ya Simeoni, mwana ya Yuda, mwana ya Yosefi, mwana ya Yonami, mwana ya Eliakimi,
- ³¹mwana ya Melea, mwana ya Mena, mwana ya Matata, mwana ya Natani, mwana ya Davidi,
- ³²mwana ya Isai, mwana ya Obedi, mwana ya Boasi, mwana ya Salamone, mwana ya Nasoni,
- ³³mwana ya Aminadabi, mwana ya Adamini, mwana ya Alani, mwana ya Heseloni, mwana ya Pelesi, mwana ya Yuda,
- ³⁴mwana ya Yakobi, mwana ya Isaki, mwana ya Abalahami, mwana ya Tela, mwana ya Naholi,
- ³⁵mwana ya Saluki, mwana ya Lengu, mwana ya Faleki, mwana ya Ebeli, mwana ya Sela,
- ³⁶mwana ya Kanani, mwana ya Alafakasadi, mwana ya Semi, mwana ya Noa, mwana ya Lemeki,
- ³⁷mwana ya Metusala, mwana ya Hanoki, mwana ya Yaledi, mwana ya Malaleli, mwana ya Kanani,
- ³⁸mwana ya Enosi, mwana ya Seti, mwana ya Adami, mwana ya Nzambi.

Luka 4

Yesu pukumunwa na diable

- ¹Yesu fulukaka na Mpeve Yanlongo, yandi kutakaka na Yodani, ye twalwaka na Mpeve mu nsi ya mpamba. *Mat. 4:1; Mal. 1:12*
- ²Mu bilumbu makumi iya, yandi pukumunwaka na diable. Yandi kudiaka kima ve mu bilumbu yina, ye bu ya imene, yandi kuwaka nzala. *2 Mose 34:28; 1 Nt. 19:8*
- ³Ye diable tubaka kwa yandi: Kana nge ikele Mwana ya Nzambi, tuba kwa ditadi yai, na yo kituka dimpa.
- ⁴Yesu vutulaka kwa yandi: Yo imene kusonama: Muntu ikele kuvanda na moyo sambu na mampa kaka ve. *5 Mose 8:3*
- ⁵Diable tombokisaka yandi, ye songaka yandi bimfumu yonso ya nsi, mu ntangu fioti.

⁶Diable tubaka kwa yandi: Ngolo yai yonso ye nkembo ya yau, mono tapesa kwa nge, kadi yau imene kupeswa kwa mono, ye kwa konsonani ya mono zola, mono lenda kupeswa yau.

⁷Mpilayai kana nge sambila nantwala na mono, yina yonso tavanda ya nge.

⁸Ye Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi; Yo imene kusonama: Nge fwiti kusambila Mfumu Nzambi ya nge, ye nge fwiti kusadila yandi kaka. *5 Mose 6:13; 19:20*

⁹Yandi twalaka yandi ku Yelusalemi, ye tulaka yandi va nludi ya tempelo, ye tubaka kwa yandi: Kana nge ikele Mwana ya Nzambi, dilosa tuka awa ti nsi;

¹⁰kadi yo imene kusonama: Yandi tafidisa nge banjo ya yandi kukeba nge mbote.

¹¹Ye bau tanata nge va maboko ya bau, na nge tabula dikulu va ditadi ve. *Nk. 91:11*

¹²Yesu vutulaka kutuba kwa yandi: Yo tubwa: Pukumuna Mfumu Nzambi ya nge ve. *5 Mose 6:16*

¹³Bu diable manisaka mpukumunu yonso, yandi bikaka yandi ti ntangu ya lunga.

Yesu vutuka ku Ngalili

¹⁴Yesu vutukaka mu ngolo ya Mpeve ku Ngalili; nsangu ya yandi kwendaka mu nsi yina yonso ya zunga. *Yoa. 4:43; Bis. 10:37; Mat. 4:12; Mal. 1:14*

¹⁵Yandi longaka mu nzo ya bau ya sambilu, yandi kembiswa kwa bau yonso.

Yesu mu nzo ya sambilu mu Nazaleti

¹⁶Yandi kwiza ku Nazaleti sika ya yandi kulaka. Yandi kotaka mu nzo ya sambilu, bonso vandaka kifu ya yandi, mu kilumbu ya luvundu, yandi telemaka kutanga.

¹⁷Yandi peswaka nkanda ya mbikudi Yesaya, ye bu yandi imene kukangula nkanda, yandi monaka sika ya sonama:

¹⁸Mpeve ya Mfumu ikele va mono, kadi yandi imene kusita mono, kusamuna nsamu mbote kwa bansukami, yandi imene kufidisa mono kusamuna mpulusu kwa bampika; ye kumona kwa bampofo, ye kupeswa nzila kwa bau ya lwadiswa,

¹⁹ye samuna mvu ya Mfumu, ya lunga kubaka.

²⁰Yandi kangaka nkanda, ye vutulaka yo kwa sielo, ye vandaka; meso ya bantu yonso mu nzo ya sambilu talaka yandi.

²¹Yandi yantikaka kutuba kwa bau: Kilumbu yai, masonukwa yai imene kumaniswa mu makutu ya beno.

²²Bau yonso tubaka kitemo sambu na yandi, bau yitukaka sambu na mambu ya nlemvo ya basikaka na munoko ya yandi, bau tubaka: Yandi yai ikele mwana ya Yosefi ve ? *Mal. 6:2; Luk. 2:47; Yoa. 6:42; 7:46*

²³Yandi tubaka kwa bau: Kieleka, beno lenda kutuba kingana yai kwa mono: Munganga dibelula. Mambu yonso ya beto kuwaka, ya nge salaka mu Kapenaumi, sala yau awa mu ntoto ya nge mpe.

²⁴Ye yandi tubaka: Kieleka, mono tuba kwa beno: Mbikudi ikele kubakwa ve mu ntoto ya yandi.

²⁵Kansi mono tuba kwa beno mu kieleka: Bafwola mingi vandaka mu Isaeli mu bilumbu ya Elia, bu zulu kangamaka mvu tatu ye ngonda sambanu; bu malema vandaka mingi mu nsi yonso. *1 Nt. 17:1*

²⁶Kansi kwa mosi ve ya bau, Elia fidiswaka, kansi kwa fwola ya vandaka mu Salefeti, mu Sidoni.

²⁷Mu Isaeli vandaka bankwa bwazi mingi mu bilumbu ya Elisa, mbikudi, kansi mosi ya bau belulwaka ve, kansi Namani, muntu ya Silia. *2 Nt. 5:8*

²⁸Bu bau yonso mu nzo ya sambilu kuwaka mambu yai, bau fulukaka na makasi,

²⁹bau telemaka, ye basisaka yandi nanganda ya bwala, ye twalaka yandi ti mfinama ku dibulu va mongo ya bau tungaka bwala ya bau, na bau lenda kulosa yandi kuna.

³⁰Kansi yandi lutaka nakati na bau, ye kwendaka.

Yesu kwenda ku Kapenaumi

³¹Yandi kulumukaka ku Kapenaumi mbanza mu Ngalili. Ye yandi longaka bau mu bilumbu ya luvundu. *Mal. 1:21; Mat. 4:13*

³²Bau yitukaka sambu na malongi ya yandi, kadi mambu ya yandi vandaka ya ngolo. *Mat. 7:28*

Yandi belula mumu ya vandaka na mpeve ya sumuka

³³Mu nzo ya sambilu vandaka muntu, ya vandaka na mpeve ya sumuka ya mbi. Yandi bokaka mu ndinga yanene: *Mal. 1:23*

³⁴Ye tubaka: Nki mambu ikele na beto ye nge, nge Yesu ya Nazaleti ? Nge imene kwiza kufwa beto ? Mono zaba nge ikele nani, Nkwa Nlongo ya Nzambi.

³⁵Yesu sembaka yandi kutuba: Vanda napi, ye basika mu yandi. Ye bu mpeve ya mbi losaka yandi nakati ya bau, yandi basikaka tuka yandi, yo salaka yandi mambu ve.

³⁶Bau yonso yitukaka, ye bau tubanaka kutuba: Nki mambu yai ? Kansi mu luyalu ye ngolo yandi katula bampeve ya sumuka, ye yau basika.

³⁷Nsangu ya yandi kwendaka sika yonso ya zunga ya ntoto yina.

Yesu belula bukilo nkento ya Petelo, ye bankaka

³⁸Yandi telemaka ye katukaka na nzo ya sambilu, ye kotaka mu nzo ya Simoni, ye bukila nkento ya Simoni vandaka na fievre mingi, bau yuvulaka yandi sambu na yandi. *Mat. 8:14; Mal. 1:29*

³⁹Yandi telemaka mfinama na yandi, ye sembaka fievre; yo bikaka yandi, ye nswalu yandi telemaka kusadila bau,

⁴⁰Bu ntangu kotaka, bau yonso ya vandaka na bambevo ye bantu ya maladi ya mpila na mpila twalwaka kwa yandi, ye yandi tulaka bau maboko muntu na muntu, ye belulaka bau. *Mat. 8:16; Mal. 1:32*

⁴¹Bampeve ya mbi basikaka na bantu mingi, bau bokaka, kutuba: Nge ikele Mwana ya Nzambi. Yandi sembaka bau, ye bikaka bau kutuba ve, sambu na bau zabaka yandi ikele Klisto.

Yesu kwenda samuna mu bambanza yankaka

⁴²Bu kuma kia, yandi basikaka ye kwendaka ku sika ya mpamba. Bibuka sosaka yandi, ye kwizaka kwa yandi, ye tubaka kwa yandi, na yandi takatuka ve nakati na bau. *Mal. 1:35*

⁴³Yandi tubaka kwa bau: Mono fwiti kusamuna nsamu mbote ya kimfumu ya Nzambi mu bambanza yankaka. Kadi sambu na yai mono fidiswaka.

⁴⁴Yandi vandaka kusamuna mu banzo ya sambilu ya Ngalili.

Luka 5

Kusimba ya bambizi

¹Yo vandaka bu kibuka fietikisaka yandi, sambu na kuwa mambu ya Nzambi, yandi telemaka va mukidi ya mbu ya Ngenesaleti. *Mat. 4:18; Mal. 1:16*

²Yandi monaka babota zole vandaka mfinama na mukidi ya mbu; kansi bantambi ya mbizi imene kukatuka na yau, bau vandaka kusukula makonde ya bau.

³Yandi kotaka mu mosi ya babota, yina ya Simoni, ye yuvulaka yandi kutula yo tuka mukidi fioti. Yandi vandaka mu bota ye longaka, bibuka.

⁴Bu yandi imene kubika kulonga, yandi tubaka kwa Simoni: Tula yo na mudindu, beno tamba makonde ya beno sambu na kubaka bambizi. *Yoa. 21:6*

⁵Simoni vutulaka, ye tubaka: Mfumu, beto salaka mpimpa yamvimba, ye bakaka kima ve; kansi sambu na ndinga ya nge, mono tatamba konde.

⁶Bu bau salaka mpilayai, bau simbaka mbizi mingi, ye konde ya bau pasukaka. *Yoa. 21:6*

⁷Bau labisaka bampangi ya bau ya vandaka mu bota yankaka, sambu na kwiza kusadisa bau, ye bau kwizaka, ye fulusaka babota zole, ye yau yantikaka kudinda.

⁸Bu Simoni Petelo monaka yo, yandi fukamaka kwa makungunu ya Yesu, kutuba: Mfumu, katuka na mono kadi mono ikele nkwa masumu.

⁹Kadi yandi yitukaka ye yonso ya vandaka na yandi, sambu na kusimba ya mbizi ya bau simbaka,

¹⁰mpilayai Yakobi ye Yoane mpe, bana ya Zebedai, ya vandaka na Simoni. Yesu tubaka kwa Simoni: Vanda na boma ve, tuka ntangu yai nge tatamba bantu. *Yel. 16:16; Yeh. 47:9*

¹¹Bu bau twalaka babota ku simu, bau bikaka yau yonso ye landaka yandi.

Yesu belule nkwa bwazi

¹²Yo vandaka bu yandi vandaka mu mbanza mosi, tala, muntu ya fuluka na maladi ya bwazi, bu yandi monaka Yesu, yandi kubwaka va luse ya yandi, ye bombidilaka ye tubaka: Mfumu, kana nge zola, nge lenda kuvedila mono. *Mat. 8:1; Mal. 1:40*

¹³Yandi lambulaka diboko ya yandi ye valakanaka yandi, kutuba: Mono zola, vanda ya vedilwa. Bwazi bikaka yandi nswalu.

¹⁴Yandi sikidikisaka yandi, kutuba yo kwa muntu ve, kansi kwenda disonga kwa nganga, ye pesa nkailu sambu na beluka ya nge, bonso Mose sikidikisaka sambu na kitemo kwa bau. *3 Mose 14:2*

¹⁵Kansi nsangu lutaka kumwangana sambu na yandi; ye bibuka nene kutakanaka kuwa ye kubelulwa mu kimbevo ya bau.

¹⁶Yandi kibeni kwendaka mu nsi ya mpamba ye lombaka.

Yesu belula muntu ya maladi ya mianzi

¹⁷Yo vandaka kilumbu mosi, bu yandi vandaka kulonga, kuna vandaka bafalisi ye banlongi ya nsiku, bau katukaka na mabwala yonso ya Ngalili ye Yuda ye Yelusalemi; ye ngolo ya Mfumu vandaka na yandi sambu na kubelula bau. *Mat. 9:1; Mal. 2:1*

¹⁸Tala babakala nataka muntu ya maladi ya mianzi va mbeto, bau sosaka nzila kukotisa yandi ye kutula yandi nantwala ya yandi.

¹⁹Bu bau monaka ve, sika ya bau lenda kukotisa yandi, sambu na kibuka yanene vandaka, bau mataka va nludi; ye kulumusaka yandi na mbeto nankati na bau, nantwala ya Yesu.

²⁰Bu yandi monaka lukwikilu ya bau, yandi tubaka kwa yandi: Muntu, masumu ya nge imene kuvidiswa.

²¹Ye bansoniki ye bafalisi yantikaka kubanza ye kutuba: Yandi ya tuba mbi yai ikele nani ? Nani lenda kuvidisa masumu, kansi Nzambi kaka ? *Yes. 43:26*

²²Kansi bu Yesu zabaka mabanza ya bau, yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Nki beno ikele kubanza mu mintima ya beno ?

²³Nki luta mpasi kutuba: Masumu ya nge imene kuvidiswa, keti kutuba: Telema kutambula ?

²⁴Kansi na beno lenda kuzaba, na Mwana ya muntu ikele na ngolo va ntoto kuvidisa masumu, yandi tubaka kwa muntu ya mianzi: Mono tuba kwa nge, telema kubaka mbeto ya nge, kwenda ku nzo ya nge.

²⁵Nswalu, yandi telemaka nantwala na bau, ye bakaka mbeto ya yandi ya yandi lalaka, ye kwendaka ku nzo ya yandi, ye kembilaka Nzambi.

²⁶Bau yonso yitukaka ye kembilaka Nzambi, bau fulukaka na boma ye tubaka: Beto imene kumona mambu ya nzenza kilumbu yai.

Yesu binga Levi

²⁷Bu mambu yai imene, yandi basikaka, ye monaka mvakusi, nkumbu ya yandi Levi, yandi vandaka na sika ya futisa mpaku, ye tubaka kwa yandi: Landa mono. *Mat. 9:9; Mal. 2:14*

²⁸Yandi bikaka yonso ye telemaka ye landaka yandi.

Yesu vutula kwa bafalisi ye bamvaikusu

²⁹Levi sadilaka yandi fete mu nzo ya yandi, ye muna vandaka kibuka nene ya bafutisi ye bantu yankaka, ya vandaka sikamosi na bau na mesa. *Luk. 15:1*

³⁰Bafalisi ye bansoniki ya bau baminaka banlonguki ya yandi, kutuba: Sambu na nki beno ikele kudia ye kunwa na bafutisi ye bankwa masumu ?

³¹Ye Yesu vutulaka, kutuba kwa bau: Bau ya ikele na ngolo, ikele na nsatu ve sambu na munganga, kansi bau ya ikele na maladi. *Luk. 19:10*

³²Mono kwizaka ve kubinga balunungu, kansi bankwa masumu sambu na mpindulu ya mabanza ya bau. *1 Tim. 1:15*

Yesu longa mutindu ya kubuya madia

³³Bau tubaka kwa yandi: Sambu na nki banlonguki ya Yoane ikele kubuya madia mbala mingi, ye lomba, mpilayai mpe banlonguki ya bafalisi, kansi ya nge ikele kudia ye kunwa. *Mat. 9:14; Mal. 2:18*

³⁴Yesu tubaka kwa bau: Beno lenda kubuyisa banduku ya toko ya makwela madia, bu toko ya makwela ikele na bau ?

³⁵Kansi bilumbu takwiza, bu toko ya makwela takatulwa nankati na bau, buna bau tabuya madia mu bilumbu yina.

Kingana ya kazaku ye makuba ya mukanda

³⁶Ye yandi tubaka kingana kwa bau mpe: Muntu ikele, kupasula kitini na mvwatu yampa ve ye tula yo va mvwatu ya nkulu, keti yandi ikele kupasula yampa; ye kitini yampa ikele kulunga ve na ya nkulu.

³⁷Muntu ikele kutula ve vinia yampa mu makuba nkulu ya mukanda ya mbizi, kansi kana nge tula yo, buna vinia yampa tapasula makuba ye yo kibeni tatiamuka ye makuba takufwa.

³⁸Kansi vinia yampa fwiti kutulwa mu makuba yampa.

³⁹Kana muntu kunwa vinia ya nkulu, yandi tazola yampa ve; kadi yandi tuba: Ya nkulu ikele kuluta mbote.

Luka 6

Yesu tuba sambu na kilumbu ya luvundu

¹Yo vandaka mu kilumbu ya luvundu, yandi kwendaka kuluta mu dilanga ya nkeni ya ble, banlonguki ya yandi bakaka nkeni ya ble, ye kudiaka bu bau nikaka yau mu maboko. *Mat. 12:1; Mal. 2:23*

²Bafalisi yankaka tubaka: Sambu na nki beno sala mambu ya nsiku pesa nzila ve mu kilumbu ya luvundu ? *2 Mose 20:10; 5 Mose 23:25*

³Yesu vutulaka bau ye tubaka: Beno imene kutanga yai ve ya Davidi salaka bu yandi kuwaka nzala, yandi kibeni ye bau ya vandaka na yandi ? *1 Sam. 21:6*

⁴Mpila nki yandi kotaka mu nzo ya Nzambi, ye bakaka ye kudiaka mampa ya tala, ye pesaka yau mpe kwa bau ya vandaka na yandi, ya nsiku pesa nzila ve na kudia, kansi kwa banganga kaka. *2 Mose 29:32*

⁵Yandi tubaka kwa bau: Mwana ya muntu ikele Mfumu ya kilumbu ya luvundu mpe.

Yesu belula diboko ya yuma

⁶Yo vandaka mu kilumbu ya luvundu yankaka, yandi kotaka mu nzo ya sambilu ye longaka, ye muna vandaka muntu, diboko kibakala ya yandi vandaka ya yuma. *Mat. 12:8; Mal. 3:1*

⁷Bansoniki ye bafalisi langidilaka yandi, kana yandi tabelula yandi na kilumbi ya luvundu, na bau lenda kumona mambu ya funda yandi. *Luk. 13:14; 14:3*

⁸Kansi yandi zabaka mabanza ya bau, ye tubaka kwa muntu ya vandaka na diboko ya yuma: Nanguka, telema awa nakati. Yandi nangukaka ye telemaka.

⁹Yesu tubaka kwa bau: Mono yuvula beno mambu mosi, nsiku pesa nzila kusala mambu ya mbote mu kilumbu ya luvundu keti kusala mambu ya mbi, kuvulusa moyo keti kufwa yo ?

¹⁰Yandi talaka bau yonso, ye tubaka kwa muntu yina. Lambula diboko ya nge. Yandi salaka yo, ye diboko ya yandi belukaka.

¹¹Bau fulukaka na makasi, ye tubanaka, mambu nki bau lenda kusala kwa Yesu.
Yesu sosa banlonguki ya yandi

¹²Yo vandaka mu bilumbu yina, yandi kwendaka ku mongo kulomba, mpimpa yamvimba yandi vandaka kuna kulomba Nzambi. *Mat. 10:1; Mal. 3:13*

¹³Bu kuma kia, yandi bingaka banlonguki ya yandi ye solaka kumi ye zole ye pesaka bau nkumbu bantumwa mpe.

¹⁴Simoni, yandi pesaka nkumbu Petelo mpe, ye Andele, mpangi ya yandi, ye Yakobi ye Yoane ye Filipino ye Batolomai, *Yoa. 1:42*

¹⁵ye Matai ye Toma ye Yakobi, mwana ya Alafi, ye Simoni, ya bingwa Zelote,

¹⁶ye Yuda, mwana ya Yakobi, ye Yuda Iskalioti, ya kitukaka muyekudi.

¹⁷Yandi kulumukaka na bau, ye telemaka na sika ya konda bamongo, ye kibuka nene ya banlonguki ya yandi, ye kibuka nene ya bantu, ya katukaka na nsi yonso ya Yuda ye Yelusalemi; ye Tilo ye Sidoni, ya ikele na ndambu ya mbu. Bau kwizaka sambu na kuwa yandi ye kubelulwa na bimbevo ya bau. *Mat. 4:14*

¹⁸Bau ya moniswaka mpasi na bampeve ya sumuka, belulwaka mpe.

¹⁹Kibuka yonso sosaka kuvalakana yandi, sambu na ngolo basikaka tuka yandi ye belulaka bau yonso. *Mat. 14:36; Mal. 5:30*

Yesu samuna nsamu va mongo

²⁰Yandi sendulaka meso va banlonguki ya yandi, ye tubaka: Kiese ikele na beno, bansukami, kadi kimfumu ya Nzambi ikele ya beno. *Mat. 5:2*

²¹Kiese ikele na beno ya kuwa nzala ntangu yai, kadi beno tayukuta. Kiese ikele na beno ya kudila ntangu yai, kadi beno taseka. *Yes. 55:1; 61:2; Yoa. 6:35*

²²Kiese ikele na beno, bu bantu kuwa beno makasi ye katula beno nakati na bau, ye bu bau tatuba mbi sambu na beno, ye losa nkumbu ya beno mpilamosi yo ikele mbi, sambu na Mwana ya muntu. *1 Pet. 3:14; 4:14*

²³Mu kilumbu yina beno vanda na kiese, ye dumuka, kadi tala, nsendo ya beno ikele nene mu zulu, kadi mpilayai batata ya bau salaka kwa bambikudi mpe. *Bis. 5:41; 7:52*

²⁴Kansi ndola kwa beno bamvwama, kadi beno imene kubaka mbombolo ya beno. *Nk. 17:14; Luk. 16:25; Yak. 5:1*

²⁵Ndola kwa beno ya yukuta ntangu yai, kadi beno takuwa nzala. Ndola kwa beno ya seka ntangu yai, kadi beno tavanda na ntantu ye kudila. *Yes. 65:13; Bing. 14:13; Yak. 4:9*

- 26**Ndola kwa beno, bu bantu yonso tuba mbote sambu na beno, kadi mpilayai mpe batata ya bau salaka kwa bambikudi ya luvunu.
- 27**Kansi mono tuba kwa beno ya kuwa: Zola bambeni ya beno, sadila mbote bantu ya ikele na beno makasi. *2 Mose 23:4; Bing. 25:21*
- 28**Sakumuna bau ya tula beno ndola, lombila bau ya ikele kusaula beno. *Luk. 23:34; Bis. 7:60; Lom. 12:14, 20; 1 Kol. 4:12; 1 Pet. 3:9*
- 29**Kwa yandi ya bula nge mbata va ditama, pindula yandi yankaka mpe; ye yandi ya baka kazaku ya nge, yimina yandi ve kinkutu ya nge mpe. *Bing. 20:22; 24:29; Lom. 12:17; 1 Kol. 6:7; 1 Tes. 5:15; Mat. 5:39*
- 30**Pesa kwa konso muntu ya lomba kwa nge, yandi ya baka bima ya nge, lomba yandi yau diaka ve. *5 Mose 15:17; 1 Yoa. 3:17*
- 31**Bonso beno zola bantu kusadila beno, mpilayina beno sadila bau mpe.
- 32**Kana beno zola bau ya zola beno, nki matondo ikele na beno ? Kadi bankwa masumu ikele kuzola bantu ya zola bau mpe.
- 33**Kana beno sala mbote kwa bau ya sadila beno mbote, nki matondo ikele na beno ? Bankwa masumu ikele kusala mpilayai mpe.
- 34**Kana beno leva kwa bau ya beno tula vuvu sambu na kubaka yau diaka, nki matondo ikele na beno ? Bankwa masumu mpe ikele kuleva kwa bankwa masumu, sambu na kubaka kitezo mosi diaka.
- 35**Kansi zola bambeni ya beno ye sadila bau mbote, ye leva ye tula vuvu ve kubaka yo diaka, ye nsendo ya beno tavanda mingi, ye beno tavanda bana ya Nzambi Mpungu, kadi yandi ikele kusonga nkenda kwa bau ya konda kupesa matondo ye kwa bankwa mbi.
- 36**Beno vanda bankwa nkenda, bonso Tata ya beno ikele Nkwa nkenda.
- 37**Fundisana ve, ye beno tafundiswa ve. Bedisana ve, ye beno tabediswa ve. Vidisila, ye beno tavidiswa. *Lom. 2:1; 1 Kol. 4:15*
- 38**Pesa ye beno tapeswa, kitezo ya mbote, ya yidikwa, ya nikiswa, ya tiamukwa tapeswa mu maboko ya beno. Kadi kitezo ya beno tezila, beno tatezilwa yo diaka. *Bing. 19:17*
- 39**Yandi tubaka kingana kwa bau mpe: Mpofu lenda kutwadisa mpofu ? Bau zole takubwa mu dibulu ve ?
- 40**Nlonguki lenda kuluta nlongi ya yandi ve kadi konso muntu ya lunga, tavanda bonso nlongi ya yandi. *Mat. 10:24; Yoa. 13:16; 15:20*
- 41**Kansi sambu na nki nge mona nti ya fioti ya ikele mu disu ya mpangi ya nge, kansi nge mona ve yanene ya ikele mu disu ya nge ?

⁴²Mpila nki nge lenda kutuba kwa mpangi ya nge: Mpangi, bika mono katula nti ya fioti ya ikele mu disu ya nge, bu nge kibeni mona ve nti yanene ya ikele mu disu ya nge ? Nge muntu ya luvunu, katula ntete nti yanene ya ikele mu disu ya nge, buna nge tamona mbote kukatula nti ya fioti ya ikele mu disu ya mpangi ya nge.

⁴³Kadi nti ya mbote ikele kubuta ve mabundu ya mbi. Diaka nti ya mbi ikele kubuta ve mabundu ya mbote. *Mat. 7:15*

⁴⁴Kadi nti na nti ikele kuzabakana na mabundu ya yo. Bau buka ve mabundu ya figi na nti ya nsende. Ye bau buka ve mabundu ya vinia na nti ya mpanga.

⁴⁵Muntu ya mbote ikele kubasisa bima mbote na lundulu ya mbote ya ntima ya yandi, muntu ya mbi ikele kubasisa bima ya mbi na lundulu ya ntima ya yandi ya mbi, kadi munoko ikele kutuba yina ya fuluka mu ntima.

⁴⁶Sambu na nki beno ikele kubinga mono, Mfumu, Mfumu, ye sala ve ya mono tuba kwa beno ? *Hos. 8:2; Lom. 2:13; Yak. 1:22*

⁴⁷Konso muntu ya kwiza kwa mono ye kuwa mambu ya mono, ye sala yo, mono tasonga beno ya yandi kufwana. *Mat. 7:24*

⁴⁸Yandi ikele mpilamosi muntu ya tunga nzo, yandi timaka dibulu ya nda, ye tulaka lufulu va ditadi, kansi bu masa fulukaka, ye nkuka bulaka nzo yai, yo konda kunikisa yo, kadi yo tungwaka va ditadi.

⁴⁹Kansi yandi ya kuwa, ye sala yo ve, ikele mpilamosi muntu ya tunga nzo ya yandi va ntoto ya konda lufulu, nkuka kwizaka, nswalu yo kubwaka; ye kubwa ya nzo yai vandaka yanene.

Luka 7

Yesu belula mpika ya nkuluntu ya basoldat

¹Bu yandi manisa kutuba mambu ya yandi yonso mu makutu ya bantu, yandi kotaka mu Kapenaumi. *Mat. 8:5*

²Mpika ya nkuluntu ya basoldat, ya yandi zolaka mingi, vandaka na maladi mfinama ku lufwa.

³Bu yandi kuwaka nsangu ya Yesu, yandi fidisaka kwa yandi bambuta ya baYuda, ye yuvulaka yandi kwiza kubelula mpika ya yandi.

⁴Bu bau kumaka kwa Yesu, bau bombidilaka yandi mingi kutuba; Yandi lunga na nge kusadila yandi mambu yai,

⁵kadi yandi zola kikanda ya beto, yandi kibeni tungisilaka beto nzo ya sambilu.

⁶Buna Yesu kwendaka na bau. Kansi bu yandi imene kukuma mfinama ku nzo, nkuluntu ya basoldat fidisaka banduku ya yandi, bau tubaka: Mfumu, disadila mpasi ve, kadi mono lunga ve na nge kota nansi ya nludi ya mono.

⁷Mpilayai mono mpe banza mono lunga ve kwiza kwa nge, kansi tuba kaka ndinga, ye mpika ya mono tabeluka.

⁸Kadi mono mpe ikele muntu ya tulwa nansi ya luyalu, mono ikele na basoldat ya mono ikele kuyala; mono tuba kwa mosi: Kwenda, yandi kwenda; ye kwa yankaka: Kwiza, yandi kwiza; ye kwa mpika ya mono: Sala yai, yandi sala yo.

⁹Bu Yesu kuwaka mambu yai, yandi yitukaka sambu na yandi; yandi pindukaka, kutuba kwa bantu ya landaka yandi: Mono tuba kwa beno: Mono imene kumona ve lukwikilu ya mpilayai yanene mu Isaeli.

¹⁰Bu bau ya fidiswa vutukaka ku nzo; bau monaka mpika imene kubeluka.

Yesu fulukisa toko mu Naini

¹¹Yo vandaka kilumbu ya landa yandi kwendaka ku mbanza ya bingwa: Naini, banlonguki ya yandi ye kibuka yanene kwendaka sikamosi na yandi.

¹²Kansi bu yandi kwizaka mfinama ku mwelo ya mbanza, tala, bau nataka muntu ya kufwa, ikele mwana mosi kaka ya ngudi ya yandi, yandi vandaka fwola; kibuka yanene ya bantu ya bwala vandaka na yandi.

¹³Bu Mfumu monaka yandi, yandi kuwilaka yandi nkenda, ye tubaka kwa yandi: Kudila ve.

¹⁴Yandi kwizaka mfinama ye valakanaka kinatinu; bau ya nataka yo telemaka, yandi tubaka: Toko, mono tuba kwa nge: Telema. *Bis. 9:40*

¹⁵Yandi ya kufwaka telemaka ye vandaka, ye yantikaka kutuba, yandi pesaka yandi kwa ngudi ya yandi.

¹⁶Boma kubwilaka bau yonso, ye bau kembilaka Nzambi, kutuba: Mbikudi yanene imene kutelema nankati ya beto, ye Nzambi imene kwiza kutala bantu ya yandi. *Mal. 7:37; Luk. 1:68; Yoa. 4:19; 6:14; 9:17*

¹⁷Ye nsangu yai sambu na yandi mwanganaka mu nsi yonso ya Yuda ye ntoto yonso ya zunga.

Yoane mbotiki fidisa banlonguki kwa Yesu

¹⁸Banlonguki ya Yoane songaka yandi mambu yai yonso. *Mat. 11:8*

¹⁹Ye Yoane bingaka banlonguki ya yandi zole, ye fidisaka bau kwa Mfumu, kutuba: Nge ikele yandi ya kwiza, keti beto vingila yankaka ?

²⁰Kansi bu babakala yina kumaka kwa yandi, bau tubaka: Yoane Mbotiki fidisaka beto kwa nge, kutuba: Nge ikele yandi ya kwiza, keti beto tavingila yankaka ?

²¹Na lokula yina yandi belulaka bantu mingi, na kimbevo ye maladi ye bampeve ya mbi, ye bampofo yandi pesaka kumona.

²²Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Kwenda kutuba kwa Yoane, mambu ya beno ikele kumona ye kuwa: Bampofo ikele kumona, ya tembila ikele kutambula, bankwa bwazi ikele kuvediswa, ye bantu ya makutu kufwa ikele kuwa; bafwa ikele kufulukiswa, bansukami ikele kusamunwa nsamu mbote. *Yes. 35:5; 61:1*

²³Kiese ikele kwa konsonani ya kuta sakuba ve sambu na mono.

Yesu tuba kitemo sambu na Yoane

²⁴Kansi bu bantumwa ya Yoane vutukaka, yandi yantikaka kutuba kwa bantu sambu na Yoane: Nki beno kwendaka kutala mu nsi ya mpamba ? Tutu ya ikele kunikiswa mu mupepe ? *Mat. 11:7*

²⁵Kansi nki beno kwendaka kutala ? Muntu ya vwata mvwatu ya lebelebe ? Tala, bau ya vwata mvwatu ya nkembo ye ikele na bima mingi, ikele mu bakianzala ya bantinu.

²⁶Kansi nki beno kwendaka kutala ? Mbikudi ? E, kansi mono tuba kwa beno ya luta mbikudi mpe.

²⁷Yo imene kusonama sambu na yandi: Tala, mono ikele kufidisa ntumwa ya mono nantwala ya luse ya nge, yandi tayidika nzila ya nge nantwala ya nge.

²⁸Mono tuba kwa beno: Nakati ya bau ya butukwa na bankento, ya luta Yoane Mbotiki ikele ve; kansi yandi ya ikele fioti mu kimfumu ya Nzambi ikele kuluta yandi.

²⁹Bantu yonso ya kuwaka yandi, ye bafutisi, nungisaka Nzambi, kadi bau botikwaka mu mbotika ya Yoane.

³⁰Kansi bafalisi ye bazabi ya nsiku buyaka lukanu ya Nzambi, sambu na bau botikwaka na yandi ve.

³¹Mu nki mono tafwanikisa bantu ya mbandu yai ? Ye bau ikele mpila nki ? *Mat. 11:16*

³²Bau ikele mpilamosi bana ya vanda na sika ya zandu, bau boka kwa bankaka ye tuba: Beto bulaka pitulu, kansi beno kinaka ve, beto yimbilaka beno nkunga ya ntantu, kansi beno dilaka ve.

³³Kadi Yoane Mbotiki kwizaka kudia mampa ve, ye kunwa vinia ve, ye beno tuba: Yandi ikele na mpeve ya mbi.

³⁴Mwana ya muntu kwizaka, kudia ye kunwa, ye beno tuba: Tala, muntu yai ikele nkwa mbiki ye munwi ya vinia, nduku ya bafutisi ye bankwa masumu.

³⁵Kansi ngangu ikele kunungiswa kwa bana ya yandi yonso.

Yesu kudia mu nzo ya mufalisi

³⁶Mufalisi mosi yuvulaka yandi sambu na kudia na yandi, buna yandi kotaka mu nzo ya mufalisi, ye vandaka na mesa.

³⁷Tala, nkento vandaka mu mbanza yina, nkwa masumu, bu yandi zabaka, na Yesu imene kuvanda na mesa mu nzo ya mufalisi, yandi bakaka mulangi ya mafuta ya nsunga mbote,

³⁸yandi telemaka nanima na makulu ya yandi ye dilaka, ye yantikaka kutula mansanga va makulu ya yandi, ye kunguna yau na nsuki ya yandi, ye fibaka makulu ya yandi, ye sitaka yau mafuta nsunga.

³⁹Bu mufalisi ya bingaka yandi, monaka mambu yai, yandi tubaka mu ntima ya yandi: Muntu yai, kana yandi ikele mbikudi, tazaba nani ye nki mutindu nkento yai ikele, ya valakana yandi, na yandi ikele nkwa masumu. *Luk. 15:2*

⁴⁰Yesu vutulaka kutuba kwa yandi: Simoni, mono ikele na mambu kutuba kwa nge. Yandi tubaka: Nlongi, tuba yo.

⁴¹Muntu ya levisa vandaka na bantu zole, ya ikele na mfuka kwa yandi; mosi levaka mfuka ya mbongo denali nkama tanu, kansi yankaka ya mbongo denali makumi tanu.

⁴²Bu bau vandaka na kima ve ya futila, yandi vidisilaka bau zole. Buna nani ya bau luta kuzola yandi ?

⁴³Simoni vutulaka, ye tubaka: Mono banza yandi ya luta kuvidiswa mfuka. Yandi tubaka kwa yandi: Nge zenga mbote.

⁴⁴Bu yandi pindukaka kwa nkento, yandi tubaka kwa Simoni: Nge mona nkento yai ? Mono kotaka mu nzo ya nge, nge pesaka mono masa ve sambu na makulu ya mono, kansi yandi tulaka mansanga va makulu ya mono, ye kungunaka yau na nsuki ya yandi. *1 Mose 18:4*

⁴⁵Nge fibaka mono ve, kansi tuka na mono kotaka yandi bikaka ve kufiba makulu ya mono.

⁴⁶Ntu ya mono, nge sitaka mafuta ve, kansi yandi sitaka makulu ya mono na mafuta nsunga.

⁴⁷Mpilayai mono tuba kwa nge: Masumu ya yandi mingi, imene kuvidiswa kadi yandi zolaka mingi. Kansi konsonani ya vidiswa masumu fioti, ikele kuzola fioti.

⁴⁸Yandi tubaka kwa yandi: Masumu ya nge imene kuvidiswa.

⁴⁹Ye bau ya vandaka na yandi na mesa, yantikaka kutubana: Yai ikele nani ya vidisa masumu mpe ? *Mat. 9:2; Mal. 2:7*

⁵⁰Kansi yandi tubaka kwa nkento: Lukwikilu ya nge imene kuvulusa nge; kwenda na yenge. *Luk. 8:48; 18:42*

Luka 8

Yesu tambula mu bamba na ye mabwala

¹Yo vandaka ndambu ntama nanima, yandi kwendaka ku mbanza ku mbanza ye bwala ku bwala ye samunaka ye tubaka nsamu mbote ya kimfumu ya Nzambi, banlonguki kumi ye zole vandaka na yandi.

²Bankento yankaka ya belukaka na mpeve mbi ye kimbevo: ikele Malia ya bingwa muntu ya Mangadala, tuka yandi basikaka bampeve nsambwadi mbi, *Mat. 27:55; Mal. 15:40; Yoa. 19:25*

³ye Yoana, nkento ya Kusa ya ikele nkebi ya bima ya Elode, ye Susana, ye bankaka mingi, ya sadilaka yandi na bima ya bau.

Kingana ya mukuni

⁴Bu bibuka yanene kutakanaka, bantu ya mbanza ye mbanza mpe kwizaka kwa yandi, yandi tubaka mu kingana: *Mat. 13:1; Mal. 4:1*

⁵Mukuni kwendaka kukuna nkeni ya yandi; bu yandi kunaka, yankaka kubwaka mfinama na nzila, bantu diataka yau ye bandeke ya zulu kudiaka yau.

⁶Yankaka kubwaka va matadi, bu yau kulaka, yau yumaka, sambu na ntoto vandaka na masa ve.

⁷Yankaka kubwaka mu matiti ya nsende, matiti kulaka sikamosi na yau, ye fietikisaka yau.

⁸Yankaka kubwaka va ntoto mbote, yau kulaka, ye butaka mabundu nkama-nkama. Bu yandi imene kutuba ndinga yai, yandi bokaka: Yandi ikele na makutu na kuwa bika yandi kuwa.

⁹Banlonguki ya yandi yuvulaka yandi: Kingana yai ikele mpila nki? *Mat. 13:10; Mal. 4:10*

¹⁰Yandi tubaka: Beno peswa kuzaba mambu ya kinsweki ya kimfumu ya Nzambi, kansi kwa bankaka, mu bingana, sambu na bau ikele kutala, kansi mona ve, ye kuwa, kansi zaba ve. *Yes. 6:9; 29:10; Yoa. 12:40; Bis. 28:26*

¹¹Kansi kingana ikele yai: Nkeni ikele mambu ya Nzambi.

¹²Bau ya mfinama na nzila ikele bau ya imene kuwa; buna diable kwiza kubotula mambu ya ntima ya bau, na bau lenda kukwikila ve, ye kuvuluswa.

¹³Bau va ditadi, ikele bau ya kuwa ye baka mambu mu kiese, bayai ikele na mianzi ve, bau ikele kukwikila ntangu fioti, mu ntangu ya mpukumunu bau ikele kubwa.

¹⁴Ya kubwa mu matiti ya nsende, ikele bau ya imene kuwa, nanima bau kwenda na nzila ya bau, bau fietikiswa na mabanza ye kimvwama ye kiese ya luzingu yai, bau ikele kuyela ve kima ya lunga. *1 Tim. 6:9*

¹⁵Bau mu ntoto ya mbote, ikele bau ya keba mambu mu ntima ya lunga ye ya mbote, bu bau kuwaka yau, ye bau buta mabundu mu mvibudulu.

Mambu ya Nzambi ikele mwini

¹⁶Bu muntu ikele kwika mwinda, yandi fuka yo ve na wumbwa keti tula yo nansi na mbeto, kansi yandi tula yo va kilundilu ya mwinda, buna bau ya kota muna lenda kumona mwini. *Mal. 4:21*

¹⁷Kadi kima ikele ve ya swekwa ya konda kumonika; ye kima ikele ve ya kinsweki, yo tazabana ye kwiza kumonika. *Luk. 12:2*

¹⁸Beno tomatala mpila nki beno ikele kuwa, sambu na konsonani ya ikele na bima tapeswa yankaka, ye konsonani ya ikele na bima ve, tabotulwa mpe yina ya yandi banza, ikele na yandi. *Mal. 4:24*

Ngudi ye bampangi ya Yesu

¹⁹Buna ngudi ya yandi ye bampangi ya yandi kwizaka kwa yandi, kansi bau lenda kwiza mfinama na yandi ve, sambu na kibuka yanene. *Mat. 12:46; Mal. 3:31*

²⁰Kansi bau tubaka kwa yandi: Ngudi ya nge ye bampangi ya nge ikele kutelema nanganda, bau zola kumona nge.

²¹Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Ngudi ya mono ye bampangi ya mono ikele bau ya kuwa mambu ya Nzambi ye sala yo. *Yoa. 15:14*

Yesu bikisa kitembo

²²Yo vandaka mu kilumbu yankaka, yandi kotaka mu bota ye banlonguki ya yandi; ye yandi tubaka kwa bau: Bika beto sabuka ku simu ya zanga; bau tulaka bota mu masa. *Mat. 8:18, 23; Mal. 4:35*

²³Bu bau sabukaka yandi lalaka tulu, kitembo kwizaka va zanga, bota zolaka kifuluka na masa, bau vandaka mfinama ku lufwa.

²⁴Bau kwizaka ye sikimisaka yandi kutuba: Mfumu, Mfumu, beto ikele kufwa. Buna yandi sikamaka, ye sembaka mupepe ye mayo ya masa, yo bikaka ye vandaka napi.

²⁵Yandi tubaka kwa bau: Lukwikilu ya beno ikele wapi ? Bau vandaka na boma ye yitukaka mingi, ye tubanaka: Buna yai ikele nani, sambu na yandi ikele tuba kwa mupepe ye masa ye yau ikele kulemvuka yandi ?

Yesu katula bampeve ya sumuka

²⁶Bau kumaka mu ntoto ya bantu ya Ngelasa, ya talana Ngalili. *Mat. 8:28; Mal. 5:1*

²⁷Bu yandi tomboka ku mukidi ya zanga, bakala kutanaka na yandi, ya katuka na mbanza, yandi vandaka na mpeve ya mbi; ntama mingi, yandi vwataka lele ve; ye yandi vandaka mu nzo ve, kansi mu bandiamu.

²⁸Bu yandi monaka Yesu, yandi bokaka ye fukamaka kwa yandi, ye tubaka mu ndinga ya ngolo: Nki mambu ikele na mono ye nge ? Nge Yesu Mwana ya Nzambi Mpungu. Mono ikele kubombidila nge kumonisa mono mpasi ve.

²⁹Kadi yandi tubaka kwa mpeve ya sumuka na kubasika na muntu yai. Kadi ntangu mingi yo simbaka yandi, ye yandi kangwaka na minyololo ye mbienga, yandi zengaka minyololo ye yandi kulwa na mpeve ya mbi ku nsi ya mpamba.

³⁰Yesu yuvulaka yandi, kutuba: Nkumbu ya nge ikele nani ? Yandi tubaka: Lengio, kadi bampeve mingi ya mbi imene kukota mu yandi.

³¹Bau bombidilaka yandi kufidisa bau ve mu dibulu ya konda nsuka.

³²Kansi sika yina vandaka kibuka ya bangulu mingi kudia va mongo; bau bombidilaka yandi kubika bau kota mu bangulu. Yandi pesaka bau nzila.

³³Bampeve ya mbi basikaka na muntu, ye kotaka mu bangulu, ye kibuka ya bangulu nengumukaka nswalu na mongo mu zanga, ye bau dindaka mu masa.

³⁴Bu bau ya dikilaka bau, monaka mambu ya salwaka bau tinaka ye tubaka yo mu mbanza ye mu nseke.

³⁵Bu bau basikaka ye monaka mambu ya salwaka, bau kwizaka kwa Yesu, bau kutaka muntu ya basiswaka bampeve ya mbi, yandi vandaka na makulu ya Yesu, ye vwataka lele, ye vandaka na mabanza ya lunga. Bau vandaka na boma.

³⁶Bau ya monaka mambu yai tubaka kwa bau, mutindu ya muntu ya vandaka na bampeve ya mbi imene kuvuluswa.

³⁷Buna kibuka yonso ya ndambu yina ya zunga ntoto ya Ngelasa yuvulaka yandi kukatuka nakati na bau, kadi bau kuwaka boma ya ngolo. Yandi kotaka mu bota, ye vutukaka.

³⁸Kansi bakala ya basiswaka bampeve ya mbi lombaka yandi, na yandi lenda kuvanda na yandi, kansi Yesu sindikaka yandi, kutuba:

³⁹Vutuka ku nzo ya nge ye tuba mambu yanene ya Nzambi imene kusadila nge, yandi kwendaka ye samunaka mu bambanza yonso, mambu yanene ya Yesu sadilaka yandi.

Yesu belula nkento ye fulukisa mwana nkento ya Yailo

⁴⁰Yo vandaka bu Yesu vutukaka, kibuka bakaka yandi na kiese, kadi bau yonso vandaka kuingila yandi. *Mat. 9:18; Mal. 5:21*

- ⁴¹Tala, bakala, nkumbu ya yandi Yailo, yandi vandaka nkuluntu ya nzo ya sambilu, yandi kwizaka kubwa na makulu ya Yesu, ye bombidilaka yandi kukota mu nzo ya yandi.
- ⁴²Kadi yandi vandaka na mwana nkento mosi kaka, ya vandaka mvu kumi ye zole, yandi vandaka mfinama ku lufwa. Bu yandi kwendaka kuna, bibuka fietikisaka yandi.
- ⁴³Nkento vandaka kuna, yandi vandaka na maladi ya menga mvu kumi ye zole, yandi manisaka mbongo ya yandi yonso kwa bamunganga, kansi mosi lendaka ve kubelula yandi.
- ⁴⁴Yandi kwizaka nanima na yandi ye valakanaka nsongi ya mvwatu ya yandi, buna nswalu maladi ya yandi manaka.
- ⁴⁵Yesu tubaka: Nani valakanaka mono ? Bu bau yonso buya, Petelo ye bau ya vandaka na yandi, tubaka: Mfumu, bibuka ikele mfinama na fietikisa nge.
- ⁴⁶Kansi Yesu tubaka: Mosi imene kuvalakana mono, kadi mono zaba, ngolo imene kubasika na mono.
- ⁴⁷Bu nkento monaka, yandi lenda kuswekwa ve, yandi kwizaka na kuzakama ye kufukamaka nantwala na yandi, yandi tubaka nantwala ya bantu yonso mambu ya yandi valakanaka yandi, ye mutindu ya yandi imene kubeluka nswalu.
- ⁴⁸Yesu tubaka kwa yandi: Mwana, lukwikilu ya nge imene kuvulusa nge, kwenda mu yenge.
- ⁴⁹Bu yandi ikele kutuba, muntu katukaka na nkuluntu ya nzo ya sambilu, yandi kwizaka kutuba kwa yandi: Mwana nkento ya nge imene kufwa; sala Nlongi mpasi diaka ve.
- ⁵⁰Kansi bu Yesu kuwaka mambu yai, yandi vutulaka kwa yandi: Tita ve, kwikila kaka, ye yandi tavuluswa.
- ⁵¹Bu yandi kotaka mu nzo, yandi bikaka ve muntu kukota na yandi, kansi Petelo ye Yoane ye Yakobi ye tata ya mwana ye ngudi ya yandi.
- ⁵²Bau yonso dilaka, ye bulaka va ntulu ya bau. Kansi yandi tubaka: Dila ve, yandi imene kufwa ve, kansi ikele kulala.
- ⁵³Bau sekaka yandi sambu na bau zabaka, yandi imene kufwa.
- ⁵⁴Kansi yandi simbaka diboko ya yandi, ye bokaka, kutuba: Mwana nkento, telema!
- ⁵⁵Mpeve ya yandi vutukaka ye yandi telemaka nswalu. Yesu tubaka, na bau kupesa yandi madia.

⁵⁶Tata ya yandi ye ngudi ya yandi yitukaka mingi, yandi sikidikisaka bau, kutuba kwa muntu ve mambu yai ya imene kusalwa.

Luka 9

Yesu fidisa banlonguki ya yandi

¹Yandi bingaka banlonguki kumi ye zole sikamosi, ye pesaka bau ngolo ye luyalu va zulu ya bampeve yonso ya mbi ye kubelula bambevo. *Mat. 10:1; Mal. 6:7; Luk. 6:13*

²Yandi fidisaka bau kusamuna nsamu ya kimfumu ya Nzambi ye kubelula bantu ya maladi.

³Yandi tubaka kwa bau: Nata kima ve mu nzila, keti nkawa, keti kuba, keti madia, keti palata; keti vanda na binkutu zole ve. *Luk. 10:4; 22:36*

⁴Konso nzo ya beno kota, vanda muna ti beno katuka. *Luk. 10:15*

⁵Bantu yonso ya baka beno ve, bu beno katuka na mbanza yina, katula mfumfuta na makulu ya beno sambu na kitemo kwa bau. *Luk. 10:11; Bis. 13:51*

⁶Bau kwendaka, ye lutaka mu bwala na bwala, ye samunaka nsamu mbote, ye belulaka bantu ya ndambu yonso.

Elode ikele kuyituka

⁷Elode, nyadi, kuwaka mambu yonso ya salwaka, yandi yitukaka mingi, sambu na bankaka tubaka: Yoane imene kufulukiswa tuka bafwa. *Mat. 14:1; Mal. 6:14*

⁸Kansi bankaka tubaka: Elia imene kumonika. Bankaka tubaka: Mbikudi ya ntama imene kufulukisa diaka.

⁹Ye Elode tubaka: Mono zengisaka ntu ya Yoane, kansi yai nani ya mono kuwa mambu ya mpilayai? Yandi sosaka kumona yandi.

Yesu dikila mafunda tanu ya babakala

¹⁰Ye bantumwa vutukaka, bau tubaka mambu yonso ya bau salaka. Yandi bakaka bau ye kwendaka na bau mu kinsweki ku mbanza ya bingwa Betesaida. *Mat. 14:13; Mal. 6:30*

¹¹Bu bibuka zabaka yo, bau landaka yandi, ye yandi bakaka bau ye tubaka kwa bau sambu na kimfumu ya Nzambi, yandi belulaka bau ya vandaka na nsatu ya beluka.

¹²Bu kilumbu yantikaka kumana; banlonguki kumi ye zole kwizaka ye tubaka kwa yandi: Sindika kibuka na bau lenda kwenda ku mbwala ye mu nseke ya zunga, sambu na kulala ye kubaka madia, kadi beto ikele awa mu ntoto ya mpamba.

¹³Yandi tubaka kwa bau: Beno pesa bau ya kudia. Bau tubaka: Beto ikele na yankaka ve, kansi mampa tanu ye mbizi ya masa zole; keti kana beto kwenda kusumbila bantu yai yonso madia.

¹⁴Kadi bau vandaka mfinama babakala mafunda tanu. Kansi yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: Tula bau kuvanda mu kibuka, kibuka makumi tanu, tanu.

¹⁵Bau salaka yo, ye vandisaka bau yonso.

¹⁶Yandi bakaka mampa tanu ye mbizi ya masa zole, ye talaka ku zulu, ye sakumunaka yau, ye bukunaka yau, ye pesaka yau kwa banlonguki, sambu na kutula nantwala na bibuka ya bantu.

¹⁷Bau kudiaka ye yonso yukutaka; bau logotaka bitini ya bikaka, bitunga kumi ye zole.

Petelo tuba kitemo sambu na Yesu

¹⁸Yo vandaka bu yandi vandaka kulomba yandi mosi, banlonguki vandaka na yandi, yandi yuvulaka bau kutuba: Bibuka ikele kutuba, mono ikele nani ? *Mat. 16:13; Mal. 8:27*

¹⁹Bau vutulaka kutuba: Yoane Mbotiki. Kansi bankaka tuba; Elia. Bankaka tuba: Mosi ya bambikudi ya ntama imene kifulukisa diaka.

²⁰Yandi tubaka kwa bau: Kansi beno tuba, mono ikele nani ? Petelo vutulaka kutuba: Klisto ya Nzambi.

²¹Yandi sembaka bau ye sikidikisaka bau kutuba kwa muntu mambu yai ve.

²²Yandi tubaka: Mwana ya muntu fwiti kumona mpasi mingi, ya bambuta ya bantu ye bambuta banganga ye bansoniki tabuya yandi ye kufwa yandi ye yandi tafulukiswa mu kilumbu ya tatu. *Luk. 18:31*

²³Yandi tubaka kwa bau yonso: Kana muntu zola kulanda nanima na mono, bika yandi dibuya, ye baka kulunsi ya yandi kilumbu na kilumbu, ye landa mono, *Mat. 16:24; Mal. 8:27; Luk. 14:27*

²⁴kadi konsonani ya zola kuvulusa moyo ya yandi tavidisa yo, kansi konsonani ya zola kuvidisa moyo ya yandi sambu na mono tavulusa yo. *Luk. 17:33; Yoa. 12:25*

²⁵Kansi yo tasadisa muntu na nki, kana yandi baka nsi yamvimba ndandu ye yandi kibeni vidiswa keti loswa ?

²⁶Kadi konsonani ya kuwa nsoni sambu na mono ye mambu ya mono, Mwana ya muntu takuwila yandi nsoni, bu yandi kwiza mu nkembo ya yandi ye ya Tata ya yandi ye ya banjo ya nlongo. *Mat. 10:33; Luk. 12:9; 2 Tim. 2:12; Lom. 1:16*

²⁷Mono tuba kwa beno kieleka: Bankaka ya bau ya telema awa tameka lufwa ve, ti bau mona kimfumu ya Nzambi.

Yesu kembiswa

²⁸Yo vandaka mfinama na kilumbu nana nanima na mambu yai, yandi bakaka Petelo ye Yoane ye Yakobi, ye tombokaka va mongo kulomba. *Mat. 17:1; Mal. 9:2*

²⁹Bu yandi vandaka kulomba, luse ya yandi kitukwaka ye mvwatu ya yandi kwizaka mpembe ye kenzima.

³⁰Ye tala, babakala zole solulaka na yandi, ikele Mose ye Elia.

³¹Bau monikaka mu nkembo ye tubaka sambu na katukulu ya yandi, ya yandi talungisa mu Yelusalemi.

³²Kansi Petelo ye bau ya vandaka na yandi vandaka na tulu mingi; kansi bu bau sikamaka, bau monaka nkembo ya yandi ye babakala zole ya telema na yandi.

³³Yo vandaka bu bau ikele kubika yandi, Petelo tubaka kwa Yesu: Mfumu, ikele mbote na beto ikele awa. Bika beto tunga mafwokula tatu, mosi ya nge, mosi ya Mose, ye mosi ya Elia. Yandi zabaka ve ya yandi tubaka.

³⁴Bu yandi tubaka mpilayai, dituti kwiza kufuka bau, bau titaka, bu bau kotaka mu dituti.

³⁵Ndinga basikaka na dituti kutuba: Yai ikele Mwana ya mono ya zolwa; beno kuwa yandi. *Luk. 3:22; 2 Pet. 1:17*

³⁶Bu ndinga imene kwiza, Yesu monikaka yandi mosi kaka. Bau vandaka napi; ye tubaka na muntu ve mu bilumbu yina mambu ya bau monaka.

Yesu basisa mpeve ya mbi

³⁷Yo vandaka kilumbu ya landa, bu bau imene kukulumuka na mongo, kibuka nene kutakanaka na yandi. *Mat. 17:14; Mal. 9:14*

³⁸Tala, muntu mosi mu bibuka bokaka, kutuba: Nlongi, mono yuvula nge kwiza kutala kaka mwana bakala ya mono; kadi yandi ikele mwana ya mono mosi kaka.

³⁹Tala, mpeve ikele kusimba yandi, nanima yandi ikele kuboka, ye yo tuntumusa yandi, ye yandi basisa mafulufulu, ye yo lwadisa yandi ye zola kubika yandi ve.

⁴⁰Mono lombaka banlonguki ya nge, kubasisa yo; kansi bau lendaka ve.

⁴¹Yesu vutulaka, ye tubaka: Beno ikele mbandu ya konda lukwikilu ye ya mbi; ntama ikwa mono tavanda na beno ye vibidila na beno ? Twala mwana ya nge awa.

⁴²Bu yandi ikele kwiza, mpeve ya mbi losaka yandi va ntoto, ye tuntumusaka yandi, kansi Yesu sembaka mpeve ya sumuka, ye belulaka mwana, ye vutulaka yandi kwa tata ya yandi.

⁴³Bantu yonso yitukaka sambu na ngolo yanene ya Nzambi. Bu bau yonso yituka sambu na mambu yonso ya yandi salaka, yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: *Mat. 17:22; Mal. 9:30*

⁴⁴Bika mambu yai kota mu makutu ya beno; kadi Mwana ya muntu tayekulwa mu maboko ya bantu. *Luk. 24:7*

⁴⁵Kansi bau zabaka mambu yai ve, yo vandaka ya kinsweki kwa bau, bau bakisaka yo ve ye bau titaka kuyuvula yandi sambu na mambu yai. *Luk. 2:50; 18:34*

Yesu songa nani luta nene

⁴⁶Ntembe telemaka nakati na bau, kana nani luta nene nakati na bau. *Mat. 18:1; Mal. 9:33*

⁴⁷Bu Yesu monaka mabanza ya ntima ya bau, yandi bakaka mwana ya fioti, ye tulaka yandi va lweka ya yandi,

⁴⁸Yandi tubaka kwa bau: Konsonani ya baka mwana yai ya fioti mu nkumbu ya mono ikele kubaka mono, konsonani ya baka mono, ikele kubaka yandi ya fidisaka mono; sambu na konsonani ya luta fioti nakati na beno yonso, yandi tavanda yanene. *Luk. 10:16; 14:11; 18:14; Yoa. 13:20*

⁴⁹Yoane vutulaka ye tubaka: Mfumu, beto monaka muntu basisa bampeve ya mbi mu nkumbu ya nge; beto kanikinaka yandi, sambu na yandi landaka beto ve. *Mal. 9:38*

⁵⁰Kansi Yesu tubaka kwa yandi: Kanikina yandi ve; kadi yandi ya konda kuvanda na kimbeni na beno, yandi ikele ya beno. *Luk. 11:23*

Bwala ya Samalia zola kukwikila Yesu ve

⁵¹Yo vandaka bu bilumbu ya bakwa ku zulu ya yandi zola kulunga, yandi tadisaka luse ya yandi na kwenda ku Yelusalemi; *Bis. 1:2*

⁵²yandi fidisaka bantumwa nantwala na luse ya yandi. Ye bau kwendaka ye kotaka mu bwala ya baSamalia nakuyidika sambu na yandi.

⁵³Bau bakaka yandi ve sambu na luse ya yandi tadisa ku Yelusalemi.

⁵⁴Bu banlonguki Yakobi ye Yoane monaka yo, bau tubaka: Mfumu, nge zola beto kubinga tiya kukatuka na zulu ye kuyoka bau bonso Elia salaka ?

⁵⁵Kansi yandi pindukaka ye sembaka bau, kutuba: Beno zaba ve, mutindu ya mpeve ya beno ikele.

⁵⁶Kadi Mwana ya muntu kwizaka ve kufwa moyo ya bantu, kansi kuvulusa bau. Bau kwendaka bu bwala yankaka.

Kifu ya balandi

⁵⁷Yo vandaka bu bau kwenduka na nzila, muntu tubaka kwa yandi: Mfumu, mono talanda nge sika yonso ya nge ikele kwenda. *Mat. 8:10*

⁵⁸Yesu tubaka kwa yandi: Bambizi ikele na mabulu ya bau, bandeke ya zulu ikele na banzanza ya bau, kansi Mwana ya muntu ikele na sika ve kutula ntu ya yandi.

⁵⁹Yandi tubaka kwa muntu yankaka: Landa mono. Kansi yandi tubaka: Mfumu, bika mono kwenda ntete kuzika tata ya mono.

⁶⁰Yandi tubaka kwa yandi: Bika bafwa zika bafwa ya bau, kansi nge, kwenda kusamuna nsamu ya kimfumu ya Nzambi.

⁶¹Muntu yankaka tubaka: Mfumu, mono talanda nge, kansi bika mono pesa mbote kwa bau ya ikele mu nzo ya mono.

⁶²Yesu tubaka kwa yandi: Muntu ya tula diboko ya yandi ku nsengo ya yandi ye tala nanima, lunga ve kwa kimfumu ya Nzambi.

Luka 10

Yesu fidisa banlonguki makumi nsambwadi

¹Bu mambu yai imene, Mfumu solaka makumi nsambwadi yankabasika na bala-bala ya bau, ye tuka, ye fidisaka bau zole zole nantwala na luse ya yandi ku bambanza ye sika yonso ya yandi kibeni zola kwenda.

²Buna yandi tubaka kwa bau: Ngionzoko ikele mingi kieleka, kansi basadi ikele mingi ve. Mpilayai beno lomba kwa Mfumu ya ngionzoko na yandi fidisa basadi mu ngionzoko ya yandi. *Yoa. 4:35*

³Beno kwenda; tala, mono ikele kufidisa beno, mpilamosi bana mameme nakati na bambizi ya makasi.

⁴Beno nata ngoto ya mbongo ve, kuba ve, nsampatu ve; ye pesa mbote ve kwa muntu mu nzila. *Mal. 6:8; Luk. 9:3; 22:35*

⁵Kansi konso nzo ya beno takota, tuba ntete: Yenge ku nzo yai!

⁶Kana muna ikele mwana ya yenge, yenge ya beno tavanda na yandi, kansi kana ve, yo tavutuka kwa beno.

⁷Beno vanda mu nzo yina, kudia ye kunwa ya bau pesa beno, kadi musadi lunga na lufutu ya yandi. Kwenda kota ve mu nzo ku nzo. *1 Kol. 9:4; 1 Tim. 5:18*

⁸Ye konso mbanza ya beno kota, ye bau baka beno, beno kudia yonso ya bau tudila beno.

⁹Belula bambevo ya ikele muna, tuba kwa bau: Kimfumu ya Nzambi imene kwiza mfinama kwa beno. *Mat. 3:2; 4:17*

¹⁰Kansi konso mbanza ya beno takota ye bau baka beno ve, beno basika na balabala ya bau, ye tuba:

¹¹Mfumfuta ya mbanza ya beno ya simba va makulu ya beto, beto katudila beno yau, kansi kuzaba, kimfumu ya Nzambi imene kwiza mfinama. *Bis. 13:51*

¹²Kansi mono tuba kwa beno, mu kilumbu yina mbanza yina taluta Sodoma kumona mpasi. *Mat. 10:15; 11:20*

Yesu tula ndola kwa bambanza ya buya yandi

¹³Ndola kwa nge, Kolazi! Ndola kwa nge Betesaida! Kadi kana kisalu ya ngolo salwaka mu Tilo ye mu Sidoni, mpilamosi yo salwaka mu beno, ntama bau pindulaka mabanza, ye vandaka mu lele ya ngoto ye putulu.

¹⁴Kansi beno taluta Tilo ye Sidoni na kumona mpasi mu mfundusu.

¹⁵Nge Kapenaumi, nge tatombulwa ku zulu ? Nge takulumuswa ti ku nsi ya bafwa.

¹⁶Yandi ya kuwa beno, ikele kuwa mono; ya buya beno ikele kubuya mono, kansi ya buya mono, ikele kubuya yandi ya fidisaka mono. *Luk. 9:48; 1 Tes. 4:8*

Banlonguki vutuka

¹⁷Banlonguki makumi nsambwadi vutukaka na kiese, bau tubaka: Mfumu, mpeve mbi ikele kulemvuka beto mu nkumbu ya nge.

¹⁸Yandi tubaka kwa bau: Mono monaka Satana kubwa tuka zulu bonso nzazi.

¹⁹Tala, mono pesaka beno ngolo kudiata va banioka, ye bankutu, ye ngolo va zulu ya ngolo yonso ya mbeni, ye kima mosi lenda ve kusadila beno mpasi. *Mal. 16:18; Bis. 28:5*

²⁰Kansi yangalala sambu na yai ve, na bampeve mbi ikele kulemvuka beno, kansi yangalala sambu na nkumbu ya beno ikele kusonama mu zulu.

Yesu zitisa tata ya yandi

²¹Na lokula yina, yandi yangalala mu Mpeve Yanlongo ye tubaka: Mono pesa nge matondo, Tata, Mfumu ya zulu ye ntoto, kadi nge swekaka mambu yai kwa bandwenga ye bantu ya ngangu, kansu nge zabisaka yo kwa bana fioti. E, Tata, kadi mpilayai yo ikele kuyangidisa nge. *Yes. 29:14; Mat. 11:25; 1 Kol. 1:19, 26*

²²Mambu yonso peswaka mono tuka Tata ya mono, ye muntu zaba ve Mwana ikele nani, kansi Tata, ye Tata ikele nani kansi Mwana kaka, ye konsonani ya Mwana zola kuzabisa yandi. *Nk. 8:6; Yoa. 3:35; Yoa. 17:2; Ef. 1:20; Yoa. 1:18; 6:46; 10:15*

²³Yandi pindukaka kwa banlonguki mu kinsweki ye tubaka: Kiese ikele na meso ya mona mambu ya beno ikele kumona. *Mat. 13:16*

²⁴Kadi mono tuba kwa beno: Bambikudi mingi ye bantinu zolaka kumona mambu ya beno ikele kumona, kansi bau monaka yau ve, ye kuwa mambu ya beno ikele kuwa, kansi bau kuwaka yau ve. *1 Pet. 1:10, 11*

Muntu ya Samalia nkwa nkenda

²⁵Tala, muzabi ya nsiku telemaka ye pukumunaka yandi, kutuba: Nlongi, nki mono tasala kubaka difwa ya moyo ya mvu ya mvu ?

²⁶Yandi tubaka kwa yandi: Nki sonama mu nsiku ? Mpila nki nge ikele kutanga ?

²⁷Yandi vutulaka ye tubaka: Zola Mfumu, Nzambi ya nge, mu ntima ya nge yonso, ye mu mwela ya nge yonso, ye mu ngolo ya nge yonso ye mu mabanza ya nge yonso ye zola bamfinangani ya nge bonso nge kibeni. *5 Mose 6:5; 3 Mose 19:18*

²⁸Yandi tubaka kwa yandi: Nge vutulaka mbote. Sala yai ye nge tavanda na moyo. *3 Mose 18:5; Yeh. 20:11, 13*

²⁹Kansi sambu na yandi zolaka kudinungisa, yandi tubaka kwa Yesu: Kansi nani ikele bamfinangani ya mono ?

³⁰Yesu vutulaka, kutuba: Muntu mosi katukaka na Yelusalemi ye kulumukaka ku Yeliko, yandi kubwaka mu maboko ya bantani, bau katulaka mvwatu ya yandi ye bulaka yandi, ye katukaka, ye bikaka yandi mfinama ku lufwa.

³¹Yo vandaka, nganga kulumukaka na nzila yina; bu yandi monaka yandi, yandi lutaka na lweka yankaka.

³²Mpilayai mpe muntu ya Levi, bu yandi kumaka na sika yina; ye monaka yandi, yandi lutaka na lweka yankaka.

³³Kansi muntu ya Samalia kwendaka na nzila yina, ye kumaka na sika ya yandi vandaka, ye bu yandi monaka yandi, yandi kuwilaka yandi nkenda,

³⁴yandi kwendaka kuzingila lele va bamputa ya yandi; ye tulaka yau mafuta ye vinya, ye tulaka yandi va mpunda ya yandi, ye nataka yandi ku nzo ya banzenza, ye sadisaka yandi mbote.

³⁵Na suka yandi basisaka mbongo denali zole, ye pesaka yau kwa mfumu ya nzo, ye tubaka kwa yandi; Sadisa yandi mbote; ye konso nki ya nge futila yandi, bu mono vutuka, mono tavutudila nge yau.

³⁶Na bau tatu, nge banza nani ikele mfinangani kwa yandi ya kubwaka na maboko ya bantani ?

³⁷Yandi tubaka: Yandi ya kuwilaka yandi nkenda. Yesu tubaka kwa yandi Kwenda sala mpilayai mpe.

Yesu mu nzo ya Malata ye Malia

³⁸Yo vandaka bu bau ikele kuzieta, yandi kotaka mu bwala. Ye nkento nkumbu ya yandi Malata, bakaka yandi mu nzo ya yandi.

³⁹Yandi vandaka na mpangi nkento ya bingwa Malia, ya vandaka na makulu ya Mfumu, ye kuwa mambu ya yandi.

⁴⁰Kansi Malata lutaka kubanza sambu na bisalu mingi. Yandi telemaka na lweka, ye tubaka: Mfumu, nge ikele kubanza ve sambu na mpangi nkento ya mono imene kubika mono kusala mono mosi kaka ? Tuba kwa yandi kusadisa mono.

⁴¹Mfumu vutulaka, ye tubaka kwa yandi: Malata, Malata, nge ikele kubanza ye kudisadila mpasi sambu na bima mingi.

⁴²Kansi mambu mosi kaka ikele na mfunu. Kadi Malia imene kusola lweka mbote ya konda kukatulwa na yandi.

Luka 11

Yesu longa banlonguki kulomba

¹Yo vandaka bu yandi ikele kulomba na sika yankaka, bu yandi imene kulomba; nlonguki ya yandi mosi tubaka kwa yandi; Mfumu, longa beto kulomba konso Yoane longaka banlonguki ya yandi. *Mat. 6:9*

²Yandi tubaka kwa bau: Bu beno ikele kulomba, beno tuba mpilayai: Tata ya beto ya ikele mu zulu; bika nkumbu ya nge zitiswa; bika kimfumu ya nge kwiza; bika luzolo ya nge salwa va ntoto bonso mu zulu.

³Pesa beto kilumbu na kilumbu madia ya beto ya kilumbu na kilumbu.

⁴Ye vidisila beto masumu ya beto, kadi beto mpe vidisila bau ya ikele na beto mfuka, ye twala beto mu mpukumunu ve, kansi vulusa beto na nkwa mbi.

⁵Yandi tubaka kwa bau: Nani nakati na beno tavanda na nduku ye takwenda kwa yandi nakati ya mpimpa ye tuba kwa yandi: Nduku leva mono mampa tatu; *Mat. 7:7; Luk. 18:1*

⁶kadi nduku ya mono katuka na nzila, ye kwiza kwa mono ye mono ikele na kima kudikila yandi ve.

⁷Kansi yandi ya ikele muna tavutula ye tuba: Monisa mono mpasi ve; kielo imene kukanga, ye bana ya mono ikele na mono va fulu ya kulala; mono lenda kutelema ve kupesa nge.

⁸Mono tuba kwa beno: Kana yandi telema ve kupesa yandi, sambu na yandi ikele nduku ya yandi, kansi sambu na yandi vibidila kulomba, yandi tatelema ye kupesa yandi yonso ya yandi ikele na yau nsatu.

⁹Mono tuba kwa beno mpe: Lomba ye yo tapeswa beno; sosa ye beno tamona; kunkuta ye yo takangulwa kwa beno. *Mal. 11:24; Yoa. 14:13; 15:7; 16:23; Yak. 1:5*

¹⁰Kadi konsonani ya ikele kulomba, tabaka, yandi ya sosa tamona, ye yandi ya kunkuta yo takangulwa kwa yandi.

¹¹Nani ya ikele tata nakati ya beno, kana mwana ya yandi lomba dimpa, yandi tapesa yandi ditadi ? Keti mbizi ya masa, ye yandi tapesa yandi nioka ?

¹²Keti kana yandi lomba diki, yandi tapesa yandi nkutu ?

¹³Mpilayai kana beno ya ikele mbi, zaba kupesa bana ya beno matabisi mbote, buna Tata ya beno ya ikele mu zulu taluta kupesa Mpeve Yanlongo kwa bau ya lomba yandi.

Yesu basisa mpeve mbi

¹⁴Ye yandi basisaka mpeve mbina muntu ya vandaka baba. Yo vandaka bu mpeve mbi imene kubasika, baba tubaka: Bibuka yitukaka. *Mat. 9:32; 12:22, 43; Mal. 3:22*

¹⁵Kansi bankaka nakati na bau tubaka: Yandi ikele kubasisa mpeve mbi mu Belesebuli, nkuluntu ya bampeve mbi.

¹⁶Bankaka pukumunaka yandi, kusosa kwa yandi bidimbu tuka zulu.

¹⁷Kansi yandi zabaka mabanza ya bau, ye tubaka kwa bau: Konso kimfumu ya kabana mu yo kibeni tabika mpamba ye nzo kubwa va nzo.

¹⁸Kansi kana Satana mpe kabana mu yandi kibeni, buna kimfumu ya yandi ikele kuvanda mpila nki ? Sambu na beno tuba, mono ikele kubasisa mpeve mbi mu Belesebuli ?

¹⁹Ye kana mono ikele kubasisa mpeve mbi mu Belesebuli, buna bana ya beno ikele kubasisa bau mu nani ? Sambu na yai bau tavanda bamfundisi ya beno.

²⁰Kana mono ikele kubasisa mpeve mbi mu musapi ya Nzambi, buna kimfumu ya Nzambi imene kwiza kwa beno.

²¹Muntu ya ngolo ya ikele na bima ya mwanina, bu yandi ikele kukeba lupangu ya yandi, buna bima ya yandi ikele kuvanda na yenge.

²²Kansi kana ya luta yandi ngolo kwiza, yandi taluta yandi ngolo, ye tabotula bima ya yandi ya nwanina yonso, ya yandi ikele kutula vuvu, ye kaba bima ya yandi botulaka.

²³Yandi ya vanda na mono ve, ikele na mono kimbeni; ye yandi ya yonzika ve na mono ikele kumwangisa yau.

²⁴Bu Mpeve ya sumuka basika na muntu, yandi ikele kutambula mu sika ya konda masa, ye sosa luvundu, bu yandi mona ya ve, yandi tuba: Mono tavutuka diaka ku nzo ya mono basikaka.

²⁵Bu yandi kwiza, yandi mona nzo ikele ya kombwa ye ya yidikwa.

²⁶Buna yandi kwenda kubaka bampeve yankaka nsambwadi ya luta yandi mbi, ye bau kota ye vanda muna. Ye mambu ya nsuka ya muntu yai, luta yina yantete mbi. *Eb. 6:4; 10:26; 2 Pet. 2:20*

Yandi zitiswa na nkento

²⁷Yo vandaka bu yandi tubaka mambu yai, nkento nakati na kibuka basisaka ndinga, ye tubaka kwa yandi: Kiese ikele na divumu ya nataka nge ye mabele ya nge yamwaka.

²⁸Kansi yandi tubaka: E, kiese ya luta ikele na bau ya kuwa mambu ya Nzambi ye lunda yo. *Mat. 7:21; Lom. 2:12; Yak. 1:22*

Kidimbu ya Yona

²⁹Bu bibuka kutanaka na yandi, yandi yantikaka kutuba: Mbandu yai ikele mbandu mbi; bau ikele kusosa kidimbu, bau tapeswa kidimbu yankaka ve, kansi kidimbu ya Yona kaka. *Yona 2:1; Mat. 12:39*

³⁰Kansi bonso Yona vandaka kidimbu kwa bantu ya Nineve, mpilayai mpe Mwana ya muntu tavanda kidimbu kwa mbandu yai.

³¹Ntinu nkento ya ndambu ya sude tatelema na babakala ya mbandu yai mu mfundusu ye bedisa bau, kadi yandi katukaka na nsuka ya ntoto ye kwizaka kuwa ngangu ya Solomo, tala, awa ikele ya luta Solomo. *1 Nt. 10:1; Yes. 9:1*

³²Bantu ya Nineve tatelema na bantu ya mbandu yai mu mfundusu ye tabedisa bau; kadi bau pindulaka mabanza mu nsamunu ya Yona, tala awa ikele ya luta Yona. *Yona 3:5*

³³Bu muntu kwika mwinda yandi tula yo ve na sika ya kinsweki, keti na nsi ya sanduku, kansi va kilundilu ya mwinda, buna bau ya kota muna lenda kumona mwini. *Mat. 5:15; 6:22; Mal. 4:21; Luk. 8:16*

³⁴Mwinda ya nitu ikele disu ya nge, bu disu ya nge ikele mbote, nitu ya nge yamvimba fuluka na mwini, kansi kana disu ya nge ikele mbi, nitu ya nge fuluka na ntombe mpe.

³⁵Sambu na yai, tala, mwini ya ikele mu nge, ya kwiza ntombe ve.

³⁶Kana nitu ya nge yamvimba fuluka na mwini, ye ndambu fioti ikele ntombe ve; buna yo yonso fuluka na mwini, bonso mwinda ikele kukienzula kwa beno mu tentina ya yo.

Yesu kudia mu nzo ya mufalisi

³⁷Bu yandi ikele kutuba, mufalisi yuvulaka yandi kudia na yandi, yandi kotaka ye vandaka na mesa.

³⁸Bu mufalisi monaka yo, yandi yituka na yandi kudiaka ye disukulaka ntete ve,

³⁹Mfumu tubaka kwa yandi: Beno bafalisi, beno ikele kusukula nganda ya kopo ye dilonga, kansi kati ikele kifuluka na kintani ye mbi. *Mat. 23:25; Tit. 1:15*

⁴⁰Beno bazoba, yandi ya salaka nganda salaka kati mpe ve ?

- ⁴¹Buna pesa yina ya ikele nakati mpilamosi matabisi ya nkenda, ye tala, bima yonso tavanda ya vedila kwa beno. *Yes. 58:7; Luk. 12:33*
- ⁴²Kansi ndola kwa beno, bafalisi, kadi beno ikele kupesa ndambu ya kumi ya matiti ya menthe ye ya rue ye ya nsunga yonso, kansi beno ikele kuluta mfundusu ye zola ya Nzambi. Yai beno fwiti kusala, ye bika yankaka yina ve. *Mat. 23:23; 5 Mose 18:21; Mika 6:8*
- ⁴³Ndola kwa beno bafalisi, kadi beno ikele kuzola sika yantete mu banzo ya sambilu ye peswa mbote mu mazandu. *Mat. 23:6; Mal. 12:38; Luk. 20:46*
- ⁴⁴Ndola kwa beno, kadi beno ikele bonso bandiamu ya konda kumonika, bantu ikele kutambula va yo kansi bau zaba yo ve.
- ⁴⁵Buna mosi ya bazabi ya nsiku vutulaka kutuba kwa yandi: kusaula beto mpe.
- ⁴⁶Kansi yandi tubaka: Ndola kwa beno, bazabi ya nsiku, kadi beno ikele kupesa bantu bizitu ya luta mingi kunata, kansi beno kibeni ikele kuvalakana bizitu yina ve na musapi mosi ya beno. *Bis. 15:10*
- ⁴⁷Ndola kwa beno, kadi beno ikele kutunga bandiamu ya bambikudi, kansi batata ya beno kufwaka bau. *Mat. 23:29*
- ⁴⁸Kieleka, beno ikele bantemo ye ndima bisalu ya batata ya beno, kadi bau kufwaka bau, ye beno ikele kutunga bandiamu ya bau.
- ⁴⁹Mpilayai ngangu ya Nzambi ikele kutuba: Mono tafidisa bau bambikudi ye bantumwa. Bau takufwa bankaka ya bau ye zoma bankaka, *Bis. 5:40; 22:19; 2 Kol. 4:8; Eb. 11:36*
- ⁵⁰sambu na yai, menga ya bambikudi yonso ya tiamukaka tuka mu luyantiku ya lufulu ya nsi, tayuvulwa kwa mbandu yai,
- ⁵¹tuka menga ya Abeli ti menga ya Zakalia ya bau kufwaka mu sika ya ikele nakatikati ya zikwa ya yokila ye tempelo, E, kieleka mono tuba kwa beno; yo tayuvulwa ya mbandu yai. *1 Mose 4:8; 2 Lus. 24:21*
- ⁵²Ndola kwa beno, bazabi ya nsiku, kadi beni imene kukatula nsabi ya ngangu, beno kibeni ikele kukota muna ve, ye bau ya zola kukota muna beno buya bau.
- ⁵³Bu yandi basikaka muna, bansoniki ye bafalisi fietikisika yandi ngolo ye kusosa yandi kutuba ndinga mingi.
- ⁵⁴Bau vingilaka yandi, na bau lenda kusimba yandi na ndinga ya basika na munoko ya yandi.

Luka 12

Yesu longa banlonguki sambu na kutuba kitemo mbote

- ¹Mu ntangu yina bantu mafunda kumi kutakanaka, bau diatanaka, buna yandi yantikaka kutuba kwa banlonguki ya yandi: Ntete, dikeba sambu na lufunusu ya bafalisi ya ikele luvunu. *Mal. 8:15*
- ²Kima ikele ve ya fukwa ya konda kumonika, ye ya kinsweki ya konda kuzabana. *Mat. 10:26; Mal. 4:22; Luk. 8:17*
- ³Mpilayai mambu yonso ya beno tuba mu ntombe, yo takuwakana mu mwini, ye yonso ya beno tuba mu dikutu mu nzo ya kinsweki, tasamunwa va banludi.
- ⁴Mono tuba kwa beno, banduku ya mono: Tita ve bau ya ikele kufwa nitu, ye nanima bau ikele na kima yankaka ve ya bau lenda kusala. *1 Pet. 3:14*
- ⁵Kansi mono luengisa beno yandi ya beno fwiti kutita: Tita yandi ya ikele na ngolo kutula beno mu bilungi bu yandi imene kufwa beno, E, mono tuba kwa beno: Tita yandi.
- ⁶Bau ikele kuteka ve bandeke fioti tanu na makuta zole ? Mosi ya bau tavila ve na luse ya Nzambi.
- ⁷Kansi nsuki ya ntu ya beno ikele ya tangwa mpe. Vanda na boma ve; beno luta bandeke mingi mu ntalu. *2 Sam. 14:11; Luk. 9:36; Bis. 27:34*
- ⁸Mono mpe ikele kutuba kwa beno: Konso muntu ya ndima mono nantwala ya bantu, Mwana ya muntu tandima yandi mpe nantwala ya banjo ya Nzambi. *Mal. 8:28; Luk. 9:26; Nzai. 3:5*
- ⁹Konso muntu ya buya mono nantwala ya bantu, mono mpe tabuya yandi nantwala ya banjo ya Nzambi.
- ¹⁰Konsonani ya tubila Mwana ya muntu ndinga mbi, yandi tavidiswa, kansi konsonani ya tuba mbi sambu na Mpeve Yanlongo, yandi tavidiswa ve. *Mal. 3:28; Eb. 6:4; 10:26; 1 Yoa. 5:16*
- ¹¹Ye bu bau twala beno mu banzo ya sambilu, ye kwa bankuluntu, ye kwa bankwa ngolo, beno vanda na mabanza ve, mpila nki beno fwiti kuvutula keti nki beno fwiti kutuba; *Mat. 10:18; Mal. 3:11; Luk. 21:14*
- ¹²kadi Mpeve Yanlongo talonga beno mambu ya beno fwiti kutuNlongi, bu nge tuba yai, nge ikele ba mu lokula yina.
- Yesu kanikina zola ya mbongo**
- ¹³Mosi ya kibuka tubaka kwa yandi: Nlongi, tuba kwa mpangi ya mono na yandi kaba difwa na mono.
- ¹⁴Kansi yandi tubaka kwa yandi: Nge muntu, nani tulaka mono mfundisi keti mukabi ya bima ya beno ?
- ¹⁵Yandi tubaka kwa bau: Beno tomatala, ye dikeba na zola ya mbongo, kadi moyo ya muntu ikele ve sambu na bima mingi ya ikele na yandi.

- 16**Yandi tubaka kingana kwa bau; kutuba: Bilanga ya muntu mvwama yelaka bima mingi.
- 17**Yandi banzaka mu ntima ya yandi, kutuba: Mono tasala nki, kadi mono ikele na sika ve ya mono fwiti kuyonzika mabundu ya mono ?
- 18**Yandi tubaka: Mono tasala mpilayai, mono tapasula lundulu ya mono, ye tunga yanene, ye muna mono tayonzika nkeni ya ble ya mono yonso, ye bima mbote ya mono.
- 19**Ye mono tatuba kwa mwela ya mono: Mwela, nge ikele na bima mingi ya mbote ya lundwa mvu mingi; vundisa, kudia, kunwa, vanda na kiese. *Mpovi 11:9; 1 Kol. 15:32; Yak. 5:5*
- 20**Kansi Nzambi tubaka kwa yandi: Nge muntu ya buzoba, mpimpa yai, mwela ya nge tabingwa na nge, ye bima ya nge imene kuyidika tavanda ya nani ? *Yobi 20:22; Nk. 39:6; Yel. 17:11*
- 21**Mpilayai ikele yandi ya dilundila bima, kansi ya ikele na kimvwama ve kwa Nzambi. *1 Tim. 6:17*
- 22**Ye yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: Sambu na yai, mono tuba kwa beno, vanda na mabanza ve sambu na mwela ya beno, nki beno takudia, ye sambu na nitu ya beno, nki beno tavwata. *Mat. 6:25; Fili. 4:6; Eb. 13:15; 1 Pet. 5:7*
- 23**Moyo ikele kuluta madia, ye nitu luta mvwatu.
- 24**Tala, bambemba, bau ikele kukuna ve ye yonzika ve; bau ikele na lundulu ve keti nzo ve; ye Nzambi ikele kudikila bau; beno luta bandeke mu ntalu. *Nk. 147:9; Yobi 39:3; Mat. 10:31*
- 25**Buna nani nakati ya beno na mabanza ya yandi lenda kuyika kwa ntela ya yandi centimetre makumi tanu ?
- 26**Kana beno lenda ve kusala mambu yai ya fioti, sambu na nki beno ikele na mabanza sambu na yankaka ?
- 27**Tala bintuntu ya nseke, mpilamosi yau ikele kukula, yau ikele kusala ve, yau ikele kutunga bwanda ve, kansi mono tuba kwa beno: Solomo mu nkembo ya yandi yonso vwatiswaka ve bonso mosi ya yau.
- 28**Kana Nzambi vwatisa matiti ya nseke mpilayai ya ikele bubu, kansi mbazi ikele kuloswa mu foloni, buna beno bantu ya lukwikilu fioti; yandi taluta kuvwatisa beno.
- 29**Ye beno mpe sosa ve ya beno takudia, ye ya beno takunwa, beno tula ntembe ve mu ntima;
- 30**kadi bapaien mu nsi ikele kusosa yina yonso, kansi Tata ya beno zaba ya beno ikele na yau nsatu.

- ³¹Kansi sosa kimfumu ya yandi, buna beno tapeswa bima yai. *Ntinu 3:13; Nk. 37:24*
- ³²Tita ve, kibuka fioti ya mameme; kadi yo ikele nzolakani ya Tata ya beno kupesa beno kimfumu.
- ³³Teka yina ya ikele na beno, pesa makabu ya nkenda; disadila ngoto ya mbongo ya lenda kununa ve, ku lundulu mu mazulu ya mvu ya mvu, kuna mwivi kwiza mfinama ve, ye banyama bivisa ve. *Mat. 6:19; Luk. 6:9; Bis. 2:45; 1 Tim. 6:9, 11*
- ³⁴Kadi sika ya lundulu ya beno ikele, kuna tavanda ntima ya beno mpe.
Yesu longa banlonguki ya yandi kwiza ya yandi ya zole
- ³⁵Bika tuketo ya beno kangwa, ye mwinda ya beno lema. *Ef. 6:14; 1 Pet. 1:13*
- ³⁶Beno vanda mpilamosi bantu ya ikele kuingila mfumu ya bau, bu yandi vutuka tuka makwela, na bau lenda kukangudila yandi nswalu, bu yandi kwiza kunkuta.
- ³⁷Kiese ikele na bampika yina, bu mfumu ya bau kwiza, yandi kuta bau tomatala. Kieleka mono tuba kwa beno: Yandi takanga luketo ya yandi ye vandisa bau na mesa ye takwiza kusadila bau.
- ³⁸Kana yandi kuma mu nkengila ya zole keti ya tatu ye takuta bau kusala mpilayina, kiese ikele na bau. *Mat. 24:42*
- ³⁹Beno zaba yai, kana mfumu ya nzo zaba lokula yina ya kwiza mwivi, yandi tavanda kukeba ye bika nzo ya yandi timwa ve.
- ⁴⁰Beno mpe vanda ya yidika kadi Mwana ya muntu takwiza mu lokula ya beno banza ve. *Mal. 13:33; Luk. 21:34*
- ⁴¹Petelo tubaka kwa yandi: Mfumu, nge imene kutuba kingana yai kwa beto keti kwa bau yonso ?
- ⁴²Mfumu tubaka: Buna nani ikele nkebi ya kwikama ye ya ngangu ya mfumu tapesa luyalu ya bantu ya nzo ya yandi sambu na kupesa madia ya bau mu ntangu ya lunga ? *Mat. 24:45; 1 Kol. 4:2*
- ⁴³Kiese ikele na mpika yai bu mfumu ya yandi vutuka, yandi kuta yandi kusala mpilayai.
- ⁴⁴Kieleka mono tuba kwa beno: Yandi tayadisa yandi va bima yonso ya ikele na yandi.
- ⁴⁵Kansi kana mpika yai tuba mu ntima ya yandi: Mfumu ya mono ikele kuingila na kwiza, ye yandi yantika kubula basielo ya babakala ye ya bankento ye kudia ye kunwa ye kukolwa.

⁴⁶Buna mfumu ya mpika yina takwiza kilumbu ya yandi vingila ve, ye lokula ya yandi zaba ve, ye tabula yandi ngolo ye tapesa yandi ndambu sika mosi na bantu ya konda lukwikilu.

⁴⁷Kansi mpika yina ya zaba luzolo ya mfumu ya yandi, ye yandi yidikaka ve, ye salaka luzolo ya yandi ve; yandi tabula yandi kubula mingi;

⁴⁸kansi yandi ya zaba ve, kansi yandi salaka mambu ya lunga kubulwa tabulwa fioti, sambu na kwa konsonani ya peswa mingi, bau talomba yandi mingi, ye kwa konsonani ya bantu imene kupesa bima mingi, kwa yandi bau talomba ya luta.

Yesu tuba sambu na mpasi ya takwiza

⁴⁹Mono kwizaka kufidisa tiya va ntoto, mono zola nki, kana yo imene kwikwa ? *Mat. 10:34*

⁵⁰Mono ikele na mbotika ya mono tabotikwa, mono ikele na mambu ya ngolo ti yo kumana. *Mat. 20:22*

⁵¹Beno banza mono kwiza kupesa yenge va ntoto ? Mono tuba kwa beno: Ve, kansi kabana.

⁵²Tuka ntangu yai bantu tanu tavanda mu nzo mosi ya kabana; tatu kwa zole ye zole kwa tatu.

⁵³Bau takabana, tata kwa mwana bakala, ye mwana bakala kwa tata, ngudi kwa mwana nkento ye mwana nkento kwa ngudi, bukilo nkento kwa nkento ya mwana ya yandi, ye nkento ya mwana kwa bukila nkento.

⁵⁴Yandi tubaka mpe kwa bibuka: Bu beno mona tuti tomboka na ndambu ya weste, nswalu beno ikele kutuba: Mvula tanoka; ye yo tavanda mpilayai. *Mat. 16:2*

⁵⁵Ye bu beno mona mupepe ya sude veva, beno tuba: Mbangazi tavanda, ye yo tavanda mpilayai.

⁵⁶Beno bantu ya luvunu, beno zaba kutendula luse ya ntoto ye zulu, kansi mpila nki beno ikele kutendula ve ntangu yai ?

⁵⁷Sambu na nki beno kibeni ikele kuzenga ve mfundusu ya lunungu ? *Mat. 5:25*

⁵⁸Kadi bu nge ikele kwenda na mbeni ya nge kwa nkuluntu, na nzila nge tameka mingi na kubikwa kwa yandi, kana ve, yandi tabenda nge kwa mfundisi: ye mfundisi tayekula nge kwa polisi, ye polisi talosa nge mu boloko.

⁵⁹Mono tuba kwa nge: Muna nge tabasika ve, ti nge futa yonso, ta dikuta mosi bika ve.

Luka 13

Yesu tula kingana ya nti ya figi

- ¹Mu ntangu yina bankaka vandaka na sika yina, bau tubaka kwa yandi sambu na bantu ya Ngalili, Pilatu tulaka menga ya bau sikamosi na bankailu ya bau ya yokwa.
- ²Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Beno banza bantu ya Ngalili yai, lutaka bantu ya Ngalili yonso na masumu, sambu na bau monaka mpasi yai ?
- ³Mono tuba kwa beno: Ve, kansi kana beno pindula mabanza ve, beno yonso takufwa mpilamosi mpe.
- ⁴Keti bayina kumi ye nana ya kubwilwaka nzo ya yongi mu Siloa ye kufwaka bau, beno banza, bau lutaka bantu yonso ya vandaka mu Yelusalemi na mbi ?
- ⁵Mono tuba kwa beno. Ve, kansi kana beno pindula mabanza ve, beno yonso takufwa mpilamosi mpe.
- ⁶Yandi tubaka kingana yai: Muntu vandaka na nti ya figi ya bau kunaka mu dilanga ya yandi ya vinia; yandi kwizaka kusosa mabundu va yo, kansi yandi monaka yau ve.
- ⁷Buna yandi tubaka kwa musadi ya dilanga: Tala, mvu yai tatu mono kwizaka kusosa mabundu va nti ya figi, ye monaka yau ve. Zenga yo, sambu na nki yo ikele kubebisa ntoto yai ?
- ⁸Yandi vutulaka kutuba kwa yandi: Mfumu, bika yo mvu yai mpe, ti mono timina ya na nsi ye tula yo tuvi.
- ⁹Kana yo buta mabundu ve mu mvu ya kwiza, zenga yo.
Yesu belula nkento ya kimbevo
- ¹⁰Yandi longaka mu nzo mosi ya sambilu, mu kilumbu ya luvundu.
- ¹¹Tala, nkento ya vandaka na mpeve ya kimbevo mvu kumi ye nana; nitu ya yandi yinamaka, ye yandi lendaka ve sungama.
- ¹²Bu Yesu monaka yandi, yandi bingaka yandi ye tubaka kwa yandi: Nkento, nge ikele kukangulwa na kimbevo ya nge.
- ¹³Yandi tulaka yandi maboko; ye nswalu yandi sungamaka ye kembilaka Nzambi.
- ¹⁴Kansi nkuluntu ya nzo ya sambilu vandaka na makasi, sambu na Yesu belulaka yandi mu kilumbu ya luvundu, yandi vutulaka ye tubaka kwa bantu: Bilumbu sambanu ikele ya muntu fwiti kusala; mpilayina beno kwiza kubelulwa mu yau, mu kilumbu ya luvundu ve. *2 Mose 20:9; Yoa. 7:23; Luk. 6:7*
- ¹⁵Mfumu vutulaka kwa yandi, ye tubaka: Beno bantu ya luvunu, bankaka ya beno ikele kukangula ve ngombe ya yandi keti mpunda ya yandi tuka edilu ye twala bau ve ku masa mu kilumbu ya luvundu ?

¹⁶Kansi nkento yai ikele mwana ya Abalahami, ya Satana kangaka, tala, na mvu kumi ye nana yai, yo lunga ve yandi kangulwa na luvambu yai mu kilumbu ya luvundu ?

¹⁷Bu yandi tubaka mambu yai, bambeni ya yandi yonso kuwaka nsoni ye kibuka yonso vandaka na kiese sambu na mambu yonso ya nkembo ya yandi salaka.

Yesu fwanikisa kimfumu ya Nzambi na nkeni ya mutade

¹⁸Yandi tubaka: Kimfumu ya Nzambi ikele mpilamosi nki ? Mu nki mono tafwanikisa yo ?

¹⁹Yo ikele mpilamosi nkeni ya mutade ya muntu bakaka, ye losaka yo mu dilanga ya yandi; yo kulaka, ye kwizaka nti ye bandeke ya zulu kwizaka kuvundisa mu mavala ya yo. *Mat. 13:31; Mal. 4:31*

Kingana ya lufunusu

²⁰Yandi tubaka diaka: Mu nki mono tafwanikisa kimfumu ya Nzambi ? *Mat. 13:38*

²¹Yo ikele mpilamosi lufunusu ya nkento bakaka, ye swekaka yo mu kitezo tatu ya fufu ti yonso funuswa.

Yesu longa bantu mu nzila ya Yelusalemi

²²Yandi kwendaka kuluta mu mbanza ku mbanza ye mu bwala ku bwala, ye longaka, bu yandi kwenda ku Yelusalemi.

²³Muntu tubaka kwa yandi: Mfumu, bau ya vuluswa ikele ndambu ? Yandi tubaka kwa bau:

²⁴Beno nwana kukota mu mwelo ya fioti; kadi mono tuba kwa beno: Mingi tasosa kukota, kansi bau talenda ve.

²⁵Bu mfumu ya nzo imene kutelema ye kukanga mwelo, ye beno yantika kutelema nanganda ye kunkuta na mwelo, kutuba: Mfumu, kangudila beto, yandi tavutula ye tuba kwa beno: Mono zaba ve sika ya beno katuka.

²⁶Buna beno tayantika kutuba: Beto kudiaka ye kunwaka nantwala ya nge, nge longaka mu balabala ya beto.

²⁷Kansi yandi tatuba: Mono tuba kwa beno, mono zaba ve sika ya beno katuka. Katuka na mono, beno yonso ya ikele basadi ya konda lunungu. *Mat. 7:22*

²⁸Kuna tavanda kudila ye nkweteso ya meno, bu beno mona Abalahami ye Isaki ye Yakobi ye bambikudi yonso mu kimfumu ya Nzambi, kansi beno kibeni loswa nanganda. *Mat. 8:11*

²⁹Bau takatuka na ndambu ya este ye weste ye node ye sude, ye tavanda na mesa mu kimfumu ya Nzambi.

³⁰Tala, nanima takwiza nantwala, ye ya ntwala takwiza nanima. *Mat. 19:30; 20:16*

Yesu luengisa bantu sambu na Elode

³¹Na lokula yina bafalisi yankaka kwizaka, kutuba kwa yandi: Basika, katuka awa, kadi Elode zola kufwa nge.

³²Yandi tubaka kwa bau: Beno kwenda kutuba kwa bulu yina: Tala, mono ikele kubasisa mpeve mbi ye belula kilumbu yai ye mbazi, ye kilumbu ya tatu mono talungisa.

³³Kansi kilumbu yai ye mbazi ye kilumbu ya landa mono fwiti kwenda kaka, na yo lenda kuvanda ve na mbikudi kufwa nanganda ya Yelusalemi.

Ndola ya Yelusalemi

³⁴O, Yelusalemi, Yelusalemi, ya kufwa bambikudi ye losa bau matadi ya fidiswaka kwa yandi; mbala mingi mono zolaka kutikisa bana ya nge bonso nsusu ikele kutikisa bana ya yandi na nsi ya maveve ya yandi, kansi beno zolaka ve. *Yes. 31:5; 65:2; Yel. 7:13; Mat. 23:37*

³⁵Tala, nzo ya beno bika mpamba. Ye mono tuba kwa beno: Beno tamona mono ve, ti beno tatuba: Nkwa lusakumunu ikele yandi ya kwiza mu nkumbu ya Mfumu. *Yes. 1:7; Mika 3:12; Nk. 118:26; Luk. 19:38*

Luka 14

Yesu kudia mu nzo ya mufalisi

¹Yo vandaka bu yandi kotaka mu nzo ya nkuluntu mosi ya bafalisi, mu kilumbu ya luvundu na kudia, bau langidilaka yandi.

²Tala, nantwala na yandi vandaka muntu ya maladi ya nitu ya kuvimba.

³Yesu vutulaka, ye tubaka kwa bazabi ya nsiku ye bafalisi, kutuba: Nsiku pesa nzila kubelula mu kilumbu ya luvundu keti ve ? *Luk. 13:14*

⁴Bau vandaka napi. Yandi bakaka yandi, ye belulaka yandi ye sindikaka yandi.

⁵Yandi vutulaka ye tubaka kwa bau: Nani nakati na beno ya ikele na mpunda keti ngombe, kana yo kubwa mu dibulu, yandi tatombisa yo nswalu ve mu kilumbu ya luvundu ?

⁶Bau lendaka ve kuvutudila yandi ndinga sambu na yo.

Yesu longa bau kusosa ve sika ye nzitusu

⁷Yandi tubaka kingana kwa bau, ya bingwa, bu yandi monaka bonso bau disodilaka sika yantete; yandi tubaka kwa bau:

⁸Bu nge bingwa na muntu ku fete ya makwela, vanda na sika yantete ve, kadi kana muntu ya luta nge luzitu tabingwa;

⁹buna yandi ya bingaka beno zole, takwiza ye tuba kwa nge; Pesa sika kwa muntu yai, mu nsoni nge tayantika kubaka sika ya nsuka.

¹⁰Kansi bu nge bingwa, kwenda kuvanda na sika ya nsuka, bu yandi ya bingaka nge kwiza, yandi tatuba kwa nge: Nduku, kwenda nantwala; buna nge tabaka nzitusu nantwala ya bau yonso ya vanda kwa nge na mesa.

¹¹Kadi konso muntu ya ditombola, yandi takulumuswa, yandi ya dikulumusa yandi tatombulwa. *Yobi 22:29; Bing. 29:23; Luk. 18:14; 1 Pet. 5:5*

Yesu longa sambu na mfumu ya bingaka bantu ku fete

¹²Yandi tubaka mpe kwa yandi ya bingaka yandi: Bu nge yidika madia ya nsuka keti ya nkokila, binga ve banduku ya nge keti bampangi ya nge, keti bibutu ya nge, keti bamfinangani ya kimvwama, sambu na bau tabinga nge diaka, ye nge ikele kuvutudilwa yo.

¹³Kansi bu nge sala fete, binga bansukami, babieta, ye batembidi, ye bampofo.

¹⁴Kiese tavanda na nge, kadi bau ikele na kima ve kuvutudila nge; kadi nge tavutudilwa mu mfulukulu ya balunungu.

Yesu fwanikisa kimfumu ya Nzambi na fete yanene

¹⁵Bu muntu mosi vandaka na bau na mesa; bu yandi kuwaka ndinga yai, yandi tuba kwa yandi: Kiese ikele na yandi ya kudia mu kimfumu ya Nzambi.

¹⁶Yandi tubaka kwa yandi: Muntu yidikaka madia ya nkokila, ye yandi bingaka bantu mingi. *Yes. 25:6*

¹⁷Yandi fidisaka mpika ya yandi mu lokula ya madia, kutuba kwa bau ya bingwaka: Beno kwiza, sambu na bima yonso imene kuyidikwa.

¹⁸Bau yonso yantikaka kulomba, bika beto. Yantete tubaka kwa yandi: mono sumbaka dilanga, mono fwiti kwenda kutala yo. Mono yuvula nge bika mono kwenda.

¹⁹Yankaka tubaka: Mono sumbaka bangombe kumi, mono kwenda kumeka yau. Mono yuvula nge bika mono kwenda.

²⁰Yankaka tubaka: Mono imene kukwela nkento, sambu na yai mono lenda kwiza ve.

²¹Mpika kwizaka kusonga kwa mfumu ya yandi mambu yai. Buna mfumu ya nzo vandaka na makasi, yandi tubaka kwa mpika ya yandi: Basika mu banzila ye balabala ya mbanza kotisa bansukami awa ye babieta ye bampofo ye batembidi.

²²Mpika tubaka: Mfumu, yo imene kusalwa mpilamosi nge tubaka, kansi sika ikele.

²³Mfumu tubaka kwa mpika: Basika mu banzila yanene ye mu nseke ye kotisa bau mu nzo, na nzo ya mono lenda kufuluka;

²⁴kadi mono tuba kwa beno, babakala yai ya mono bingaka, mosi tameka ve madia ya mono.

Kifu ya balandi

²⁵Bibuka nene kwendaka na yandi, yandi pindukaka, tuba kwa bau:

²⁶Kana muntu kwiza kwa mono, ye buya ve tata ya yandi ye ngudi ya yandi, ye nkento ya yandi, ye bana ya yandi ye bampangi ya yandi, ye bampangi bankento ya yandi, ye moyo ya yandi mpe, yandi lenda kuvanda nlonguki ya mono ve. *Mat. 10:37*

²⁷Konsonani ya konda kunata kulunsi ya yandi ye landa nanima na mono yandi lenda kuvanda nlonguki ya mono ve. *Mal. 8:34; Luk. 9:23*

²⁸Buna nani nakati na beno ya zola kutunga nzo ya yongi, tavanda ntete ve; ye yindula ntalu, kana yandi ikele ya lunga kumanisa yo ?

²⁹Keti bu yandi imene kutula lufulu, ye lenda kumanisa yo ve, bau yonso ya mona yo tayantika kuseka yandi, kutuba:

³⁰Muntu yai yantikaka kutunga, kansi yandi lenda kumanisa yo ve.

³¹Keti nki ntinu ya zola kunwanisa ntinu yankaka mvita, tavanda ntete ve, ye yindula kana yandi lenda na basoldat mafunda kumi kukutana na yandi ya kwiza kwa yandi na basoldat mafunda makumi zole ?

³²Keti mpilayina ve, bu yandi ikele ntama yandi tafidisa ntumwa ye yuvula sambu na yenge.

³³Mpilayai mpe konsonani ya beno ya bika ve yonso ya ikele na yandi, yandi lenda kuvanda nlonguki ya mono ve.

³⁴Mungwa ikele mbote; kansi kana mungwa katulwa nzenzo, na nki yo tazenzulwa diaka ?

³⁵Buna yo lunga ve va ntoto keti mu tuvi, kansi bantu losa yo. Yandi ya ikele na makutu ya kuwa, bika yandi kuwa.

Luka 15

Kingana ya meme ya vila

¹Buna bafutisi yonso ye bankwa masumu kwizaka mfinama ku yandi sambu na kuwa yandi. *Luk. 5:29*

²Bafalisi ye banoniki baminaka kutuba: Muntu yai ikele kubaka bankwa masumu, ye kudia na bau.

³Yandi tubaka kwa bau kingana yai, kutuba:

⁴Muntu nki nakati ya beno, kana yandi ikele na mameme nkama, ye yandi vidisa mosi, yandi tabika ve makumi uvwa ye uvwa mu nsi ya mpamba, ye kwenda kusosa yina ya vilaka, ti yandi mona yo ? *Yeh. 34:11; Mat. 18:12*

⁵Bu yandi mona yo yandi tula yo va mapeka ya yandi, ye yangalala.

⁶Bu yandi kuma mu nzo ya yandi, yandi binga banduku ya yandi ye bamfinangani ya yandi ye tuba kwa bau: Yangalala na mono, kadi mono imene kumona dimeme ya mono ya vilaka. *1 Pet. 2:25*

⁷Mono tuba kwa beno: Mpilayai kiese tavanda mu zulu kana muntu mosi ya masumu pindula mabanza, luta ya balunungu makumi uvwa ye uvwa ya konda nsatu ya mpindulu ya mabanza. Kingana ya mbongo denali ya vila

⁸Keti nki nkento ya ikele na mbongo denali kumi, kana yandi vidisa mosi, yandi takwika ve mwinda ye komba nzo ye sosa mbote, ti yandi mona ya ?

⁹Bu yandi mona yo, yandi binga banduku ya yandi, ye bamfinangani ya yandi, kutuba: Beno yangalala na mono, kadi mono imene kumona mbongo denali ya mono vidisaka.

¹⁰Mono tuba kwa beno mpilayai: Kiese tavanda na luse ya banjo ya Nzambi kana muntu mosi ya masumu pindula mabanza.

Kingana ya mwana ya vilaka

¹¹Yandi tubaka: Muntu vandaka na bana babakala zole.

¹²Ya nleke tubaka kwa tata ya yandi: Tata, pesa mono ndambu ya bima ya mono. Yandi kabilaka bau bima ya yandi yonso.

¹³Bilumbu mingi ve, buna nleke kutikisaka bima ya yandi yonso, ye kwendaka ku ntoto ya ntama. Kuna yandi manisaka bima ya vandaka na yandi, mu mambu mbi.

¹⁴Bu yandi imene kumanisa bima yonso, malema ngolo vandaka mu nsi yina ye yandi yantikaka kukonda bima.

¹⁵Yandi kwendaka kuvanda na muntu ya bwala ya ntoto yina, yandi fidisaka yandi mu bilanga ya yandi kudikila bangulu.

¹⁶Yandi tulaka luzolo kufulusa divumu ya yandi na mpusu ya nkasa ya bangulu kudiaka, ye muntu pesaka yandi kima ve.

¹⁷Kansi bu yandi bambukaka yandi tubaka: Basielo mingi ya tata ya mono ikele na madia ya lunga ye luta mingi, kansi mono ikele kufwa na nzala awa.

¹⁸Mono tatelema ye kwenda kwa tata ya mono ye tuba kwa yandi: Tata, mono salaka masumu kwa zulu ye na luse ya nge.

- ¹⁹Mono lunga diaka ve kubingwa mwana ya nge. Tula mono bonso mosi ya basielo ya nge.
- ²⁰Yandi telemaka, ye kwizaka kwa tata ya yandi. Kansi bu yandi ikele ntama, tata monaka yandi, ye kuwilaka yandi nkenda, yandi kwendaka ntinu, ye zingilaka yandi va laka, ye fibaka yandi mingi.
- ²¹Ye mwana tubaka kwa yandi: Tata, mono salaka masumu kwa zulu ye na luse ya nge, mono lunga diaka ve, kubingwa mwana ya nge.
- ²²Kansi tata tubaka kwa bampika ya yandi: Beno twala mvwatu ya luta mbote, ye vwatisa yandi yo, ye tula lupete va diboko ya yandi, ye nsampatu va makulu ya yandi;
- ²³beno twala mwana ya ngombe ya mafuta, ye kufwa yandi ye bika beto kudia ye yangalala;
- ²⁴kadi mwana ya mono yai kufwaka, ye ikele na moyo diaka, yandi vilaka, kansi imene kumonika. Bau yantikaka kuyangalala.
- ²⁵Kansi mwana ya yandi ya mbuta vandaka mu dilanga. Bu yandi kwizaka mfinama ku nzo, yandi kuwaka ndinga ya musique ye makinu.
- ²⁶Yandi bingaka sielo, ye yuvulaka yandi: Nki mambu yai ?
- ²⁷Yandi tubaka kwa yandi: nleke ya nge imene kwiza, ye tata ya nge imene kufwa mwana ya ngombe ya mafuta, sambu na yandi imene kubaka yandi na nitu ya ngolo.
- ²⁸Yandi vandaka na makasi, ye zolaka ve kukota, ye tata ya yandi basikaka ye bombidilaka yandi.
- ²⁹Kansi yandi vutulaka, ye tubaka kwa tata ya yandi: Tala, mvu mingi mono imene kusadila nge, mono buyaka nsikudukusu ya nge ta mbala mosi ve, kansi nge pesaka mono mwana ya nkombo ta mbala mosi ve na mono lenda kuyangalala na banduku ya mono.
- ³⁰Kansi mwana ya nge yai bu yandi kwiza, yandi ya imene kudia bima ya nge na bankwa bizumba, nge kufwilaka yandi mwana ya ngombe ya mafuta.
- ³¹Yandi tubaka kwa yandi: Mwana, nge ikele na mono ntangu yonso, ye yonso ya mono ikele ya nge.
- ³²Beto fwiti kuyangalala ye vanda na kiese, kadi nleke ya nge yai kufwaka, ye ikele na moyo diaka, yandi vilaka, kansi imene kumonika.

Luka 16

Kingana ya nlundi ya konda kwikama

- ¹Yandi tubaka mpe kwa banlonguki ya yandi: Muntu ya mvwama vandaka na nlundi ya bima ya yandi, bau fundaka nlundi sambu na yandi bebisaka bima ya yandi.
- ²Yandi bingaka yandi, ye tubaka kwa yandi: Nki yai ya mono imene kuwa sambu na nge ? Tanga ntalu ya kinlundi ya nge, kansi nge lenda ve vutuka kuvanda nlundi ya bima diaka.
- ³Kansi nlundi tubaka mu ntima ya yandi: Nki mono tasala ? Kadi Mfumu ya mono takatula kinlundi ya mono. Mono ikele na ngolo ve kutima ntoto, ye kulomba ikele na mono nsoni.
- ⁴Mono zaba ya mono tasala, bu mono katulwa na kinlundi, na bantu lenda kubaka mono mu banzo ya bau.
- ⁵Buna yandi bingaka bantu ya mfuka ya mfumu, ye yandi yuvulaka bau mosi mosi, ye tubaka kwa yantete: Nge ikele na mfuka ikwa kwa mfumu ya mono ?
- ⁶Yandi tubaka: Manzanza nkama mosi ya mafuta. Yandi tubaka kwa yandi: Baka nkanda ya nge ye vanda nswalu ye sonika makumi tanu.
- ⁷Buna yandi tubaka kwa yankaka: Nge ikele na mfuka ikwa ? Yandi tubaka: Kitezo nkama mosi ya nkeni ya ble. Yandi tubaka kwa yandi: Baka nkanda ya nge ye sonika makumi nana.
- ⁸Mfumu zitisaka nlundi ya konda lunungu, kadi yandi salaka na mayele. Kadi bana ya ntangu yai mu mbandu yai luta bana ya mwini mu mayele.
- ⁹Mono tuba kwa beno mpe: Beno dibakila banduku mu kimvwama ya konda lunungu, sambu na kana yo kumana, bau tabaka beno mu banzo ya mvu ya mvu. *Mat. 19:21; Luk. 18:22; 1 Tim. 6:17*
- ¹⁰Yandi ya ikele kwikama mu bima fioti, ikele kwikama mu bima mingi mpe; yandi ya konda lunungu mu bima fioti, ikele kukonda lunungu mu bima mingi mpe. *Luk. 19:17*
- ¹¹Kana beno ikele kwikama ve mu kimvwama ya konda lunungu, buna nani takwikila kupesa beno kimvwama ya kieleka ?
- ¹²Kana beno ikele kukwikama ve mu bima ya muntu yankaka, buna nani tapesa beno yina ya beno ?
- ¹³Sielo lenda ve kusadila bamfumu zole; kadi yandi takuwa mosi makasi ye zola yankaka; keti yandi tavanda na mosi ye lewula yankaka. Beto lenda ve kusadila Nzambi ye kimvwama.

Lunungu ya bafalisi bediswa

- ¹⁴Bafalisi ya vandaka bantu ya zola mbongo kuwaka mambu yai yonso ye bau fingaka yandi.

¹⁵Yandi tubaka kwa bau: Beno ikele bau ya dinungisa na luse ya bantu, kansi Nzambi zaba mintima ya beno; kadi mambu ya ikele na luzitu kwa bantu, ikele mbi na luse ya Nzambi. *1 Sam. 16:7; Nk. 7:9*

¹⁶Bansiku ye bambikudi vandaka ti na Yoane. Tuka ntangu yina nsamu mbote ya kimfumu ya Nzambi ikele kusamunwa, ye bantu yonso ikele kukota muna na ngolo.

¹⁷Ikele mpasi ve na zulu ye ntoto kuvila, kansi kitini mosi ya kisoni mu nsiku lenda kuvila ve. *Luk. 21:33*

¹⁸Konso muntu ya bika nkento ya yandi ye kwela yankaka, ikele kusala bizumba, ye konso muntu ya kwela nkento, ya bikwa na bakala ya yandi, ikele kusala bizumba mpe. *Mat. 5:32; Mal. 10:11; 1 Kol. 7:10*

Kingana ya muntu mvwama ye Lazalo

¹⁹Yo vandaka, muntu mvwama vwataka mvwatu ya mpumbu ye lino kitoko, ye yangalalaka mu nkembo kilumbu na kilumbu.

²⁰Muntu nsukami, nkumbu ya yandi Lazalo, ya fuluka na bamputa, tulwaka na mwelo ya yandi,

²¹yandi tulaka luzolo kuyukuta na bitini ya kubwaka tuka mesa ya mwana; bambwa mpe kwizaka kuvenda mputa ya yandi.

²²Yo vandaka, muntu nsukami kufwaka. Banjo nataka yandi ku ntulu ya Abalahami. Muntu mvwama kufwaka mpe, ye zikwaka.

²³Mu nsi ya bafwa yandi sendulaka meso ya yandi mu mpasi, ye monaka Abalahami ntama mingi ye Lazalo mu ntulu ya yandi.

²⁴Yandi bokaka ye tubaka: Tata Abalahami, kuwila mono nkenda ye fidisa Lazalo, na yandi lenda kutula nsongi ya musapi ya yandi mu masa ye lembika ludimi ya mono, kadi mono ikele kumona mpasi mingi mu tiya yai.

²⁵Abalahami tubaka: Mwana, bambuka, mu luzingu ya nge, nge imene kubaka bima ya nge ya mbote, mpilayai Lazalo mpe bakaka bima mbi; kansi ntangu yai yandi ikele kuvundisa awa, kansi nge ikele kumona mpasi. *Yes. 66:24; Mal. 9:44*

²⁶Kansi mambu yankaka mpe ikele; nakati ya beto ye beno ikele benga nene ya lenda kukatulwa ve, buna bau ya zola kwiza kwa beno tuka awa lenda ve, ye bau ya ikele kuna, lenda ve kwiza awa kwa beto.

²⁷Kansi yandi tubaka: Tata, mono lomba nge, fidisa yandi ku nzo ya tata ya mono,

²⁸kadi mono ikele na bampangi tanu, na yandi lenda kutuba kitemo kwa bau, na bau takwiza ve ku sika yai ya mpasi.

²⁹Kansi Abalahami tubaka: Bau ikele na Mose ye bamikudi; bika bau kuwa bau.

³⁰Yandi tubaka: Ve, tata Abalahami, kansi kana mosi katuka na nsi ya bafwa, ye kwenda kwa bau, bau tapindula mabanza.

³¹Kansi yandi tubaka kwa yandi: Kana bau kuwa ve Mose ye bambikudi, bau takwikila ve kana mosi fulukiswa tuka bafwa.

Luka 17

Yesu longa sambu na mvidisilu ya masumu

¹Yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: Basakuba lenda kwiza; kansi ndola kwa yandi ya ikele kupesa yo! *Mat. 18:6; Mal. 9:42*

²Luta mbote kwa yandi kana ditadi ya nikuna fufu kangwa va laka ya yandi, ye yandi loswa mu mbu, kana yandi tesa mosi ya fioti ya bayai sakuba.

³Dikeba. Kana mpangi ya nge sala masumu kwa nge, semba yandi; kana yandi pindula mabanza, vidisila yandi yau. *5 Mose 19:17*

⁴Kana yandi sala masumu kwa nge mbala nsambwadi mu kilumbu mosi, kansi yandi pindula mbala nsambwadi kwa nge ye tuba: Mono imene kupindula mabanza, buna nge tavidisila yandi yo. Yesu tuba ngolo ya lukwikilu

⁵Bantumwa tubaka kwa yandi; Mfumu, tula lukwikilu ya beto kwiza nene.

⁶Mfumu tubaka: Kana beno ikele na lukwikilu bonso nkeni ya mutade, beno lenda kutuba kwa nti yai ya sikomole: Vuzuka na mianzi ye loswa mu mbu; yo talemvuka beno. *Mal. 11:23*

Kingana ya kisalu

⁷Nani na beno ya ikele na mpika ya ikele kutima ntoto keti kukeba mameme, tatuba kwa yandi, bu yandi katuka na dilanga: Kwiza nswalu, vanda na meza ?

⁸Kadi yandi tatuba kwa yandi ve: Yidika sambu na mono kudia, kanga luketo ye sadila mono, ti mono manisa kudia ye kunwa, buna nge takudia ye kunwa ?

⁹Yandi tavutula matondo kwa mpika, sambu na yandi salaka yina ya yandi tubaka na yandi ?

¹⁰Mpilamosi beno mpe, bu beno imene kusala mambu yonso ya tubwaka kwa beno, beno tuba: Beto ikele bampika ya konda mfunu; beto kusala kisalu ya beto fwiti kusala kaka.

Yandi belula bankwa bwazi kumi

¹¹Yo vandaka, bu bau kwendaka ku Yelusalemi, yandi kibeni lutaka nakati ya Samalia ye Ngalili.

¹²Bu yandi kotaka mu bwala mosi, babakala kumi ya vandaka na bwazi kutanaka na yandi, ye telemaka ntama.

¹³Bau bokaka mu ndinga ngolo kutuba: Yesu, Mfumu, kuwila beto nkenda.

¹⁴Bu yandi monaka bau, yandi tubaka kwa bau: Beno kwenda kudisonga kwa banganga. Yo vandaka, bau kwendaka ye bau vediswaka. *Luk. 5:14*

¹⁵Mosi kaka ya bau, bu yandi monaka, yandi imene kubeluka, vutukaka ye mu ndinga nene kembilaka Nzambi.

¹⁶Yandi kubwaka va luse na makulu ya Yesu, ye vutulaka matondo kwa yandi. Yandi vandaka muSamalia.

¹⁷Yesu vutulaka, kutuba: Kumi imene kubeluka ve ? Uvwa ikele wapi ?

¹⁸Mosi monika ve kuvutuka kupesa mkembo kwa Nzambi, kansi nzenza yai kaka ?

¹⁹Yandi tubaka kwa yandi: Telema, kwenda, lukwikilu ya nge imene kuvulusa nge.

Yesu tendula kiuvu ya bafalisi

²⁰Bu yandi yuvulwa kwa bafalisi ntangu ya kimfumu ya Nzambi takwiza, yandi vutulaka kwa bau, kutuba: Kimfumu ya Nzambi ikele kwiza ve na kumonika.

²¹Bau tatuba mpe ve: Tala, awa keti kuna, kadi tala, kimfumu ya Nzambi ikele nankati na beno.

Yandi tuba sambu na vutuka ya yandi ya zole

²²Yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: Bilumbu takwiza, bu beno tatula luzolo kumona kilumbu mosi kaka ya Mwana ya muntu, kansi beno tamona yo ve.

²³Bau tatuba kwa beno: Tala kuna, tala awa; beno kwenda ve, ye landa ve. *Mal. 13:21; Luk. 21:8*

²⁴Bonso nzazi ikele kukienzula tuka ndambu mosi na nsi ya zulu, ti na ndambu yankaka na nsi ya zulu, buna Mwana ya muntu tavanda mpilayai mu kilumbu ya yandi.

²⁵Kansi ntete yandi fwiti kumona mpasi mingi ye kubuya na bantu ya mbandu yai. *Luk. 9:22; 18:31; 24:7, 26*

²⁶Bonso yo vandaka mu bilumbu ya Noa, yo tavanda mpilayai mpe mu bilumbu ya Mwana ya muntu. *Mat. 24:37; 1 Pet. 3:20*

²⁷Bau kudiaka, bau kunwaka, bau kwelaka, bau kwediswaka, ti na kilumbu ya Noa kotaka mu nzaza, ye nkuka ya masa kwizaka, ye kufwaka bau yonso. *1 Mose 6:2; 7:7*

²⁸Bonso yo vandaka mu bilumbu ya Loti; bau kudiaka, bau kunwaka, bau sumbaka, bau tekaka, bau kunaka, bau tungaka; *1 Mose 19:14*

²⁹kansi mu kilumbu yina ya Loti basikaka na Sodoma, tiya ye solofo nokaka tuka zulu ye kufwaka bau yonso. *Yud. 7*

³⁰Buna yo tavanda mpilayai mu kilumbu ya Mwana ya muntu tazaikiswa.

³¹Kilumbu yina yandi ya ikele va nludi ya nzo, ye bima ya yandi ikele mu nzo, yandi takulumuka ve kubaka yau; ye mpilamosi, yandi ya ikele mu dilanga tavutuka ve. *Mal. 13:16*

³²Beno bambuka nkento ya Loti.

³³Konso muntu ya sosa kuvulusa moyo ya yandi, tavidisa yo, konso muntu ya vidisa yo, tavulusa yo. *Luk. 9:24; Yoa. 12:25*

³⁴Mono tuba kwa beno: Mpilayina mu mpimpa yina babakala zole tavanda va fulu ya kulala, mosi tabakwa, yankaka tabikwa.

³⁵Bankento zole tavanda kunika fufu sikamosi, mosi tabakwa, yankaka tabikwa. *Mat. 24:41*

³⁶Babakala zole tavanda mu dilanga, mosi tabakwa, yankaka tabikwa.

³⁷Bau vutulaka kutuba kwa yandi: Mfumu, wapi sika ? Yandi tubaka kwa bau: Sika ya ikele nitu ya kufwa, kuna ikele kutakana bambemba.

Luka 18

Kingana ya mfundisi ye fwola nsukami

¹Yandi tubaka kingana kwa bau mpe, mpilamosi bau fwiti kulomba ntangu yonso ye lembwa ve. *Luk. 11:5; Lom. 12:12; Ef. 6:18; Kolo. 4:2; 1 Tes. 5:17*

²Yandi tubaka: Na mbanza mosi vandaka mfundisi ya vuminaka Nzambi ve, yandi konda kumona muntu nsoni.

³Na mbanza yina vandaka fwola mpe. Yandi kwizaka kwa yandi, ye tubaka: Nungisa mono kwa mbeni ya mono.

⁴Ntangu yina yandi zolaka ve; kansi kilumbu ya landa, yandi tubaka mu ntima ya yandi: Mono ikele kuvumina Nzambi ve, ye mono konda kumona muntu nsoni;

⁵kansi sambu na fwola monisa mono mpasi, mono tanungisa yandi, sambu na kwiza ya yandi ya mbala na mbala tamonisa mono mpasi.

⁶Mfumu tubaka: Kuwa mambu ya mfundisi ya konda lunungu, tubaka.

⁷Kadi Nzambi tanungisa ve basolwa ya yandi ya ikele kubombidila yandi mwini ye mpimpa ? Yandi tavutala bau lusadusu nswalu ve ? *Nzai. 6:10*

⁸Mono tuba kwa beno: Yandi tanungisa bau nswalu. Kansi bu Mwana ya muntu kwiza, yandi takuta lukwikilu awa va ntoto ? *1 Tim. 4:1; 2 Tim. 3:1*

Kingana ya mufalisi ye mvakusi

⁹Yandi tubaka kingana yai mpe kwa bantu yankaka ya ditula vuvu, na bau ikele balunungu, kansi bau ikele kusaula bankaka:

¹⁰Bantu zole tombokaka ku tempelo kulomba, mosi ikele mufalisi, yankaka ikele mvakusi.

¹¹Mufalisi telemaka ye lombaka yandi mosi mpiliyai: Nzambi, mono pesa nge matondo sambu na mono ikele ve bonso bantu yankaka, ya ikele bantani, bankwa konda lunungu, bankwa bizumba, ye mono ikele ve bonso mvakusi *Nzai. 3:17*

¹²Mono ikele kubuya madia mbala zole mu poso mosi, mono ikele kupesa mosi ya kumi ya bima yonso ya mono ikele kubaka.

¹³Kansi mvakusi telemaka ntama, yandi zolaka ve kusendula meso ya yandi ku zulu, kansi yandi dibulaka va ntulu, kutuba: Nzambi, kuwila mono nkenda, mono nkwa masumu. *Esala 9:6*

¹⁴Mono tuba kwa beno: Muntu yai kulumukaka ku nzo ya yandi ya nungiswa, kansi yina yankaka ve. Kadi konso muntu ya ditombola, takulumuswa; ye yandi ya dikulumusa, tatombolwa. *Yobi 22:29; Bing. 29:23; Luk. 14:11; 1 Pet. 5:5*

Yesu sakumuna bana

¹⁵Bau twadilaka yandi bana fioti ya bau, na yandi tavalakana bau; kansi bu banlonguki monaka mpilayai, bau sembaka bau. *Mat. 19:13; Mal. 10:13*

¹⁶Kansi Yesu bingaka bau, ye tubaka: Bika bana fioti kwiza kwa mono, kanikina bau ve, kadi kimfumu ya Nzambi ikele kwa bau ya mpilayai.

¹⁷Kieleka, mono tuba kwa beno: Konsonani ya baka ve kimfumu ya Nzambi bonso mwana fioti, lenda ve kukota muna ta mbala mosi. Toko mvwama ikele kusosa moyo ya mvu ya mvu

¹⁸Nkuluntu mosi yuvulaka yandi, kutuba: Nlongi mbote, nki mono tasala kubaka difwa ya moyo mvu ya mvu ? *Mat. 19; 16; Mal. 10:17*

¹⁹Yesu tubaka kwa yandi: Sambu na nki nge binga mono mbote ? Mosi kaka ikele mbote, yandi ikele Nzambi.

²⁰Nge zaba bansikudukusu: Sala bizumba ve, kufwa muntu ve, yiba ve, tuba kitemo ya luvunu ve, zitisa tata ya nge ye ngudi ya nge. *2 Mose 20:12; 5 Mose 5:16*

²¹Yandi tubaka: Yai yonso mono imene kukeba tuka kinleke ya mono.

²²Bu Yesu kuwaka mambu yai, yandi tubaka kwa yandi: Nge konda kima mosi ti ntangu yai; teka yonso ya ikele na nge ye kaba yo kwa bansukami, ye nge tabaka lundulu mu zulu; ye kwiza kulanda mono. *Mat. 6:19; Luk. 12:33*

²³Bu yandi kuwaka yai, yandi vandaka na ntantu mingi, kadi yandi vandaka na kimvwama mingi.

²⁴Bu Yesu monaka yandi, yandi tubaka: Mipasi mingi kwa bau ya ikele na kimvwama kukota mu kimfumu ya Nzambi. *1 Tim. 6:9*

²⁵Na mbizi yanene kamela kukota mu disu ya sindani ikele mpasi fioti, kansi nkwa kimvwama kukota mu kimfumu ya Nzambi luta mpasi.

²⁶Bau ya kuwaka yo tubaka: Buna nani lenda kuvuluswa ?

²⁷Yandi tubaka: Mambu ya konda kusalwa na bantu, lenda kusalwa na Nzambi. *Yel. 32:17; Zak. 8:6; Luk. 1:37*

Nsendo ya bantu ikele kulanda Yesu

²⁸Petelo tubaka: Tala, beto imene kubika yonso ya beto, ye landaka nge. *Mat. 19:27; Mal. 10:28; Luk. 5:11*

²⁹Yandi tubaka kwa bau: Kieleka mono tuba kwa beno: Kana muntu bika nzo keti nkento keti bampangi, keti tata, keti ngudi, keti bana sambu na kimfumu ya Nzambi,

³⁰yandi tabaka mbala mingi mu ntangu yai ye mu ntangu ya kwiza moyo mvu ya mvu.

Yesu tuba kwa banlonguki diaka sambu na lutwa ye mfulukulu ya yandi

³¹Yandi bakaka bau kumi ye zole ye tubaka kwa bau: Tala, beto takwenda ku Yelusalemi: Mambu yonso ya imene kusonama mu bambikudi sambu na Mwana ya muntu ta maniswa; *Mat. 20:17; Mal. 10:32; Luk. 9:22; 17:31; 24:7, 26*

³²kadi yandi tayekulwa kwa bapaien ye bau taseka yandi ye sadila yandi nsoni ye losila yandi mate; *Luk. 23:1; Yoa. 18:28*

³³bau tabula yandi, ye takufwa yandi, ye kilumbu ya tatu yandi tafulukiswa.

³⁴Bau zabaka ta mambu mosi ve mu mambu yai; mambu yai vandaka kuswekwa kwa bau, ye bau bakisa ve mambu ya yandi tubaka.

Yesu belula mpofo mu Yeliko

³⁵Yo vandaka bu yandi kwizaka mfinama ku Yeliko, mpofo vandaka mfinama ku nzila kulomba. *Mat. 20:29; Mal. 10:46*

³⁶Bu yandi kuwaka kibuka ikele kuluta, yandi yuvulaka: Nki mambu yai ?

³⁷Bau tubaka kwa yandi, Yesu ya Nazaleti ikele kuluta.

³⁸Yandi bokaka, kutuba: Yesu, nge mwana ya Davidi, kuwila mono nkenda.

³⁹Bau ya vandaka nantwala sembaka yandi: Kuvanda napi. Kansi yandi lutaka kuboka mingi: Nge mwana ya Davidi, kuwila mono nkenda.

⁴⁰Yesu telemaka ye tubaka kwa bantu kutwala yandi. Bu yandi kwizaka mfinama, yandi yuvulaka yandi:

⁴¹Nki nge zola mono kusadila nge ? Yandi tubaka kwa yandi: Mfumu, mono zola kumona diaka.

⁴²Yesu tubaka kwa yandi: Mona diaka, lukwikilu ya nge imene kuvulusa nge. *Luk. 17:19*

⁴³Nswalu yandi monaka diaka ye landaka yandi, ye kembilaka Nzambi, ye bu bantu yonso monaka yo, bau sikaka Nzambi.

Luka 19

Yesu mu nzo ya Zakai

¹Ye Yesu kotaka ye lutaka mu Yeliko.

²Bakala vandaka kuna, nkumbu ya yandi Zakai; yandi vandaka nkuluntu ya bafutisi, ye nkwa mvwama.

³Yandi sosaka kumona Yesu, bonso yandi ikele, kansi yandi lenda kumona yandi ve, sambu na kibuka ye sambu na yandi vandaka ntela nkufi.

⁴Yandi kwendaka ntinu nantwala, ye mataka va nti ya sikomole, sambu na kutala yandi, kadi Yesu zolaka kuluta na nzila yina.

⁵Bu Yesu kumaka ku sika yina, yandi sendulaka meso, ye tubaka kwa yandi, Zakai, kulumuka nswalu, kadi kilumbu yai mono fwiti kuvanda mu nzo ya nge.

⁶Yandi kulumukaka nswalu ye bakaka yandi na yangalala.

⁷Bu bau monaka mambu yai, bau yonso baminaka, kutuba: Yandi kwendaka kuvanda mu nzo ya nkwa masumu.

⁸Zakai telemaka, ye tubaka kwa Mfumu: Tala, Mfumu, mono pesa kwa bansukami ndambu ya nkati ya bima ya mono, kana mono imene kubaka bima ya muntu yankaka mu luvunu, mono tavutula yandi yau mbala iya. *Luk. 3:13*

⁹Yesu tubaka kwa yandi: Bubu mpulusu imene kwiza ku nzo yai, sambu na yandi mpe ikele mwana ya Abalahami.

¹⁰Kadi Mwana ya muntu imene kwiza kusosa ye kuvulusa bau ya vilaka.

Kingana ya talanta

¹¹Bu bau kuwaka mambu yina, yandi tubaka kingana, kadi yandi vandaka mfinama ku Yelusalemi, ye sambu na bau banzaka, kimfumu ya Nzambi tamonika ntangu yina. *Mat. 25:14; Bis. 1:16*

- ¹²Buna yandi tubaka: Muntu ya luzitu kwendaka ku ntoto ntama sambu na kubaka kimfumu, ye kuvutuka diaka.
- ¹³Yandi bingaka bampika ya yandi kumi, ye pesaka bau talanta kumi, yandi tubaka kwa bau: Beno tambula na yo mubungu ti mono kwiza.
- ¹⁴Kansi bantu ya nsi ya yandi vandaka na yandi kimbeni, bau fidisaka nsamu kulanda yandi, kutuba: Beto zola ve muntu yai kuvanda ntinu ya beto.
- ¹⁵Yo vandaka, bu yandi imene kuvutuka, ye imene kubaka kimfumu, yandi bingaka bampika, ya yandi pesaka mbongo, na yandi lenda kuzaba ndandu ya bau bakaka na mubungu.
- ¹⁶Buna ya ntete kwizaka, kutuba: Mfumu, talanta ya nge imene kubaka talanta kumi yankaka.
- ¹⁷Yandi tubaka kwa yandi: Mbote, nge ikele mpika mbote; sambu na nge vandaka kwikama mu bima fioti, nge tayala bambanza kumi.
- ¹⁸Ya zole kwizaka, kutuba: Mfumu, talanta ya nge imene kubaka talanta tanu yankaka.
- ¹⁹Yandi tubaka kwa yandi mpe: Nge tayala bambanza tanu.
- ²⁰Yankaka kwizaka, kutuba: Mfumu, tala, talanta ya nge yai, ya mono lundaka mu kitambala.
- ²¹Kadi mono titaka nge, sambu na nge ikele muntu makasi, ye ikele kubaka ya nge tulaka ve, ye buka ya nge kunaka ve.
- ²²Yandi tuba kwa yandi: Sambu na mambu ya basika na munoko ya nge, mono tafundisa nge, nge mpika mbi. Nge zabaka, mono ikele muntu makasi, ye mono baka ya mono tulaka ve, ye buka, ya mono kunaka ve.
- ²³Sambu na nki nge pesaka ve mbongo ya mono mu maboko ya bantu ya nzo ya mbongo, mpilayai bu mono kwiza, mono zolaka kubaka yau ye yankaka va zulu ?
- ²⁴Yandi tubaka kwa bau ya telema mfinama kwa yandi: Beno botula talanta ye pesa yo kwa yandi ya ikele na talanta kumi.
- ²⁵Bau tubaka kwa yandi: Mfumu, talanta kumi ikele na yandi.
- ²⁶Mono ikele kutuba kwa beno: Konso muntu ya ikele na bima, tapeswa yankaka, ye konso muntu ya ikele na bima ve, tabotolwa mpe yina ya ikele na yandi.
- ²⁷Kansi bambeni yai ya mono ya zolaka ve mono kuvanda ntinu ya bau, twala bau awa, kufwa bau nantwala na mono.

Yesu kota mu Yelusalemi

²⁸Bu yandi tubaka mpilayai, yandi kwendaka nantwala kutomboka ku Yelusalemi. *Mat. 21:1; Mal. 11:1; Yoa. 12:12*

²⁹Yo vandaka, bu yandi kwizaka mfinama ku Betefange, ye Betania, ku mongo ya bingwa Olive, yandi fidisaka banlonguki ya yandi zole,

³⁰yandi tubaka: Kwenda kukota mu mabwala ya ikele nantwala na beno, bu beno kota muna, beno tamona mwana ya mpunda ya kangwa, ya muntu imene kuvanda va yandi ve; beno kangula yandi, twala yandi.

³¹Kana muntu yuvula beno: Sambu na nki beno ikele kukangula yandi ? Buna beno tuba kwa yandi: Mfumu ikele na yandi nsatu.

³²Bau ya fidiswa kwendaka ye monaka bonso yandi tubaka kwa bau.

³³Bu bau kangulaka mwana mpunda, bamfumu ya yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno ikele kukangula mwana mpunda ?

³⁴Bau tubaka: Mfumu ikele na yandi nsatu.

³⁵Bau twalaka yandi kwa Yesu, bau tulaka mvwatu ya bau va mwana mpunda, ye tulaka Yesu va yandi.

³⁶Bu yandi kwendaka, bau yalumunaka mvwatu ya bau mu nzila.

³⁷Bu bau kumaka mfinama ku kulumuka ya mongo ya Olive, kibuka yamvimba ya banlonguki yantikaka kuyangalala ye kusika Nzambi, mu ndinga ngolo sambu na bisalu yonso ya ngolo ya bau monaka.

³⁸Bau tubaka: Nkwa lusakumunu ikele Ntinu ya kwiza mu nkumbu ya Mfumu! Yenge mu zulu ye nkembo mu zulu ya zulu! *Nk. 118:25*

³⁹Bafalisi yankaka mu kibuka tubaka kwa yandi: Nlongi, semba banlonguki ya nge.

⁴⁰Yandi vutulaka, kutuba: Mono tuba kwa beno: Kana bau vanda napi matadi yai taboka nswalu.

Yesu dila Yelusalemi

⁴¹Bu yandi kwizaka mfinama, yandi monaka mbanza, ye dilaka yo, kutuba:

⁴²Kana nge zabaka, nge kibeni, mu kilumbu ya nge yai, mambu ya ikele sambu na yenge ya nge; kansi ntangu yai yo swekwa na meso ya nge.

⁴³Kadi kilumbu takwiza va nge, bambeni ya nge tatula nge lupangu, ye tazunga nge, ye talunda nge ndambu yonso;

⁴⁴bau talosa nge va ntoto ye bana ya ikele mu nge; ye bau tabika ditadi va ditadi yankaka mu nge ve; sambu na nge zabaka ve ntangu ya mambu mbote ya kwiza kwa nge. *1 Nt. 9:7; Mika 3:12; Luk. 21:6*

Yesu sukula tempelo

⁴⁵Yandi kotaka mu tempelo, ye yantikaka kubasisa bateki, *Mat. 21:13; Mal. 11:15*

⁴⁶yandi tubaka kwa bau: yo sonama: Nzo ya mono tavanda nzo ya lombilu, kansi beno imene kukitula yo sika ya bantani. *Yes. 56:7; Yel. 7:11*

⁴⁷Yandi longaka mu tempelo kilumbu na kilumbu. Kansi bambuta banganga ye bansoniki ye bantu nene sosaka kufwa yandi; *Mal. 11:18; Yoa. 7:19; 8:37*

⁴⁸kansi bau monaka mambu ve ya bau fwiti kusala, kadi bantu yonso landaka ye kuwaka mambu ya yandi.

Luka 20

Yesu longa mu tempelo

¹Yo vandaka mu kilumbu mosi, bu yandi longaka bantu mu tempelo ye samunaka nsamu mbote, bambuta banganga, ye bansoniki ye bambuta ya bantu kwizaka kwa yandi. *Mat. 21:23; Mal. 11:27*

²Bau tubaka kwa yandi, kutuba: Tuba kwa beto, mu ngolo nki nge ikele kusala mambu yai ? Keti nani imene kupesa nge ngolo yai ? *Bis. 4:7; 7:27*

³Yandi vutulaka, kutuba kwa bau: Mono mpe tayuvula beno mambu mosi, beno tuba yo kwa mono.

⁴Mbotika ya Yoane, yo katukaka na zulu keti na bantu ?

⁵Bau yuvulanaka, kutuba: Kana beto tuba tuka zulu, yandi tavutula: Sambu na nki beno kwikilaka yandi ve ?

⁶Kansi kana beto tuba: Tuka bantu, buna bantu yonso takufwa beto na matadi; sambu na bau imene kukwikila, Yoane ikele mbikudi.

⁷Bau vutulaka, bau zaba ve sika yo katuka.

⁸Yesu tubaka kwa bau: Buna mono mpe tuba kwa beno ve, mu ngolo nki mono ikele kusala mambu ya mpilayai.

Kingana ya dilanga ya vinia

⁹Yandi yantikaka kutuba kingana yai kwa bantu: Muntu kunaka dilanga ya vinia, yandi bikaka yo kwa basadi, yandi kwendaka ku ntoto yankaka ntangu mingi. *Mat. 21:33; Mal. 12:1; Nk. 2:21; Nk. 80:8-11; Yes. 5:1; Yel. 2:31*

¹⁰Mu nsungi ya lunga, yandi fidisaka mpika ya yandi kwa basadi, na bau tapesa yandi mabundu ya dilanga ya vinia, kansi basadi bulaka yandi mingi, bau sindikaka yandi maboko mpamba.

¹¹Yandi fidisaka mpika yankaka diaka, kansi bau bulaka yandi mpe, ye sadilaka yandi mambu ya nsoni, ye sindikaka yandi na maboko mpamba mpe.

¹²Yandi fidisaka ya tatu diaka, bau lwadisaka yandi bamputa mpe, ye basisaka yandi.

¹³Kansi mfumu ya dilanga yai ya vinia, tubaka: Mono tasala nki ? Mono tafidisa mwana bakala ya mono yazolwa, kana bau tavumina yandi.

¹⁴Bu basadi monaka yandi, bau yuvulanaka, kutuba, yai ikele mvingidi ya difwa; bika beto kufwa yandi buna difwa tavanda ya beto.

¹⁵Buna bau basisaka yandi nanganda ya dilanga ya vinia, ye kufwaka yandi. Buna mfumu ya dilanga ya vinia tasala nki kwa bau ?

¹⁶Yandi takwiza ye kufwa basadi yai ye pesa dilanga yai ya vinia kwa basadi yankaka. Bu bau kuwaka mambu yai bau tubaka: Yo vanda ve mpilayai.

¹⁷Yandi talaka bau ye tubaka: Buna yai ya sonama ikele nki ? Ditadi ya bantungi buyaka, solwaka ditadi ya ntu ya fuma. *Nk. 118:22; Yes. 8:14; 28:16; Bis. 4:11; Lom. 9:33; 1 Pet. 2:7*

¹⁸Konso muntu ya kubwa va ditadi yai, yandi tabukunwa, kansi va konsonani yo kubwila, yo tamwangisa yandi mpilamosi mfumfuta. *Dan. 2:24; Zak. 12:7*

¹⁹Bansoniki ye bambuta banganga sosaka kutula yandi maboko mu lokula yina, kansi bau titaka bantu, kadi bau zabaka, yandi tubaka kingana yai sambu na bau.

Bafalisi yunsa Yesu sambu na mpaku

²⁰Bau langidilaka yandi, ye fidisaka banlangididi kukusa mpilamosi bau ikele balunungu, na bau lenda kubaka ndinga ya yandi kuyekula yandi kwa nkuluntu ye kwa ngolo ya nyadi. *Mat. 22:15; Mal. 12:13*

²¹Bau yuvulaka yandi, kutuba: Nlongi, beto zaba, nge ikele kutuba ye kulonga ya sungama, ye nge ikele kutala luse ya bantu ve, kansi nge ikele kulonga nzila ya Nzambi mu kieleka.

²²Nsiku pesa nzila kupesa mpaku kwa Kaisali keti ve ?

²³Yandi zabaka mayele ya bau, ye tubaka kwa bau:

²⁴Beno songa mono mbongo denali mosi. Kifwanusu ya nani ye bisono ya nani ikele kuna ? Bau tubaka: Ya Kaisali.

²⁵Yandi tubaka kwa bau: Buna beno futa kwa Kaisali bima ya Kaisali ye kwa Nzambi bima ya Nzambi. *Lom. 13:7*

²⁶Bau lendaka ve kusimba yandi na ndinga yai nantwala ya bantu; ye bau yitukaka sambu na mvutulu ya yandi, ye vandaka napi.

Yesu tuba kwa basaduki sambu na mfulukulu ye bafwa

²⁷Buna basaduki yankaka kwizaka kwa yandi, bau ya tuba; Mfulukulu ikele ve, bau yuvulaka yandi, kutuba: *Mat. 22:23; Mal. 12:18*

²⁸Nlongi, Mose sonikaka kwa beto: Kana muntu ikele na mpangi, ye yandi kufwa, ye bika nkento, kansi konda mwana, mpangi ya yandi tabaka nkento yina, ye telemisa nkuna kwa mpangi ya yandi.

²⁹Vandaka bampangi nsambwadi; ya ntete kwelaka nkento, yandi kufwaka ye konda mwana.

³⁰Ye ya zole mpilamosi konda mwana.

³¹Ye ya tatu bakaka yandi, mpilayai nsambwadi yonso bikaka mwana ve ye kufwaka.

³²Nanima nkento mpe kufwaka.

³³Mu mfulukulu, yandi tavanda nkento ya nani ? Kadi nsambwadi kwelaka yandi.

³⁴Yesu tubaka kwa bau: Bana ya nsi yai ikele kukwela, ye kwediswa.

³⁵Kansi bantu ya banzwaka ya lunga kukuma na bantangu yina, ye mu mfulukulu ya bafwa, bau ikele kukwela ve, ye kukwediswa ve;

³⁶bau lenda ve kufwa diaka, bau ikele mpilamosi banjo; bau ikele bana ya Nzambi, ye ikele bana ya mfulukulu.

³⁷Kansi bafwa ikele kufulukiswa, Mose zabisaka beto na sika na nti fioti. Bu yandi bingaka Mfumu, Nzambi ya Abalahami, ye Nzambi ya Isaki ye Nzambi ya Yakobi. *Bis. 7:32; Eb. 11:16*

³⁸Yandi ikele ve Nzambi ya bafwa, kansi ya bau ya moyo, kadi bau yonso ikele na moyo mu yandi.

³⁹Bansoniki yankaka vutulaka, kutuba: Nlongi, nge imene kutuba mbote.

⁴⁰Bau vandaka ve na kikesa kuyuvula yandi mambu diaka.

Yesu yuvula sambu na Mesia

⁴¹Yandi tubaka kwa bau: Mpila nki bau ikele kutuba: Klisto ikele mwana ya Davidi ? *Mat. 22:41; Mal. 12:35*

⁴²Davidi kibeni ikele kutuba mu nkanda ya bankunga: Mfumu tubaka kwa Mfumu ya mono: Vanda na diboko kibakala ya mono. *Nk. 110:1; Bis. 2:34; Eb. 1:13; 10:12*

⁴³Ti bu mono kitula bambeni ya nge, mfiduku ya makulu ya nge. *1 Kol. 15:25*

⁴⁴Davidi bingaka yandi Mfumu, mpila nki yandi ikele mwana ya yandi ?

Yesu luengisa banlonguki sambu na bafalisi

⁴⁵Bu bantu yonso ikele kuwa, yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi:

⁴⁶Beno dikeba sambu na bansoniki, bau ikele kuzola kutambula na tuzaku nda, bau zola kupeswa mbote na sika ya mazandu, bau zola kiti ya ntete mu banzo ya sambilu, ye sika ya ntete mu bafete; *Luk. 11:43*

⁴⁷bau ikele kumina banzo ya bafwola, ye bau lomba ntama mingi sambu na kusweka mbi ya bau. Bayai tabaka mbedoso ya luta ngolo.

Luka 21

Makuta ya fwola

¹Bu yandi sendulaka meso, yandi monaka bamvwama, bonso bu bau tulaka makabu ya bau mu lundulu. *Mal. 12:41*

²Kansi yandi monaka fwola nsukami yandi tulaka makuta zole muna,

³yandi tuba: Mu kieleka mono tuba kwa beno: Fwola yai ya nsukami luta bau yonso na kutula;

⁴kansi bayai yonso tulaka makabu ya Nzambi mu kimvwama ya bau, kansi yandi mu kinsukami ya yandi tulaka yonso ya vandaka na yandi.

Yesu tuba sambu na kufwa ya Yelusalemi

⁵Mpilamosi bankaka tubaka sambu na tempelo bonso yo ikele kuyidikwa na matadi mbote ye bankailu, buna yandi tubaka: *Mat. 24:1; Mal. 13:1*

⁶Bima yai ya beno mona: Bilumbu takwiza na ditadi mosi tabika ve va ditadi yankaka, yau yonso takubwa. *1 Nt. 9:7; Mika 3:12; Luk. 19:43*

⁷Bau yuvulaka yandi, kutuba: Nlongi, buna nki ntangu mambu yai tavanda ye nki kidimbu tavanda ntete ? Buna mambu yai takwiza ?

⁸Yandi tubaka: Beno tala, beno kuswa ve, kadi mingi takwiza mu nkumbu ya mono ye tuba: Mono ikele yandi; ntangu ikele mfinama, beno landa bau ve. *Et. 5:6; Kolo. 2:8; 1 Tes. 2:3*

⁹Bu beno kuwa nsangu ya mvita ye makelele, beno vanda na boma ve, sambu na mambu yai fwiti kwiza ntete, kansi nsuka takwiza ve nswalu.

¹⁰Buna yandi tubaka kwa bau: Kikanda tatelemina kikanda ye kimfumu tatelemina kimfumu;

¹¹tavanda ndikunu nene ya ntoto, na sika na sika tavanda malema ye mpasi ngolo, tavanda na mambu ya boma ye bidimbu nene ya katuka na zulu.

¹²Kansi ntete na mambu yai yonso, bau tatula beno maboko ye zoma beno, ye yekula beno ku banzo ya sambilu ye boloka ye twala beno nantwala ya bantinu ye banyadi sambu na nkumbu ya mono. *Mat. 10:17; Yoa. 15:19; Bis. 4:3; Bis. 5:18; 12:4; 16:24; Nzai. 2:10*

¹³Yai takituka kwa beno kitemo.

- ¹⁴Mpilayai beno zaba mu mintima ya beno, yindula ntete ve ya beno tavutula; *Luk. 12:11; Mat. 10:19*
- ¹⁵kadi mono tapesa beno munoko ye ngangu, ye bambeni ya beno yonso talenda ve kubuya keti kuvutula.
- ¹⁶Beno tayekulwa mpe na batata ye bamama ye bampangi ye bibutu ye banduku ye bau takufwa bankaka ya beno. *Mika 7:6*
- ¹⁷Bantu yonso takuwa beno makasi sambu na nkumbu ya mono. *Mat. 10:22*
- ¹⁸Kansi nsuki mosi ya ntu ya beno tavila ve. *Mat. 10:29*
- ¹⁹Mu mvibidulu ya beno, beno tabakila miela ya beno.
- ²⁰Bu beno tamona bibuka ya binwani zunga Yelusalemi, buna beno zaba, mbungulu ya yo imene kwiza mfinama. *Dan. 9:27*
- ²¹Bau ya ikele mu Yuda bika bau tinina ku bamongo. Bau ya ikele nankati na mbanza bika bau basika; bau ya ikele mu nseke bau kota muna ve,
- ²²kadi yai ikele bilumbu ya vutula ndinda, na mambu yonso ya sonamaka tamaniswa.
- ²³Kansi mpasi ngolo tavanda kwa bau ya ikele na mavumu ye kwa bau ya ikele kuyamwisa bana, mu bilumbu yina; kadi mpasi ngolo tavanda mu ntoto ye makasi tavanda kwa bantu yai.
- ²⁴Bau takubwa na makasi ya mbele ya mvita ye bau tanatwa kimpika kwa bapaien yonso; bapaien tadiata Yelusalemi mu nsi ya bitambi ya bau ti ntangu ya bantu ya bapaien maniswa.

Kwiza ya zole ya Yesu

- ²⁵Bidimbu tavanda mu ntangu ye mu ngonda ye mu bambwetete, ye va ntoto tavanda mpasi ngolo mu makanda ya bantu, bau tatita ndinga ngolo ya mbu ye ya mayo. *Yes. 13:10; Yeh. 32:7; Yoeli 2:10; Yoeli 2:31; 3:15; Bis. 2:20; Mat. 24:29; Mal. 13:24; Nzai. 6:12*
- ²⁶Bantu takufwa sambu na boma ye kuingila mambu ya kwiza va ntoto; sambu na ngolo ya zulu tanikiswa.
- ²⁷Buna bau tamona Mwana ya muntu kwiza mu matuti na ngolo ye nkembo nene. *Dan. 7:13; Bis. 1:11; 1 Tes. 4:16; Nzai. 1:7*
- ²⁸Bu mambu yai yantika kwiza, beno sendula meso, beno nangula ntu ya beno, sambu na nkudulu ya beno ikele mfinama. *Mat. 24:32; Mal. 13:28*

Yesu tuba kwa balonguki kidimbu ya kwiza ya yandi

- ²⁹Yandi tubaka kwa bau kingana: Tala, nti ya figi ye banti yonso. *Mat. 24:32; Mal. 13:28*

³⁰Bu yau basisa matiti, ye beno mona yo, beno zaba: Nsungi ya mvula ikele mfinama.

³¹Mpilayai mpe, bu beno mona mambu yina kwiza, beno zaba, kimfumu ya Nzambi ikele mfinama.

³²Kieleka, mono tuba kwa beno: Mbandu yai tavila ve ti bu mambu yai yonso talunga.

³³Zulu ye ntoto tavila, kansi mambu ya mono tavila ve. *Nk. 102:26; Yes. 40:8; Eb. 1:11*
Yesu longa banlonguki na kuvanda namawete

³⁴Dikeba, na mintima ya beno yukuta ve na kizitu ya kolwa, ye mabanza ya luzingu yai, ye kilumbu yina takwiza kwa beno nswalu bonso siongi. *Mat. 24:42; Mal. 13:23; Lom. 13:13; 1 Tes. 5:6; 1 Pet. 4:7*

³⁵Mpilayai yo takwiza kwa bau yonso ya ikele va luse ya ntoto. *1 Tes. 5:2; 2 Pet. 3:10; Nzai. 3:3*

³⁶Tomatala, lomba ntangu yonso, na beno lenda kubaka ngolo kutina mambu yai yonso ikele kwiza, ye kutelema nantwala ya Mwana ya muntu. *Mat. 25:13; Luk. 12:40*

³⁷Kilumbu na kilumbu yandi longaka mu tempelo, mpimpa na mpimpa yandi basika, ye vanda va mongo ya bingwa mongo ya Olive.

³⁸Nsuka yonso bantu yonso kwiza kwa yandi mu tempelo kuwa yandi.

Luka 22

Yuda Iskalioti yekula Yesu

¹Fete ya mampa ya konda kufuniswa ya bau ikele kubinga Pake vandaka mfinama. *2 Mose 12:15; Mat. 26:1; Mal. 14:1*

²Bambuta banganga ye bansoniki sosaka, mpila nki bau lenda kufwa yandi kadi bau tita bantu.

³Buna Satana kotaka mu Yuda, ya bingwa Iskalioti, mosi ya bau kumi ye zole. *Mat. 26:14; Mal. 14:10; Yoa. 13:27*

⁴Yandi kwendaka kusolula na bambuta banganga ye bankuluntu ye baminkengi, mpila nki yandi lenda kuyekula yandi kwa bau.

⁵Bau yangalala, bau tulaka ndinga na bau sikamosi, sambu na kupesa yandi mbongo.

⁶Yandi ndimaka bau, ye sosaka ntangu ya lunga kuyekula yandi kwa bau, bu kibuka ikele ve.

Yesu ikele kudia Pake

⁷Kilumbu ya mampa ya konda kufunuswa kwizaka, yina ya bau ikele kufwa dimeme ya Pake. *Mat. 26:17; Mal. 14:12*

⁸Yesu fidisaka Petelo ye Yoane kutuba: Beno kwenda kuyidikila beto Pake beto lenda kudia yo.

⁹Bau tubaka kwa yandi: Wapi ndambu nge zola, beto kwenda kuyidikila yo ?

¹⁰Yandi tubaka kwa bau: Tala, bu beno kota mu mbanza, muntu takutana na beno ya ikele kunata dibungu ya masa; landa yandi, kota mu nzo ya yandi ikele kukota.

¹¹Beno tuba kwa mfumu ya nzo: Nlongi ikele kutuba kwa nge: Wapi nzo ya banzenza ya mono fwiti kudia Pake na banlonguki ya mono ?

¹²Yandi tasonga beno sika nene ya zulu ya nzo ya imene kuyidikwa, kuna yidika yo.

¹³Bau kwendaka ye monaka bonso yandi tubaka kwa bau, bau yidika Pake.

Kintwadi ya meza ya Mfumu

¹⁴Bu lokula longaka, yandi vanda na meza na bamtumwa ya yandi. *Mat. 26:30; Mal. 14:17*

¹⁵Yandi tubaka kwa bau: Mu lutondo mingi mono tonda kudia Pake yai na beno, ntete mono imene kumoniswa ve mpasi;

¹⁶kadi mono tuba kwa beno; Mono takudia yo diaka ve, ti bu mambu lunga mu kimfumu ya Nzambi.

¹⁷Yandi bakaka kopo. Bu yandi pesaka matondo, yandi tubaka: Beno baka yai, ye kabana yo;

¹⁸kadi mono tuba kwa beno: Tuka ntangu yai mono takunwa diaka ve yina ya ikele kubasika mu mabundu ya nti ya vinia, ti na kimfumu ya Nzambi takwiza.

¹⁹Yandi bakaka dimba. Bu yandi pesaka matondo, yandi bukunaka yo, ye pesaka kwa bau, kutuba: Yai ikele nitu ya mono ya imene kupeswa sambu na beno. Beno sala yai mu bambukilu ya mono. *Mat. 26:26; Mal. 14:22, 27; 1 Kol. 11:23*

²⁰Mpilayai kopo mpe, bu bau 22:9-31 imene kudia, yandi tubaka: Kopo yai ikele ya luwawanu yampa mu menga ya mono, ya tiamuka sambu na beno.

²¹Kansi tala, diboko ya yandi ya tayekula mono ikele na mono awa na meza. *Nk. 41:9; Yoa. 12:21*

²²Kansi kieleka Mwana ya muntu ikele kwenda bonso yo solwaka, kansi ndola kwa muntu yina ya yekula yandi.

²³Bau yantikaka kuyuvulana: buna nani ya bau tasala mambu yai ?

Banlonguki tulana ntembe

²⁴Bau vandaka na ntembe mpe nakati na bau, kana nani nakati na bau taluta nene. *Mat. 20:24; Mal. 10:41*

²⁵Kansi yandi tubaka kwa bau: Bantinu ya bapaien ikele kuyala bau, bau ikele ngolo va bau ya ikele kubingwa basadi ya nkenda.

²⁶Beno ikele ve mpilayai; kansi yandi ya ikele nene nakati na beno; bika yandi vanda bonso nleke, ye yandi ya ikele mfumu vanda bonso sielo. *Luk. 9:48*

²⁷Kadi nani luta nene, yandi ya vanda na meza, keti yandi ya sadila ? Ikele yandi ve ya vanda na meza ? Kansi mono ikele nakati na beno bonso yandi ya sadila. *Mat. 20:28; Yoa. 13:14; Fili. 2:7*

²⁸Kansi beno ikele bau ya vandaka na mono mu mpukumunu ya mono.

²⁹Mono tapesa beno kimfumu bonso Tata pesaka mono, *Luk. 12:32*

³⁰buna beno lenda kudia ye kunwa na meza ya mono mu kimfumu ya mono; ye beno tavanda va bakiti ya nkembo ye fundisa makanda ya Isaeli kumi ye zole. *Nzai. 3:21*

Yesu tuba sambu na kubuya ya Petelo

³¹Yesu tubaka: Simoni, Simoni, tala Satana lombaka nge na yandi lenda kuveva nge bonso nkeni; *Yobi 1:7; Mat. 26:34; Mal. 14:30; Yoa. 13:36; 1 Pet. 5:8*

³²Kansi mono lombilaka nge, na lukwikilu ya nge kumana ve. Bu nge pindula, siamisa bampangi ya nge.

³³Yandi tubaka kwa yandi: Mfumu, mono lunga kwenda na nge ku boloko ye ku lufwa.

³⁴Yandi tubaka: Petelo, kansi mono tuba kwa nge: Kilumbu yai nsusu tadila ve, ti nge tabuya mono mbala tatu, na nge zaba mono ve.

Yesu songa banlonguki ya yandi mpasi ya ikele kwiza

³⁵Yandi tubaka kwa bau: Bu mono fidisaka beno na konda ngoto ya mbongo, ye makuba, ye nsampatu, buna beno kondaka kima ? Bau tubaka: Kima ve.

³⁶Yandi tubaka kwa bau: Kansi ntangu yai yandi ya ikele na ngoto ya mbongo, bika yandi baka yo, mpilayai makuba mpe, kansi yandi ya ikele na mbele ya mvita ve, bika yandi teka kinkutu ya yandi, ye sumba yo.

³⁷Kadi mono tuba kwa beno, na masonukwa yai fwiti kumaniswa mu mono: Yandi tangwaka nakati na bankwa kimpumbulu. Kadi mambu ya sonamaka sambu na mono imene kumaniswa.

³⁸Bau tubaka: Mfumu, tala, awa ikele mbele zole ya mvita. Yandi tubaka kwa bau: Yo lunga.

Yesu lomba mu Ngetesemane

³⁹Yandi basikaka, ye kwendaka, bonso vandaka kifu ya yandi, ku mongo ya Olive, ye banlonguki landaka yandi mpe. *Mat. 26:30, 36; Mal. 14:26, 32; Yoa. 18:1*

⁴⁰Bu yandi kumaka na sika yina, yandi tubaka kwa bau: Beno lomba, na beno kota ve mu mpukumuni.

⁴¹Yandi kibeni katukaka na bau ndambu ya lenda kuma ditadi ya loswa, yandi fukamaka na makungunu, ye lombaka, kutuba:

⁴²Tata, kana nge zola, katudila mono kopo yai, kansi luzolo ya mono ve, bika luzolo ya nge salwa.

⁴³Ye kuna monikaka kwa yandi wanjo ya Mfumu.

⁴⁴Yandi vandaka na mpasi ya luta mingi mu ntima, yandi luta kulomba ngolo, kifuta ya yandi vandaka mpilamosi matela ya menga kubwa va ntoto. *Yoa. 12:27; Eb. 5:7*

⁴⁵Bu yandi telemaka na lombilu ya yandi, yandi kwizaka kwa banlonguki, yandi kutaka bau kulala tulu sambu na ntantu,

⁴⁶yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno lala ? Telema ye lomba, na beno kota ve mu mpukumuni.

Bau simba Yesu

⁴⁷Bu yandi vandaka kutuba, tala, kibuka kwizaka sikamosi, na yandi ya bingwa Yuda, mosi ya bau kumi ye zole, yandi kwendaka nantwala na bau, ye kwizaka mfinama kwa Yesu kufiba yandi. *Mat. 26:47; Mal. 14:43; Yoa. 18:3*

⁴⁸Kansi Yesu tubaka kwa yandi: Yuda, nge yekula Mwana ya muntu na mfibulu ?

⁴⁹Bu bau ya zunga yandi monaka mambu ya ikele kubwa, bau tubaka: Mfumu, beto bula bau mbele ?

⁵⁰Mosi ya bau bulaka sielo ya nganga nene, yandi zengaka dikutu kibakala ya yandi.

⁵¹Kansi Yesu vutulaka ye tubaka: Bika bau. Yandi valakana dikutu ya yandi ye belulaka yandi.

⁵²Yesu tubaka kwa bambuta banganga ye bankuluntu ya minkengi ya tempelo, ye bambuta ya bantu kwiza ya kwa yandi: Beno ikele ya kubasika bambele ye bankawa bonso kusimba ntani.

⁵³Kilumbu na kilumbu mono vandaka na beno mu tempelo, beno lambulaka maboko va mono ve, kansi yai ikele lokula ya beno, ya ngolo ya tombe.

Bau nata yandi kwa nganga nene

⁵⁴Bau simbaka yandi, ye nataka yandi ye kotisaka yandi mu nzo ya nganga nene, kansi Petelo landaka ntama nanima. *Mat. 26:57, 69; Mal. 14:53, 66; Yoa. 18:12, 23*

⁵⁵Bu bau kwika tiya nakati ya kiazala, ye bau imene kuvanda sikamosi, buna Petelo vandaka nakati na bau.

⁵⁶Kansi sielo nkento monaka yandi, bu yandi vandaka na mwini ya tiya, yandi talaka yandi ti, ye tubaka: Muntu yai mpe vandaka na yandi.

⁵⁷Kansi yandi buyaka, kutuba: Nkento, mono zaba yandi ve.

⁵⁸Na ntangu fioti yankaka monaka yandi, ye tubaka: Nge mpe ikele mosi ya bau. Kansi Petelo tubaka: Muntu, mono ikele ve ya bau.

⁵⁹Nanima na lokula mosi diaka, yankaka kutuba mutindu mosi: Kieleka, muntu yai vandaka na yandi mpe, kadi yandi ikele mwisi Ngalili.

⁶⁰Petelo tubaka: Muntu, mono zaba ve ya nge ikele kutuba: Nswalu, bu yandi tubaka, nsusu dilaka.

⁶¹Mfumu pindukaka, ye talaka Petelo. Ye Petelo bambukaka mambu ya Mfumu mpila nki yandi tubaka kwa yandi: Kilumbu yai ntete nsusu imene kudila ve, nge tabuya mono mbala tatu.

⁶²Yandi basikaka nanganda, ye dilaka ngolo.

⁶³Babakala ya simbaka Yesu bau sekaka yandi, ye bulaka yandi; *Yes. 50:6; Mat. 26:67; Mal. 14:65*

⁶⁴ye bau fukilaka yandi lele va meso, ye yuvulaka yandi, kutuba: Bikula! Nani yai ya imene kubula nge ?

⁶⁵Bau tubaka mambu mingi yankaka sambu na yandi ye tubaka mbi sambu na yandi.

Yesu fundiswa

⁶⁶Bu kuma kia, bambuta ya bantu ye bambuta banganga ye bansoniki kutakana sikamosi, ye bau twalaka yandi kwa bafundisi ya bau, kutuba: Kana nge ikele Klisto, tuba kwa beto ? *Mat. 26:59; Mal. 14:55*

⁶⁷Kansi yandi tubaka kwa bau: Kana mono tuba kwa beno, beno takwikila ve;

⁶⁸kansi kana mono yuvula beno ndinga, beno tavutula yo ve.

⁶⁹Tuka ntangu yai Mwana ya muntu tavanda na diboko kibakala ya ngolo ya Nzambi. *Nk. 110:1*

⁷⁰Bau yonso tubaka: Buna nge ikele Mwana ya Nzambi ? Yandi tubaka kwa bau: Beno tuba, mono ikele yandi.

⁷¹Bau tubaka: Nki kitemo yankaka ya beto ikele kusosa ? Kadi beto kibeni imene kuwa yo na munoko ya yandi.

Luka 23

Yesu natwa kwa Pilatu

¹Buna kibuka yamvimba telemaka ye nataka yandi kwa Pilatu. *Mat. 27:1, 11; Mal. 15:1; Yoa. 18:28*

²Bau yantikaka kufunda yandi, kutuba: Beto monaka muntu yai kuvengumuna kikanda ya beto ye kubuya kupesa mpaku kwa Kaisali kutuba, yandi kibeni ikele Klisto ntinu. *Bis. 17:7*

³Pilatu yuvulaka yandi, ye tubaka: Nge ikele Ntinu ya baYuda ? Yandi vutulaka kwa yandi, kutuba: Nge kibeni tuba yo.

⁴Buna Pilatu tubaka kwa bambuta banganga ye kwa bibuka: Mono mona mbi ve mu muntu yai.

⁵Kansi bau lutaka kutuba mu ngolo: Yandi ikele kuvengumuna bantu ye kulonga mu Yuda yonso, tuka mu Ngalili ti na sika yai.

Yesu nantwala ya Elode

⁶Bu Pilatu kuwaka yo, yandi yuvulaka: kana muntu yai ikele mwisi Ngalili ?

⁷Bu yandi zabaka, yandi katuka mu nsi ya luyalu ya Elode, buna yandi fidisaka yandi kwa Elode, yandi kibeni vandaka mu Yelusalemi mu bilumbu yai.

⁸Bu Elode monaka Yesu, yandi vandaka na kiese mingi, kadi yandi vandaka na lutondo ntangu mingi kumona yandi, kadi yandi kuwaka mambu mingi sambu na yandi; yandi tulaka vuvu kumona kidimbu ya salwa kwa yandi. *Mat. 14:1; Luk. 9:7*

⁹Yandi yuvulaka yandi mambu mingi, kansi Yesu vutulaka ndinga ve kwa yandi.

¹⁰Bambuta banganga ye bansoniki telemaka, bau funda yandi ngolo.

¹¹Elode ye basoldat ya yandi saulaka yandi ye sekaka yandi, ye vwatisaka yandi mvwatu ya kenzima, ye vutulaka yandi kwa Pilatu.

¹²Elode ye Pilatu bakaka kinduku kilumbu yina, kadi ntete bau vandana kimbeni.

Yesu fundiswa kwa Pilatu

¹³Pilatu bingaka bambuta banganga ye bankuluntu ye bantu, *Mat. 27:15; Mal. 15:6; Yoa. 18:39; 19:1*

¹⁴yandi tubaka kwa bau; Beno twalaka muntu yai kwa mono, bonso muntu ya vengumuna bantu. Ye tala, na luse ya beno mono sosaka mambu ya yandi, mono monaka mbi ve mu muntu yai na mambu ya beno fundaka yandi.

¹⁵Elode mpe ve, kadi yandi vutulaka yandi kwa beto, ye tala, yandi imene kusala kima ve ya lunga na kufwa.

- ¹⁶Mpilayai mono tapesa yandi ndongi ye kangula yandi.
- ¹⁷Yo vandaka kifu ya bau kubikila bau muntu mosi ya boloko, na fete ya Pake.
- ¹⁸Kibuka yamvimba bokaka mbala mosi, kutuba: Katula muntu yai, kangudila beto Balaba.
- ¹⁹Yandi loswaka mu boloko sambu na tomboka ya kubwa mu mbanza, ye sambu na yandi kufwaka bantu.
- ²⁰Pilatu tubaka kwa bau diaka, kuzola kukangula Yesu.
- ²¹Kansi bau bokaka kutuba: Koma yandi va kulunsi, koma yandi va kulunsi.
- ²²Yandi tubaka kwa bau mbala ya tatu: Kansi nki mambu mbi ya yandi salaka ?
- ²³Kansi bau luta kutuba mu ndinga ngolo, bau lomba na yandi komwa va kulunsi, ndinga ya bau lutaka ngolo.
- ²⁴Pilatu zengaka na yo salwa bonso bau lombaka;
- ²⁵kansi yandi kangulaka yandi ya loswa mu boloko sambu na tomboka ya kubwa mu mbanza, ye sambu na kufwa bantu, yandi ya bau lombaka, kansi yandi yekulaka Yesu ku luzolo ya bau.

Yesu natwa ku Ngolongota

- ²⁶Bu bau kwendaka na yandi, bau simbaka Simoni, muntu ya Kilene, yandi katuka na nseke, bau pesaka yandi kulunsi, kunata yo nanima na Yesu. *Mat. 27:31; Mal. 15:20; Yoa. 19:16*
- ²⁷Kibuka nene ya bantu landaka yandi ye bankento vandaka kuboka ye kudila.
- ²⁸Yesu pindukaka kwa bau, kutuba: Bana bankento ya Yelusalemi, beno dila mono ve, kansi dila sambu na beno ye bana ya beno;
- ²⁹kadi tala, bilumbu ikele kwiza ya bau tatuba: Kiese ikele na basita ye mavumu ya konda kubuta, ye mabele ya konda kuyamwa.
- ³⁰Buna bau tayantika kutuba ku bamongo nene: Kubwila beto, ye ku bamongo fioti: Fuka beto.
- ³¹Kadi kana bau sala mpilayai mu nti mubisu, buna mpila nki tasalwa mu nti ya kuyuma. *Yel. 25:29; 1 Pet. 4:18*
- ³²Bantu zole yankaka vandaka, bankwa mbi, bau natwaka sikamosi na yandi sambu na kufwa bau mpe.
- ³³Bu bau kumaka ku sika ya bingwa: Mukuwa ya ntu, bau komaka yandi va kulunsi ye bankwa mbi, mosi na diboko kibakala, mosi na diboko kinkento. *Yes. 53:12; Mat. 27:35; Mal. 15:24; Yoa. 19:18*

³⁴Buna Yesu tubaka: Tata, vidisila bau, kadi bau zaba ve ya bau ikele kusala. Bau kabana mvwatu ya yandi, bau budilaka yo njeke. *Nk. 22:18; Bis. 3:17; 7:60*

Bau seka Yesu

³⁵Ye bantu telemaka kutala, kansi bankuluntu fingaka yandi, kutuba: Yandi vulusaka bankaka, bika yandi divulgusa, kana yandi ikele Klisto, ya solwa ya Nzambi. *Mat. 27:39; Mal. 15:29; Yoa. 19:19*

³⁶Basoldat mpe sekaka yandi ye kwizaka kwa yandi, kupesa yandi vinia ya ndudi, kutuba:

³⁷Kana nge ikele Ntinu ya baYuda, divulgusa.

³⁸Nsonokono vandaka va zulu ya yandi: YAI IKELE NTINU YA BAYUDA.

³⁹Mosi mu bau zole ya bau tulaka va kulunsi fingaka Yesu, kutuba: Kana nge ikele Klisto, divulgusa ye beto mpe!

⁴⁰Kansi yankaka vutulaka, kusemba yandi ye kutuba: Nge ikele kuvumina Nzambi ve ta fioti ? Sambu na nge ikele na mbedoso mpilamosi yandi ?

⁴¹Bau imene kuzenga mambu ya beto mbote, kadi beto baka nsendo ya lunga mu mambu ya beto salaka, kansi yai salaka mambu mbi ve.

⁴²Yandi tubaka: Yesu, bambuka mono bu nge kuma mu kimfumu ya nge.

⁴³Yandi tubaka kwa yandi: Kieleka, mono tuba kwa nge; bubu yai, nge tavanda na mono mu paladiso.

Lufwa ya Yesu Klisto

⁴⁴Yo vandaka mu lokula kumi ye zole, tombe vandaka mu ntoto yonso ti na lokula tatu, *Mat. 27:45; Mal. 15:33; Yoa. 19:28*

⁴⁵ntangu yo konda kutentina, ye lele ya vandaka mu tempelo, yo pasukaka nankati. *1 Mose 26:31*

⁴⁶Yesu bokaka mu ndinga nene kutuba: Tata, mu maboko ya nge mono ikele kutula mpeve ya mono. Bu yandi tubaka yai, yandi pesaka mpeve ya yandi. *Nk. 31:5; Bis. 7:59*

⁴⁷Bu nkuluntu ya basoldat monaka mambu ya salwaka yandi kembilaka Nzambi, kutuba: Kieleka yai ikele nkwa lunungu.

⁴⁸Bibuka yonso kutakanaka kutala mambu yai, bu bau monaka mambu ya salwaka, bau dibulaka va ntulu, ye vutukaka.

⁴⁹Bau yonso ya zabakana na yandi ye bankento ya landaka yandi tuka Ngalili, bau telemaka ntama, kutala mambu yai.

Bauzika Yesu

⁵⁰Tala, bakala, nkumbu ya yandi Yosefi, ikele mfundisi, ikele muntu ya mbote ye ya lunungu. *Mat. 27:57; Mal. 15:42; Yoa. 19:38*

⁵¹Yandi ndimaka ve mu makani ya bau ye kisalu ya bau yandi ikele mwisi ya Alimataya, mbanza ya baYuda, yandi vingilaka kimfumu ya Nzambi.

⁵²Yandi kwendaka kwa Pilatu, ye lombaka nitu ya Yesu.

⁵³Yandi kulumuna yo, ye zingilaka yo lele ya lino, ye tulaka yandi mu ndiamu ya bau salaka mu ditadi ya bau imene kutula muntu ntete ve.

⁵⁴Ikele kilumbu ya yidika, kilumbu ya luvundu finamaka.

⁵⁵Bankento ya kwizaka na yandi tuka Ngalili bau landaka, ye tala ndiamu ye mpila nki bau tulaka nitu ya yandi.

⁵⁶Bau vutukaka, ye yidikaka bima ya nsunga mbote ye mafuta. Mu kilumbu ya luvundu bau vundisaka mpilamosi ikele nsikudukusu. *2 Mose 20:10*

Luka 24

Mfulukulu ya Yesu

¹Bu kuma kia na kilumbu ntete ya lumingu bau kwizaka ku ndiamu, bau twalaka bima nsunga mbote ya bau yidikaka. *Mat. 28:1; Mal. 16:1; Yoa. 20:1*

²Bau kutaka ditadi imene kunengumuka tuka ndiamu;

³bau kotaka, kansi monaka ve nitu ya Mfumu Yesu.

⁴Yo vandaka, bu bau yituka mingi, tala, babakala zole telema mfinama na bau na mvwatu ya kenzima. *Mat. 28:5; Mal. 16:5*

⁵Bu bau vandaka na boma ye bau yinama luse ya bau va ntoto, bau tubaka kwa bau: Sambu na nki beno ikele kusosa yandi ya moyo nankati ya bafwa ?

⁶Yandi ikele awa ve, kansi imene kutelema; bambuka, mpilamosi yandi tubaka kwa beno, bu yandi vandaka mu Ngalili, *Luk. 9:22; 18:33*

⁷yandi tubaka: Mwana ya muntu fwiti kuyekulwa mu maboko ya bankwa masumu, ye komwa va kulunsi, ye fulukiswa mu kilumbu ya tatu.

⁸Bau bambukaka mambu ya yandi,

⁹bau katuka tuka ndiamu, ye tubaka mambu yai yonso kwa bau kumi ye mosi ye kwa bau yonso yankaka, *Mat. 28:8; Mal. 16:8; Yoa. 20:2*

¹⁰Malia mwisi Mangadala, ye Yoana ye Malia ngudi ya Yakobi, ye bankento yankaka ya vandaka na bau, tubaka mambu yai kwa bantumwa.

¹¹Mambu yai monikaka na luse ya bau bonso mambu ya mpamba, bau kwikilaka bau ve.

¹²Kansi Petelo telemaka, ye kwendaka ntinu ku ndiamu; yandi yinamaka ye talaka muna, ye monaka lele ya lino na sika ya yo; ye vutukaka ku nzo ya yandi ye yitukaka sambu na mambu ya salwaka.

Yesu monika kwa banlonguki zole ikele kwenda ku Emausi

¹³Tala, kilumbu yina banlonguki zole kwendaka ku bwala, nkumbu ya bwala yai Emausi, yo vandaka ntama tuka Yelusalemi, mfinama kumi ya kilometre. *Mal. 16:12*

¹⁴Bau solulaka sambu na mambu yai yonso ya kubwaka.

¹⁵Yo vandaka bu bau solulaka ye yuvulana, Yesu kibeni mfinamaka ye kwendaka na bau.

¹⁶Kansi meso ya bau tala mbote ve, na bau lenda kuzaba yandi ve.

¹⁷Yandi tubaka kwa bau: Nki mambu yai ya beno ikele kusolula, bu beno ikele kutambula ? Bau telemaka na luse ya ntantu.

¹⁸Mosi ya bau, nkumbu ya yandi Kleopa, yandi vutulaka, kutuba kwa yandi: Kansi nge ikele kaka nzenza mu Yelusalemi, ye nge zaba ve mambu yai ya kubwaka mu bilumbu yai ?

¹⁹Yandi tubaka kwa bau: Nki mambu ? Bau tubaka kwa yandi: Mambu ya Yesu, mwisi Nazaleti, yandi vandaka mbikudi ngolo mu bisalu ye mu mambu nantwala ya Nzambi ye bantu yonso, *Mat. 21:11; Luk. 7:16; Yoa. 6:14*

²⁰bambuta banganga ye bankuluntu ya beto, yekulaka yandi ye bedisaka yandi mu mbedoso ya lufwa, ye komaka yandi va kulunsi.

²¹Kansi beto tulaka vuvu, yandi ikele yina ya tavulusa Isaeli; kansi tuka ntangu ya salwa mambu yai yonso, yai ikele kilumbu ya tatu. *Bis. 1:6*

²²Bankento yankaka nakati na beto yitukisaka beto, bau kumaka suka yonso ku ndiamu;

²³bu bau monaka nitu ya yandi ve, bau kwizaka tuba: Bau imene kumona mona-mesa, ye banjo ya tubaka: Yandi ikele na moyo. *Mat. 28:8*

²⁴Bankaka ya bau ya vandaka na beto bau kwendaka ku ndiamu, ye monakaka kieleka, bonso bankento tubaka, kansi bau monaka yandi ve.

²⁵Buna yandi tubaka kwa bau: O, beno bantu ya buzoba ye ntima na kwikila nswalu ve mu mambu yonso ya tubaka bambikudi.

²⁶Kadi na Klisto fwiti kumona mpasi yai ve ye kukota mu nkembo ya yandi ? *Yes. 50:6; 53:1; Fili. 2:8; Eb. 12:2*

²⁷Yandi yantikaka tuka Mose ye bambikudi yonso, ye tendudilaka bau masonukwa yonso, mambu yai ikele sambu na yandi. *1 Mose 3:15; 12:3; 22:18; 26:4; 2 Sam. 7:12; Nk. 22:1-31; 132:1; Dan. 9:24*

²⁸Bau mfinamaka ku bwala ya bau kwendaka; yandi sala bonso yandi zola kuluta.

²⁹Bau bombidilaka yandi, kutuba: Vanda na beto; sambu na nkokila imene kubwa, ye kilumbu imene. Yandi kotaka ye vandaka na bau.

³⁰Yo vandaka bu yandi vandaka na bau na meza, yandi bakaka dimpa, ye sakumunaka ye bukunaka yo, yandi pesaka bau.

³¹Ye meso ya bau kangukaka, ye bau zabaka yandi, yandi vilaka na meso ya bau.

³²Bau tubana: Ntima ya beto lemaka ve mu beto ? Bu yandi tubaka kwa beto mu nzila, ye bu yandi kangudilaka beto masonukwa.

³³Mu lokula yina bau telemaka, ye vutukaka ku Yelusalemi, ye monaka bau kumi ye mosi imene kutakana, ye bankaka ya vandaka na bau,

³⁴bau tubaka: Kieleka, Mfumu imene kufulukiswa ye kumonika kwa Simoni.

³⁵Buna bau tubaka mambu ya kubwaka mu nzila ye mpilamosi yandi zabakana kwa bau, bu yandi bukunaka dimpa.

Yesu monika kwa banlonguki ya yandi yankaka

³⁶Bu bau tubaka mambu yai, yandi kibeni telemaka nakati ya bau ye tubaka kwa bau: Yenge kwa beno. *Yoa. 20:19*

³⁷Kansi bau zakamaka, boma kubwilaka bau, bau banzaka bau imene kumona mpeve.

³⁸Ye yandi tubaka kwa bau: Sambu na nki beno ikele kutita ? Beno ikele na mabanza telema mu ntima ya beno ?

³⁹Beno tala maboko ya mono ye makulu ya mono, yai ikele mono kibeni. Simba mono ye tala; kadi mpeve ikele na nsuni ye mikuwa ve, bonso beno mona mono ikele na yau.

⁴⁰Bu yandi tubaka yai, yandi songaka bau maboko ya yandi ye makulu ya yandi.

⁴¹Bu bau vandaka kwikila ve sambu na kiese ya bau, ye yitukaka, yandi tubaka kwa bau: Beno ikele na kima ya kudia awa ? *Yoa. 21:5*

⁴²Bau pesaka yandi kitini ya mbizi ya masa ya yangwa.

⁴³Yandi bakaka yo, ye kudiaka nantwala na bau.

⁴⁴Yandi tubaka kwa bau: Yai ikele mambu ya mono tubaka kwa beno, bu mono vandaka na beno, na mambu yonso fwiti kumaniswa, ya sonikwa mu nsiku ya Mose ye bambikudi ye bankunga sambu na mono. *Luk. 9:22; 18:33*

⁴⁵Buna yandi kangulaka mabanza ya bau, na bau lenda kuzaba masonukwa.

⁴⁶Yandi tubaka kwa bau: Mpilayai yo sonama, Klisto fwiti kumona mpasi ye fulukiswa tuka bafwa mu kilumbu ya tatu,

⁴⁷na mpindulu ya mabanza ye mvidisilu ya masumu tasamunwa mu nkumbu ya yandi kwa makanda yonso, yantika na Yelusalemi. *Bis. 13:38; Yoa. 2:12*

⁴⁸Beno ikele bantemo ya mambu yai. *Yoa. 15:27*

⁴⁹Tala, mono tafidisa nsilulu ya Tata ya mono va beno. Kansi beno vingila na mbanza ti beno tavwatiswa na ngolo tuka zulu. *Yoa. 14:25; 15:25; 16:7; Bis. 1:4; 2:1*

Yesu tomboka ku zulu

⁵⁰Yandi twalaka bau ti ku ndambu ya Betania, yandi nangulaka maboko ya yandi, ye sakumunaka bau. *Bis. 1:4*

⁵¹Yo vandaka bu yandi sakumunaka bau, yandi katuka na bau, ye natwa ku zulu. *Bis. 1:9*

⁵²Bau sambilaka yandi ye vutuka ku Yelusalemi na kiese mingi;

⁵³bau vandaka mu tempelo ntangu yonso, kusakumuna ye kusika Nzambi. Amen.

Yoane

Yoane 1

Yesu Klisto ikele Nzambi kibeni

¹Mu luyantiku Diambu vandaka, ye Diambu vandaka na Nzambi, ye Diambu vandaka Nzambi. *Bing. 8:22; Yoa. 10:30; 1 Yoa. 1:1; 5:20; Nzai. 19:13; Lom. 9:5; Eb. 1:8*

²Yo vandaka na Nzambi mu luyantiku.

³Bima yonso imene kusalwa na yandi, ye konda yandi, kima mosi salwaka ve, ya imene kusalwa. *Kolo. 1:17; Eb. 1:2-3*

⁴Mu yandi vandaka moyo, ye moyo yai vandaka mwini ya bantu. *Yoa. 5:26; 1 Yoa. 5:11*

⁵Mwini ikele kukienzula mu tombe ye tombe bakaka yo ve. *Yoa. 3:19*

Nsi baka mwini yai ve

⁶Vandaka muntu, ya fidiswa na Nzambi, nkumbu ya yandi Yoane. *Mat. 3:1; 11:14; Mal. 1:4; Luk. 3:2*

⁷Yandi imene kwiza sambu na kitemo, na yandi lenda kutuba kitemo ya mwini, na bau yonso lenda kukwikila mu yandi.

⁸Yandi vandaka mwini yai kibeni ve, kansi yandi kwizaka na yandi lenda kutuba kitemo ya mwini.

⁹Mwini yai vandaka mwini ya kieleka, yo kienzulaka bantu yonso ya kwiza mu nsi. *Yoa. 3:19; 8:12; 9:5; 12:35, 46*

¹⁰Yandi vandaka mu nsi ye nsi imene kusalwa na yandi, ye nsi zabaka yandi ve.

¹¹Yandi kwizaka kwa ya yandi, kansi bau ya vandaka ya yandi bakaka yandi ye.

¹²Kansi yonso ya bakaka yandi, yandi pesaka bau ngolo kuvanda bana ya Nzambi, ikele bau ya kwikila mu nkumbu ya yandi. *Ngal. 3:26; 1 Yoa. 3:1*

¹³Ikele bau ya butuka mu menga ve, keti mu luzolo ya nsuni ve, keti mu luzolo ya muntu ve, kansi mu Nzambi. *Yoa. 3:5; 1 Pet. 1:23; Yak. 1:18*

¹⁴Diambu kitukaka nsuni, yo vandaka nakati ya beto, beto monaka nkembo ya yandi, bonso nkembo ya Mwana mosi kaka ya Tata, fuluka na nlemvo ye kieleka. *Mat. 1:16, 18; Luk. 1:31; Mat. 17:2; Kolo. 1:19; 2:3, 9; Eb. 2:14*

¹⁵Yoane tubaka kitemo sambu na yandi, yandi bokaka, kutuba: Yandi yai ya mono tubaka, yandi ya kwiza nanima na mono imene kutulwa nantwala na mono, kadi yandi vandaka nantwala na mono. *Mat. 3:1; Mal. 1:7; Yoa. 1:30*

¹⁶Kadi beto yonso bakaka mu kifulusilu ya yandi, ye nlemvo mu nlemvo.

¹⁷Kadi nsiku peswaka na Mose; nlemvo ye kieleka kwizaka mu Yesu Klisto. 2 *Mose 20:11*

¹⁸Muntu imene kumona Nzambi ve ta mbala mosi; Mwana mosi kaka ya vandaka na ntulu ya Tata, yandi imene kuzaisa yandi. *Mat. 11:27; Luk. 10:22; Yoa. 6:46; 1 Tim. 6:16*

Kitemo ya Yoane mbotika

¹⁹Kitemo ya Yoane ikele yai, bu baYuda fidisaka banganga ye baLevi ya katuka na Yelusalemi, kuyuvula yandi: Nge ikele nani ? *Yoa. 5:33*

²⁰Buna yandi ndimaka, yandi buyaka ve, kansi ndimaka: Mono ikele Klisto ve. *Yoa. 3:28; Bis. 13:25*

²¹Ye bau yuvulaka yandi: Kansi nge ikele nani ? Nge ikele Elia ? Yandi tubaka: Mono ikele yandi ve. Nge ikele mbikudi yina ? Yandi vutulaka: Ve.

²²Buna bau tubaka kwa yandi: Nge ikele nani ? Na beto lenda kuvutula mvutu kwa bau ya fidisaka beto. Nki nge tuba sambu na nge kibeni ?

²³Yandi tubaka: Mono ikele ndinga ya muntu ya ikele, kuboka mu nsi ya mpamba: Beno sungika nzila ya Mfumu; bonso mbikudi Yesaya tubaka: *Yes. 40:3; Mal. 1:3; Luk. 3:4*

²⁴Ye bau ya fidiswa vandaka ya bafalisi.

²⁵Bau yuvulaka, kutuba kwa yandi: Sambu na nki nge ikele kubotika, kana nge ikele Klisto ve, keti Elia ve, keti mbikudi yina ve ?

²⁶Yoane vutulaka kwa bau, kutuba: Mono ikele kubotika mu masa, nakati na beno ikele kutelema mosi ya beno konda kuzaba, *Mat. 3:11; Mal. 1:7; Luk. 3:16; Bis. 13:25*

²⁷yandi ikele kwiza nanima na mono, mono lunga ve kukangula nsinga ya nsampatu ya yandi.

²⁸Mambu yai salwaka mu Betania simu ya Yodani, sika Yoane botikaka.

²⁹Kilumbu ya landa, Yoane monaka Yesu kwiza kwa yandi, yandi tubaka: Tala, Mwana Dimeme ya Nzambi ya ikele kukatula masumu ya nsi. *1 Pet. 1:19*

³⁰Yandi ikele yai ya mono tubaka, muntu ikele kwiza nanima na mono, yandi tulwaka nantwala na mono, kadi yandi vandaka nantwala na mono.

³¹Mono zabaka yandi ve: Kansi na yandi lenda kuzabisa kwa Isaeli, sambu na mambu yai mono kwizaka kubotika mu masa.

³²Yoane tubaka kitemo kutuba: Mono monaka Mpeve kulumuka tuka zulu bonso yembe, yo vandaka va yandi. *Mat. 3:16; Mal. 1:10; Luk. 3:22*

³³Mono zabaka yandi ve, kansi yandi ya fidisaka mono kubotikaka mu masa, yandi tubaka kwa mono: Va konsonani ya nge tamona, Mpeve kulumuka ye vanda va yandi, yandi yina ikele kubotika mu Mpeve Yanlongo.

³⁴Mono imene kumona ye kutuba kitemo na yai ikele Mwana ya Nzambi.

Andele ye Petelo landa Yesu, bantu yankaka kwikila yandi

³⁵Diaka kilumbu ya landa, Yoane vandaka kutelema ye banlonguki ya yandi zole;

³⁶yandi talaka Yesu bu yandi tambulaka, yandi tubaka: Tala, Mwana Dimeme ya Nzambi.

³⁷Banlonguki yina zole kuwaka, bu yandi tubaka, ye bau landaka Yesu.

³⁸Buna Yesu pindukaka, yandi monaka bau kulanda yandi, yandi yuvulaka bau: Nki beno sosa ? Bau tubaka kwa yandi: Labi— tendula yai ikele Nlongi—, nge vanda wapi ?

³⁹Yandi tubaka kwa bau: Kwiza ye beno tamona. Sambu na yai bau kwendaka, ye monaka sika yandi vanda, ye bau vandaka na yandi kilumbu yina, yo vandaka mpilamosi lokula iya.

⁴⁰Mosi mu bau zole ya kuwaka ndinga ya Yoane ye landaka Yesu, yandi vandaka Andele, mpangi ya Simoni Petelo.

⁴¹Yandi sosaka ntete mpangi ya yandi, Simoni, yandi tubaka kwa yandi: Beto imene kumona Mesia, tendula yai ikele Klisto.

⁴²Yandi twalaka yandi kwa Yesu. Yesu talaka yandi, ye tubaka: Nge ikele Simoni mwana ya Yona; nge tabingwa Kefa, tendula yai ikele ditadi. *Mat. 16:17*

Yesu binga Filipino

⁴³Kilumbu ya landa, Yesu zolaka kwenda ku Ngalili, yandi monaka Filipino. Yesu tubaka kwa yandi: Landa mono.

⁴⁴Filipo katukaka mu Betesaida, mbanza ya Andele, ye Petelo.

⁴⁵Filipo monaka Natanaeli, yandi tubaka kwa yandi: Beto imene kumona yandi ya sonikaka Mose mu nsiku, ye bambikudi ya Nzambi, Yesu ya Nazaleti mwana ya Yosefi. *1 Mose 3:15; 22:18; 49:5; 5 Mose 18:18; Yes. 7:14; 9:6; 40:11; 53:1; Yel. 23:5; Yeh. 34:23*

⁴⁶Natanaeli tubaka kwa yandi: Kima ya mbote lenda kubasika mu Nazaleti ? Filipino tubaka kwa yandi: Kwiza, kutala.

⁴⁷Yesu talaka Natanaeli ikele kwiza kwa yandi; ye tubaka sambu na yandi: Tala, muntu ya Isaeli kieleka, yandi ikele na luvunu ve. *Nk. 32:2*

⁴⁸Natanaeli tubaka kwa yandi: Nge zabaka mono ndambu wapi ? Yesu vutulaka, ye tubaka kwa yandi: Ntete Filipino bingaka nge, bu nge vandaka nansi ya nti ya figi, mono monaka nge.

⁴⁹Natanaeli vutulaka kwa yandi: Nlongi, nge ikele Mwana ya Nzambi, Nge ikele Ntinu ya Isaeli *Yoa. 6:69; Mat. 14:35; 16:16; Mal. 8:29*

⁵⁰Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi: Sambu na mono tubaka kwa nge: Mono monaka nge nansi ya nti ya figi, nge ikele kukwikila ? Nge tamona ya luta yai nene.

⁵¹Yandi tubaka kwa yandi: Kieleka, kieleka, mono kutuba kwa beno: Beno tamona zulu kanguka ye banjo ya Nzambi tomboka ye kulumuka va Mwana ya muntu.

Yoane 2

Makwela mu Kana ye kidimbu ya ntete

¹Bu bilumbu tatu lutaka, makwela vandaka mu Kana ya Ngalili; ngudi ya Yesu vandaka kuna.

²Bau bingaka Yesu mpe ye banlonguki ya yandi ku makwela.

³Bu vinia manaka, ngudi ya Yesu tubaka kwa yandi: Bau ikele na vinia ve.

⁴Yesu tubaka kwa yandi: Nkento, mono ikele na nge mambu nki ? Lokula ya mono imene kwiza ntete ve.

⁵Ngudi ya yandi tubaka kwa basielo: Konso nki ya yandi tuba kwa beno, sala yo.

⁶Sambu na kuna vandaka mabungu sambanu ya masa ya salwa na matadi, yau ikele kutulwa sambu na kifu ya mvedolo ya baYuda, dibungu tezwa litre makumi uvwa, dibungu litre makumi uvwa.

⁷Yesu tubaka kwa bau: Beno fulusa mabungu na masa. Bau fulusaka yau ti na monoko.

⁸Yandi tubaka kwa bau: Beno baka ntangu yai, ye nata kwa mbuta ya fete. Bau nataka yo.

⁹Bu mbuta ya fete ya makwela mekaka masa ya kitukaka vinia, yandi zabaka ve wapi yo katukaka, kansi basielo ya nataka masa zabaka, mbuta ya fete ya makwela bingaka toko ya makwela,

¹⁰yandi tubaka kwa yandi: Bantu yonso ikele kutula ntete vinia ya mbote, bu bau imene kunwa mingi, nanima bau tula vinia yina ya mbi. Kansi nge imene kubika vinia ya mbote ti ntangu yai.

¹¹Yai ikele luyantiku ya bidimbu yina ya Yesu salaka mu Kana mu Ngalili, yo monikisaka nkembo ya yandi; banlonguki ya yandi kwikilaka yandi.

¹²Landa mambu yai, yandi kulumukaka ku Kapenaumi, yandi kibeni, ye ngudi ya yandi, ye bampangi ya yandi, ye banlonguki ya yandi; bau vandaka muna bilumbu mingi ve.

Yesu kwenda ku Yelusalemi, yandi sukula tempelo

- ¹³Pake ya baYuda vandaka mfinama, ye Yesu tombokaka ku Yelusalemi.
- ¹⁴Mu tempelo yandi monaka bateki ya bangombe ye mameme ye mayembe, ye basompisi ya mbongo vandaka muna.
- ¹⁵Bu yandi imene kusala nsinga, yandi kulaka bantu yonso mu tempelo ye mameme ye bangombe, yandi tiamunaka mbongo ya basompisi, yandi nengunaka meza ya bau, *Mat. 21:12; Mal. 11:15; Luk. 19:45*
- ¹⁶yandi tubaka kwa bateki ya mayembe: Beno katula bima yai awa. Kitula nzo ya Tata ya mono nzo ya zandu ve.
- ¹⁷Banlonguki ya yandi bambukaka, na yo sonama: Luzolo ya nzo ya nge takudia mono.
- ¹⁸Buna baYuda vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nki kidimbu ya nge ikele kusonga beto, sambu na nge sala mambu yai ? *Mat. 12:38; 16:1; Yoa. 6:30*
- ¹⁹Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Kufwa tempelo yai, mu bilumbu tatu mono tatelemisa yo. *Mat. 26:61; 27:40; Mal. 14:58; 15:29*
- ²⁰Buna baYuda tubaka: Mvu makumi iya ye sambanu tempelo yai tungwaka. Nge tatelemisa yo mu bilumbu tatu ?
- ²¹Kansi yandi tubaka sambu na tempelo ya nitu ya yandi.
- ²²Sambu na yai bu yandi fulukiswaka tuka bafwa, banlonguki ya yandi bambukaka, na yandi tubaka, bau kwikilaka masonukwa, ye mambu ya Yesu tubaka. *Luk. 24:8*
- ²³Bu yandi vandaka mu Yelusalemi na kilumbu ya fete ya Pake, mingi kwikilaka mu nkumbu ya yandi, bu bau monaka bidimbu ya yandi salaka.
- ²⁴Kansi Yesu kibeni ditulaka ve mu maboko ya bau, kadi na yandi zabaka bantu yonso.
- ²⁵Yandi vandaka na nsatu ve, na muntu tuba kitemo sambu na muntu, kadi yandi kibeni zabaka mambu yonso ya ikele mu muntu. *Yoa. 6:24; Nzai. 2:23*

Yoane 3

Yesu ye Nikodemo

- ¹Vandaka muntu mu bafalisi, nkumbu ya yandi Nikodemo, ikele nkuluntu ya baYuda. *Yoa. 7:50; 19:39*
- ²Yandi kwizaka kwa Yesu mu mpimpa, ye tubaka kwa yandi: Nlongi, beto zaba, nge ikele nlongi ya katuka na Nzambi; kadi muntu lenda ve kusala bidimbu yai, ya nge ikele kusala, kana Nzambi ikele na yandi ve. *Yoa. 7:50; 9:16, 33; 19:39*

- ³Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa nge: Kana muntu butuka yampa ve, yandi lenda ve kumona kimfumu ya Nzambi. *Tit. 3:5*
- ⁴Nikodemo tubaka kwa yandi: Nki mpila muntu lenda kubutuka, bu yandi imene kununa ? Yandi lenda kukota diaka mbala ya zole mu divumu ya ngudi ya yandi ye butuka ?
- ⁵Yesu vutulaka: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa nge: Kana muntu butuka ve na masa ye Mpeve, yandi lenda ve kukota mu kimfumu ya Nzambi.
- ⁶Ya butuka mu nsuni, ikele nsuni, ye ya butuka mu Mpeve, ikele mpeve.
- ⁷Yituka ve, na mono tuba kwa nge: Beno fwiti kubutuka yampa.
- ⁸Mupepe vevumuka kwa sika yo zola, ye nge ikele kuwa ndinga ya yo, kansi nge zaba ve yo basika wapi ye yo kwenda wapi. Ikele mpilayai konsomuntu ya butukana Mpeve. *Yeh. 11:5; 1 Kol. 2:11*
- ⁹Nikodemo vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nki mpila mambu yai lenda kuvanda ?
- ¹⁰Yesu vutulaka kutubaka kwa yandi: Nge ikele nlongi ya Isaeli ye nge zaba ve mambu yai.
- ¹¹Kieleka, kieleka, mono tuba kwa nge: Beto ikele kutuba ya beto zaba, ye beto tuba kitemo ya beto imene kumona, ye beno ikele kubaka kitemo ya beto ve. *Yoa. 7:16; 8:28; 12:49; 14:24*
- ¹²Bu mono tuba kwa beno mambu ya ntoto ye beno kwikila ve, buna nki mpila beno takwikila, bu mono tuba kwa beno mambu ya zulu ?
- ¹³Muntu imene kutombokaka ku zulu ve, kansi yandi ya kulumukaka tuka zulu, ikele Mwana ya muntu ikele mu zulu. *Bing. 30:4; Yoa. 6:62; Ef. 4:9*
- ¹⁴Bonso Mose telemisaka nioka mu nsi ya mpamba, mpilayai Mwana ya muntu fwiti kutelemiswa mpe,
- ¹⁵kadi konsonani ya kwikila mu yandi, ikele na moyo mvu ya mvu. *Luk. 19:10; Yoa. 6:40, 54*
- ¹⁶Kadi Nzambi luta kuzola bantu ya nsi, yandi pesaka Mwana ya yandi mosi kaka, na konsonani kwikila yandi takufwa ve, kansi yandi ikele na moyo mvu ya mvu. *Lom. 5:8; 1 Yoa. 4:9*
- ¹⁷Kadi Nzambi fidisaka Mwana ya yandi mu nsi ve, sambu na fundisa nsi, kansi na nsi lenda kuvuluswa mu yandi. *Yoa. 12:47; 1 Yoa. 4:4*
- ¹⁸Yandi ya kwikila yandi, ikele kufundiswa ve; yandi ya konda kukwikila yandi imene kufundiswa, sambu na yandi kwikila ve, mu nkumbu ya Mwana mosi kaka ya Nzambi. *Yoa. 5:24; 6:40; Bis. 4:12*

¹⁹Ye yai ikele mfundusu: na mwini kwizaka na nsi, kansi bantu luta kuzola tombe mingi ye mwini fioti, kadi bisalu ya bau vandaka mbi. *Yoa. 1:5, 10*

²⁰Kadi konsomuntu ya sala mbi, yandi zola mwini ve, ye kwiza ku mwini ve na bisalu ya yandi sembwa.

²¹Kansi yandi ya sala kieleka, yandi ikele kwiza ku mwini, na bisalu ya yandi lenda kumonika, kadi yau salwaka mu Nzambi.

Mbotokolo yo Yoane ye mbotokolo ya Yesu

²²Landa mambu yai, Yesu ye banlonguki ya yandi kwendaka ku nsi ya Yuda. Kuna yandi vandaka na bau ye yandi botikaka.

²³Kansi Yoane vandaka kubotika mpe kuna na Aironi, mfinama ku Salemi, sambu na kuna vandaka masa mingi, ye bau kwizaka kuna kubotukwa. *Mat. 3:6; Luk. 3:7*

²⁴Kadi Yoane imene kutulwa ntete ve mu boloko.

²⁵Buna ntembe basikaka na banlonguki ya Yoane ye bantu Yuda sambu na mvedolo.

²⁶Bau kwizaka kwa Yoane, ye tubaka kwa yandi: Nlongi, yandi ya vandaka na nge kuna simu ya Yodani ya nge tubaka kitemo, tala yandi ikele kubotika, ye bantu yonso ikele kwiza kwa yandi. *Yoa. 1:15, 26, 30*

²⁷Yoane vutulaka ye tubaka: Muntu lenda ve kubaka kima bu yo imene kupeswa yandi ve tuka zulu.

²⁸Beno kibeni ikele batemo ya mono, bu mono tubaka: Mono ikele Klisto ve, kansi mono fidiswa nantwala na yandi. *Yoa. 1:20*

²⁹Muntu ya ikele na nkento ya makwela, yandi ikele toko ya makwela, kansi nduku ya toko ya makwela, bu yandi telema ye kuwa yandi, luta kuyangalala mu kiese sambu na ndinga ya toko ya makwela. Mpilayai, kiese ya mono imene kulunga.

³⁰Yandi fwiti kwiza nene, kansi mono fwiti dikulumuna.

³¹Yandi ya katuka na zulu ikele va zulu ya yonso: Yandi ya katuka mu ntoto; ikele ya ntoto; ye yandi ikele tuba mambu ya ntoto; yandi ya katuka na zulu ikele va zulu ya yonso, *Yoa. 8:23*

³²yandi ikele kutuba kitemo ya mambu ya yandi monaka, ye kuwaka, kansi muntu ikele kubaka ve kitemo ya yandi. *Yoa. 5:20; 8:26; 12:49; 14:10*

³³Yandi ya baka kitemo ya yandi, imene kutula kidimbu yai, na Nzambi ikele kieleka.

³⁴Kadi yandi ya fidiswa kwa Nzambi ikele kutuba ndinga ya Nzambi, kadi yandi pesa ve Mpeve mu kitezo. *Yes. 11:2; Bis. 10:38; Ef. 4:7*

³⁵Tata zola Mwana, ye imene kupesa bima yonso mu maboko ya yandi. *Yoa. 5:20*

³⁶Konso ya kwikila Mwana ikele na moyo mvu ya mvu, kansi ya kwikila Mwana ve tamona moyo ve, kansi makasi ya Nzambi ikele kuvanda va yandi. *Yoa. 5:24; 6:47; 1 Yoa. 5:11; 1 Kol. 4:7; Yak. 1:17*

Yoane 4

Yesu luta mu Samalia: yandi solula na nkento ya Samalia

¹Bu Mfumu zabaka, na bafalisi kuwaka, Yesu luta Yoane na kitula ye botika banlonguki,

²—kansi Yesu kibeni, kubotikaka ve, kansi banlonguki ya yandi—

³buna yandi katuka mu Yuda, yandi kwendaka ku Ngalili.

⁴Yandi fwiti kuluta kaka mu Samalia.

⁵Mpilayai yandi kwizaka ku mbanza ya Samalia, ya bingwa Sikali, mfinama ye dilanga ya Yakobi pesaka kwa mwana ya yandi Yosefi. *1 Mose 48:22*

⁶Kuna vandaka nto ya masa ya Yakobi. Yesu lembwaka kutambula, yandi vandaka mfinama ku nto ya masa, yo vandaka lokula kumi ye zole.

⁷Nkento ya Samalia kwizaka kubaka masa. Yesu tubaka kwa yandi: Pesa mono ya kunwa.

⁸Kadi banlonguki ya yandi imene kwenda ku mbanza kusumba madia.

⁹Buna nkento ya Samalia tubaka kwa yandi: Nki mpila nge muYuda, lomba masa ya kunwa na mono, nkento ya Samalia ? Kadi baYuda ikele kuvanda ve sikamosi na baSamalia. *2 Nt. 17:24; Luk. 9:52; Bis. 10:28*

¹⁰Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi: Kana nge zabaka matabisi ya Nzambi ye nani ya tubaka kwa nge: Pesa mono ya kunwa, nge zolaka kuyuvula yandi, ye yandi imene kupesa nge masa ya moyo. *Nk. 23:2; Yes. 12:3*

¹¹Nkento tubaka kwa yandi: Mfumu, nge ikele na kima ve kubenda masa, ye nto ya masa ikele nda, buna wapi nge tabaka masa ya moyo yina ?

¹²Kadi nge luta tata ya beto Yakobi ya pesaka beto nto yai, yandi kibeni kunwaka mu nto yai ya masa, ye bana ya yandi ye bambizi ya yandi ?

¹³Yesu vutulaka kutuba kwa yandi: Konsonani kunwa masa yai yandi tavanda na kiwini diaka; *Yoa. 6:15*

¹⁴kansi konsonani ya kunwa masa ya mono tapesa yandi, yandi tamona kiwini diaka ve, mvu ya mvu, kansi masa ya mono tapesa yandi, tavanda mu yandi nto ya masa ya tomboko mu moyo mvu ya mvu. *Yoa. 6:35; Yes. 55:1; Yoa. 6:27; 7:37*

¹⁵Nkento tubaka kwa yandi: Mfumu, pesa mono masa yina, na mono kuwa kiwini ve, keti kwiza nzila yai yonso diaka, kubenda masa.

¹⁶Yesu tubaka kwa yandi: Kwenda, binga bakala ya nge, kwiza awa.

¹⁷Nkento vutulaka ye tubaka kwa yandi: Mono ikele na bakala ve. Yesu tubaka kwa yandi: Nge imene kutuba mbote: Mono ikele na bakala ve.

¹⁸Kadi nge vandaka na babakala tanu; ye yandi ya ikele na nge ntangu yai, ikele bakala ya nge ve; mu yina nge imene kutuba kieleka.

¹⁹Nkento tubaka kwa yandi: Mfumu, mono mona, nge ikele mbikudi. *Luk. 7:16; 24:19; Yoa. 6:14*

²⁰Batata ya beto sambilaka mu mongo yai; kansi beno tuba, mu Yelusalemi ikele sika ya bantu fwiti kusambila. *5 Mose 12:5, 11; 1 Nt. 9:3*

²¹Yesu tubaka kwa yandi: Nkento, kwikila mono, lokula takwiza, bu beno tasambila Tata mu mongo yai ve, keti mu Yelusalemi.

²²Beno sambila ya beno konda kuzaba, kansi beto zaba ya beto sambila, kadi mpulusu imene kukatuka mu baYuda. *Lom. 9:4*

²³Kansi lokula takwiza, yo ikele ntangu yai, bu basambidi ya kieleka tasambila Tata mu mpeve ye mu kieleka, kadi Tata ikele kusosa basambidi ya mpilayai.

²⁴Nzambi ikele Mpeve, ye bau ya sambila yandi, fwiti kusambila yandi mu Mpeve ye kieleka. *2 Kol. 3:17*

²⁵Nkento tubaka kwa yandi: Mono zaba Mesia takwiza ya bingwa Klisto; bu yandi kwiza yandi tatuba na beto mambu yonso.

²⁶Yesu tubaka kwa yandi: Mono ya tuba kwa nge ikele yandi. *Yoa. 9:37*

²⁷Bu mambu yai kubwaka, banlonguki ya yandi kwizaka, ye bau yitukaka, na yandi vanda kutuba na nkento: Kansi muntu mosi yuvulaka ve: Nki nge sosa ? Keti, nki nge tuba na yandi ?

²⁸Buna nkento bikaka dibungu ya yandi ya masa, ye kwendaka ku mbanza ye tubaka kwa bantu:

²⁹Kwiza, tala muntu ya tubaka na mono mambu yonso ya mono salaka. Kana yandi ikele Klisto ?

³⁰Bau basika na mbanza, ye kwizaka kwa yandi.

Yesu tuba kwa banlonguki

³¹Mu ntangu yina banlonguki ya yandi lombaka yandi, kutuba: Nlongi, kudia.

³²Kansi yandi tubaka kwa bau: Mono ikele na madia ya beno konda kuzaba.

³³Buna banlonguki tubanaka: Muntu imene kunata yandi ya kudia.

³⁴Yesu tubaka kwa bau: Madia ya mono ikele kusala luzolo ya yandi ya fidisaka mono, ye kumanisa kisalu ya yandi. *Yoa. 5:30; 6:38; 17:4*

³⁵Beno ikele kutuba ve: Ngonda iya bika ve buna nsungi ya ngionzoko kwiza ? Tala, mono tuba kwa beno: Senduia meso ya beno, ye tala bilanga, na yau imene kuyela, ye kulunga ku ngionzoko. *Mat. 9:37; Luk. 10:2*

³⁶Yandi ya yonsika, ikele kubaka lufutu, ye ikele kutikisa mabundu ku moyo ya mvu ya mvu. Na yandi ya kunaka ye yandi ya yonzika lenda kuyangalala sikamosi.

³⁷Kadi mu mambu yai ya bau tubaka ikele kieleka: Mosi kuna, yankaka yonzika. *Mika 6:15*

³⁸Mono fidisa beno kuyonzika yina ya beno salaka na yo ve. Bankaka imene kusala, ye beno imene kukota mu kisalu ya bau.

Basamalia kwikila Yesu

³⁹BaSamalia mingi mu mbanza yina kwikilaka yandi sambu na mambu ya nkento tubaka kitemo: Yandi tubaka na mono mambu yonso ya mono salaka.

⁴⁰Mpilayai baSamalia kwizaka kwa yandi, bau bombidilaka yandi kuvanda na bau. Ye yandi vandaka na bau kuna bilumbu zole.

⁴¹Bankaka mingi kwikilaka sambu na ndinga ya yandi kibeni;

⁴²ye bau tubaka kwa nkento: Ntangu yai beto kwikila, sambu na ndinga ya nge ve, kansi beto kibeni kuwaka, ye zaba mu kieleka yandi ikele Mvulusi ya bantu ya nsi. *Yoa. 6:69; 17:8*

⁴³Bilumbi zole nanima yandi katukaka kuna, ye kwenda ku Ngalili; *Mat. 4:12; Mal. 1:14; Luk. 4:14*

⁴⁴kadi Yesu kibeni tubaka kitemo na mbikudi ikele na luzitu ve mu ntotoi ya yandi. *Mat. 13:57; Mal. 6:4; Luk. 4:24*

⁴⁵Mpilayai bu yandi kwizaka mu Ngalili, baNgalili bakaka yandi, sambu na bau monaka mambu yonso ya yandi salaka mu Yelusalemi na fete, kadi bau kibeni mpe vandaka na fete yina.

Yesu belula mwana ya muntu ya ntinu

⁴⁶Mpilayai Yesu kwendaka diaka ku Kana mu Ngalili sika yandi kitulaka masa vinia. Mu Kapenaumi vandaka muntu ya ntinu, mwana ya yandi vandaka na maladi. *Yoa. 2:1*

⁴⁷Bu yandi kuwaka Yesu imene kukatuka mu Yuda, ye imene kwiza ku Ngalili, yandi kwendaka kwa yandi, ye bombidila yandi, na yandi kulumuka ye belula mwana ya yandi, kadi mwana vandaka mfinama ku lufwa.

⁴⁸Buna Yesu tubaka kwa yandi: Kana beno mona ve bidimbu ye banyitukulu, beno takwikila ve. *1 Kol. 1:22*

⁴⁹Muntu ya ntinu tubaka kwa yandi: Mfumu kulumuka, ntete mwana ya mono imene kufwa ve.

⁵⁰Yesu tubaka kwa yandi: Kwenda, mwana ya nge ikele na moyo: Ye muntu yina kwikilaka ndinga ya Yesu tubaka kwa yandi, ye yandi kwendaka.

⁵¹Bu yandi ikele kulumuka, bampika ya yandi kutanaka na yandi kutuba, na mwana ya yandi ikele na moyo.

⁵²Buna yandi yuvulaka bau lokula nki yandi yantikaka kubeluka. Bau tubaka kwa yandi: Mazono mu lokula mosi, fièvre bikaka yandi.

⁵³Mpilayai tata zabaka na yo vandaka mu lokula yina ya Yesu tubaka kwa yandi: Mwana ya nge ikele ma moyo. Ye yandi kwikilaka, yandi kibeni ye nzo ya yandi ya mvimba.

⁵⁴Yai ikele kidimbu ya zole ya Yesu salaka, bu yandi katukaka na Yuda ye kwizaka mu Ngalili.

Yoane 5

Bambevo mu Beteseda

¹Landa mambu yai, fete ya baYuda vandaka, ye Yesu tombokaka ku Yelusalemi.

²Mu Yelusalemi na mwelo ya mameme, zinga ikele kubingwa mu kiEbele Beteseda. Muna vandaka mavula ya kaba ndambu tanu.

³Mu yau lalaka kibuka ya bambevo ye bampofo ye ya batembidi ye ya tanda, bau vingila vundula ya masa.

⁴Wanjo ya Mfumu vandaka na kifu ya kota mu zinga ye vundula masa, konsomuntu kota ntete bu masa vundulwa, yandi beluka na konso maladi ya vandaka na yandi.

⁵Kuna vandaka muntu mosi, ya vandaka na maladi mvu makumi tatu ye nana.

⁶Bu Yesu monaka yandi kulala, yandi zaba yandi imene kubela ntangu mingi, yandi tubaka kwa yandi: Nge zola kubeluka ?

⁷Mbevo vutulaka kwa yandi: Mfumu, mono ikele na muntu ve bu masa vundulwa, kutula mono mu zinga, kansi bu mono ikele kwiza yankaka imene kukulumuka nantwala na mono.

⁸Yesu tubaka kwa yandi: Telema, baka mbeto ya nge, tambula. *Mat. 9:6*

⁹Nswalu, muntu yina belukaka yandi bakaka mbeto ya yandi, ye tambulaka. Ye kilumbu yina vandaka kilumbu ya luvundu. *Yoa. 9:14*

BaYuda zola kufwa Yesu

¹⁰Mpilayai baYuda tubaka kwa yandi ya belukaka: Yai ikele kilumbu ya luvundu, nsiku pesa nzila ve sambu na nge kunata mbeto. *2 Mose 20:10; Yel. 17:21; Mat. 12:2*

¹¹Yandi vutulaka kwa bau: Yandi ya belulaka mono tubaka kwa mono: Baka mbeto ya nge tambula.

¹²Bau yuvulaka yandi: Nani muntu yina tubaka kwa nge: Baka mbeto ya nge, tambula ?

¹³Kansi yandi ya belukaka, zabaka ve kana nani, kadi Yesu dikatulaka, sambu na kibuka mingi vandaka mu sika yina.

¹⁴Nanima, Yesu monaka yandi mu tempelo ye tubaka kwa yandi: Tala, nge imene kubeluka sala masumu diaka ve, kana mambu ya luta ya ntete takubwila nge. *Yoa. 8:11*

¹⁵Buna muntu yina kwendaka ye tubaka kwa baYuda yandi ikele Yesu ya belulaka mono.

¹⁶Sambu na mambu yai, baYuda zomaka Yesu, sambu na yandi salaka mambu yai na kilumbu ya luvundu.

¹⁷Kansi yandi vutulaka kwa bau: Tata ya mono sala ti ntangu yai; mono mpe sala.

Yesu ye Tata bau ikele mosi

¹⁸Sambu na mambu yai, baYuda luta kusosa kufwa yandi, sambu na yandi kufwaka nsiku ya lumbu ya luvundu, ye yandi mpe bingaka Nzambi, Tata ya yandi, yandi ikele dikitula mpilamosi Nzambi.

¹⁹Buna Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Mwana lenda ve kusala mambu yandi mosi, kansi yina ya yandi monaka Tata kusala; kadi mambu yonso ya yandi salaka, yina Mwana mpe sala mutindu mosi. *Yoa. 8:38*

²⁰Kadi Tata zola Mwana ya yandi ye ikele kusonga yandi mambu yonso ya yandi kibeni sala, ye yandi tasonga yandi mpe, bisalu ya luta yina, na beno tayituka. *Yoa. 3:35*

²¹Kadi bonso Tata fulukisaka bafwa ye pesaka bau moyo, buna Mwana ikele kupesa moyo kwa konso ya yandi zola.

²²Kadi Tata kibeni ikele kufundisa muntu ve, kansi yandi imene kupesa mfundusu yonso kwa Mwana, *Mat. 11:27; 28:18; Yoa. 17:2*

²³Na bantu yonso tazitisa Mwana, bonso bau zitisa Tata. Konsomuntu ya zitisa Mwana ve, ikele kuzitisa Tata ve, ya fidisaka yandi.

- ²⁴Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Konsomuntu ikele kuwa ndinga ya mono, ye kwikila yandi ya fidisaka mono, ikele na moyo mvu ya mvu, ye kuma mu mfundusu ve, kansi yandi imene kukatuka na lufwa, ye kwiza ku moyo. *Luk. 23:43; Yoa. 3:18; 6:40, 47; Ef. 2:6*
- ²⁵Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Lokula ikele kwiza, yo ikele tangu yai, bu bafwa takuwa ndinga ya Mwana ya Nzambi, ye bau ya kuwa tavanda na moyo. *Lom. 6:4; Ngal. 2:20; Ef. 2:1, 5; 5:15*
- ²⁶Kadi bonso Tata ikele na moyo mu yandi kibeni, mpilayai yandi pesaka kwa Mwana kuvanda na moyo mu yandi kibeni mpe.
- ²⁷Yandi pesaka yandi ngolo kuzenga mfundusu, sambu na yandi ikele Mwana ya muntu.
- ²⁸Yituka ve, sambu na mambu yai, kadi lokula takwiza na bau yonso ya ikele na bandiamu takuwa ndinga ya yandi, *Dan. 12:2; 1 Kol. 15:52; 1 Tes. 4:16*
- ²⁹bau tabasika, ya salaka mbote ku mfulukulu ya moyo; ya salaka mbi, takwiza ku mfulukulu ya mfundusu. *Mat. 25:46*
- ³⁰Mono lenda kusala kima mosi ve, mu mono kibeni; bonso mono kuwa, mono fundisa, ye mfundusu ya mono ikele ya lunungu, sambu na mono sosa luzolo ya mono mosi ve, kansi luzolo ya yandi ya fidisaka mono. *Yoa. 6:38*
- ³¹Kana mono tuba kitemo sambu na mono kibeni, kitemo ya mono ikele kieleka ve.
- ³²Yankaka ikele kutuba kitemo sambu na mono; mono zaba, kitemo yai ya yandi ikele kutuba sambu na mono ikele kieleka. *Yes. 42:1; Mat. 17:5; Yoa. 8:14, 18*
- ³³Beno fidisaka kwa Yoane ye yandi tubaka kitemo kieleka. *Yoa. 1:19*
- ³⁴Kansi kitemo ya mono baka ikele ya muntu ve, kansi mono tuba mambu yai, na beno lenda kuvuluswa.
- ³⁵Yandi vandaka mwinda ya lema ye kienzula: ye beno zolaka ntangu fioti kuyangalala mu mwini ya yandi.
- ³⁶Kansi kitemo ya mono ikele, na yo luta yina ya Yoane, kadi bisalu ya Tata pesaka mono kumanisa yau, bisalu yai ya mono sala, kutuba kitemo sambu na mono, na Tata imene kufidisa mono. *Yoa. 10:25; 14:11*
- ³⁷Ye Tata ya fidisaka mono, yandi tubaka kitemo sambuna mono, beno imene kuwa ndinga ya yandi ta ntangu mosi ve, keti mona nitu ya yandi. *Mat. 3:17; 17:5; Yoa. 6:27; 12:28; 2 Pet. 1:17; 2 Mose 33:20; 5 Mose 4:12; 1 Tim. 6:16; 1 Yoa. 4:12*
- ³⁸Ye mambu ya yandi ikele kuvanda mu beno ve, kadi yandi ya yandi fidisaka, beno kwikilaka yandi ve.

³⁹Sosa mu masonukwa, sambu na beno banza, mu yau beno ikele na moyo mvu ya mvu, yai ikele yau ya tuba kitemo sambu na mono. *Luk. 16:29; Bis. 17:11; Yes. 8:20; 34:16; 5 Mose 18:15; Yel. 23:5; Dan. 9:24; Yoa. 1:45*

⁴⁰Ye beno zola kwiza kwa mono ve, na beno lenda kuvanda na moyo.

⁴¹Mono ikele kubaka nkembo tuka bantu ve.

⁴²Kansi mono zaba beno, na beno ikele na zola ya Nzambi ve mu beno.

⁴³Mono kwizaka mu nkumbu ya Tata ya mono, kansi beno baka mono ve; kana yankaka takwiza mu nkumbu ya yandi mosi, beno tabaka yandi.

⁴⁴Mpila nki beno lenda kukwikila, bu beno sosana nkembo, kansi beno sosa ve nkembo ya katuka na Nzambi kibeni kaka ?

⁴⁵Banza ve na mono tafundisa beno kwa Tata. Mosi ikele tafundisa beno, ikele Mose, mu yandi beno ikele kutula vuvu.

⁴⁶Kadi kana beno kwikila Mose, beno lenda kukwikila mono mpe, kadi yandi sonikaka sambu na mono. *1 Mose 3:15; 22:18; 49:10; 5 Mose 18:15, 18*

⁴⁷Kansi kana beno kwikila ve masonukwa ya yandi, buna mpila nki beno takwikila bandinga ya mono ?

Yoane 6

Yesu dikila mafunda tanu ya babakala

¹Landa mambu yai, Yesu sabukaka ku simu ya mbu ya Ngalili, ikele mbu ya Tibelia. *Mat. 14:13; Mal. 6:30; Luk. 9:10*

²Kibuka ya nene landaka yandi, sambu na bau monaka bidimbu ya yandi salaka kwa bambevo.

³Yesu tombokaka va mongo, kuna yandi vandaka na banlonguki ya yandi.

⁴Pake, fete ya baYuda vandaka mfinama. *4 Mose 23:5*

⁵Yesu sendulaka meso ya yandi, ye kumona kibuka ya nene kwiza kwa yandi, ye tubaka kwa Filipino: Wapi beto tasumba mampa; na bayai lenda kudia ?

⁶Ye yandi tubaka yai sambu na kuyunsa yandi, kadi yandi kibeni zabaka mambu ya yandi zola kusala.

⁷Filipo vutulaka kwa yandi: Mampa ya mbongo nkama zole ya denali ikele kulunga ve kwa bau, na muntu na muntu tabaka ndambu fioti.

⁸Nlonguki ya yandi mosi, Andele, mpangi ya Simoni Petelo, tubaka kwa yandi:

⁹Mwana ikele awa, yandi ikele na mampa tanu ya nkeni ya orge, ye bambizi zole ya masa, kansi yai ikele nki kwa bayai mingi ? *2 Nt. 4:43*

¹⁰Yesu tubaka: Vandisa bantu. Sika yina vandaka matiti mingi. Buna babakala vandaka mu ntalu kitezo mafunda tanu.

¹¹Buna Yesu bakaka mampa ye yandi pesaka matondo, buna yandi pesaka kwa bau ya vandaka, mpilayai mpe mbizi ya masa na kitezo ya bau zolaka.

¹²Bu bau imene kuyukuta, yandi tubaka kwa banlonguki ya yandi: Beno kutikisa bitini ya madia ya bika, ye kima mosi vila ve.

¹³Mpilayai bau kutikisaka yau ye fulusa bitunga kumi ye zole na bitini ya mampa tanu ya nkeni ya orge ya bikaka, bu bantu yonso imene kudia.

Bantu zola kuyadisa Yesu mu kintinu

¹⁴Mpilayai bu bantu monaka bidimbu ya yandi salaka, bau tubaka: Kieleka, yai ikele mbikudi ya takwiza mu nsi. *5 Mose 18:15, 18; Luk. 7:16; 24:19; Yoa. 4:19; 7:40*

¹⁵Mpilayai, bu Yesu zabaka, bau takwiza kubaka yandi mu ngolo, kuyadisa yandi ntinu, buna yandi mosi kwendaka diaka va mongo. *Mat. 14:22; Mal. 6:45*

Yesu tambula va masa

¹⁶Ye bu nkokila kubwaka, banlonguki ya yandi kulumukaka ku mbu, *Mat. 14:22; Mal. 6:45*

¹⁷bau kotaka mu bota, ye bau sabukaka ku simu ya mbu ku Kapenaumi. Ye mpimpa kubwaka, ye Yesu imene kwiza ve kwa bau.

¹⁸Mbu vandaka kutelema mingi kwa mupepe ya ngolo ya vevumukaka.

¹⁹Mpilayai, bu bau luaka bota kilometre iya keti tanu, bau monaka Yesu kutambula va mbu, yandi finamaka ku bota, bau vandaka na boma.

²⁰Kansi yandi tubaka kwa bau: Yai ikele mono, vanda na boma ve.

²¹Buna bau zola kubaka yandi mu bota, bota kumaka nswalu ku simu ya bau kwendaka.

Yesu tuba nsamu ya mampa ya moyo

²²Kilumbu ya landa, bu bantu ya telemaka na simu ya mbu, monaka kuna vandaka bota yankaka ve, kansi mosi kaka, kansi Yesu kwendaka ve na banlonguki mu bota, kansi banlonguki ya yandi kwendaka bau mosi kaka.

²³Babota yankaka katukaka na Tibelia, ye kwizaka mfinama ku sika ya bau kudiaka mampa, bu Mfumu imene kupesa matondo.

²⁴Bu kibuka monaka, Yesu ikele kuna ve ye kanlonguki ya yandi mpe ve, bau kotaka mu babota, bau kwizaka ku Kapenaumi kusosa Yesu.

²⁵Bu bau monaka yandi ku simu ya mbu, bau tubaka kwa yandi: Nlongi, nki ntangu nge kwizaka awa ?

- 26** Yesu vutulaka kwa bau ye tubaka: Kieleka, kieleka mono tuba kwa beno: Beno sosa mono ve, sambu na beno monaka bidimbu, kansi sambu na beno kudiaka mampa, ye beno yukutaka.
- 27** Sala ve sambu na madia ya vila, kansi sambu na madia ya vanda ku moyo mvu ya mvu, yina ya Mwana ya muntu tapesa beno, kadi Tata Nzambi tulaka kidimbu mu yandi. *Yoa. 11:26; Mat. 3:17; 17:5; Yoa. 1:32; 5:37; 8:18*
- 28** Mpilayai bau tubaka kwa yandi: Nki beto fwiti kusala, na beto lenda kusala bisalu ya Nzambi ?
- 29** Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Yai ikele kisalu ya Nzambi: Na beno kwikila yandi ya yandi fidisaka. *1 Yoa. 3:23*
- 30** Buna bau tubaka kwa yandi: Nki kidimbu nge ikele kusonga, na beto lenda kumona ye kukwikila nge ? Nki nge sala ? *Mat. 12:38; 16:1; 1 Kol. 1:22*
- 31** Batata ya beto kudiaka mana mu nseke ya mpamba, bonso yo sonama: Yandi pesaka bau mampa ya kudia ya katuka na zulu. *1 Kol. 10:3*
- 32** Buna Yesu tubaka kwa bau: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Mose pesaka beno mampa ve ya katuka na zulu, kansi Tata ya mono pesa beno mampa ya kieleka ya katuka na zulu.
- 33** Kadi mampa ya Nzambi ikele yo ya kulumukaka tuka zulu, ye pesaka moyo kwa bantu ya nsi.
- 34** Buna bau tubaka kwa yandi: Mfumu, pesa beto mampa yai ntangu yonso.
- 35** Buna Yesu tubaka kwa bau: Mono ikele mampa ya moyo. Konsomuntu ya kwiza kwa mono takufwa nzala ve ta mbala mosi; ye ya kwikila mono, tamona kiwini ve ta mbala mosi. *Yes. 55:1; Mat. 11:28; Yoa. 4:14; 7:37*
- 36** Kansi mono tuba kwa beno, beno mpe, monaka mono, ye beno kwikila ve.
- 37** Yonso ya Tata pesaka mono takwiza kwa mono, ye yandi ya kwiza kwa mono, mono takula yandi ta mbala mosi ve;
- 38** kadi mono kulumukaka tuka zulu, sambu na kusala luzolo ya mono ve, kansi luzolo ya yandi ya fidisaka mono. *Mat. 26:39; Yoa. 4:34; 5:30*
- 39** Yai ikele luzolo ya yandi ya fidisaka mono, na yina yonso ya yandi pesaka mono, mono lenda kuvidisa mosi ve, kansi fulukisa bau mu kilumbu ya nsuka. *Yoa. 10:28; 17:12; 18:9*
- 40** Kadi yai ikele luzolo ya Tata, konsomuntu ya mona Mwana ye kwikila yandi, tavanda na moyo mvu ya mvu. *Yoa. 3:15*
- 41** Mpilayai baYuda baminaka yandi, sambu na yandi tubaka: Mono ikele mampa ya kulumukaka tuka zulu.

- 42**Bau tubaka: Kansi yai ikele Yesu ve, mwana ya Yosefi, tata ya yandi ye ngudi ya yandi beto zaba ? Buna nki yandi tuba ntangu yai: Mono kulumukaka tuka zulu ? *Mat. 13:55; Luk. 4:22; Yoa. 7:27*
- 43**Yesu vutulaka ye tubaka kwa bau: Bamina nakati na beno kibeni ve.
- 44**Muntu lenda ve kwiza kwa mono, kana Tata ya fidisaka mono imene kubenda yandi ve, ye mono tafulukisa yandi mu kilumbu ya nsuka.
- 45**Yo ikele kusonama mu bambikudi: Bau yonso talonguka kwa Nzambi. Konsomuntu ya kuwa ye ya longuka kwa Tata, yandi ikele kwiza kwa mono. *Yes. 54:13; Yel. 31:34; Yoa. 1:18; 1 Tes. 4:9; Eb. 1:8, 10*
- 46**Muntu ikele ve ya imene kumona Tata; kaka yandi ya katuka na Nzambi, yandi imene kumona Tata. *Mat. 11:27; Luk. 10:22; Yoa. 1:18*
- 47**Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Yandi ya kwikila ikele na moyo mvu ya mvu. *Yoa. 3:36*
- 48**Mono ikele mampa ya moyo.
- 49**Batata ya beno kudiaka mana mu nsi ya mpamba, ye bau kufwaka. *Yoa. 6:31; Eb. 3:16*
- 50**Yai ikele mampa ya kulumukaka tuka zulu; na muntu lenda kudia yo ye kufwa ve.
- 51**Mono ikele mampa ya ikele na moyo ya kulumuka tuka zulu. Kana muntu kudia mampa yai, yandi tavanda na moyo mvu ya mvu; mampa ya mono pesa ikele nsuni ya mono, ya mono tapesa sambu na moyo ya nsi. *Yoa. 3:13*
- 52**Buna baYuda vandana na ntembe, sambu na mambu yai, kutuba: Nki mpila muntu yai lenda kupesa beto nsuni ya yandi sambu na kudia ?
- 53**Buna Yesu tubaka kwa bau: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Kana beno kudia nsuni ya Mwana ya muntu ve, ye kunwa menga ya yandi ve, beno ikele ve na moyo mu beno. *Yoa. 1:12*
- 54**Yandi ya kudia nsuni ya mono ye kunwa menga ya mono, ikele na moyo mvu ya mvu, mono tafulukisa yandi kilumbu ya nsuka.
- 55**Kadi nsuni ya mono ikele madia kieleka, ye menga ya mono ikele ya kunwa kieleka.
- 56**Yandi ya kudia nsuni ya mono, ye kunwa menga ya mono, yandi ikele kuvanda mu mono ye mono mu yandi.
- 57**Bonso Tata ya moyo fidisaka mono, ye mono ikele na moyo sambu na Tata, mpilayai, yandi ya kudia mono, yandi mpe tavanda na moyo sambu na mono.

⁵⁸Yai ikele mampa ya kulumukaka tuka zulu, ikele ve mpilamosi ya batata kudiaka, ye kufwaka; yandi ya kudia mampa yai tavanda na moyo mvu ya mvu.

⁵⁹Mambu yai yandi tubaka mu nzo ya sambilu, bu yandi longaka mu Kapenaumi.

Banlonguki yunswa

⁶⁰Buna banlonguki mingi ya yandi, bu bau kuwaka yo, tubaka: Mambu yai ikele ya ngolo, nani lenda kuwa yo ?

⁶¹Kansi Yesu zabaka mu yandi kibeni, banlonguki ya yandi baminaka sambu na yai, yandi tubaka kwa bau: Beno ikele kuta sakuba sambu na mambu yai ?

⁶²Buna nki kana beno tamona Mwana ya muntu tomboka ku sika ya yandi vandaka ntete ?

⁶³Mpeve ikele kupesa moyo, nsuni ikele na mfunu ve. Mambu ya mono tubaka kwa beno ikele mpeve ye moyo. *2 Kol. 3:6*

⁶⁴Kansi bankaka mu beno ikele kukwikila ve. Kadi Yesu zabaka tuka luyantiku banani yina ya konda kukwikila ye nani tayekula yandi. *Yoa. 5:25; 13:11*

⁶⁵Yandi tubaka: Sambu na mambu yai mono tubaka kwa beno: Na muntu lenda kwiza kwa mono ve, kana yo peswa yandi ya Tata ve.

Kitemo ya Petelo

⁶⁶Sambu na mambu yina banlonguki ya yandi mingi vutukaka, ye tambulaka na yandi diaka ve.

⁶⁷Buna Yesu tubaka kwa kumi ye zole: Beno mpe zola kukatuka ?

⁶⁸Buna Simoni Petelo vutulaka: Mfumu, kwa nani beto takwenda ? Nge ikele na ndinga ya moyo ya mvu ya mvu. *Bis. 11:27*

⁶⁹Beto imene kukwikila ye kuzaba, nge ikele Nkwa Nlongo ya Nzambi. *Yoa. 11:27*

⁷⁰Yesu vutulaka kwa bau: Mono solaka kumi ye zole ve ? Ye mosi mu beno ikele diable. *Luk. 6:13*

⁷¹Yandi tubaka mambu yai sambu na Yudas Iskalioti, mwana ya Simoni, kadi yandi tayekula yandi, ikele mosi mu kumi ye zole.

Yoane 7

Yesu kwenda ku Yelusalemi

¹Landa mambu yai, Yesu tambulaka mu Ngalili; kadi yandi zolaka kuzieta mu Yuda ve, sambu na baYuda, sosaka kufwa yandi.

²Fete ya baYuda, yo ikele fete ya mafwokula, vandaka mfinama.

- ³Bampangi ya yandi tubaka kwa yandi: Katuka awa, ye kwenda ku Yuda, na banlonguki ya nge mpe lenda kumona bisalu ya nge sala.
- ⁴Kadi muntu mosi ve sala kima mu kinsweki, ye yandi kibeni zola ve kumonika nantwala na bantu. Kana nge sala mpilayai, dimonisa kwa nsi.
- ⁵Kadi bampangi ya yandi mpe kwikila mu yandi ve. *Mal. 3:21*
- ⁶Buna Yesu tubaka kwa bau: Ntangu ya mono imene kwiza ve, kansi ntangu ya beno ikele kulunga ntangu yonso.
- ⁷Nsi lenda kuvanda na beno makasi ve, kansi kwa mono yo ikele kuvanda na makasi, sambu na mono tuba kitemo ya yo na bisalu ya yo ikele mbi.
- ⁸Beno kwenda ku fete, mono ikele kwenda ve ntangu yai ku fete yai, kadi ntangu ya mono imene kulunga ve.
- ⁹Bu yandi imene kutuba mambu yai kwa bau, yandi kibeni vandaka mu Ngalili.
- ¹⁰Kansi bu bampangi ya yandi imene kwenda ku fete, buna yandi kibeni kwendaka mpe, nantwala na bantu ve, kansi bonso mu kinsweki.
- ¹¹Mpilayai, baYuda sosaka yandi na fete, ye tubaka: Yandi ikele wapi ?
- ¹²Ye bamina mingi vandaka nakati kibuka, sambu na yandi. Bankaka tubaka: Yandi ikele muntu ya mbote; bankaka tubaka: Ve, yandi ikele kuvengumisa bantu.
- ¹³Muntu tubaka sambu na yandi nantwala na bantu ve, kadi bau titaka baYuda. *Yoa. 9:22; 12:42; 19:38*

Yesu longa mu tempelo

- ¹⁴Nakati na bilumbu ya fete, Yesu kwendaka mu tempelo ye longaka.
- ¹⁵Mpilayai baYuda yitukaka kutuba: Mpila nki muntu yai zaba masonukwa bu yandi imene kulunguka ve ?
- ¹⁶Buna Yesu vutulaka kwa bau, ye tubaka: Malongi ya mono ikele ya mono ve, kansi ya yandi ya fidisaka mono. *Yoa. 12:49*
- ¹⁷Kana muntu zola kusala luzolo ya yandi, yandi tazaba malongi, kana yo katuka na Nzambi, keti mono tuba mu mono kibeni.
- ¹⁸Yandi ya tuba mu yandi kibeni, ikele kusosa nkembo ya yandi kibeni, kansi yandi ya sosa nkembo ya yandi ya fidisaka yandi, ikele kieleka, ye konda lunungu ikele mu yandi ve. *Yoa. 5:41*
- ¹⁹Mose pesaka beno nsiku ve ? Kansi mosi mu beno ikele kusala nsiku ve. Sambu na nki beno sosa kufwa mono ? *2 Mose 20:11; Bis. 7:53; 10:39; 11:53*

- 20** Kibuka vutulaka ye tubaka: Nge ikele na mpeve mbi. Nani sosa kufwa nge ? *Yoa. 8:48, 52; 10:20*
- 21** Yesu vutulaka kutuba kwa bau; Mono salaka mambu mosi kaka ye beno yonso yitukaka sambu na yo. *7:11-32*
- 22** Mose pesaka beno nsiku ya nzungolo—yo katuka na Mose ve, kansi na batata—ye mu kilumbu ya luvundu beno ikele kuzenga muntu. *1 Mose 17:10; 3 Mose 12:3; Lom. 4:11*
- 23** Kana muntu baka nzungolo mu kilumbu ya luvundu, sambu na nsiku ya Mose takufwa ve, buna beno ikele na mono makasi, sambu na mono belulaka muntu mu kilumbu ya luvundu ?
- 24** Fundisa ve, bonso beno mona, kansi fundisa mfundusu ya lunungu. *Bing. 24:23*
- 25** Bantu yankaka ya Yelusalemi tubaka: Yai ikele yandi ve, ya bau zolaka kufwa ? *Yoa. 5:18*
- 26** Kansi, tala, yandi ikele kutuba mu kikesa, ye bau ikele kutuba mambu kwa yandi ve. Bakuluntu zaba mu kieleka, yandi ikele Klisto ?
- 27** Kansi beto zaba muntu yai sika yandi katukaka, kansi bu Klisto kwiza, muntu mosi tazaba ve sika na yandi katuka. *Mat. 13:55*
- 28** Buna Yesu bokaka mu tempelo, kulonga ye kutuba: Beno zaba mono, ye beno zaba sika ya mono katuka, mono kwizaka mu mono kibeni ve; kansi ya fidisaka mono ikele kieleka; ya beno zaba ve. *Yoa. 8:14*
- 29** Mono zaba yandi, sambu na mono katuka kwa yandi; ye yandi fidisaka mono. *Mat. 11:27; Yoa. 10:15*
- 30** Buna bau sosaka kusimba yandi, kansi muntu tulaka diboko va yandi ve, sambu na lokula ya yandi imene kwiza ve. *Mal. 11:18; Luk. 20:19; Yoa. 8:20*
- 31** Kansi mingi ya kibuka kwikilaka mu yandi, ye tubaka: Bu Klisto takwiza, yandi tasala bidimbu ya luta mingi na muntu yai imene kusala ? *Yoa. 8:30*
- 32** Bafalisi kuwaka kibuka baminaka mambu yai sambu na yandi; bambuta banganga ye bafalisi fidisaka bapolisi kusimba yandi.
- 33** Mpilayai Yesu tubaka kwa bau: Ntangu fioti mono ikele na beno, buna mono takwenda kwa yandi ya fidisaka mono. *Yoa. 12:35; 16:16*
- 34** Beno tasosa mono, ye beno tamona mono ve, sika ya mono ikele, beno lenda kukuma kuna ve. *Yoa. 8:21; 12:35; 13:33*
- 35** Mpilayai baYuda tubanaka: Wapi ndambu yandi takwenda, na beto lenda kumona yandi ve ? Yandi takwenda kwa bau ya mwangana nakati ya baElene ye longa baElene ?

³⁶Nki ndinga yai ya yandi tubaka ? Beno tasosa mono, kansi beno tamona mono ve, ye sika na mono ikele, beno lenda kukuma kuna ve.

Yesu tuba sambu na ngolo ya Mpeve Yanlongo

³⁷Mu kilumbu ya nsuka, kilumbu ya nene ya fete, Yesu telemaka, ye bokaka: kutuba: Kana muntu ikele na kiwini bika yandi kwiza kwa mono ye kunwa. *3 Mose 23:36; Yes. 55:1; Ngal. 22:17*

³⁸Yandi ya kwikila mu mono, bonso masonukwa tuba: Tuka mu yandi tabasika banzadi ya masa ya moyo.

³⁹Kansi yandi tubaka mambu yina sambu na Mpeve, na bau ya kwikilaka mu yandi, tabaka, kadi Mpeve imene kwiza ntete ve; sambu na Yesu imene kukembiswa ve. *Yoeli 2:28; Bis. 2:17*

Bau tulana ntembe sambu na Yesu.

⁴⁰Buna bankaka mu bibuka bu bau kuwaka mambu yai, bau tubaka: Kieleka, yandi ikele mbikudi. *Yoa. 6:14*

⁴¹Bankaka tubaka: Yai ikele Klisto; kansi bankaka tubaka: Klisto takatuka mu Ngalili ? *Yoa. 1:45*

⁴²Masonukwa tubaka ve ? Klisto takwiza mu nkuna ya Davidi ye tuka Betelemi bwala ya Davidi vandaka ? *Nk. 132:11; Mika 5:2; Yes. 11:1; Mat. 2:5; Luk. 2:4*

⁴³Mpilayai kibuka kabanaka sambu na yandi. *Yoa. 9:16; 10:19*

⁴⁴Bankaka zolaka kusimba yandi, kansi muntu tulaka maboko va yandi ve.

⁴⁵Buna bapolisi kwizaka kwa bambuta banganga, ye kwa bafalisi, bau tubaka kwa bau: Sambu na nki beno twala yandi ve ?

⁴⁶Bapolisi vutulaka: Ta mbala mosi ve muntu tubaka bonso muntu yai.

⁴⁷Buna bafalisi vutulaka kwa bau: Kansi beno mpe imene kuvengumunwa ?

⁴⁸Mosi mu bakuluntu keti bafalisi imene kukwikila yandi ? *Yoa. 12:42; 1 Kol. 1:20; 2:8*

⁴⁹Kansi kibuka yai ya konda kuzaba nsiku ikele na ndola.

⁵⁰Nikodemo mosi ya bau, ikele yandi ya kwizaka ntete kwa yandi, yandi tubaka kwa bau: *Yoa. 3:1*

⁵¹Nsiku ya beto ikele kufundisa muntu, bu beto imene kuwa yandi ve, ye zaba ve mambu ya yandi salaka ?

⁵²Bau vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nge mpe katuka na Ngalili ? Sosa ye tala, mu Ngalili mbikudi telema ve.

⁵³Muntu na muntu kwendaka ku nzo ya yandi.

Yoane 8

Yesu yuvulwa sambu na nkento ya salaka bizumba

- ¹Yesu kwendaka ku mongo ya Olive.
- ²Na suka suka yonso yandi kwizaka diaka ku tempelo, bantu yonso kwizaka kwa yandi, ye yandi vandaka, ye longaka bau.
- ³Bansoniki ye bafalisi twalaka kwa yandi nkento ya simbwa mu bizumba, bu bau imene kutala yandi nakati,
- ⁴bau tubaka kwa yandi: Nlongi, nkento yai beto simbaka yandi bu yandi vandaka kusala bizumba.
- ⁵Mose mu nsiku sikidikisaka beto kufwa bantu ya mpilayai na matadi. Buna nge tuba nki sambu na yandi ?
- ⁶Bau tubaka mpilayai kuyunsa yandi, na bau lenda kubaka mambu ya kufunda yandi. Kansi Yesu, yandi yinamaka ye sonikaka na musabi ya yandi va ntoto.
- ⁷Bu bau bikaka ve kuyuvula, yandi dongamaka yandi tuba kwa bau: Nakati na beno konsomuntu konda masumu bika yandi losa yandi ditadi ntete.
- ⁸Yandi yinamaka diaka, ye sonikaka na musabi ya yandi va ntoto.
- ⁹Bau ya kuwaka ndinga yai, basikaka mosi mosi, yantika na mbuta, ti ya landa, ye Yesu bikaka yandi mosi ye nkento telemaka sika yina.
- ¹⁰Yesu bu yandi dongama ye monaka muntu ve, kansi nkento kaka, yandi tubaka: Nkento, bafundi ya nge ikele wapi ? Muntu bedisa nge ve ?
- ¹¹Yandi tubaka: Mfumu, muntu ve. Yesu tubaka kwa yandi: Mono mpe bedisa nge ve. Kwenda kusala masumu diaka ve. Yesu mwini ya nsi
- ¹²Buna Yesu tubaka kwa bau diaka, kutuba: Mono ikele mwini ya nsi, yandi ya landa mono, yandi tatambula ve mu tombe, kansi tavanda na mwini ya moyo. *Yoa. 1:4; 9:5; 12:25, 46*
- ¹³Buna bafalisi tubaka kwa yandi: Nge tuba kitemo sambu na nge mosi, kitemo ya nge ikele kieleka ve.
- ¹⁴Yesu vutulaka tubaka kwa bau: Kana mono ikele kutuba kitemo ya mono mosi, kansi kitemo ya mono ikele kieleka, kadi mono zaba sika ya mono katuka ye sika ya mono takwenda, kansi beno zaba ve sika ya mono katuka keti ya mono kwenda.
- ¹⁵Beno fundisa bonso nsuni, mono fundisa muntu ve.
- ¹⁶Kansi kana mono fundisa, mfundusu ya mono ikele kieleka, kadi mono ikele mono mosi kaka ve, kansi mono ye Tata ya fidisaka mono. *Yoa. 16:32*

¹⁷Yo imene kusonama mu nsiku ya beno, kitemo ya bantu zole ikele kieleka. 5
Mose 17:6; 19:15; Mat. 18:16; 2 Kol. 13:1; Eb. 10:28

¹⁸Mono tuba kitemo ya mono mosi, ye Tata ya fidisaka mono tuba kitemo sambu na mono mpe. *Yoa. 14:7, 9*

¹⁹Buna bau tubaka kwa yandi: Wapi Tata ya nge ? Yesu vutulaka: Beno zaba mono ve keti Tata ya mono. Kana beno zabaka mono, beno imene kuzaba Tata ya mono mpe. *Yoa. 14:7, 9*

²⁰Mambu yai Yesu tubaka mu lundulu ya mbongo bu yandi longaka mu tempelo kansi muntu mosi simbaka yandi ve, sambu na lokula ya yandi imene kwiza ve. *Yoa. 7:30*

Yesu tuba sambu lufwa ya yandi

²¹Mpilayai Yesu tubaka kwa bau diaka: Mono kwenda, ye beno tasosa mono, kansi beno takufwa mu masumu ya beno. Sika ya mono kwenda, beno lenda ve kwiza. *Yoa. 7:33; 13:33*

²²Buna baYuda tubaka: Yandi tadikufwa ? Sambu na yandi tuba:
Sika ya mono kwenda beno lenda ve kwiza.

²³Yandi tubaka kwa bau: Beno katuka na nsi, mono katuka na zulu; beno ikele ya nsi yai, mono ikele ya nsi yai ve. *Yoa. 3:31; 1 Yoa. 4:5*

²⁴Mpilayai mono tubaka kwa beno, na beno takufwa mu masumu ya beno, kadi kana beno kwikila ve, mono ikele yandi, buna beno takufwa mu masumu ya beno.

²⁵Buna bau tubaka kwa yandi: Nge ikele nani ? Yesu tubaka kwa bau: Yina ya mono tubaka kwa beno mpe tuka luyantiku.

²⁶Mono ikele na mambu mingi kutuba ye kufundisa mu beno, kansi yandi ya fidisaka mono ikele kieleka; mambu yonso ya mono kuwaka kwa yandi mono tuba yau ku nsi.

²⁷Bau zabaka ve, yandi ikele kutuba kwa bau sambu na Tata.

²⁸Mpilayai Yesu tubaka kwa bau: Bu beno imene kunangula Mwana ya muntu buna beno tazaba, mono ikele yandi, ye mono salaka ve mambu mono mosi, kansi bonso Tata longaka mono, mono tuba mambu yai.

²⁹Yandi ya fidisaka mono ikele na mono; yandi imene kubika mono mosi ve, kadi ntangu yonso mono ikele kusala mambu ya yangidisa yandi.

Mingi kwikila

³⁰Bu yandi tubaka mambu yai, bantu mingi kwikilaka yandi.

³¹Buna Yesu tubaka kwa baYuda ya kwikilaka yandi: Kana beno vanda mu mambu ya mono, buna beno ikele banlonguki ya mono kieleka.

- ³²Beno tazaba kieleka, ye kieleka tavulusa beno. *Lom. 6:18*
- ³³Bau vutulaka kwa yandi: Beto ikele nkuna ya Abalahami, beto vandaka ve ampika ya muntu ti ntangu yai. Buna mpila nki nge tubaka: Beno tavuluswa ?
- ³⁴Yesu vutulaka kwa bau: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Konsomuntu ikele kusala masumu yandi ikele mpika ya masumu. *Lom. 6:16; 2 Pet. 2:19*
- ³⁵Mpika ikele kuvanda mu nzo mvu ya mvu ve, kansi Mwana ikele kuvanda mvu ya mvu.
- ³⁶Mpilayai kana Mwana vulusa beno, buna beno tavuluswa mu kieleka.
- ³⁷Mono zaba, na beno ikele nkuna ya Abalahami; kansi beno sosa kufwa mono, sambu na ndinga ya mono ikele na sika mu beno ve.
- ³⁸Mono tuba mambu ya mono monaka kwa Tata, mpilayai beno mpe sala mambu ya beno kuwaka kwa tata ya beno.
- ³⁹Bau vutulaka ye tubaka kwa yandi: Abalahami ikele tata ya beto. Yesu tubaka kwa bau: Kana beno ikele bana ya Abalahami, beno tasala bisalu ya Abalahami. *Mat. 3:9*
- ⁴⁰Kansi ntangu yai beno sosaka kufwa mono, ikele muntu ya tubaka kwa beno kieleka, ya mono kuwaka kwa Nzambi; Abalahami salaka mpilayai ve.
- ⁴¹Beno ikele kusala bisalu ya tata ya beno. Buna bau tubaka kwa yandi: Beto butukaka mu bizumba ve; beto ikele na Tata mosi, Nzambi.
- ⁴²Yesu tubaka kwa bau: Kana Nzambi ikele Tata ya beno, beno tazola mono, kadi mono basikaka ye katukaka na Nzambi, kadi mono kwizaka na luzolo ya mono mosi ve, kansi yandi fidisaka mono *Yoa. 16:27*
- ⁴³Sambu na nki beno bakisa ve ndinga ya mono ? Yo ikele sambu na beno lenda ve kuwa mambu ya mono.
- ⁴⁴Beno basikaka na tata ya beno diable, beno zola kusala luzolo ya tata ya beno. Yandi ikele mufwi tuka mu luyantiku, yandi telema mu kieleka ve, sambu na kieleka ikele mu yandi ve. Bu yandi tuba luvunu, yandi ikele kutuba sambu na yandi mosi, kadi yandi ikele nkwa luvunu, ye tata ya yo. *1 Yoa. 3:8*
- ⁴⁵Kansi sambu na mono tuba kieleka; beno kwikila mono ve.
- ⁴⁶Buna nani mu beno bedisa mono mu masumu ? Kana mono tuba kieleka, sambu na nki beno kwikila mono ve ? *1 Yoa. 3:5*
- ⁴⁷Yandi ya ikele ya Nzambi ikele kuwa mambu ya Nzambi; sambu na yai beno ikele kuwa ve, sambu na beno ikele ya Nzambi ve. *Yoa. 18:37; 1 Yoa. 4:6*
- ⁴⁸BaYuda vutulaka ye tubaka kwa yandi: Beto tuba mbote: Nge ikele muSamalia, ye nge ikele na mpeve mbi ? *Yoa. 7:20; 10:20; Mat. 10:25*

⁴⁹Yesu vutulaka: Mono ikele na mpeve mbi ve, kansi mono zitisa Tata ya mono, ye beno saula mono.

⁵⁰Mono sosa ve nkembo ya mono, mosi ikele kusosa yo, ye fundisa.

⁵¹Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Kana muntu lunda ndinga ya mono, yandi tamona lufwa ve mvu ya mvu. *Yoa. 5:24; 11:25*

⁵²BaYuda tubaka kwa yandi: Ntangu yai beto zaba, nke ikele na mpeve mbi; Abalahami kufwaka ye bambikudi; ye nge tuba: Kana muntu lunda mambu ya mono, yandi tamona lufwa ve mvu ya mvu.

⁵³Kansi nge luta Abalahami, tata ya beto ya kufwaka ? Ye bambikudi kufwaka mpe. Nge ikele dikitula nani ?

⁵⁴Yesu vutulaka: Kana mono dikembisa, nkembo ya mono ikele mpamba. Tata ya mono ikele kukembisa mono, ye beno tuba: Yandi ikele Nzambi ya beno.

⁵⁵Kansi beno zaba yandi ve, kansi mono zaba yandi. Kana mono tuba: Mono zaba yandi ve, mono tavanda nkwa luvunu mpilamosi beno, kansi mono zaba yandi, ye mono lunda mambu ya yandi.

⁵⁶Abalahami tata ya beno, yangalalaka kumona kilumbu ya mono; yandi monaka yo, ye yangalalaka.

⁵⁷Buna baYuda tubaka kwa yandi: Nge imene kulunga ve mvu makumi tanu, ye nge imene kumona Abalahami ?

⁵⁸Yesu tubaka kwa bau: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno, ntete na Abalahami butukaka, mono ikele.

⁵⁹Buna bau bakaka matadi kulosa yandi. Kansi Yesu swamaka, yandi basikaka na tempelo. *Yoa. 10:31*

Yoane 9

Yesu belula mpofu

¹Bu Yesu lutaka yandi monaka mpofu, tuka lubutuku ya yandi.

²Banlonguki ya yandi yuvulaka yandi kutuba: Nlongi, nani salaka masumu, yandi keti tata ye ngudi ya yandi, na yandi butukaka mpofu ?

³Yesu vutulaka: Muntu yai salaka masumu ve keti tata ye ngudi ya yandi ve, kansi sambu na bisalu ya Nzambi lenda kumonika mu yandi.

⁴Beto fwiti kusala bisalu ya yandi ya fidisaka mono, bu mwini ikele; mpimpa ikele kwiza, bu muntu lenda kusala ve.

⁵Bu mono ikele na nsi mono ikele mwini ya nsi. *Yoa. 1:4; 8:12; 12:35, 46*

⁶Bu yandi imene kutuba mambu yai, yandi losaka mate va ntoto, yandi salaka potopoto, ye sitaka yo va meso ya yandi.

⁷Yandi tubaka kwa yandi: Kwenda disukula mu zinga ya Siloa, tendula ndinga, yai ikele kufidiswa. Yandi kwendaka, ye disukulaka ye kwizaka kumona.

⁸Buna bamfinangani ya yandi ye bau ya monaka yandi ntete, na yandi vandaka mulombi ya bima, tubaka: Yai ikele yandi ve, ya vandaka kulomba bima ?

⁹Bankaka tubaka: Ikele yandi. Bankaka tubaka: Ve, ikele mpilamosi yandi. Kansi yandi kibeni tubaka: Mono ikele yandi.

¹⁰Buna bau tubaka kwa yandi: Mpila nki meso ya nge kangulwaka ?

¹¹Yandi vutulaka: Muntu ya bingwa Yesu salaka potopoto, ye sitaka meso ya mono, ye tubaka kwa mono: Kwenda ku zinga ya Siloa ye disukula. Mpilayai mono kwendaka, ye disukulaka, ye mono monaka.

¹²Bau tubaka kwa yandi: Yandi ikele wapi ? Yandi tubaka: Mono zaba ve.

Bafalisi yuvula mpofu

¹³Bau twalaka kwa bafalisi yandi ya vandaka ntete mpofu.

¹⁴Yo vandaka kilumbu ya luvundu bu Yesu salaka potopoto ye kangulaka meso ya yandi.

¹⁵Mpilayai bafalisi mpe yuvulaka yandi diaka, mpila nki yandi monaka diaka. Yandi tubaka kwa bau: Yandi tulaka potopoto va meso ya mono ye mono disukulaka ye mono monaka.

¹⁶Buna bafalisi yankaka tubaka: Muntu yai katukaka na Nzambi ve, sambu na yandi ikele kulunda ve kilumbu ya luvundu. Kansi bankaka tubaka: Mpila nki muntu ya masumu lenda kusala bidimbu yai ? Mpilayai bau vandaka na ntembe.

¹⁷Mpilayai, bau vutulaka, ye tubaka kwa mpofu diaka: Nge kibeni ikele kutuba nki sambu na yandi, na yandi kangulaka meso ya nge ? Yandi tubaka: Yandi ikele mbikudi. *Luk. 7:16*

¹⁸Kansi baYuda kwikilaka yandi ve, na yandi vandaka mpofu ye yandi monaka diaka, ti bau bingaka tata ye ngudi ya yandi ya monaka diaka.

¹⁹Bau yuvulaka bau, kutuba: Yandi yai ikele mwana ya beno, ye beno ikele kutuba, yandi butukaka mpofu ? Buna mpila nki yandi mona ntangu yai ?

²⁰Buna tata ye ngudi ya yandi vutulaka ye tubaka: Beto zaba, yandi ikele mwana ya beto, ya butukaka mpofu.

²¹Kansi beto zaba ve mutindu ya yandi mona ntangu yai keti nani kangulaka meso ya yandi; yuvula yandi, yandi ikele mvu ya lunga, yandi lenda kuditubila yandi mosi.

- ²²Ndinga yai tubaka tata ye ngudi ya yandi, sambu na bau titaka baYuda, kadi baYuda imene kundimana, kana muntu tandima yandi ikele Klisto, yandi takatulwa mu nzo ya sambilu. *Yoa. 7:13; 12:42*
- ²³Buna tata ye ngudi ya yandi tubaka: Yandi ikele mvu ya lunga, yuvula yandi.
- ²⁴Mpilayai bau bingaka muntu ya vandaka mpofu, mbala ya zole, ye tubaka kwa yandi: Pesa nkembo kwa Nzambi. Beto zaba, na muntu yai ikele nkwa masumu.
- ²⁵Buna yandi vutulaka: Mono zaba ve, kana yandi ikele nkwa masumu. Mambu mosi mono zaba: Mono vandaka mpofu, ntangu yai mono mona.
- ²⁶Buna bau tubaka kwa yandi: Nki yandi sadilaka nge ? Mpila nki yandi kangulaka meso ya nge ?
- ²⁷Yandi vutulaka kwa bau: Mono tubaka kwa beno, beno kuwaka yo ve, sambu na nki beno zola kuwa yo diaka ? Beno mpe zola vanda banlonguki ya yandi ?
- ²⁸Bau tuba mbi sambu na yandi, ye tubaka: Nge ikele nlonguki ya yandi, kansi beto ikele banlonguki ya Mose.
- ²⁹Beto zaba, Nzambi tubaka kwa Mose; kansi muntu yai, beto zaba ve sika yandi katuka.
- ³⁰Muntu yai vutulaka ye tubaka kwa bau: Yai ikele mambu ya yituka, na beno zaba ve, sika ya yandi katuka, kansi yandi kangulaka meso ya mono.
- ³¹Beto zaba, na Nzambi kuwa bankwa masumu ve; kansi kana muntu ya vumina Nzambi ye sala luzolo ya yandi, buna yandi kuwa ndinga ya yandi. *Bing. 15:29; 28:9; Yes. 1:15; Yak. 5:16*
- ³²Tuka luyantiku ya ntangu, beto kuwaka ve, na muntu kangulaka meso ya muntu ya butukaka mpofu.
- ³³Kana muntu yai katuka na Nzambi ve, yandi lenda kusala kima ve.
- ³⁴Bau vutulaka ye tubaka kwa yandi: Nge imene kubutuka mu masumu, ye nge longa beto ? Bau kulaka yandi.
- ³⁵Yesu kuwaka, na bau imene kukula yandi; ye monaka yandi, Yesu tubaka: Nge kwikila mu Mwana ya Nzambi ?
- ³⁶Yandi vutulaka ye tubaka: Mfumu, yandi ikele nani, na mono lenda kukwikila yandi ?
- ³⁷Yesu tubaka kwa yandi: Nge imene kumona yandi, ye yandi ya tuba kwa nge ikele yandi.
- ³⁸Ye yandi tubaka: Mfumu, mono kwikila. Yandi sambilaka yandi.
- ³⁹Yesu tubaka: Sambu na mfundusu mono kwizaka mu nsi yai, bau ya konda kumona, tamona, ye bau ya ikele kumona, tavanda mpofu.

⁴⁰Bafalisi yankaka ya vandaka na yandi kuwaka ndinga yai, ye tubaka kwa yandi: Beto mpe ikele mpofu ?

⁴¹Yesu tubaka kwa bau: Kana beno ikele mpofu, beno ikele na masumu ve, kansi ntangu yai beno tuba: Beto ikele kumona, sambu na yai masumu ya beno ikele. *Yoa. 15:22*

Yoane 10

Mvungi ya mbote

¹Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno, yandi ya kota ve mu mwelo ya lupangu ya mameme, kansi ya mata sika yankaka, yandi ikele muyifi ye ntani. *Nk. 23; Eb. 13:20; 1 Pet. 5:4*

²Kansi yandi ya kota mu mwelo ikele mvungi ya mameme.

³Kwa yandi nkengi ya mwelo ikele kukangula, mameme kuwa ndinga ya yandi, yandi binga mameme na nkumbu ya bau, yandi basisa bau.

⁴Bu yandi basisa mameme ya yandi yonso, yandi tambula nantwala na bau, mameme landa yandi, kadi bau zaba ndinga ya yandi.

⁵Kansi bau talanda nzenza ve, bau tina tuka yandi, kadi bau zaba ve ndinga ya nzenza.

⁶Yesu tubaka kingana yai kwa bau, kansi bau bakisaka ve, mambu yina ya yandi tubaka kwa bau.

⁷Buna Yesu tuba kwa bau diaka: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno, Mono ikele mwelo ya mameme.

⁸Yonso ya kwizaka nantwala na mono ikele bamuyifi ye bantani, kansi mameme kuwaka ndinga ya bau ve.

⁹Mono ikele mwelo: Kana muntu kota mu mono, yandi tavuluswa ye takota ye basika ye mona ya kudia.

¹⁰Muyifi ikele kwiza sambu na mambu yankaka ve, kansi kuyiba ye kufwa ye kupasula. Mono kwiza na bau lenda kuvanda na moyo, ye bau vanda na yo ya luta mingi.

¹¹Mono ikele mvungi ya mbote; mvungi ya mbote pesa moyo ya yandi sambu na mameme ya yandi. *Nk. 23:1; Yes. 40:11; Yel. 23:1; Yeh. 34:2; 37:24; Zak. 11:1; Mika 5:4*

¹²Konso ikele muntu ya ksalu; ye ikele mvungi ve, mameme ikele ya yandi ve, bu yandi mona mbizi ya makasi yandi ikele kubika mameme, ye tina; mbizi ya makasi simba bau ye mwangisa bau;

¹³yandi tina, sambu na yandi ikele muntu ya ksalu; yandi ikele na mabanza ve sambu na mameme.

¹⁴Mono ikele mvungi ya mbote, ye mono zaba mameme ya mono, ye mameme ya mono zaba mono,

¹⁵bonso Tata zaba mono ye mono mpe zaba Tata, ye mono pesa moyo ya mono sambu na mameme. *Yoa. 7:29*

¹⁶Mono ikele na mameme yankaka, bau ikele ya lupangu yai ve; mono fwiti kutwala bau mpe, bau takuwa ndinga ya mono ye bau tavanda kibuka mosi ye mvungi mosi. *Yeh. 37:22; Mat. 28:19; Yoa. 11:52; Bis. 10:35*

¹⁷Sambu na yai Tata zola mono, sambu na mono pesa moyo ya mono ye mono tabaka yo diaka.

¹⁸Muntu lenda ve kukatula yo na mono. Kansi mono mosi pesa yo. Mono ikele na ngolo kupesa yo, ye mono ikele na ngolo kubaka yo diaka. Nsikudukusu yai mono bakaka na Tata ya mono.

¹⁹BaYuda vandaka na nkabunu sambu na mambu yai. *Yoa. 7:43*

²⁰Mingi ya bau tubaka: Yandi ikele na mpeve mbi, yandi imene kulauka. Sambu na nki beno ikele kuwa yandi ? *Yoa. 7:20; 8:48, 52*

²¹Bankaka tubaka: Mambu yai katuka ve ya mosi ya bakama mu mpeve mbi. Mpeve mbi lenda kukangula meso ya bampofu ? *Yoa. 9:32*

Yesu kundina yuvula ya Bayuda

²²Mu Yelusalemi vandaka fete ya dipesa.

²³Yai vandaka nsungi ya madidi, Yesu tambulaka mu tempelo va mbalanda ya Solomo. *Bis. 3:11*

²⁴Buna baYuda zungaka yandi, ye tubaka kwa yandi: Ntama ikwa nge sweka beto mambu yai ? Kana nge ikele Klisto, songa beto mbote.

²⁵Yesu vutulaka kwa bau: Mono tubaka kwa beno, ye beno kwikilaka ve. Bisalu ya mono salaka mu nkumbu ya Tata ya mono, yau ikele kutuba kitemo sambu na mono. *Yoa. 5:36*

²⁶Kansi beno kwikilaka ve, sambu na beno ikele mameme ya mono ve. *Yoa. 8:47*

²⁷Mameme ya mono kuwa ndinga ya mono, ye mono zaba bau, ye bau landa mono. *Yoa. 10:3*

²⁸Mono pesa bau moyo mvu ya mvu, bau tavila ve mvu ya mvu, ye muntu takatula bau mu diboko ya mono ve.

²⁹Tata ya mono pesaka mono bau, yandi luta yonso nene, ye muntu lenda ve kubotola bau na diboko ya Tata.

³⁰Mono ye Tata ikele mosi. *Yoa. 17:11, 22*

³¹BaYuda nangulaka matadi diaka kulosa yandi yau.

³²Yesu vutulaka kwa bau: Bisalu mingi ya mbote ya mono imene kusonga beno ya Tata. Sambu na ksalu nki beno losa mono matadi ?

³³BaYuda vutulaka kwa yandi: Sambu na ksalu ya mbote, beto losa nge matadi ve, kansi sambu na kutuba mbi, ye sambu na nge ikele muntu, ya dikitula Nzambi.

³⁴Yesu vutulaka kwa bau: Yo ikele kusonama mu nsiku ya beno ve: Mono tubaka, beno ikele banzambi ?

³⁵Kana yandi bingaka bau banzambi, kwa bau ya mambu ya Nzambi kwizaka—na masonukwa lenda kufwa ve—

³⁶buna beno tuba sambu na yandi, ya Tata tulaka nlongo ye fidisaka mu nsi: Nge ikele kutuba mbi. Sambu na mono tubaka: Mono ikele Mwana ya Nzambi ?

³⁷Kana mono sala bisalu ya Tata ya mono ve, kwikila mono ve.

³⁸Kansi kana mono sala yau, kana beno kwikila mono ve, kwikila bisalu yai, na beno lenda kuzaba ye kubakisa na Tata ikele mu mono, ye mono mu Tata. *Yoa. 14:10; 17:21*

³⁹Bau sosaka diaka kusimba yandi, kansi yandi katukaka mu maboko ya bau.

Yesu kwenda ku Yodani

⁴⁰Yandi vutukaka diaka ye kwendaka ku simu ya Yodani, sika ya Yoane vandaka kubotika ntete, ye kuna yandi vandaka.

⁴¹Ye mingi kwizaka kwa yandi, ye bau tubaka: Yoane salaka kidimbu ve, kansi mambu yonso ya tubaka Yoane sambu na muntu yai vandaka kieleka.

⁴²Ye mingi kwikilaka yandi kuna.

Yoane 11

Yesu fulukisa Lazalo

¹Vandaka muntu ya belaka, Lazalo ya Betania, bwala ya Malia ye mpangi nkento ya yandi Malata. *10:38*

²Malia yina ya sitaka Mfumu mafuta ya ntalu ye kunguna makulu ya yandi na nsuki ya yandi. Mpangi ya yandi Lazalo belaka. *Mat. 26:6; Mal. 14:3; Luk. 10:28; Yoa. 12:3*

³Mpilayai bampangi bankento fidisaka kwa yandi kutuba: Mfumu, tala yandi ya nge zola ikele kubela.

- ⁴Kansi bu Yesu kuwaka yo, yandi tubaka: Ikele maladi ya lufwa ve, kansi sambu na nkembo kwa Nzambi, na Mwana ya Nzambi lenda kukembiswa mu yo.
- ⁵Yesu zolaka Malata ye mpangi nkento ya yandi, ye Lazalo.
- ⁶Mpilayai, bu yandi kuwaka, na yandi ikele kubela, yandi vingilaka bilumbu zole na sika yandi vandaka.
- ⁷Landa mambu yai, yandi tubaka kwa banlonguki: Bika beto vutuka ku Yuda diaka.
- ⁸Banlonguki tubaka kwa yandi: Nlongi, ntangu yai baYuda sosa kufwa nge na matadi, nge kwenda kuna diaka ? *Yoa. 10:31*
- ⁹Yesu vutulaka: Kadi kilumbu mosi ikele na lokula kumi ye zole ve ? Kana muntu tambula na ntangu yandi ikele kuta sabuka ve, kadi yandi mona mwini ya nsi yai.
- ¹⁰Kansi kana muntu tambula mu mpimpa yandi kuta sakuba, kadi mwini ikele mu yandi ve.
- ¹¹Mambu yai yandi tubaka, nanima na yai yandi tubaka kwa bau: Nduku ya beto Lazalo ikele kulala tulu, kansi mono kwenda, na mono lenda kusikimisa yandi na tulu.
- ¹²Buna banlonguki tubaka kwa yandi: Mfumu, kana yandi lala tulu, yandi takwiza mbote.
- ¹³Yesu tubaka sambu na lufwa ya yandi, kansi bau banzaka, yandi tubaka kaka sambu na tulu ya lala.
- ¹⁴Mpilayai, Yesu tendula ye tuba kwa bau: Lazalo imene kufwa.
- ¹⁵Ye mono ikele na kiese, sambu na beno, na mono vandaka kuna ve, na beno lenda kukwikila; kansi bika beto kwenda kwa yandi.
- ¹⁶Buna Toma ya bingwa Didimo, tubaka kwa banlonguki yankaka: Beto mpe kwenda na beto lenda kufwa sikamosi na yandi.
- ¹⁷Mpilayai bu Yesu kwizaka, yandi kutaka yandi imene kuvanda mu ndiamu bilumbu iya.
- ¹⁸Betania vandaka mfinama ku Yelusalemi, yo vandaka kilometre tatu.
- ¹⁹Mingi ya baYuda kwizaka kwa Malata ye Malia kubomba bau sambu na mpangi ya bau.
- ²⁰Mpilayai Malata bu yandi kuwaka, Yesu imene kwiza, yandi kwendaka kukutana na yandi. Kansi Malia bikaka mu nzo.

- 21**Buna Malata tubaka kwa Yesu: Mfumu, kana nge vandaka awa, mpangi ya mono imene kufwa ve.
- 22**Kansi ntangu yai mpe mono zaba, konsokima ya nge talomba kwa Nzambi, Nzambi tapesa nge.
- 23**Yesu tubaka kwa yandi: Mpangi ya nge tafulukiswa diaka.
- 24**Malata tubaka kwa yandi: Mono zaba, na yandi tafulukiswa diaka mu mfulukulu ya kilumbu ya nsuka. *Luk. 14:14; Yoa. 5:29*
- 25**Yesu tubaka kwa yandi: Mono ikele mfulukulu ye moyo. Yandi ya kwikila mono, kana yandi kufwa yandi tavanda na moyo mvu ya mvu. *Yoa. 8:51*
- 26**Konsonani ya ikele na moyo ye kwikila mu mono, takufwa ve mvu ya mvu. Nge kwikila yai ? *Yoa. 6:40, 54*
- 27**Yandi tubaka kwa yandi: E, Mfumu mono imene kukwikila na nge ikele Klisto, Mwana ya Nzambi, yandi ya takwiza mu nsi. *Mat. 16:16; Yoa. 4:42; 6:69*
- 28**Bu yandi tubaka mpilayai, yandi kwendaka ye bingaka mpangi nkento ya yandi Malia mu kinsweki kutuba: Nlongi ikele awa ye binga nge.
- 29**Bu yandi kuwaka yo, yandi telemaka nswalu ye kwendaka kwa yandi.
- 30**Yesu imene kwiza ntete na bwala ve, kansi yandi vandaka na sika ya Malata kutanaka na yandi.
- 31**BaYuda ya vandaka na yandi mu nzo ye bomba yandi, bu bau monaka Malia telema nswalu ye basika, bau landaka yandi, kubanza yandi kwenda na ndiamu kudila kuna.
- 32**Bu Malia kwizaka ku sika ya vandaka Yesu, ye monaka yandi, yandi fukamaka na makulu ya yandi, ye tubaka kwa yandi: Mfumu, kana nge vandaka awa, mpangi ya mono imene kufwa ve.
- 33**Bu Yesu monaka yandi kudila, ye baYuda kudila mpe ya kwizaka na yandi, yandi vumunaka kuvanda na ntantu mu mpeve,
- 34**yandi tubaka: Wapi beno tulaka yandi ? Bau tubaka kwa yandi: Mfumu, kwiza, kutala.
- 35**Yesu dilaka.
- 36**Buna baYuda tubaka: Tala, mutindu ya yandi zolaka yandi.
- 37**Bankaka mu bau tubaka: Muntu yai ya kangulaka meso ya mpofo, lendaka ve kusadisa, na muntu yai kufwaka ve ?
- 38**Mpilayai Yesu vumunaka diaka mu yandi kibeni, ye kwizaka ku ndiamu. Yo vandaka dibulu nakati mu ditadi, ye ditadi vandaka va zulu ya yo.

³⁹Yesu tubaka: Beno katula ditadi: Malata, mpangi nkento ya yandi ya kufwaka, tubaka kwa yandi: Mfumu, ntangu yai nitu ya yandi ikele na nsudi, kadi tuka lufwa ya yandi ikele bilumbu iya.

⁴⁰Yesu tubaka kwa yandi: Mono imene kutuba kwa nge ve: Kana nge kwikila nge tamona nkembo ya Nzambi ?

⁴¹Mpilayai bau katulaka ditadi. Yesu sendulaka meso ya yandi ye tuba: Tata, mono pesa nge matondo, na nge kuwa mono.

⁴²Ye mono, zaba nge ikele kuwa mono ntangu yonso, kansi sambu na kibuka ya telema ye zunga mono, mono tuba yo, na bau lenda kukwikila nge imene kufidisa mono.

⁴³Bu yandi imene kutuba mpilayai, yandi bokaka mu ndinga ya ngolo: Lazalo, basika!

⁴⁴ifandi ya kufwaka basikaka, na zingila na nlele ya ndiamu va maboko ye makulu; ye luse ya yandi na zingila na kitambala. Yesu tubaka kwa bau: Kangula yandi, bika yandi kwenda.

⁴⁵Mpilayai baYuda mingi ya kwizaka na Malia, ye monaka ya Yesu salaka, bau kwikilaka yandi.

⁴⁶Kansi bankaka mu bau kwendaka kwa bafalisi, bau tubaka kwa bau mambu ya Yesu imene kusala.

Bafalisi tula vuvu kufwa Yesu

⁴⁷Buna bambuta banganga ye bafalisi kutikisaka bamfundisi, ye tubaka: Nki beto sala ? Kadi muntu yai ikele kusala bidimbu mingi.

⁴⁸Kana beto bika yandi mpamba, bantu yonso takwikila yandi, buna baLoma takwiza kubaka sika ya beto ye kikanda ya beto.

⁴⁹Kansi mosi mu bau, nkumbu ya yandi Kayafa, yandi vandaka nganga ya nene mu mvu yina, yandi tubaka kwa bau: Beno zaba kima ve,

⁵⁰beno banza ve, yo ikele mbote kwa beno, kana muntu mosi kufwa sambu na bantu, ye kanda yamlimba ya bantu kufwa ve. *Yoa. 18:14*

⁵¹Mambu yai yandi tubaka ve sambu na yandi kibeni, kansi sambu na yandi vandaka nganga ya nene mvu yina, yandi bikulaka Yesu takufwa sambu na kanda ya bantu.

⁵²Ye sambu na kanda yai kaka ve, kansi na yandi lenda kukutikisa sikamosi bana ya Nzambi ya mwanganaka. *Yoa. 10:16*

⁵³Tuka kilumbu yina bau tulaka lukanu na bau lenda kufwa yandi.

⁵⁴Sambu na yai, Yesu tambulaka diaka ve nantwala na baYuda, kansi yandi katukaka kuna, ye kwendaka ku ntoto mfinama ku nseke ya mpamba, ku mbanza bingwa, Efalaimi; kuna yandi vandaka na banlonguki.

⁵⁵Pake ya baYuda vandaka mfinama bantu mingi katukaka na ntoto ya bau, ye kwendaka ku Yelusalemi nantwala ya Pake, kudivedisa.

⁵⁶Buna bau sosaka Yesu, ye bau tubana bu bau telema mu tempelo: Nki beno banza ? Na yandi takwiza ku fete ?

⁵⁷Bambuta banganga ye bafalisi pesaka nsikudukusu, kana muntu zaba sika yandi ikele, yandi songa yo na bau lenda kusimba yandi.

Yoane 12

Yesu zitwa mu Betania

¹Bilumbu sambanu, nantwala ya Pake, Yesu kwizaka ku Betania, sika ya Lazalo ya yandi fulukisaka tuka lufwa, *Mat. 26:6; Mal. 14:3; Yoa. 11:43*

²Kuna bau lambaka madia ya nkokila sambu na yandi, ye Malata sadilaka bau; kansi Lazalo ikele mosi mu bau ya vandaka na yandi na meza.

³Buna Malia bakaka tezo mosi ya mafuta ya nsunga ya ntalu, yandi sitaka makulu ya Yesu ya kungunaka makulu ya Yesu na nsuki ya yandi; ye nzo fulukaka na nsunga ya mafuta ya nsunga.

⁴Kansi Yudas Iskalioti mosi mu banlonguki ya yandi, ya tayekula yandi tubaka:

⁵Sambu na nki mafuta yai beno tekaka yo ve na nkama tatu ya mbongo denali ye pesaka yo kwa bansukami ?

⁶Yandi tubaka yo ve, sambu na yandi zolaka bansukami, kansi kaka sambu na yandi ikele muyifi, ye ngoto ya mbongo ikele na yandi, ye yandi ikele kubaka ya bau tula muna.

⁷Buna Yesu tubaka: Bika yandi lunda yo sambu na kilumbu ya zika mono.

⁸Kadi bansukami ikele na beno ntangu yonso, kansi mono ikele na beno ntangu yonso ve.

⁹Mpilayai bantu mingi ya baYuda zabaka yandi ikele kuna. Bau kwizaka kutala kaka Yesu ve, kansi kutala mpe Lazalo ya yandi fulukisaka tuka bafwa. *Yoa. 11:43*

¹⁰Kansi bambuta banganga tulaka lukanu na bau lenda kufwa Lazalo mpe;

¹¹sambu na mambu ya yandi, mingi mu baYuda kwendaka ye kwikilaka Yesu.

Yesu kota mu Yelusalemi va mpunda

¹²Kilumbu ya landa, kibuka yanene ya imene kwiza ku fete, bu bau kuwaka Yesu ikele kwiza ku Yelusalemi, *Mat. 21:4, 9; Mal. 11:7, 10; Luk. 19:35, 38*

¹³bakaka mavala ya maba, ye basikaka kukutana na yandi; ye bokaka: Osana, Lusakumunu ikele kwa yandi ya kwiza mu nkumbu ya Mfumu, Ntinu ya Isaeli. *Nk. 118:25*

¹⁴Bu Yesu monaka mwana mpunda, yandi vandaka va yo, bonso yo sonama:

¹⁵Tita ve; Mwana nkento ya Sioni; tala, Ntinu ya nge ikele kwiza ye vanda va mwana mpunda. *Zak. 9:9; Yes. 62:11; Mat. 21:5*

¹⁶Banlonguki ya yandi zabaka mambu yai ntete ve, kansi bu Yesu imene kukembiswa, bau bambukaka mambu yai ya sonama sambu na yandi, ye na bau salaka mambu yai kwa yandi.

¹⁷Kibuka ya vandaka na yandi, bu yandi bingaka Lazalo basika tuka ndiamu, ye fulukisaka yandi tuka bafwa, tubaka kitemo.

¹⁸Sambu na mambu yai, kibuka kwizaka kutana na yandi, kadi bau kuwaka, yandi salaka kidimbu yai.

¹⁹Buna bafalisi tubaka: Tala, beno lenda kusala kima ve; tala, nsi yonso ikele kulanda yandi.

Muntuya Elene zola kutala Yesu

²⁰BaElene vandaka nakati na bau, ya imene kwiza kusamba na fete.

²¹Buna bau kwizaka kwa Filipino ya katuka na Betesaida mu Ngalili, ye yuvulaka yandi, kutuba: Mfumu, beto zola kutala Yesu.

²²Filipo kwizaka ye tubaka kwa Andele, ye Andele kwizaka ye Filipino, ye tubaka kwa Yesu.

²³Ye Yesu vutulaka kwa bau, kutuba: Lokula imene kwiza, na Mwana ya muntu takembiswa.

²⁴Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Kana nkeni ya ble kubwa va ntoto ye kufwa ve, yo vanda yo mosi, kansi kana yo kufwa, yo buta mabundu mingi.

²⁵Yandi ya zola moyo ya yandi tavidisa yo; konsomuntu ya zola moyo ya yandi ve, mu nsi yai, talunda yo ku moyo ya mvu ya mvu. *Mat. 10:39; 16:25; Mal. 8:35; Luk. 9:24; 17:33*

²⁶Kana muntu sadila mono, bika yandi landa mono. Ye sika ya mono ikele, kuna mpe tavanda sielo ya mono. Kana muntu sadila mono, Tata tazitisa yandi. *1 Tes. 4:17*

²⁷Ntangu yai mwela ya mono ikele na ntantu, ye nki mono tatuba ? Tata vulusa mono na lokula yai. Kansi sambu na mambu yai

²⁸Tata, kembisa nkumbu ya nge. Buna ndinga katukaka na zulu: Mono imene kukembisa yo, ye mono takembisa yo diaka. *Yoa. 17:4*

²⁹Buna kibuka ya telemaka sika yina ye kuwaka yo, tubaka: Yai ikele mbandanu. Yankaka tubaka: Wanjo imene kutuba kwa yandi.

³⁰Yesu vutulaka ye tubaka: Ndinga yai kwizaka ve sambu na mono, kansi sambu na beno.

³¹Ntangu yai ikele mfundusu ya nsi yai; ntangu yai nkuluntu ya nsi yai takatulwa. *Yoa. 16:11*

³²Ye mono, kana mono nangulwa tuka ntoto, tabenda bantu yonso kwa mono. *Yoa. 3:14; 8:28*

³³Yandi tubaka yai kusonga nki mutindu ya lufwa yandi takufwa.

³⁴Kibuka vutulaka kwa yandi: Beto kuwaka mu nsiku na Klisto ikele kuvanda mvu ya mvu. Buna mpila nki nge tuba: Mwana ya muntu fwiti kunangulwa kaka ? Mwana yai ya muntu ikele nani ? 2 *Sam. 7:13; Nk. 89:29; 110:4; Yes. 9:6; Yeh. 37:25; Dan. 2:44; 7:13*

³⁵Buna Yesu tubaka kwa bau: Mwini ikele nakati na beno ntangu fioti, tambula bu beno ikele na mwini, na tombe lenda kubwila beno ve. Ye yandi ya tambula mu tombe, zaba ve sika yandi ikele kwenda. *Yoa. 1:9; 7:33*

Bayuda buya lukwikilu

³⁶Bu beno ikele na mwini, kukwikila mwini na beno lenda kwiza bana ya mwini. Mambu yai Yesu tubaka, ye yandi kwendaka kuswama sambu na bau.

³⁷Kansi yandi salaka bidimbu mingi nantwala na bau, kansi bau kwikilaka yandi ve,

³⁸na mambu ya Yesaya, mbikudi, lenda kumaniswa, bu yandi tubaka: Mfumu, nani kwikila nsangu ya beto ? Kwa nani diboko ya Mfumu imene kumonika ? *Lom. 10:16; Yes. 53:1*

³⁹Sambu na mambu yai, bau lenda kukwikila ve, kadi Yesaya tubaka diaka:

⁴⁰Yandi kufwaka meso ya bau, ye yandi tulaka bau ntima ngolo, na bau lenda ve kutala na meso ya bau, ye bakisa mu ntima ya bau ve, ye pindula mabanza ya bau ve, na mono kubelula bau. *Yes. 6:9; 29:10*

⁴¹Mambu yai Yesaya tubaka, sambu na yandi monaka nkembo ya yandi ye tubaka sambu na yandi.

⁴²Kansi mingi nakati na bakuluntu kwikilaka yandi, kansi sambu na bafalisi, bau tubaka kitemo ya yandi ve, sambu na bau takatulwa ve, mu nzo ya sambilu.

⁴³Sambu na bau luta kuzola nkembo ya bantu, kansi nkembo ya Nzambi ve.

⁴⁴Yesu bokaka ye tubaka: Yandi ya kwikila mono, ikele kwikila mono ve, kansi yandi ya fidisaka mono.

⁴⁵Yandi ya tala mono, tala yandi ya fidisaka mono.

⁴⁶Mono imene kwiza mwini ya nsi, ye yandi ya kwikila mono, tavanda mu tombe ve. *Yoa. 13:19*

⁴⁷Kana muntu kuwa mambu ya mono ye lunda yo ve, mono fundisa yandi ve, kadi mono kwizaka ve kufundisa nzi, kansi kuvulusa nsi.

⁴⁸Yandi ya buya mono ye baka mambu ya mono ve, ikele na mosi ya fundisa yandi; mambu ya mono tubaka yo tafundisa yandi kilumbu ya nsuka.

⁴⁹Kadi mono tubaka mu mono mosi ve, kansi Tata ya fidisaka mono, yandi imene kupesa mono nsikudukusu, nki mono fwiti kutuba ye nki mono fwiti kusamuna. *Yoa. 14:10*

⁵⁰Mono zaba, na nsikudukusu ya yandi ikele moyo mvu ya mvu, sambu na yai mambu yonso ya mono tuba, mono tuba yo bonso Tata imene kusonga mono.

Yoane 13

Yesu sukula makulu ya banlonguki

¹Ntete na fete ya Pake, Yesu zabaka, lokula ya yandi imene kwiza, na yandi takatulwa na nsi yai; ye kwenda kwa Tata, yandi zolaka bantu ya yandi ya ikele na nsi, yandi zolaka bau ti na nsuka. *Mat. 26:7, 30; Mal. 14:16, 26; Luk. 22:14, 39*

²Bu bau ikele kudia madia ya nkokila, diable imene kutula mu ntima ya Yuda Iskalioti mwana ya Simoni, kuyekula yandi.

³Yesu zabaka na Tata imene kupesa bima yonso mu maboko ya yandi, ye yandi katukaka na Nzambi, ye ikele kwenda kwa Nzambi. *Yoa. 3:35; 17:2; 1 Kol. 15:27*

⁴Yandi telemaka tuka madia ya nkokila, ye katulaka kazaku ya yandi, ye bakaka kitambala, ye kangaka yo va luketo.

⁵Buna yandi tulaka masa mu dilonga, ye yantikaka kusukula makulu ya banlonguki, ye kukunguna yo na kitambala ya yandi kangaka va luketo.

⁶Buna yandi kwizaka kwa Simoni Petelo, Petelo tubaka kwa yandi: Mfumu, nge sukula makulu ya mono ?

⁷Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi: Ya mono sala nge zaba ntangu yai ve, kansi nge tazaba nanima.

⁸Petelo tubaka kwa yandi: Nge tasukula makulu ya mono ta fioti ve. Yesu vutulaka kwa yandi: Kana mono sukula nge ve, nge ikele na mono kintwadi ve.

⁹Simoni Petelo tubaka kwa yandi: Mfumu, makulu ya mono kaka ve, kansi maboko ya mono ye ntu ya mono mpe.

¹⁰Yesu tubaka kwa yandi: Yandi ya imene kuyobila ikele na mambu ve na sukula, kansi kaka na makulu, kansi yandi ikele ya vedila yonso, ye beno ikele ya vedila, kansi beno yonso ve. *Yoa. 15:3; Bis. 15:9*

¹¹Kadi yandi zabaka, nani tayekula yandi, sambu na yai yandi tubaka: Beno yonso ikele ya vedila ve.

¹²Bu yandi imene kusukula makulu ya bau ye vwata kazaku ya yandi, ye vanda diaka yandi tubaka kwa bau: Beno zaba mambu ya mono imene kusala kwa beno ?

¹³Beno binga mono, Nlongi ye Mfumu. Beno ikele kutuba mbote, mpilamosi mono ikele. *Mal. 9:5; 11:21; Luk. 12:41; 22:33, 38; Mat. 23:8, 10; 1 Kol. 8:6*

¹⁴Buna kana mono ya ikele Mfumu ye Nlongi, imene kusukula makulu ya beno, buna beno mpe sukulana makulu.

¹⁵Kadi mono imene kupesa beno kifwani, na beno tasala, bonso mono imene kusala kwa beno. *1 Pet. 2:21*

¹⁶Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Mpika luta Mfumu ya yandi nene ve, ye ntumwa luta ve yandi ya fidisaka yandi. *Mat. 10:24; Luk. 6:40; 22:27; Yoa. 15:20*

¹⁷Kana beno zaba mambu yai, kiese ikele na beno, kana beno sala yo.

¹⁸Mono tuba sambu na beno yonso ve. Mono zaba bau ya mono imene kusolaka, kansi na masonukwa lenda kumaniswa. Yandi ya kudia mampa sikamosi na mono, imene kutelemisila mono kinkoso ya dikulu ya yandi. *Nk. 41:9; Bis. 1:16*

¹⁹Tuka ntangu yai mono tuba kwa beno, ntete na yo imene kwiza ve, buna bu yo kwiza, beno lenda kukwikila na mono ikele yandi. *Yoa. 14:20*

²⁰Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Yandi ya baka, konsonani ya mono fidisa, ikele kubaka mono. Yandi ya baka mono, baka yandi ya fidisaka mono. *Mat. 10:40; Luk. 9:48; 10:16*

Yesu songa Yuda tayekula yandi

²¹Bu Yesu imene kutuba mambu yai, yandi mona ntantu mu mpeve, ye tuba kitemo, kutuba: Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Na mosi mu beno tayekula mono. *Mat. 26:21; Mal. 14:18; Luk. 22:21*

²²Banlonguki talana, bau vandaka na ntembe, kana yandi tuba sambu na nani.

²³Kansi mosi ya banlonguki yina ya yandi ya vandaka na mesa, ye yekemenaka va ntulu ya Yesu, Yesu zolaka yandi.

²⁴Simoni Petelo labisaka kwa yandi, ye tubaka kwa yandi: Tuba kwa beto yandi tuba sambu na nani!

²⁵Yandi ya yekemenaka va ntulu ya Yesu tubaka kwa yandi: Mfumu, yandi ikele nani ?

²⁶Yesu vutulaka: Ikele yandi ya mono tapesa ndambu ya mampa bu mono imene kutula yo mu soupe, yandi pesaka yo kwa Yuda Iskalioti, mwana ya Simoni.

²⁷Bu yandi imene kubaka ndambu ya mampa yina, Satana kotaka mu yandi. Buna Yesu tubaka kwa yandi: Sala nswalu mambu ya nge tonda kusala.

²⁸Buna muntu mosi na meza zabaka ve sambu na nki yandi tubaka yai kwa yandi.

²⁹Kansi bankaka banzaka, sambu na Yuda vandaka na ngoto ya mbongo, kana Yesu tubaka kwa yandi: Sumba ya beto ikele na yo nsatu sambu na fete, keti yandi tapesa bima kwa bansukami. *Yoa. 12:6*

³⁰Bu yandi imene kubaka ndambu ya mampa, yandi basikaka nswalu, ye mpimpa vandaka.

Yesu longa banlonguki

³¹Bu yandi imene kubasika, Yesu tubaka: Ntangu yai Mwana ya muntu ikele kukembiswa, ye Nzambi ikele kukembiswa mu yandi.

³²Ye Nzambi takembisa yandi mu yandi kibeni, ye takembisa yandi nswalu.

³³Beno bana fioti, ntangu fioti mono tavanda na beno; beno tasosa mono, bonso mono tubaka kwa baYuda: Sika mono kwenda beno lenda kwiza ve, mpilayai mono tuba kwa beno ntangu yai. *Yoa. 7:33; 8:21*

³⁴Nsikudukusu yampa mono pesa beno, na beno zolana, bonso mono zolaka beno, beno mpe zolana *3 Mose 19:18; Mat. 22:39; Yoa. 15:12, 17; Lom. 13:8; Ngali. 6:2; 1 Pet. 1:22; 1 Yoa. 3:11; 4:21*

³⁵Mu yai bantu yonso tazaba, beno ikele banlonguki ya mono, kana beno zolana. Yesu tuba na Petelo buya ya yandi

³⁶Simoni Petelo tubaka kwa yandi: Mfumu, wapi nge kwenda ? Yesu vutulaka kwa yandi: Sika ya mono kwenda, nge lenda kulanda mono ntangu yai ve, kansi nge talanda mono nanima. *Mat. 26:33, 35; Mal. 14:29, 31; Luk. 22:33, 34*

³⁷Petelo tubaka kwa yandi: Mfumu, sambu na nki mono lenda kulanda nge ntangu yai ve ? Mono tapesa moyo ya mono sambu na nge.

³⁸Yesu vutulaka: Nge tapesa moyo ya nge sambu na mono ? Kieleka, kieleka, mono tuba kwa nge: Nsusu tadila ve, ntete na nge imene kubuya mono mbala tatu. *Mat. 26:74; Mal. 14:30; Luk. 22:34*

Yoane 14

Yesu solula na banlonguki ya yandi

- ¹Bika ntima ya beno tita ve, beno kwikila Nzambi, kwikila mono mpe. *Yoa. 14:27*
- ²Mu nzo ya Tata ya mono ikele sika mingi ya vanda, kana yo ikele mpilayai ve, mono imene kutuba kwa beno; kadi mono kwenda kuyidikila beno sika.
- ³Kana mono kwenda ye yidikila beno sika, mono takwiza diaka ye twala beno kwa mono kibeni, na sika ya mono ikele, kuna beno lenda kuvanda mpe. *Yoa. 12:26; 14:28; 17:24*
- ⁴Ye sika ya mono kwenda, beno zaba nzila. *Yoa. 13:33, 36*
- ⁵Toma tubaka kwa yandi: Mfumu, beto zaba ve sika ya nge kwenda, ye mpila nki beto zaba nzila ?
- ⁶Yesu tubaka kwa yandi: Mono ikele nzila ye kieleka ye moyo, muntu lenda kwiza kwa Tata ve, kansi mu mono kaka.
- ⁷Kana beno imene kuzaba mono, beno tazaba Tata ya mono mpe, tuka ntangu yai beno zaba, ye mona yandi. *Yoa. 8:19*
- ⁸Filipo tubaka kwa yandi: Mfumu, songa beto Tata, buna yo lunga kwa beto.
- ⁹Yesu tubaka kwa yandi: Ntangu mingi mono vandaka na beno ye nge zaba mono ve, Filipo ? Yandi ya mona mono, imene kumona Tata. Mpila nki nge tuba: Songa beto Tata ? *Yoa. 12:45*
- ¹⁰Nge kwikila ve, mono ikele mu Tata, ye Tata mu mono ? Mambu ya mono tuba kwa beno, mono tuba mono mosi ve, kansi Tata ya vanda mu mono, ikele kusala bisalu ya yandi.
- ¹¹Kwikila mono, na mono ikele mu Tata ye Tata mu mono; keti ve, kwikila mono sambu na bisalu kaka.
- ¹²Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Yandi ya kwikila mono, bisalu ya mono sala, yandi mpe tasala yau; ye bisalu ya luta yai nene yandi tasala, sambu na mono kwenda kwa Tata.
- ¹³Konsokima ya beno lomba mu nkumbu ya mono, mono tasala yo, na Tata lenda kukembiswa mu Mwana. *Mat. 7:7; Mal. 11:24; Yoa. 16:23; Yak. 1:5*
- ¹⁴Kana beno lomba konsokima mu nkumbu ya mono, mono tasala yo.
- ¹⁵Kana beno zola mono, beno tasala nsikudukusu ya mono. *Yak. 5:10*

Yesu sila bau Mpeve Yanlongo

- ¹⁶Ye mono talomba Tata ye yandi tapesa beno Nsadisi yankaka na yandi kuvanda na beno mvu ya mvu,

- ¹⁷ikele Mpeve ya kieleka, ya nsi lenda kubaka ve, kadi yo mona yandi ve, ye zaba yandi ve. Beno zaba yandi, kadi yandi ikele kuvanda na beno ye tavanda mu beno.
- ¹⁸Mono tabika beno kinsona ve, mono takwiza kwa beno.
- ¹⁹Ntangu fioti, na nsi tamona mono diaka ve, kansi beno mona mono, sambu na mono ikele na moyo, beno tavanda na moyo mpe. *Yoa. 16:16*
- ²⁰Mu kilumbu yina beno tazaba, mono ikele mu Tata ya mono, ye beno mu mono, ye mono mu beno. *Yoa. 10:38; 14:10; 17:21, 23*
- ²¹Yandi ya ikele na nsikudukusu ya mono, ye lunda yo, ikele yandi ya zola mono, ye yandi ya zola mono tazolwa kwa Tata ya mono, ye mono tazola yandi, ye mono tamonika kwa yandi.
- ²²Yuda, ikele Iskalioti ve, tubaka kwa yandi: Mfumu, mpila nki nge tamonika kwa beto kansi kwa bantu ya nsi ve ?
- ²³Yesu vutulaka ye tubaka kwa yandi: Kana muntu zola mono, yandi talunda ndinga ya mono, Tata ya mono tazola yandi, beto takwiza kwa yandi, ye vanda na yandi. *Yoa. 15:10*
- ²⁴Yandi ya zola mono ve, ikele kulunda ndinga ya mono ve. Mambu ya beno kuwaka ikele ya mono ve, kansi ikele ya Tata ya fidisaka mono. *Yoa. 7:16*
- ²⁵Mambu yai mono imene kutuba kwa beno, bu mono ikele kuvanda na beno.
- ²⁶Kansi Nsadisi, ya ikele Mpeve Yanlongo, ya Tata tafidisa mu nkumbu ya mono, yandi talonga beno mambu yonso, ye bambukisa beno mambu yonso ya mono tubaka kwa beno. *Yoa. 15:26; 16:13*
- ²⁷Yenge mono bika kwa beno. Yenge ya mono, mono pesa kwa beno. Mono pesa beno ve bonso nsi pesa. Bika ntima ya beno tita ve, ye vanda na boma ve.
- ²⁸Beno imene kuwa bu mono tubaka kwa beno: Mono takatuka ye mono takwiza kwa beno diaka. Kana beno zolaka mono, beno imene kuyangalala sambu na mono ikele kwenda kwa Tata, kadi Tata luta mono nene. *Yoa. 10:29*
- ²⁹Ntangu yai mono imene kutuba kwa beno ntete na yo imene kwiza ve, bu yo kwiza beno lenda kukwikila. *Yoa. 13:19*
- ³⁰Mono tatuba kwa beno mambu mingi yankaka ve. Sambu na nkuluntu ya nsi yai imene kwiza, yandi ikele na mambu mu mono ve. *Yoa. 16:11*
- ³¹Kansi na nsi lenda kuzaba, mono zola Tata ye bonso Tata pesaka mono nsikudukusu, mpilayai mono sala. Telema, beto kwenda, kuna. *Yoa. 10:18; Mat. 26:46; Mal. 14:42*

Yoane 15

Kingana ya nti ya vinia

- ¹Mono ikele nti ya vinia kieleka, ye Tata ya mono ikele musadi ya yo.
- ²Konso vala mu mono ya buta mabundu ve, yandi katula yo, ye konso vala ya buta mabundu yandi vedisa yo, na yo lenda kuluta kubuta mabundu.
- ³Ntangu yai beno ikele ya vedila sambu na mambu ya mono tubaka kwa beno. *Yoa. 13:10*
- ⁴Vanda mu mono ye mono mu beno. Bonso vala lenda ve kubuta mabundu yo kibeni, kaka kana yo vanda mu nti ya vinia, mpilayai beno mpe lenda ve, bu beno vanda mu mono ve.
- ⁵Mono ikele nti ya vinia, beno ikele mavala: Yandi ya vanda mu mono, ye mono mu yandi, yandi buta mabundu mingi, kadi kana beno ikele mu mono ve, beno lenda kusala kima ve.
- ⁶Kana muntu vanda mu mono ve, buna yandi taloswa bonso vala, ye tayuma, ye bau kutikisa yau, ye losa yau mu tiya ye yau yokwa. *Mat. 7:19*
- ⁷Kana beno vanda mu mono ye mambu ya mono vanda mu beno, lomba konsokima ya beno zola ye yo tasalwa kwa beno. *Yoa. 14:13; 16:23, 26; 1 Yoa. 3:22*
- ⁸Mu yai Tata ya mono kembiswa na beno buta mabundu mingi, ye beno tavanda banlonguki ya mono. *Mat. 5:16; 1 Pet. 2:12*

Zola ya kieleka

- ⁹Bonso Tata imene kuzola mono, mono mpe imene kuzola beno. Vanda mu zola ya mono.
- ¹⁰Kana beno lunda nsikudukusu ya mono, beno tavanda mu zola ya mono, bonso mono lundaka nsikudukusu ya Tata ya mono ye vanda mu zola ya yandi. *Yoa. 14:15*
- ¹¹Mambu yai mono tubaka kwa beno, na kiese ya mono lenda kuvanda mu beno, ya kiese ya beno lenda kulunga. *Yoa. 17:13*
- ¹²Yai ikele nsikudukusu ya mono, na beno tazolana, bonso mono imene kuzola beno. *Yoa. 13:14, 34; Ef. 5:2; 1 Tes. 4:9; 1 Yoa. 3:11, 16; 4:21*
- ¹³Zola ikele na muntu ve ya luta yai, na muntu pesa moyo ya yandi sambu na banduku ya yandi. *1 Yoa. 3:16*

Yesu ikele nduku ya banlonguki ya yandi

- ¹⁴Beno ikele banduku ya mono, kana beno sala mambu ya mono sikidikisa beno. *Yoa. 8:31*

¹⁵Mono binga beno bampika diaka ve, kadi mpika zaba ve yina ya Mfumu ya yandi sala. Kansi mono binga beno banduku, sambu na mambu yonso ya mono kuwaka ya Tata, mono zaisaka beno yau.

¹⁶Beno solaka mono ve, kansi mono solaka beno; Mono sikidikisa beno, na beno takwenda ye buta mabundu, na mabundu ya beno tavanda; na konsokima ya beno lomba kwa Tata mu nkumbu ya mono, yandi tapesa beno yo. *Mat. 28:19; Yoa. 14:13*

¹⁷Mambu yai mono sikidikisa beno, na beno lenda kuzolana. *Yoa. 13:14*

Nzi tavanda na banlonguki ya Yesu makasi

¹⁸Kana nsi ikele na beno makasi, beno zaba, bau vandaka na mono makasi ntete. *Yoa. 7:7*

¹⁹Kana beno ikele ya nsi, nsi tazola ya yandi, kansi sambu na beno ikele ya nsi ve, kansi mono solaka beno mu nsi, sambu na yai nsi kuwila beno makasi. *1 Yoa. 4:5*

²⁰Bambuka mambu ya mono tubaka kwa beno: Mpika luta mfumu ya yandi nene ve. Kana bau zoma mono, bau tazoma beno mpe. Kana bau lunda mambu ya mono, bau talunda mambu ya beno mpe.

²¹Kansi mambu yai yonso bau tasala kwa beno sambu na nkumbu ya mono, sambu na bau zaba ve yandi ya fidisaka mono. *Mat. 24:9; Yoa. 16:3*

²²Kana mono kwizaka ve ye tubaka kwa bau, bau imene kuvanda na masumu ve; kansi ntangu yai bau ikele na sika ve na kusweka masumu ya bau. *Yoa. 9:41*

²³Yandi ya ikele na mono makasi, ikele na Tata ya mono makasi mpe.

²⁴Kana mono imene kusala ve bisalu nakati ya bau na muntu yankaka salaka ve, bau ikele na masumu ve, kansi ntangu yai bau imene kumona mono, ye kuvanda na makasi kwa mono ye kwa Tata ya mono.

²⁵Kansi mambu yai imene kwiza, na mambu lenda kumaniswa, ya sonama mu nsiku ya bau: Bau vandaka na mono makasi mpamba.

²⁶Bu Nsadisi imene kwiza, yandi tatuba kitemo sambu na mono, ikele yandi ya mono tafidisa kwa beno tuka Tata, ikele Mpeve ya kieleka ya katuka na Tata. *Luk. 24:49; Yoa. 14:16, 26; 16:7*

²⁷Kansi beno mpe tatuba kitemo, sambu na beno imene kuvanda na mono tuka mu luyantiku. *Bis. 1:21; 5:32*

Yoane 16

Yesu samuna nzomono

¹Mambu yai mono tubaka kwa beno, na beno takuta sakuba ve.

²Bau tabasisa beno mu banzo ya sambilu, ye lokula ikele kwiza, konsonani ya kufwa beno, yandi tabanza, na yandi ikele kusadila Nzambi kisalu ya yandi.

³Kansi mambu yai bau tasala, sambu na bau zaba Tata keti mono ve.

⁴Kansi mambu yai mono tubaka kwa beno, sambu na bu lokula imene kwiza beno bambuka yina ya mono imene kutuba kwa beno. Mambu yai mono tubaka kwa beno tuka luyantiku ve, sambu na mono vandaka na beno.

Kisaluya Mpeve Yanlongo

⁵Kansi ntangu yai mono ikele kwenda kwa yandi ya fidisaka mono, ye mosi mu beno yuvula mono ve: Nge ikele kwenda wapi ?

⁶Kansi sambu na mono tubaka kwa beno mambu yai, ntantu imene kufulusa ntima ya beno.

⁷Kansi mono tuba kwa beno kieleka, yo ikele mbote kwa beno kana mono kwenda, kadi kana mono kwenda ve, Nsadisi takwiza kwa beno ve; kansi kana mono kwenda, mono tafidisa yandi kwa beno.

⁸Kana yandi kwiza yandi tasonga nsi sambu na mambu ya masumu, ye ya lunungu ye ya mfundusu:

⁹mu mambu ya masumu, sambu na bau kwikilaka mono ve;

¹⁰mu mambu ya lunungu, sambu na mono ikele kwenda kwa Tata ye beno tamona mono diaka ve;

¹¹mu mambu ya mfundusu, sambu na nkuluntu ya nsi yai imene kufundiswa. *Yoa. 12:31*

¹²Mono ikele na mambu mingi, kutuba kwa beno; kansi beno lenda kunata yau ve ntangu yai. *1 Kol. 3:1*

¹³Kansi bu yandi Mpeve ya kieleka imene kwiza, yandi tatwadisa beno mu kieleka yonso; kadi yandi tatuba ya yandi kibeni ve, kansi mambu yonso ya yandi takuwa, yandi tatuba, ye yandi tasonga beno mambu ya ikele kwiza. *Yoa. 14:26; 15:26; 1 Yoa. 2:27*

¹⁴Yandi takembisa mono, kadi yandi tabaka ya mono ye tasonga yau kwa beno.

¹⁵Mambu yonso ya Tata ikele ya mono, sambu na yina mono tuba, yandi baka ya mono ye tasonga yau kwa beno. *Yoa. 17:10*

Ntantu ye kiese ya banlonguki

¹⁶Ntangu fioti ye beno tamona mono diaka ve, ye diaka ntangu fioti, ye beno tamona mono. *Yoa. 7:33; 13:33; 14:19*

¹⁷Buna bankaka mu banlonguki ya yandi tubanaka: Nki mambu yai ya yandi tuba kwa beto ? Ntangu fioti ye beno tamona mono ve, ye diaka ntangu fioti ye beno tamona mono; ye: sambu na mono ikele kwenda kwa Tata.

¹⁸Buna bau tubaka: Nki mambu yandi tubaka: Ntangu fioti ? Beto zaba ve ya yandi tubaka.

¹⁹Yesu zabaka, bau zola kuyuvula yandi, ye yandi tubaka kwa bau: Beno yuvulana, sambu na mambu yai ya mono tubaka: Ntangu fioti ye beno ikele kumona mono ve, ye diaka ntangu fioti ye beno tamona mono ?

²⁰Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno, beno tadila ye vanda na nionga, kansi nsi tayangalala, ye beno tavanda na ntantu, kansi ntantu ya beno takituka kiese. *Nk. 30:11*

²¹Bu nkento ikele na nsongo, yandi ikele na ntantu, sambu na lokula ya yandi imene kwiza, kansi bu yandi imene kubuta mwana, yandi bambuka ve mpasi ya yandi sambu na kiese, na muntu imene kubutuka mu nsi.

²²Ntangu yai beno mpe ikele na ntantu; kansi mono tamona beno diaka, ye ntima ya beno tayangalala, ye kiese ya beno muntu zaba kukatula ve. *Yes. 66:14*

²³Kilumbu yina beno tayuvula mono kiuvu ve. Kieleka, kieleka, mono tuba kwa beno: Kana beno talomba konsokima ya Tata yandi tapesa yo mu nkumbu ya mono. *Yoa. 14:13; 15:16*

²⁴Ti ntangu yai beno imene kulomba kima ve mu nkumbu ya mono. Lomba, ye beno tabaka, na kiese ya beno lenda kulunga. *Yoa. 15:11*

Nkatukulu ya Yesu

²⁵Mambu yai mono tubaka kwa beno mu bingana, kansi ntangu takwiza bu mono tatuba kwa beno mu bingana diaka ve, kansi mono tatuba kwa beno mambu ya Tata.

²⁶Na kilumbu yina beno talomba mu nkumbu ya mono, ye mono tuba kwa beno ve na mono talomba Tata sambu na beno;

²⁷kadi Tata kibeni zola beno, sambu na beno imene kuzola mono, ye beno kwikilaka na mono katukaka na Tata. *Yoa. 17:8*

²⁸Mono katukaka na Tata, ye kwiza mu nsi, diaka mono tabika nsi ye kwenda kwa Tata.

²⁹Banlonguki ya yandi tuba: Tala, ntangu yai nge imene kutuba mbote, nge tuba ve mu bingana.

³⁰Ntangu yai beto zaba, nge zaba mambu yonso, ye nge ikele na nsatu ve kuyuvulwa mambu kwa muntu, mpilayai beto kwikila na nge katuka na Nzambi. *Yoa. 17:25*

³¹Yesu vutulaka bau: Ntangu yai beno imene kukwikila ?

³²Tala, lokula takwiza, ye yo imene kwiza, na beno tamwangana, muntu na muntu ku sika ya yandi, ye beno tabika mono mosi; kansi mono ikele mono mosi ve, sambu na Tata ikele sikamosi na mono. *Mal. 14:27; Yoa. 8:16*

³³Mambu yai mono imene kutuba kwa beno, na mu mono, beno lenda kuvanda na yenge. Mu nsi beno tavanda na mpasi, kansi vanda na kikesa. Mono imene kuluta nsi ngolo.

Yoane 17

Yesu lomba

¹Mambu yai Yesu tubaka ye sendulaka meso ya yandi ku zulu ye tubaka: Tata, lokula imene kwiza, kembisa Mwana ya nge, na Mwana lenda kembisa nge. *Yoa. 12:23*

²Bonso nge imene kupesa yandi ngolo va zulu ya bansuni yonso, na yandi lenda kupesa moyo mvu ya mvu, kwa bau yonso ya nge pesaka yandi. *Yoa. 6:39; Mat. 11:27; 28:18*

³Yai ikele moyo ya mvu ya mvu, na bau tazaba nge Nzambi mosi kaka ya kieleka; ye yandi ya nge fidisaka Yesu Klisto.

⁴Mono kembisaka nge va ntoto, mono imene kumanisa kisalu ya nge pesaka mono, kusala. *Yoa. 5:36; 4:34*

⁵Ntangu yai, Tata, kembisa mono sikamosi na nge kibeni, na nkembo ya mono vandaka na yo sikamosi na nge, ntete nsi vandaka.

⁶Mono monikisaka nkumbu ya nge kwa bantu ya nge pesaka mono ya katuka na nsi. Bau vandaka ya nge, ye nge pesaka bau kwa mono, ye bau imene kulunda mambu ya nge.

⁷Ntangu yai bau zaba, mambu yonso ya nge pesaka mono yau katuka na nge.

⁸Sambu na mambu ya nge pesaka kwa mono, mono pesaka kwa bau; ye bau bakaka yau ye zabaka kieleka, na mono katuka na nge ye bau kwikilaka, na nge fidisaka mono. *Yoa. 17:25; 16:30*

⁹Mono lomba sambu na bau; mono lomba ve sambu na nsi, kansi sambu na bau ya nge pesaka mono, kadi bau ikele ya nge. *Yoa. 14:16*

¹⁰Yonso ya mono ikele ya nge, ye ya nge ikele ya mono, ye mono kembiswa mu bau. *Yoa. 16:15*

¹¹Mono ikele diaka mu nsi ve, kansi bayai ikele mu nsi, ye mono kwiza kwa nge. Tata ya nlongo, keba bau mu nkumbu ya nge, ya nge pesaka mono, na bau lenda kuvanda mosi bonso beto. *Yoa. 17:22*

- ¹²Bu mono vandaka na bau mu nsi, mono imene kukebaka bau mu nkumbu ya nge ya nge pesaka mono, mono kebaka bau, mosi imene kuvila ve, kansi mwana ya mbungulu kaka, na masonukwa lenda kumaniswa. *Nk. 109:8; Yoa. 18:9; 13:18*
- ¹³Ntangu yai mono kwiza kwa nge, mono tubaka mambu yai mu nsi, na bau lenda kuvanda na kiese ya mono ya lunga mu bau. *Yoa. 15:11*
- ¹⁴Mono pesaka bau mambu ya nge; kansi nsi ikele na bau makasi, sambu na bau ikele ya nsi ve, bonso mono ikele ya nsi ve. *Yoa. 15:18*
- ¹⁵Mono lomba ve na nge takatula bau na nsi, kansi na nge talunda bau na nkwa mbi. *Mat. 6:13*
- ¹⁶Bau ikele ya nsi ve, bonso mono ikele ya nsi ve.
- ¹⁷Tula bau nlongo mu kieleka. Mambu ya nge ikele kieleka.
- ¹⁸Bonso nge fidisaka mono mu nsi, mpilayai mono fidisa bau mu nsi.
- ¹⁹Sambu na mambu ya bau, mono ditula nlongo, na bau mpe lenda kutulwa nlongo mu kieleka. *Eb. 2:11*
- ²⁰Mono lomba sambu na bau kaka ve, kansi sambu na bau mpe ya takwikila mu mono sambu na mambu ya bau;
- ²¹mpilayina bau yonso tavanda mosi, bonso nge Tata mu mono ye mono mu nge, na bau mpe vanda mu beto, na nsi lenda kukwikila na nge fidisaka mono. *Yoa. 10:38; 14:11*
- ²²Ye nkembo ya nge pesaka mono, mono imene kupesa bau, na bau lenda kuvanda mosi bonso beto ikele mosi. *Yoa. 17:11*
- ²³Mono mu bau, nge mu mono, na bau talungiswa mu mosi, na nsi lenda kuzaba, nge fidisaka mono, ye nge zola bau, bonso nge zola mono. *1 Yoa. 1:3; 3:24*
- ²⁴Tata, mono zola na bau yai mpe ya nge pesaka mono, tavanda sika na mono ikele, na bau lenda kumona nkembo ya mono ya nge pesaka mono; kadi nge zola mono ntete na nsi imene kutulwa lufulu ve. *Yoa. 16:26; 14:3*
- ²⁵Tata ya lunungu, nsi zaba nge ve, kansi mono zaba nge; ye bayai zaba na nge fidisaka mono. *Yoa. 16:3; 17:8*
- ²⁶Mono imene kuzabisa bau nkumbu ya nge, ye mono tazabisa yo. Na zola ya nge ya nge zolaka mono lenda kuvanda mu bau ye mono mu bau. *Yoa. 15:9*

Yoane 18

Yesu kwenda ku Getesemane

¹Bu Yesu imene kutuba mambu yai, yandi kwenda na banlonguki ya yandi, sabuka masa ya fioti ya Kedeloni, kuna vandaka lupangu, yandi kotaka muna yandi kibeni ye banlonguki ya yandi; *Mat. 26:30, 36; Mal. 14:26, 32; Luk. 22:39*

²Yuda mpe ya yekulaka yandi zabaka sika yina, kadi Yesu kwendaka kuna mbala na mbala ye banlonguki ya yandi.

³Mpilayai Yuda imene kubaka kibuka ya basoldat ye bapolisi ya katuka na bambuta banganga ye bafalisi bau kwizaka kuna na mwinda ye tiya, ye bima ya nwanina.

⁴Buna Yesu zaba mambu yonso ya takwiza kwa yandi, yandi basikaka ye tubaka kwa bau: Beno sosa nani ?

⁵Bau vutulaka kwa yandi: Yesu ya Nazaleti. Yesu tubaka kwa bau: Mono ikele yandi. Yuda mpe ya yekulaka yandi, telemaka sikamosi na bau.

⁶Bu yandi imene kutuba kwa bau: Mono ikele yandi, bau vutukaka nanima ye kubwa va ntoto.

⁷Buna yandi yuvulaka bau diaka: Beno sosa nani ? Bau tubaka: Yesu ya Nazaleti.

⁸Yesu vutulaka: Mono imene kutuba kwa beno: Mono ikele yandi. Mpilayai kana beno sosa mono, bika bau yai kwenda.

⁹Na mambu lenda kumaniswa ya yandi tubaka: Bau ya nge pesaka mono, mono vidisaka ta mosi ve.

¹⁰Buna Simoni Petelo vandaka na mbele ya mvita, yandi basisaka yo, ye bulaka mpika ya nganga yanene ye zengaka dikutu kibakala ya yandi. Nkumbu ya mpika ikele Mako. *Mat. 26:51; Mal. 14:47; Luk. 22:50*

¹¹Buna Yesu tubaka kwa Petelo: Vutula mbele mu mukaba. Kopo ya Tata pesaka mono, mono takunwa yo ve ? *Mat. 26:42*

Yesu natwa kwa Ana

¹²Buna kibuka ya basoldat ye mbuta nkuluntu ye bapolisi ya baYuda, simbaka Yesu, ye kangaka yandi, *Mat. 26:61; Mal. 14:47; Luk. 22:50*

¹³bau twalaka yandi ntete kwa Ana kadi yandi vandaka bukilo kwa Kayafa, ya vandaka nganga yanene mvu yina.

¹⁴Kansi Kayafa ikele yandi ya pesaka baYuda mayele, na yo ikele mbote na muntu mosi kufwa sambu na bantu.

Petelo buya Yesu

¹⁵Simoni Petelo landaka Yesu ye nlonguki yankaka. Nlonguki yina yankaka zabakana kwa nganga yanene, yandi kotaka sikamosi na Yesu mu kiazala ya nganga yanene. *Mat. 26:69, 75; Mal. 14:66, 72; Luk. 22:54, 62*

¹⁶Petelo telemaka nanganda ya mwelo. Buna nlonguki yina yankaka ya zabakana kwa nganga yanene, basikaka ye tuba kwa nkento nkengi ya mwelo, ye yandi kotisaka Petelo.

¹⁷Buna sielo nkento, nkengi ya mwelo, tubaka kwa Petelo: Kansi nge mpe ikele ya nlonguki ya muntu yai ? Yandi tubaka: Ikele mono ve.

¹⁸Bisielo ye bapolisi telema kuna, bau kwika tiya ya makala kadi madidi vandaka, ye bau yotila: Petelo mpe telemaka sikamosi na bau, ye yotila tiya mpe.

¹⁹Buna nganga yanene yuvulaka Yesu sambu na banlonguki ya yandi ye malongi ya yandi. *Mat. 26:27, 68; Mal. 14:53, 65; Luk. 22:66, 71*

²⁰Yesu vutulaka kwa yandi: Mono imene kutuba mu kinsweki ve kwa nsi, mono longaka mu nzo ya sambilu ye mu tempelo sika na baYuda yonso kutanaka. Mono tubaka mambu mosi ve mu kinsweki. *Mat. 26:55*

²¹Sambu na nki nge yuvula mono ? Yuvula bau ya kuwaka mono, nki mono tubaka kwa bau. Tala, bau zaba mambu ya mono tubaka.

²²Bu yandi imene kutuba mambu yai, mosi mu bapolisi ya telemaka mfinama bulaka Yesu mbata, kutuba; nge vutula kwa nganga yanene mpilayai ?

²³Yesu vutulaka kwa yandi: Kana mono imene kutuba mambu mbi, tuba kitemo ya mbi yina, kansi kana mono tubaka mbote, sambu na nki nge bula mono ?

Yesu nantwala ya Kayafa

²⁴Ana fidisaka yandi ya kangwa kwa Kayafa, nganga yanene.

²⁵Simoni Petelo telemaka ye yotilaka tiya. Buna bau tubaka kwa yandi: Kadi nge mpe ikele nlonguki ya yandi ? Yandi buyaka ye tubaka: Ikele mono ve.

²⁶Buna mosi ya bampika ya nganga yanene, ikele mpangi ya yandi ya Petelo zengaka dikutu, yandi tubaka: Mono monaka nge mu lupangu sikamosi na yandi ve ?

²⁷Petelo buyaka, diaka, nswalu nsusu dilaka.

Yesu nantwala ya Pilatu

²⁸Buna bau katula Yesu nantwala na Kayafa ye twalaka yandi ku nzo ya nyadi. Yo vandaka suka yonso, bau mosi kotaka ve mu nzo ya nyadi, na bau tasumukwa ve, na bau lenda kudia Pake.

²⁹Buna Pilatu basikaka kwa bau, ye tubaka: Beno funda muntu yai na mambu nki ?

³⁰Bau vutulaka ye tubaka kwa yandi: Kana muntu yai salaka mbi ve, beto twalaka yandi kwa nge ve.

- ³¹Buna Pilatu tubaka kwa bau: Beno mosi baka yandi, ye fundisa yandi bonso nsiku ya beno. Buna baYuda tubaka kwa yandi: Nsiku pesa nzila ve na beto kufwa muntu.
- ³²Na mambu ya Yesu tubaka lenda kumaniswa: Bu yandi songaka mutindu nki lufwa ya yandi takufwa.
- ³³Buna Pilatu kotaka diaka mu nzo ya nyadi ye bingaka Yesu ye tubaka kwa yandi: Nge ikele ntinu ya baYuda ? *Mat. 27:11; Mal. 15:2; Luk. 23:3*
- ³⁴Yesu vutulaka: Nge ikele kutuba mambu yai nge kibeni, keti bankaka tuba kwa nge sambu na mono ?
- ³⁵Pilatu vutulaka: Mono ikele muYuda ? Bantu ya nge ye bambuta banganga pesaka nge kwa mono. Nki nge salaka ?
- ³⁶Yesu vutulaka: Kintinu ya mono ikele ya nsi yai ve. Kana kintinu ya mono vandaka ya nsi yai, basielo ya mono tanwana, na mono tayekulwa ve kwa baYuda; kansi ntangu yai kintinu ya mono ikele ya awa ve.
- ³⁷Buna Pilatu tubaka kwa yandi: Buna nge ikele ntinu ? Yesu vutulaka: Nge tuba na mono ikele ntinu. Sambu na yai mono butukaka, ye sambu na yai mono kwizaka mu nsi, na mono tatuba kitemo sambu na kieleka. Konso muntu ya ikele nkwa kieleka, ikele kuwa ndinga ya mono. *Yoa. 8:40, 47*
- ³⁸Pilatu tubaka kwa yandi: Nki ikele kieleka ? Bu yandi imene kutuba yai, yandi basikaka diaka kwa baYuda, ye tubaka kwa bau: Mono mona mbi mu yandi ve. *Mat. 27:15; Mal. 15:6; Luk. 23:18; Yoa. 19:4*
- ³⁹Kansi beno ikele na kifu na mono tabikila beno mosi mu Pake; beno zola na mono bikila beno Ntinu ya baYuda ?
- ⁴⁰Bau bokaka diaka kutuba: Muntu yai ve, kansi Balaba. Balaba vandaka ntani.

Yoane 19

Yesu fundiswa kwa Pilatu

- ¹Mpilayai Pilatu bakaka Yesu, ye bulaka yandi fimbu. *Mat. 27:24; Mal. 15:15; Luk. 23:24*
- ²Ye basoldat tungaka mpu ya nsende, ye tulaka yo va ntu ya yandi, bau vwatisaka yandi kazaku mbwaki;
- ³bau kwizaka kwa yandi ye tubaka: Mbote, ntinu ya baYuda; bau bulaka yandi bambata.
- ⁴Pilatu basikaka diaka ye tubaka kwa bau: Tala, mono imene kutwala yandi kwa beno, na beno lenda kuzaba, na mono mona mbi mu yandi ve. *Yoa. 18:38*

⁵Buna Yesu basikaka ye imene kuvwatwa mpu ya nsende, ye kazaku mbwaki. Pilatu tubaka kwa bau: Tala, muntu!

⁶Bu bambuta banganga ye bapolisi monaka yandi, bau bokaka ye kutuba: Koma yandi va kulunsi, koma yandi va kulunsi! Pilatu tubaka kwa bau: Baka yandi beno mosi, ye koma yandi va kulunsi, kadi mono mona mbi mu yandi ve. *Mat. 27:23*

⁷BaYuda vutulaka kwa yandi: Beto ikele na nsiku; ye mu nsiku yai yandi lunga kufwa, sambu na yandi dikitula Mwana ya Nzambi. *Mat. 26:63*

⁸Bu Pilatu kuwaka ndinga yai, yandi titaka mingi.

⁹Yandi kotaka diaka mu nzo ya nyadi, ye tubaka kwa Yesu: Nge katuka wapi? Kansi Yesu vutulaka mvutulu kwa yandi ve. *Mat. 27:14; Mal. 15:5*

¹⁰Buna Pilatu tubaka kwa yandi: Nge tuba kwa mono ve? Nge zaba ve mono ikele na ngolo kubika nge? Ye mono ikele na ngolo kukoma nge va kulunsi.

¹¹Yesu vutulaka kwa yandi: Nge ikele na ngolo ve na kusala kima kwa mono, kana yo peswa nge ve tuka zulu, kansi yandi ya yekula mono kwa nge ikele na masumu ya luta.

¹²Sambu na yai, Pilatu sosaka kubika yandi, kansi baYuda bokaka kutuba: Kana nge bika muntu yai, nge ikele nduku ya Kaisalia ve. Konso ikele dikitula ntinu, yandi ikele kubuya Kaisalia.

¹³Bu Pilatu kuwaka mambu yai, yandi basisaka Yesu, ye vandaka na kiti ya mfundusu, na sika ya bingwa matadi ya yidika, kansi mu kiEbele: Ngabatha.

¹⁴Yo vandaka kilumbu ya yidika ya Pake, yo vandaka lokula kumi ye zole, ye yandi tubaka kwa baYuda: Tala, ntinu ya beno!

¹⁵Buna bau bokaka: Katula yandi, katula yandi, koma yandi va kulunsi! Pilatu tubaka kwa bau: Mono takoma ntinu ya beno va kulunsi? Bambuta banganga vutulaka: Beto ikele na ntinu ve, kaka Kaisalia. *Luk. 23:18*

Bau kufwa Yesu va kulunsi

¹⁶Buna yandi yekulaka yandi mu maboko ya bau, kukoma yandi va kulunsi. Buna bau bakaka Yesu, ye yandi basikaka. *Mat. 27:31; Mal. 15:20; Luk. 23:26*

¹⁷Yandi dinatilaka kulunsi ya yandi ku sika ya bingwa sika ya mukuwa ya ntu, mu kiEbeleo yo bingwa Ngolongota;

¹⁸kuna bau komaka yandi va kulunsi ye bantu zole yankaka, mosi na lueka, mosi na lueka, kansi Yesu nakati ye bau.

¹⁹Pilatu sonikaka nsonokono ye tula yo va kulunsi, yo sonamaka: Yesu ya Nazaleti, Ntinu ya baYuda.

²⁰BaYuda mingi tangaka nsonokono yai, kansi sika ya bau komaka Yesu vandaka mfinama ku mbanza; ye yo sonamaka mu kiEbeleo, ye kiLomo, ye kiElene.

²¹Buna bambuta banganga ya baYuda tubaka kwa Pilatu: Sonika ve ntinu ya baYuda, kansi yandi tubaka: Mono ikele Ntinu ya baYuda.

²²Pilatu vutulaka: Yina ya mono imene kusonika, mono imene kusonika.

²³Basoldat bu bau imene kukoma Yesu va kulunsi, bau bakaka mwatu ya yandi, ye kabaka yo mu ndambu iya, soldat na soldat ndambu, nanima mpe kazaku ya vanda ya tela ve, kansi yo vandaka ya tunga na zulu ti na nsi. *Mat. 27:35; Mal. 15:24; Luk. 23:34*

²⁴Buna bau tubaka: Bika beto pasula yo ve, kansi beto bula yo njeke, na tala nani tabaka yo, na masonukwa lenda kumaniswa ya tubaka: Bau kabaka mwatu ya mono nakati na bau, bau bula mwatu ya mono njeke. Buna basoldat salaka mpilayai.

Kutuba ya Yesu va kulunsi

²⁵Mfinama na kulunsi ya Yesu telemaka ngudi ya yandi ye mpangi ya ngudi ya yandi, Malia nkento ya Klopa, ye Malia Mangadala. *Mat. 27:39; Mal. 15:29; Luk. 23:25*

²⁶Mpilayai bu Yesu monaka ngudi ya yandi ye nlonguki yina ya yandi zola, telema kuna, yandi tubaka kwa ngudi ya yandi: Nkento, tala mwana ya nge.

²⁷Buna yandi tubaka kwa nlonguki yina: Tala ngudi ya nge. Tuka lokula yina, nlonguki twalaka yandi ku nzo ya yandi kibeni.

²⁸Bu Yesu zabaka mambu yonso imene kulunga, na masonukwa lenda kumaniswa, yandi tubaka: Mono ikele kiwini.

²⁹Kuna vandaka kopo fuluka na vinia ya ndudi, buna bau fulusaka eponge na vinia ya ndudi, ye tulaka yo va nti ya hisope, bau tulaka yo mfinama ku munoko ya yandi.

³⁰Bu Yesu imene kubaka vinia ya ndudi, yandi tubaka: Mambu imene; ye yandi kutula ntu, ye pesaka mpeve ya yandi.

Bau kotisa dionga mu lweka ya Yesu

³¹Buna baYuda, sambu na yo vandaka kilumbu ya yidika, ye bantu lenda ve kubika va kulunsi mu kilumbu ya luvundu, kadi kilumbu ya luvundu yina vandaka kilumbu yanene. Bau lombaka Pilatu, kubuka makulu ya bau ye kukatula bau. *Mal. 15:42*

³²Buna basoldat kwizaka ye bukaka makulu ya yantete ye yina yankaka ya bau komaka va kulunsi sika mosi na yandi;

³³kansi bu bau kwizaka kwa Yesu ye monaka na yandi imene kufwa, bau bukaka makulu ya yandi ve,

³⁴kansi soldat mosi ya vandaka na dionga bulaka yandi mu lubanzi, nswalu menga ye masa basikaka.

³⁵Yandi ya monaka yo, tubaka kitemo ye kitemo ya yandi ikele kieleka, ye yandi zaba na yandi tuba kieleka, na beno mpe lenda kukwikila. *Yoa. 21:24*

³⁶Kansi mambu yina kubwaka na masonukwa lenda kumaniswa: Mukuwa ya yandi mosi tabukana ve. *2 Mose 12:46; 4 Mose 9:12; Nk. 34:20*

³⁷Diaka masonukwa yankaka tuba: Bau tatala yandi ya bau bulaka dionga. *Zak. 12:10*

Bau zika Yesu

³⁸Landa mambu yai, Yosefi ya Alimataya, ya vandaka nlonguki ya Yesu, kansi mu kinsweki sambu na yandi titaka baYuda, yuvulaka Pilatu, kana yandi lenda kukatula nitu ya Yesu. Pilatu pesaka nzila. Mpilayai yandi kwizaka katula nitu ya yandi. *Mat. 27:57; Mal. 15:42; Luk. 23:50*

³⁹Buna Nikodemo kwizaka mpe, yandi ya kwizaka ntete kwa Yesu mu mpimpa, kutwala mile ye aloe, yo vandaka kizitu ya kilo makumi tanu. *Yoa. 3:1*

⁴⁰Buna bau bakaka nitu ya Yesu, ye zingilaka yo na lele ya lino sikamosi na bima ya nsunga ya mbote, bonso ikele kifu ya baYuda kuzika.

⁴¹Mu sika yina ya bau komaka yandi va kulunsi, vandaka lupangu, ye mu lupangu vandaka ndiamu yampa, muna bau imene kutulwa muntu ve.

⁴²Muna bau tulaka Yesu, sambu na kilumbu ya yidika ya baYuda, kadi ndiamu vandaka mfinama.

Yoane 20

Bankento ye Petelo ye Yoane kwendaka ku ndiamu

¹Kilumbu yantete ya lumingu Malia Mangadala kwizaka ku ndiamu na suka yonso, bu mpimpa ikele, yandi monaka ditadi imene kukatuka na ndiamu. *Mat. 28:1; Mal. 16:1; Luk. 24:1*

²Buna yandi kwendaka na ntinu, ye kwizaka kwa Simoni Petelo ye kwa nlonguki yankaka, yandi ya Yesu zola, ye tubaka kwa bau: Bau imene kukatula Mfumu na ndiamu, beto zaba ve sika ya bau tulaka yandi.

³Buna Petelo basikaka ye nlonguki yankaka, ye bau kwenda ku ndiamu.

⁴Bau zole kwendaka ntinu sikamosi, kansi nlongiku yankaka, yandi lutaka Petelo ntinu, yandi kumaka ku ndiamu ntete.

⁵Bu yandi yinamaka ye kutala muna, yandi monaka lele ya lino va ntoto, kansi yandi kotaka muna ve.

⁶Buna Simoni Petelo kwizaka kulanda yandi ye kotaka mu ndiamu, yandi talaka lele ya lino va ntoto,

⁷ye kitambala ya vandaka va ntu ya yandi, yo vandaka sikamosi na lele ya lino ve, kansi ya kanga sika na yo mosi.

⁸Buna nlonguki yankaka ya kwizaka ntete kotaka mu ndiamu mpe, ye yandi monaka ye kwikilaka.

⁹Kadi bau imene kuzaba masonukwa ve, na yandi fwiti kifulukiswa diaka tuka bafwa.

¹⁰Mpilayai banlonguki vutukaka diaka ku banzo ya bau.

Yesu monika kwa Malia Mangadala

¹¹Kansi Malia telemaka nanganda ya ndiamu, kudila. Bu yandi dilaka, yandi yinamaka ye talaka mu ndiamu,

¹²yandi monaka banjo zole mu mvwatu mpembe kuvanda, mosi na ntu ye mosi na makulu, sika ya nitu ya Yesu lalaka.

¹³Bau tubaka kwa yandi: Nkento, sambu na nki nge ikele kudila ? Yandi tubaka kwa bau: Sambu na bau imene kukatula Mfumu ya mono ye mono zaba ve sika bau tulaka yandi.

¹⁴Bu yandi imene kutuba yai, yandi pinduka nanima ye mona Yesu kutelema, ye zaba ve na yai ikele Yesu.

¹⁵Yesu tubaka kwa yandi: Nkento, sambu na nki nge ikele kudila ? Nge sosa nani ? Yandi banzaka, yandi ikele muyidiki ya dilanga, yandi tubaka kwa yandi: Mfumu, kana nge imene kukatula yandi, songa mono sika nge tulaka yandi, na mono takatula yandi.

¹⁶Yesu tubaka kwa yandi: Malia. Yandi pindukaka, ye tubaka kwa yandi mu kiEbeleo: Labuni! yo ikele kubingwa, Nlongi!

¹⁷Yesu tuba kwa yandi: Valakana mono ve; sambu na mono imene kutomboka ntete kwa Tata ve, kansi kwenda kwa bampangi ya mono ye tuba kwa bau: Mono tatomboka kwa Tata ya mono, ye Tata ya beno, ye Nzambi ya mono ye Nzambi ya beno.

¹⁸Malia Mangadala kwizaka ye tubaka kwa banlonguki: —Mono imene kumona Mfumu, —ye na yandi tubaka mambu yai na yandi.

Yesu monika kwa banlonguki

¹⁹Bu nkokila imene kubwa na kilumbu yina ya vandaka kilumbu yantete ya lumingu, bu mielo ikele ya kanga sika na banlonguki vandaka sambu na boma ya baYuda, buna Yesu kwizaka, ye telemaka nakati ya bau, ye tubaka kwa bau: Yenge kwa beno! *Luk. 24:36; 1 Kol. 15:5*

²⁰Bu yandi imene kutuba yai, yandi songaka bau maboko ya yandi ye lubanzi ya yandi, buna banlonguki vandaka na kiese, bu bau monaka Mfumu.

²¹Buna Yesu tubaka kwa bau diaka: Yenge kwa beno; bonso Tata fidisaka mono buna mono fidisa beno mpe. *Yoa. 17:18*

²²Bu yandi imene kutuba yai, yandi tulaka mupepe ya yandi va bau, yandi tubaka kwa bau: Beno baka Mpeve Yanlongo.

²³Kwa konsonani ya beno vidisa masumu, yau imene kuvidiswa, ye kwa konsonani ya beno kanga yau, yau ikele ya kangwa. *Mat. 16:19; 18:18*

²⁴Kansi Toma, mosi ya kumi ye zole, ya bingwa Didimo, vandaka na bau ve, bu Yesu kwizaka.

²⁵Buna banlonguki yankaka tubaka kwa yandi: Beto monaka Mfumu. Kansi yandi tubaka kwa bau: Kana mono tamona ve mputa ya nsonso mu maboko ya yandi, ye tula musabi ya mono mu mputa ya nsonso ve, ye tula ve diboko ya mono mu lubanzi ya yandi, mono takwikila ve. *Nk. 22:16*

²⁶Nanima na bilumbu nana banlonguki ya yandi vandaka mu nzo diaka, ye Toma vandaka na bau, Yesu kwizaka bu mielo ikele ya kanga, yandi telemaka nakati ya bau ye tubaka: Yenge kwa beno!

²⁷Buna yandi tubaka kwa Toma: Tula musabi ya nge ye tala maboko ya mono, ye tula diboko ya nge mu lubanzi ya mono. Konda lukwikilu ve, kansi kwikila.

²⁸Toma vutulaka ye tubaka kwa yandi: Mfumu ya mono ye Nzambi ya mono.

²⁹Yesu tubaka kwa yandi: Sambu na nge imene kumona mono, nge kwikila. Kiese ikele na bau ya mono ve, kansi kwikilaka. *Yoa. 4:48; 1 Pet. 1:8; Eb. 11:1*

³⁰Bidimbu yankaka mingi Yesu salaka nantwala na banlonguki ya yandi ya ikele kusonama mu nkanda yai ve.

³¹Kansi yai ikele kusonama, na beno lenda kukwikila, Yesu ikele Klisto, Mwana ya Nzambi, na beno kwikila, beno tavanda na moyo mu nkumbu ya yandi. *Yoa. 5:24; 1 Yoa. 5:13*

Yoane 21

Yesu monika kwa banlonguki diaka

¹Landa mambu yai, Yesu monikaka diaka kwa banlonguki na mbu ya Tibelia. Yandi monikaka mpilayai:

²Kuna kutikisaka Simoni Petelo ye Toma ya bau binga Didimo, ye Natanaeli ya Kana mu Ngali, ye bana ya Zebedai, ye banlonguki ya yandi zole yankaka.

³Simoni Petelo tubaka kwa bau: Mono imene kwenda kutamba bambizi ya masa. Bau tubaka kwa yandi: Beto mpe kwenda na nge. Bau kwendaka, ye kotaka mu bota; ye mpimpa yina bau simbaka kima ve.

⁴Bu kumakia, Yesu telemaka va simu, kansi banlonguki zabaka ve yo ikele Yesu. *Yoa. 20:14*

⁵Buna Yesu tubaka kwa bau: Bana, beno ikele na bima ya kudia ? Bau vutulaka kwa yandi: Ve.

⁶Yandi tubaka kwa bau: Losa konde va lueka ya kibakala ya bota, ye beno tamona. Buna bau losaka ye ntangu yai bau lendaka ve kubenda yo sambu na bambizi mingi.

⁷Buna nlonguki yina ya Yesu zola tubaka kwa Petelo: Yai ikele Mfumu: Mpilayai bu Simoni Petelo kuwaka yo ikele Mfumu, yandi kangaka mvwatu ya yandi sambu na yandi imene katula yo, sambu na kisalu, yandi dilosaka mu mbu. *Yoa. 13:23; 19:26; 20:2*

⁸Banlonguki yankaka kwizaka mu bota ya fioti, kadi bau vandaka ntama ve tuka simu, kitezo ya metre nkama, bau bendaka konde ya fuluka na bambizi.

⁹Bu bau imene kutomboka ku mukidi, bau monaka tiya ya makala; ye bambizi vandaka va yau ye mampa.

¹⁰Yesu tubaka kwa bau: Kwiza na ndambu ya bambizi ya beno imene kusimba ntangu yai.

¹¹Buna Simoni Petelo tombokaka ye bendaka konde ku mukidi, yo fulukaka na bambizi yanene, nkama mosi ye makumi tanu ye tatu. Bambizi mingi vandaka kansi konde pasukaka ve.

¹²Yesu tubaka kwa bau: Kwiza kudia. Kansi banlonguki vandaka ve na kikesa kuyuvula yandi: Nge ikele nani ? Bau zabaka yai ikele Mfumu.

¹³Yesu kwizaka, bakaka mampa, ye pesaka bau, ye mbizi mpe.

¹⁴Yai ikele mbala ya tatu ya Yesu monikaka kwa banlonguki nanima na yandi imene kufulukiswa tuka bafwa.

Yesu tuba ndinga kwa Petelo

¹⁵Bu bau manisa kudia, Yesu tuba kwa Simoni Petelo: Simoni, mwana ya Yona, Nge zola mono na luta bau yai ? Yandi tubaka kwa yandi: E, Mfumu, nge zaba, na mono zola nge. Yandi tubaka kwa yandi: Dikila bana mameme ya mono.

¹⁶Yandi tubaka diaka kwa yandi mbala ya zole: Simoni, mwana ya Yona, Nge zola mono ? Yandi tubaka kwa yandi: E, Mfumu, nge zaba na mono zola nge. Yandi tubaka kwa yandi: Vanda mvungi ya mameme ya mono.

¹⁷Yandi tubaka kwa yandi diaka mbala ya tatu: Simoni, mwana ya Yona, Nge zola mono ? Petelo vandaka na ntantu, sambu na yandi tubaka kwa yandi mbala ya tatu: Nge zola mono ? Yandi tubaka kwa Yandi: Mfumu, nge zaba mambu yonso; nge zaba na mono zola nge. Yesu tubaka kwa yandi: Dikila mameme ya mono.

¹⁸Kieleka, kieleka mono tuba kwa nge bu nge vandaka toko, nge kangaka mukaba ya nge, ye tambulaka na sika ya nge zola, kansi bu nge tanuna, nge tanangula maboko ya nge, yankaka takanga nge mukaba ye nata nge na sika ya nge zola ve. *2 Pet. 1:14*

¹⁹Yandi tubaka yai kusonga nki mutindu ya lufwa ya yandi takembila Nzambi. Ye bu yandi imene kutuba yai, yandi tubaka kwa yandi: Landa mono!

²⁰Petelo pindukaka, ye monaka nlonguki yina ya Yesu zola kulanda, ikele yandi ya yekemaka va ntulu ya yandi bu bau kudiaka madia, ye tubaka: Mfumu ikele nani ya tayekula nge ?

²¹Bu Petelo monaka yandi, yandi tubaka kwa Yesu: Mfumu, buna muntu yai tasala nki ?

²²Yesu tubaka kwa yandi: Kana mono zola yandi vingila ti mono kwiza, yai ikele nki kwa nge ? Nge landa mono.

²³Mpilayai mambu yai mwanganaka nakati na bampangi: Na nlonguki yai takufwa ve. Kansi Yesu tubaka kwa yandi ve: Nge takufwa ve; kansi, Kana mono zola yandi vingila ti mono kwiza, yai ikele nki kwa nge ?

Mambu ya Yoane sonikaka ikele ya kieleka.

²⁴Yai ikele nlonguki ya tubaka kitemo sambu na yai ye sonikaka mambu yai, ye beto zaba, kitemo ya yandi ikele kieleka.

²⁵Mambu yankaka mingi mpe ikele ya Yesu salaka, kana yau yonso sonama, mono banza nsi yamvimba lenda kumona sika ve kutula mikanda ya tasonukwa.

Bisalu Ya Bantumwa

Bisalu Ya Bantumwa 1

Yesu vutukaka ku zulu

¹Mu nkanda ya ntete, mono sonikaka, O Teofilo, mambu yonso ya Yesu yantikaka kusala ye kulonga. *Luk. 1:1*

²Ti kilumbu yandi bakwaka ku zulu, nanima yandi imene kupesa nsikudukusu mu Mpeve Yanlongo kwa bantumwa ya yandi imene kusola.

³Nanima na mpasi ya yandi, yandi disongaka na moyo kwa bau mpe mu bidimbu mingi, yandi monikaka kwa bau bilumbu makumi iya, ye tubaka mambu ya kimfumu ya Nzambi.

⁴Yandi vandaka sikamosi na bau ye songaka bau: Katuka na Yelusalemi ve, kansi vingila nsilulu ya Tata tapesa, ya beno kuwaka tuka mono.

⁵Kadi Yoane botikaka mu masa, kansi nanima na bilumbu mingi ve, beno tabotikwa mu Mpeve Yanlongo. *Mat. 3:11; Mal. 1:7; Luk. 3:16; Bis. 11:16*

⁶Mpilayai, bu bau imene kutakana, bau yuvulaka yandi, kutuba: Mfumu, yo ikele ntangu yai na nge tavutula kimfumu ya Isaeli ?

⁷Yandi tubaka kwa bau: Yo ikele mambu ya beno ve kuzaba ntangu keti lokula ya Tata imene kutula mu ngolo ya yandi kibeni.

⁸Kansi beno tabaka ngolo bu Mpeve Yanlongo imene kwiza va beno, ye beno tavanda bantemo ya mono mu Yelusalemi ye mu Yuda yonso ye Samalia ti nsuka ya ntoto.

⁹Bu yandi imene kutuba mambu yai, bu bau ikele kutala, yandi bakwaka ku zulu; tuti katulaka yandi tuka meso ya bau.

¹⁰Bu bau ikele kutala ngolo ku zulu, bu yandi ikele kwenda, tala, babakala zole mu mvwatu ya mpembe telemaka mfinama na bau.

¹¹Bau tubaka: Beno bantu ya Ngalili, sambu na nki beno telema ye tala ku zulu ? Yesu yai ya bakwaka ku zulu tuka beno, tavutuka mpilamosi beno monaka yandi kwenda ku zulu.

Bantumwa vingila Mpeve Yanlongo mu Yelusalemi

¹²Buna bau vutukaka ku mongo ya bingwa Olive ya ikele mfinama Yelusalemi, kitezo ya muntu lenda kutambula kilumbu ya Luvundu, ye bau vutukaka ku Yelusalemi.

¹³Bu bau imene kukota, bau kwendaka ku nzo ya zulu, sika ya bau ikele kuvanda: Petelo ye Yoane ye Yakobi ye Andele ye Filipino ye Toma ye Batolomai ye Matai ye Yakobi mwana ya Alafai ye Simoni ya ikele Zelote ye Yuda mwana ya Yakobi.

¹⁴Bau yonso ye bankento ye Malia ngudi ya Yesu ye bampangi ya yandi, vandaka ntima mosi mu kintuadi mu lombilu.

Bau sola ntumwa mu sika ya Yuda Iskalioti

¹⁵Mu bilumbu yina Petelo telemaka nakati na bampangi, ntalu ya bau ya kutakanaka vandaka mfinama nkama mosi ye makumi zole, yandi tubaka:

¹⁶Bampangi, masonukwa yai fwiti kumaniswa ya Mpeve Yanlongo tubaka ntete mu munoko ya Davidi sambu na Yuda ya songaka nzila kwa bau ya kangaka Yesu. *Nk. 41:9; Mat. 26:47; Mal. 14:43; Luk. 22:47; Yoa. 13:18; 18:3*

¹⁷Kadi yandi tangwaka sikamosi na beto, ye bakaka ndambu ya yandi mu kisalu yai.

¹⁸Muntu yai bakaka dilanga na nsendo ya masumu ya yandi, yandi kubwaka va ntu ye pasukaka nakati ye misopo yonso ya yandi basikaka.

¹⁹Bantu yonso mu Yelusalemi zabaka mambu yai, mpilayai dilanga yai ikele kubingwa mu ndinga ya bau Akeledama, yo ikele dilanga ya menga.

²⁰Kadi yo ikele kusonama mu nkanda ya Bankunga: Bika nzo ya yandi vanda mpamba, ye bika muntu mosi vanda muna ve. Yankaka tavanda mu kisalu ya yandi.

²¹Mpilayai mosi ya babakala ya vandaka sikamosi na beto ntangu yonso ya Mfumu Yesu kotaka ye basikaka nakati na beto.

²²Tuka mbotika ya Yoane ti kilumbu ya Yesu katulwaka tuka beto, mosi ya bau fwiti kuvanda ntemo sikamosi na beto ya mfulukulu ya yandi.

²³Bau solaka bantu zole: Yosefi ya bingwa Balasaba ya nkumbu yankaka ikele Yustu, ye Matai.

²⁴Bau lombaka ye tubaka: Nge, Mfumu ya zaba ntima ya bantu yonso; songa beto nani mu bau zole ya nge zola.

²⁵Kubaka sika mu kisielo yai, ye kintumwa tuka sika Yuda dikatulaka na yandi lenda kwenda ku sika ya yandi kibeni. *Bis. 1:17*

²⁶Bau bulaka njeke sambu na bau ye njeke kubwaka va Matai, ye yandi tangwaka sikamosi na bantumwa kumi ye mosi.

Bisalu Ya Bantumwa 2

Mpeve Yanlongo kwiza va bantumwa

¹Bu kilumbu ya Pentekoti imene kulunga, bau yonso kutakanaka mu sikamosi.

²Nswalu ndinga katukaka na zulu bonso mupepe ya ngolo ya ntinu. Yo fulusaka nzo yamvimba ya bau vandaka.

- ³Tudimi mpilamosi ya tiya monikaka kwa bau, ye kabanaka ye vandaka va bau yonso mosi mosi. *Mat. 3:11; Mal. 1:7; Luk. 3:16; Bis. 1:5*
- ⁴Bau yonso fuluswaka na Mpeve Yanlongo, bau yantikaka kutuba mu tudimi yankaka, bonso Mpeve pesaka bau ndinga kutuba.
- ⁵Mu Yelusalemi vandaka baYuda ya ikele bantu ya lemvuka Nzambi, ya katuka na makanda yonso nansi ya zulu.
- ⁶Bu bau kuwaka ndinga yai, kibuka kutakanaka, bau yitukaka sambu na muntu na muntu kuwaka bau tuba mu ndinga ya yandi kibeni.
- ⁷Bau banzaka ngolo ye yitukaka ye tubaka: Tala, bantu yai yonso ya ikele kutuba ikele bantu ya Ngalili ve ?
- ⁸Buna mpila nki beto muntu na muntu ikele kuwa mu ndinga ya beto butwaka ?
- ⁹Bisi Patia ye Media ye Elami ye bantu ya vanda mu Mesopotamia ye mu Yuda ye mu Kapadokia ye mu Ponto ye mu Asia.
- ¹⁰Mu Filingia ye mu Pamfilia ye mu Ngipiti ye mu ndambu ya Libia mfinama Kilene, ye banzenza ya katuka na Loma ye baYuda ye bantu ya kitukwa baYuda.
- ¹¹Bantu ya Kelete ye ya Alabia, beto kuwa bau tuba mu tudimi ya beto kibeni bisalu ya nene ya Nzambi.
- ¹²Bau yonso banzaka ngolo ye yitukaka ye tubanaka: Mambu yai ikele nki ?
- ¹³Bankaka sekaka ye tubaka: Bayai ikele kifuluka na vinia yampa.
- Petelo tubaka kwa bantu**
- ¹⁴Petelo telemaka sikamosi na bau kumi ye mosi, ye bokaka mu ndinga ya ngolo ye tubaka kwa bau: Beno babakala ya Yuda ye beno yonso ya vanda mu Yelusalemi, bika beno zaba mambu yai ye kuwa mambu ya mono tuba.
- ¹⁵Bayai ikele kulauka ve bonso beno banza, kadi yo ikele lokula uvwa mu suka.
- ¹⁶Kansi yai ikele mambu ya tubwaka mu mbikudi Yoeli:
- ¹⁷Nzambi tubaka: Yo tavanda mpilayai mu bilumbu ya nsuka. Mono tatiamuna Mpeve ya mono va nsuni yonso, bana ya beno ya babakala ye bankento tabikula, batoko ya beno tamona mona-meso ye bambuta ya beno talota ndozi. *Zak. 12:10*
- ¹⁸Va basielo ya mono ya babakala ye ya bankento mono tatula Mpeve ya mono mu bilumbu yina, ye bau tabikula.
- ¹⁹Mono tasonga nyitukulu mu zulu, ye bidimbu va nsi va ntoto, menga ye tiya ye matuti ya midinga.

- ²⁰Ntangu takituka mpimpa ye ngonda takituka menga, buna kilumbu ya Mfumu takwiza, kilumbu yina ya nene ye ya nkembo.
- ²¹Yo tavanda, konsonani ya binga mu nkumbu ya Mfumu tavuluswa.
- ²²Beno babakala ya Isaeli, kuwa mambu yai: Yesu ya Nazaleti, muntu ya Nzambi songaka kitemo kwa beno mu bisalu ya ngolo ye nyitukulu ye bidimbu, ya Nzambi salaka mu yandi nakati na beno bonso beno kibeni zaba. *Bis. 10:38*
- ²³Yandi yekulwaka sambu na lukanu ya Nzambi ya lenda kupindula ve, ye ya yandi zabaka ntete, ye beno komaka yandi va kulunsi ye kufwaka yandi na maboko ya bantu ya konda nsiku.
- ²⁴Bu Nzambi imene kukatula nsongo ya lufwa, yandi fulukisaka yandi, sambu na lufwa lenda ve kanga yandi. *Bis. 3:15; 4:10; 5:30; 10:39; 13:30*
- ²⁵Kadi Davidi tubaka sambu na yandi: Mono monaka Mfumu ntangu yonso nantwala na meso ya mono, yandi ikele va diboko kibakala ya mono, ye mono tanikuka ve. *Nk. 16:8*
- ²⁶Sambu na yai, ntima ya mono vandaka na kiese, ye ludimi ya mono yangalalaka, nsuni ya mono mpe tavanda mu vuvu.
- ²⁷Kadi nge tabika mwela ya mono na nsi ya bafwa ve, ye nge tabika Nkwa Nlongo ya nge mona kubola ve. *Bis. 13:35*
- ²⁸Nge imene kuzaisa mono nzila ya moyo, nge tafulusa mono na kiese na luse ya nge.
- ²⁹Bampangi, mono lenda kutuba kwa beno na kutita ve, Davidi tata ya kikanda, kufwaka, ye zikwaka, ye ndiamu ya yandi ikele na beto kilumbu yai.
- ³⁰Yandi vandaka mbikudi, ye yandi zabaka na Nzambi kudiaka ndefi, na mosi ya katuka na luketo ya yandi tavanda va kiti ya yandi. *2 Sam. 7:12; Nk. 89:3; 132:11*
- ³¹Kadi yandi talaka mambu yai ntete, yandi tubaka sambu na mfulukulu ya Klisto, na yandi bikaka na nsi ya bafwa ve, ye nsuni ya yandi monaka kubola ve. *Bis. 2:27*
- ³²Nzambi imene kufulukisa Yesu yai, ye beto yonso ikele bantemo ya yo.
- ³³Buna sambu na yandi ikele kukembiswa na diboko ya kibakala ya Nzambi, ye yandi imene kubaka nsilulu ya Mpeve Yanlongo tuka Tata, yandi imene kufidisa yai ya beno ikele kutala ye kuwa.
- ³⁴Kadi Davidi tombokaka ve ku zulu kansi yandi kibeni tubaka: Mfumu tubaka kwa Mfumu ya mono: Vanda na diboko kibakala ya mono. *Nk. 110:1; Mat. 22:44; Mal. 12:36; Luk. 20:42; Ef. 1:20; Eb. 1:3, 13*
- ³⁵Ti mono tula bambeni ya nge kuvanda mfiduku ya makulu ya nge. *1 Kol. 15:25*

³⁶Sambu na yai, bika nzo yamvimba ya Isaeli zaba kieleka na Yesu ya bau komaka va kulunsi, Nzambi imene kusalaka yandi Mfumu ye Klisto. *Fili. 2:9; Eb. 2:9*

Bantu malunda tatu pindula ye kwikila

³⁷Kansi bu bau kuwaka yai, ntima ya bau bulaka bau, bau tubaka kwa Petelo ye kwa bantumwa yankaka: Bampangi, beto tasala nki ? *Eb. 4:12; Luk. 3:10, 12, 14*

³⁸Petelo tubaka kwa bau: Beno pindula mabanza ye botikwa muntu na muntu mu nkumbu ya Yesu Klisto, kwa mvidisilu ya masumu ya beno, ye beno tabaka matabisi ya Mpeve Yanlongo. *Luk. 24:47*

³⁹Kadi nsilulu ikele kwa beno, ye kwa bana ya beno, ye kwa bau yonso ya ikele ntama, bau yonso ya Mfumu Nzambi ya beto tabinga kwa yandi. *1 Mose 17:7; Yes. 57:19; Yoeli 2:32; Ef. 2:13, 17*

⁴⁰Yandi songaka kitemo ye bombidilaka bau mu mambu mingi yankaka, ye tubaka: Divulusa tuka mbandu yai ya mbi. *Fili. 2:15*

⁴¹Buna bau ya bakaka mambu ya yandi botikwaka, bau ya kotaka sikamosi na bau kilumbu yina vandaka miela mafunda tatu.

⁴²Bau vandaka ngolo mu malongi ya bantumwa, ye mu kintuadi, ye mu kubukuna ya mampa, ye mu lombilu.

Dibundu ya ntete

⁴³Boma kubwaka va miela yonso, banyitukulu ye bidimbu mingi salwaka mu bantumwa mu Yelusalemi, bantu yonso vandaka na boma mingi. *Mal. 4:41; Luk. 1:65; 7:16*

⁴⁴Bau yonso ya kwikilaka vandaka sikamosi, ye vandaka kitezo mosi na mambu yonso. *Bis. 4:32*

⁴⁵Bau tekaka ntoto ya bau ye bima ya bau, ye kabaka yau kwa bau yonso, bonso vandaka nsatu ya muntu na muntu.

⁴⁶Kilumbu na kilumbu bau vandaka ngolo mu kintuadi mu tempelo, bau bukunaka mampa mu nzo ya bau, bau bakaka madia ya bau na kiese ye ntima ya mpembe.

⁴⁷Bau zitisaka Nzambi ye monaka nlemvo na meso ya bantu yonso. Kilumbu na kilumbu Mfumu tulaka sikamosi na bau bankaka ya vuluswaka. *Bis. 5:14*

Bisalu Ya Bantumwa 3

Petelo belula muntu ya mianzi

¹Petelo ye Yoane tombokaka ku tempelo mu lokula ya lombilu, yo ikele lokula uvwa.

²Muntu mosi natwaka kuna ya vandaka na maladi ya mianzi tuka lubutuku ya yandi, kilumbu na kilumbu bau tulaka yandi na mwelo ya tempelo, ya bingwa mwelo ya kitoko, kulomba matabisi ya bau ya kota mu tempelo. *Bis. 14:8*

³Bu yandi monaka Petelo ye Yoane ikele kukota mu tempelo, yandi lombaka bau matabisi ya nkenda.

⁴Petelo talaka yandi ngolo sikamosi na Yoane ye tubaka: Tala beto.

⁵Yandi talaka bau ye vingilaka kubaka kima tuka bau.

⁶Kansi Petelo tubaka: Palata ye wola ikele na mono ve, kansi yina ya ikele na mono, mono tapesa nge: Mu nkumbu ya Yesu Klisto ya Nazaleti, tambula. *Bis. 4:10; 9:34; 14:10*

⁷Yandi simbaka diboko kibakala ya yandi ye telemisaka yandi, nswalu bitambi ya yandi ye mukuwa ya makulu ya yandi bakaka ngolo.

⁸Yandi dumukaka, ye telemaka ye yantikaka kutambula, ye kotaka sikamosi na bau mu tempelo, kutambula ye kudumuka ye kuzitisa Nzambi. *Yes. 35:6*

⁹Bantu yonso monaka yandi kutambula ye kuzitisa Nzambi.

¹⁰Bau zabaka na yo ikele yandi ya vandaka na mwelo ya kitoko ya tempelo kubaka matabisi; bau fulukaka na nyitukulu ye mabanza mingi sambu na mambu ya kwizaka kwa yandi.

Petelo longaka bantu

¹¹Bu yandi ikele kusimba Petelo ye Yoane bantu yonso kwiza sikamosi kwa bau ku mbalanda ya Solomo, ye bau yitukaka mingi. *Bis. 5:12*

¹²Bu Petelo monaka yo, yandi vutulaka kwa bantu: Beno babakala ya Isaeli, sambu na nki beno yituka sambu na muntu yai ? Sambu na nki beno tala beto ngolo, bonso beto salaka yandi kutambula mu ngolo ya beto keti vumi ya beto ya Nzambi ?

¹³Nzambi ya Abalahami ye ya Isaki ye ya Yakobi, Nzambi ya batata ya beto imene kukembisa sielo ya yandi Yesu, ya beno yekulaka ye buyaka nantwala ya Pilatu, bu yandi zengaka mambu kukangula yandi. *1 Mose 3:6; Mat. 22:32; Mal. 12:26; Luk. 20:37*

¹⁴Kansi beno buyaka Nkwa Nlongo ye Lunungu, ye beno lombaka na muntu ya ikele mufwi tapeswa kwa beno. *Mat. 27:20; Mal. 15:11; Luk. 23:18; Yoa. 18:40*

¹⁵Beno kufwaka Mfumu ya moyo, kansi Nzambi fulukisaka yandi tuka bafwa, ye beto ikele bantemo ya yo. *Bis. 2:24, 34; 4:10; 5:31; Ef. 1:20*

¹⁶Mu lukwikilu mu nkumbu ya yandi, nkumbu ya yandi imene kusala muntu yai kwiza ngolo, ya beno ikele kumona ye kuzaba. Lukwikilu ya ikele mu yandi imene kusala muntu yai kwiza ngolo yonso nantwala na beno yonso.

¹⁷Ntangu yai, bampangi, mono zaba beno salaka mambu yai sambu na beno vandaka na ngangu ve, bonso bakuluntu ya beno salaka mpe;

¹⁸kansi mpilayai Nzambi imene kulungisa mambu ya yandi songaka ntete mu munoko ya bambikudi yonso, na Klisto ya yandi fwiti kumona mpasi.

¹⁹Sambu na yai, pindula mabanza ye vutuka, na masumu ya beno lenda kuvidiswa, buna ntangu ya kiese lenda kukatuka nantwala na Mfumu,

²⁰na yandi lenda kufidisa Yesu Klisto, ya yandi imene kusola sambu na beno.

²¹Zulu fwiti kukeba yandi ti ntangu na bima yonso tavutulwa bonso yo vandaka ntete. Ya Nzambi tubaka mu munoko ya bambikudi ya yandi ya nlongo, ya vandaka tuka ya kinkulu.

²²Mose tubaka kieleka: Mfumu Nzambi ya beno tatelemisa mbikudi kwa beno bonso mono nakati bampangi ya beno, beno takuwa yandi mu mambu yonso konso nki ya yandi tatuba kwa beno.

²³Yo tavanda mpilayai, konso mwela ya takuwa mbikudi yina ve, yandi takatulwa nakati na bantu.

²⁴Bambikudi yonso, tuka Samueli ye bau ya landaka, bau yonso ya tubaka, samunaka sambu na bilumbu yai mpe.

²⁵Beno ikele bana ya bambikudi ye ya luwawanu ya Nzambi salaka na batata ya beno, bu yandi tubaka kwa Abalahami: Mu nkuna ya nge makanda yonso ya ntoto tasakumunwa. *1 Mose 12:3; 22:18; Ngal. 3:8*

²⁶Yo ikele kwa beno ntete ya Nzambi fulukisaka yandi kusakumuna beno, bu yandi pindulaka beno muntu tuka masumu ya beno. *Bis. 13:46*

Bisalu Ya Bantumwa 4

Petelo ye Yoane tulwa mu boloko

¹Bu bau ikele kutuba kwa bantu, banganga ye bakuluntu ya tempelo ye basaduki kwizaka kwa bau,

²bau vandaka na makasi sambu na bau longaka bantu, ye samunaka na mfulukulu ya bafwa ikele mu Yesu.

³Bau simbaka bau na maboko ye tulaka bau mu boloko ti kilumbu ya kulanda; kadi nkokila imene kubwa. *Bis. 5:18*

⁴Mingi ya kuwaka mambu yina kwikilaka, ntalu ya babakala vandaka, mafunda tanu.

Bau funduswaka ye kangulwaka

⁵Yo vandaka mpilayai, mu kilumbu ya landa, bakuluntu ya bau ye bambuta ya bantu ye bansoniki kutakanaka mu Yelusalemi,

⁶ye Anasi nganga ya nene ye Kayafa ye Yoane ye Alesandelo ye bau yonso ya ikele bampangi ya nganga ya nene vandaka kuna.

⁷Bu bau tulaka bau nantwala na bau, bau yuvulaka bau: Mu ngolo nki ye mu nkumbu nki beno imene kusala mambu yai ?

⁸Buna Petelo fuluka na Mpeve Yanlongo, tubaka kwa bau: Beno bakuluntu ya bantu ye bambuta!

⁹Kana beno ikele kusosa mambu ya beto kilumbu yai, sambu na mambu ya mbote ya salwaka kwa muntu ya vandaka na maladi, ye nki belulaka yandi,

¹⁰bika beno yonso ye bantu yonso ya Isaeli zaba, muntu yai ikele kutelema awa nantwala na beno na ngolo yonso mu nkumbu ya Yesu Klisto ya Nazaleti ya beno komaka va kulunsi, ya Nzambi fulukisaka tuka bafwa. *Bis. 3:6, 15*

¹¹Yandi ikele ditadi ya beno bantungi imene kubuya, yandi salwaka ditadi ya ntu ya fuma. *Nk. 118:22; Yes. 28:16; Mat. 21:42; Mal. 12:10; Luk. 20:17; Lom. 9:33; 1 Pet. 2:6*

¹²Mpulusu ikele mu yankaka ve, kadi nkumbu yankaka ikele ve nansi ya zulu, ya peswa nakati na bantu ya fwiti kuvulusa beto. *Mat. 1:21; Yoa. 3:16; Bis. 5:31; 10:43*

Bau buyaka bantumwa kulonga mu nkumbu ya Yesu

¹³Bu bau monaka kikesa ya Petelo ye Yoane, ye bau zabaka na bau ikele bantu ya longuka ve, ye ya konda ngangu, bau yitukaka ye zabaka na bau vandaka na Yesu.

¹⁴Bu bau monaka muntu ya belulaka ikele kutelema sikamosi na bau, bau lendaka ve kutuba mambu sambu na yo. *Bis. 3:8*

¹⁵Bu bau imene kusikidikisaka bau kukatuka nakati na bamfundisi, bau tubanaka mu kinsweki,

¹⁶bau tubaka: Beto tasala nki kwa bantu yai ? Kadi yo imene kumonika kwa yonso ya vanda mu Yelusalemi na kidimbu ya luta nene imene kusalwa mu bau, ye beto lenda kubuya yo ve.

¹⁷Bika beto tuba ndinga ya makasi kwa bau, na bau tatuba kwa muntu diaka ve mu nkumbu yai, na mambu yai tamwangana diaka ve nakati bantu. *Bis. 5:28, 40*

¹⁸Bau bingaka bau ye kanikinaka bau kutuba tafioti ve keti kulonga mu nkumbu ya Yesu.

¹⁹Petelo ye Yoane vutulaka ye tubaka kwa bau: Yo ikele mbote na meso ya Nzambi kuwa beno keti kuwa Nzambi, beno zenga yo, *Bis. 5:29*

²⁰kadi beto lenda ve kubuya kutuba mambu ya beto monaka ye kuwaka. *1 Yoa. 1:1*

²¹Bu bau imene kutuba ndinga ya makasi yankaka kwa bau, bau bikaka bau kwenda, sambu na bau monaka mambu ve kubula bau, sambu na bantu, kadi bantu yonso kembisaka Nzambi sambu na mambu ya salwaka.

²²Kadi muntu yai ya salwa kidimbu yai ya beluka lutaka mvu makumi iya.

Petelo ye Yoane vutukaka kwa bantumwa yankaka

²³Bu bau bikaka bau, bau kwizaka kwa bantu ya bau, ye songaka bau mambu yonso ya bambuta banganga ye bambuta ya bantu tubaak kwa bau.

²⁴Bu bau kuwaka yo, bau tulaka ndinga ya bau sikamosi kwa Nzambi, ye tubaka: Mfumu, nge ya salaka zulu ye ntoto ye mbu ye bima yonso mu yau; *Yes. 37:16; Yel. 32:17*

²⁵nge tubaka mu Mpeve Yanlongo mu munoko ya sielo ya nge Davidi, tata ya beto: Sambu na nki bapaien vandaka na makasi ye bantu banzaka mambu mpamba ? *Nk. 2:1*

²⁶Bantinu ya ntoto telemaka na ndonga ye bakuluntu yonso kutakanaka sikamosi kutelemina Mfumu ye Klisto ya yandi.

²⁷Kadi kieleka mu mbanza yai Elode ye Pontio Pilatu ye bapaien ye bantu ya Israeli kutakanaka sikamosi kutelemina Yesu, Sielo ya nge ya nlongo, ya nge sitaka,

²⁸kusala mambu yonso ya diboko ya nge, ye lukanu ya nge songaka na yo tavanda mpilayai.

²⁹Ntangu yai, Mfumu, tala ndinga ya makasi ya bau, ye pesa beto bampika ya nge kikesa yonso kutuba mambu ya nge. *1 Kol. 7:22*

³⁰Bu nge tula diboko ya nge kubelula, bika bidimbu ye nyitukulu salwa mu nkumbu ya Yesu sielo ya nge ya nlongo.

³¹Bu bau imene kulomba, sika ya bau kutakanaka nikukaka ngolo, ye bau yonso fulukaka na Mpeve Yanlongo, bau tubaka mambu ya Nzambi mu kikesa.

Kitezo ya dibundu ya ntete vandaka

³²Kibuka ya bau ya kwikilaka vandaka na ntima mosi ye mwela mosi, ye muntu mosi tubaka ve na bima ya yandi ikele bima ya yandi mosi, kansi bima yonso vandaka ya bau yonso. *Yoa. 17:21; Bis. 2:44; Ngal. 3:28; Fili. 1:27; 2:2, 20*

³³Bantumwa songaka kitemo ya mfulukulu ya Mfumu Yesu Klisto mu ngolo mingi, ye nlemvo mingi vandaka na bau yonso.

³⁴Mpe nakati na bau muntu mosi vandaka ve ya konda bima; kadi bau yonso ya vandaka na ntoto ye banzo tekaka yau, ye twalaka ntalu ya bima ya tekwaka,

³⁵bau tulaka yau na makulu ya bantumwa, ye bau kabaka yau kwa muntu na muntu bonso vandaka nsatu ya yandi. *Bis. 2:45*

³⁶Yosefi ya bantumwa pesaka nkumbu Banaba, na tendula ikele yai: Mwana ya bombodolo, yandi ikele muntu ya Levi ya kikanda mwisi Kipelo,

³⁷yandi vandaka na dilanga ye tekaka yo, ye twalaka mbongo ya yo, ye tulaka yo na makulu ya bantumwa.

Bisalu Ya Bantumwa 5

Anania ye Safila

¹Bakala nkumbu ya yandi Anania ye Safila nkento ya yandi tekaka ndambu ya ntoto,

²yandi katulaka ndambu ya ntalu ya yo, nkento ya yandi zabaka yo, yandi twalaka ndambu ye tulaka yo na makulu ya bantumwa.

³Petelo tubaka: Anania, sambu na nki Satana imene kufulusa ntima ya nge kukusa Mpeve Yanlongo ye kukatula ndambu ya ntalu ya ntoto ? *Yoa. 13:2, 27; Luk. 22:31; Bis. 13:10*

⁴Bu yo vandaka, yo vandaka ya nge ve ? Bu nge imene kuteka yo, yo vandaka mu diboko ya nge ve ? Sambu na nki nge imene kubanza mambu yai mu ntima ya nge ? Nge imene kutuba luvunu kwa bantu ve kansi kwa Nzambi.

⁵Bu Anania kuwaka mambu yai, yandi kubwaka ye bikaka mpeve ya yandi, boma mingi bwilaka bau yonso ya kuwaka yo.

⁶Batoko telemaka ye zingilaka yandi na lele ye nataka yandi nanganda ye zikaka yandi.

⁷Mfinama na lokula tatu nanima na yai, nkento ya yandi kotaka, kansi yandi zabaka ve mambu ya salwaka.

⁸Petelo tubaka kwa yandi: Songa mono kana beno tekaka ntoto na ntalu yai ? Yandi tubaka: E, ntalu ya yo ikele yai.

⁹Kansi Petelo tubaka kwa yandi: Sambu na nki beno kangaka ntima ya beno sikamosi kuyunsa Mpeve ya Mfumu ? Tala, makulu ya bau ya zikaka bakala ya nge ikele na mwelo, bau tanata nge nanganda.

¹⁰Nswalu yandi kubwaka na makulu ya yandi ye bikaka mpeve ya yandi, batoko kotaka ye monaka yandi ya kufwa, bau nataka yandi nanganda ye zikaka yandi na lweka ya bakala ya yandi.

¹¹Boma mingi bwilaka dibundu yamvimba ye bau yonso ya kuwaka mambu yai. *Luk. 7:16; Bis. 2:43; 19:17*

Bantumwa sala bidimbu

¹²Bidimbu mingi ye nyitukulu salwaka na maboko ya bantumwa nakati na bantu, bau yonso vandaka sikamosi mu kintuadi va mbalanda ya Solomo. *Bis. 3:11; 4:30; 6:8; 2 Kol. 12:12*

¹³Kansi na bankaka muntu mosi ve vandaka na kikesa kukota sikamosi na bau, kansi bantu zitisaka bau mingi.

¹⁴Mingi ya kwikilaka kotaka mu mambu ya Mfumu, bibuka ya babakala ye bankento,

¹⁵bau nataka bambevo nanganda mu banzila ye tulaka bau na bafulu ye bambeto, bu Petelo lutaka kana kini ya yandi lenda kufuka mosi ya bau.

¹⁶Kibuka katukaka na mabwala ndambu ya Yelusalemi ye kutakanaka, bau twalaka bambevo, ye bau ya moniswa mpasi ya bampeve ya sumuka, ye bau yonso belukaka. *Bis. 8:7*

Mpasi ya zole ya kwiza kwa bantumwa

¹⁷Kansi nganga nene telemaka ye bau yonso ya vandaka na yandi, bau ikele basaduki, bau fulukaka na kimpala,

¹⁸bau tulaka maboko va bantumwa ye tulaka bau mu boloko ya mbanza. *Bis. 4:3*

¹⁹Kansi mu mpimpa, wanjo ya Mfumu kangulaka mielo ya boloko ye basisaka bau, ye tubaka: *Bis. 12:7; 27:23*

²⁰Beno kwenda ye telema mu tempelo, ye tuba kwa bantu mambu yonso ya Moyo yai.

Bau longa mu tempelo

²¹Bu bau kuwaka mambu yai, bau kotaka mu tempelo bu kuma kia, ye longaka. Nganga nene kwizaka ye bau ya vandaka na yandi, bau kutikisaka bamfundisi ye bakuluntu yonso ya bana ya Israeli, ye fidisaka ku boloko kutwala bau.

²²Kansi bapolisi ya kwizaka kuna monaka bau ve mu boloko, bau vutukaka ye songaka bau kutuba:

²³Beto monaka boloko ikele kukanga ngolo, ye bankengi ikele kutelema na mielo, kansi bu beto kangulaka yo, beto monaka muntu ve nakati.

²⁴Bu nkuluntu ya tempelo ye bambuta banganga kuwaka mambu yai, bau banzaka ngolo sambu na bau, na mambu yai tavanda mpila nki ?

²⁵Kansi muntu kwizaka ye tubaka kwa bau: Tala, babakala ya beno tulaka mu boloko ikele mu tempelo, bau ikele kutelema ye kulonga bantu.

²⁶Buna nkuluntu ye bapolisi kwendaka ye twalaka bau, kansi na ngolo ve, kadi bau titaka bantu keti bau takufwa bau na matadi. *Bis. 4:21*

²⁷Bu bau imene kutwala bau, bau tulaka bau nantwala na bamfundisi. Nganga nene yuvulaka bau, kutuba:

28Beto kanikinaka beno ve kulonga mu nkumbu yai ve ? Kansi tala, beno imene kufulusa Yelusalemi na malongi ya beno, ye beno zola kutwala menga ya muntu yai va beto.

29Petelo ye bantumwa vutulaka ye tubaka: Beto fwiti kulemvuka Nzambi ye bantu ve. *Bis. 4:19*

30Nzambi ya batata ya beto fulukisaka Yesu ya beno kufwaka bu beno kangaka yandi va nti. *Bis. 2:24, 32; 3:13, 15*

31Nzambi kembisaka yandi na diboko kibakala ya yandi, kuvanda Mfumu ye Mvulusi, kupesa bana ya Isaeli nzila ya pindula mabanza ye mvidisilu ya masumu. *Luk. 24:47; Bis. 2:33, 36*

32Beto ikele bantemo na mambu yai, ye Mpeve Yanlongo mpe, ya Nzambi pesaka kwa bau ya lemvuka yandi. *Luk. 24:48; Yoa. 15:26; Bis. 1:8, 22; 10:39*

33Bu bau kuwaka mambu yai, makasi simbaka bau mu ntima, bau tubaka sambu na kufwa bau. *Bis. 7:54*

Ngamalieli pesaka ngangu

34Mufalisi mosi, nkumbu ya yandi Ngamalieli, nlongi ya nsiku, ya bantu yonso zitisa, telemaka nakati sikidikisaka kubasisa bantumwa ntangu fioti.

35Yandi tubaka kwa bau: Beno babakala ya Isaeli, tomatala sambu na mambu ya beno tasala kwa bantu yai. *Bis. 4:16*

36Kadi ntete na bilumbu yai, Teuda telemaka ye salaka bonso yandi ikele muntu nene, babakala mfinama nkama iya landaka yandi. Bantu kufwaka yandi, ye bau yonso ya lemvukaka yandi mwanganaka ye yonso kwizaka mpamba.

37Nanima na yandi Yuda mwisi Ngalili telemaka mu bilumbu ya bau sonikaka bankumbu, ye bantu ndambu landaka yandi. Yandi kufwaka mpe ye bau yonso ya lemvukaka yandi kwendaka ndambu nkaka nkaka.

38Ntangu yai mono tuba kwa beno: Sala kima ve kwa bantu yai, bika bau; kadi kana lukanu yai keti kisalu yai katuka na bantu yo takubwa,

39kansi kana yo katuka na Nzambi, beno lenda ve kubwisa bantu yai, keti beno tamona beno ikele kunwana na Nzambi.

40Bau ndimaka kwa yandi, bu bau imene kubinga bantumwa, bau bulaka bau na fimbo ye kanikinaka bau kutuba mu nkumbu ya Yesu ve, ye bikaka bau kwenda. Bantumwa kangulwa

41Buna bau katukaka nantwala na bamfundisi, bau vandaka na kiese na bau lungaka kubaka mpasi ya nsoni sambu na nkumbu yai. *Mat. 5:11*

⁴²Kilumbu na kilumbu bau bikaka ve kulonga mu tempelo ye mu banzo ye kusamuna nsamu mbote ya Klisto Yesu.

Bisalu Ya Bantumwa 6

Basielo ya ntete ya dibundu

¹Mu bilumbu yina bu ntalu ya banlonguki ikele kwiza mingi, baYuda ya Elene vandaka na kimbeni na baEbelo sambu na bafwola ya bau bakaka makabu ve ya kilumbu na kilumbu.

²Bantumwa kumi ye zole bingaka kibuka ya banlonguki, ye tubaka: Yo lunga ve na beto bika mambu ya Nzambi ye sala mesa.

³Kansi bampangi, sola babakala nsambwadi nakati na beno ya ikele bantu ya mbote, ya fuluka na Mpeve ye ngangu, ya beto lenda kutula mu kisalu yai.

⁴Kansi beto tavanda ngolo mu lombilu ye mu kisielo ya longa mambu.

⁵Kibuka yamvimba zolaka mambu yai; bau solaka Stefano muntu ya fuluka na lukwikilu ye Mpeve Yanlongo, ye Filipino ye Pokolo ye Nikanoli ye Timoni ye Pamena ye Nikolao mposilitia ya katuka na Antiokia.

⁶Bau tulaka bau nantwala na bantumwa, ye lombaka ye tulaka bau maboko.

⁷Mambu ya Nzambi mwanganaka ye ntalu ya banlonguki kwizaka mingi mu Yelusalemi, ye banganga mingi lemvukaka lukwikilu yina. *Bis. 12:24; 19:20; Yoa. 12:42*

Stefano nantwala ya bamfundisi

⁸Stefano fulukaka na nlemvo ye ngolo ye salaka nyitukulu ye bidimbu nakati na bantu.

⁹Kansi bantu yankaka mu nzo ya sambilu ya bingwa ya balibetino, ye bantu ya Kilene, ye ya Alesandia ye bau ya katuka na Kilikia ye Asia, bau telemaka ye kutulaka ntembe na Stefano.

¹⁰Ye bau lendaka ve kuluta ngangu ya yandi ye Mpeve ya tubisaka yandi.

¹¹Buna bau longaka babakala yankaka ya tubaka: Beto kuwaka yandi tuba mambu ya mbi kwa Mose ye kwa Nzambi.

¹²Bau telemisaka ntima ya bantu ye bambuta ye bansoniki, ye bau kwizaka kwa yandi ye simbaka yandi ye nataka yandi kwa bamfundisi,

¹³bau twalaka bantemo ya luvunu ya tubaka: Muntu yai bika ve kutuba mambu mbi sambu na sika yai ya nlongo ye sambu na nsiku. *Mat. 26:59; Bis. 21:28*

¹⁴Kadi beto kuwaka yandi tuba, na Yesu yai ya Nazaleti takatula sika yai ye tapindula bansiku ya Mose pesaka beto.

¹⁵Bau yonso ya vandaka mu nzo ya bamfundisi talaka yandi ngolo, ye monaka luse ya yandi mpilamosi luse ya wanjo.

Bisalu Ya Bantumwa 7

Kitemo ya Stefano

¹Nganga nene tubaka: Mambu yai ikele mpilayai ?

²Yandi tubaka: Bampangi ye batata, kuwa: Nzambi ya nkembo monikaka kwa tata ya beto Abalahami bu yandi vandaka mu Mesopotamia ntete na yandi vandaka na Halani. *1 Mose 12:1*

³Yandi tubaka kwa yandi: Katuka na ntoto ya nge ye na bampangi ya nge, ye kwiza ku ntoto ya mono tasonga nge.

⁴Buna yandi katukaka na nsi ya Kaladea ye kwizaka kuvanda mu Halani. Bu tata ya yandi kufwaka, Nzambi twalaka yandi ku nsi yai ya beto ikele kuvanda ntangu yai.

⁵Yandi pesaka yandi difwa muna ve, ntoto ta ndambu ve ya tula dikulu ya yandi, kansi yandi silaka na yandi tapesa yo kuvanda ntoto ya yandi, ye ya nkuna ya yandi ya takwiza nanima, bu yandi vandaka na mwana ve. *1 Mose 12:7*

⁶Nzambi tubaka kwa yandi mpilayai: Nkuna ya yandi tavanda nzenza mu nsi ya nzenza, ye bau tatula bau bampika ye monisa bau mpasi mu mvu nkama iya. *1 Mose 15:13*

⁷Nzambi tubaka: Mono tafundisa kikanda yina ya tula bau kimpika, buna bau tabasika ye sadila mono mu sika yai.

⁸Yandi pesaka yandi luwawanu ya nzengolo, buna Abalahami butaka Isaki ye zengaka yandi kilumbu ya nana, Isaki butaka Yakobi ye Yakobi butaka batata kumi ye zole ya makanda. *1 Mose 17:9; 21:2; 25:24; 29:32; 30:5; 35:16*

⁹Batata ya makanda bakaka kimpala na Yosefi, ye tekaka yandi ku Ngipiti, kansi Nzambi vandaka na yandi, *1 Mose 37:28; 39:2*

¹⁰Ye katulaka yandi na mpasi yonso ya yandi, ye pesaka yandi nlemvo ye ngangu nantwala na Falao, ntinu ya Ngipiti, yandi tulaka yandi nyadi mu Ngipiti ye mu nzo ya yandi yamvimba.

¹¹Bu malema ye mpasi mingi kwizaka mu Ngipiti yamvimba ye Kanana, batata ya beto monaka madia ve. *1 Mose 41:54*

¹²Kansi Yakobi kuwaka madia ikele mu Ngipiti, yandi fidisaka batata ya beto mbala ya ntete. *1 Mose 42:1*

¹³Mbala ya zole Yosefi disongaka kwa bampangi ya yandi, ye kikanda ya yandi monikaka kwa Falao. *1 Mose 45:3*

- 14**Yosefi fidisaka kubinga tata ya yandi Yakobi ye bampangi yonso ya yandi, miela makumi nsambwadi ye tanu. *1 Mose 45:9; 46:6, 27; 5 Mose 10:22*
- 15**Yakobi kulumukaka ku Ngipiti, yandi kufwaka ye batata ya beto kufwaka. *1 Mose 49:33*
- 16**Bau natwaka ku Sekemi, ye tulwaka mu ndiamu ya Abalahami sumbaka na ntalu ya mbongo na bana ya Hamoli mu Sekemi.
- 17**Bantu butaka ye kwizaka mingi mu Ngipiti bu ntangu ya nsilulu finamaka ya Nzambi silaka kwa Abalahami, *1 Mose 24:7; 2 Mose 1:7*
- 18**ti ntinu yankaka telemaka mu Ngipiti ya zabaka Yosefi ve.
- 19**Yandi salaka na mayele na kikanda ya beto ye monisaka batata ya beto mpasi, sambu na kulosa bana ya bau nanganda, na bau lenda kuvanda na moyo ve. *2 Mose 1:10*
- 20**Ntangu yina Mose butukaka, yandi vandaka kitoko kwa Nzambi, bau sansaka yandi bangonda tatu mu nzo ya tata ya yandi; *2 Mose 2:2; Eb. 11:23*
- 21**Bu bau tulaka yandi nanganda, mwana nkento ya Falao bakaka yandi, ye sansaka yandi bonso mwana ya yandi kibeni. *2 Mose 2:3*
- 22**Mose longwaka mu ngangu yonso ya bantu ya Ngipiti; yandi vandaka ngolo mu mambu ye bisalu ya yandi.
- 23**Bu yandi lungaka mvu makumi iya, mabanza kwizaka mu ntima ya yandi kwenda kutala bampangi ya yandi bana ya Isaeli.
- 24**Bu yandi monaka mosi ya bau ikele kumoniswa mpasi, yandi sadisaka yandi ye zengaka mambu ya mwisi Ngipiti ye kufwaka yandi. *2 Mose 2:11*
- 25**Yandi banzaka bampangi ya yandi zabaka na Nzambi ikele kuvulusa bau mu maboko ya yandi, kansi bau zabaka yo ve.
- 26**Kilumbu ya landa, yandi monikaka kwa bau bu bau ikele kunwana, yandi zolaka kutula yenge nakati na bau, ye tubaka: Beno babakala, beno ikele bampangi, sambu na nki beno ikele kusalana mbi ? *2 Mose 2:13*
- 27**Kansi yandi ya salaka mfinangani ya yandi mbi kulaka yandi, kutuba: Nani tula nge nkuluntu ye mfundisi va zulu ya beto ? *2 Mose 2:14*
- 28**Nge zola kufwa mono bonso nge kufwaka muntu ya Ngipiti mazono ?
- 29**Mose tinaka sambu na mambu yai, ye vandaka nzenza mu nsi ya Midiani, kuna yandi butaka bana zole babakala.
- 30**Bu mvu makumi iya lungaka, wanjo monikaka kwa yandi mu nlemo ya tiya mu nti ya fioti mu nsi ya mpamba va mongo ya Sinai. *2 Mose 3:1*

- ³¹Bu Mose monaka yo, yandi yitukaka sambu na mambu yina, bu yandi kwizaka mfinama kutala, ndinga ya Mfumu kwizaka:
- ³²Mono ikele Nzambi ya batata ya nge, Nzambi ya Abalahami ye Isaki ye Yakobi. Mose zakamaka ye ntima vandaka ngolo ve kutala. *Mat. 22:32; Luk. 20:37*
- ³³Mfumu tubaka kwa yandi: Katula nsampatu na makulu ya nge sambu na sika ya nge ikele kutelema ikele ntoto ya nlongo.
- ³⁴Mono imene kumona mpasi ya bantu ya mono mu Ngipiti, ye kuwa dilu ya bau, ye mono imene kwiza kuvulusa bau. Ntangu yai kwiza, mono tafidisa nge ku Ngipiti.
- ³⁵Mose yai ya bau buyaka ye tubaka: Nani tulaka nge nkuluntu ye mfundisi? Ikele yandi ya Nzambi fidisaka na diboko ya wanjo ya monikaka kwa yandi mu nti ya fioti, kuvanda mfumu ye mvulusi.
- ³⁶Yandi basisaka bau, bu yandi imene kusala nyitukulu ye bidimbu mu nsi ya Ngipiti ye mu mbu ya mbwaki ye mu nsi ya mpamba, mvu makumi iya.
- ³⁷Yai ikele Mose yina ya tubaka kwa bana ya Isaeli: Nzambi tatelemisa mbikudi bonso mono tuka bampangi ya beno. *5 Mose 18:15, 18; Bis. 3:22*
- ³⁸Yai ikele yandi ya vandaka mu dibundu mu nsi ya mpamba, sikamosi na wanjo ya tubaka kwa yandi va mongo ya Sinai, ye yandi vandaka na batata ya beto, ye bakaka mambu ya moyo kupesa kwa beto.
- ³⁹Batata ya beto lemvukaka yandi ve, kansi buyaka yandi, ye ntima ya bau vutukaka ku Ngipiti.
- ⁴⁰Bau tubaka kwa Alona: Sadila beto banzambi ya takwenda nantwala ya beto, sambu na Mose yai ya basisaka beto tuka nsi ya Ngipiti, beto zaba ve kana yandi ikele wapi.
- ⁴¹Mu bilumbu yina bau salaka mwana ngombe ye twalaka nkailu kwa kiteki, ye yangalalaka sambu na bisalu ya maboko ya bau. *2 Mose 32:6*
- ⁴²Nzambi pindulaka ye bikaka bau kusadila bima yonso ya zulu, bonso yo ikele kusonama mu nkanda ya bambikudi: O nzo ya Isaeli, bu beno vandaka mu nsi ya mpamba mvu makumi iya, beno pesaka mono bambizi ya kufwa ye nkailu?
- ⁴³Beno bakaka nzo ya lele ya Moloki ye mbwetete ya nzambi Lefani, ikele bifwani ya beno salaka kusambila yau, Mono tanata beno kuna nanima na Babeli. *Yel. 19:13*
- ⁴⁴Batata ya beto vandaka mu nzo ya lele ya kitemo mu nsi ya mpamba, bonso yandi songaka ya tubaka kwa Mose, na yandi tasala yo mpilamosi kifwani ya yandi monaka; *2 Mose 25:40; Eb. 8:5*

⁴⁵Nanima na yandi batata ya beto ye Yosua twalaka yo, bu bau kotaka ye bakaka nsi ya bapaïen, ya Nzambi katulaka nantwala ya batata ya beto ti kilumbu ya Davidi. *Yos. 3:14*

⁴⁶Davidi monaka nlemvo na luse ya Nzambi, yandi yuvulaka, kusadila Nzambi ya Yakobi nzo ya kuvanda. *2 Sam. 7:2; Nk. 132:4*

⁴⁷Kansi Solomo tungilaka yandi nzo. *1 Nt. 6:1*

⁴⁸Kansi Nzambi Mpungu ikele kuvanda ve mu nzo ya tungwa na maboko, bonso mbikudi tubaka: *Bis. 17:24*

⁴⁹Zulu ikele kiti ya mono, ye ntoto ikele mfiduku ya makulu ya mono Mfumu tubaka: Beno tatungila mono nzo mutindu nki, keti nki ikele sika ya luvundu ya mono ?

⁵⁰Diboko ya mono salaka bima yai yonso ve ?

⁵¹Beno bankwa nkingu ya ngolo ya zengwa ve mu ntima ye makutu, ntangu yonso beno buya Mpeve Yanlongo, bonso batata ya beno salaka, beno sala mpe.

⁵²Nani mu bambikudi, ya batata ya beno zomaka ve ? Bau kufwaka bau ya samunaka ntete kwiza ya Nkwa Lunungu, ye ntangu yai beno imene kwiza bayekudi ye bafwi ya yandi. *1 19:10; Mat. 23:29*

⁵³Ikele beno ya bakaka nsiku ya peswaka ya banjo, kansi beno kebaka yo ve. *2 Mose 19:3; Ngal. 3:19; Eb. 2:2*

Lufwa ya Stefano

⁵⁴Bu bau kuwaka mambu yai, makasi simbaka bau mu ntima ye bau kwetilaka yandi meno.

⁵⁵Yandi fulukaka na Mpeve Yanlongo ye talaka ngolo ku zulu, ye monaka nkembo ya Nzambi, ye Yesu telema na diboko kibakala ya Nzambi,

⁵⁶yandi tubaka: Tala mono mona zulu kanguka, ye Mwana ya muntu telema na diboko kibakala ya Nzambi.

⁵⁷Bau bokaka na ndinga nene ye kangaka makutu ya bau, ye bau zunga yandi na ntima mosi,

⁵⁸bau losaka yandi nanganda ya mbanza, ye kufwaka yandi na matadi. Bantemo tulaka bakazaku ya bau va makulu ya toko, ya bingwa Sauli. *Bis. 9:1; 22:20*

⁵⁹Bau kufwaka Stefano na matadi, bu yandi bombidilaka ye kutuba: Mfumu Yesu baka mpeve ya mono. *Luk. 23:46*

⁶⁰Yandi fukamaka ye bokaka na ndinga nene: Mfumu, tudila bau masumu yai ve. Bu yandi imene kutuba yai, yandi lalaka tulu. *Mat. 5:39; Luk. 6:27; 23:34*

Bisalu Ya Bantumwa 8

Sauli monisa dibundu mpasi

¹Sauli ndimaka lufwa ya yandi. Na kilumbu yina nzomono ya nene kwizaka kwa dibundu mu Yelusalemi; bau yonso mwanganaka mu ntoto ya Yuda ye Samalia, kansi bantumwa ve.

²Babakala ya vumina Nzambi zikaka Stefano, ye dilaka dilu ya nene sambu na yandi.

³Kansi Sauli pasulaka dibundu, yandi kotaka mu banzo ye bendaka babakala ye bankento ye tulaka bau mu boloko. *Bis. 9:1; 22:4, 19; 26:9; Ngal. 1:13*

Filipo longa mu Samalia

⁴Sambu na yai, bau ya mwanganaka kwendaka ye samunaka mambu ya nsamu mbote.

⁵Filipo kulumukaka ku mbanza ya Samalia ye samunaka Klisto kwa bau. *Bis. 6:5*

⁶Bibuka ndimaka na ntima mosi kwa mambu ya Filippo tubaka, bu bau kuwaka ye monaka bidimbu ya yandi salaka.

⁷Sambu na bampeve ya sumuka basikaka mu bantu mingi ya vandaka na yau, ye bokaka mu ndinga ya nene; mingi ya vandaka na mianzi ye ya tembila belukaka. *Bis. 16:18*

⁸Kiese mingi vandaka mu mbanza yina.

Simoni muntu ya biteki

⁹Muntu mosi vandaka mu mbanza yina, nkumbu ya yandi Simoni, ntete yandi salaka kindoki, ye yitukisaka bantu ya Samalia, yandi disonga bonso nkwa nene. *Bis. 13:6; 19:19*

¹⁰Bantu yonso ya fioti ye ya nene ndimaka kwa yandi ye tubaka: Muntu yai ikele ngolo ya Nzambi yina ya bingwa nene.

¹¹Bau ndimaka kwa yandi sambu na tuka ntama mingi, yandi yitukisaka bau na kindoki ya yandi.

¹²Bu bau kwikilaka Filippo ya samunaka nsamu mbote ya kimfumu ya Nzambi ye nkumbu ya Yesu Klisto, bau botikwaka, babakala ye bankento.

¹³Simoni yandi kibeni kwikilaka mpe ye botikaka ye landaka Filippo; bu yandi monaka bidimbu ye mambu nene salwaka, yandi yitukwaka.

¹⁴Bu bantumwa ya vandaka mu Yelusalemi kuwaka na bantu ya Samalia imene kubaka mambu ya Nzambi, bau fidisaka Petelo ye Yoane kwa bau.

¹⁵Bu bau kulumukaka kuna, bau lombilaka bau, na bau lenda kubaka Mpeve Yanlongo.

¹⁶Kadi yandi imene kubwa va muntu mosi ve, kansi kaka bau botikwaka mu nkumbu ya Mfumu Yesu.

¹⁷Buna bau tulaka bau maboko, ye bau bakaka Mpeve Yanlongo.

Petelo ye Simoni muntu ya biteki

¹⁸Bu Simoni monaka Mpeve Yanlongo ikele kupeswa na kutula maboko ya bantumwa, yandi zolaka kupesa mbongo kwa bau,

¹⁹yandi tubaka: Pesa mono ngolo yai mpe, na konsonani ya mono tula maboko tabaka Mpeve Yanlongo.

²⁰Kansi Petelo tubaka kwa yandi: Bika mbongo ya nge vila sikamosi na nge, sambu nge banza nge lenda kubaka matabisi ya Nzambi na mbongo.

²¹Nge ikele na ndambu ve ye kima ve mu mambu yai, sambu na ntima ya nge ikele mbote ve nantwala na Nzambi.

²²Sambu na yai pindula mabanza, ye bika mbi yai ya nge, ye lomba Mfumu kana yandi tavidisa mabanza ya ntima ya nge. *2 Tim. 2:25*

²³Sambu na mono mona nge ikele mu mambu ya ndudi ye nsinga ya mambu mbi.

²⁴Simoni vutulaka ye tubaka: Lombila mono Mfumu, na mosi ya mambu yai ya nge imene kutuba takubwila mono ve.

²⁵Bu bau imene kusonga kitemo ye kutuba mambu ya Mfumu, bau vutukaka ku Yelusalemi ye samunaka nsamu mbote mu mabwala mingi ya bisi Samalia.

Filipo ye mwisi Etiopia

²⁶Wanjo ya Mfumu tubaka kwa Filipo: Telema ye kwenda ku sude, mu nzila ya kulumuka tuka Yelusalemi ku Gaza, yo ikele nsi ya mpamba.

²⁷Yandi telemaka ye kwendaka. Tala, mwisi Etiopia, yandi ikele ndingisi ya Kandake ntinu nkento ya bisi Etiopia, yandi ikele muntu ya ngolo ya vandaka nlundi ya mbongo yonso ya ntinu, yandi kwizaka kusambila mu Yelusalemi; *Sef. 3:10*

²⁸yandi vandaka kuvutuka ye vandaka mu kalu ya yandi ye tangaka nkanda ya mbikudi Yesaya.

²⁹Buna Mpeve tubaka kwa Filipo: Kwenda mfinama ye kutana na kalu yai.

³⁰Filipo tinaka kwa yandi, ye kuwaka yandi kutanga mbikudi Yesaya; yandi tubaka: Nge zaba mambu ya nge ikele kutanga ?

³¹Yandi tubaka: Mpila nki mono lenda kana muntu songa mono ve ? Yandi bombidilaka Filipo kumata ye kuvanda na yandi.

- ³²Sika mu masonukwa ya yandi tangaka ikele yai: Bonso dimeme yandi natwaka ku lufwa, bonso mwana dimeme ikele napi nantwala na muntu ya zenga mika ya yandi, mpilayai yandi kangula monoko ya yandi ve. *Yes. 53:7, 8*
- ³³Mu kulumusa ya yandi mfundusu ya yandi katulwa, nani lenda kusamuna mbandu ya yandi ? Kadi moyo ya yandi ikele kukatulwa tuka ntoto.
- ³⁴Ndingisi vutulaka kwa Filipino ye tubaka: Mono yuvula nge, mbikudi ikele kutuba sambu na nani, yandi kibeni keti muntu yankaka ?
- ³⁵Buna Filipino kangulaka munoko ya yandi, yandi yantikaka na masonukwa yai ye samunaka nsamu mbote ya Yesu.
- ³⁶Bu bau kwendaka mu nzila, bau kwizaka ku masa, ndingisi tubaka: Tala masa, nki buya mono kubotikwa ? *Bis. 10:47*
- ³⁷Filipo tubaka: Kana nge kwikila mu ntima ya nge yonso, nge lenda. Yandi vutulaka ye tubaka: Mono kwikila Yesu Klisto ikele Mwana ya Nzambi.
- ³⁸Yandi sikidikisaka kalu kutelema, ye bau zole Filipino ye ndingisi kulumukaka mu masa, ye Filipino botikaka yandi.
- ³⁹Bu bau tombokaka mu masa Mpeve ya Mfumu bakaka Filipino, ye ndingisi monaka yandi diaka ve, kadi yandi kwendaka mu nzila ya yandi na yangalala.
- ⁴⁰Kansi Filipino monikaka mu Azoti, yandi lutaka nakati na yo ye samunaka nsamu mbote mu bambanza yonso ti yandi kuma ku Kaisalia.

Bisalu Ya Bantumwa 9

Sauli vuluswa

- ¹Sauli bika ve kumonisa mpasi ye kufwa banlonguki ya Mfumu, yandi kwendaka kwa nganga nene, *Bis. 7:58; 8:1; Ngal. 1:13; 1 Tim. 1:13*
- ²yandi lombaka nkanda ku nata ku Damasko ku banzo ya sambilu, kana yandi mona bankaka ya ikele kulanda mambu yai, kana babakala keti bankento, yandi lenda kutwala bau ya kanga ku Yelusalemi. *Bis. 22:5; 26:12*
- ³Bu yandi kwendaka na nzila, bu yandi mfinamaka ku Damasko, nswalu mwini katuka na zulu ye kienzulaka ndambu yonso ya yandi.
- ⁴Yandi kubwaka va ntoto ye kuwaka ndinga kutuba kwa yandi: Sauli, Sauli, sambu na nki nge zoma mono ?
- ⁵Yandi tubaka: Mfumu, nge ikele nani ? Yandi tubaka: Mono ikele Yesu ya nge ikele kuzoma. *1 Kol. 15:8*
- ⁶Telema, kwenda kukota mu mbanza, ye yo tasongwa nge mambu ya nge fwiti kusala.

- ⁷Babakala ya kwendaka na yandi telemaka kibaba, bau kuwaka ndinga kansi bau monaka muntu ve.
- ⁸Sauli telemaka na ntoto, kansi bu meso ya yandi kangulwaka, yandi monaka kima ve, bau simbaka yandi na diboko ye twalaka yandi ku Damasko.
- ⁹Bilumbu tatu yandi monaka ve ye kudiaka ye kunwaka ve.
- ¹⁰Nlonguki mosi vandaka mu Damasko, nkumbu ya yandi Anania. Mfumu tubaka kwa yandi mu mona-meso: Anania. Yandi tubaka: Mono ikele awa, Mfumu.
- ¹¹Mfumu tubaka kwa yandi: Telema, kwenda mu nzila ya bingwa yasungama, yuvula na nzo ya Yuda, sambu na muntu nkumbu ya yandi Sauli, yandi katuka na Talaso; kadi tala, yandi ikele kulomba.
- ¹²Yandi monaka muntu, nkumbu ya yandi Anania kota ye tula maboko va yandi, na yandi lenda kumona diaka.
- ¹³Anania vutulaka: Mfumu, mono imene kuwa na bantu mingi, sambu na mambu mingi ya mbi ya muntu yai salaka kwa banlongo ya nge mu Yelusalemi;
- ¹⁴ye awa yandi ikele na ngolo ya katuka na bambuta banganga sambu na kukanga bantu yonso ya binga nkumbu ya nge.
- ¹⁵Mfumu tubaka kwa yandi: Kwenda, kadi yandi ikele musadi ya solwa kwa mono kunata nkumbu ya mono kwa bapaïen ye kwa bantinu ye kwa bana ya Isaeli;
- ¹⁶kadi mono tasonga yandi mpasi ya yandi fwiti kumona sambu na nkumbu ya mono. *Bis. 20:23*
- ¹⁷Anama kwendaka ye kotaka mu nzo; ye tulaka maboko va yandi, ye tubaka: Mpangi, Sauli, Mfumu fidisaka mono, yandi Yesu ya monikaka kwa nge mu nzila, ya nge kwizaka, na nge lenda kumona diaka ye fuluswa na Mpeve Yanlongo.
- ¹⁸Nswalu bima katukaka na meso ya yandi bonso mpusu ya ngolo, ye yandi monaka diaka, ye telemaka ye botikwaka.
- ¹⁹Yandi kudiaka ye bakaka ngolo. Yandi vandaka bilumbu ndambu sikamosi na banlonguki ya vandaka mu Damasko.
- ²⁰Nswalu mu banzo ya sambilu yandi samunaka Yesu, na yandi ikele Mwana ya Nzambi.
- ²¹Bantu yonso ya kuwaka yo yitukaka ye tubaka: Yai ikele yandi ve ya monisaka mpasi kwa bau ya bombidila mu nkumbu yai mu Yelusalemi ? Ye yandi kwizaka kwaku sambu na mambu yai, na yandi lenda kutwala bau ya kangwa nantwala na bambuta banganga. *Bis. 8:1; 9:2*

²²Sauli lutaka mu ngolo, ye yitukisaka baYuda ya ikele mu Damasko, sambu na yandi songaka bau Yesu ikele Klisto kibeni.

²³Bu bilumbu mingi imene kuluta, baYuda tubaka mu kinsweki kufwa yandi. 2
Kol. 11:32

²⁴Kansi mambu yina monikaka kwa Sauli. Bau kengaka mielo ya mbanza mpe mu ntangu ye mpimpa sambu na kufwa yandi.

²⁵Mu mpimpa banlonguki bakaka yandi ye basisaka yandi na lupangu ye kulumusaka yandi mu kitunga.

Paulu kwenda ku Yelusalemi

²⁶Bu yandi kwizaka ku Yelusalemi, yandi sosaka kubundana na banlonguki, kansi bau yonso titaka yandi, kadi bau kwikilaka ve, yandi ikele nlonguki.

²⁷Banaba bakaka yandi, ye twalaka yandi kwa bantumwa, ye songaka bau mpilamosi Mfumu monikaka kwa yandi mu nzila ye tubaka kwa yandi, ye yandi samunaka na kikesa mu nkumbu ya Yesu mu Damasko. *Bis. 4:36*

²⁸Yandi vandaka sikamosi na bau ye kotaka ye basikaka mu Yelusalemi, yandi samunaka na kikesa mu nkumbu ya Mfumu.

²⁹Yandi tubaka ye tulaka ntembe na baYuda ya baElene, kansi bau sosaka kufwa yandi.

³⁰Bu bampangi imene kuzaba yo, bau twalaka yandi ku Kaisalia ye fidisaka yandi ku Talaso. *Bis. 11:25*

³¹Buna dibundu vandaka na yenge mu Yuda yonso ye Ngalili ye Samalia, bau tungwaka ye tambulaka mu vumi ya Mfumu ye mu bombola ya Mpeve Yanlongo, ye bau kwizaka mingi. *Ef. 2:20*

Petelo belula Ene

³²Yo vandaka, bu Petelo zieataka ndambu yonso, yandi kwizaka mpe kwa banlongo ya vandaka mu Lida.

³³Kuna yandi monaka muntu, nkumbu ya yandi Ene, yandi imene kulala na mbeto ya yandi mvu nana, sambu yandi vandaka na mianzi.

³⁴Petelo tubaka kwa yandi: Ene, Yesu Klisto belula nge, telema ye yidika mbeto ya nge. Nswalu yandi telemaka. *Bis. 3:6*

³⁵Bau yonso ya vandaka mu Lida ye Saloni monaka yandi, ye bau pindulaka kwa Mfumu.

Tabita fuluka tuka lufwa

³⁶Nlonguki mosi ya nkento vandaka mu Yope, nkumbu ya yandi Tabita, na tendula ikele Doloka. Yandi fulukaka na bisalu mbote ye matabisi ya nkenda ya yandi salaka.

³⁷Yo vandaka mu bilumbu yina yandi bakaka maladi ye kufwaka. Bu bau imene kusukula yandi, bau tulaka yandi mu nzo ya zulu.

³⁸Sambu na Lida vandaka mfinama Yope, banlonguki kuwaka Petelo ikele kuna, bau fidisaka bantu zole kwa yandi kubombidila yandi: Vingila ve kwiza kwa beto.

³⁹Petelo telemaka ye kwendaka sikamosi na bau, Bu yandi kwizaka, bau twalaka yandi ku nzo ya zulu, bafwola yonso telemaka mfinama na yandi ye dilaka ye songaka yandi bakazaku ye mvwatu yonso ya Doloka salaka bu yandi vandaka na bau.

⁴⁰Petelo basisaka bau yonso, ye fukamaka, ye lombaka; ye pindulaka ku mvumbi, ye tubaka: Tabita, telema! Yandi kangulaka meso ya yandi, bu yandi monaka Petelo, yandi vumbukaka.

⁴¹Yandi pesaka yandi diboko, ye telemisaka yandi, bu yandi imene kubinga banlongo ye bafwola, yandi pesaka yandi kwa bau na moyo.

⁴²Bantu yonso ya Yope zabaka mambu yina, ye mingi kwikilaka Mfumu.

⁴³Petelo vandaka bilumbu mingi mu Yope mu nzo ya Simoni ya yidika mikanda ya bambizi. *Bis. 10:6*

Bisalu Ya Bantumwa 10

Mona mesa ya Konelio

¹Muntu vandaka mu Kaisalia, nkumbu ya yandi Konelio, nkuluntu ya ndonga ya basoldat ya bingwa ya Italia,

²Nkwa lunungu ya vumina Nzambi ye nzo ya yandi yamvimba, yandi pesaka matabisi mingi ya nkenda kwa bantu, ye lombaka Nzambi ntangu yonso.

³Yandi monaka mona-meso, mu lokula tatu ya kilumbu, wanjo ya Nzambi kotaka kwa yandi ye tubaka kwa yandi: Konelio.

⁴Yandi talaka yandi ngolo ye vandaka na boma, ye tubaka: Mambu nki, Mfumu ? Yandi tubaka kwa yandi: Lombilu ya nge ye matabisi ya nge ya nkenda imene kwenda nantwala na Nzambi, sambu kubambuka nge.

⁵Ntangu yai, fidisa bantu ku Yope, ye twala Simoni ya bingwa Petelo. *Yoa. 1:42*

⁶Yandi ikele kuvanda na Simoni ya yidika mikanda ya bambizi, nzo ya yandi ikele mfinama ku mbu.

⁷Bu wanjo ya tubaka kwa yandi imene kwenda, Konelio bingaka basielo zole ya yandi ye soldat mosi ya vumina Nzambi, mosi ya bau ya sadilaka yandi ntangu yonso.

⁸Bu yandi imene kutuba kwa bau mambu yonso, yandi fidisaka bau ku Yope.

Mona-mesa ya Petelo

⁹Kilumbu ya landa, bu bau vandaka mu nzila ye mfinamaka ku mbanza, Petelo tombokaka ku zulu ya nzo kulomba, mfinama lokula ya kumi ye zole.

¹⁰Yandi vandaka na nzala ye zolaka kudia, kansi bu bau yidikaka madia, yandi monaka monameso; *Bis. 11:5*

¹¹yandi monaka zulu kanguka ye kima mpilamosi lele ya nene ya kangwa na nsongi iya, kulumuka va ntoto;

¹²mu yo vandaka bambizi mutindu yonso ya ntoto, ya makulu iya iya, ye bambizi ya dibenda, ye bandeke ya zulu.

¹³Ndinga tubaka kwa yandi: Petelo, telema kufwa ye kudia.

¹⁴Petelo tubaka: Mpilayai ve, Mfumu; kansi mono imene kudia kima ya sumuka keti ya mvindu ta mbala mosi ve.

¹⁵Ndinga vutulaka kutuba kwa yandi mbala ya zole: Yina ya Nzambi imene kuvedisa, tuba ve na yo ikele kusumuka. *Mat. 15:11; Mal. 7:2, 15; Lom. 14:14; 1 Tim. 4:4; Tit. 1:15*

¹⁶Mambu yai salwaka mbala tatu, buna kima yina vutukaka ku zulu.

¹⁷Bu Petelo kubanzaka mingi mu ntima ya yandi, kana monameso ya yandi monaka ikele mpila nki, tala, bantu ya Konelio fidisaka, telemaka na mwelo, kadi bau imene kuyuvula nzila ya nzo ya Simoni. *Bis. 11:11*

¹⁸Bau bokaka ye yuvulaka kana Simoni ya bingwa Petelo ikele muna.

¹⁹Bu Petelo yindulaka monameso, Mpeve tubaka kwa yandi: Tala, bantu ikele kusosa nge. *Bis. 8:29*

²⁰Telema, kulumuka ye kwenda kwa bau, ye vanda na ntembe ve, kadi mono imene kufidisa bau.

Petelo kwenda ku Kaisalia

²¹Petelo kulumukaka kwa bantu yina, ye tubaka: Tala, mono ikele yandi ya beno sosa, beno kwiza sambu na mambu nki ?

²²Bau tubaka: Konelio, nkuluntu ya basoldat, muntu ya lunungu ya vumina Nzambi, ye kikanda yonso ya baYuda ikele kupesa yandi kitemo ya mbote, wanjo ya nlongo tubaka na yandi fidisa kubinga nge ku nzo ya yandi, ye kuwa mambu ya nge.

²³Mpilayai yandi tubaka na bau kota ye yandi pesaka bau sika ya kulala. Na kilumbu ya landa, yandi telemaka ye kwendaka na bau, bampangi yankaka ya Yope kwendaka na yandi mpe.

²⁴Kilumbu ya landa, bau kumaka ku Kaisalia, Konelio vingilaka bau, yandi imene kutikisa bampangi ya yandi ye banduku ya yandi.

²⁵Bu Petelo kotaka, Konelio kutanaka na yandi ye fukamaka na makulu ya yandi ye sambilaka yandi.

²⁶Kansi Petelo telemisaka yandi, ye tubaka: Telema, mono kibeni ikele muntu mpe. *Bis. 14:15*

²⁷Bu yandi solulaka na yandi, yandi kotaka ye monaka bantu mingi imene kukutakana.

²⁸Yandi tubaka kwa bau: Beno kibeni zaba nsiku buya muntu ya Yuda kuvanda ve sikamosi keti kota mu nzo ya muntu ya kikanda yankaka, kansi Nzambi imene kusonga mono, na mono tabinga muntu mosi sumuka keti mvindu ve. *Yoa. 4:9*

²⁹Sambu na yai mono kwizaka na ntembe ve, bu mono bingwaka, Buna mono yuvula; Sambu na nki nge bingaka mono ?

³⁰Konelio tubaka: Bilumbu iya imene kuluta, lokula yai mono vandaka kulomba mu nzo ya mono mu lokula uvwa, tala, muntu telemaka nantwala na mono mu mvwatu ya kenzima,

³¹yandi tubaka: Konelio, Nzambi imene kuwa lombilu ya nge, ye matabisi ya nkenda ya nge ikele kubambukwa na luse ya Nzambi.

³²Sambu na yai, fidisa ku Yope ye binga Simoni ya bingwa Petelo; yandi ikele kuvanda mu nzo ya Simoni muyidiki ya mukanda ya bambizi, ikele mfinama kuna mbu.

³³Nswalu mono fidisaka kwa nge, ye nge imene kusala mbote sambu na nge imene kwiza. Sambu na yai beto yonso ikele awa na luse ya Nzambi na mambu yonso ya Mfumu sikidikisaka nge.

Petelo samuna Klisto

³⁴Petelo kangulaka munoko ya yandi, ye tubaka: Kieleka, mono zaba Nzambi ikele kutala luse ya muntu ve. *5 Mose 10:17; Lom. 2:11; 1 Pet. 1:17*

³⁵Kansi mu makanda yonso ya bantu, konso ya vumina yandi, ye sala lunungu, Nzambi tabaka yandi.

³⁶Mambu ya yandi fidisaka kwa bana ya Isaeli, mu samuna ya nsamu mbote ya yenge mu Yesu Klisto, yandi ikele Mfumu ya bantu yonso. *Yes. 52:7*

³⁷Beno zaba mambu yai, ya mwanganaka mu Yuda yamvimba, yo yantikaka mu Ngalili nanima na mbotika ya Yoane samunaka. *Mat. 4:17; Luk. 23:5*

³⁸Ikele Yesu ya Nazaleti, ya Nzambi sitaka na Mpeve Yanlongo ye na ngolo, yandi zietaka ye salaka mbote ye belulaka bau yonso ya moniswa mpasi ya diable, kadi Nzambi vandaka na yandi.

³⁹Beto ikele bantemo na mambu yonso ya yandi salaka mu nsi ya baYuda ye Yelusalemi; bau kufwaka yandi bu bau tulaka yandi va nti. *Bis. 2:22, 32; 3:15; 5:30; 5 Mose 21:22*

⁴⁰Nzambi fulukisaka yandi mu kilumbu ya tatu ye kumonikisaka yandi. *Bis. 2:24, 32*

⁴¹Kwa bantu yonso ve, kansi kwa bantemo ya Nzambi solaka ntete; ikele beto ya kudiaka ye kunwaka sikamosi na yandi bu yandi imene kufulukiswa tuka bafwa. *Bis. 13:31*

⁴²Yandi sikidikisaka beto kusamuna kwa bantu, ye kutuba kitemo, ya yandi kibeni ikele solwa ya Nzambi kuvanda mfundisi ya bankwa moyo ye bafwa. *Bis. 17:31; Lom. 14:10; 2 Kol. 5:10*

⁴³Bambikudi yonso ikele kutuba kitemo na konsonani ya kwikila yandi, masumu ya yandi tavidiswa mu nkumbu ya yandi. *Yel. 31:34; Mika 7:18; Bis. 15:9*

Konelio kwikilaka ye botamaka

⁴⁴Bu Petelo ikele kutuba mambu yai, Mpeve Yanlongo kubwaka va bau yonso ya kuwaka mambu yai.

⁴⁵Bakwikidi ya nzengolo ya kwizaka na Petelo, yitukaka sambu na matabisi ya Mpeve Yanlongo imene kupeswa kwa bapaïen mpe,

⁴⁶kadi bau kuwaka bau tuba mu tudimi yankaka, ye kembisa Nzambi. Buna Petelo vutulaka. *Bis. 2:4*

⁴⁷Muntu lenda kubuya masa, na bau yai tabotikwa ve, bau ya imene kubaka Mpeve Yanlongo bonso beto ? *Bis. 8:36; 15:8*

⁴⁸Yandi sikidikisaka na bau kubotikwa mu nkumbu ya Yesu Klisto. Buna bau yuvulaka yandi kuvanda na bau bilumbu yankaka.

Bisalu Ya Bantumwa 11

Petelo songa mambu ya bapaïen kwikila

¹Bantumwa ye bampangi ya vandaka mu Yuda kuwaka, bapaïen mpe imene kubaka mambu ya Nzambi.

²Bu Petelo imene kukuma ku Yelusalemi, bankwa nzengolo tulaka ntembe na yandi,

³bau tubaka: Nge kotaka na bantu ya konda nzengolo ye imene kudia na bau. *Bis. 10:25*

⁴Buna Petelo yantikaka kusonga bau mambu bonso yo vandaka, kutuba: *10:43–11:16*

⁵Mono vandaka mu mbanza ya Yoipe kulomba, mono monaka mu mona-meso kima mpilamosi lele ya nene ya kangwa na nsongi iya, kulumukaka tuka zulu ye kwizaka kwa mono. *Bis. 10:9*

⁶Bu mono talaka ti, mono talaka ye monaka bambizi ya ntoto ya makulu iya iya, ye bambizi ya mfinda, ye bambizi ya dibenda ye bandeke ya zulu.

⁷Mono kuwaka ndinga mpe kutuba kwa mono: Petelo, telema, kufwa ye kudia.

⁸Mono tubaka: Mpilayai ve, Mfumu, kadi kima ya sumuka keti ya mvindu imene kukota mu munoko ya mono ntangu mosi ve.

⁹Ndinga katukaka na zulu ye tubaka kwa mono mbala ya zole: Yina ya Nzambi imene kuvedisa, tuba ve yo ikele kusumuka.

¹⁰Yo vandaka mpilayai mbala tatu, buna yonso tombolwa diaka ku zulu.

¹¹Tala, nswalu bantu tatu telemaka nantwala na nzo ya beto vandaka, bau fidiswaka kwa mono tuka Kaisalia.

¹²Mpeve tubaka kwa mono kwenda na bau, ye tula ntembe ve. Bampangi yai sambanu kwendaka na mono mpe, ye beto kotaka mu nzo ya muntu yina. *Bis. 10:19*

¹³Yandi songaka beto mpilamosi yandi monaka wanjo telema mu nzo ya yandi, ye tubaka: Fidisa ku Yoipe ye binga Simoni ya bingwa Petelo. *Bis. 10:3*

¹⁴Yandi tatuba mambu kwa nge ya tavulusa nge, nge ye nzo ya nge yamvimba.

¹⁵Bu mono yantikaka kutuba, Mpeve Yanlongo kubwaka va bau, bonso va beto na luyantiku. *Bis. 10:44*

¹⁶Mono bambukaka mambu ya Mfumu ya yandi tubaka: Yoane botikaka na masa, kansi beno tabotikwa na Mpeve Yanlongo. *Mat. 3:11; Mal. 1:8; Luk. 3:16; Bis. 1:5*

¹⁷Sambu na yai, kana Nzambi pesaka bau matabisi mutindu mosi ya yandi pesaka beto, bu beto kwikilaka Mfumu Yesu Klisto, buna mono ikele nani, na mono lenda kubuya Nzambi. *Bis. 10:47; 15:8*

¹⁸Bu bau kuwaka mambu yai, bau vandaka napi ye kembilaka Nzambi, kutuba: Buna Nzambi imene kupesa kwa bapaien mpe nzila ya pindula ku moyo.

Bau yantika kubinga banlonguki Baklisto mu Antiokia

¹⁹Buna bau ya mwanganaka sambu na mambu ya mpasi ya kwizaka sambu na Stefano, bau zietaka ti na Fenike ye Kipelo ye Antiokia, bau tubaka mambu kwa bankaka ve kansi kwa baYuda kaka. *Bis. 8:1, 4*

²⁰Kansi nakati na bau vandaka bantu yankaka ya Kipelo ye Kilene, bu bau kwizaka ku Antiokia, bau tubaka mpe kwa baElene, ye samunaka nsamu mbote ya Mfumu Yesu.

²¹Diboko ya Mfumu vandaka na bau, ntalu ya nene ya bantu ya kwikilaka pindulaka kwa Mfumu.

²²Nsangu ya bau kwizaka na makutu ya dibundu ya vandaka mu Yelusalemi, sambu na yai bau fidisaka Banaba ku Antiokia. *Bis. 4:36; 9:27*

²³Bu yandi kumaka kuna, ye monaka nlemvo ya Nzambi, yandi yangalalaka, ye bombidilaka bau yonso kukanga ngolo mu Mfumu na lukanu ya ntima.

²⁴Kadi yandi vandaka muntu ya mbote ye fuluka na Mpeve Yanlongo ye lukwikilu, ye bantu mingi kutikiswa kwa Mfumu.

Sauli ikwenda ku Antiokia

²⁵Banaba kwendaka ku Talaso kusosa Sauli. *Bis. 9:27, 30*

²⁶Bu yandi monaka yandi, yandi twalaka yandi ku Antiokia. Yo vandaka mpilayai, bau kutakanaka mu dibundu mvu yamvimba ye longaka bantu mingi. Banlonguki bingwaka bankwa Klisto ntete mu Antiokia.

²⁷Mu bilumbu yina, bambikudi katukaka na Yelusalemi ye kulumukaka ku Antiokia.

²⁸Mosi ya bau, nkumbu ya yandi Agabu telemaka ye songaka mu Mpeve, malema ya nene takwiza mu nsi yonso ya bantu, yo kwizaka mu bilumbu ya Klaudio. *Bis. 21:10*

²⁹Banlonguki yonso muntu na muntu bonso yandi lenda, kutulaka ntima kufidisa sambu na kusadisa bampangi ya vandaka mu Yuda. *Lom. 15:25; 1 Kol. 16:1; 2 Kol. 8:3; 9:12*

³⁰Bau salaka mpilayina, ye fidisaka yau mu maboko ya Banaba ye Sauli, kwa bambuta.

Bisalu Ya Bantumwa 12

Elode zenga ntu ya Yakobi

¹Ntangu yina, Elode ntinu basisaka maboko ya yandi kumonisa mpasi kwa bankaka ya dibundu.

²Yandi kufwaka Yakobi mpangi ya Yoane na mbele.

Petelo tulwa mu boloko

³Bu yandi monaka na yo yangidisaka baYuda, yandi simbaka Petelo mpe; kansi yo vandaka bilumbu ya mampa ya konda lufunusu.

- ⁴Bu yandi imene kubaka yandi, yandi tulaka yandi mu boloko, ye pesaka yandi kwa ndonga iya ya basoldat, ndonga mosi mosi ikele na basoldat iya iya, sambu na kukenga yandi; yandi banzaka kutulwa yandi kwa bantu nanima na Pake.
- ⁵Sambu na yai, Petelo kebwaka mu boloko, kansi dibundu bikaka ve kulomba Nzambi ngolo sambu na yandi.
- ⁶Bu ntangu zola kulunga Elode kubasisa yandi, mu mpimpa yina Petelo lalaka nakati basoldat zole, ye kengwa na minyololo zole, ye bankengi vandaka nantwala ya mwelo kukenga boloko.
- ⁷Tala, wanjo ya Mfumu telemaka ndambu na yandi ye mwini kienzulaka mu boloko, yandi bulaka Petelo va lubanzi ye sikamisaka yandi, kutuba: Telema nswalu. Minyololo katukaka na maboko ya yandi. *Bis. 5:19; 27:23*
- ⁸Wanjo tubaka kwa yandi: Kanga mukaba ya nge ye vwata nsampatu ya nge. Yandi salaka mpilayina. Wanjo tubaka kwa yandi: Vwata kazaku ya nge ye landa mono.
- ⁹Yandi basikaka ye landaka yandi, kansi yandi zabaka ve kana yo ikele kieleka ya wanjo salaka, kansi yandi banzaka yandi monaka mona-meso.
- ¹⁰Bu bau imene kuluta nkengi ya ntete ye ya zole, bau kwizaka ku mwelo ya bisengu ya kwenda ku mbanza, yo kibeni kanguka kwa bau; bau basikaka ye luta mu balabala mosi, nswalu wanjo katukaka tuka yandi. *Bis. 16:26*
- ¹¹Bu Petelo toma kuyindula yandi tubaka: Ntangu yai, mono zaba kieleka na Mfumu imene kufidisa wanjo ya yandi kangula mono na maboko ya Elode, ye na mambu yonso ya baYuda vingilaka.
- ¹²Bu yandi zabaka yo, yandi kwizaka ku nzo ya Malia ngudi ya Yoane ya bingwa Malako mpe, muna bantu mingi kutakanaka kulomba.
- ¹³Bu yandi kunkuta na kielo ya lupangu, sielo nkento kwizaka kuwidikila, nkumbu ya yandi Lode.
- ¹⁴Bu yandi zabaka ndinga ya Petelo, yandi kangulaka kielo ve sambu na kiese, kansi yandi kotaka nswalu, ye tubaka kwa Petelo ikele kutelema na kielo.
- ¹⁵Bau tubaka kwa yandi: Nge ikele kulauka. Kansi yandi bikaka ve kutuba yo ikele kaka mpilayina. Bau tubaka: Yo ikele wanjo ya yandi.
- ¹⁶Petelo bikaka ve kunkuta; bu bau kangulaka, bau monaka yandi ye bau yitukwaka mingi.
- ¹⁷Kansi yandi labisaka kwa bau na diboko kuvanda napi, yandi songaka bau mpila nki Mfumu basisaka yandi tuka boloko. Yandi tubaka: Songa mambu yai kwa Yakobi ye kwa bampangi. Yandi katukaka ye kwendaka ku sika yankaka.

¹⁸Bu kuma kia, makelele mingi kwizaka nakati basoldat, bu bau monaka Petelo ve.

¹⁹Bu Elode sosaka yandi ye monaka yandi ve, yandi yuvulaka bankengi, ye sikidikisaka kufwa bau. Yandi kulumukaka ku Kaisalia tuka Yuda, ye vandaka kuna.

Lufwa ya Elode

²⁰Elode vandaka na kimbeni kwa bantu ya Tilo ye Sidoni. Bau kwizaka sikamosi kwa yandi, bau kitulaka Blastu kapita ya bima ya ntinu, kwiza nduku ya bau, bau lombaka yenge, kadi ntoto ya bau bakaka madia na ntoto ya ntinu.

²¹Mu kilumbu ya Elode tulaka, yandi vwataka mwatu ya ntinu, ye vandaka va kiti ya ntinu, ye tubaka mambu kwa bau.

²²Bantu bokaka: Yai ikele ndinga ya nzambi, ya muntu ve.

²³Nswalu wanjo ya Nzambi bulaka yandi sambu na yandi pesaka ve nkembo kwa Nzambi, ye banyama kudiaka yandi, ye yandi kufwaka.

Ndinga ya Nzambi kulaka

²⁴Kansi mambu ya Nzambi kulaka ye mwanganaka. *Yes. 55:10; Bis. 6:7; 19:20; Kolo. 1:6*

²⁵Banaba ye Sauli katukaka na Yelusalemi ye vutukaka, bu bau manisaka bisalu ya bau kuna, bau twalaka Yoane ya bingwa Malako. *Bis. 11:29; 12:12; 13:5; 15:37*

Bisalu Ya Bantumwa 13

Mpeve Yanlongo binga Paulu ye Banaba

¹Mu dibundu ya Antiokia vandaka bambikudi ye banlongi, Banaba ye Simeoni ya bingwa Ningeli, ye Lukiu ya Kilene, ye Manaeni ya kulaka sikamosi na Elode nyadi, ye Sauli.

²Bu bau sadilaka Mfumu ye buya madia, Mpeve Yanlongo tubaka: Sodila mono Banaba ye Sauli sambu na kisalu ya mono imene kubinga bau. *Bis. 9:15; 10:19; 14:26; 15:28; Lom. 1:1; Ngali. 1:1, 15; Ef. 3:8; 1 Tim. 2:7; 2 Tim. 1:11*

³Bu bau imene kubuya madia ye lomba ye tulaka bau maboko, bau sindikaka bau. *Bis. 6:6; 14:23*

Bau kwenda ku Kipelo

⁴Bu bau fidiswaka na Mpeve Yanlongo, bau kwendaka ku Seleukia, tuka kuna bau sabukaka ku Kipelo.

⁵Bu bau kumaka ku Salami, bau samunaka mambu ya Nzambi mu banzo ya sambilu ya baYuda; Yoane vandaka bonso nsadisi ya bau.

⁶Bu bau imene kuluta sanga yamvimba ti ku Pafo, bau monaka nkwa kindoki, ikele mbikudi ya luvunu, muntu ya Yuda, nkumbu ya yandi Balyesu. *Bis. 8:9; 19:19*

⁷Yandi vandaka sikamosi na nyadi, Selengio Paulu, nkwa ngangu. Yandi bingaka Banaba ye Sauli, ye sosaka kuwa mambu ya Nzambi.

⁸Kansi Elima muntu ya kindoki, ikele kutendula ya nkumbu ya yandi, buyaka bau, ye sosaka kuvengumuna nyadi mu lukwikilu.

⁹Kansi Sauli, ya bingwa Paulu mpe, fulukaka na Mpeve Yanlongo, talaka yandi ti,

¹⁰yandi tubaka: Nge ya fuluka na luvunu yonso, ye yiba mutindu yonso, mwana ya diable, ye mbeni ya lunungu yonso, nge tabika ve kuvengumuna banzila ya sungama ya Mfumu ?

¹¹Ntangu yai, tala, diboko ya Mfumu ikele va nge, meso ya nge takufwa, ye nge tamona ntangu ve bilumbu ndambu. Nswalu mbungi ye tombe kubwilaka yandi, yandi zietaka kusosa muntu kutwadisa yandi na diboko. *Bis. 9:8; 12:23*

¹²Nyadi kwikilaka bu yandi monaka kisalu yina, yandi yitukaka sambu na malongi ya Mfumu.

Paulu ikele kwenda ku Pamfilia

¹³Paulu ye bau ya vandaka na yandi sabukaka tuka Pafo, ye kwizaka ku Pelenge mu Pamfilia; kansi Yoane bikaka bau ye vutukaka ku Yelusalemi.

¹⁴Bau katukaka na Pelenge ye lutaka ye kumaka ku Antiokia mu Pisidia. Bau kotaka mu nzo ya sambilu mu kilumbu ya luvundu, ye vandaka.

¹⁵Bu bau imene kutanga nsiku ye bambikudi, bakuluntu ya nzo ya sambilu fidisaka kwa bau, kutuba: Bampangi, kana beno ikele na mambu ya bombodolo kulonga bantu, longa yo. *Bis. 15:21*

¹⁶Paulu telemaka ye labisaka na diboko, ye tubaka: Bantu ya Isaeli ye beno ya vumina Nzambi, kuwa.

¹⁷Nzambi ya bantu yai Isaeli solaka batata ya beto, ye zitisaka bantu bu bau vandaka banzenza mu nsi ya Ngipiti, ye basisaka bau mu diboko ya ngolo. *2 Mose 6:1, 6; 13:14*

¹⁸Kitezo na mvu makumi iya, yandi vibidilaka bifu ya bau mu nsi ya mpamba. *Nk. 9:5, 10*

¹⁹Bu yandi imene kufwa makanda nsambwadi ya bantu mu nsi ya Kanana, yandi pesaka bau nsi yina difwa, kitezo ya mvu nkama iya ye makumi tanu. *5 Mose 7:1; Yos. 14:2*

²⁰Nanima na mambu yai, yandi pesaka bau bamfundisi ti mbikudi Samueli.

²¹Nanima na yai bau lombaka ntinu. Nzambi pesaka bau Sauli mwana ya Kisi, muntu ya kikanda ya Benjamini, kitezo ya mvu makumi iya. *1 Sam. 8:5; 9:15; 10:1, 21*

- ²²Bu yandi imene kukatula yandi, yandi telemisaka Davidi kuvanda ntinu ya bau, yandi tubaka kitemo sambu na yandi mpe, ye tubaka: Mono imene kumona Davidi, mwana ya Isai, muntu ya yangidisa ntima ya mono, yandi tasala luzolo yonso ya mono. *1 Sam. 16:1, 13*
- ²³Ya nkuna ya yandi, Nzambi imene kutwala Mvulusi kwa Isaeli, yandi Yesu bonso ya vandaka mu nsilulu. *2 Sam. 7:12; Yes. 11:1; Yel. 23:5; Yeh. 34:23*
- ²⁴Bu Yoane imene kusamuna mbotika ya mpindulu mabanza kwa bantu yonso ya Isaeli, buna Yesu kwizaka. *Mat. 3:1; Mal. 1:2; Luk. 3:3; Yoa. 1:23*
- ²⁵Bu Yoane vandaka kumanisa kisalu ya yandi, yandi tubaka: Beno banza mono ikele nani? Mono ikele yandi ve. Kansi tala, muntu ikele kwiza nanima na mono ya mono lunga ve kukangula nsampatu ya makulu ya yandi, ya Abalahami, ye beno ya vumina
- ²⁶Bampangi, bana ya kikanda Nzambi, kwa beto mambu ya mpulusu yai ikele kufidiswa. *Mat. 10:6; Bis. 3:26*
- ²⁷Bau ya vandaka mu Yelusalemi, ye bakuluntu ya bau, sambu na bau zabaka Yesu ve ye ndinga ya bambikudi, ya bau tangaka kilumbu ya luvundu na lumbe ya luvundu, bau manisaka mambu yina bu bau bedisaka yandi. *1 Kol. 2:8*
- ²⁸Bau monaka mambu ve ya lunga kufwa yandi, kansi bau yuvulaka Pilatu kufwa yandi. *Mat. 27:20; Mal. 15:11; Luk. 23:18, 23; Yoa. 19:6*
- ²⁹Bu bau lungisaka mambu yonso ya sonamaka sambu na yandi, bau katulaka yandi na nti ye tulaka yandi mu ndiamu. *Mat. 27:59; Mal. 15:46; Luk. 23:53; Yoa. 19:38*
- ³⁰Kansi Nzambi fulukisaka yandi tuka bafwa. *Bis. 2:24*
- ³¹Yandi monikaka bilumbu mingi kwa bau ya kwizaka sikamosi na yandi ku Yelusalemi tuka Ngalili, ntangu yai bau ikele bantemo ya yandi kwa bantu. *Mat. 28:16; Mal. 16:6; Luk. 24:1; Yoa. 20:1; 21:1; Bis. 1:3; 10:40; 1 Kol. 15:5*
- ³²Beto twala kwa beno nsamu mbote ya nsilulu ya peswaka kwa batata. *1 Mose 22:18; Yes. 7:14; 9:6; Yel. 33:14; Dan. 9:24*
- ³³Nzambi manisaka nsilulu yina kwa bana ya beto, bu yandi fulukisaka Yesu; bonso yo ikele kusonama mu Nkunga ya zole: Nge ikele Mwana ya mono, bubu yai mono imene kubuta nge. *Nk. 2:7; Eb. 1:5*
- ³⁴Mu mambu ya yandi fulukisaka yandi tuka bafwa, na yandi tavutuka kubola diaka ve, yandi tubaka mpilayai: Mono tapesa nge lusakumunu ya nlongo ye ya kwikama ya Davidi. *Yes. 55:3*
- ³⁵Sambu na yandi tuba mu Nkunga yankaka: Nge tabika Nkwa Yanlongo ya nge mona kubola ve. *Nk. 16:10*

- ³⁶Kadi Davidi, bu yandi imene kusala lukanu ya Nzambi mu mbandu ya yandi, yandi lalaka tulu, ye yandi zikwaka sikamosi na batata ya yandi, ye yandi monaka kubola.
- ³⁷Kansi yandi ya Nzambi fulukisaka monaka kubola ve.
- ³⁸Sambu na yai bampangi, bika beno zaba, yo ikele mu muntu yai, na mvidisilu ya masumu ikele kusamunwa kwa beno. *Luk. 24:47; 1 Yoa. 2:12*
- ³⁹Konsonani ya kwikila ikele kununguswa na mambu yonso mu yandi, kansi bau lendaka ve nunguswa mu nsiku ya Mose. *Lom. 8:3; 10:4; Ngal. 2:16*
- ⁴⁰Sambu na yai, dikeba, na mambu yina tabwila beno ve ya ikele kutubwa mu bambikudi:
- ⁴¹Tala, beno ya buya, yituka ye kufwa, kadi mono ikele kusala kisalu mu bilumbu ya beno, kisalu yina beno takwikila yo ve, kana muntu tuba yo kwa beno. *Hab. 1:6*
- ⁴²Bu bau basikaka, bau lomba na mambu yai lenda kutubwa kwa bau na kilumbu ya luvundu ya landa mpe.
- ⁴³Bu bantu ya nzo ya sambilu mwanganaka, baYuda mingi ye bau ya kituka baYuda ya vuminaka Nzambi landaka Paulu ye Banaba, bau tubaka kwa bau ye lombaka bau kukanga ngolo mu nlemvo ya Nzambi.
- ⁴⁴Na kilumbu ya luvundu ya landaka bika fioti mbanza yamvimba kutakanaka kuwa mambu ya Nzambi.
- ⁴⁵Bu baYuda monaka bibuka, bau fulukaka na kimpala ye buyaka mambu ya Paulu tubaka, ye tubaka mbi sambu na yandi.
- ⁴⁶Buna Paulu ye Banaba tubaka na kikesa, kutuba: Yo lunga na mambu ya Nzambi tubwa ntete kwa beno. Kansi sambu na beno imene kubuya yo, ye beno imene kuzenga mambu ya beno mosi lunga ve kubaka moyo ya mvu ya mvu, tala, beto pindula kwa bapaien. *2 Mose 32:21; Yes. 55:5; Mat. 10:6; 21:43; Bis. 3:25*
- ⁴⁷Kadi Mfumu sikidikisaka beto, kutuba: Mono imene kutula nge bonso mwini kwa bapaien, sambu na kunata mpulusu ti nsuka ya ntoto. *Luk. 2:32*
- ⁴⁸Bu bapaien kuwaka mambu yai, bau yangalalaka ye kembilaka mambu ya Mfumu, bau yonso ya imene kusolwa kuvanda na moyo ya mvu ya mvu, bau kwikilaka. *Lom. 8:29*
- ⁴⁹Mambu ya Mfumu mwanganaka mu nsi yina yamvimba.
- ⁵⁰BaYuda telemisaka ntima ya bankento ya luzitu ye ya mawete, ye babakala ya luzitu mu mbanza, telemisaka bau kumonisaka Paulu ye Banaba mpasi ye basisaka bau tuka ntoto ya bau.

⁵¹Kansi bau katulaka mfumfuta na makulu ya bau, ye kwendaka ku Ikone. *Mal. 6:11; Luk. 9:5; 10:10; Bis. 18:6*

⁵²Banlonguki fulukaka na kiese ye Mpeve Yanlongo.

Bisalu Ya Bantumwa 14

Paulu ye Banaba longa mu Ikone

¹Yo vandaka mpilayai mu Ikone, bau kotaka sikamosi mu nzo ya sambilu ya baYuda, bau tubaka ti kibuka ya nene ya baYuda ye baElene kwikilaka.

²Kansi baYuda ya kwikilaka ve, pindulaka miela ya bapaïen, ye salaka bau vanda mbi kwa bampangi.

³Sambu na yai, bau vandaka kuna ntangu mingi, bau tubaka mu kikesa mu Mfumu, yandi songaka kitemo kwa mambu ya nlemvo ya yandi, ye bikaka bidimbu ye nyitukulu salwa na maboko ya bau.

⁴Kansi kibuka ya mbanza kabanaka, bankaka vandaka na baYuda, kansi bankaka na bantumwa.

⁵Bu bapaïen ye baYuda ye bakuluntu ya bau, kubwisaka makelele sambu na kumonisa bau mpasi ye kufwa bau na matadi,

⁶bau zabaka mambu yina, ye tinaka ku bambanza ya Likaoni, Listila ye Delebe ye nsi yonso ya zunga.

⁷Kuna bau samunaka nsamu mbote.

Bau zieta mu Delebe ye Ikone ye Pisidia

⁸Mu Listila muntu mosi vandaka na kieta mu makulu ya yandi, makulu yumaka tuka divumu ya ngudi ya yandi, yandi imene kutambula ta fioti ve.

⁹Yandi kuwaka bu Paulu tubaka, buna Paulu talaka yandi ngolo ye monaka yandi ikele na lukwikilu kubeluka,

¹⁰buna yandi tubaka na ndinga ya nene: Telema va makulu ya nge. Yandi telemaka nswalu ye tambulaka.

¹¹Bu kibuka monaka mambu ya Paul salaka, bau sasulaka ndinga ya bau kutuba mu kiLikaoni: Banzambi imene kulumuka kwa beto mu kifwani ya bantu. *Bis. 3:6; 28:6; Yes. 35:6*

¹²Bau bingaka Banaba Yupiteli, bau bingaka Paulu Merkure, sambu na yandi vandaka mutubi ya mambu.

¹³Nganga ya Yupiteli ya vandaka nanganda ya mbanza twalaka bangombe ye matiti ya kitoko ku mielo ya mbanza, yandi ye bibuka zolaka kuyoka yau.

¹⁴Bu bantumwa Paulu ye Banaba kuwaka yo, bau pasulaka mvwatu ya bau, ye kwisa nakati na bau kuboka,

¹⁵ye tubaka: Babakala, sambu na nki beno sala mambu yai ? Beto mpe ikele bantu ya nitu mutindu mosi ya beno, ye beto twala beno nsamu mbote, na beno tabika mambu yai ya mpamba ye pindula kwa Nzambi ya ikele na moyo, ya salaka zulu ye ntoto ye mbu ye bima yonso ya ikele mu yau. *1 Mose 1:1; Bis. 10:26*

¹⁶Mu mbandu ya lutaka, yandi bikaka bapaïen kutambula mu nzila ya bau kibeni. *Nk. 81:12; Bis. 17:30*

¹⁷Kansi yandi kondaka kitemo kwa yandi kibeni ve, bu yandi salaka beno mbote ye pesaka mvula tuka zulu, ye nsungi ya lubutu, ye fulusaka mintima ya beno na madia ye kiese.

¹⁸Na ndinga yai mpe yo vandaka mpasi na bau kubikisa bantu kuyoka nkailu kwa bau.

Bau bula Paulu na matadi, ye bau kwenda ku bambanza yankaka

¹⁹BaYuda ya katuka na Antiokia ye Ikone kwizaka kuna, bau pindulaka mabanza ya bibuka, ye bau bulaka Paulu na matadi ye bendaka yandi nanganda ya mbanza, sambu na bau banzaka yandi imene kufwa. *2 Kol. 11:25; 2 Tim. 3:11*

²⁰Bu banlonguki telemaka kuzunga yandi, yandi telemaka ye kotaka mu mbanza. Kilumbu ya landa, yandi basikaka ye kwendaka na Banaba ku Delebe.

²¹Bu bau imene kusamuna nsamu mbote mu mbanza yina, ye bakaka banlonguki mingi, bau vutukaka ku Listila ye Ikone ye Antiokia. *Bis. 13:51*

²²Bau pesaka ngolo kwa miela ya banlonguki, ye bombidilaka bau kuvanda ngolo mu lukwikilu, ye tubaka mu mpasi mingi beto takota mu kimfumu ya Nzambi. *Luk. 14:27; Bis. 11:23; 13:43; 2 Tim. 3:12*

²³Bu bau imene kusola bambuta mu mabundu yonso, ye imene kulomba ye kubuya madia, bau bikaka bau mu maboko ya Mfumu, yandi ya bau imene kukwikila. *Tit. 1:5*

²⁴Bu bau imene kuluta Pisidia, bau kwizaka ku Pamfilia.

²⁵Bu bau imene kulonga mambu mu Pelenge, bau kulumukaka ku Atali.

²⁶Bau katuka kuna ye sabukaka ku Antiokia, sika ya bau peswaka ku nlemvo ya Nzambi sambu na kisalu ya bau manisaka.

²⁷Bu bau imene kwiza ye kutikisa dibundu, bau songaka bau mambu yonso ya Nzambi salaka mu bau, ye na yandi kangulaka mwelo ya lukwikilu kwa bapaïen.

²⁸Bau vandaka kuna na banlonguki ntangu mingi.

Bisalu Ya Bantumwa 15

Paulu ye Banaba kwenda ku Yelusalemi

- ¹Bankaka kulumukaka tuka Yuda, ye longaka bampangi, kutuba: Kana beno zengwa ve bonso kifu ya Mose, beno kuvuluswa ve. *1 Mose 17:10; Ngal. 2:12; 5:2*
- ²Kansi bu Paulu ye Banaba swanaka ye vandaka na ntembe mingi na bau, bampangi zengaka mambu na Paulu ye Banaba ye bankaka ya bau fwiti kwenda ku Yelusalemi kwa bantumwa ye bambuta sambu na ntembe yai.
- ³Sambu na yai bau kwendaka ye dibundu sindikaka bau mu nzila, bau lutaka mu Fenike ye Samalia, bau samunaka mpindulu ya mabanza ya bapaien; ye bau pesaka kiese mingi kwa bampangi yonso.
- ⁴Bu bau kwizaka ku Yelusalemi, dibundu ye bantumwa ye bambuta bakaka bau, bau songaka mambu yonso ya Nzambi salaka na bau. *Bis. 14:27; 21:19*
- ⁵Kansi bankaka ya vandaka bafalisi ya imene kukwikila, telemaka kutuba: Bapaien ya kwikila fwiti kuzengwa ye sikidikisa bau kukeba nsiku ya Mose.

Paulu zenga mambu ya nzengolo

- ⁶Bantumwa ye bambuta kutakanaka kutubana mambu yai.
- ⁷Bu ntembe vandaka mingi, Petelo telemaka, ye tubaka kwa bau: Bampangi, beno zaba na bilumbu ya ntete, Nzambi solaka nakati na beno sambu na munoko ya mono bapaien fwiti kuwa mambu ya nsamu mbote ye kwikila. *Bis. 10:9*
- ⁸Nzambi ya zaba ntima songaka ntemo kwa bau, ye pesaka bau Mpeve Yanlongo bonso yandi pesaka beto. *Nk. 7:9; Bis. 10:44; 11:15*
- ⁹Yandi salaka mambu mutindu yankaka ve nakati bau ye beto, bu yandi vedisaka ntima ya bau mu lukwikilu.
- ¹⁰Sambu na nki beno yunsa Nzambi, na beno tula vangu va nkingu ya banlonguki, ya batata ya beto, ye beto lendaka kunata ve. *Bis. 15:23; Ngal. 5:1*
- ¹¹Kansi beto kwikila beto tavuluswa mu nlemvo ya Mfumu Yesu, mutindu mosi na bau. *Ef. 2:4, 8; Tit. 3:4*
- ¹²Kibuka yamvimba vandaka napi, ye kuwaka Banaba ye Paulu, bu bau songaka bau bidimbu ye nyitukulu ya Nzambi salaka mu bau nakati bapaien.
- ¹³Bu bau vandaka napi, Yakobi vutulaka ye tubaka: Bampangi, kuwa mono.
- ¹⁴Simoni imene kusonga beno mpilamosi Nzambi kwizaka ntete kwa bapaien sambu na kubaka bantu nakati ya bau, ya lunga kuvanda na nkumbu ya yandi. *2 Pet. 1:1*
- ¹⁵Mambu ya bambikudi kundimaka na mambu yai, bonso yo ikele kusonama:

¹⁶Nanima na mambu yai, mono tavutuka, ye mono tatunga diaka nzo ya lele ya Davidi ya imene kubwa, mono tatunga diaka yonso ya imene kupasuka mu yo, mono tatelemisa yo diaka. *Amosi. 9:11*

¹⁷Na bantu ya bika tasosa Mfumu, ye bapaien yonso ya bingwa mu nkumbu ya mono. *Yak. 2:17*

¹⁸Mfumu tubaka mpilayai, ya zabisaka mambu yai tuka luyantiku.

¹⁹Sambu na yai, mono zenga mambu mpilayai, beto fwiti kutula kizitu ve, va bau ya katuka na bapaien ye pindula kwa Nzambi,

²⁰kansi beto tasonika kwa bau, na bau tatina bima ya bau pesa kwa biteki, ye bizumba ye mbizi ya kufwa na menga basika ve, ye menga. *1 Mose 9:4; 1 Tes. 4:3*

²¹Sambu na tuka mbandu ya nkulu, Mose ikele na bau ya samuna yandi, mu mbanza yonso, ye bau tanga yandi mu banzo ya sambilu kilumbu ya luvundu na kilumbu ya luvundu. *Bis. 13:15*

Paulu ye Banaba vutuka ku Antiokia

²²Buna bantumwa ye bambuta ya dibundu yamvimba monaka yo mbote kusola bantu nakati na bau kibeni ye fidisa bau ku Antiokia sikamosi na Paulu ye Banaba, bau ikele Yuda ya bingwa Balasaba ye Sila, bau ikele bantu ya luzitu nakati na bampangi.

²³Bau pesaka bau nkanda ya sonikwa mpilayai: Beto bantumwa ye bambuta mu bampangi, kwa bampangi mu bapaien mu Antiokia ye Silia ye Kiliki, yenge kwa beno.

²⁴Sambu na beto imene kuwa na bankaka ya katuka na beto imene kumonisa beno mpasi mu mambu, ye bau pindulaka miela ya beno, kansi beto sikidikisaka bau ve. *Ngal. 1:7; 1 Yoa. 2:19*

²⁵Bu beto vandanaka mabanza mosi, beto monaka yo mbote kusobantu ye fidisa bau kwa beno sikamosi na bazolwa ya beto Banaba ye Paulu.

²⁶Ikele bantu ya pesaka moyo ya bau sambu na nkumbu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto.

²⁷Sambu na yai, beto fidisaka Yuda ye Sila, bau mpe tatuba na beno mambu yai mu munoko ya bau.

²⁸Kadi Mpeve Yanlongo ye beto mpe monaka yo mbote kutula kizitu yankaka ve va beno, kansi kaka yai ya beno fwiti kusala.

²⁹Beno tatina bima ya yokwa ku biteki, ye menga, ye mbizi ya kufwa na menga basika ve, ye bizumba. Kana beno dikeba na bima yai, yo tavanda mbote na beno. Bika mbote. *Bis. 21:25*

³⁰Buna bu bau pesaka bau mbote, bau kwizaka ku Antiokia, Bu bau imene kutikisa kibuka, bau pesaka bau nkanda yina.

³¹Bu bau imene kutanga yo, bau yangalalaka sambu na mbombolo yina.

³²Yuda ye Sila ikele bambikudi mpe, bau bombidilaka bampangi mu mambu mingi ye pesaka bau kikesa.

³³Bu bau imene kuvanda kuna ntangu ndambu, bampangi sindikaka bau mu yenge kwa bau ya fidisaka bau.

³⁴Kansi Sila monaka mbote kuvanda kuna.

³⁵Kansi Paulu ye Banaba bikaka mu Antiokia, bau longaka ye samunaka nsamu mbote ya mambu ya Mfumu, sikamosi na bankaka mingi mpe.

Paulu ye Banaba kabana

³⁶Nanima na bilumbu ndambu, Paulu tubaka kwa Banaba: Bika beto vutuka ye tala bampangi mu mbanza yonso ya beto imene kusamuna mambu ya Mfumu, ye tala bonso bau ikele.

³⁷Banaba zolaka kutwala Yoane mpe, ya bingwa Malako. *Bis. 12:12, 25*

³⁸Kansi Paulu banzaka yo lunga ve kutwala yandi na bau, yandi ya bikaka bau mu Pamfilia ye kwendaka ve na bau ku kisalu.

³⁹Buna ntembe mingi kwizaka nakati na bau ye bau kabanaka, Banaba bakaka Malako ye sabukaka ku Kipelo.

⁴⁰Kansi Paulu solaka Sila ye bau kwendaka, bu bampangi imene kupesa bau ku nlemvo ya Nzambi. *Bis. 14:26*

⁴¹Yandi lutaka mu Silia ye Kiliki ye pesaka kikesa kwa mabundu. *Lom. 1:11, 12; Ngal. 1:21*

Bisalu Ya Bantumwa 16

Paulu ye Silas tambula mu Delebe ye Listila

¹Yandi kwizaka ku Delebe ye Listila. Tala, nlonguki mosi vandaka kuna, nkumbu ya yandi Timoteo, mwana bakala ya nkento ya Yuda, ya kwikilaka, kansi tata ya yandi vandaka muElene:

²bampangi ya vandaka mu Listila ye Ikone songaka kitemo mbote sambu na yandi.

³Paulu zolaka yandi kwenda na yandi, yandi bakaka yandi ye zengaka yandi, sambu na baYuda ya vandaka ndambu kuna, kadi bau yonso zabaka tata ya yandi ikele muElene.

⁴Bu bu lutaka mu bambanza, bau pesaka bau bansiku yina ya bantumwa ye bambuta mu Yelusalemi pesaka, sambu na kukeba *Bis. 15:20, 29*

⁵Mpilayai mabundu kwizaka ngolo mu lukwikilu, ye ntalu ya bau lutaka kilumbu na kilumbu.

Paulu mona ndozi ya Makedonia

⁶Bu Mpeve Yanlongo buyaka bau kulonga mambu mu Asia, bau lutaka mu Filingia ye ntoto Ngalatia.

⁷Bu bau mfinamaka Misia, bau zolaka kukota mu Bitinia, kansi Mpeve ya Yesu buyaka bau kwenda.

⁸Bu bau imene kuluta Misia, bau kulumukaka ku Toloa.

⁹Paulu monaka mona-meso mu mpimpa, muntu ya Makedonia telemaka ye bombidilaka, ye kutuba: Sabuka ku Makedonia ye sadisa beto.

¹⁰Bu yandi monaka mona-meso, nswalu beto sosaka sabuka ku Makedonia, sambu na beto zabaka Nzambi imene kubinga beto kusamuna nsamu mbote kwa bau.

Bau kwenda ku Filipi

¹¹Bu beto bikaka Toloa, beto sabukaka ya sungama ku Samotolake, ye kilumbu ya landa ku Neapoli.

¹²Tuka kuna beto kwendaka ku Filipi, mbanza ya ntete mu ndambu yina ya Makedonia, ikele mbanza ya baLoma. Beto vandaka mu mbanza yina bilumbu ndambu.

¹³Mu kilumbu ya luvundu, beto basikaka na mwelo ya mbanza ye kwendaka ku mukidi ya nzadi, beto banzaka kuna ikele sika ya lombilu, beto vandaka ye tubaka kwa bankento ya kutakanaka.

¹⁴Nkento mosi vandaka kuna ya vuminaka Nzambi, nkumbu ya yandi, Lidia, muteki ya lele ya mpumbu ya mbanza ya Tiatila, yandi kuwaka, ye Mfumu kangulaka ntima ya yandi kubaka mambu ya Paulu tubaka.

¹⁵Bu yandi imene kubotikwa ye nzo ya yandi, yandi bombidilaka beto, kutuba: Kana beno banza mono imene kukwikila Mfumu ya kieleka, kota mu nzo ya mono ye vanda muna. Yandi kwikidisaka kwenda ku sika ya lombilu beto beto mingi.

Paulu katula mpeve ya mbi, ye yandi tulwa mu boloko

¹⁶Yo vandaka mpilayai, bu beto kutakanaka na, sielo nkento ya ikele na mpeve ya tuba mambu, yandi bakilaka bamfumu ya yandi ndandu mingi na kindoki ya yandi.

¹⁷Yandi landaka Paulu ye beto, ye bokaka, kutuba: Bantu yai ikele bampika ya Nzambi Mpungu, bau kwiza kusamuna nzila ya mpulusu.

18Yandi salaka mpilayai bilumbu mingi. Kansi Paulu vandaka na ntantu mingi, yandi pindulaka ye tubaka kwa mpeve: Mono tuba kwa nge mu nkumbu ya Yesu Klisto, basika na yandi. Lokula yina yandi basikaka.

19Bu bamfumu ya yandi monaka na vuvu ya bau ya ndandu imene kusuka, bau simbaka Paulu ye Sila ye bendaka bau ku zandu kwa bakuluntu. *Bis. 19:24, 27*

20Bu bau twalaka bau kwa banyadi, bau tubaka: Bantu yai ya ikele baYuda ikele kusala makelele mingi mu mbanza ya beto, *Bis. 17:6; 24:5*

21bau songa bifu ya lunga ve ya beto kubaka ye kukeba, beto ya ikele baLoma. *Bis. 6:14; 21:21*

22Kibuka bakaka makasi na bau, banyadi katulaka mvwatu ya bau ye sikidikisaka kubula bau na banti.

23Bu bau imene kubula bau mingi, bau losaka bau mu boloko, ye songaka nkengi ya boloko kukeba bau mbote.

24Bu yandi peswa nsikudukusu yina, yandi losaka bau mu katikati ya boloko, ye yandi tulaka makulu ya bau mu minyololo.

25Kati-kati ya mpimpa Paul ye Sila lombaka ye yimbaka bankunga kwa Nzambi, ye bantu ya boloko kuwaka bau. *Bis. 4:31; 5:12*

26Nswalu ndikunu nene ya ntoto vandaka, lufulu ya boloko nikukaka, nswalu mielo yonso kangukaka, minyololo ya bau yonso kangukaka. *Bis. 5:19; 12:7*

27Nkengi ya boloko sikamaka na tulu, bu yandi monaka mielo ya boloko ikele kukanguka, yandi bakaka mbele ya yandi ye zolaka kudifwa, kadi yandi banzaka bantu ya boloko imene kutina.

28Paulu bokaka mu ndinga nene, kutuba: Disadila mpasi ve, kadi beto yonso ikele awa.

29Yandi lombaka mwinda, ye kotaka nswalu ye zakama sambu na boma, ye kubwaka na makulu ya Paulu ye Sila;

30ye basisaka bau, ye tubaka: Bamfumu, mono fwiti kusala nki kuvuluswa ? *Luk. 3:10; Bis. 2:37*

31Bau tubaka: Kwikila Mfumu Yesu Klisto, ye nge tavuluswa, ye nzo ya nge. *Yoa. 3:16, 36; 20:31; Bis. 2:38; 15:11*

32Bau tubaka mambu ya Mfumu kwa yandi, ye kwa bau yonso ya vandaka mu nzo ya yandi.

33Yandi bakaka bau mu lokula yina ya mpimpa, ye sukulaka bamputa ya bau, nswalu yandi botikwaka, yandi kibeni ye bau yonso ya yandi.

³⁴Yandi twalaka bau ku nzo ya yandi, ye tulaka madia nantwala na bau, yandi yangalalaka sikamosi na nzo ya yandi yamvimba, sambu na bau imene kukwikila Nzambi.

³⁵Bu kuma kia, banyadi fidisaka bapolisi, kutuba: Bika bantu yai kwenda.

³⁶Nkengi ya boloko tubaka mambu yina kwa Paulu: Banyadi imene kufidisa kubika beno kwenda, sambu na yai, basika ye kwenda mu yenge.

³⁷Paulu tubaka kwa bau: Bau imene kubula beto nantwala na bantu yonso, beto baLoma, bu bau imene kufundisa beto ve, ye bau losaka beto mu boloko, ntangu yai bau zola kubasisa beto mu kinsweki ? Mpilayai ve, kansi bika bau kibeni kwiza kubasisa beto.

³⁸Bapolisi tubaka mambu yai kwa banyadi. Bau vandaka na boma, bu bau kuwaka bau ikele baLoma.

³⁹Bau kwizaka ye bombidilaka bau; bu bau imene kubasisa bau, bau lombaka bau kukatuka na mbanza. *Mat. 8:34*

⁴⁰Bau basikaka na boloko ye kotaka mu nzo ya Lidia, bu bau monaka bampangi, bau pesaka bau kikesa ye katukaka.

Bisalu Ya Bantumwa 17

Paulu yantika kulonga mu Tesalonika

¹Bu bau imene kuluta mu Amfipoli ye Apolonia, bau kwizaka ku Tesalonika, kuna vandaka nzo ya sambilu ya baYuda. *1 Tes. 2:1*

²Paul kotaka kwa bau, bonso vandaka kifu ya yandi, longaka bau mambu ya masonukwa bilumbu tatu ya kilumbu ya luvundu. *Luk. 4:16; Bis. 13:14; 18:4*

³Yandi tendulaka ye songaka Klisto fwiti kumona mpasi ye fulukiswa tuka bafwa, Yesu yai ya mono samuna kwa beno ikele Klisto. *Luk. 24:26; Bis. 9:22; 26:23*

⁴Bankaka ya bau kwikilaka ye kotaka sikamosi na Paulu ye Sila, ye kibuka nene ya baElene ya vuminaka Nzambi ye bankento mingi ya luzitu. *Bis. 14:1; 28:24*

⁵BaYuda fulukaka na kimpala, bau bakaka bantu ya bumolo nakati na bantu ya mpamba, bau kutakanaka bantu mingi ye salaka makelele mingi mu mbanza, bau kotaka mu nzo ya Yasoni, ye sosaka kubasisa bau kwa bantu.

⁶Bu bau monaka bau ve, bau bendaka Yasoni ye bampangi yankaka kwa banyadi ya mbanza, ye bokaka: Bantu yai ya imene kupindula nsi yamvimba, imene kwiza mpe awa. *Bis. 16:20*

⁷Yasoni imene kubaka bau, bayai yonso ikele kubuya bansiku ya Kaisali, bau tuba ntinu yankaka ikele, yandi Yesu. *Luk. 23:2; Yoa. 19:12, 15*

⁸Bau salaka bantu yonso ye banyadi ya mbanza vandaka na makasi, bu bau kuwaka mambu yai.

⁹Bu bau imene kubaka kibau ya Yasoni ye bankaka, bau bikaka bau kwenda.

Paulu ye Sila kwenda ku Belea

¹⁰Nswalu bampangi fidisaka Paulu ye Sila mu mpimpa ku Belea; bu bau kumaka kuna, bau kwenda ku nzo ya sambilu ya baYuda. *Bis. 9:25*

¹¹Bantu yai lutaka mbote na bantu ya Tesalonika, sambu na bau bakaka mambu mu ntima ya yidikwa, ye bau sosaka mu masonukwa kilumbu na kilumbu kuzaba kana mambu yina ikele kieleka.

¹²Buna mingi ya bau kwikilaka, bankento mingi mpe ya baElene ya luzitu ye babakala mingi. *Bis. 13:50*

¹³Bu baYuda ya Tesalonika kuwaka na Paulu samunaka mambu ya Nzambi mu Belea mpe, bau kwizaka kuna mpe, ye telemisaka ntima ya bibuka kuvanda na makelele.

¹⁴Buna nswalu bampangi fidisaka Paulu kwenda ti mbu, kansi Sila ye Timoteo bikaka kuna.

¹⁵Bau ya filaka Paul twalaka yandi ti ku Atene, Paulu pesaka bau nsikudukusu kwa Sila ye Timoteo na bau takwiza kwa yandi nswalu, bau katukaka. *1 Tes. 3:1*

Paulu longa mu Atene

¹⁶Bu Paulu vingilaka bau mu Atene, ntima ya yandi bakaka ntantu, bu yandi monaka mbanza ikele kifuluka na biteki.

¹⁷Yandi tubaka na baYuda ye bantu ya vuminaka Nzambi mu nzo ya sambilu, ye na bau ya kutanaka na yandi na zandu kilumbu na kilumbu.

¹⁸Bankaka ya bayindudi ya Epikuli ye ya Stoika tubaka ntembe na yandi, ye bankaka tubaka: Muntu yai ya bituba-tuba tatuba nki ? Kansi bankaka tubaka: Yandi ikele nsamuni ya banzambi ya nzenza, sambu na yandi samunaka nsamu mbote ya Yesu, ye mfulukulu.

¹⁹Bau simbaka yandi ye twalaka yandi ku mongo ya Aleopango, ye tubaka: Beto lenda kuzaba malongi yampa yai ikele nki, ya nge ikele kutuba ? *Mal. 1:27*

²⁰Kadi nge ikele kutwala mambu ya nzenza ku makutu ya beto. Mpilayai beto zola kuzaba kana mambu yai ikele nki. *Bis. 2:12*

²¹Kadi bantu ya Atene yonso ye banzenza ya vandaka kuna, sadilaka ntangu ya bau mu mambu yankaka ve, kansi kaka kusonga keti kuwa nsangu yampa.

²²Paulu telemaka nakati mongo ya Aleopango ye tubaka: Beno bantu ya Atene, mono mona mu mambu yonso beno ikele kusambila banzambi mingi,

²³kadi bu mono lutaka, mono monaka bima ya beno ikele kusambila, mono monaka zikwa ya ikele na sonama yai: KWA NZAMBI YA KONDA ZABAKANA. Yandi ya beno sambila, mu konda ngangu, mono ikele kusamuna yandi kwa beno.

²⁴Nzambi ya salaka nsi ye bima yonso ya ikele mu yo, yandi ikele Mfumu ya zulu ye ya ntoto, yandi ikele kuvanda ve mu tempelo ya tungwa na maboko. *1 Mose 1:1; Yes. 66:1; Yoa. 4:24; Bis. 7:48; 14:15*

²⁵Ye maboko ya bantu lenda kusadila yandi ve, bonso yandi ikele na nsatu ya kima, sambu na yandi kibeni ikele kupesa kwa yonso moyo ye mwela ye bima yonso. *Nk. 50:8; 1 Mose 2:7*

²⁶Yandi salaka makanda yonso ya bantu katuka na tata mosi, sambu na kuvanda na ntoto yonso, yandi songaka nsungi ya zengwa, ye kitezo ya ntoto ya bau tavanda. *1 Mose 1:27; 5 Mose 32:8*

²⁷Na bau tasosa Nzambi, kana bau lenda kwiza mfinama na yandi ye mona yandi, kansi yandi ikele ntama ve na beto muntu na muntu. *Yes. 55:6; Lom. 1:19*

²⁸Kadi mu yandi beto ikele na moyo, ye tambula, ye vanda; bonso bansoniki yankaka ya beno ya bankunga tubaka: Kadi beto ikele bana ya yandi.

²⁹Mpilayai, bu beto ikele bana ya Nzambi, beto fwiti kubanza ve na Nzambi ikele mpilamosi wola keti palata keti matadi, ya ikele kusalwa na ngangu ye mayele ya muntu. *Nk. 115:4; Yes. 46:5*

³⁰Sambu na yai, Nzambi vibidila ntangu yina ya kondwa ngangu, kansi ntangu yai, yandi sikidikisa bantu yonso mu sika yonso na bau fwiti kupindula mabanza. *Bis. 14:16*

³¹Sambu na yandi imene kutula kilumbu ya yandi tafundisa bantu ya nsi mu lunungu, mu muntu yina ya yandi solaka, sambu na yai; yandi silaka vuvu kwa bantu yonso, na yandi fulukisaka yandi tuka bafwa. *Nk. 9:8; Bis. 10:42*

³²Bu bau kuwaka mambu ya mfulukulu ya bafwa, bankaka sekaka, kansi bankaka tubaka: Beto takuwa nge na mambu yai ntangu nkaka.

³³Buna Paulu katukaka nakati na bau.

³⁴Kansi babakala yankaka bundanaka na yandi ye kwikilaka, mu bau vandaka mpe Dionisio muntu ya Aleopango, ye nkento mosi nkumbu ya yandi Damali, ye bankaka sikamosi na bau.

Bisalu Ya Bantumwa 18

Paulu kwendaka ku Kolinto

¹Nanima na mambu yai Paulu katuka na Atene ye kwizaka ku Kolinto.

²Yandi monaka muYuda, nkumbu ya yandi Akila, muntu ya Ponto, ntama ve yandi katukaka na Italia sikamosi na nkento ya yandi, Pliskila, sambu na Klaudio sikidikisaka na baYuda yonso takatuka na Loma. Buna Paulu kwendaka kwa bau.

³Sambu na yandi vandaka na ksalu mosi na bau, yandi vandaka na bau ye salaka na bau, sambu na ksalu ya bau ikele kusala nzo ya tente. *Bis. 20:34; 1 Kol. 4:12; 1 Tes. 2:9; 2 Tes. 3:8*

⁴Yandi tubanaka na bantu mu nzo ya sambilu kilumbu ya luvundu na kilumbu ya luvundu, yandi sosaka kukwidisa baYuda ye baElene. *Bis. 17:17*

BaYuda buya nsamu mbote

⁵Bu Sila ye Timoteo katukaka na Makedonia, mambu ya Nzambi kwikidisa Paulu, ye yandi songaka kitemo kwa baYuda na Yesu ikele Klisto. *Bis. 17:14; 18:28*

⁶Bu bau buyaka ye tubaka mbi, yandi bulaka mvwatu ya yandi, ye tubaka kwa bau: Menga ya beno ikele va ntu ya beno mosi, mono ikele na mambu ve, tuka ntangu yai, mono takwenda kwa bapaien. *Bis. 20:26*

⁷Yandi katukaka kuna ye kotaka mu nzo ya muntu, nkumbu ya yandi Tito Yustu ya vumina Nzambi, nzo ya yandi vandaka mfinama ku nzo ya sambilu. *Kolo. 4:11*

⁸Kansi Klispo nkuluntu ya nzo ya sambilu kwikilaka Mfumu ye nzo ya yandi yamvimba. Bantu mingi ya Kolinto kuwaka ye kwikilaka ye botikwaka. *1 Kol. 1:14*

⁹Mfumu tubaka kwa Paulu mu mpimpa mu mona-meso: Vanda na boma ve, kansi tuba, vanda napi ve. *Bis. 16:9; 23:11*

¹⁰Sambu na mono ikele sikamosi na nge, ye muntu tabwila nge ve, kumonisa nge mpasi, kadi mono ikele na bantu mingi mu mbanza yai. *Yes. 41:10; Yoa. 10:16*

¹¹Yandi vandaka kuna mvu mosi ye ngonda sambanu, ye longaka mambu ya Nzambi nakati na bau.

Bau zola kufundisa Paulu

¹²Bu Ngalio vandaka nyadi mu Akaya, baYuda teleminaka Paulu ye twalaka yandi ku kiti ya mfundisi.

¹³Bau tubaka: Muntu yai ikele kukwikidisa bantu kusambila Nzambi mpilamosi nsiku ikele kubuya.

¹⁴Kansi bu Paulu zolaka kukangula munoko ya yandi, Ngalio tubaka kwa baYuda: Beno baYuda, kana yo ikele mambu ya mbi keti mambu ya masumu, mono fwiti kuwa beno. *Bis. 25:11*

¹⁵Kansi kana yo ikele biuvu sambu na mambu ye bankumbu ye nsiku ya beno, beno kibeni tala yau, mono zola ve kuvanda mfundisi ya mambu yai. *Mat. 27:24; Yoa. 18:31*

¹⁶Yandi kulaka bau tuka kiti ya mfundisi.

¹⁷Bau yonso bwilaka Sostene nkuluntu ya nzo ya sambilu, ye bulaka yandi nantwala na kiti ya mfundisi, kansi Ngalio banzaka sambu na mambu yai ve.

Paulu vutuka ku Yelusalemi ye Antiokia

¹⁸Bu Paulu imene kuvanda kuna bilumbu mingi diaka, yandi pesaka bampangi mbote, ye sabukaka ku Silia sikamosi na Pliskila ye Akila. Paulu imene kuzenga nsuki ya ntu ya yandi mu Kenkelea, sambu na nsilulu vandaka na yandi. *Bis. 21:23*

¹⁹Bau kwizaka ku Efeso, ye yandi bikaka bau kuna. Yandi kibeni kotaka mu nzo ya sambilu ye tubanaka na baYuda.

²⁰Bu bau lombaka yandi kuvanda bilumbu mingi, yandi ndimaka ve.

²¹Kansi bu yandi imene kupesa bau mbote, yandi tubaka: Mono tavutuka kwa beno kana Nzambi zola, buna yandi kwendaka ye sabukaka tuka Efeso.

²²Bu yandi kumaka ku Kaisalia, yandi tombokaka ku Yelusalemi ye pesaka mbote kwa dibundu, buna yandikulukumukaka ku Antiokia.

Bau kwenda mu nzila ya tatu

²³Bu yandi imene kuvanda kuna ntangu ndambu, yandi katukaka ye lutaka mu ntoto ya Ngalatia ye Filingia, bonso yo landana, yandi siamisaka banlonguki yonso.

Apolo kwiza ku Efeso

²⁴Mu Efeso muYuda mosi kwizaka, nkumbu ya yandi Apolo, mwisi Alesandia, yandi ikele muntu ya ngangu, ye longaka masonukwa ngolo.

²⁵Muntu yai longwaka mu nzila ya Mfumu, yandi vandaka ngolo mu mpeve, ye yandi tubaka ye longaka kieleka mambu yonso sambu na Yesu, kansi yandi zabaka mbotika ya Yoane kaka. *Bis. 19:3*

²⁶Yandi yantikaka kulonga na kikesa mu nzo ya sambilu. Kansi bu Pliskila ye Akila kuwaka yandi, bau bakaka yandi, ye tendudilaka yandi nzila ya Nzambi kieleka.

²⁷Bu yandi zolaka kuluta ku Akaya, bampangi pesaka kikesa ye sonikaka kwa banlonguki kubaka yandi. Bu yandi kumaka kuna, mu nlemvo yandi sadisaka mingi bau ya kwikilaka;

²⁸mu ngolo yonso yandi tulaka ntembe na baYuda nantwala na bantu, yandi songaka mu masonukwa na Yesu ikele Klisto.

Bisalu Ya Bantumwa 19

Paulu kwiza ku Efeso

¹Yo vandaka, bu Apolo vandaka mu Kolinto. Paulu kwizaka ku Efeso, bu yandi imene kuluta lweka ya nsi ya zulu, yandi monaka banlonguki yankaka kuna. *Bis. 18:24*

²Yandi tubaka kwa bau: Beno bakaka Mpeve Yanlongo bu beno kwikilaka ? Bau tubaka kwa yandi: Ve, beto imene kuwa ve na Mpeve Yanlongo ikele. *Bis. 10:44*

³Yandi tubaka: Mu mbotika nki beno botikwaka ? Bau tubaka: Mu mbotika ya Yoane.

⁴Paulu tubaka: Yoane botikaka mbotika ya mpindulu ya mabanza, yandi tubaka kwa bantu, na bau fwiti kukwikila yandi ya takwiza nanima na yandi, yandi Yesu. *Mat. 3:11; Bis. 1:5; 11:16; 13:24*

⁵Bu bau kuwaka yai, bau botikwaka mu nkumbu ya Mfumu Yesu.

⁶Bu Paulu imene kutula bau maboko, Mpeve Yanlongo kwizaka va bau, ye bau tubaka mu tudimi, ye bikulaka. *Bis. 2:4; 10:46*

⁷Bau yonso vandaka babakala mfinama kumi ye zole.

Paulu longa mu ekole ya Tilano

⁸Paulu kotaka mu nzo ya sambilu ye longaka mu kikesa ngonda tatu, yandi tubana na bau ye kwikidisaka bau sambu na mambu ya kimfumu ya Nzambi.

⁹Kansi bu bankaka vandaka na ntima ngolo ye kwikilaka ve, ye tubaka mbi sambu na nzila yai, kwa kibuka, buna yandi bikaka bau, ye bakaka banlonguki ye tubana na bau kilumbu na kilumbu mu ekole ya Tilano.

¹⁰Yo vandaka mpilayai mvu zole, buna bantu yonso ya vandaka na Asia ye baYuda ye baElene kuwaka mambu ya Mfumu.

Paulu salaka bidumbu

¹¹Nzambi salaka mambu mingi ya ngolo mu maboko ya Paulu. *Bis. 5:12*

¹²Bau bakaka bitambala ye balele ya katulwa va nitu ya Paulu, ye tulaka yau va bambevo, ye maladi ya bau katukaka ye bampeve ya mbi basikaka. *Bis. 5:15*

¹³BaYuda yankaka, batambudi ya vandaka basadi ya mpeve ya mbi, bau mekaka kubinga nkumbu ya Mfumu Yesu va bau ya vandaka na bampeve ya mbi, kutuba: Mono kudia ndefi kwa nge mu Yesu ya Paulu ikele kusamuna. *Luk. 9:49*

¹⁴Skeva, muYuda ya ikele mbuta nganga vandaka na bana babakala nsambwadi, bau salaka mpilayai.

¹⁵Mpeve mbi vutulaka ye tubaka kwa bau: Mono zaba Yesu, ye mono zaba Paulu, kansi beno ikele banani ?

¹⁶Muntu ya vandaka na mpeve ya mbi bwilaka bau, ye losaka bau ku nsi ye lutaka bau ngolo, bau basika na nzo yina na ntinu kondwa lele ye bau lwalaka.

¹⁷Mambu yai zabakanaka kwa bantu yonso baYuda ye baElene ya vandaka mu Efeso, boma kubwilaka bau yonso, ye nkumbu ya Mfumu Yesu kembiswaka;

¹⁸Mingi ya bau ya kwikila kwizaka kundima ye kusonga bisalu ya bau.

¹⁹Mingi ya bau ya salaka kindoki kutikisaka minkanda ya bau ye yokaka yau nantwala na bantu yonso, bau tangaka ntalu ya minkanda yina ikele palata mafunda makumi tanu.

²⁰Mpilayai mambu ya Mfumu kulaka mu ngolo ye vandaka ngolo.

Paulu zola kuvutuka ku Yelusalemi

²¹Bu mambu yai imene, Paulu zolaka mu mpeve ya yandi kwenda ku Yelusalemi bu yandi imene kuluta mu Makedonia ye Akaya, yandi tubaka: Bu mono imene kukuma kuna, mono fwiti kumona Loma mpe. *Bis. 20:22; 23:11; Lom. 15:23; 1 Kol. 16:5*

²²Bu yandi imene kufidisa zole ya bansadisi ya yandi ku Makedonia Timoteo ye Elasto, yandi kibeni vandaka ndambu mu Asia.

Demetilio musadi ya palata mu Efeso

²³Ntangu yina makelele mingi kubwaka sambu na nzila ya Mfumu.

²⁴Kadi muntu mosi, nkumbu ya yandi Demetilio, musadi ya palata, ya salaka bifwani ya nzo ya biteki ya Diana na palata, yandi bakisaka basadi ya kisalu yai ndandu mingi.

²⁵Yandi kutikisaka bau ye basadi ya kisalu mutindu yai, yandi tubaka: Beno babakala, beno zaba na beto baka kimvwama ya beto mu kisalu yai,

²⁶beno mona ya kuwa na Paulu yai imene kukwikidisa ye pindula bantu mingi kaka mu Efeso ve, kansi bika fioti mu Asia yonso, yandi ikele kutuba na bima ya salwa na maboko ikele banzambi ve. *Nk. 115:4; Bis. 17:29*

²⁷Yo ikele ve kaka na kisalu yai ya beto takwiza mpamba, kansi tempelo mpe ya Diana nzambi ya nene ya nkento takwiza mpamba, ye nzitusu ya yandi tamaniswa, yandi ya Asia yonso ye ntoto yonso ikele kusambila.

²⁸Bu bau kuwaka yo, bau fulukaka na makasi ye bokaka ye tubaka: Diana ya bisi Efeso ikele nene.

²⁹Mbanza yamvimba fulukaka na makelele, bau kwisa sikamosi ku nzo ya bantu kutikisa, bu bau imene kusimba Ngayo ye Alistalako bantu ya Makedonia ya tambulaka sikamosi na Paulu.

³⁰Bu Paulu zolaka kukota kwa bantu, banlonguki buyaka yandi.

³¹Bakuluntu yankaka ya Asia, ya ikele banduku ya yandi, fidisaka kwa yandi ye bombidilaka yandi kukota ve mu nzo ya kutikiswa.

³²Buna bankaka bokaka mambu mosi ye bankaka mambu yankaka, kadi makelele mingi vandaka nakati na kibuka, bantu mingi zabaka ve sambu na nki bau imene kutakana.

- ³³Bankaka mu kibuka longaka Alesandelo; baYuda tudisaka yandi nantwala. Alesandelo labisaka na diboko ye zolaka kutuba kwa bantu ndinga ya yidika mambu.
- ³⁴Kansi bu bau zabaka yandi ikele muYuda, bau yonso yantikaka kuboka na ndinga mosi, kitezo na lokula zole: Diana ya bisi Efeso ikele nene.
- ³⁵Bu nsoniki ya mbanza imene kubikisa makelele ya kibuka yandi tubaka: Beno bantu ya Efeso, muntu nki zaba ve na mbanza ya Efeso ikele nkebi ya tempelo ya Diana ya nene ye kiteki ya katukaka na zulu ?
- ³⁶Sambu na beno zaba muntu lenda ve kusaula na mambu yai, beno fwiti kuvanda napi ye kusala mambu ya buzoba ve.
- ³⁷Kadi beno imene kutwala bantu yai awa, bau ikele bantani ya tempelo ve keti bantu ya tuba mbi sambu na nzambi ya beto ve.
- ³⁸Sambu na yai, kana Demetilio ye basadi ya palata ya ikele na yandi, ikele na muntu mambu, ya nsiku ikele kukangula, bilumbu ya kutakana ya bamfundisi, ye bakuluntu ikele, bika bau fundana.
- ³⁹Kansi kana beno sosa sambu na mambu yankaka, bau tazenga yo mu lukutukunu ya bansiku.
- ⁴⁰Kadi beto lenda, kufundwa sambu na makelele ya kilumbu yai, sambu na yo vandaka mpamba, ye beto tavanda na mambu ve kutuba sambu na makelele yai.
- ⁴¹Bu yandi imene kutuba mpilayai, yandi sindikaka kibuka.

Bisalu Ya Bantumwa 20

Paulu kwendaka ku Makedonia ye ku Elene

- ¹Bu makelele manaka, Paulu bingaka banlonguki ye bombidilaka bau; bu yandi imene kubika bau mbote, yandi katukaka ye kwendaka ku Makedonia. *1 Tim. 1:3*
- ²Bu yandi imene kuluta mu ndambu yina ye bombidilaka banlonguki mu mambu mingi, yandi kumaka ku Elene. *Bis. 19:21*
- ³Yandi vandaka kuna ngonda tatu, bu yandi zolaka kusabuka ku Silia, baYuda silana kusimba yandi, buna yandi banzaka sambu na kuvutuka ye luta mu Makedonia.
- ⁴Sopato mwana ya Pilo, mwisi Belea ye Alistalako ye Sekundo bisi Tesalonika, ye Ngayo mwisi Delebe, ye Timoteo ye Tikiko ye Tolofimo bantu ya Asia, bau kwendaka na yandi.
- ⁵Kansi bayai kwendaka nantwala ye vingilaka beto mu Toloa.

⁶Beto sabukaka tuka Filipi nanima na bilumbu ya mampa ya konda funuswa, mu kilumbu ya tanu, beto kwizaka kwa bau mu Toloa, ye beto vandaka kuna bilumbu nsambwadi.

Paulu fulukisaka muntu ya kufwa mu Toloa

⁷Kilumbu ya ntete ya lumingu, bu beto kutakanaka sambu na kubukuna mampa, Paulu solulaka na bau, yandi kanaka kubika bau kilumbu ya landa, yandi tubaka na bau ti katikati ya mpimpa.

⁸Minda mingi vandaka na nzo ya zulu sika ya beto kutakanaka.

⁹Toko mosi nkumbu ya yandi Eutiko, vandaka va madidisi, tulu simbaka yandi ngolo, kansi Paulu vandaka kutuba kaka, sambu na tulu simbaka yandi ngolo, yandi kubwaka va ntoto tuka nzo ya tatu ya zulu, bau bakaka yandi ya kufwa.

¹⁰Paulu kulumukaka ye ditulaka va yandi ye zingilaka yandi, kutuba: Sala makelele ve, kadi mwela ya yandi ikele mu yandi.

¹¹Yandi tombokaka diaka, ye bukunaka mampa ye kudiaka ye tubaka na bau ntangu mingi, ti kuma kia, buna yandi kwendaka.

¹²Bau twalaka toko yina na moyo, ye bau bombwaka mingi.

Bau kwenda ku Mileto

¹³Kansi beto kwendaka nantwala ye kotaka mu masua, ye sabukaka ku Aso, sambu na beto zolaka kubaka Paulu kuna, kadi yandi songaka mpilayai, ye yandi kibeni zolaka kwenda na makulu.

¹⁴Bu yandi kutanaka na beto na Aso, beto bakaka yandi, ye sabukaka ku Mitilene.

¹⁵Beto katukaka kuna, ye kilumbu ya landa, beto kumaka mfinama na Kio, ye kilumbu ya landa beto kumaka na Samo, ye kilumbu ya landa beto kumaka ku Mileto.

¹⁶Paulu zolaka kusabuka ye kuluta Efeso, na yandi tavingiswa ve mu Asia, kadi yandi tulaka ngolo, kana yandi lenda kukuma ku Yelusalemi kilumbu ya Pentekoti.

Paulu tuba kwa bambuta ya dibundu ya Efeso

¹⁷Tuka Mileto, yandi fidisaka nsangu ku Efeso, ye bingaka bambuta ya dibundu.

¹⁸Bu bau kwizaka kwa yandi, yandi tubaka kwa bau: Beno zaba bonso mono vandaka na beno ntangu yonso, tuka kilumbu ya ntete ya mono kwizaka ku Asia, *Bis. 19:10*

¹⁹mono sadilaka Mfumu mu dikulumusa yonso, ye mu mansanga, ye mpasi ya moniswaka mono, sambu na baYuda silaka kusimba mono;

- 20** bonso mono titaka ve kusonga beno mambu yonso ya lenda kusadisa beno, ye longaka beno mu kinsweki ve na nzo ku nzo,
- 21** mono songaka kitemo kwa baYuda ye kwa baElena, mpindulu mabanza kwa Nzambi, ye lukwikilu mu Mfumu ya beto Yesu Klisto. *Bis. 14:1; 3:19; 8:22; Mal. 1:15; Luk. 24:47*
- 22** Ntangu yai, tala, mpeve ikele kukanga mono kwenda ku Yelusalemi, ye mono zaba ve mambu ya takubwila mono kuna,
- 23** kansi yai kaka, na Mpeve Yanlongo ikele kusonga kitemo kwa mono, mu bambanza yonso, tuvambu ye mpasi ikele kuingila mono. *Bis. 21:33*
- 24** Kansi mono banza ve moyo ya mono ikele ntalu kwa mono kibeni, na mono lenda kumanisa kisalu ya mono, ye kisielo ya mono bakaka na Mfumu Yesu, kutuba kitemo ya nsamu mbote ya nlemvo ya Nzambi. *Bis. 21:13; 2 Kol. 5:20; Ngai. 1:1; Fili. 2:17; 2 Tim. 4:6; Tit. 1:3*
- 25** Ntangu yai, tala, mono zaba beno yonso ya mono tambulaka nakati na beno kusamuna kimfumu ya Nzambi, beno tamona luse ya mono diaka ve.
- 26** Sambu na yai, mono tuba kitemo kwa beno kilumbu yai, mono ikele ya vedila tuka menga ya bantu yonso,
- 27** kadi mono titaka fioti ve kusamuna kwa beno lukanu yonso ya Nzambi.
- 28** Beno ditomatala beno kibeni ye kibuka yamvimba ya mameme, ya Mpeve Yanlongo imene kutula beno minkengi, kuvanda bamvungi ya dibundu ya Mfumu, ya yandi sumbaka na menga ya yandi kibeni. *Nk. 74:2; Kolo. 1:14; 1 Tim. 3:1; 4:16; 1 Pet. 5:2; Ef. 1:7*
- 29** Mono zaba, kana mono imene kwenda, bambizi ya makasi takota nakati na beno, bau tamonisa mpasi kwa kibuka ya mameme. *Mat. 7:15; 2 Pet. 2:1*
- 30** Nakati na beno kibeni bantu tatelema ye tuba mambu ya mbi kubenda banlonguki kulanda bau. *1 Yoa. 2:19*
- 31** Sambu na yai beno tomatala, ye bambuka, na kitezo ya mvu tatu mono bikaka ve kulonga beno muntu na muntu mu mpimpa ye ntangu na mansanga.
- 32** Ntangu yai mono pesa beno kwa Nzambi ye kwa mambu ya nlemvo ya yandi, yandi lenda kutunga ye kupesa beno difwa sikamosi na bau yonso ya nlongo.
- 33** Mono zolaka ve palata keti wola keti mvwatu ya muntu mosi. *1 Kol. 9:12; 2 Kol. 11:9; 12:13*
- 34** Beno kibeni zaba, na maboko yai sadilaka nsatu ya mono kibeni ye ya bau ya vandaka na mono. *Bis. 18:3; 1 Kol. 4:12; 1 Tes. 2:9; 2 Tes. 3:8*
- 35** Mu mambu yonso mono pesaka beno kitezo, mu kisalu ya beno, beno fwiti kusadisa bau ya lebakana, ye bambuka mambu ya Mfumu Yesu, ya yandi kibeni tubaka: Kiese mingi kwa bau ya pesa, kansi fioti kwa bau ya baka.

³⁶Bu yandi imene kutuba mpilayai, yandi fukamaka ye lombaka sikamosi na bau yonso.

³⁷Bau yonso dilaka mingi, ye zingilaka va laka ya Paulu ye fibaka yandi,

³⁸bau vandaka na ntantu ya luta sambu na mambu ya yandi tubaka, bau tamona luse ya yandi diaka ve. Bu sindika yandi ku masua.

Bisalu Ya Bantumwa 21

Paulu kwendaka ku Tilo ye Kaisalia

¹Bu beto imene kukatuka na bau ye kota mu masua, beto kwendaka ya sungama ku Ko, ye kilumbu ya landa ku Lodo, tuka kuna ku Patala.

²Beto monaka masua ya ikele kusabuka ku Fenike, beto kotaka muna ye kwendaka.

³Bu beto monaka Kipelo, beto bikaka yo na diboko kinkento, ye beto sabukaka ku Silia ye semaka na Tilo, kadi kuna bau fwiti kubasisa kizitu ya masua nataka.

⁴Bu beto monaka banlonguki, beto vandaka kuna bilumbu nsambwadi, bau tubaka kwa Paulu, mu Mpeve, yandi fwiti kukuma ku Yelusalemi ve. *Bis. 20:23*

⁵Kansi bu beto imene kumanisa bilumbu yina, beto katukaka kuna ye kwendaka nzila ya beto, buna bau yonso ye bankento ye bana sindika beto ti nanganda ya mbanza. Beto fukamaka va dibungu ye lombaka,

⁶bu beto pesanaka mbote beto kotaka mu masua, ye bau vutukaka ku banzo ya bau.

⁷Bu beto imene kusabuka tuka Tilo, beto kumaka ku Tolemai, beto pesaka mbote kwa bampangi ye vandaka na bau kilumbu mosi.

⁸Kilumbu ya landa beto katukaka ye kwizaka ku Kaisalia, beto kotaka mu nzo ya Filipo, yandi ikele nsamuni, mosi ya bau nsambwadi, ye beto vandaka na yandi.

⁹Yandi vandaka na bana iya ya bankento ya ikele bandumba, bau bikulaka. *Bis. 2:17*

¹⁰Bu beto vandaka kuna bilumbu mingi, mbikudi katukaka na Yuda, nkumbu ya yandi Angabu.

¹¹Bu yandi kwizaka kwa beto, yandi bakaka mukaba ya Paulu, dikangaka maboko ye makulu, yandi tubaka: Mpeve Yanlongo tubaka mpilayai: Muntu ya mukaba yai, baYuda takanga yandi bonso yai mu Yelusalemi ye yekula yandi mu maboko ya bapaien. *Bis. 20:23; 25:21*

¹²Bu beto kuwaka mambu yai, beto ye bau ya vandaka kuna bombidilaka yandi kwenda ku Yelusalemi ve.

¹³Buna Paulu vutulaka: Beno sala nki, beno ikele kudila ye kupasula ntima ya mono ? Kadi mono lunga kukangwa kaka ve kansi kufwa mpe mu Yelusalemi sambu na nkumbu ya Mfumu Yesu. *Bis. 20:24; Lom. 8:36*

¹⁴Bu beto lenda ve kukwidisa yandi, beto bikaka, ye tubaka: Bika luzolo ya Mfumu salwa. *Mat. 6:10; Luk. 22:42*

Paulu kwendaka ku Yelusalemi

¹⁵Nanima na bilumbu yina beto bakaka bima ya beto, ye kwendaka ku Yelusalemi.

¹⁶Banlonguki yankaka ya Kaisalia kwendaka na beto, bau twalaka beto kwa nlonguki ya ntama, nkumbu ya yandi Nasoni ya Kipelo ye beto zolaka kulala kwa yandi.

Paulu tuba kwa dibundu mu Efeso

¹⁷Bu beto kumaka ku Yelusalemi, bampangi bakaka beto na kiese.

¹⁸Kilumbu ya landa, Paulu kotaka sikamosi na beto kwa Yakobi, ye bambuta yonso kwizaka kuna.

¹⁹Bu yandi imene kupesa bau mbote, yandi tubaka kwa bau mambu yonso mosi mosi ya Nzambi salaka nakati na bapaien mu kisielo ya yandi.

²⁰Bu bau kuwaka yo, bau kembilaka Nzambi ye tubaka kwa Paulu: Mpangi, nge tala mafunda mingi ya baYuda imene kukwikila ye bau yonso ikele kulanda nsiku ngolo.

²¹Bau imene kuwa sambu na nge, na nge ikele kulonga baYuda yonso ya ikele nakati na bapaien kubika Mose, ye nge ikele kusonga bau kuzenga bana ya bau ve, ye kutambula ve bonso ikele mu bifu. *Bis. 18:13*

²²Buna mambu nki ikele ? Kieleka kibuka takutakana kadi bau takuwa nge imene kwiza.

²³Buna sala yai bonso beto tuba kwa nge. Beto ikele na bantu iya ya imene kutulaka nsilulu. *Bis. 18:18*

²⁴Baka bau ye divedisa sikamosi na bau ye futa sambu na bau, na bau lenda kuzenga nsuki ya bau. Bantu yonso tazaba yo ikele kieleka ve ya bau imene kuwa sambu na nge, kansi na nge kibeni ikele kutambula ya lunga ye kukeba nsiku.

²⁵Kansi sambu na bapaien ya imene kukwikila, beto sonikaka ye zengaka mambu na bau fwiti kutina bima ya yokwa kwa biteki, ye menga, ye mbizi ya kufwa na menga basika ve, ye bizumba.

²⁶Buna Paulu bakaka babakala yina ye kilumbu ya landa yandi divedisa sikamosi na bau ye kotaka mu tempelo, kusonga manisa ya bilumbu ya vedisa, ti nkailu peswa sambu na muntu na muntu. *Bis. 24:18*

Paulu kangwa ye tulwa mu boloko

²⁷Bu bilumbu nsambwadi zola lunga, baYuda ya katuka na Asia monaka yandi mu tempelo, bau kubwisaka kibuka yonso makelele ye simbaka yandi na maboko;

²⁸bau bokaka: Beno babakala ya Isaeli, sadisa! Yai ikele muntu ya ikele kulonga bantu yonso na sika yonso kubuya bantu yai, ye nsiku, ye sika yai, ye yandi imene kukotisa baElene mpe mu tempelo, ye imene kusumuna sika yai ya nlongo. *Bis. 24:5; 19:26*

²⁹Kadi bau imene kumona Tolofimo mwisi Efeso sikamosi na Paulu mu mbanza, ye bau banzaka Paulu imene kukotisa yandi mu tempelo.

³⁰Mbanza yamvimba vandaka makelele ye bantu kwisa sikamosi, bau simbaka Paulu ye bendaka yandi nanganda ya tempelo, ye nswalu kangaka mielo.

³¹Bu bau ikele kusosa kufwa yandi, nsangu kwendaka kwa kommandant ya basoldat, Yelusalemi yamvimba ikele na makelele. *Bis. 26:21*

³²Nswalu yandi bakaka basoldat ye bakuluntu ye kwisa kwa bau, kansi bu bau monaka kommandant ye basoldat, bau bikaka ku bula Paulu.

³³Buna kommandant kwizaka mfinama ye simbaka yandi, ye sidikisaka kukanga yandi na minyololo zole, ye yuvula kana yandi ikele nani keti yandi imene kusala nki ?

³⁴Nakati kibuka bankaka bokaka mambu mosi ye bankaka mambu yankaka, bu yandi lenda kuzaba ve mambu ya makelele yina, yandi sidikisaka kutwala yandi mu nzo ya basoldat.

³⁵Bu yandi kwizaka ku kimantinu, yandi fwiti kunatwa na basoldat sambu na makasi ya bantu.

³⁶Kadi kibuka ya bantu landaka bau ye bokaka: Katula yandi. *Bis. 22:22; Luk. 23:18*

³⁷Bu bau zolaka kukotisa Paulu mu nzo ya basoldat, yandi tubaka kwa kommandant: Bika mono tubaka mambu kwa nge, Yandi tubaka: Nge zaba kiElena ?

³⁸Nge ikele mwisi Ngipiti yina ve ya tombokisaka babakala mafunda iya ya ikele bafwi ye twalaka bau mu nsi ya mpamba ?

³⁹Paulu tubaka: Mono ikele muYuda ya katuka na Talaso, muntu ya mbanza ya nene mu Kilikia. Kansi mono lomba nge, bika mono tuba kwa bantu. *Bis. 22:3*

⁴⁰Bu yandi ndimaka, Paulu telemaka va mbalanda ye labisaka diboko kwa bantu, bu bau vandaka napi mingi, yandi tubaka kwa bau mu ndinga ya Ebeleo, kutuba: *Bis. 12:17*

Bisalu Ya Bantumwa 22

Paulu tuba kitemo kwa bantu mingi

- ¹Bampangi ye batata, kuwa mambu ya mono ditubila kwa beno.
- ²Bu bau kuwa na yandi ikele kutuba kwa bau mu ndinga ya kiEbeleo, bau vandaka napi mingi. Yandi tubaka:
- ³Mono ikele muYuda ya butukaka mu Talaso mu Kilikia, kansi mono kulaka mu mbanza yai na makulu ya Ngamalieli, mono longwaka bonso bifu mu nsiku ya batata ya beto, mono vandaka kikesa kwa Nzambi bonso beno ikele kilumbu yai. *Bis. 5:34; 8:3; 26:9; Lom. 10:2; 2 Kol. 11:22; Ngal. 1:14*
- ⁴Mono zomaka ti lufwa bau ya landaka nzila yai, mono kangaka ye yekulaka, babakala ye bankento mu boloko. *Bis. 8:3; 26:9*
- ⁵Nganga nene ye bambuta yonso ikele bantemo ya mono, bau mpe pesaka mono nkanda kwa bampangi mu Damasko, mono kwendaka kutwala bau ya ikele kuna ya kangwa ku Yelusalemi, sambu na monisa bau mpasi. *Bis. 9:1*
- ⁶Yo vandaka mpilayai, bu mono ikele kwenda ye mfinama ku Damasko ntangu ya midi, nswalu mwini ya ngolo katukaka na zulu ye kienzulaka ndambu yonso na mono. *Bis. 9:3; 26:12; 1 Kol. 16:8*
- ⁷Mono kubwaka va ntoto ye kuwaka ndinga tuba kwa mono: Sauli, Sauli, sambu na nki nge zoma mono ?
- ⁸Mono vutulaka: Mfumu, nge ikele nani ? Yandi tubaka kwa mono: Mono ikele Yesu ya Nazaleti, ya nge zoma.
- ⁹Bau ya vandaka na mono, monaka mwini, kansi kuwaka ve ndinga ya tubaka kwa mono.
- ¹⁰Mono tubaka: Mfumu, mono tasala nki ? Mfumu tubaka kwa mono: Telema, kwenda ku Damasko, kuna nge tasongwa mambu yonso ya nge fwiti kusala.
- ¹¹Bu mono lendaka ve mona sambu na nkembo ya mwini yina, bau ya vandaka na mono, simbaka mono na diboko, mpilayai mono kumaka ku Damasko.
- ¹²Anania, muntu ya vumina Nzambi, bonso ikele mu nsiku, ya vandaka na kitemo ya mbote ya baYuda yonso ya vandaka kuna. *Bis. 9:10*
- ¹³Yandi kwizaka kwa mono, ye telemaka mfinama na mono, ye tubaka kwa mono: Mpangi Sauli, mona diaka. Mu ntangu yina meso ya mono kangulaka ye mono talaka yandi.

¹⁴Buna yandi tubaka: Nzambi ya batata ya beto imene kusola nge kuzaba luzolo ya yandi, ye kumona Nkwa Lunungu, ye kuwa ndinga na munoko ya yandi.

¹⁵Kadi nge tavanda ntemo ya yandi kwa bantu yonso, na mambu yai ya nge monaka ye kuwaka.

¹⁶Ntangu yai, sambu na nki nge vingila ? Telema, kubotikwa ye kusukulwa masumu ya nge, ye bombidila nkumbu ya Mfumu.

¹⁷Yo vandaka, bu mono vutukaka ku Yelusalemi, bu mono lombaka mu tempelo, mono natwaka mu mpeve. *Bis. 9:26*

¹⁸Mono monaka Mfumu tuba kwa mono: Sala ntinu, katuka nswalu na Yelusalemi kadi bau takwikila ve kitemo ya nge sambu na mono.

¹⁹Mono tubaka: Mfumu, bau kibeni zaba mono tulaka mu boloko ye bulaka bau ya kwikilaka nge mu banzo ya sambilu yonso,

²⁰ye bu bau losaka menga ya ntemo ya nge Stefano, mono vandaka kuna mpe, mono ndimaka na yo ye kengaka lele ya bau ya kufwaka yandi. *Bis. 7:57*

²¹Yandi tubaka kwa mono: Kwenda, sambu na mono tafidisa nge ntama kwa bapaien. *Bis. 9:15; 13:2; 26:17; Ngal. 1:15; 2:8; Ef. 3:8*

Paulu muntu ya Loma

²²Bau ndimaka ti na mambu yai. Buna bau bokaka ye tubaka: Katula muntu mutindu yai na ntoto! Kadi yo lunga ve yandi vanda na moyo. *Bis. 21:36; 25:24*

²³Bu bau bokaka ye katulaka lele ya bau ye losaka mfumfuta ku zulu,

²⁴Kommandant sikidikisaka bau kunata yandi ku nzo ya basoldat, ye songaka ye yuvula yandi na fimbu, na yandi lenda kuzaba sambu na nki bau bokaka mpilayai sambu na yandi.

²⁵Bu bau imene kukanga yandi sambu na kubula yandi fimbe, Paulu tubaka kwa nkuluntu ya telemaka kuna: Nsiku pesa nzila kubula muntu ya Loma fimbu ya imene kufunduswa ve ?

²⁶Bu nkuluntu kuwaka yo, yandi kwendaka kwa kommandant ye songaka yandi ye tubaka: Nge ikele kusala nki ? Sambu na muntu yai ikele mwisi Loma.

²⁷Kommandant kwendaka ye tubaka kwa yandi: Tuba kwa mono, nge ikele mwisi Loma ? Yandi tubaka: E.

²⁸Kommandant vutulaka: Mono sumbaka kimwisi Loma na mbongo mingi. Paulu tubaka: Kansi mono butukaka mwisi Loma.

²⁹Buna bau ya zolaka kuyuvula yandi, katukaka na yandi nswalu, ye kommandant titaka mpe, bu yandi zabaka yandi imene kukanga mwisi Loma.

³⁰Kilumbu ya landa, Kommandant zolaka kuzaba kieleka, sambu na nki baYuda imene kufunda yandi, yandi kangulaka yandi, ye sikidikisaka bambuta banganga ye bamfundisi yonsi takutakana; buna yandi twalaka Paulu ye tulaka yandi nantwala na bau.

Bisalu Ya Bantumwa 23

Paulu nantwala na bamfundisi

¹Paulu talaka bamfundisi ngolo, ye tubaka: Bampangi mono imene kusala kisalu ya mono nantwala na Nzambi mu kansansa yonso ya mbote ti ntangu yai. *Bis. 24:16; 2 Tim. 1:3*

²Kansi Anania nganga nene sikidikisaka bau ya telemaka mfinama na yandi, kubula yandi va munoko.

³Buna Paulu tubaka kwa yandi: Nzambi tabula nge, nge kibaka ya mpembe, nge vanda kufundisa mono bonso na nsiku, ye nge ikele kubuya nsiku bu nge tuba kubula mono ? *3 Mose 19:15*

⁴Bau ya telemaka kuna, tubaka: Nge tuba mbi sambu na nganga nene ya Nzambi ?

⁵Paulu tubaka: Bampangi, mono zabaka ve yandi ikele nganga nene, kadi yo ikele kusonama: Tuba mbi ve sambu na nkuluntu ya bantu ya nge. *2 Mose 22:28*

⁶Bu Paulu zabaka na ndambu yankaka ikele basaduki ye ndambu yankaka ikele bafalisi, yandi bokaka nakati bamfundisi: Bampangi, mono ikele mufalisi, ye mwana ya mufalisi. Bau imene kufunda mono sambu na vuvu ya mfulukulu ya bafwa. *Bis. 24:15, 21; 26:5; Fili. 3:5*

⁷Bu yandi imene kutuba mpilayai, ntembe telemaka nakati bafalisi ye basaduki, ye kibuka kabanaka.

⁸Kadi basaduki ikele kutuba mfulukulu ikele ve kana ya banjo keti ya mpeve ikele ve, kansi bafalisi ndima kwa yonso zole. *Mat. 22:23; Mal. 12:18; Luk. 20:27*

⁹Mbokoio mingi vandaka, bankaka ya bansoniki ye bafalisi telemaka ye tulaka ntembe kutuba: Beto mona mbi na muntu yai ve, kansi nki kana mpeve keti wanjo imene kutuba kwa yandi ? *Bis. 5:39*

¹⁰Kansi bu makelele mingi vandaka, kommandant titaka bau tapasula Paulu nakati, yandi sikidikisaka basoldat kulumuka ye botola yandi nakati na bau ye twala yandi ku nzo ya basoldat. *Bis. 25:25; 26:31*

¹¹Mu mpimpa ya landa, Mfumu telemaka mfinama kwa yandi ye tubaka: Vanda na kikesa, kadi bonso nge imene kutuba kitemo ya mono mu Yelusalemi, nge fwiti kutuba kitemo mu Loma mpe. *Bis. 18:9; 19:21*

BaYuda zola kufwa Paulu

- ¹²Bu kuma kia, baYuda kangaka mambu sikamosi ye kudiaka ndefi na bau takudia ve keti kunwa ve ti bau imene kufwa Paulu.
- ¹³Bau ya kudiaka ndefi yina lutaka bantu makumi iya.
- ¹⁴Bau kwendaka kwa bambuta banganga ye bambuta, ye tubaka: Beto imene kudia ndefi ya ngolo, beto tameka madia ve ti beto imene kufwa Paulu.
- ¹⁵Sambu na yai, beno ye bamfundisi songa kommandant kutwala yandi kwa beno, bonso beno zola kuyuvula mambu ya yandi ya luta mbote. Kansi beto ikele kuingila kufwa yandi ntete yandi kuma. *Bis. 25:3*
- ¹⁶Kansi mwana ya mpangi ya Paulu kuwaka mambu yina, yandi kwizaka ye kotaka mu nzo ya basoldat, ye songaka yo kwa Paulu.
- ¹⁷Paulu bingaka nkuluntu mosi ye tubaka: Twala toko yai kwa kommandant, kadi yandi ikele na mambu kusonga yandi.
- ¹⁸Buna yandi bakaka yandi ye twalaka yandi kwa kommandant ye tubaka: Paulu, muntu ya boloko bingaka mono kwa yandi, ye yuvulaka mono kutwala toko yai kwa nge, kadi yandi ikele na mambu kusonga nge.
- ¹⁹Buna kommandant bakaka yandi na diboko ye kwendaka na yandi, ye yuvulaka yandi mu kinsweki: Mambu nki ya nge zola kusonga mono ?
- ²⁰Yandi tubaka: BaYuda imene kundima kuyuvula nge kutwala Paulu kwa bamfundisi mbazi, bonso nge zola kuyuvula mambu ya yandi ya luta mbote.
- ²¹Kansi ndima kwa bau ve, sambu na babakala ya luta makumi iya ikele kuingila yandi, bau imene kudia ndefi na bau takudia ye kunwa ve, ti bau imene kufwa yandi, ntangu yai bau ikele kuingila ye kusosa nsilulu ya nge.
- ²²Buna kommandant bikaka toko kwenda, ye sikidikisaka yandi: Tuba kwa muntu ve na nge imene kusonga mono mambu yai.
- ²³Yandi bingaka bakuluntu zole ye tubaka: Baka basoldat nkama zole sambu na kwenda ku Kaisalia, ye bantu makumi nsambwadi ya tambula va ba kavalu, ye bantu nkama zole ya nata madinga, bau takwenda mu lokula uvwa ya mpimpa.
- ²⁴Yandi songaka bau kutwala mbizi sambu na tula Paulu va yo, ye tomanata yandi ti kwa Feliki nyadi.
- ²⁵Yandi sonikaka nkanda ya vandaka na mambu yai:
- ²⁶Klaudio Lisia fidisa mbote kwa nge Feliki, nyadi ya nene.
- ²⁷BaYuda simbaka muntu yai ye zolaka kufwa yandi, buna mono kwizaka na basoldat ye katulaka yandi, sambu na mono kuwaka yandi ikele mwisi Loma.
- ²⁸Bu mono zolaka kuzaba sambu na nki bau fundaka yandi, mono twalaka yandi kwa bamfundisi ya *Bis. 22:30*

²⁹Mono monaka bau fundaka yandi sambu na biuvu ya nsiku ya bau, kansi mambu vandaka na yandi ve na lunga kufwa keti tuvambu. *Bis. 25:18, 19, 25; 26:31*

³⁰Bu mono zabaka bau tubana kusimba bakala yai, mono fidisa yandi kwa nge nswalu, mono tubaka kwa bamfundi ya yandi, bau tatuba mambu ya yandi nantwala na nge.

³¹Buna basoldat bakaka Paulu bonso yandi songaka bau, ye twalaka yandi mu mpimpa ku Antipatili.

³²Kilumbu ya landa, bau bikaka bantu va bakavalu kwenda sikamosi na yandi, ye bau vutukaka ku nzo ya basoldat.

³³Bu bau kumaka ku Kaisalia, bau pesaka nkanda kwa nyadi ye twalaka Paulu kwa yandi mpe.

³⁴Bu nyadi imene kutanga yo, ye yuvulaka kana yandi katuka na nsi nki, Bu yandi zabaka na yandi katuka na Kilikia, yandi tubaka:

³⁵Mono tayuvula mambu ya nge mbote bu bamfundi ya nge imene kwiza. Yandi songaka bau kukeba yandi mu nzo ya Elode. *Bis. 24:1*

Bisalu Ya Bantumwa 24

Paulu nantwala na Feliki

¹Nanima na bilumbu tanu, Anania, nganga nene, ye bambuta yankaka kulumukaka sikamosi na mutubi nkumbu ya yandi Tetulo, bau fundaka Paulu kwa nyadi.

²Bu yandi bingwaka, Tetulo yantikaka kufunda yandi, kutuba:

³Nge Feliki ya nene, beto ikele na yenge mingi sambu na nge, ye mambu yonso ya mbi na kikanda yai ikele kwiza mbote sambu na ngangu ya nge, sambu na yai mu mambu yonso sika yonso beto pesa matondo yonso kwa nge.

⁴Kansi sambu na lembwisa nge diaka ve, mono lomba, kuwa beto fioti mu nlembami ya nge.

⁵Beto monaka muntu yai ikele nkwa mbi, ye yandi imene kutombokisa makelele nakati na baYuda yonso mu nsi yamvimba, yandi ikele nkuluntu ya balandi ya mwisi Nazaleti,

⁶yandi sosaka kusumuna tempelo, kansi beto simbaka yandi, ye beto zolaka kuzenga mambu ya yandi mpilamosi na nsiku ya beto.

⁷Kansi kommandant Lisia kwizaka, ye botolaka yandi na maboko ya beto. *Bis. 21:28*

- ⁸Yandi songaka bamfundi ya yandi kwiza nantwala na nge. Nge mosi lenda kuzaba mambu yonso ya beto ikele kufunda yandi, bu nge imene kuyuvula mambu ya yandi.
- ⁹BaYuda mpe ndimaka na mambu yina, ye tubaka mambu yina ikele mpilayina.
- ¹⁰Bu nyadi imene kulabisa Paulu kutuba, yandi vutulaka: Sambu na mono zaba nge imene kuvanda mfundisi ya kikanda yai mvu mingi, mono tuba mambu ya mono mu kikesa.
- ¹¹Nge lenda kuzaba, yau luta bilumbu kumi ye zole ve, ya mono kwendaka kusambila mu Yelusalemi.
- ¹²Bau monaka mono tula ntembe na muntu ve, keti tombokisa bantu mu tempelo ve, keti mu nzo ya sambilu ve, keti mu mbanza ve. *Bis. 25:8; 28:17*
- ¹³Mpe bau lenda ve kusonga kieleka mambu yai, ya bau funda mono ntangu yai.
- ¹⁴Kansi mambu yai mono ndima kwa nge, mono ikele kusadila Nzambi ya batata ya beto, mu nzila ya bingwa kabana. Mono kwikila mambu yonso ya sonama mu nsiku ye mu bambikudi;
- ¹⁵Mono ikele na vuvu kwa Nzambi, bonso bayai kibeni ikele kuingila, mfulukulu tavanda sambu na balunungu ye bau ya konda lunungu. *Dan. 12:2; Yoa. 4:28; Bis. 23:6*
- ¹⁶Sambu na yai mono sala ngolo kuvanda na kansansa ya vedila kwa Nzambi ye kwa bantu ntangu yonso. *Bis. 23:1; 1 Pet. 3:16*
- ¹⁷Bu mvu mingi imene kuluta, mono kwiza kutwala matabisi ya nkenda kwa kikanda ya mono, ye nkailu ya yoka. *Bis. 11:29; Lom. 15:25; Ngal. 2:10*
- ¹⁸Nakati na mambu yai, baYuda yankaka ya katuka na Asia monaka mono na mbi ve mu tempelo, mono vandaka na bantu mingi ve ye makelele ve. *Bis. 21:26*
- ¹⁹Ikele mbote kana bau ikele awa nantwala na nge ye kufunda mono, kana bau ikele na mono mambu.
- ²⁰Keti bika bayai kibeni songa mbi ya bau monaka na mono, bu mono telemaka nantwala bamfundisi,
- ²¹kansi kana yo ikele sambu na mambu yai mosi, ya mono bokaka bu mono telemaka nakati na bau: Sambu na mfulukulu ya bafwa mono ikele kufundwa nantwala na beno bubu. *Bis. 23:6; 26:6; 28:20*
- ²²Feliki zabaka mbote mambu ya nzila yina, yandi songaka bau kuingila, kutuba: Bu kommandant Lisia imene kukulumuka, mono tazenga mambu ya beno. *Bis. 23:26*
- ²³Yandi songaka nkuluntu kukeba yandi ye kuwila yandi nkenda ye buya ve banduku ya yandi kusadisa yandi. *Bis. 27:23; 28:16*

²⁴Nanima bilumbu ndambu, Feliki kwizaka na Dusila nkento ya yandi ya ikele muYuda, yandi bingaka Paulu ye kuwaka yandi sambu na lukwikilu mu Klisto Yesu.

²⁵Bu yandi tubaka sambu na lunungu ye bika masumu ye mfundusu ya ikele kwiza, Feliki vandaka na boma, ye vutulaka: Kwenda kwa nge ntangu yai, bu mono mona ntangu ya lunga, mono tabinga nge. *Eb. 10:27*

²⁶Yandi vandaka na vuvu mpe mbongo tapeswa yandi tuka Paulu, sambu na yai yandi bingaka Paulu mbala mingi ye solulaka na yandi.

²⁷Kansi bu mvu zole imene kulunga, Polokio Festo bakaka sika ya Feliki, sambu na Feliki zolaka kusala luzolo ya baYuda, yandi bikaka Paulu mu boloko. *Bis. 25:9, 14*

Bisalu Ya Bantumwa 25

Paulu nantwala na Festo

¹Bu Festo kotaka mu kinyadi, nanima na bilumbu tatu yandi katuka na Kaisalia ye kwenda ku Yelusalemi;

²bambuta banganga ye bantu ya nene ya baYuda fundaka Paulu kwa yandi, ye bombidilaka yandi; *Bis. 24:1*

³Bau yuvulaka yandi kusala bau mbote ye binga Paulu ku Yelusalemi; sambu na bau imene kutubana kufwa yandi mu nzila. *Bis. 22:15*

⁴Buna Festo vutulaka, na Paulu ikele kukebwa mu Kaisalia, ye yandi kibeni ikele kwenda kuna nswalu.

⁵Yandi tubaka: Sambu na yai, bika bau ya ikele na ngolo nakati na beno kulumuka sikamosi na mono kufunda yandi, kana mambu ya mbi ikele mu yandi.

⁶Bu yandi vandaka na bau bilumbu nana keti kumi, yandi kulumukaka ku Kaisalia; kilumbu ya landa, yandi vandaka va kiti ya mfundisi, ye fidisaka kutwala Paulu.

⁷Bu yandi kwizaka, baYuda ya katuka na Yelusalemi telemaka mfinama na yandi, bau fundaka yandi na mambu mingi ya mbi, ya bau lenda ve kusonga kieleka.

⁸Kansi Paulu tubaka: Mono salaka mbi ve kwa nsiku ya baYuda keti kwa tempelo keti kwa Kaisali. *Bis. 24:12; 28:17*

⁹Kansi Festo zolaka luzolo ya baYuda, ye vutulaka kwa Paulu, ye tubaka: Nge zola kwenda ku Yelusalemi ye fundiswa kuna nantwala na mono sambu na mambu yai ? *Bis. 24:27*

¹⁰Kansi Paulu tubaka: Mono ikele kutelema nantwala na kiti ya mfundusu ya Kaisali, sika ya mono fwiti kufundiswa. Mono imene kusala mbi kwa baYuda ve, bonso nge mpe zaba mbote.

¹¹Buna kana mono imene kusala mbi, ye imene kusala mambu ya lunga lufwa, mono buya lufwa ve, kansi mambu yai ya bau funda mono ikele kieleka ve, muntu lenda kuyekula mono kwa bau ve. Mono yuvula kwenda kwa Kaisali. *Bis. 28:19*

¹²Bu Festo imene kutuba na bamfundisi, vutulaka: Nge yuvula kwenda kwa Kaisali, kwa Kaisali nge takwenda. *Bis. 19:21; 23:11*

Ntinu Angalipa kwenda kwa Festo

¹³Nanima ya bilumbu ndambu, ntinu Angalipa ye Benike kwizaka ku Kaisalia, ye pesaka mbote kwa Festo.

¹⁴Bu bau vandaka kuna bilumbu mingi, Festo songaka mambu ya Paulu kwa ntinu, ye tubaka: Muntu ikele awa mu boloko ya Feliki bikaka. *Bis. 24:27*

¹⁵Bu mono vandaka mu Yelusalemi, bambuta banganga ye bambuta ya baYuda fundaka yandi ye lombaka mono fundisa yandi.

¹⁶Mono vutulaka kwa bau na yo ikele nsiku ya baLoma kupesa muntu ve ntete na yandi ya fundwa mona meso ya bamfundi ya yandi, na yandi lenda kuditubila mambu ya yandi fundwaka.

¹⁷Sambu na yai, bu bau imene kutakana, mono vingilaka ve, kansi na kilumbu ya landa, mono vandaka va kiti ya mfundusu ye sikidikisaka kutwala muntu yina.

¹⁸Bu bamfundi ya yandi telemaka, bau fundaka yandi na mambu ya mbi ve bonso mono banzaka. *Bis. 23:29; 26:31*

¹⁹Kansi bau tubaka mambu yankaka sambu na sambilu ya Nzambi ya bau, ye sambu na Yesu kufwaka, kansi Paulu tubaka yandi ikele na moyo.

²⁰Bu mono zabaka ve bonso mono fwiti kuyuvula mambu yai, mono yuvulaka yandi, kana yandi zola kwenda ku Yelusalemi ye fundiswa kuna sambu na mambu yai.

²¹Kansi bu Paulu lombaka kukebwa sambu na mfundusu ya ntinu ya nene, buna mono sikidikisaka yandi takebwa ti mono lenda kufidisa yandi kwa Kaisali. *Bis. 27:1*

²²Angalipa tubaka kwa Festo: Mono kibeni mpe zola kuwa muntu yai. Yandi tubaka: Mbazi nge takuwa yandi.

Bau basisa Paulu

²³Buna na kilumbu ya landa Angalipa ye Benike kwizaka na nkembo mingi, bau kotaka mu nzo ya kuwa mambu, sikamosi na bakommandant ye bantu ya nene ya mbanza; buna bau twalaka Paulu bonso Festo tubaka.

²⁴Festo tubaka: Ntinu Angalipa ye babakala yonso ya ikele na beto, beno mona muntu yai ya bibuka yonso ya baYuda fundaka nantwala na mono mu Yelusalemi ye awa, ye bau bokaka, yo lunga ve yandi vanda na moyo diaka. *Bis. 22:22*

²⁵Kansi mono monaka yandi imene kusala kima ve ya lunga lufwa, kansi sambu na yandi kibeni yuvulaka kwenda kwa ntinu ya nene, mono tubaka, mono tafidisa yandi. *Bis. 23:9, 29; 26:31*

²⁶Mono ikele na mambu ve kusonika kwa mfumu ya mono sambu na yandi; sambu na yai mono twala yandi nantwala na beno ye kwa nge ntinu Angalipa, bu beno imene kuyuvula mambu ya yandi, mono lenda kuvanda na mambu kusonika,

²⁷kadi mono banza yo lunga ve kufidisa muntu ya boloko ye songa ve mambu ya bau fundaka yandi.

Bisalu Ya Bantumwa 26

Paulu songa mambu ya yandi kwa Angalipa

¹Angalipa tubaka kwa Paulu: Nge peswa nzila kuditubila. Buna Paulu lambulaka diboko ya yandi, ye kuditubila:

²Mono ikele na kiese, ntinu Angalipa, na mono lenda kuditubila nantwala na nge bubu, sambu na mambu yai yonso ya mono fundwa na baYuda,

³kadi nge ikele kuzaba ya luta mbote bifu yonso ye biuvu ya baYuda; sambu na yai mono lomba nge kuwa mono mu mvibudulu.

⁴Mambu ya moyo ya mono tuka kinleke mu kikanda ya mono ye mu Yelusalemi, baYuda yonso zaba yo.

⁵Bau zabaka mono tuka ntete, kana bau zola kusonga kitemo, mono vandaka mufalisi ya landaka sambilu ya beto ya Nzambi ya luta sungama. *Bis. 22:3; 23:6; Fili. 3:5*

⁶Kansi ntangu yai mono ikele kutelema awa kufundiswa sambu na vuvu ya nsilulu ya Nzambi silaka kwa batata ya beto. *Bis. 13:32; 28:20*

⁷Ye makanda ya beto kumi ye zole sadila Nzambi mu mpimpa ye ntangu, sambu na bau ikele na vuvu kubaka nsilulu yina. O ntinu, sambu na vuvu yai, baYuda imene kufunda mono. *Bis. 24:15*

⁸Sambu na nki beno lenda kukwikila ve, kana Nzambi ikele kifulukisa bafwa ?

- ⁹Mono kibeni banzaka mpe mono fwiti kusala mambu mingi ya mbi kwa nkumbu ya Yesu ya Nazaleti. *Bis. 8:3; 9:1; 22:4*
- ¹⁰Mono salaka mpilayai mpe mu Yelusalemi, mono tulaka banlongo mingi mu boloko, bu mono bakaka ngolo ya bambuta banganga, ye bau kufwaka bau, mono ndimaka na yo.
- ¹¹Mono zomaka bau mbala mingi mu banzo ya sambilu yonso, mono salaka bau kutuba mbi, sambu na mono vandaka makasi mingi na bau, mono zomaka bau ti bambanza nzenza.
- ¹²Bu mono kwendaka ku Damasko, na ngolo ye peswa nzila ya bambuta banganga,
- ¹³buna, O ntinu, bu mono vandaka na nzila, na midi mono monaka mwini ya katukaka na zulu, yo luta ntangu ngolo ye kienzula ndambu yonso na mono ye bau ya tambulaka na mono. *Bis. 9:3; 22:6*
- ¹⁴Bu beto yonso kubwaka va ntoto, mono kuwaka ndinga tuba kwa mono mu kiEbeleo: Sauli, Sauli, sambu na nki nge zoma mono ? Yo ikele mpasi na nge kubula dikulu ya nge va nti ya nsongi.
- ¹⁵Mono tubaka: Mfumu, nge ikele nani ? Mfumu tubaka: Mono ikele Yesu, ya nge zoma.
- ¹⁶Kansi nanguka kutelema na makulu ya nge, kadi mono monikaka kwa nge sambu na mambu yai, kutula nge sielo ye ntemo ya mambu ya nge monaka ye ya tamonika kwa nge. *Yeh. 2:1*
- ¹⁷Mono tavulusa nge na maboko ya bantu yai ye ya bapaien, kwa bau ya mono ikele kufidisa nge,
- ¹⁸kukangula meso ya bau, na bau lenda kupindula tuka tombe ku mwini, ye tuka ngolo ya Satana kwa Nzambi, na bau lenda kubaka vidiswa ya masumu ye difwa sikamosi na bau ya ikele ngolo sambu na lukwikilu mu mono. *Yes. 35:5; 60:1; Bis. 20:32; Ef. 1:18; 2:2; Kolo. 1:13*
- ¹⁹Sambu na yai, O ntinu Angalipa, mono buyaka ve mona-meso ya katuka na zulu, *Ngal. 1:16*
- ²⁰kansi mono samunaka ntete kwa bau mu Damasko ye mu Yelusalemi ye nsi yamvimba ya Yuda, ye kwa bapaien, na bau fwiti kupindula mabanza ye vutuka kwa Nzambi, ye sala bisalu ya lunga mpindulu ya mabanza. *Mat. 4:17; Bis. 9:20, 28*
- ²¹Sambu na yai baYuda simbaka mono mu tempelo ye sosaka kufwa mono. *Bis. 21:27*
- ²²Sambu na mono imene kubaka lusadusu ya katuka na Nzambi, mono ikele kutelema ti bubu, kusonga kitemo kwa bafioti ye banene, mono tuba kima yankaka ve kansi kaka yina ya bambikudi ye Mose tubaka takwiza. *Bis. 24:14*

- ²³Na Klisto fwiti kumona mpasi, ye yandi ikele yantete ya mfulukulu ya bafwa, yandi samunaka mwini kwa bantu yai ye kwa bapaian. *Luk. 24:26; 1 Kol. 15:20; Kolo. 1:18; Nzai. 1:5*
- ²⁴Bu yandi ikele kutuba mambu ya yandi mpilayai, Festo tubaka na ndinga ya ngolo: Paulu, nge imene kulauka, ngangu mingi ya nge imene kulaukisa nge.
- ²⁵Kansi Paulu tubaka: Mono lauka ve, Festo ya nene, kansi mono ikele kutuba mambu ya kieleka ye ya ngangu.
- ²⁶Kadi ntinu zaba mambu yai, ye mono ikele kutuba kwa yandi mu kieleka, kadi mono zaba kieleka mambu yai swekwa kwa yandi ve, kadi mambu yai salwaka mu fuma ve. *Yoa. 18:20*
- ²⁷Ntinu Angalipa, nge kwikila bambikudi ? Mono zaba nge kwikila bau.
- ²⁸Kansi Angalipa tubaka kwa Paulu: Bika fioti nge zola kukwikidisa mono kituka nkwa Klisto.
- ²⁹Kansi Paulu tubaka: Mono zola kwa Nzambi, mu fioti keti mu mingi, nge kaka ve, kansi bau yonso ya kuwa mono bubu, tavanda bonso mono, kansi na tuvambu yai ve.
- ³⁰Ntinu ye nyadi ya Benike ye bau ya vandaka na bau telemaka. *Bis. 23:9, 29; 25:25*
- ³¹Bu bau katukaka, bau tubanaka, kutuba: Muntu yai imene kusala mambu ve ya lunga lufwa keti tuvambu.
- ³²Angalipa tubaka kwa Festo: Muntu yai lenda kukangulwa kana yandi imene kuyuvula kwa Kaisali ve. *Bis. 25:11; 28:19*

Bisalu Ya Bantumwa 27

Bau fidisa Paulu ku Loma

- ¹Bu bau zengaka mambu na beto fwiti kusabuka ku Italia, bau pesaka Paulu ye bantu yankaka ya boloko kwa nkuluntu ya basoldat, nkumbu ya yandi Yulio ya ndonga ya Angustu. *Bis. 25:12, 21*
- ²Beto kotaka mu masua ya Adalamitio, ya zola kusabuka ku mabungu ya Asia, buna beto katuka na dibungu, Alistalako mwisi Makedonia ya katuka na Tesalonika kwendaka na beto.
- ³Kilumbu ya landa beto semaka na Sidoni; Yulio songaka Paulu nkenda, ye bikaka yandi kwenda kwa banduku ya yandi na bau lenda kusadisa yandi. *Bis. 24:23; 28:16*
- ⁴Beto katukaka kuna ye kwendaka ndambu ya Kipelo, sambu na mupepe vutulaka beto nanima.

⁵Bu beto sabukaka mbu ya ikele mfinama na Kilikia ye Pamfilia, beto kumaka ku Mila mu Likia.

⁶Kuna nkuluntu monaka masua ya Alesandia, ya ikele kusabuka ku Italia, yandi kotisaka beto mu yo.

⁷Bu beto imene kwenda bilumbu mingi malembe, beto kumaka mfinama Kinido na mpasi mingi, sambu na mupepe bikaka beto sema kuna ve, buna beto kwendaka na lweka mfinama na Klete ku Salamone.

⁸Na mpasi beto landaka simu ye kumaka na sika ya bingwa Dibungu ya Mbote, mfinama ku mbanza ya Lasea.

⁹Bu ntangu mingi imene kuluta mpamba ye kwenda na mbu vandaka mbi, sambu na bilumbu ya buya madia imene kuluta, Paulu longaka bau,

¹⁰ye tubaka kwa bau: Beno babakala, mono mona kana beto sabuka yo tavanda na mpasi mingi, ye mbivisu ya nene, kaka na bima ya masua ve, kansi na moyo ya beto kibeni.

¹¹Kansi nkuluntu kwikilaka ndinga ya kapiteni ye mfumu ya masua ye kwikilaka ve mambu ya Paulu tubaka.

¹²Sambu na dibungu yina vandaka mbote ve kuvanda mu nsungi ya madidi, bau mingi zolaka katuka kuna, ye sosa kukuma ku Fenike ya ikele dibungu ya Klete sika ya tala sude-weste ye nodeweste, kuvanda kuna ti nsungi ya madidi imene.

¹³Bu mupepe ya sude vevumukaka malembe, bau banzaka bau imene kubaka yina ya bau sosaka, buna bau tombola longo ye kwendaka mfinama na simu ya Klete.

Kitembo ngolo ikele mu mbu

¹⁴Ntama ve, kitembo ngolo ya katuka na sanga bulaka bau, ya bingwa mupepe ya node-este.

¹⁵Bu mupepe nata masua ye yo lendaka ve kutula meso ku mupepe, beto bika mupepe bula masua, mupepe nataka beto. *Nk. 107:25*

¹⁶Bu beto kumaka nanima na sanga fioti ya bingwa Klauda, beto monaka mpasi mingi kukanga bota na masua.

¹⁷Bu bau tombolaka yo, bau bakaka nsinga ye kangaka masua ngolo, bu bau titaka na mupepe talosa masua na Siliti, bau kulumusaka lele ya nene ya masua ye bikaka mupepe kubulaka masua.

¹⁸Bu beto salaka ngolo sambu na kitembo, na kilumbu ya landa bau yantikaka kulosa bizitu mu mbu,

¹⁹mu kilumbu ya tatu bau losaka na maboko ya bau kibeni bisadilu ya masua.

²⁰Bu ntangu ye bambwetete monikaka ve bilumbu mingi, ye kitembo nene vandaka, vuvu yonso na beto tavuluswa katukaka.

Paulu bomba babakala

²¹Bu bau imene kudiaka ve ntangu mingi, Paulu telemaka nakati na bau, ye tubaka: Babakala, mbote kana beno kuwaka mono ye katukaka na Klete ve ye monaka mpasi yai ye mbivisu.

²²Kansi ntangu yai mono bombidila beno, vanda na kikesa kadi mwela mosi tavila ve, kansi masua kaka.

²³Kadi mu mpimpa yai wanjo ya Nzambi ye mono ikele muntu ya yandi ya mono ikele kusadila, telemaka mfinama na mono. *Bis. 5:19, 26; 8:26; 10:3; 12:7*

²⁴Yandi tubaka: Paulu, vanda na boma ve, nge fwiti kutelema nantwala na Kaisali, ye tala, Nzambi imene kupesa nge bau yonso ya ikele sikamosi na nge. *Bis. 18:9; 23:11*

²⁵Sambu na yai, beno babakala, vanda na kikesa, kadi mono kwikila Nzambi, na yo tavanda mpilamosi yandi imene kusonga mono,

²⁶kansi beto fwiti kuloswa va sanga mosi. *Bis. 28:1*

Nzaza zola kudinda

²⁷Bu mpimpa ya kumi ye iya imene kwiza, beto natwaka sika na sika mu mbu ya Adalia, katikati ya mpimpa basadi ya masua banzaka beto mfinamaka ku simu.

²⁸Bau tezaka mudindu, yo vandaka maboko makumi zole, nanima ndambu bau tezaka diaka, ye monaka yo ikele maboko kumi ye tanu.

²⁹Bu bau vandaka na boma na masua takubwa va matadi, bau kulumusaka balongo iya nanima na masua, ye bau zolaka kuma kia.

³⁰Basadi ya masua sosaka kutina, bau kotisaka bota mu mbu, bonso bau zola kutula balongo ku ntu ya masua,

³¹buna Paulu tubaka kwa nkuluntu ye kwa basoldat: Kana bantu yai bika mu masua ve, beto lenda kuvuluswa ve.

³²Buna basoldat zengaka nsinga ya bota yina, ye bikaka yo kwenda.

³³Bu bau vingila kuma kia, Paulu bombidilaka bau yonso kudia, ye tubaka: Yai ikele kilumbu ya kumi ye iya ya beno vingilaka na beno buyaka madia, ye beno imene kudia ve. *Nk. 102; 4*

³⁴Sambu na yai, mono bombidila beno kudia, kadi yo ikele mpulusu ya beno, kadi muntu mosi tavidisa nsuki mosi va ntu ya yandi ve.

³⁵Bu yandi imene kutuba mpilayai, yandi bakaka mampa ye pesaka matondo kwa Nzambi nantwala na bau yonso, yandi bukunaka yau, ye yantikaka kudia.

- ³⁶Buna bau yonso vandaka na kikesa ye bakaka madia mpe.
- ³⁷Mu masua beto yonso vandaka miela nkama zole ye makumi nsambwadi ye sambanu.
- ³⁸Bu bau imene kuyukuta, bau katula kizitu ya masua, ye bau losaka nkeni ya ble mu mbu.
- ³⁹Bu kuma kia, bau zabaka nsi yina ve, kansi bau monaka sika na masa kwenda nakati mukidi, na ikele va zelo, bau tubanaka kana bau lenda kukotisa masua muna.
- ⁴⁰Bau losaka balongo mu mbu, ye kangulaka nsinga ya mbindukulu, ye bau tulaka lele ya nene ya ntu ya masua mu mupepe ye kwendaka ku mukidi.
- ⁴¹Kansi bau kuma na sika ya mbu zole kutakanaka, masua kangama na ntoto, ntu ya masua kangama ngolo na zelo, ye lendaka kunikuna ve, kansi nima ya masua yantika kupasuka sambu na ngolo ya mayo.
- ⁴²Basoldat tubanaka na kufwa bantu ya boloko, na mosi lenda kuzenga masa ve ye kutina.
- ⁴³Kansi nkuluntu zolaka kuvulusa Paulu, yandi buyaka bau kusala mpilayina, ye songaka bau ya zaba kuzenga masa kota mu mbu ye kwenda ku mukidi ntete.
- ⁴⁴Ye bankaka kwenda va mabaya ye bima yankaka ya masua. Yo vandaka mpilayai, bau yonso kumaka mbote ku mukidi.

Bisalu Ya Bantumwa 28

Paulu kumaka ku Melita

- ¹Bu beto imene kuvuluswa, beto zabaka na sanga yina bingwaka Melita. *Bis. 27:26, 39*
- ²Bantu ya sanga yina songaka beto nkenda mingi, bau kwikaka tiya, ye bakaka beto yonso, sambu na mvula nokaka ye sambu na madidi. *2 Kol. 11:27*
- ³Bu Paulu bakaka nkuni ye tulaka yau va tiya, nioka basikaka sambu na tiya ye simbaka va diboko ya yandi.
- ⁴Bu bantu ya nsi yina monaka nioka ya mbi va diboko ya yandi, bau tubanaka: Kieleka muntu yai ikele mufwi, kadi yandi vuluswaka na masa, kansi mfundusu tonda kubikaka yandi vanda na moyo ve. *5 Mose 32:24; Yobi 20:16; Luk. 13:2*
- ⁵Kansi yandi losaka yo mu tiya ye monaka mpasi ta fioti ve. *Luk. 10:19*
- ⁶Kansi bau vingilaka yandi kuvimba keti kubwa na lufwa nswalu. Kansi bu bau vingilaka ntama mingi ye monaka mambu kwiza kwa yandi ve, buna bau pindulaka, ye tubaka na yandi ikele nzambi.

Paulu belula tata ya Pubilu

⁷Mfinama na sika yina vandaka ntoto ya mfumu ya sanga yina, nkumbu ya yandi Pubilu, yandi bakaka beto na luzolo ye sadilaka beto mu nzo ya yandi bilumbu tatu.

⁸Yo vandaka mpilayai, tata ya Pubilu lalaka na maladi ya fievre ye divumu kulata. Paulu kotaka kwa yandi ye lombaka ye tulaka yandi maboko ye belulaka yandi.

⁹Bu yai salwaka, bankaka mpe ya vandaka kubela mu sanga yina kwizaka ye belukaka,

¹⁰bau zitisaka beto mingi, bu beto katuka kuna, bau tulaka va masua bima yonso beto ikele na yau nsatu.

Paulu kuma ku Loma

¹¹Nanima na ngonda tatu, beto katukaka kuna na masua ya Alesandia, ya vandaka na sanga mu nsungi ya madidi, yo vandaka na kidimbu Dioskuli.

¹²Beto semaka na Silakusa ye vandaka kuna bilumbu tatu.

¹³Tuka kuna beto zungaka ye kumaka ku Lengio, ye kilumbu ya landa mupepe ya sude telemaka ye kilumbu ya zole beto kwizaka ku Puteoli.

¹⁴Kuna beto monaka bampangi, bau yuvulaka beto kuvanda na bau bilumbu nsambwadi, nanima beto kumaka ku Loma.

¹⁵Bu bampangi kuwaka sambu na beto, bau kwizaka kutana na beto ti ku zandu ya Apio, ye basika Tatu ya kuvanda. Bu Paulu, monaka bau, yandi pesaka matondo kwa Nzambi ye bakaka kikesa.

Paulu longa baYuda

¹⁶Bu beto kotaka mu Loma, Paulu peswa nzila kuvanda na nzo ya yandi kibeni na soldat ya kukenga yandi. *Bis. 24:23; 27:3*

¹⁷Nanima na bilumbu tatu yandi kutikisaka bakuluntu ya baYuda. Bu bau kutakanaka, yandi tubaka kwa bau: Bampangi, mono imene kusala mambu ya mbi ve kwa bantu keti kwa bifu ya batata ya beto, kansi mu Yelusalemi bau pesaka mono ya kangwa na maboko ya baLoma. *Bis. 23:1; 24:12; 25:8*

¹⁸Bu bau yuvulaka mambu ya mono, bau zolaka kukangula mono, sambu na mambu ya lunga lufwa vandaka mu mono ve.

¹⁹Kansi bu baYuda buyaka yo, mono kwikidishwaka kuyuvula kwenda kwa Kaisali, mono vandaka na mambu ve kufunda kikanda ya mono. *Bis. 25:11*

²⁰Sambu na yai mono bingaka beno kutala mono ye kutuba na mono, sambu na vuvu ya Isaeli ya mono ikele kukangwa na minyololo yai. *Bis. 23:6; 24:21; 26:6; Ef. 6:20*

²¹Bau tubaka kwa yandi: Beto bakaka nkanda tuka Yuda ve sambu na nge, mpe bampangi kwizaka awa ve kusonga keti kutuba mambu ya mbi sambu na nge.

²²Kansi beto zola kuwa nge bonso nge banza, kadi beto zaba mu sika yonso bau ikele kutuba mbi sambu na balandi ya mvengumunu yai. *Luk. 2:34; Bis. 24:5, 14*

²³Bau tulaka kilumbu ye bantu mingi kwizaka kwa yandi mu nzo ya yandi, yandi longaka mambu yina, ye songaka kitemo ya kimfumu ya Nzambi, yandi kwikidisaka bau sambu na Yesu ya ikele mu nsiku ya Mose ye mu bambikudi, tuka na suka ti nkokila.

²⁴Bankaka kwikilaka mambu ya yandi tubaka, kansi bankaka kwikilaka ve.

²⁵Bu bau lendaka kukanga ntima ya bau sikamosi ve, bau katukaka nanima na Paulu imene kutuba mambu mosi: Mpeve Yanlongo tubaka kieleka mu mbikudi Yesaya kwa batata ya beto,

²⁶ye tubaka: Kwenda kwa bantu yai, ye tuba: Mu kuwa beno takuwa, kansi beno tazaba ve; mu tala beno tatala, kansi beno tamona ve.

²⁷Kadi ntima ya bantu yai imene kwiza ngolo, makutu ya bau lenda kuwa ve; ye bau imene kukanga meso ya bau, kana bau tamona na meso ya bau ye kuwa na makutu ya bau ye zaba mu ntima ya bau, ye pindula mabanza, ye mono lenda kubelula bau.

²⁸Sambu na yai, bika beno zaba, mpulusu yai ya Nzambi fidiswa kwa bapaien, bau takuwa yo mpe. *Luk. 24:47; Bis. 13:46; 18:6; Nk. 98:2*

²⁹Bu yandi imene kutuba mambu yai, baYuda kwendaka ye tulanaka ntembe mingi.

Paulu mu Loma mvu zole

³⁰Yandi vandaka mvu zole yamvimba mu nzo ya yandi kibeni futaka, yandi bakaka bau yonso ya kotaka kwa yandi.

³¹Yandi samunaka kimfumu ya Nzambi, ye longaka mambu sambu na Mfumu Yesu Klisto mu kikesa yonso, ye muntu mosi buyaka yandi ve.

Loma

Loma 1

Luyantiku

- ¹Mono Paulu, mpika ya Yesu Klisto, ya bingwa kuvanda ntumwa ye solwa kusamuna nsamu ya mbote ya Nzambi, *Bis. 13:2; 1 Kol. 1:1*
- ²Nzambi silaka yai ntete mu bambikudi ya yandi, mu masonukwa ya nlongo
- ³yai ikele Mwana ya yandi ya butukaka mu nsuni ya nkuna ya Davidi. *Luk. 1:32*
- ⁴Yandi samunwaka kuvanda Mwana ya Nzambi mu ngolo mu Mpeve ya nlongo sambu na mfulukulu ya yandi tuka bafwa. Yesu Klisto, yandi ikele Mfumu ya beto, *Eb. 1:5; 5:5*
- ⁵Mu yandi beto bakaka nlemvo ye kintumwa, kutwala bansi ya bantu yonso ku lemvuka ya lukwikilu sambu na nkumbu ya yandi. *Lom. 12:3; 15:15; 16:26; 1 Kol. 15:10; Ef. 3:8*
- ⁶Mu bau beno mpe ikele kubingwa kuvanda bantu ya Yesu Klisto, *Lom. 9:24*
- ⁷kwa bau yonso ya ikele mu Loma, bazolwa ya Nzambi, ya bingwa kuvanda banlongo. Kwa beno Nlemvo ye yenge ya katuka na Nzambi, Tata ya beto, ye na Mfumu Yesu Klisto. *2 Tim. 1:9; Ef. 1:1*

Paulu zola kwenda kuna Loma

- ⁸Ntete mono pesa matondo kwa Nzambi ya mono mu Yesu Klisto sambu na beno yonso, sambu na lukwikilu ya beno ikele kusamunwa mu nsi yamvimba. *1 Kol. 1:4; 1 Tes. 1:2*
- ⁹Kadi Nzambi ikele ntemo ya mono, ya mono ikele kusadila mu mpeve ya mono, mu nsamu ya mbote ya Mwana ya yandi. Mono bika ve kutuba sambu na beno ntangu yonso mu lombilu ya mono. *Ef. 1:15; Fili. 1:3, 8*
- ¹⁰Mono lomba, ntangu yonso, kana yo ikele luzolo ya Nzambi, mono lenda kwiza kwa beno. *Ef. 1:16*
- ¹¹Kadi mono zola kumona beno, na mono lenda kukabila beno matabisi ya kimpeve, na beno lenda kwiza ngolo, *Lom. 15:23, 32*
- ¹²na beto lenda kubombana sikamosi mu lukwikilu ya beto, yai ikele lukwikilu ya beno ye ya mono.
- ¹³Bampangi, mono zola ve beno konda kuzaba, na mono zolaka mbala mingi kwiza kwa beno, na mono lenda kubaka mabundu nakati beno mpe, bonso nakati bapaien yankaka, kansi ti ntangu yai nzila kangaka.
- ¹⁴Mono ikele nkwa mfuka kwa baElene ye kwa banzenza, kwa banduenga ye kwa banzoba. *1 Kol. 9:16*

¹⁵Mpilamosi ngolo ya ikele mu mono, mono fwiti kusamuna nsamu ya mbote kwa beno mpe ya ikele mu Loma.

¹⁶Kadi mono ikele na nsoni ve sambu na nsamu ya mbote, kadi yo ikele ngolo ya Nzambi ku mpulusu kwa bau yonso ya kwikila, ntete kwa baYuda nanima kwa ba-Elene mpe, *Nk. 40:10; Bis. 13:46; Lom. 2:9; 1 Kol. 1:18; 1:24; 2 Tim. 1:8*

¹⁷kadi mu yina, lunungu ya Nzambi moniswa tuka lukwikilu ku lukwikilu, bonso yo ikele kusonama: Nkwa lunungu tavanda na moyo mu lukwikilu. *Lom. 3:21; Eb. 10:38*

Nzambi zaikisa tombe ya bapaïen

¹⁸Kadi makasi ya Nzambi monikaka, tuka zulu, kwa bantu yonso ya sala masumu ye konda lunungu ye buya mambu ya kieleka mu konda ya lunungu, *Ef. 5:6*

¹⁹kadi mambu ya Nzambi ya zabwa ikele kumonika kwa bantu, kadi Nzambi monisaka yo kwa bau. *Bis. 14:17; 17:24*

²⁰Kadi tuka na nsemono ya nsi, mambu ya yandi ya monika ve, ngolo ya yandi ye kinzambi ya yandi ya mvu ya mvu ikele kumonika mu bisalu ya yandi, mpilayai bantu lenda ve dinungisa. *Nk. 19:2*

²¹Sambu na bu bau zabaka Nzambi, bau kembilaka yandi ve bonso Nzambi, ye pesaka matondo kwa yandi ve, kansi bau kwizaka nzoba mu mabanza ya bau, ye ntima ya bau ya nzoba kwizaka tombe. *Ef. 4:17*

²²Bu bau tubaka beto ikele banduenga, bau kwizaka banzoba. *Yel. 10:14; 1 Kol. 1:20*

²³Bau pindulaka nkembo ya Nzambi ya konda mbivisu sambu na kiteki ya kifwani ya muntu ya lenda kubivisa, ye ya bandeke, ye ya bambizi ya makulu iya, ye ya banioka ya dibenda. *2 Nt. 17:29; Nk. 106:20; Yes. 40:19; Yel. 2:11; Bis. 17:29*

²⁴Sambu na yai Nzambi pesaka bau mu lutondo ya mbi ya mintima ya bau, ku nsumukunu, na banitu ya bau tavanda na nsoni nakati na bau kibeni.

²⁵Bau pindulaka mambu ya kieleka ya Nzambi na yau kituka luvunu, bau sambilaka ye sadilaka bima ya semwa kansi Musemi ve, yandi Nkwa lusakumunu mvu ya mvu. Amen. *Lom. 9:5; 1 Kol. 11:31*

²⁶Kadi sambu na mambu yai Nzambi pesaka bau kwa zola ya nitu ya nsoni, kadi bankento ya bau sekulaka nsadulu yina ya kimuntu kwa yina ya kondwa kimuntu. *3 Mose 18:23; Ef. 5:11*

²⁷Mpilayina babakala mpe bikaka nsadulu ya bankento ya kimuntu, bau diyokana mu zola ya nsuni, babakala sadilana mambu ya nsoni na babakala, bau bakaka mu bau kibeni lufutu ya luvengumuni ya bau salaka. *3 Mose 18:22*

²⁸Mpilamosi bau buyaka kukeba Nzambi mu mabanza ya bau, buna Nzambi pesaka bau ku mabanza ya mbi ya lenda kupindula ve, sambu na kusala yina ya lunga ve.

²⁹Bau fuluka na konda ya lunungu yonso, bau sala mambu mbi, bau tonda bima, bau sala nsoki, bau fuluka na kimpala, bau kufwa bantu, ntembe, lukusu, bungubi, bitubatuba, *1 Kol. 6:9; 2 Kol. 12:20; Ngal. 5:19; Ef. 5:3*

³⁰bantu ya tuba mbi sambu na bantu, bambeni kwa Nzambi, bankwa kilau, bankwa lulendo, ya tuba ndinga ya lulendo, bau ya yantika mambu ya mbi, ya kolama kwa tata ye ngudi,

³¹bau konda ngangu, bau kufwa mambu ya luwawanu, bau konda zola, bau konda nkenda.

³²Bau zaba nsikudukusu ya lunungu ya Nzambi, na bau ya sala mpilayai lunga kufwa, bau sala yau kaka ve, kansi bau ndima na bau ya sala yau.

Loma 2

Mfundusu ikele kuingila baYuda bonso bapaian

¹Sambu na yai, nge muntu, ikele na mambu ya vutula ve, nge ya fundisa bantu, kadi bu nge fundisa yankaka, nge dibedisa, kadi nge ya fundisa ikele kusala mambu mutindu mosi. *2 Sam. 12:5; Mat. 7:1*

²Kansi beto zaba mfundusu ya Nzambi ikele mambu ya kieleka kwa bau ya sala mambu mpilayina.

³Kansi, nge muntu ya fundisa bantu ya sala mambu mpilayai, kansi nge sala yau mpe, nge banza nge tatina mfundusu ya Nzambi ?

⁴Keti nge saula kimvwama ya yandi ya mbote ye ya nlembami ye ya mvibudulu, kansi nge zaba ve zola ya Nzambi, ikele kutwala nge kupindula ya mabanza. *Yes. 30:18; 2 Pet. 3:9, 15*

⁵Kansi sambu na ntima ya nge ya ngolo ya konda kupinduka, nge ikele kudilundila makasi ti lumbu ya makasi ye nzaikusu ya mfundusu ya lunungu ya Nzambi. *5 Mose 32:35; Lom. 9:22*

⁶Yandi tavutula lufutu kwa muntu na muntu, bonso bisalu ya yandi. *Yobi 34:11; Nk. 62:12; Yel. 17:10; Yel. 32:19; Mat. 16:27; Nzai. 22:12*

⁷Ikele moyo ya mvu ya mvu kwa bau ya sosa mu mvibudulu ye mu bisalu ya mbote, nkembo ye nzitusu ye konda mbivisu.

⁸Kansi makasi ye ndola kwa bau ya ntu ngolo ya lemvuka ve mambu ya kieleka, kansi bau lemvuka konda ya lunungu. *2 Tes. 1:8*

⁹Mpasi ye ntantu va mwela ya konso muntu ya sala mbi, ya baYuda ntete ye ya baElene mpe. *Lom. 1:16*

¹⁰Kansi nkembo ye nzitusu ye yenge kwa konso muntu ya sala mbote, kwa baYuda ntete ye kwa baElene mpe.

¹¹Kadi Nzambi ikele kutala luse ya muntu ve. *5 Mose 10:17; 2 Lus. 19:7; Yobi 34:19; Bis. 10:34; Ngal. 2:6; Ef. 6:9; Kolo. 3:25; 1 Pet. 1:17*

Bau ya ikele kusalaka nsiku, bau nungiswaka, kansi bau kuwa yau kaka ve

¹²Mingi vandaka na nsiku ve, ye bau sala masumu mu konda ya nsiku, bau takufwa mu konda ya nsiku mpe; bau yonso ya sala masumu nansi ya nsiku tafunduswa mu nsiku.

¹³Kadi bau ya kufwa nsiku ikele lunungu ve nantwala ya Nzambi, kansi bau ya sala nsiku tanunguswa, *Mat. 7:21; 1 Yoa. 3:7; Yak. 1:22*

¹⁴—kadi bapaien ya konda nsiku, bu bau sala mu kimuntu yina ya ikele mu nsiku, buna bu bau konda nsiku, bau kibeni ikele nsiku ya bau kibeni.

¹⁵Bau ikele kusonga bisalu ya nsiku ikele kusonikwa mu mintima ya bau, kansansa ya bau songa kitemo na yo, ye mabanza ya bau ikele kufunda bau keti nungisa bau— *Lom. 9:1; Eb. 9:10*

¹⁶mu kilumbu yina ya Nzambi tafundisa mambu ya kinsweki ya bantu, bonso yo ikele mu nsamu ya mbote ya mono, mu Yesu Klisto. *Mat. 25:31; Lom. 16:25*

¹⁷Kansi kana nge ikele kubingwa muYuda, ye vunda mu nsiku, ye yangalala mu Nzambi, *Yoa. 8:33, 41*

¹⁸ye nge zaba luzolo ya yandi, ye ndima mambu ya mbote, sambu na nge longwa mu nsiku, *Fili. 1:10*

¹⁹nge ikele na lukwikilu na nge ikele ntwadisi ya bampofo, ye mwini kwa bau ya ikele mu tombe, *Mat. 15:14*

²⁰nge ikele mupesi ya ngangu kwa banzoba, ye nlongi ya bana fioti, sambu na nsiku nge ikele na kifwani ya ngangu ye ya mambu ya kieleka;

²¹sambu na yai, nge ya longa bankaka, nge dilonga ve ? Nge ya ikele kusamuna: Yiba ve, nge ikele kuyiba ? *50:15; Mat. 23:1*

²²Nge ya ikele kutuba: Muntu sala bizumba ve, nge ikele kusala bizumba ? Nge ya ikele na makasi ku biteki, nge ikele kuyiba batempelo ?

²³Nge ya ikele kuyana mu nsiku, nge ikele kusaula Nzambi mu kufwa ya nsiku ?

²⁴Kadi nkumbu ya Nzambi ikele kufingwa mu bapaien sambu na beno, bonso yo ikele kusonama. *2 Sam. 12:14; Yeh. 36:20*

²⁵Kadi nzengolo ikele kusadisa kieleka, kana nge sala nsiku, kansi kana nge ikele mufwi ya nsiku, buna nzengolo ya nge imene kwiza mpamba. *1 Kol. 7:19*

²⁶Mpilayina, kana muntu ya konda nzengolo keba mambu ya nsiku, konda nzengolo ya yandi ikele tangwa nzengolo.

²⁷Yandi ya konda nzengolo mu kimuntu ye ikele kusala nsiku, yandi tafundisa nge ya ikele na bisoni ya nsiku ye nzengolo, kansi ikele kufwa nsiku.

²⁸Kadi yandi ikele muYuda ve ya monika mpilayina, mpe yo ikele ya nzengolo ve ya monika mpilayina mu nsuni; *Yoa. 8:39; Ngal. 6:15*

²⁹kansi yandi ikele muYuda ya ikele mpilayina mu ntima, ye nzengolo ikele yina ya ntima mu mpeve, mu bisoni ve; nsikulu ya yandi katuka na bantu ve kansi ya Nzambi. *Bis. 7:51; Kolo. 2:11; Fili. 3:2; 1 Pet. 3:4*

Loma 3

Kuluta ya baYuda

¹Buna muYuda luta bantu yankaka na nki ? Keti ndandu ya nzengolo ikele nki ?

²Na mambu mingi ya mpila mu mpila; ntete bau peswaka mambu ya Nzambi sambu na kukeba yau. *5 Mose 4:7*

³Kadi, nki kana bankaka ikele kukonda lukwikilu ? Konda ya lukwikilu ya bau kitula kwikama ya Nzambi kwiza mpamba ? *4 Mose 23:19; Lom. 9:6; 2 Tim. 2:13; Eb. 4:2*

⁴Ikele mpilayai ve! Bika Nzambi vanda ya kwikama, kansi muntu na muntu nkwa luvunu, bonso ikele kusonama: Na nge lenda kunungiswa mu mambu ya nge, ye nunga bu nge fundiswa. *Nk. 51:4; 62:9; 116:11*

⁵Kansi kana konda ya lunungu ya beto ikele kusonga lunungu ya Nzambi, buna beto tatuba nki ? Nzambi konda lunungu bu yandi tula beto makasi ? Mono tuba mu kimuntu. *Lom. 6:19; Ngal. 3:15*

⁶Ikele mpilayai ve! Kadi mpilayina Nzambi tafundisa nsi mpila nki ? *1 Mose 18:25; Yobi 8:3; 34:17*

⁷Kansi kana mambu ya kieleka ya Nzambi kula kwa nkembo ya yandi mu luvunu ya mono, buna sambu na nki mono fundiswa bonso nkwa masumu ?

⁸Nki beto tuba ve, bankaka ikele kutuba luvunu sambu na beto ye bonso bankaka tuba na beto ikele kutuba: Bika beto sala mbi na mambu ya mbote lenda kwiza. Mbedoso ya bau ikele ya lunungu.

Bau yonso imene kusala masumu

⁹Buna nki ? Beto luta bau ? Ve, ta fioti ve, beto imene kuzenga mambu na baYuda ye baElene, na bau yonso ikele nansi na masumu, *Lom. 11:32; Ngal. 3:12*

- ¹⁰bonso yo ikele kusonama: Nkwa lunungu ikele ve, tamosi ve. *Nk. 14:2; 53:2*
- ¹¹Mosi ikele ve ya ngangu, mosi ikele ve ya sosa Nzambi.
- ¹²Bau yonso imene kuvila nzila, bau yonso imene kwiza mpamba, mosi ikele ve ya sala mbote, tamosi ve.
- ¹³Laka ya bau ikele ndiamu ya kanguka, bau kusaka mu tudimi ya bau; nsa ya banioka ikele nansi na bikoba ya bau. *Nk. 5:9; 140:3*
- ¹⁴Munoko ya bau fuluka na mafingu ye ndudi. *Nk. 10:7*
- ¹⁵Makulu ya bau ikele nswalu kutiamuna menga. *Bing. 1:16; Yes. 59:7*
- ¹⁶Mpasulu ye mpasi ikele mu nzila ya bau.
- ¹⁷Ye bau zaba nzila ya yenge ve.
- ¹⁸Vumi ya Nzambi ikele nantwala na meso ya bau ve. *Nk. 36:4*
- ¹⁹Kansi beto zaba, mambu yonso ya nsiku ikele kutuba, yo ikele kutuba kwa bau ya ikele nansi nsiku, na munoko yonso lenda kukanga ye nsi yamvimba lenda kubaka mfundusu ya Nzambi;
- ²⁰kadi muntu mosi tanungiswa ve mu bisalu ya nsiku nantwala na yandi; kadi mu nsiku ikele kubasika nzailu ya masumu. *Nk. 143:2; Ngal. 2:16; Lom. 7:17*

Lunungu ya Nzambi monika mu Klisto

- ²¹Kansi ntangu yai mu konda ya nsiku, lunungu ya Nzambi ikele kumonika, nsiku ye bambikudi ikele kutuba kitemo na yo. *1 Mose 15:6; Yes. 53:11; Yel. 23:6; Lom. 1:17; Yoa. 5:46*
- ²²Yo ikele lunungu ya Nzambi mu lukwikilu ya Yesu Klisto kwa bau yonso ya kwikila, kadi diswaswana ikele ve; *Lom. 10:12; Ngal. 3:28; Kolo. 3:11*
- ²³kadi yonso imene kusala masumu, ye konda nkembo ya Nzambi, *Lom. 11:32; Ngal. 3:22*
- ²⁴bau nungiswa ya matabisi mu nlemvo ya yandi mu nkudulu ya ikele mu Klisto Yesu. *Ngal. 2:16; Ef. 1:7; 2:8; Kolo. 1:14; 1 Tim. 2:5; Tit. 3:5, 7; 1 Pet. 1:18*
- ²⁵Ikele yandi ya Nzambi pesaka kuvanda nkailu ya vidiswa mu lukwikilu mu menga ya yandi, kusonga lunungu ya yandi, bu yandi vidisaka masumu ya bau salaka ntete, mu mvibudulu ya Nzambi; *2 Kol. 5:19; Kolo. 1:19; 1 Yoa. 1:9; 2:2; 4:10*
- ²⁶Nzambi salaka yai na kusonga lunungu ya yandi mu ntangu yai, na yandi kibeni lenda kununga ye kunungisa konsonani ya ikele na lukwikilu mu Yesu.

Beto ikele kunungaka mu lukwikilu

- ²⁷Mpilayai, kuyana ikele wapi ? Yo imene kukatulwa. Mu nsiku mutindu nki ? Mu nsiku ya bisalu ? Ve, kansi mu nsiku ya lukwikilu.

²⁸Sambu na yai, beto tanga na muntu ikele kunungiswa mu lukwikilu konda bisalu ya nsiku. *Bis. 13:39; Ngal. 2:16*

²⁹Keti Nzambi ikele Nzambi ya baYuda kaka ? Yandi ikele Nzambi ya bapaien mpe ve ? E, ya bapaien mpe.

³⁰Kansi Nzambi ikele mosi kaka, yandi tanungisa bau ya nzengolo, sambu na bau kwikila, yandi tanungisa bau ya konda nzengolo sambu na bau kwikila. *Ngal. 3:8*

³¹Buna beto sala nsiku kwiza mpamba mu lukwikilu ? Mpilayai ve, kansi beto ikele kusikidika nsiku.

Loma 4

Abalahami nungiswaka mu lukwikilu, beto mpe tanungiswa mu lukwikilu kaka

¹Buna beto tatuba nki sambu na Abalahami tata ya beto mu nsuni ?

²Kadi, kana Abalahami nungiswaka mu bisalu, yandi ikele na mambu na kuyana, kansi nantwala na Nzambi ve.

³Kadi masonukwa ikele kutuba nki ? Abalahami kwikilaka Nzambi, yo tangwa kwa yandi lunungu. *1 Mose 15:6; Ngal. 3:6*

⁴Kansi kwa yandi ya sala, nsendo tangwa ve bonso ya nlemvo kansi bonso mfuka. *Lom. 11:6*

⁵Kansi kwa yandi ya sala ve, kansi ya kwikila yandi ya nungisa bankwa ya konda lunungu, lukwikilu ya yandi tangwa ku lunungu. *Lom. 3:28*

⁶Bonso Davidi sakumunaka muntu, ya Nzambi tangwa lunungu, kansi na bisalu ve, kutuba:

⁷Lusakumuna ikele ya bau, na kimpimbulu ya bau imene kuvidiswa, ye masumu ya bau imene kufukwa. *Nk. 32:1*

⁸Kiese ikele na muntu ya Mfumu tanga masumu kwa yandi ve.

⁹Buna kiese yai ikele kaka kwa bau ya nzengolo, keti kwa bau ya konda nzengolo mpe ? Kadi beto ikele kutuba: Lukwikilu ya Abalahami tangwa lunungu.

¹⁰Buna yo tangwaka kwa yandi mpila nki ? Bu yandi vandaka mu nzengolo keti ya konda nzengolo. Yo ikele mu nzengolo ve, kansi mu konda nzengolo.

¹¹Yandi bakaka kidimbu ya nzengolo bonso kidimbu ya lunungu mu lukwikilu ya yandi vandaka na yo, bu yandi konda nzengolo. Yandi sala yai sambu na kuvanda tata ya bantu yonso ya kwikila, bu bau ikele mu konda nzengolo, na lunungu lenda kutangwa kwa bau; *Ngal. 3:7*

¹²yandi ikele tata ya nzengolo kwa bau ya nzengolo kaka ve, kansi kwa bau ya tambula mpe mu bitambi ya lukwikilu ya vandaka na Abalahami tata ya beto, bu yandi konda nzengolo.

¹³Kadi mu nsiku ve, nsilulu peswaka kwa Abalahami keti kwa nkuna ya yandi, na yandi tavanda mvingidi ya difwa ya nsi, kansi yo peswa mu lunungu ya lukwikilu.

¹⁴Kadi, kana bau ya ikele ya nsiku ikele bamvingidi ya difwa, buna lukwikilu imene kukituka mpamba, ye nsilulu imene kukituka mpamba mpe.

¹⁵Kadi nsiku ikele kubasisa makasi, kansi bu nsiku ikele ve, kufwa ya nsiku mpe ikele ve. *Yoa. 15:22; Lom. 5:13; 7:8, 10; 1 Kol. 15:56*

¹⁶Sambu na yai yo ikele ya lukwikilu, na yo lenda kuvanda sambu na nlemvo, na nsilulu lenda kuvanda kieleka kwa nkuna yonso; kwa bau ya ikele na nsiku kaka ve, kansi kwa bau mpe ya ikele na lukwikilu ya Abalahami, ya ikele tata ya beto yonso, *Ngal. 3:9, 16, 18, 28*

¹⁷bonso yo ikele kusonama: Mono tulaka nge tata ya makanda mingi ya bansi ya bantu; nantwala na Nzambi ya yandi kwikilaka, yandi kwikilaka Nzambi ya pesa bafwa moyo, ye yandi binga bima ya ikele ve bonso yo ikele. *1 Mose 17:4*

¹⁸Bu Abalahami konda vuvu, yandi kwikilaka mu vuvu, na yandi kituka tata ya bansi mingi ya bantu, bonso yo tubwaka: Nkuna ya nge tavanda mpilayai. *1 Mose 15:4; Eb. 11:11*

¹⁹Yandi kwiza lebakana ve mu lukwikilu, bu nitu ya yandi vandaka bonso kufwa, yandi vandaka mfinama mvu nkama mosi, ye divumu ya Sala vandaka bonso ya kufwa. *1 Mose 17:17*

²⁰Kansi mu nsilulu ya Nzambi yandi vandaka mtembe ve mu konda ya lukwikilu, kansi yandi kwizaka ngolo mu lukwikilu ye kembilaka Nzambi,

²¹yandi zabaka mbote na yina ya Nzambi silaka, Nzambi lenda kusala yo mpe. *Nk. 115:3; Luk. 1:37*

²²Sambu na yai mpe, yo tangwa kwa yandi lunungu.

²³Kansi yo sonikwa sambu na yandi kaka ve, na yo tangwaka kwa yandi. *Lom. 15:4*

²⁴Kansi yo sonikwa sambu na beto mpe, ya tatangwa mpilayina mpe, beto ya kwikila mu yandi ya fulukisaka Yesu Mfumu ya beto, tuka bafwa.

²⁵Yandi ya yekulwaka sambu na masumu ya beto, ye fulukiswaka kunungisa beto.

Loma 5

Mabundu ya mpulusu

- ¹Mpilayai, sambu na beto imene kunungiswa mu lukwikilu, Mfumu Yesu Klisto ya beto ya imene kupesa beto yenge kwa Nzambi;
- ²yandi imene kusongaka beto nkotolo mu lukwikilu ku nlemvo yai mu yo beto telema ye beto yangalala mu vuvu ya nkembo ya Nzambi. *Yoa. 14:6; Ef. 2:18; 3:12; 1 Pet. 5:12*
- ³Kaka yai ve, kansi beto ikele kuyangalala mpe mu mpasi ya beto, kuzaba na mpasi ikele kupesa mvibudulu; *Fili. 1:29; Yak. 1:3*
- ⁴mvibudulu pesa kitezo ya lunga, kitezo ya lunga pesa vuvu; *Eb. 10:36*
- ⁵ye vuvu monisa nsoni ve, sambu na zola ya Nzambi fuluka ntima ya beto mu Mpeve Yanlongo ya peswaka kwa beto. *Nk. 22:5; 25:2, 19*
- ⁶Kadi bu beto vandaka lebakana, mu ntangu ya lunga Klisto kufwaka sambu na bankwa konda vumina Nzambi. *1 Pet. 3:18*
- ⁷Kadi muntu luta kuzola ve kufwila nkwa lunungu, kadi bankaka lenda kupesa na bau kufwila nkwa mbote.
- ⁸Kansi Nzambi songaka zola ya yandi kwa beto, kadi bu beto vandaka bankwa masumu Klisto fwilaka beto.
- ⁹Buna bu beto nungiswaka mu menga ya yandi, buna mu kieleka beto tavuluswa tuka makasi ya Nzambi sambu na yandi.
- ¹⁰Kadi kana bu beto vandaka bambeni beto vutukaka kwa Nzambi mu lufwa ya Mwana ya yandi, buna beto imene kuvutuka kieleka kwwa Nzambi, beto tavuluswa mu moyo ya yandi;
- ¹¹mpilayai kaka ve, kansi beto yangalala mpe mu Nzambi mu Mfumu ya beto Yesu Klisto, mu yandi beto imene kubaka vutuka kwa Nzambi. *1 Kol. 11:30*

Masumu ye lufwa kwiza mu Adami lunungu ye moyo mu Klisto

- ¹²Sambu na yai, bonso masumu kotaka mu nsi mu muntu mosi, ye lufwa sambu na masumu, buna lufwa kotaka mu bantu yonso, kadi yonso imene kusala masumu, *1 Mose 2:17; 3:6; Lom. 6:23; 1 Kol. 15:21; 2 Kol. 5:18*
- ¹³kadi masumu vandaka mu nsi ti nsiku, kansi ya konda nsiku masumu ikele kutangwa ve. *Lom. 4:15*
- ¹⁴Kansi lufwa yalaka tuka Adami ti Mose, va bau mpe ya salaka masumu ve, bonso masumu ya Adami salaka. Yandi ikele kifwani ya yandi ya takwiza. *1 Kol. 15:45*
- ¹⁵Kansi matabisi ya nlemvo ikele ve bonso masumu yina. Kadi kana mu masumu ya muntu mosi, bantu mingi kufwaka, buna ya luta nlemvo ya Nzambi ye matabisi ya yandi kwenda kwa bantu mingi, mu nlemvo ya muntu mosi, Yesu Klisto.

¹⁶Matabisi ya nlemvo ikele ve bonso yina ya kwizaka mu muntu mosi ya salaka masumu, kadi mfundusu kwizaka mu muntu mosi ku mbedoso, kansi matabisi ya nlemvo kwizaka sambu na masumu ya bantu mingi ku mambu ya lunungu.

¹⁷Kadi kana mu masumu ya muntu mosi, lufwa yalaka sambu na muntu mosi, buna ya luta, bau ya baka fuluka ya nlemvo ye matabisi ya lunungu tayala mu moyo sambu na muntu mosi, Yesu Klisto.

¹⁸Buna bonso mbedoso kwizaka kwa bantu yonso sambu na masumu ya muntu mosi, buna ndungusu kwizaka ya pesa moyo kwa bantu yonso mu kisalu ya funungu mosi. *Lom. 6:23*

¹⁹Kadi bonso bantu mingi kwizaka bankwa masumu mu nkolomono ya muntu mosi, buna mpe bantu mingi takwiza bankwa lunungu mu lemvuka ya muntu mosi.

²⁰Kansi nsiku kwizaka mpe, na masumu lenda kwiza mingi, kansi sika na masumu ikele mingi, nlemvo lutaka mingi; *Lom. 7:8*

²¹kadi bonso masumu yalaka mu lufwa, buna mpe nlemvo lenda kuyala mu lunungu mu moyo ya mvu ya mvu mu Yesu Klisto Mfumumu ya beto.

Loma 6

Bau ya botikwa mu Klisto bau fwiti kuvanda mu masumu diaka ve

¹Buna beto tatuba nki ? Beto tavanda mu masumu na nlemvo lenda kwiza mingi ?

²Mpilayai ve. Beto ya imene kufwa ku masumu, mpila nki beto tavanda mu yau diaka ?

³Keti beno zaba ve na beto yonso ya botikwaka mu Klisto Yesu, botikwaka mu lufwa ya yandi. *Ngal. 3:27*

⁴Buna beto zikwaka sikamosi na yandi mu mbotika mu lufwa, na bonso Klisto fulukiswaka tuka bafwa mu nkembo ya Tata, buna beto mpe fwiti kutambula mu moyo yampa. *Kolo. 2:12*

⁵Kadi kana beto bundana na yandi mu kifwani ya lufwa ya yandi, beto tavanda mpe mu kifwani ya mfulukulu ya yandi, *Fili. 3:10*

⁶kadi beto zaba yai, na muntu ya beto ya nkulu komwaka va kulunsi sikamosi na yandi, na nitu ya masumu lenda kukatulwa, na beto tavanda mpika ya masumu diaka ve. *Ngal. 2:19; 5:24; Ef. 4:22; 5:19—6:17*

⁷Kadi yandi ya kufwaka imene kukatulwa na masumu.

⁸Kansi kana beto kufwaka na Klisto, beto kwikila beto tavanda na moyo na yandi mpe. *2 Tim. 2:11*

⁹Beto zaba bu Klisto fulukiswaka tuka bafwa, yandi takufwa diaka ve, lufwa lenda kuyala yandi diaka ve. *Nzai. 1:18*

¹⁰Kadi lufwa ya yandi kufwaka, yandi kufwaka ku masumu kimakulu, kansi moyo ya ikele na yandi ikele kwa Nzambi. *Eb. 9:27*

¹¹Mpilayai beno mpe banza beno imene kufwa ku masumu, kansi kwa Nzambi beno ikele na moyo mu Klisto Yesu. *Ngal. 2:20*

¹²Sambu na yai, bika masumu yala ve mu nitu ya beno ya lufwa, na beno talemvuka lutondo ya yo;

¹³mpe pesa ve biela ya beno bonso binwaninu ya konda lunungu ku masumu, kansi beno dipesa kwa Nzambi bonso na moyo ya imene kutelemiswa tuka bafwa, ye pesa biela ya beno bonso binwaninu ya lunungu kwa Nzambi. *Lom. 12:1; 1 Pet. 4:1*

¹⁴Kadi masumu tayala beno ve, kadi beno ikele nansi nsiku ve, kansi nansi nlemvo. *Ngal. 5:18*

Kimpika ya masumu ye kimpika ya lunungu

¹⁵Buna nki ? Beto tasala masumu sambu na beto ikele nansi nsiku ve, kansi nansi nlemvo ? Mpila yai ve!

¹⁶Beno zaba ve, kwa muntu ya beno dipesa bonso bampika, ku lemvukilu, buna beno ikele bampika ya yandi ya beno lemvuka, keti ya masumu ku lufwa, keti ya lemvukilu ku lunungu. *Yoa. 8:34; 2 Pet. 2:19*

¹⁷Kansi matondo kwa Nzambi, bonso beno vandaka bampika ya masumu, beno imene kulemvuka tuka ntima ya beno malongi yina ya longwa kwa beno.

¹⁸Ye beno imene kukangulwa tuka masumu, beno imene kukituka bampika ya lunungu. *1 Kol. 7:22*

¹⁹Mono tuba mu kimuntu sambu na lebakana ya nsuni ya beno, kadi bonso beno pesaka biela ya beno bonso bampika ku nsumukunu, ku kimpumbulu ye ku bifu ya kimpumbulu, mpilayai beno pesa biela ya beno bonso bampika ku lunungu na kuvanda ya nlongo.

²⁰Kadi bu beno vandaka bampika ya masumu, beno vandaka ya pwanza ya lunungu.

²¹Buna beno vandaka na mabundu nki ntangu yina, mu bisalu ya beno ikele na nsoni ntangu yai ? Kadi nsuka ya mambu yina ikele lufwa. *Lom. 8:6; Fili. 3:19*

²²Kansi ntangu yai, beno imene kukangulwa tuka masumu ye kukituka bampika ya Nzambi, beno ikele na mabundu ya beno mu bifu ya nlongo, ye nsuka ya yo ikele moyo ya mvu ya mvu. *1 Pet. 1:9*

²³Kadi lufutu ya masumu ikele lufwa, kansi matabisi ya nlemvo ya Nzambi ikele moyo ya mvu ya mvu, mu Klisto Yesu Mfumu ya beto. *1 Mose 2:17; Lom. 5:12, 18; Yak. 1:15*

Loma 7

Bau ya kwikila Nzambi imene kukanguka tuka nsiku

¹Bampangi, beno zaba ve, kadi mono tuba kwa bazabi ya nsiku, na nsiku ikele kuyala muntu ntangu yonso ya yandi ikele na moyo.

²Kadi nkento ya ikele na bakala ikele kukangwa na bakala mu nsiku bu yandi ikele na moyo, kansi kana bakala kufwa, yandi imene kukangulwa tuka nsiku ya bakala. *1 Kol. 7:39*

³Buna kana yandi bundana na bakala yankaka, bu bakala ya yandi ikele na moyo, yandi tabingwa nkwa bizumba; kansi kana bakala imene kufwa, yandi kangulwa tuka nsiku, buna yandi ikele nkwa bizumba ve kana yandi kwela na bakala yankaka. *Mat. 5:32; 19:9; Mal. 10:11; Luk. 16:18*

⁴Sambu na yai, bampangi ya mono, beno imene kufwa ku nsiku mu nitu ya Klisto, na beno lenda kubundana na yankaka, na yandi ya fulukiswaka na bafwa, na beto lenda kubuta mabundu kwa Nzambi. *Lom. 8:2; Ngal. 2:19; 5:18, 22*

⁵Kadi bu beto vandaka mu nsuni, lutondo ya masumu ya monikaka mu nsiku, salaka mu biela ya beto kubuta mabundu ku lufwa. *Lom. 6:20*

⁶Kansi ntangu yai beto imene kukangulwa tuka nsiku, beto imene kufwa ku yina ya kangaka beto, buna beto ikele kuvanda bampika mu mambu yampa ya Mpeve, ye mu mambu ya nkulu ya bisono ve. *2 Kol. 3:6*

Bonso ya bau ikele mu nsiku

⁷Buna beto tatuba nki ? Nsiku ikele masumu ? Mpilayai ve! Kansi kana nsiku ikele ve, mono imene kuzaba masumu ve, kadi mono lendaka kuzaba zola ya bima ya muntu ve, kana nsiku imene kutuba ve: Vanda na zola ya bima ya mpangi ya nge ve. *2 Mose 20:17; Lom. 3:20*

⁸Kansi masumu bakaka nzila mu nsikudukusu kusala mu mono mutindu yonso ya zola ya bima ya muntu, kadi konda nsiku, masumu ikele kufwa. *Yoa. 15:22; Lom. 4:15; 5:13, 20*

⁹Ntete mono vandaka na moyo mu konda ya nsiku, kansi bu nsikudukusu kwizaka masumu bakaka moyo ye mono kufwaka.

¹⁰Mono monaka nsikudukusu ya ikele ku moyo vandaka ku lufwa.

¹¹Kadi masumu bakaka nzila mu nsikudukusu ye kusaka mono ye kufwaka mono mu yo.

¹²Buna nsiku ikele ya nlongo ye nsikudukusu ikele ya nlongo ye ya lunungu ye ya mbote. *1 Tim. 1:8*

Nsuni ikele kunwanisaka mabanza yampa

¹³Buna yina ya ikele mbote kitukaka lufwa kwa mono ? Mpilayai ve! Kansi masumu, na yo lenda kumonika na yo ikele masumu, salaka lufwa kwa mono mu yina ya mbote, buna mu nsikudukusu masumu lenda kumonika mbi ya luta.

¹⁴Kadi beto zaba nsiku ikele ya kimpeve, kansi mono ikele ya kinsuni, mono tekwa nansi masumu. *Nk. 51:5*

¹⁵Kadi yina ya mono sala, mono zaba ve, kadi yina ya mono zola, mono sala yo ve, kansi yina ya mono zola ve, mono sala yo. *Ngal. 5:17*

¹⁶Kansi kana mono sala yina ya mono zola ve, buna mono kundima nsiku, na yo ikele mbote.

¹⁷Kansi ntangu yai, yo ikele mono diaka ve ya sala yo, kansi masumu ya ikele kuvanda mu mono.

¹⁸Kadi mono zaba mu mono, ikele mu nsuni ya mono, mambu ya mbote ikele kuvanda ve; kadi luzolo kusala mambu ya mbote ikele, kansi ngolo kusala yo ikele ve.

¹⁹Kadi mambu ya mbote ya mono zola, mono sala yo ve, kansi mambu ya mbi ya mono zola ve, mono sala yo.

²⁰Kansi kana yina ya mono zola ve mono sala, yo ikele mono diaka ve ya sala yo, kansi masumu ya ikele kuvanda mu mono.

²¹Buna mono mona nsiku yai, bu mono zola kusala mambu mbote, mambu mbi ikele na mono.

²²Kadi mono yangalala mu nsiku ya Nzambi, mu muntu ya mono nakati.

²³Kansi mono mona nsiku yankaka mu biela ya mono, ikele kunwana na nsiku ya mabanza ya mono, ye ikele kutwala mono mu kimpika mu nsi ya nsiku ya masumu, yo ikele mu biela ya mono. *Ngal. 5:17; 1 Pet. 2:11*

²⁴Mono ikele muntu ya ntantu mingi! Nani tavulusa mono na nitu yai ya lufwa.

²⁵Matondo kwa Nzambi mu Yesu Klisto Mfumu ya beto. Buna mono kibeni ikele mpika ya nsiku ya Nzambi mu mabanza, kansi mu nitu ya mono, mono ikele mpika ya nsiku ya masumu. *Yoa. 8:36; 1 Kol. 15:57*

Loma 8

Mbedoso ikele ve kwa bau ya ikele mu Klisto

¹Buna ntangu yai mbedoso ikele ve kwa bau ya ikele mu Klisto Yesu.

²Kadi nsiku ya Mpeve ya moyo mu Klisto Yesu, kangulaka mono tuka nsiku ya masumu ye ya lufwa.

³Kadi yina ya nsiku lenda ve kusala sambu na yo ikele lebakana mu nsuni, Nzambi salaka yo bu yandi fidisaka Mwana ya yandi mu kifwani ya nsuni ya masumu, ye sambu na masumu, yandi bedisaka masumu mu nsuni, *Fili. 2:7*

⁴na mambu ya nsiku lenda kulunga mu beto, ya tambula ve mu kinsuni kansi mpu Mpeve. *Kolo. 1:22*

⁵Kadi bau ya ikele mu kinsuni ikele na mabanza ya mambu ya nsuni, kansi bau ya ikele mu Mpeve ikele na mabanza ya mambu ya Mpeve.

⁶Kadi mabanza ya nsuni ikele lufwa, kansi mabanza ya Mpeve ikele moyo ye yenge,

⁷sambu na mabanza ya nsuni ikele kimbeni kwa Nzambi, kadi yo ikele kulemvuka nsiku ya Nzambi ve, mpe yo lenda kusala mpila yai ve.

⁸Bau ya ikele mu nsuni lenda kuyangidisa Nzambi ve.

⁹Kansi beno ikele mu nsuni ve, kansi mu Mpeve, kana yo ikele na Mpeve ya Nzambi ikele kuvanda mu beno. Kansi kana muntu konda Mpeve ya Klisto, yandi ikele ya yandi ve. *Ngal. 4:6*

¹⁰Kana Klisto ikele mu beno, nitu ikele kufwa sambu na masumu, kansi mpeve ikele na moyo sambu na lunungu.

¹¹Kansi kana Mpeve ya yandi ya fulukisaka Yesu tuka bafwa ikele kuvanda mu beno, buna yandi ya fulukisaka Klisto tuka bafwa tapesa moyo mpe kwa banitu ya beno ya lufwa, sambu na Mpeve ya yandi ikele kuvanda mu beno. *1 Kol. 6:14; 2 Kol. 4:14*

Beto pukumunwa kwa nsuni ve

¹²Buna, bampangi, beto ikele bantu ya mfuka kwa nsuni ve na beto tambula mu kinsuni. *Lom. 6:18*

¹³Kadi kana beno tambula mu kinsuni, beno fwiti kufwa, kansi kana beno kufwa bifu ya nitu mu Mpeve, beno tavanda na moyo. *Kolo. 3:5*

¹⁴Kadi bau yonso ya twadiswa mu Mpeve ya Nzambi, bau ikele bana ya Nzambi.

¹⁵Kadi beno bakaka ve mpeve ya kimpika na kuvanda na boma diaka, kansi beno bakaka Mpeve ya kimwana, ya beto ikele kuboka: Aba, Tata! *2 Tim. 1:7*

¹⁶Mpeve kibeni tuba kitemo sikamosi na mpeve ya beto na beto ikele bana ya Nzambi. *2 Kol. 1:22; 5:5; Ef. 1:13; 4:30*

¹⁷Kana beto ikele bana, buna beto ikele bamvingidi ya difwa mpe, bamvingidi ya difwa ya Nzambi, ye bamvingidi ya difwa sikamosi na Klisto; kana yo ikele

na beto mona mpasi sikamosi na yandi, beto lenda kukembiswa sikamosi na yandi mpe. *Bis. 14:22; Ngal. 4:7*

Bima yonso ya Nzambi salaka takembiswa diaka

¹⁸Kadi mono banza na mpasi ya ntangu yai lunga ve kuteza na nkembo ya tazaikiswa kwa beto. *Mat. 5:11; 2 Kol. 4:17; 1 Pet. 1:6; 4:13*

¹⁹Kadi nsemono ikele kuingila na vuvu mingi nzaikusu ya bana ya Nzambi.

²⁰Kadi nsemono lemvukwa lulendo kansi na luzolo ya yo mosi ve, kansi mu mambu ya yandi ya lemvukaka yo mu vuvu,

²¹na nsemono, yo kibeni tavuluswa tuka kimpika ya mbivisu ye takwiza ku kimpwanza ya nkembo ya bana ya Nzambi.

²²Kadi beto zaba nsemono yamvimba ikele kuvumuka ye kumona nsongo sikamosi ti ntangu yai.

Mpukumuni ya bana ya Nzambi

²³Kaka yai ve, kansi beto kibeni mpe, ya ikele na mabundu ya ntete ya Mpeve, beto mpe ikele kuvumuka mu beto kibeni, bu beto ikele kuingila kimwana, yo ikele nkudulu ya nitu ya beto.

²⁴Kadi mu vuvu beto vuluswaka, kansi vuvu ya ikele kumonika ikele vuvu ve, kadi nani tatula vuvu na yina ya yandi ikele kumona ? *Eb. 11:1*

²⁵Kansi kana beto tula vuvu na yina ya beto mona ve, buna beto ikele kuingila yo mu mvibudulu.

²⁶Mpilayai mpe, Mpeve sadisa lebakana ya beto, kadi beto zaba kulomba ve bonso beto fwiti kulomba, kansi Mpeve, yandi kibeni ikele kutubila beto mu mvumukunu ya lenda kutuba ve.

²⁷Kansi yandi ya yunsa mintima zaba mabanza ya Mpeve, sambu na yandi ikele kutubila banlongo, bonso luzolo ya Nzambi. *1 Lus. 28:9*

Kusola ya Nzambi

²⁸Beto zaba, kwa bau ya zola Nzambi mambu yonso sala sikamosi ku mbote, yo ikele kwa bau ya bingwa bonso lukanu ya yandi.

²⁹Kadi bau ya yandi zabaka ntete, yandi mpe solaka bau na kuvanda kifwani ya Mwana ya yandi, na yandi lenda kuvanda mwana ya ntete nakati bampangi mingi.

³⁰Bau ya yandi solaka ntete, yandi bingaka bau mpe; ye bau ya yandi bingaka, yandi nungisaka bau mpe, ye bau ya yandi nungisaka, yandi kembisaka bau mpe.

Kima ikele ve ya lenda kukabisa nkwa lukwikilu tuka zola ya Klisto

³¹Buna beto tatuba nki sambu na mambu yai ? Kana Nzambi ikele na beto, nani lenda kuvanda na beto kimbeni. *Nk. 56:11; 118:6*

- ³²Yandi ya buyaka ve Mwana mosi ya yandi, kansi pesaka yandi sambu na beto yonso, yandi lenda ve mu yandi kupesa beto mpe bima yonso ya matabisi ? *Yoa. 3:16; Lom. 4:25; 5:6, 9*
- ³³Nani tafunda basolwa ya Nzambi ? Nzambi ikele kunungisa. *Yes. 50:8; Lom. 3:26*
- ³⁴Nani ikele kubedisa ? Yo ikele Klisto Yesu, ya kufwaka ye fulukiswaka tuka bafwa mpe, yandi ikele na diboko ya kibakala ya Nzambi, ye ikele kutubila beto ? *Eb. 1:3; 7:25; 1 Pet. 3:22*
- ³⁵Nani takaba beto tuka zola kwa Klisto ? Mpasi, keti ntantu, keti nzomono, keti nzala, keti kinkonga, keti mambu ya boma, keti mbele ya mvita ?
- ³⁶Bonso yo ikele kusonama; Sambu na nge beto ikele kufwa lumbu yamvimba, beto ikele kutangwa bonso mameme ya ikele sambu na kufwa. *2 Kol. 4:11*
- ³⁷Mu mambu yai yonso, beto luta kununga mu yandi ya zolaka beto. *1 Kol. 15:57; 2 Kol. 2:14*
- ³⁸Kadi mono kwikidiswa na lufwa, keti moyo, keti banjo, keti bakimfumu, keti bima ya ikele, keti bima ya takwiza, keti ngolo,
- ³⁹keti ya zulu, keti mudindu, keti konso nsemono lenda kukabisa beto ve tuka zola ya Nzambi, ya ikele mu Klisto Yesu, Mfumu ya beto.

Loma 9

Ntantu ya Paulu sambu na Isaeli

- ¹Mono tuba mambu ya kieleka mu Klisto, mono kusa ve, kadi kansansa ya mono ikele kutuba kitemo sikamosi na mono mu Mpeve Yanlongo, *1 Tim. 2:7*
- ²sambu na ntantu mingi ikele na mono, ye mpasi ya konda kumana mu ntima ya mono. *Lom. 10:1*
- ³Kadi mono lenda kuzola na mono katuka na Klisto bonso mu ndola, sambu na bampangi ya mono, ikele bibutu ya mono mu nsuni. *2 Mose 32:32*
- ⁴Bau ikele baIsaeli, kwa bau ikele kimwana ye nkembo ye baluwawanu ye peswa ya nsiku ye kisalu ya Nzambi ye bansilulu,
- ⁵batata ikele tuka baIsaeli ya basisaka Klisto mu nsuni, ya ikele va zulu ya bima yonso; Nzambi sakumunwa mvu ya mvu. Amen.

Bansilulu ya Nzambi

- ⁶Kansi ikele ve bonso mambu ya Nzambi imene kwiza mpamba, ka diyonso ya basika na Isaeli ikele Isaeli ve, *4 Mose 23:19; Lom. 3:3; Yoa. 8:39*
- ⁷bau yonso ikele bana ve sambu bau ikele nkuna ya Abalahami; kansi: Mu Isaki nkuna ya nge tabingwa, *Eb. 11:18*

⁸Mpilayai, bana ya nsuni ikele ve bana ya Nzambi, kansi bana ya nsilulu ikele kutangwa nkuna.

⁹Kadi yai ikele ya nsilulu kutuba: Bonso mu nsungi yai mono takwiza, ye Sala tavanda na mwana.

¹⁰Kaka yai ve, kansi Lebeke mpe imene kuyimita ya mosi, Isaki tata ya beto. *1 Mose 25:21*

¹¹Kadi bu bana imene kubutuka ve, keti imene kusala kima ya mbote keti ya mbi ve, na lukanu ya Nzambi lenda kutelema bonso yo solwa, yo ikele sambu na bisalu ve, kansi sambu na yandi ya bingaka,

¹²yo tubwaka kwa yandi: Mbuta tavanda mpika ya nleke, *1 Mose 25:23*

¹³bonso yo ikele kusonama: Mono zola Yakobi, kansi mono zolaka Esau ve. *Malaki 1:2, 3*

Nsodolo ikele sambu na nkenda ya Nzambi

¹⁴Buna beto tatuba nki ? Konda ya lunungu ikele na Nzambi ? Mpilayai ve! *5 Mose 32:4; 2 Lus. 19:7; Yobi 8:3; 34:10*

¹⁵Kadi yandi tubaka kwa Mose: Mono takuwila nkenda kwa konsonani ya mono kuwila nkenda, ye mono tasonga nkenda kwa konsonani ya mono tasonga nkenda. *2 Mose 33:19*

¹⁶Mpilayai yo ikele ve kwa yandi ya zola keti kwa yandi ya teza ntinu, kansi ya Nzambi ya kuwila nkenda.

¹⁷Kadi masonukwa tubaka kwa Falao: Sambu na mambu yai mono telemisaka nge, na mono lenda kusonga ngolo ya mono mu nge, na nkumbu ya mono lenda kusamunwa mu ntoto yamvimba. *2 Mose 9:16*

¹⁸Buna yandi kuwila nkenda kwa konsonani ya yandi zola, ye pesa ntima ngolo kwa konsonani ya yandi zola.

¹⁹Buna nge tatuba kwa mono: Sambu na nki yandi semba ti ntangu yai ? Kadi nani ikele kubuya luzolo ya yandi.

²⁰Ve, muntu, nge ikele nani ya vutula kwa Nzambi ? Kima ya wumbwa lenda kutuba kwa musadi ya yo: Sambu na nki nge salaka mono mpilayai ?

²¹Muwumbi ikele na ngolo na zulu na ntoto ya luwumba ve na kusala sobwa mosi nzungu, mosi ya nzitusu kansi na yankaka ya konda nzitusu ? *2 Tim. 2:20*

²²Kansi buna nki ? Nzambi zola kusonga makasi ya yandi ye kuzaisa ngolo ya yandi, ibuna yandi vibidilaka mu ntatumunu mingi bawumbwa ya makasi ya lunga ku mpasulu,

²³yandi salaka yai na yandi lenda kuzabisa mpe kimvwama ya nkembo ya yandi va bawumbwa ya nkenda, ya yandi salaka ntete ku nkembo,

²⁴ikele beto ya yandi bingaka mpe, tuka na baYuda kaka ve, kansi tuka bapaien mpe.

²⁵Bonso yandi tubaka mpe mu Hosea: Bau ya ikele bantu ya mono ve, mono tabinga bau bantu ya mono, ye yandi ya konda zolwa, tabingwa yazolwa; *1 Pet. 2:10*

²⁶yo tavanda mpilayai, mu sika ya tubwaka kwa bau: Beno ikele bantu ya mono ve, kuna bau tabingwa bana ya Nzambi ya moyo. *Hos. 2:23*

²⁷Ye Yesaya bokaka sambu na Isaeli: Kana ntalu ya bana ya Isaeli ikele bonso zelo ya mbu, kaka kibuka fioti tavuluswa. *Lom. 11:5*

²⁸Kadi Mfumu tazenga mambu nswalu ye manisa yo va ntoto. *Yes. 10:22; 28:22*

²⁹Bonso Yesaya tubaka ntete: Kana Mfumu Sabaoti bikilaka beto nkuna ve, beto imene kwiza bonso Sodoma, beto imene kusalwa bonso Ngomola. *Yes. 1:9*

Lunungu ikele kubasika mu lukwikilu

³⁰Buna nki beto tatuba ? Bapaien ya landaka lunungu ve imene kubaka lunungu, yo ikele lunungu ya lukwikilu,

³¹kansi Isaeli ya landaka nsiku ya lunungu, imene kukuma na nsiku yina ve. *Lom. 10:2; 11:7*

³²Sambu na nki ? Sambu na bau landaka yo ve mu lukwikilu, kansi mu bisalu; bau kutaka sakuba na ditadi ye nteso ya sakuba,

³³bonso yo ikele kusonama: Tala, mono tula mu Sioni ditadi ya tesu sakuba, ye ditadi ya mbwilu, konso ya kwikila yandi tamona nsoni ve. *Lom. 10:11*

Loma 10

Mbedoso ya baYuda ikele mambu ya bau

¹Bampangi, lutondo ya ntima ya mono ye lombilu ya mono kwa Nzambi sambu na Isaeli, ikele na bau tavuluswa.

²Kadi mono tubila bau kitemo, na bau ikele kutula ngolo kwa Nzambi, kansi mu nzailu ve. *Bis. 22:3*

³Kadi bu bau konda kuzaba lunungu ya Nzambi, bau sosaka kusikidisa lunungu ya bau kibeni, buna bau lemvukaka ve ku lunungu ya Nzambi. *Lom. 9:31; Fili. 3:9*

⁴Kadi Klisto ikele nsuka ya nsiku mu lunungu kwa konsonani ya kwikila. *Ngal. 3:24; Eb. 9:28—10:15*

⁵Kadi Mose sonikaka na muntu ya sala lunungu ya ikele ya nsiku tavanda na moyo, sambu na yo.

⁶Kansi lunungu ya katuka na lukwikilu ikele kutuba mpilayai: Tuba mu ntima ya nge ve: Nani tatomboka ku zulu ? Ikele mpilamosi kulumuna Klisto.

⁷Keti: Nani takulumuka mu dibulu ya konda nsuka ? Ikele kutombola Klisto tuka bafwa.

⁸Kansi yo tuba nki ? Mambu ikele mfinama na nge, mu munoko ya nge ye mu ntima ya nge, ikele mambu ya lukwikilu ya beto ikele kusamuna.

⁹Sambu na kana nge tuba kitemo na munoko ya nge Yesu ikele Mfumu, ye kwikila mu ntima ya nge na Nzambi fulukisaka yandi tuka bafwa, buna nge tavuluswa. *Mat. 10:32*

¹⁰Kadi mu ntima muntu ikele kukwikila ku lunungu, kansi mu munoko muntu ikele kutuba kitemo ku mpulusu.

¹¹Kadi masonukwa tuba: Konsonani ya kwikila mu yandi tamoniswa nsoni ve. *Nk. 25:3; 62:5; 91:1*

¹²Kadi diswaswana ikele ve na muYuda ye muElene, kadi Mfumu mosi ikele Mfumu ya bau yonso, ye yandi ikele kimvwama kwa bau yonso ya bombidila yandi. *Bis. 15:9; Lom. 3:22, 29*

¹³Kadi konsonani ya bombidila nkumbu ya Mfumu tavuluswa.

Bau lenda ve kubuya yau

¹⁴Mpila nki bau tabombidila yandi ya bau konda kukwikila ? Mpila nki bau takwikila mu yandi ya bau imene kuwa ve ? Mpila nki bau takuwa kana bau konda nsamuni ?

¹⁵Mpila nki bau tasamuna kana bau fidiswa ve ? Bonso yo ikele kusonama: Makulu ya bau ya twala nsamu mbote ya mambu ya mbote ikele kitoko mingi. *Yes. 52:7; Neh 2:1*

¹⁶Kansi bau yonso ndimaka ve kwa nsamu mbote, kadi Yesaya tubaka: Mfumu, nani imene kukwikila nsangu ya beto. *Yes. 53:1*

¹⁷Mpilayai, lukwikilu kwiza sambu na kuwa, ye kuwa sambu na mambu ya Klisto.

¹⁸Kansi mono tuba: Bau kuwaka ve ? Bau kuwaka kieleka. Ndinga ya bau kwendaka mu nsi yonso, ye mambu ya bau ti nsuka ya bansi ya ikele na bantu.

¹⁹Kansi mono tuba: Isaeli zabaka ve ? Mose tubaka ntete: Mono tatula kimpala nakati na nge ye bau ya ikele kikanda ve, ye mono tasala nge makasi kwa kikanda ya konda ngangu.

²⁰Yesaya vandaka na kikesa ya ngolo ye tubaka: Mono monwaka kwa bau ya sosaka mono ve, mono monikaka kwa bau ya yuvulaka sambu na mono ve.

²¹Kansi kwa Isaeli, yandi tubaka: Lumbu yamvimba mono lambulaka maboko ya mono kwa bantu ya kolama ye ya kilau. *Yes. 65:2*

Loma 11

Kubuya ya Isaeli

- ¹Buna mono tuba: Nzambi kulaka bantu ya yandi ? Mpilayai ve! Kadi mono mpe ikele muIsaeli mu nkuna ya Abalahami, ye mu kikanda ya Benjamini. *5 Mose 4:31; Nk. 94:14; 1 Sam. 12:12; Fili. 3:5*
- ²Nzambi kulaka bantu ya yandi ve, ya yandi zabaka ntete. Beno zaba ve ya masonukwa tubaka mu Elia ? Bonso yandi fundaka Isaeli kwa Nzambi.
- ³Mfumu, bau imene kufwa bambikudi ya nge, bau imene kupasula mazikwa ya nge, ye mono mosi bika ye bau sosa moyo ya mono. *1 Nt. 19:10*
- ⁴Kansi Nzambi vutulaka nki kwa yandi ? Mono bika kwa mono kibeni babakala mafunda nsambwadi, ya imene kufukama ve kwa Bali. *1 Nt. 19:18*
- ⁵Mpilamosi mpe ntangu yai, kibuka ya fioti imene kubika, bonso nsodolo ya nlemvo. *Lom. 9:27*
- ⁶Kansi kana yo ikele sambu na nlemvo, yo ikele sambu na bisalu ve, kana ve nlemvo ikele nlemvo diaka ve. *5 Mose 9:4; Lom. 4:4; Ngal. 2:16*
- ⁷Buna nki ? Yina ya Isaeli sosaka, yandi bakaka yo ve, kansi basolwa bakaka yo, kansi ntima ya bankaka kwizaka ngolo.
- ⁸Bonso yo ikele kusonama: Nzambi pesaka bau mpeve ya tulu, meso ya konda kumona, ye makutu ya konda kuwa, ti lumbu yai. *Yes. 6:9*
- ⁹Davidi tubaka: Bika meza ya bau salwa siongi ye ntambu, ye sinza ya tesa sakuba, ye vutula nsendo kwa bau.
- ¹⁰Bika meso ya bau vanda tombe na bau lenda kumona ve, ye konikika nima ya bau ntangu yonso.

Mpulusu ya bapaien kitukaka mpulusu ya Isaeli

- ¹¹Buna mono yuvula: Bau kutaka sakuba, na bau takubwa ? Mpilayai ve! Kansi sambu na mbwilu ya bau, mpulusu kwizaka kwa bapaien, sambu na kusala bau kuvanda na kimpala.
- ¹²Kansi kana mbwilu ya bau ikele kimvwama ya nsi ye mvilu ya bau ikele kimvwama ya bapaien, buna fuluka ya bau tavanda nki mpila ?
- ¹³Mono tuba kwa beno bapaien. Sambu na mono ikele ntumwa ya bapaien, mono kembila kisielo ya mono; *Bis. 9:15; 13:2; 22:21; Lom. 15:16; Ngal. 1:16; 2:2, 7; Ef. 3:8; 1 Tim. 2:7*
- ¹⁴kana mono lenda kutelemisa kimpala mu bau ya ikele nsuni ya mono, ye vulusa bankaka ya bau. *Lom. 9:3; 1 Kol. 9:22; 1 Tim. 4:16*
- ¹⁵Kadi kana loswa ya bau ikele kuvutula ya nsi kwa Nzambi, buna kubaka ya bau tavanda nki mpila, yo tavanda moyo tuka bafwa ?

¹⁶Kadi kana mabundu ya ntete ikele nlongo, buna mpilayina sobwa yonso ya mampa tavanda nlongo mpe; kana mwanzi ikele nlongo, buna mavala mpe.

Sambu na yai balsaeli tabakwa diaka

¹⁷Kansi kana mavala yankaka zengwa, ye nge ya vandaka nti ya olive ya mfinda imene kutulwa nakati na bau, ye nge ikele na ntuali na mwanzi ye ya mafuta ya nti ya olive,

¹⁸buna yana ve sambu na mavala, kansi kana nge yana, zaba na nge ikele kunata mwanzi ve, kansi mwanzi ikele kunata nge.

¹⁹Buna nge tatuba: Mavala zengwaka na mono lenda kutulwa mu yo.

²⁰Ikele mbote; bau zengwa sambu na bau konda lukwikilu, kansi nge telema mu lukwikilu ya nge. Ditombola ve, kansi vanda na boma. *Yes. 66:2; Fili. 2:12; Eb. 3:19; 4:2*

²¹Kadi kana Nzambi buyaka ve kukatula mavala kanda kubuta, yandi tabuya ve kukatula nge mpe.

²²Buna tala, mbote ye makasi ya Nzambi, makasi kwa bau ya kubwaka, kansi mbote ya Nzambi kwa nge, kana nge vanda mu mbote ya yandi, kana mpilayai ve nge mpe tazengwa. *Yoa. 15:2; Eb. 3:14; 10:29*

²³Bau mpe tavutulwa kana bau bika konda lukwikilu ya bau; sambu na Nzambi lenda kuvutula bau mu yo. *Lom. 14:4*

²⁴Kadi kana nge zengwa na nti ya olive ya mfinda, ye nge imene kutulwa mu nti mbote ya olive mu nzila yankaka, ibuna ya kuluta yai, mavala yai ya kieleka, tavutulwa mu nti ya olive ya bau kibeni.

Balsaeli tavuluswa

²⁵Bampangi, mono zola ve beno konda kuzaba mambu yai ya kinsweki, na beno ditombola ve mu ngangu ya beno, na kimpofu ndambu kubwaka va Isaeli, ti kifulusilu ya bapaïen imene kwiza.

²⁶Buna Isaeli yamvimba tavuluswa bonso yo imene kusonama: Mu Sioni, tabasika Mvulusi, yandi takatula konda ya vumi ya Nzambi tuka Yakobi.

²⁷Yai ikele luwawanu ya mono kwa bau, bu mono takatula masumu ya bau.

²⁸Sambu na nsamu mbote, bau ikele bambeni sambu na beno, kansi sambu na nsodolo, bau ikele bazolwa sambu na batata.

²⁹Kadi Nzambi lenda kupinduka mabanza ve sambu na matabisi ya yandi ye bingwa ya yandi.

³⁰Kadi bonso mu ntangu ya lutaka, beno kolamaka Nzambi, kansi ntangu yai beno imene kubaka nkenda sambu na nkolomono ya bau,

³¹mpilayai bau mpe imene kukolama, sambu na beno songwa nkenda, bau mpe lenda kubaka nkenda.

³²Kadi Nzambi imene kukanga bau yonso ku nkolomono, na yandi lenda kuwila bau yonso nkenda. *Ngal. 3:22*

³³O mudindu ya kimvwama, ye ngangu, ye nzailu ya Nzambi! Muntu lenda ve kutendula mfundusu ya yandi, ye teza banzila ya yandi. *Yobi 11:7; Nk. 92:5*

³⁴Kadi nani zaba mabanza ya Mfumu ? Keti nani imene kuvanda nlongi ya yandi ? *Yes. 40:13; Yel. 23:18; 1 Kol. 2:16*

³⁵Keti nani imene kupesa yandi bima ntete, na yandi tavutula yo diaka ? *Yobi 41:2*

³⁶Kadi ya yandi ye mu yandi ye kwa yandi bima yonso ikele. Nkembo kwa yandi mvu ya mvu. Amen. *Lom. 16:27; 1 Kol. 8:6; Eb. 2:10*

Loma 12

Kubombidila sambu na kusala luzolo ya Nzambi mu ntima ya dikulumuna, kwikama ye zola

¹Mpilayai mono bombidila beno, bampangi, mu nkenda ya Nzambi, pesa banitu ya beno nkailu ya moyo ya zikwa, ya nlongo ye ya zolakana kwa Nzambi, yo ikele kisalu ya beno ya ngangu.

²Beno difwanikisa ku nsi yai ve, kansi pinduka yampa mu mabanza ya beno, na beno lenda kuzaba yina ya ikele luzolo ya Nzambi ya mbote ye ya zolakana ye ya lunga. *Ef. 4:23; 5:10, 17; Fili. 1:9*

³Kadi mu nlemvo ya peswaka kwa mono, mono tuba kwa muntu na muntu na yandi dibanzila ve mambu ya luta ya yandi fwiti kubanza, kansi kubanza mabanza ya lunga, bonso Nzambi kabaka kitezo ya lukwikilu kwa muntu na muntu. *1 Kol. 7:17*

⁴Bonso beto ikele na biela mingi mu nitu mosi, kansi biela yonso ikele na kisalu mosi ve,

⁵mpilayai, beto ya ikele mingi ikele nitu mosi mu Klisto, kansi muntu na muntu ikele biela ya sadisana. *1 Kol. 12:12, 27; Ef. 4:16, 25; Kolo. 1:24*

⁶Beto ikele na matabisi ya mpila mu mpila bonso nlemvo ya peswaka kwa beto. Kana yo ikele matabisi ya mbikudulu, bika beto bikula bonso kitezo ya lukwikilu ya beto, *1 Kol. 12:4; Ef. 4:11; 1 Pet. 4:10*

⁷kana yo ikele kisielo ya dibundu bika beto sala mu kisielo ya dibundu, kana yo ikele kulonga bika yandi longa.

⁸Yandi ya bombidila bika yandi bomba, yandi ye pesa, bika yandi pesa na ntima mosi; yandi ya yala, bika yandi yala na ntima ya mbote; yandi ya kuwila nkenda, sala yo na kiese.

- ⁹Bika zola konda luvunu. Tina mambu ya mbi, tatamana na mambu mbote. *Nk. 34:14; 37:27; 97:10; Amosi. 5:15*
- ¹⁰Mu zola ya bampangi, zolana na ntima yonso; mu nzisitu lutisana nantwala. *1 Tes. 4:9; Eb. 13:1; 1 Pet. 1:22; 5:5; Fili. 2:3*
- ¹¹Mu kisalu vanda bumolo ve, sadila Mfumu na nlemvo mu mpeve. *Lom. 14:18; 16:18*
- ¹²Yangalala mu vuvu, vanda na mvibudulu mu mpasi, ye tatamana mu lombilu. *Mat. 10:22; Luk. 18:1; Bis. 1:14; Lom. 15:13; Kolo. 4:2; Ef. 6:18; 1 Tes. 5:16; 2 Tim. 2:12; Eb. 10:36; 12:1; Yak. 5:11; 1 Pet. 2:20*
- ¹³Sadisa mu nsatu ya banlongo, landa kudikila banzenza. *1 Kol. 16:1; 1 Tim. 5:10; Tit. 1:8; Eb. 13:2; 1 Pet. 4:9*
- ¹⁴Sakumuna bau ya zoma beno, sakumuna ya konda ndola. *Luk. 6:28; 1 Kol. 4:12; 1 Pet. 3:9*
- ¹⁵Yangalala sikamosi na bau ya yangalala, dila sikamosi na bau ya dila.
- ¹⁶Vandana na mabanza mosi. Tula mabanza ya beno na mambu ya ditombola ve kansi kulumuka ku yina ya ikele kulumusa. Ditombola ve mu ngangu ya beno kibeni. *Nk. 133:1; Bing. 3:7; Yes. 5:21; Lom. 15:5; 1 Kol. 1:10; 2 Kol. 13:11; Fili. 2:2; 4:2*
- ¹⁷Vutula mbi mu mbi kwa muntu ve, kansi banza sambu na mambu mbote nantwala na bantu yonso. *Bing. 3:4; 20:22; Mat. 5:38; 2 Kol. 8:21; 1 Tes. 5:15*
- ¹⁸Kana nge lenda, mu ngolo ya nge yonso, vanda na yenge na bantu yonso. *Mal. 9:50; Eb. 12:14*
- ¹⁹Beno bazolwa, divutula ndinda ve, kansi pesa nzila kwa makasi ya Nzambi kadi yo ikele kusunama: Mfumu tubaka: Mvutulu ya ndinda ikele na mono, mono tavutula. *3 Mose 19:18; 5 Mose 32:35; Eb. 10:30*
- ²⁰Kansi kana mbeni ya nge ikele na nzala, dikila yandi, kana yandi ikele na kiwini, pesa yandi ya kunwa; kadi bu nge sala mpilayai, nge ikele kutula makala ya tia va ntu ya yandi.
- ²¹Bika mbi bedisa nge ve, kansi bedisa mbi na mambu ya mbote.

Loma 13

Lemvuka kwa banyadi

- ¹Muntu na muntu fwiti kulemvuka kwa banyadi. Kadi luyalu ikele ve, kaka ya Nzambi; ye banyadi ya ikele, ikele kutulwa tuka Nzambi. *Bing. 8:15; Tit. 3:1; 1 Pet. 2:13*
- ²Mpilayai, yandi ya buya luyalu, ikele kubuya nsikudukusu ya Nzambi, ye bau ya buya tabaka mfundusu kwa bau kibeni. *Bing. 24:21*
- ³Kadi banyadi ikele na makasi ve ku bisalu ya mbote, kansi ku bisalu ya mbi. Nge zola ve tita nyadi ? Sala yina ya mbote, ye yandi tasika nge.

⁴Kadi yandi ikele sielo ya Nzambi kwa nge mu mbote. Kansi kana nge sala yina ya ikele mbi, vanda na boma, kadi yandi nata mbele ya mvita mpamba ve, kadi yandi ikele sielo ya Nzambi, mvutudi ya ndinda mu makasi kwa bau ya sala mbi.

⁵Sambu na yai beno fwiti kulemvuka bau, sambu na makasi kaka ve, kansi sambu na kansansa ya nge mpe.

⁶Kadi sambu na yai beno futa mpaku mpe, kadi bau ikele basielo ya Nzambi, bau ikele kusala kisalu yai ntangu yonso.

Kufuta ya mfuka yonso

⁷Futa mfuka ya beno kwa bantu yonso, mpaku ya nsi kwa nkwa mpaku ya nsi, mpaku ya bima kwa nkwa mpaku ya bima, boma kwa muntu ya lunga na yo, ye nzitusu kwa muntu ya lunga na yo. *Mat. 22:21*

⁸Vanda na mfuka kwa muntu ve, kansi zolana kaka, kadi konso ya zola bamfinangani ya yandi ikele kulungisa nsiku. *Mat. 22:37; Ngal. 5:14*

⁹Sambu na yai: Sala bizumba ve, kufwa muntu ve, yiba ve, tula zola kwa bima ya muntu ve, ye bansiku yonso yankaka ikele kubundana mu mambu yai mosi: Zola bamfinangani ya nge bonso nge kibeni. *2 Mose 20:13; 3 Mose 19:18; Ngal. 5:14; Yak. 2:8*

¹⁰Zola ikele kusala bamfinangani ya yandi mbi ve, buna zola ikele mfulukisilu ya nsiku. *1 Kol. 13:4*

Kutambula ya balunungu

¹¹Yo yai, beno zaba ntangu, na lokula imene kulunga na beno fwiti kusikama na tulu, kadi ntangu yai mpulusu ya beto luta mfinama na yo vandaka bu beto yantikaka kwikila. *Ef. 5:14; 1 Tes. 5:6*

¹²Mpimpa zola kumana, mwini ikele mfinama. Sambu na yai, bika beto katula bisalu ya tombe, ye vwata nkaku ya mwini. *Ef. 5:11*

¹³Bika beto tambula ya kieleka bonso mu mwini, mu makinu ve ye kolwa ve, mu zola ya mbi ye mambu ya nsoni ve, mu nwaninu ye kimpala ve, *Bing. 23:20; Luk. 21:34; Ngal. 5:19; 1 Kol. 6:9; Ef. 5:3; Fili. 4:8*

¹⁴kansi beno vwata Mfumu Yesu Klisto, ye banza sambu na nsuni ve, sambu na lungisa lutondo ya mbi na yo. *1 Pet. 2:11*

Loma 14

Beto tasadisa bau ya ikele lebakana mu lukwikilu

¹Konso ya ikele lebakana mu lukwikilu, beno baka yandi, kansi tudisa ntembe ve. *Lom. 15:1, 7*

²Muntu mosi ikele na lukwikilu kudia bima yonso, kansi yandi ya ikele lebakana ikele kudia bandunda.

³Yandi ya kudia, bika yandi saula ve, yandi ya konda kudia. Ye yandi ya konda kudia, fundisa ve yandi ya kudia; kadi Nzambi imene kubaka yandi. *Lom. 15:7; Kolo. 2:16*

⁴Nge ikele nani ya fundisa sielo ya muntu yankaka ? Yandi telema keti kubwa kwa mfumu ya yandi kibeni. Kansi yandi tatelema, sambu na Mfumu ikele na ngolo kutelemisa yandi. *Yak. 4:12*

⁵Muntu mosi ikele kuteza na lumbu mosi luta yankaka, yankaka ikele kuteza bilumbu yonso mutindu mosi. Bika muntu na muntu zaba mbote mu mabanza ya yandi kibeni.

⁶Yandi ya banza sambu na lumbu, banza sambu na yo mu Mfumu; yandi ya kudia, kudia mu Mfumu, kadi yandi pesa matondo kwa Nzambi. Yandi ya kudia ve, kudia ve mu Mfumu, ye pesa matondo kwa Nzambi. *1 Kol. 10:31*

⁷Beto ikele beto mosi ve, bu beto ikele na moyo; ye beto ikele beto mosi ve bu beto kufwa. *1 Pet. 4:2*

⁸Kadi kana beto ikele na moyo, beto ikele na moyo kwa Mfumu, kana beto kufwa, beto kufwa kwa Mfumu. Buna kana beto ikele na moyo keti kufwa beto ikele ya Mfumu. *Ngal. 2:20*

⁹Sambu na mambu yai Klisto kufwaka ye ikele na moyo diaka, na yandi lenda kuvanda Mfumu ya bafwa ye ya bamoyo.

¹⁰Kansi nge, sambu na nki nge fundisa mpangi ya nge ? Keti nge mpe, sambu na nki nge saula mpangi ya nge ? Kadi beto yonso tatelema nantwala ya kiti ya mfundusu ya Nzambi. *2 Kol. 5:10*

¹¹Kadi yo imene kusonama: Mfumu tubaka: kieleka bonso mono ikele na moyo, makungunu yonso tafukama kwa mono, tudimi yonso tazitisa Nzambi. *Fili. 2:10*

¹²Buna beto muntu na muntu tatuba mambu ya yandi kibeni kwa Nzambi. *Mat. 12:36*

Ye konda kutesisa muntu sakuba

¹³Mpilayai, bika beto fundisana diaka ve, kansi luta fundisa mambu yai, na muntu tula ve ditadi ya nteso sakuba keti tula ntambu ya kubwisa mu nzila ya mpangi ya yandi.

¹⁴Mono zaba ye kwikidiswa mu Mfumu Yesu, na kima mosi ikele kusumuka ve mu yo kibeni; kansi konsonani ya banza kima ikele kusumuka, yo ikele kusumuka kwa yandi. *Bis. 10:14; 1 Kol. 8:7; Tit. 1:15; 1 Tim. 4:4*

¹⁵Kadi kana mpangi ya nge, ikele na ntantu sambu na madia ya nge, buna nge ikele kutambula diaka ve mu zola. Bivisa muntu ve na madia ya nge, sambu na yandi Klisto kufwaka. *1 Kol. 8:11*

¹⁶Buna bika mbote ya beno kutubwa mbi ve.

- ¹⁷Kadi kimfumu ya Nzambi ikele ve kudia ye kunwa, kansi lunungu ye yenge ye kiese mu Mpeve Yanlongo. *1 Kol. 8:8*
- ¹⁸Kadi konso ya sadila Klisto mu mambu yai ikele kuzolakana kwa Nzambi ye lunga kwa bantu.
- ¹⁹Buna bika beto landa mambu ye sala yenge ye mambu ya tungana.
- ²⁰Kufwa kisalu ya Nzambi ve sambu na madia. Bima yonso ikele kuvedila, kansi yo ikele mbi kwa muntu yina ya kudia mu tesa ya sakuba. *Tit. 1:15*
- ²¹Yo ikele mbote kudia mbizi ve keti kunwa vinia ve keti kusala ve, konso mambu ya lenda kutesa mpangi ya nge sakuba.
- ²²Lukwikilu ya ikele na nge, keba yo nge kibeni nantwala na Nzambi. Kiese ikele na yandi ya difundisa ve mu yina ya yandi zaba ikele ya lunga.
- ²³Kansi konsonani ya ikele na ntembe bu yandi kudia, bediswa, sambu na yandi kudia ve mu lukwikilu; kansi yonso ya salwa mu konda lukwikilu ikele masumu.

Loma 15

Kubombidila sambu na vanda na yenge

- ¹Beto ya ikele ngolo fwiti kunata kimbevo ya bankwa lebakana, ye beto diyangidisa ve. *1 Kol. 9:22; Ngal. 6:1*
- ²Bika muntu na muntu mu beto yangidisa bamfinangani ya yandi mu yina ya mbote ku ntungulu. *1 Kol. 10:24; Fili. 2:4*
- ³Kadi Klisto mpe diyangidisaka ve, kansi bonso yo ikele kusonama: Mafingu ya bau ya fingaka nge kubwaka va mono. *Nk. 69:9*
- ⁴Kadi mambu yonso ya sonamaka ntete, sonamaka sambu na kulonga beto, na beto lenda kuvanda na vuvu mu mvibidilu ye mbombolo ya masonukwa. *Lom. 4:23; 1 Kol. 10:11; 2 Tim. 3:16*
- ⁵Bika Nzambi ya mvibidilu ye ya mbombolo pesa beno kuvandana mabanza mosi bonso Klisto Yesu, *1 Kol. 1:10; Fili. 2:2; 3:15*
- ⁶na beno lenda kukembila Nzambi Tata ya Mfumu ya beto Yesu Klisto mu kintuadi ye mu munoko mosi.
- ⁷Mpilayai beno bakana bonso Klisto bakaka beno mpe, ku nkembo ya Nzambi.
- ⁸Kadi mono tuba Klisto salwaka sielo kwa bau ya nzengolo sambu na mambu ya kieleka ya Nzambi, na yandi lenda kusiamisa bansilulu ya peswaka kwa batata, *Mat. 15:24; 20:28; Bis. 3:25*

⁹na bapaien lenda kukembila Nzambi sambu na nkenda ya yandi, bonso yo ikele kusonama: Sambu na yai, mono tazitisa nge nakati na bapaien ye yimbila nkumbu ya nge.

¹⁰Diaka yandi tubaka: Beno bapaien, yangalala sikamosi na bantu ya yandi.

¹¹Diaka: Beno yonso bapaien, sika Mfumu, bika bantu yonso pesa matondo kwa yandi. *Nk. 117:1*

¹²Yesaya tubaka diaka: Mwanzi ya Isai tavanda, ye yandi ya tatelema kuyala bapaien, bapaien tatula vuvu mu yandi.

¹³Bika Nzambi ya vuvu fulusa beno na kiese yonso ye yenge mu lukwikilu, na beno lenda kukula mu vuvu mu ngolo ya Mpeve Yanlongo.

Paulu sabisa bau kisalu ya yandi ye nzila ya yandi takwenda

¹⁴Bampangi ya mono, mono kibeni kwikidika sambu na beno, na beno kibeni ikele kifuluka na mambu ya mbote, ye fuluka na nzailu yonso, ye beno lenda kulongana mpe.

¹⁵Kansi mu mambu yankaka mono sonika kwa beno mu kikesa, bonso kutula beno mu mbambukilu diaka, sambu na nlemvo ya Nzambi pesaka mono,

¹⁶na mono fwiti kuvanda sielo ya Yesu Klisto kwa bapaien, bu mono sala kisalu ya nsamu mbote ya Nzambi, na bapaien bau kibeni lenda kuvanda nkailu ya lunga kubakwa, bu bau kutulwa nlongo mu Mpeve Yanlongo. *Lom. 11:13*

¹⁷Buna mono kuyana mu Klisto Yesu mu mambu ya Nzambi.

¹⁸Kadi mono tita kutuba mambu yankaka, kansi kaka yina ya Klisto salaka mu mono sambu na lemvukilu ya bapaien mu ndinga ye bisalu,

¹⁹mono sala yai mu ngolo ya bidimbu ye nyitukulu, mu ngolo ya Mpeve Yanlongo, sambu na mono imene kulungisa nsamu mbote ya Klisto tuka Yelusalemi ye ndambu yonso ya yo, ti na Ililiko.

²⁰Mono tula ngolo yonso sambu na kusamuna nsamu mbote sika na nkumbu ya Klisto imene kubingwa ve, na mono tatunga ve va lufulu ya muntu yankaka, 2 *Kol. 10:15*

²¹kansi bonso yo ikele kusonama: Bau ya konda samunwa nsangu ya yandi, bau tamona, bau ya konda kuwa tazaba.

Yandi zola bau yindula yandi mu mabanza ya bau bu yandi kanaka kwenda kuna Spania

²²Sambu na yai mpe nzila kangwaka mbala mingi sambu na kwiza kwa beno.

²³Kansi ntangu yai mono fwiti kuvanda na sika diaka ve mu ndambu yai, ye mvu mingi yai mono vandaka na lutondo kwiza kwa beno. *Bis. 19:2; Lom. 1:10*

²⁴Buna bu mono kwenda ku Spania, mono ikele na vuvu kumona beno mu nzila, ye beno tasindika mono kuna, kana ntete mono imene kifuluka na kiese ntangu fioti sikamosi na beno.

²⁵Kansi ntangu yai mono kwenda ku Yelusalemi sambu na sadila banlongo. *Bis. 20:16; 21:17*

²⁶Kadi mu Makedonia ye Akaya bau zolaka kutikisa mbongo sambu na bansukami nakati banlongo ya ikele mu Yelusalemi. *Bis. 24:17; 1 Kol. 16:1; 2 Kol. 8:1; 9:1*

²⁷Kadi bau zolaka mpilayina, ye bau ikele na mfuka kwa bau. Kadi kana bapaien ikele kubaka kintuadi na bima ya bau ya kimpeve, bau mpe fwiti kusadisa bau mu bima ya kinsuni. *1 Kol. 9:11*

²⁸Mpilayai, bu mono imene kumanisa kisalu yai, ye imene kupesa bau matabisi yai, buna mono takwenda kuluta beno ku Spania.

²⁹Ye mono zaba bu mono kwiza kwa beno, mono takwiza mu mfulukisilu ya lusakumunu ya Klisto.

³⁰Bampangi, mono bombidila beno mu Mfumu ya beto Yesu Klisto ye mu zola ya Mpeve, na beno tanwana sikamosi na mono mu lombilu ya beno kwa Nzambi sambu na mono, *Kolo. 4:12*

³¹na mono tavuluswa tuka bau ya kolama mu Yuda, ye banlongo tazola kisalu ya lunga ya mono salaka mu Yelusalemi, *2 Tes. 3:2*

³²na mono lenda kwiza kwa beno mu kiese mu luzolo ya Nzambi, ye baka luvundu sikamosi na beno.

³³Bika Nzambi ya yenge vanda na beno yonso. Amen. *Fili. 4:9; 1 Tes. 5:23; 2 Tes. 3:16*

Loma 16

Kubakwa ya Foibe

¹Mono zabisa kwa beno, mpangi ya nkento ya beto Foibe, yandi ikele sielo ya dibundu ya ikele mu Kenkelea.

²Beno baka yandi mu Mfumu, bonso yo lunga na banlongo, sadisa yandi mu mambu yonso ya yandi ikele na nsatu nakati na beno; kadi yandi kibeni mpe vandaka nsadisi ya bantu mingi ye ya mono kibeni mpe.

Kufidisa ya mbote

³Pesa mbote kwa Pliska ye Akila basadi sikamosi na mono mu Klisto Yesu.

⁴Bau zolaka kupesa malaka ya bau sambu na moyo ya mono; mono kaka ve pesa matondo kwa bau, kansi mabundu yonso ya bapaien mpe.

- ⁵Pesa mbote kwa dibundu ya ikele mu nzo ya bau. Pesa mbote kwa Epaineto zolwa ya mono, mukwikidi ya ntete mu Klisto mu Asia.
- ⁶Pesa mbote kwa Malia, ya sadilaka beno mingi.
- ⁷Pesa mbote kwa Andoloniko ye Yunia kibutu ya mono ye bantu ya boloko sikamosi na mono, ya ikele na luzitu nakati na bantumwa, ya vandaka mu Klisto ntete na mono.
- ⁸Pesa mbote kwa Ampilia, zolwa ya mono mu Mfumu.
- ⁹Pesa mbote kwa Ulubanu musadi sikamosi na beto mu Klisto ye Staki zolwa ya mono.
- ¹⁰Pesa mbote kwa Apele ya lunga mu Klisto. Pesa mbote kwa bau ya nzo ya Alistobulo.
- ¹¹Pesa mbote kwa Elodioni kibutu ya mono. Pesa mbote kwa bau ya nzo ya Nalakiso ya ikele mu Mfumu.
- ¹²Pesa mbote kwa Tilifena ye Tilifosa bau ya sala mu Mfumu. Pesa mbote kwa Pelesi zolwa, ya salaka mingi mu Mfumu.
- ¹³Pesa mbote kwa Lufo ya solwa mu Mfumu, ye kwa ngudi ya yandi ye ya mono.
- ¹⁴Pesa mbote kwa Asinkilito, Felengoni, Eleme, Pataloba, Elemas ye bampangi ya ikele sikamosi na bau.
- ¹⁵Pesa mbote kwa Filolongo ye Yulia, Neleo ye mpangi nkento ya yandi, ye Olimpa ye banlongo yonso ya ikele sikamosi na bau.
- ¹⁶Pesana mbote na mfibulu ya nlongo. Mabundu yonso ya Klisto fidisa beno mbote.
- ¹⁷Bampangi, mono bombidila beno, tala mbote bau ya basisa kabana ye mambu ya kuta sakuba, ye bau landa ve malongi ya beno longukaka, beno katuka mu bau.
- ¹⁸Kadi bau ya ikele mpilayai ikele kusadila ve Mfumu ya beto Klisto, kansi bau ikele kusadila divumu ya bau, ye mu ndinga kitoko ye mu kutuba ya mbote bau ikele kukusa mintima ya bau ya konda kuzaba.
- ¹⁹Kadi lemvukilu ya beno ikele kuzabakana kwa bantu yonso. Sambu na yai, mono yangalala sambu na beno, kansi mono tonda beno vanda na ngangu na mambu ya mbote ye konda ngangu na mambu ya mbi. *1 Kol. 14:20*
- ²⁰Nswalu Nzambi ya yenge tadiatikisa Satana nansi bitambi ya beno. Nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto vanda na beno.
- ²¹Timoteo musadi sikamosi na mono, ye Lukio ye Yasoni ye Sosipatalo bibutu ya mono fidisa beno mbote.

- ²²Mono Teleteo ya sonika nkanda yai fidisa beno mbote mu Mfumu.
- ²³Ngayo nsadisi ya mono ye ya dibundu yamvimba fidisa beno mbote. Elasto mukebi ya mbongo ya mbanza ye Kwalato mpangi fidisa beno mbote.
- ²⁴Nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto vanda na beno yonso. Amen.
- ²⁵Kwa yandi ya lenda kusikidika beno bonso ikele mu nsamu mbote ya mono, ye nsamunu ya Yesu Klisto, bonso nzaikusu ya mambu ya kinsweki ya vandaka mu kinsweki tuka na bantangu ya luyantiku, *Ef. 3:20; Yud. 24*
- ²⁶kansi ntangu yai yo imene kuzabiswa mu masonukwa ya bambikudi bonso nsikudukusu ya Nzambi ya mvu ya mvu. Yo imene zabiswa kwa bansi ya bantu yonso kwa lemvukilu ya lukwikulu. *Ef. 1:1*
- ²⁷Kwa Nzambi yandi kaka ya ngangu, nkembo kwa yandi mu Yesu Klisto mvu ya mvu. Amen. *Lom. 11:36; 1 Tim. 1:17*

1 Kolinto

1 Kolinto 1

Kupesa ya mbote

¹Paulu ya bingwa kuvanda ntumwa ya Klisto Yesu mu luzolo ya Nzambi, ye Sostene mpangi ya beto, *2 Kol. 1:1*

²mono fidisa mbote kwa dibundu ya Nzambi ya ikele mu Kolinto, bau ya tulwa nlongo mu Klisto Yesu, ye bingwa kuvanda banlongo, sikamosi na bau yonso ya bombidila nkumbu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto mu sika yonso, Mfumu ya bau ye ya beto.

³Nlemvo kwa beno ye yenge ya katuka na Nzambi Tata ya beto ye Mfumu Yesu Klisto.

Paulu yangalala sambu na bantu ya Kolinto

⁴Mono pesa matondo kwa Nzambi ya mono ntangu yonso sambu na beno, sambu na nlemvo ya Nzambi ya peswaka beno mu Klisto Yesu,

⁵sambu na mu mambu yonso beno salwaka kimvwama mu yandi, mu mambu yonso ye nzailu vonso *2 Kol. 8:7; 9:11; Ef. 1:3; 1 Tim. 6:18; Yak. 2:5*

⁶bonso kitemo ya Klisto imene kusiamiswa mu beno,

⁷na beno bika nanima ve mu matabisi ya nlemvo ta fioti ve, kuingila nzaikusu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto. *Luk. 12:36; Fili. 3:20; 2 Tim. 4:8; Tit. 2:13*

⁸Yandi tasikidika beno mpe ti na nsuka, na beno takonda kusembwa mu lumbu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto. *Lom. 16:25; 2 Kol. 1:21; 1 Tes. 3:13; 5:23*

⁹Nzambi ikele kukwikama. Mu yandi beno imene kubingwa kuvanda mu kintuadi ya Mwana ya-yandi Yesu Klisto, Mfumu ya beto. *1 Kol. 10:13; Fili. 1:6; 1 Tes. 5:24; 2 Tes. 3:3; 1 Yoa. 1:3*

Paulu bedisa bau, yandi longa bau mutindu ya ngolo ya nsamu ya mbote

¹⁰Bampangi, mono bombidila beno mu nkumbu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, na beno yonso tatuba mambu mosi, na beno tavanda na kabana ve nakati na beno, kansi beno vanda ya lunga sikamosi mu mabanza mosi ye mfundusu mosi. *Lom. 12:16; 15:5; Ef. 4:3; Fili. 2:2; 1 Pet. 3:8*

¹¹Kadi, bampangi ya mono, bantu ya nzo ya Kloe imene kuzabisa mono na kimbeni ikele nakati na beno.

¹²Mambu yai mono ikele kutuba, na beno muntu na muntu ikele kutuba: Mono ikele ya Paulu, mono ikele ya Apolo, mono ikele ya Kefa, mono ikele ya Klisto. *1 Kol. 3:4*

¹³Klisto ikele kukabana ? Paulu komwaka va kulunsi sambu na beno ? Keti beno botikwaka mu nkumbu ya Paulu ?

¹⁴Mono pesa matondo kwa Nzambi sambu na mono botikaka mosi mu beno ve, kansi kaka Klispo ye Ngayo,

¹⁵na muntu mosi lenda kutuba na beno botikwaka mu nkumbu ya mono.

¹⁶Mono botikaka nzo ya Stefana mpe; mono zaba ve kana mono botikaka muntu yankaka.

¹⁷Kadi Klisto fidisaka mono ve kubotika, kansi kusamuna nsamu mbote, mu ngangu ya ndinga ve, keti kulunsi ya Klisto takwiza mpamba.

Ngangu ya kieleka ye ngangu ya luvunu

¹⁸Kadi mambu ya kulunsi ikele kinzoba kwa bau ya vila, kansi kwa beto ya vuluswa, yo ikele ngolo ya Nzambi. *Lom. 1:16; 1 Kol. 1:23; 2 Kol. 2:15; 4:3*

¹⁹Kadi yo ikele kusonama: Mono takufwa ngangu ya bankwa ngangu, ye nzailu ya bankwa nzailu mono takitula mpamba.

²⁰Wapi nkwa ngangu ? Wapi nsoniki ? Wapi mutudisi ya ntembe ya nsi yai ? Nzambi imene kukitula ngangu ya nsi kinzoba ve ? *Yes. 44:25; Lom. 1:22*

²¹Kadi bu nsi mu ngangu ya nsi zabaka Nzambi ve mu ngangu ya yandi, yo vandaka nzolakani ya Nzambi kuvulusa bau ya kwikila mu kinzoba ya nsamunu ya nsamu mbote. *Mat. 11:25; Luk. 10:21*

²²BaYuda ikele kulomba bidimbu ye baElene ikele kusosa ngangu,

²³kansi beto samuna Klisto ya komwa va kulunsi, kwa baYuda ikele nteso ya sakuba ye kwa bapaien ikele kinzoba,

²⁴Kansi kwa bau ya bingwa, baYuda ye baElene, Klisto ikele ngolo ya Nzambi ye ngangu ya Nzambi. *Lom. 1:16*

²⁵Sambu na kinzoba ya Nzambi luta bantu mu ngangu, ye lebakana ya Nzambi luta bantu mu ngolo.

Bonso Nzambi solaka bau ya konda nkembo ya luzitu

²⁶Kadi, bampangi, tala mbokolo ya beno, na mingi ve ya ngangu ya nsuni, ye mingi ve ya ikele na ngolo, ye mingi ve ya luzitu ikele kubingwa.

²⁷Kansi Nzambi imene kusola bima ya nzoba mu nsi yai, na yandi lenda kumonisa bankwa ngangu nsoni; Nzambi imene kusola bima ya lebakana ya nsi, na yandi lenda kumonisa yina ya ngolo nsoni.

²⁸Nzambi imene kusola bima ya konda luzitu mu nsi ye bima ya saulwa, ye bima ya ikele ve, na yandi lenda kukitula mpamba bima ya ikele,

²⁹na nsuni mosi lenda kuyana ve nantwala ya Nzambi. *Lom. 3:27; Ef. 2:9*

³⁰Kansi sambu na yandi, beno ikele mu Klisto Yesu, kitulwa ngangu tuka Nzambi ye kutulwa lunungu ye nlongo ye nkudulu kwa beto,

³¹na yo lenda kwiza bonso yo ikele kusonama: Konso ya yana, bika yandi yana mu Mfumu.

1 Kolinto 2

Paulu longa mu ngangu ya nsi ve

¹Bampangi, bu mono kwizaka kwa beno, mono kwizaka kusamuna kwa beno ve kitemo ya Nzambi mu ndinga ya kitoko ye ya ngangu. *Bis. 18:1; 1 Kol. 1:17; 2 Tim. 1:8*

²Kadi mono kanaka kuzaba kima yankaka ve nakati na beno, kansi Yesu Klisto kaka ikele yandi ya komwaka va kulunsi.

³Mono vandaka na beno mu lebakana ye boma ye tita mingi. *2 Kol. 10:10*

⁴Kutuba ya mono ye nsamunu ya mono vandaka ve mu ndinga ya ngangu ye ya kwikidisa kansi mu nsongolo ya Mpeve ye ngolo,

⁵na lukwikilu ya beno tavanda ve mu ngangu ya bantu, kansi mu ngolo ya Nzambi. *2 Kol. 4:7; 1 Tes. 1:5*

Nsamu mbote ikele ngangu ya Nzambi

⁶Kansi beto ikele kutuba ngangu kwa bau ya imene kukula, kansi ngangu ya nsi yai ve, keti na banyadi ya nsi yai ya ikele kwiza mpamba. *Yak. 3:15*

⁷Kansi beto tuba ngangu ya Nzambi mu kinsweki, ikele ngangu ye swekwaka, ya Nzambi kanaka ntete ya bansi ikele, kwa nkembo ya beto, *Lom. 16:25; Ef. 3:5, 9; Kolo. 1:26*

⁸ya mosi ya banyadi ya nsi yai zabaka ve, kadi kana bau zabaka yo, bau komaka ve Mfumu ya nkembo va kulunsi. *Luk. 23:34; Bis. 3:17; 13:27*

⁹Kansi bonso yo ikele kusonama: Bima ya disu mona ve ye dikutu kuwa ve, ye imene kukota ve mu ntima ya muntu, ikele bima ya Nzambi imene kuyidika sambu na bau ya zola yandi.

¹⁰Kansi Nzambi imene kuzaikisa beto yau mu Mpeve, kadi Mpeve ikele kuteza bima yonso, e, bima ya mudindu ya Nzambi mpe. *Mat. 13:11; 16:17*

¹¹Kadi nani nakati bantu zaba mambu ya muntu ? Kansi kaka mpeve ya muntu ya ikele mu yandi. Mpilayai mpe muntu zaba ve mambu ya Nzambi, kansi Mpeve ya Nzambi kaka. *Bing. 20:27*

¹²Kansi beto bakaka ve mpeve ya nsi, kansi Mpeve ya kutuka na Nzambi, na beto lenda kuzaba bima ya Nzambi pesaka beto ya matabisi,

¹³yina ya beto ikele kutuba mpe, ikele ve mu mambu ya ngangu ya bantu longa, kansi ya Mpeve longa, yo kuteza bima ya kimpeve na mambu ya kimpeve.

¹⁴Kansi muntu ya kinsuni lenda ve kubaka mambu ya Mpeve ya Nzambi, kadi yau ikele kinzoba kwa yandi, yandi lenda ve kuzaba yau, sambu na yau ikele kufundiswa ya kimpeve. *Yoa. 14:17*

¹⁵Kansi yandi ya ikele ya kimpeve ikele kufundisa mambu yonso, kansi yandi kibeni ikele kufundiswa kwa muntu ve.

¹⁶Kadi nani imene kuzaba mabanza ya Mfumu, na yandi lenda kulonga yandi ? Kansi beto ikele na mabanza ya Klisto. *Lom. 11:34*

1 Kolinto 3

Paulu songa yandi ye Apolo ikele basielo kaka

¹Bampangi, mono lenda ve kutuba kwa beno bonso kwa bankwa kimpeve kansi bonso kwa bankwa kinsuni, bonso kwa bana fioti mu Klisto. *Eb. 5:12; 1 Pet. 2:2*

²Mono pesaka beno mabele, kansi madia ya ngolo ve, kadi beno lungaka na yau ve, e, ntangu yai mpe beno lunga ve;

³kadi ti ntangu yai beno ikele bankwa kinsuni. Kadi nakati na beno ikele kimpala ye kunwana, buna beno ikele bankwa kinsuni ve, ye ikele kutambula mu kimuntu ve ? *1 Kol. 1:11; 11:18; 2 Kol. 12:2; Ngai. 5:20*

⁴Kadi bu mosi tuba: Mono ikele ya Paulu; ye yankaka tuba: Mono ikele ya Apolo; beno ikele ya kinsuni ve ? *1 Kol. 1:12*

⁵Buna Apolo ikele nki ? Ye Paulu ikele nki ? Bau ikele basielo ya kwikidisaka beno, muntu na muntu bonso Mfumu pesaka yandi. *Lom. 12:3; 1 Kol. 7:17*

⁶Mono kunaka, Apolo tulaka masa, kansi Nzambi menisa yau.

⁷Buna yandi ya kuna ye tula masa ikele kima ve, kansi Nzambi ya menisa yau.

⁸Yandi ya kuna ye ya tula masa ikele mosi, kansi muntu na muntu tabaka nsendo ya yandi kibeni, bonso kisalu ya yandi ikele. *Luk. 19:15*

⁹Kadi beto ikele basadi sikamosi na Nzambi, beno ikele dilanga ya Nzambi, ye ntungulu ya Nzambi. *2 Kol. 6:1*

Yandi tulaka lufulu, bankaka tungaka va yo

¹⁰Mono imene kutula lufulu bonso ntungi ya ngangu, bonso nlemvo ya Nzambi pesaka mono, kansi yankaka ikele kutunga va yo. Kansi bika muntu na muntu tala mbote bonso yandi ikele kutunga va yo.

¹¹Kadi muntu mosi lenda ve kutula lufulu yankaka, kansi yina ya imene kutulwa, ikele Yesu Klisto. *Yes. 28:16; Ef. 2:20*

¹²Kansi kana muntu tunga va lufulu yai, wola, palata, matadi ya ntalu, minti, nianga, matiti,

¹³kisalu ya muntu na muntu tamonika; kadi lumbu tamonikisa yo, sambu na yo tazaikiswa mu tiya. Tiya kibeni tateza kisalu ya muntu na muntu bonso yo ikele.

¹⁴Kana kisalu ya muntu, ya yandi tungaka va yo ikele kuvanda, yandi tabaka nsendo.

¹⁵Kana kisalu ya muntu yokwa tiya, yandi takonda nsendo, kansi yandi kibeni tavuluswa, kansi bonso tuka tiya.

Bantu ikele tempelo ya Nzambi

¹⁶Beno zaba ve na beno ikele tempelo ya Nzambi, ye Mpeve ya Nzambi ikele vanda mu beno ? *1 Kol. 6:19; 2 Kol. 6:16; Eb. 3:6*

¹⁷Kana muntu kufwa tempelo ya Nzambi, Nzambi takufwa yandi, kadi tempelo ya Nzambi ikele ya nlongo, ye beno ikele yau mpe.

Ngangu ya nsi yai ikele kinzoba kwa Nzambi

¹⁸Bika muntu dikusa ve. Kana muntu banza yandi ikele na ngangu ya nsi yai, bika yandi vanda nzoba, na yandi lenda kuvanda na ngangu.

¹⁹Kadi ngangu ya nsi yai ikele kinzoba kwa Nzambi. Kadi yo ikele kusunama; Yandi baka bankwa ngangu mu mayele ya bau. *Yobi 5:13*

²⁰Diaka; Mfumu zaba mabanza ya bankwa ngangu, na yau ikele mpamba. *Nk. 94:11*

²¹Mpilayai, bika muntu yana ve mu bantu. Kadi bima yonso ikele ya beno;

²²keti Paulu, keti Apolo, keti Kefa, keti nsi, keti moyo, keti lufwa, keti bima ya ikele, keti bima ya ikele kwiza, yonso ikele ya beno.

²³Kansi beno ikele ya Klisto, ye Klisto ikele ya Nzambi.

1 Kolinto 4

Bonso bau fwiti kubanza balongi nlongo

¹Bika bantu tanga beto bonso basielo ya Klisto, ye banlundi ya mambu ya kinsweki ya Nzambi. *2 Kol. 6:4; Kolo. 1:25; 1 Pet. 4:10*

²Mu mambu yai yo ikele kusoswa kwa banlundi na bau fwiti kuvanda ya kwikama.

³Kansi kwa mono yo ikele mambu ya fioti mingi na beno fundisa mono keti ya mfundusu ya kimuntu, e, mono kibeni difundisa ve,

⁴kadi mono zaba mambu ya mono kibeni ve, kansi yandi ya fundisa mono ikele Mfumu. *Nk. 143:2*

⁵Sambu na yai fundisa ve ntete na ntangu ya Mfumu takwiza, yandi tatwala ku mwini mambu ya kinsweki ya tombe, ye monikisa makani ya mintima, buna muntu na muntu tabaka nsikulu ya yandi tuka Nzambi. *Lom. 2:16, 29; Nzai. 20:12*

Beto ikele na kima ve ya beto konda kubaka

⁶Bampangi, sambu na beno, mono imene kutula mambu yai va mono kibeni ye va Apolo, na beno talonguka sambu na beto kuluta ve mambu ya ikele kusonama, na mosi ya beno lenda kuditombola ve kwa bankaka sambu na bedisa yankaka.

⁷Kadi nani lutisa nge ? Ye nki ikele na nge ya nge imene kubaka ve ? Kansi kana nge imene kubaka yo, sambu na nki nge yana bonso nge bakaka yo ve ? *Yoa. 3:27; Lom. 12:6; Yak. 1:17*

⁸Ntangu yai beno imene kuyukuta, beno imene kwisa mvwama, beno imene kuvanda bantinu kondwa beto. Mono zola mingi beno vanda bantinu, na beto mpe lenda kuyala na beno.

Bantumwa ikele kima ya kutala kwa nsi, kwa banjo ye kwa bantu

⁹Kadi mono banza Nzambi imene kutula beto bantumwa nanima na yonso, bonso bantu ya bediswa ku lufwa; kadi beto kutulwa kima ya kutala kwa nsi ye kwa banjo ye kwa bantu. *Lom. 8:36; Eb. 10:33*

¹⁰Beto ikele banzoba sambu na Klisto, kansi beno ikele na ngangu mu Klisto; beto ikele lebakana, kansi beno ikele na ngolo; beno ikele kuzitiswa, kansi beto ikele kusaulwa. *2 Kol. 13:9*

¹¹Ti lokula yai mpe beto ikele na nsatu ye kiwini, beto konda mvwatu, beto ikele kubulwa, beto ikele na nzo ya kuvanda ve. *2 Kol. 4:8; 11:23; Fili. 4:12*

¹²Beto ikele kusala ngolo na maboko ya beto. Bu bau finga beto, beto sakumuna; bu bau zoma beto, beto vibidila. *Mat. 5:44; Luk. 6:28; 23:34; Bis. 7:60; Lom. 12:14*

¹³Bu beto ikele kutubwa mbi, beto bombidila. Beto ikele bonso mvindu ya nzi, ye mbi ya bima yonso, ti ntangu yai. *Nk. Nlongo 3:45*

¹⁴Mono sonika mambu yai ve sambu na monisa beno nsoni, kansi kulonga beno bonso bana ya mono ya zolwa. *1 Tes. 2:11*

¹⁵Kadi kana beno ikele na banlongi mafunda kumi mu Klisto, kansi beno ikele na batata mingi *4:8-5:4* ve; kadi mono butaka beno mu Klisto Yesu mu nsamu mbote. *Ngal. 4:19; File. 10*

¹⁶Sambu na yai, mono bombidila beno; Beno vanda balandi ya mono. *1 Kol. 11:1; Ngal. 4:12; Fili. 3:17; 1 Tes. 1:6; 2:14; Ef. 5:1*

¹⁷Sambu na yai mono fidisaka Timoteo kwa beno, yandi ikele mwana ya mono ya zolwa ye ya kwikama mu Mfumu. Yandi tabambukisa beno sambu na banzila ya mono ya ikele mu Klisto, bonso mono ikele kulonga na sika yonso mu mabundu yonso.

¹⁸Kansi bankaka ikele kuditombola bonso mono ikele kwiza kwa beno ve.

¹⁹Kansi mono takwiza nswalu kwa beno, kana Mfumu zola, ye mono tazaba ve mambu ya bau ya ditombola, kansi ngolo ya bau. *1 Kol. 16:7; Yak. 4:15*

²⁰Kadi kimfumu ya Nzambi ikele mu mambu ve, kansi mu ngolo. *1 Tes. 1:5*

²¹Beno zola nki ? Mono kwiza kwa beno na fimbu, keti mu zola ye mu mpeve ya nlebami ?

1 Kolinto 5

Paulu bedisa dibundu sambu na bizumba

¹Yo songwa na bizumba ikele nakati na beno, bizumba mutindu yina ya ikele ta fioti ve nakati bapaien, na mosi ya beno ikele na nkento ya tata ya yandi.

²Beno ikele kuditombola, ye beno ikele na ntantu ve, na yandi ya salaka mambu yai takatulwa nakati na beno.

³Kadi kieleka, bu mono ikele na beno ve mu nitu, kansi mono ikele na beno mu mpeve, mono imene kufundisa yandi ya salaka mambu yai, bonso mono ikele na beno. *Kolo. 2:5; 2 Kol. 10:1*

⁴Mu nkumbu ya Mfumu Yesu, bu beno imene kukutakana ye mpeve ya mono, mu ngolo ya Mfumu ya beto Yesu,

⁵kuyekula muntu mpilayai kwa Satana sambu na mpasulu ya nsuni, na mpeve lenda kuvuluswa mu lumbu ya Mfumu Yesu.

⁶Yangalala ya beno ikele mbote ve. Beno zaba ve lufunusu ya fioti ikele kufunisa sobwa yamvimba. *Ngal. 5:9; Yak. 4:16*

⁷Katula lufunusu ya nkulu, na beno lenda kuvanda sobwa yampa, bonso beno konda kufuniswa. Kadi dimeme ya beto na Pake yokwa nkailu mpe, Klisto kibeni. *Yoa. 19:36; 1 Pet. 1:19*

⁸Sambu na yai bika beto kembila fete mu lufunusu ya nkulu ve, keti mu lufunusu ya nsoki ye ya mambu mbi ve, kansi na mampa ya konda lufunusu ya vedila ye ya kieleka. *2 Mose 12:19; 2 Kol. 1:12; Ef. 5:9; Fili. 4:8*

Yandi kanikina kinduku ya bankwa bizumba

⁹Mono sonikaka kwa beno mu nkanda yina ya mono, na beno vanda kimakangu ve na bankwa bizumba.

¹⁰Kansi ve na bankwa bizumba ya nsi yai, keti bantu ya zola ya bima ya muntu, keti bantu ya yiba mbongo, keti basambidi ya biteki, kadi buna beno fwiti kukatuka na nsi.

¹¹Kansi mono sonika kwa beno, kana muntu ya ikele kubingwa mpangi, ikele nkwa bizumba, keti muntu ya zola bima ya muntu, keti nsambidi ya biteki, keti mufingi, keti mukolwi, keti mwivi ya mbongo; beno kudia na muntu mpilayai ve. *Bing. 23:20; 24:1; 2 Tes. 3:14; 1 Kol. 10:14; 1 Yoa. 5:21; Tit. 3:10; 2 Tim. 2:21*

¹²Yo ikele mambu ya mono fundisa bau ya nanganda ? Beno ikele kufundisa bau ve ya ikele nakati ?

¹³Kansi Nzambi tafundisa bau ya ikele nanganda. Katula muntu yai ya mbi nakati na beno.

1 Kolinto 6

Ndongisilu sambu na fundisana

¹Kana muntu nakati na beno ikele na mambu na muntu yankaka, yandi lenda kufunda yandi nantwala na bau ya konda lunungu, kansi kwa banlongo ve ? *Mat. 5:40*

²Keti beno zaba ve na banlongo tafundisa nsi ? Kana beno tafundisa nsi, beno lunga ve kufundisa mambu ya luta fioti ? *Dan. 7:22; Mat. 19:28; Luk. 22:30*

³Beno zaba ve na beto tafundisa banjo ? Buna beto taluta kufundisa mambu ya moyo yai.

⁴Mpilayai kana beno fwiti kufundisa mambu ya moyo yai, buna beno ikele kutula bau kufundisa ya ikele mpamba mu dibundu ?

⁵Mono tuba yai kumonisa beno nsoni. Nki, muntu ya ngangu lenda ve kumonika nakati na beno, ya lenda kuzenga mambu nakati bampangi ya yandi ?

⁶Kansi mpangi ikele kufunda mpangi ya yandi kwa bau ya konda lukwikilu.

⁷Mpilayai kifu ya mbi ikele nakati na beno, na beno ikele kufundisana. Sambu na nki, beno ndima ve bau sadila beno mambu ya konda mbote ? Sambu na nki, beno ndima ve bau botula bima ya beno mu nsoki ? *Mat. 5:39; Luk. 6:29; Lom. 12:19; 1 Tes. 5:15; 1 Pet. 2:23; 3:9*

⁸Kansi beno ikele kusala ya konda mbote ye yiba bampangi ya beno mu nsoki.

⁹Keti beno zaba ve na bau ya konda lunungu tabaka ve difwa ya kimfumu ya Nzambi ? Beno dikusa ve, bankwa bizumba, keti bansambidi ya biteki, keti bizumba ya bankwa makwela, keti bantu ya sadila nitu ya bau mbi, keti babakala ya sala masumu na babakala, *Lom. 1:29; Ngal. 5:19; Ef. 5:5; Kolo. 3:5*

¹⁰keti bamwivi, keti bankwa zola ya bima ya muntu, keti bakolwi, keti bafingi, keti babotodi ya bima mu nsoki, bau tabaka ve difwa ya kimfumu ya Nzambi.

¹¹Bankaka ya beno vandaka mpilayai, kansi beno imene kusukulwa, beno imene kusalwa nlongo, beno imene kunungiswa mu nkumbu ya Mfumu Yesu Klisto ye mu Mpeve ya Nzambi ya beto. *Ef. 5:8; Kolo. 3:7; Tit. 3:3*

Nituya beto ikele bonso tempelo ya Mpeve Yanlongo

¹²Nsiku pesa mono nzila kusala bima yonso, kansi yonso ikele kusadisa nitu ve, nsiku pesa mono nzila kusala bima yonso, kansi mono fwiti kuvanda nansi ya ngolo ya tamosi ve. *1 Kol. 10:23*

¹³Madia ikele sambu na divumu, divumu sambu na madia, kansi Nzambi tasala yonso zole kwiza mpamba. Kansi nitu ikele sambu na bizumba ve, kansi sambu na Mfumu, ye Mfumu sambu na nitu.

¹⁴Nzambi fulukisaka Mfumu, ye tafulukisa beto mpe mu ngolo ya yandi.

¹⁵Beno zaba ve na banitu ya beno ikele biela ya Klisto ? Buna mono takatula biela ya Klisto ye sala yau biela ya nkwa bizumba ? Mpilayai ve! *1 Kol. 12:27; Ef. 5:30*

¹⁶Keti beno zaba ve na yandi ya bundana na nkento ya bizumba ikele nitu mosi na yandi ? Kadi yandi tubaka: Bau zole tavanda nsuni mosi. *1 Mose 2:24; Mat. 19:5; Ef. 5:31*

¹⁷Kansi yandi ya bundana na Mfumu ikele mpeve mosi na yandi.

¹⁸Tina mambu ya bizumba. Masumu yonso ya muntu ikele kusala ikele nanganda ya nitu, kansi yandi ya sala bizumba ikele kusadila nitu ya yandi masumu.

¹⁹Keti beno zaba ve na nitu ya beno ikele tempelo ya Mpeve Yanlongo, ya ikele mu beno, ya beno imene kubaka tuka Nzambi, yo ikele nitu ya beno ve. *1 Kol. 3:16; 2 Kol. 6:16*

²⁰Kadi beno sumbwa na ntalu, sambu na yai kembila Nzambi mu nitu ya beno. *1 Kol. 7:23*

1 Kolinto 7

Ndongisilu sambu na kwela ye kukabana

¹Sambu na mambu ya beno sonikaka: Ikele mbote na muntu valakana nkento ve.

²Kansi sambu na mambu ya bizumba, bika muntu na muntu vanda na nkento ya yandi, ye nkento na nkento vanda na bakala ya yandi.

³Bika bakala sadila nkento ya yandi bima ya lunga na yandi, ye nkento mpilamosi kwa bakala ya yandi.

⁴Nkento ikele na luyalu ve na nitu ya yandi, kansi bakala; mpilamosi bakala ikele na luyalu ve na nitu ya yandi, kansi nkento.

⁵Beno buyana ve, kaka kana beno zole ndima sambu na ntangu ndambu, na kubaka ntangu sambu na kulomba, buna beno lenda kwiza sikamosi diaka, na Satana lenda kupukumuna beno ve sambu na beno konda kudiya.

⁶Mono bakaka nzila kutuba yai, kansi yo ikele nsikudukusu ve.

⁷Mono zola kana bantu yonso ikele kuvanda bonso mono kibeni, kansi muntu na muntu imene kubaka matabisi ya yandi tuka Nzambi, mosi mpilayai, yankaka mpilayina. *Mat. 19:11*

⁸Mono tuba kwa bau ya konda kukwela ye kwa bafwola: Yo ikele mbote kwa bau kana bau vanda bonso mono.

⁹Kansi kana bau konda kudiya, bika bau kwela, kadi kukwela luta mbote na kuyoka. *1 Tim. 5:14*

¹⁰Kansi kwa bau ya kwela, mono kanikina, mono mosi ve kansi Mfumu, na nkento takatuka na bakala ya yandi ve

¹¹—kansi kana yandi imene kukatuka, bika yandi vanda mpamba, keti vutuka ye yidika kwa bakala ya yandi—ye bakala bika nkento ya yandi ve.

¹²Kwa bankaka mono tuba, kansi Mfumu ve: Kana mpangi ikele na nkento ya konda lukwikilu, ye yandi zola kuvanda na yandi, yandi bika nkento yina ve.

¹³Kana nkento ikele na bakala ya konda lukwikilu, ye yandi zola kuvanda na yandi, yandi bika bakala ya yandi ve.

¹⁴Kadi bakala ya konda lukwikilu ikele kusalwa nlongo sambu na nkento, ye nkento ya konda lukwikilu ikele kusalwa nlongo sambu na bakala, kana mpilayai ve bana ya beno ikele kusumuka, kansi ntangu yai bau ikele yanlongo.

¹⁵Kansi kana yandi ya konda lukwikilu zola kukatuka, bika yandi katuka, mpangi keti mpangi nkento ikele nansi ya kimpika ve na mambu mpilayina, kansi Nzambi imene kubinga beno mu yenge.

¹⁶Kadi nge nkento, nge zaba mpila nki, kana nge lenda kuvulusa bakala ya nge ? Keti nge bakala nge zaba mpila nki kana nge lenda kuvulusa nkento ya nge ? *1 Pet. 3:1*

¹⁷Kansi kaka bonso Mfumu imene kukabila kwa muntu na muntu, bonso Nzambi imene kubinga muntu na muntu, bika bau tambula mpilayina. Mpilayai mono sikidikisa mu mabundu yonso.

¹⁸Muntu ya zengwa bingwaka ? Bika yandi katuka na mambu ya nzengolo ve. Muntu ya bingwa mu konda nzengolo ? Bika yandi zengwa ve.

¹⁹Nzengolo ikele kima ve ye konda nzengolo ikele kima ve, kansi kaka kukeba bansikudukusu ya Nzambi.

²⁰Bika muntu na muntu vanda mu mbokolo ya yandi bingwaka.

²¹Nge vandaka mpika bu nge bingwaka ? Banza sambu na yo ve, kansi kana nge lenda kukatuka na kimpika, sala mpilayina.

²²Kadi konsonani ya ikele mpika bu yandi bingwaka mu Mfumu, yandi ikele muntu ya Mfumu ya kangula, mpilamosi mpe, yandi ya kangulwa bu Mfumu bingaka yandi, yandi ikele mpika ya Klisto. *Yoa. 8:36; Lom. 6:18, 22; Ef. 6:6; Kolo. 3:24*

²³Beno sumbwa na ntalu, kituka ve bampika ya bantu. *Ngal. 5:1; 1 Pet. 1:18*

²⁴Bampangi, bika muntu na muntu vanda na Nzambi mu yina ya yandi vandaka bu yandi bingwaka.

Mambu ya kindumba

²⁵Kansi sambu na bandumba, mono imene kubaka nsikudukusu ya Mfumu ve, kansi mono songa mabanza ya mono bonso mosi ya imene kumona nkenda ya Nzambi vanda kwikama.

²⁶Mpilayai mono banza yo ikele mbote sambu na mpasi ya ikele va beto na muntu kuvanda bonso yandi ikele. *Mat. 24:8, 29*

²⁷Nge ikele ya kangwa na nkento ? Sosa ve kukatulwa. Nge ikele ya kangulwa na nkento ? Sosa nkento ve.

²⁸Kansi, kana nge kwela, nge imene kusala masumu ve. Kana ndumba kwela, yandi imene kusala masumu ve. Kansi bau ya mpilayai tamona mpasi mu nsuni, kansi mono zola kuvulusa beno na mambu yai.

²⁹Bampangi, mono tuba yai: Ntangu bika fioti, tuka ntangu yai, bau ya ikele na bankento tavanda bonso bau konda bau,

³⁰bau ya dila, bonso bau ya dila ve; bau ya yangalala, bonso bau ya yangalala ve; bau ya sumba, bonso bau ikele na kima ve;

³¹bau ya sadila nsi, bonso bau sadila yo yonso ve; kadi mambu ya nsi yai ikele kuvila. *Lom. 8:19; 1 Yoa. 2:17; Nzai. 21:1*

³²Mono zola beno konda mabanza. Yandi ya konda kukwela ikele kubanza mambu ya Mfumu, bonso yandi lenda kuyangidisa Mfumu;

³³kansi ya kwela ikele kubanza mambu ya nzi, bonso yandi lenda kuyangidisa nkento ya yandi.

³⁴Diswaswana ikele na bankento ya kwela ye bandumba. Bankento ya kwela ve ye bandumba ikele kubanza mambu ya Mfumu, na bau lenda kuvanda nlongo mu nitu ye mu mpeve; kansi bau ya kwela ikele kubanza mambu ya nsi, bonso bau lenda kuyangidisa babakala ya bau. *1 Tim. 5:5*

³⁵Mono tuba mambu yai sambu na sadisa beno, ikele ve sambu na tula siongi va beno, kansi sambu na yina ya ikele mbote, na beno lenda kusadila Mfumu na mabanza mbote. *1 Kol. 14:40; Lom. 13:13*

³⁶Kansi kana muntu banza yandi ikele kusala ya lunga ve kwa mwana nkento ya yandi ya imene kuzaba bakala ve, kana yandi imene kuluta mvu ya lunga, ye yo fwiti kuvanda mpilayina, bika yandi-sala bonso yandi zola, yandi sala masumu ve, bika bau kwela.

³⁷Kansi yandi ya telema ngolo mu ntima ya yandi, ye mambu ikele kubenda yandi ve, kansi yandi lenda kuyala luzolo ya yandi, ye imene kukana mu ntima ya yandi, kukeba mwana nkento ya yandi ya imene kuzaba bakala ve, yandi ikele kusala mbote.

³⁸Buna yandi ya kwedisa mwana nkento ya yandi ya imene kuzaba bakala ve, ikele kusala mbote, kansi yandi ya kwedisa yandi ve ikele kusala ya luta mbote.

³⁹Nkento ikele kukangwa ntangu yonso bu bakala ya yandi ikele na moyo, kansi kana bakala imene kufwa, yandi imene kukangulwa ye lenda kukwela na konsonani ya yandi zola, kansi mu Mfumu kaka. *Lom. 7:2*

⁴⁰Mono banza yandi luta kumona kiese kana yandi vanda bonso yandi ikele. Mono banza na mono mpe ikele na Mpeve ya Nzambi.

1 Kolinto 8

Mambu ya mbizi ya yokwa kwa biteki

¹Sambu na bima ya yokwa nkailu kwa biteki, beto zaba na beto yonso ikele na nzailu. Nzailu ikele kuditombola, kansi zola ikele kutunga. *1 Kol. 10:25, 27*

²Kana muntu banza na yandi zaba kima, yandi zaba ve ti ntangu yai bonso yandi fwiti kuzaba. *Ngal. 6:3*

³Kana muntu zola Nzambi, Nzambi ikele kuzaba yandi. *Ngal. 4:9*

⁴Buna sambu na mbizi ya yokwa nkailu kwa biteki, beto zaba kiteki ikele kima ve na nsi yai, ye Nzambi yankaka ikele ve, kansi mosi kaka. *5 Mose 4:36; 6:4; Mal. 12:29; 1 Kol. 10:20; Ef. 4:5; 1 Tim. 2:5*

⁵Kadi bima ikele ya bingwa banzambi, keti mu zulu keti va ntoto; bonso banzambi mingi ikele ye bamfumu mingi ikele.

⁶Kansi kwa beto ikele Nzambi mosi kaka, yandi ikele Tata ye bima yonso katuka na yandi, ye beto ikele ya yandi, ye beto mu yandi. *Mal. 2:10; Yoa. 1:3; 13:13; Bis. 17:28; Lom. 11:36; Ef. 2:10; 3:9; Fili. 2:11; Kolo. 1:16; Eb. 1:2*

Nkwa Klisto fwiti kudia mbizi ve kana yo tesa mpangi sakuba

⁷Bantu yonso ikele na nzailu yina ve, kansi bankaka ikele kusambila biteki ti ntangu yai, ye bau ikele kudia bima ya yokwa nkailu kwa biteki, kansansa ya bau ya ikele lebakana ikele kusumunwa.

⁸Kansi madia tatwala beto kwa Nzambi ve, kana beto kudia, beto luta ve, keti kana beto konda kudia, beto konda kima ve. *Lom. 14:17*

⁹Kansi tomatala, na ngolo ya beno yai tavanda nteso ya sakuba ve kwa bau ya lebakana. *Lom. 14:13, 20; Ngal. 5:13*

¹⁰Kadi kana muntu mona nge ya ikele na nzailu vanda na mesa mu tempelo ya biteki, buna kansansa ya yandi ya ikele lebakana tabaka kikesa kudia yina ya yokwa nkailu kwa biteki. *2 Mose 34:15*

¹¹Kadi sambu na nzailu ya nge, yandi ya lebakana takufwa, ikele mpangi, Klisto kufwaka sambu na yandi.

¹²Buna kana beno sadila bampangi na beno masumu, ye lwadisa kansansa ya bau bu yo ikele lebakana, buna beno ikele kusala masumu kwa Klisto.

¹³Mpilayai kana madia tesa mpangi ya mono sakuba, mono takudia mbizi ve bu nsi ikele, na mono tatesa mpangi ya mono sakuba ve.

1 Kolinto 9

Ngolo ya kintumwa

¹Mono ikele muntu ya kimpwanza ve ? Mono ikele ntumwa ve ? Mono imene kumona Mfumu ya beto Yesu ve ? Beno ikele kusalu ya mono mu Mfumu ve ? *Bis. 9:3; 18:9; 22:17; 23:11; 26:12; 1 Kol. 15:8; 2 Kol. 12:1*

²Kana mono ikele ntumwa ve kwa bankaka, mono ikele ntumwa kwa beno; kadi beno ikele kidimbu ya kintumwa ya mono mu Mfumu. *1 Kol. 4:15; 2 Kol. 3:2*

³Yai ikele mvutulu ya mono kwa bau ya fundisa mono:

⁴Beto ikele na nzila ve kudia ye kunwa ? *Luk. 10:7*

⁵Beto ikele na nzila ve kutwala nkento ya ikele mukwikidi, bonso bantumwa yankaka, ye bampangi ya Mfumu, ye Kefa ?

⁶Keti beto ye Banaba kaka, ikele na nzila ve kubika kusalu ? *2 Tes. 3:9*

⁷Nani ikele soldat na ikele kusala na lufutu ya yandi mosi ? Nani kuna dilanga ya vinia ye konda kudia mabundu ya yo ? Nani ikele mvungi ya mameme, ye konda kunwa mabele ya mameme ?

⁸Mono tuba mambu yai mu kimuntu ? Nsiku tuba mpilayai mpe ve ?

⁹Kadi yo ikele kusonama mu nsiku ya Mose: Nge takanga munoko ya ngombe ve, bu yandi tuta nkeni ya ble. Nzambi ikele kubanza sambu na bangombe ?

¹⁰Keti yandi tubaka yo ve sambu na beto kaka ? E, yo sonamaka sambu na beto: Yandi ya bundula ntoto fwiti kubundulu mu vuvu, yandi ya tuta nkeni ya ble fwiti kututa mu vuvu na yandi tabaka ndambu.

¹¹Kana beto kunaka kwa beno bima ya kimpeve, yo ikele mambu ya nene kana beto buka bima ya beno ya kinsuni ? *Lom. 15:27*

¹²Kana bankaka ikele na ngolo yai na zulu na beno, buna beto luta bau ve ? Kansi beto sala na ngolo yai ve, kansi beto vibidila mambu yonso, na beto takanga nzila ve ku nsamu mbote ya Klisto. *Bis. 20:33; 1 Kol. 4:12; 2 Kol. 11:9, 12; 2 Kol. 12:13; 1 Tes. 2:9; 2 Tes. 3:8*

¹³Beno zaba ve na bau ya sala mu bima ya nlongo ikele kudia na bima ya tempelo, ye bau ya sala na zikwa ikele kubaka ndambu ya bau na zikwa ? *3 Mose 2:3; 6:16; 4 Mose 18:8, 31; 5 Mose 18:1*

¹⁴Mpilayai mpe Mfumu sola na bau ya samuna nsamu mbote, fwiti kubaka lufutu ya nsamu mbote.

Paulu disadila ve

¹⁵Kansi mono baka ve na mosi ya mambu yai. Mono sonika yo mpe ve na yo lenda kusalwa mpilayai sambu na mono, kadi yo luta mbote na mono kufwa, keti na muntu kitula nkembo na mono mpamba. *2 Kol. 11:10; 12:14*

¹⁶Kadi kana mono samuna nsamu mbote, mono ikele na mambu ve kuyana, kadi mono fwiti kusala yo, kadi ndola kwa mono kana mono samuna ve nsamu mbote.

¹⁷Kadi kana mono sala yai na luzolo ya mono, mono ikele na nsendo; kansi kana na luzolo ya mono ve, kinlundi peswaka kwa mono.

¹⁸Buna nki ikele nsendo ya mono ? Ikele yai, kana mono samuna nsamu mbote ya Klisto, mono samuna mu konda ya lufutu, na mono tasala ve bonso mono lenda kusala mu nsamu mbote. Yandi vandaka mfumu, yandi disalaka mpika ya bantu

¹⁹Kadi bu mono ikele mpwansi, mono ditulaka mpika kwa bantu yonso, na mono lenda kubaka mingi mu ndandu.

²⁰Kwa baYuda, mono ikele bonso muYuda, na mono lenda kubaka baYuda; kwa bau ya ikele nansi ya nsiku, mono ikele bonso na-nsi ya nsiku, kansi mono kibeni ikele nansi ya nsiku ve, na mono lenda kubaka bau ya ikele nansi ya nsiku.

²¹Kwa bau ya konda nsiku, mono ikele bonso ya konda nsiku, mono konda nsiku ya Nzambi ve, kansi mono ikele nansi ya nsiku ya Klisto, na mono lenda kubaka bau ya konda nsiku. *Ngal. 2:3*

²²Kwa bau ya lebakana, mono kwiza lebakana, na mono lenda kubaka bau ya lebakana. Kwa bantu yonso mono kwiza mambu yonso, kana mpilayai mono lenda kuvulusa bankaka. *Lom. 14:15; 15:1*

²³Mono sala mambu yonso sambu na nsamu mbote, na mono lenda kuvanda na kintuadi sikamosi mu yo.

Kuteza ntinu

²⁴Beno zaba ve na bau ya ikele teza ntinu, bau yonso ikele kutewa ntinu, kansi mosi kaka ikele kubaka nsendo ? Mpilayai, tina na nge lenda kubaka. *Fili. 3:12*

²⁵Konso muntu ya ikele teza ngolo, ikele kudiya mu bima yonso. Bau sala yo kubaka mpu ya nkembo ya lenda kubivisa, kansi beto baka ya konda kubivisa. *2 Tim. 4:8; Yak. 1:12*

²⁶Sambu na yai, mono teza ntinu mu mambu ya ntembe ve, mono ikele kunwana ve bonso muntu ya bula mupepe;

²⁷kansi mono ikele kunwana na nitu ya mono, ye yala yo, na yo tavanda ve, kana mono imene kusamuna kwa bankaka, mono kibeni taloswa.

1 Kolinto 10

Balsaeli kunwana ya mbote

¹Bampangi, mono zola ve beno konda kuzaba, na batata ya beto yonso vandaka nansi ya dituti, ye bau yonso sabukaka mu mbu,

²ye bau yonso botikwaka mu Mose mu dituti ye mu mbu,

³bau yonso kudiaka madia mosi ya kimpeve,

⁴bau yonso kunwaka ndwinu mosi ya kimpeve, kadi bau kunwaka na ditadi ya kimpeve ya landaka bau, ditadi yina ikele Klisto. *2 Mose 17:6; 4 Mose 20:11; Nk. 78:15; 105:41*

⁵Kansi mingi ya bau yangidisaka Nzambi ve, buna bau loswaka mu nsi ya mpamba. *4 Mose 14:30; 26:64; Eb. 3:17*

⁶Mambu yai ikele bifwani kwa beto, na beto tatula zola ve na mambu ya mbi bonso bau tulaka zola ku mbi.

⁷Vanda ve bansambidi ya biteki bonso bankaka ya bau, bonso yo ikele kusonama: Bantu vandaka kudia ye kunwa, bau telemaka kusakana.

⁸Bika beto sala bizumba ve bonso bankaka ya bau salaka, bau kubwaka lumbu mosi mafunda makumi zole ye tatu.

⁹Bika beto pukumuna Mfumu ve, bonso bankaka ya bau pukumunaka, ye bau kufwaka na banioka.

¹⁰Bamina ve bonso bankaka ya bau baminaka, ye bau kufwaka na mufwi.

¹¹Mambu yai kubwilaka bau yonso kifwani, ye yau sonamaka sambu na kulonga beto, beto ya ikele mfinama na nsuka ya bantangu yai. *Lom. 15:4; Eb. 3:17; 1 Pet. 4:7*

¹²Sambu na yai, konsonani ya banza yandi ikele kutelema, bika yandi tomatala na yandi takubwa *Lom. 11:20*

¹³Mpukumunu imene kubaka beno ve, kansi yina ya kimuntu kaka, kansi Nzambi ikele ya kwikama, yandi tabika beno pukumunwa ve na luta ngolo ya beno, kansi sikamosi na mpukumunu, yandi tasala nzila na beno lenda kutina na beno lenda kunata yo. *1 Kol. 1:9; 2 Kol. 1:7*

Paulu kanikina na kuvanda kintwadi na mambu ya biteki ve

¹⁴Sambu na yai, bazolwa ya mono, tina nsambilu ya biteki. *2 Kol. 6:17; 1 Yoa. 5:21*

¹⁵Mono tuba bonso kwa bankwa ngangu: Fundisa mambu ya mono ikele kutuba.

¹⁶Kopo ya lusakumunu ya beto ikele kusakumuna, yo ikele ve kintuadi ya menga ya Klisto ? Dimpa ya beto ikele kubukuna, ikele ve kintuadi ya nitu ya Klisto ?

¹⁷Kadi dimpa mosi ikele, kansi beto ya ikele mingi ikele nitu mosi, kadi beto yonso ikele na kintuadi mu dimpa yina mosi. *Lom. 12:5; 1 Kol. 12:12, 22*

¹⁸Beno tala Isaeli ya kinsuni. Bau ya kudia nkailu ya zikwa ikele na kintuadi ve na zikwa ? *3 Mose 7:6*

¹⁹Buna mono tatuba nki ? Kima ya yokwa nkailu kwa biteki ikele kima ? Keti kiteki ikele kima ?

²⁰Ve, kansi bima ya bantu ikele kuyoka nkailu, bau ikele kuyoka nkailu kwa bampeve mbi, kwa Nzambi ve. Ye mono zola ve beno vanda na kintuadi na bampeve mbi.

²¹Beno lenda ve kunwa kopo ya Mfumu ye kopo ya bampeve mbi; Benolenda ve kuvanda na kintuadi na mesa ya Mfumu ye mesa ya bampeve mbi.

²²Keti beto ikele kusala Mfumu vanda na kimpala ? Beto luta yandi ngolo ?

Sambu na bampangi ya ikele lebakana, beto fwiti kudia ve bima ya yokwa kwa biteki

²³Nsiku pesa nzila kusala mambu yonso, kansi mambu yonso sadisa ve. Nsiku pesa nzila kusala mambu yonso, kansi mambu yonso ikele kutunga beto ve.

²⁴Bika muntu sosa ya yandi mosi ve, kansi ya bankaka. *1 Kol. 13:5; Fili. 2:4*

²⁵Yonso ya ikele kutekwa mu zandu, beno kudia yau, yuvula ve, sambu na mambu ya kansansa.

²⁶Kadi ntoto ikele ya Mfumu, ye bima yonso ya ikele va yo. *2 Mose 19:5; Nk. 24:1; 50:10, 12*

²⁷Kana muntu ya kwikila ve binga beno ku fete, ye beno zola kwenda, beno kudia yonso ya ikele kutulwa nantwala ya beno, ye yuvula ve, sambu na mambu ya kansansa. *Luk. 10:7*

²⁸Kansi kana muntu tuba kwa beno: Yai ikele kuyokwa nkailu kwa kiteki, kudia ve, sambu na yandi ya songaka yo, ye sambu na mambu ya kansansa;

²⁹mono tuba ve sambu na mambu ya kansansa ya nge, kansi ya bankaka, sambu na nki kimpwanza ya mono ikele kufundiswa na kansansa yankaka ?

³⁰Kana mono baka yo na matondo, sambu na nki mono ikele kufingwa sambu na yina ya mono imene kupesa matondo ? *Lom. 14:16; 1 Tim. 4:4*

³¹Mpilayai kana beno kudia keti kunwa keti yonso ya beno sala, sala yonso kukembila Nzambi. *Mat. 5:16; Yoa. 15:8; Fili. 1:11; Kolo. 3:17; 1 Pet. 4:11*

³²Tesa muntu sakuba ve keti baYuda keti baElene keti dibundu ya Nzambi, *Lom. 14:13*

³³bonso mono mpe ikele kusala mbote kwa bantu yonso mu mambu yonso, ye mono kusosa ndandu ya mono mosi ve, kansi ya bau mingi, na bau lenda kuvuluswa.

1 Kolinto 11

Kifu ya fwana mu lombilu

¹Beno vanda balandi ya mono bonso mono ikele mulandi ya Klisto. *Mat. 20:28; Lom. 15:3; Ef. 5:2; Fili. 2:4*

²Mono ikele kusika beno, na beno bambuka mono mu mambu yonso, ye beno keba bansiku ya nkulu bonso mono pesaka yau kwa beno. *2 Tes. 2:15*

³Kansi mono zola beno zaba, na ntu ya bakala ikele Klisto, kansi ntu ya nkento ikele bakala, ye ntu ya Klisto ikele Nzambi. *1 Mose 3:16; Yoa. 14:28; 1 Kol. 3:23; 1 Kol. 15:27; Ef. 5:23*

⁴Konso bakala ya lomba keti bikula bu yandi ikele na kima va ntu ya yandi, yandi ikele kuzitisa ntu ya yandi ve.

⁵Kansi konso nkento ya lomba keti bikula na ntu ya yandi konda kufukwa, yandi konda kuzitisa ntu ya yandi, kadi yo ikele bonso nsuki ya yandi yonso katulwa na lutebu.

⁶Kadi kana nkento fuka ntu ya yandi ve, bika nsuki ya yandi zengwa. Kadi kana yo ikele nsoni kwa nkento na nsuki ya zengwa keti katulwa na lutebu, bika yandi fukwa.

⁷Kadi bakala fwiti kufuka ve ntu ya yandi kadi yandi ikele kifwani ye nkembo ya Nzambi; kansi nkento ikele nkembo ya bakala. *1 Mose 1:27; 5:1; 9:6*

⁸Kadi bakala katukaka na nkento ve, kansi nkento na bakala. *1 Mose 2:18*

⁹Bakala semwaka ve sambu na nkento, kansi nkento sambu na bakala.

¹⁰Kadi sambu na yai nkento fwiti kuvanda na kidimbu ya luyalu va ntu ya yandi sambu na banjo.

¹¹Kansi mu Mfumu nkento konda kwa bakala ve ye bakala konda kwa nkento ve.

¹²Kadi bonso nkento katuka na bakala, buna mpe bakala katuka na nkento, kansi bima yonso katuka na Nzambi.

¹³Beno fundisa nakati beno. Yo lunga na nkento lombamba Nzambi na ntu ya konda kufuka ?

¹⁴Mambu ya kimuntu kibeni ikele kulonga beno ve, kana bakala ikele na nsuki nda, yo ikele nsoni kwa yandi ?

¹⁵Kansi kana nkento ikele na nsuki nda, yo ikele nkembo kwa yandi; kadi yandi peswaka nsuki ya nda sambu na kufuka.

¹⁶Kana muntu zola kutula ntembe, beto ikele na kifu mpilayai ve, keti mabundu ya Nzambi ve.

Kintuadi na mesa ya mfumu

¹⁷Bu mono tuba mambu yai, mono sika beno ve, na beno ikele kukutakana ve sambu na mambu ya mbote kansi sambu na ya mbi.

¹⁸Kadi ntete, bu beno kutakana mu dibundu, mono kuwa na beno ikele kukabana, ye mono kwikila yo ndambu.

¹⁹Kadi nakati na beno kabana fwiti kuvanda mpe, na bau ya lunga lenda kuzabakana nakati na beno. *Mat. 10:34; 18:7; Luk. 17:1; 1 Yoa. 2:19*

²⁰Mpilayai bu beno kutakana sikamosi, beno lenda kudia ve mu kintuadi ya mesa ya Mfumu.

²¹Kadi bu beno kudia, muntu na muntu imene kubaka ntete madia ya yandi mosi; mosi ikele na nzala ye yankaka imene kukolwa.

²²Beno ikele na nzo ve ya kudia ye kunwa ? Keti beno ikele kusaula dibundu ya Nzambi, ye monisa nsoni kwa bau ya konda bima ? Mono tatuba nki kwa beno ? Mono sika beno ? Mu yai mono sika beno ve. *Yak. 2:6*

²³Kadi mono bakaka na Mfumu yina ya mono pesaka beno, Mfumu Yesu mu mpimpa yina ya yandi yekulwaka, yandi bakaka dimpa; *Mat. 26:26; Mal. 14:22; Luk. 22:19*

²⁴bu yandi imene kupesa matondo, yandi bukunaka yo ye tubaka: Yai ikele nitu ya mono ya ikele kupeswa sambu na beno. Benosala yai sambu na bambuka mono.

²⁵Mpilayai mpe yandi bakaka kopo bu bau imene kudia, ye kutuba: Kopo yai ikele luwawanu yampa mu menga ya mono. Beno sala yai ntangu yonso ya beno kunwa yo, mu bambukilu ya mono. *2 Mose 24:8*

²⁶Kadi konso ntangu ya beno kudia dimpa yai ye kunwa kopo yai, beno ikele kusamuna lufwa ya Mfumu ti yandi kwiza. *Mat. 26:64; 24:42; Yoa. 14:3; Bis. 1:11*

²⁷Mpilayai konsonani ya kudia dimpa keti kunwa kopo ya Mfumu bu yandi konda kulunga, yandi imene kubaka mfundusu mu nitu ye menga ya Mfumu. *1 Kol. 10:16, 17*

²⁸Sambu na yai bika muntu diteza, buna bika yandi kudia dimpa ye kunwa kopo. *2 Kol. 13:5; Ngal. 6:4*

²⁹Kadi yandi ya kudia ye kunwa ikele kudia ye kunwa mfundusu kwa yandi mosi, kana yandi zaba ve sambu na nitu ya Mfumu.

³⁰Sambu na mambu yai, mingi nakati na beno ikele lebakana ye bambevo, ye bankaka mingi imene kufwa.

³¹Kansi kana beto difundisa, beto tafundiswa ve. *Nk. 32:5*

³²Kansi bu beto fundiswa, beto ikele kulongwa ndongi ya Mfumu, na beto tabediswa ve sikamosi na nsi. *1 Tim. 1:20; 2 Tim. 2:25; Tit. 2:12; Eb. 12:5*

³³Sambu na yai, bampangi ya mono, bu beno kutakana sambu na kudia, beno vingilana.

³⁴Kana muntu ikele na nzala, bika yandi kudia mu nzo ya yandi, na kutakana na beno tatwala mfundusu ve. Mambu yankaka mono tayidika konso ntangu ya mono kwiza.

1 Kolinto 12

Bankailu ya mpeve mutindu ye mutindu

¹Bampangi, mono zola ve beno konda kuzaba mambu ya nkailu ya kimpeve.

²Beno zaba bu beno vandaka bapaien, beno natwaka ku biteki ya baba, konsosika ya beno twadiswa. *Ef. 2:11; 1 Tes. 1:9*

³Sambu na yai mono zabisa beno na muntu kutuba mu Mpeve ya Nzambi lenda kutuba ve na Yesu ikele nansi ya mafingu, ye muntu lenda ve kutuba: Yesu ikele Mfumu, kansi mu Mpeve Yanlongo kaka. *Mal. 9:39; 1 Yoa. 4:2*

⁴Nkailu ikele mutindu ya mutindu, kansi Mpeve ikele mosi. *Eb. 2:4; 1 Pet. 4:10*

⁵Kisielo ikele mutindu ye mutindu, kansi Mfumu ikele mosi.

⁶Bisalu ikele mutindu ye mutindu, kansi Nzambi ikele mosi ya sala mambu yonso mu bantu yonso.

- ⁷Kansi muntu na muntu ikele kupeswa nzaikusu ya Mpeve kusadisa bantu yonso.
- ⁸Kadi mosi ikele kupeswa mambu ya ngangu mu Mpeve, kwa yankaka mambu ya nzailu, mu Mpeve yina mosi,
- ⁹mu Mpeve yina mosi, lukwikilu ikele kupeswa, ye mu Mpeve yina mosi nkailu ya belula ikele kupeswa kwa bankaka, *Luk. 10:9; Yak. 5:14*
- ¹⁰kusala bidimbu kwa yankaka, kubikula kwa yankaka, kuzaba bampeve kwa yankaka, bandinga mutindu ye mutindu kwa yankaka, kutendula bandinga kwa yankaka.
- ¹¹Kansi Mpeve yina mosi ikele kusala mambu yai yonso, ye kukaba yau kwa muntu na muntu bonso yandi zola.
- ¹²Kadi bonso nitu ikele mosi ye ikele biela mingi, kansi biela yonso ya nitu ya ikele mingi ikele nitu mosi, Klisto ikele mpilayina mpe. *Lom. 12:4; 1 Kol. 12:27; 6:15; Ef. 4:16, 25; 5:20*
- ¹³Kadi mu Mpeve mosi beto yonso botikwaka mu nitu mosi, keti baYuda keti baElene, keti bampika keti ya mpwanzi, ye beto yonso kunwaka mu Mpeve mosi. *Ngal. 3:28; Ef. 2:14; Kolo. 3:11*
- ¹⁴Kadi nitu ikele kiela mosi ve, kansi mingi.
- ¹⁵Kana dikulu tuba: Sambu na mono ikele diboko ve, mono ikele mu nitu ve, buna yo ikele mu nitu ve ?
- ¹⁶Kana dikutu tuba: Sambu na mono ikele disu ve, mono ikele mu nitu ve, buna yo ikele mu nitu ve ?
- ¹⁷Kana nitu yamvimba ikele disu, buna beto takuwa na nki ? Kana yo yamvimba ikele ya kuwa, buna beto takuwa nsunga na nki ?
- ¹⁸Ntangu yai Nzambi imene kutula biela mosi mosi mu nitu, bonso yandi zola.
- ¹⁹Kana yonso ikele kiela mosi, buna nitu ikele wapi ?
- ²⁰Ntangu yai biela ikele mingi, kansi nitu ikele mosi kaka.
- ²¹Disu lenda ve kutuba kwa diboko: Mono ikele na mfunu na nge ve. Diaka ntu kwa makulu: Mono ikele na mfunu na beno ve.
- ²²Kansi biela ya nitu, ya beto banza kuluta lebakana ikele kuluta mfunu,
- ²³biela yina ya beto banza kukonda nzitusu mu nitu, beto tula nzitusu ya luta va yo, ye biela ya kitoko ve, beto tula kitoko ya luta.
- ²⁴Biela yina ya nzitusu, ikele kukonda kima ve, kansi Nzambi bundikisaka nitu, ye pesaka nzitusu mingi kwa yina ya konda yo,

- ²⁵na kabana tavanda ve mu nitu, kansi na biela tavandana na mabanza mosi.
- ²⁶Kana kiela mosi mona mpasi, biela yonso mona mpasi sikamosi na yo; kana kiela mosi kembiswa, biela yonso yangalala sikamosi na yo.
- ²⁷Kansi beno ikele nitu ya Klisto, ye muntu na muntu ikele kiela mu yo. *Lom. 12:4; 1 Kol. 2:12; Ef. 1:23; 5:23, 30; Kolo. 1:24*
- ²⁸Nzambi imene kutula bankaka mu dibundu: Ya ntete bantumwa, ya zole bambikudi, ya tatu banlongi, nanima bidimbu ya ngolo, nanima matabisi ya belula, lusadusu, kinyadi, bandinga mpila mu mpila. *Ef. 4:11*
- ²⁹Bau yonso ikele bantumwa ? Bau yonso ikele bambikudi ? Bau yonso ikele banlongi ? Bau yonso ikele basadi ya bidimbu ?
- ³⁰Bau yonso ikele na matabisi ya belula ? Bau yonso ikele kutuba mu bandinga ? Bau yonso ikele kutendula ?
- ³¹Kansi tonda ngolo matabisi ya luta nene. Buna mono tasonga beno nzila ya luta mbote. *1 Kol. 14:1*

1 Kolinto 13

Sika ya konda zola ikele kima ve

- ¹Kana mono tuba na tudimi ya bantu ye banjo, kansi kana mono konda zola, mono ikele bonso mitaku ya makelele keti simbala ya bau nikisa. *Lom. 13:8*
- ²Kana mono ikele na matabisi ya mbikudulu ye zaba mambu yonso ya kinsweki ye nzailu yonso, ye kana mono ikele na lukwikilu bonso na mono lenda kukatula bamongo, kansi kana mono konda zola, mono ikele kima ve.
- ³Kana mono kaba mbongo ya mono yonso sambu na dikila bansukami, kana mono pesa nitu ya mono sambu na yokwa, kansi kana mono konda zola; yo sadisa mono ta fioti ve. *Lom. 12:20; 1 Yoa. 3:16*

Mutindu zola ikele

- ⁴Zola ikele kuvibidila, zola ikele nlembami, zola ikele na kimpala ve, zola ditula nene ve, zola ikele kuditombola ve, *Bing. 10:12; 1 Pet. 4:8*
- ⁵zola sala ve yina ya lunga ve, yo sosa ve ya yandi mosi, yo baka makasi ve, yo vutula mbi ve, *1 Kol. 10:24, 33; Fili. 2:4, 21*
- ⁶yo yangalala ve mu konda ya lunungu, kansi yo yangalala mu mambu ya kieleka,
- ⁷yo fuka mambu yonso, yo kwikila mambu yonso, yo ikele na vuvu mu mambu yonso, yo vibidila mu mambu yonso.

Zola luta mu nene

⁸Zola ikele na nsuka ve, kansi mbikudulu tamana, bandinga tavila, ye nzailu tamana.

⁹Kadi beto zaba ndambu kaka, ye beto bikula ndambu kaka. *Fili. 3:12*

¹⁰Kansi bu yina ya lunga takwiza, buna yina ya ndambu tavila.

¹¹Bu mono vandaka mwana, mono tubaka bonso mwana, mono vandaka na mambu ya kimwana ye mabanza ya mwana, kansi bu mono imene kukula, mono imene kubika mambu ya kimwana.

¹²Kadi ntangu yai beto tala mu talatala bonso mu kingana, kansi ntangu yina luse ku luse, ntangu yai mono zaba ndambu kaka, kansi ntangu yina mono tazaba mbote, bonso mono ikele kuzabwa mbote.

¹³Ntangu yai ikele kuvanda: Lukwikilu, vuvu, zola, yai tatu, kansi ya luta mu nene ikele zola.

1 Kolinto 14

Bikula luta kutuba ya tudimi

¹Landa zola, ye tonda ngolo matabisi ya kimpeve, kansi luta kusosa kubikula. *1 Kol. 12:31*

²Kadi yandi ya tuba mu tudimi yankaka ikele tuba ve kwa bantu, kansi kwa Nzambi, kadi muntu ikele kuwa ve, kansi mu mpeve yandi ikele kutuba mambu ya kinsweki.

³Kansi yandi ya bikula ikele kutuba kwa bantu, ntungulu ye mbombodolo ye mbombolo.

⁴Yandi ya tuba mu tudimi yankaka ikele kuditunga, kansi yandi ya bikula ikele kutunga dibundu.

⁵Mono zola kana yonso tuba mu tudimi, kansi mono luta kuzola kana beno bikula. Ye yandi ya bikula ikele kuluta yandi ya tuba mu tudimi, kana yandi tendula yo ve, na dibundu lenda kutungwa.

⁶Bampangi, kana mono kwiza kwa beno ye tuba mu tudimi, mono tabakila beno ndandu nki, kana mono tuba kwa beno mu nzaikusu ve keti mu nzailu ve keti mu mbikudulu ve keti mu malongi ve ?

Kutuba ya tudimi ikele kutomisa ve, kana mutendudi ikele ve

⁷Bima mpe ya konda moyo ikele kupesa ndinga keti pitulu keti nsambi kana ndinga na yau ikele diswaswana ve ?

⁸Kadi kana mpungi pesa ndinga ya mbote ve, nani tadiyidika sambu na mvita ?

- ⁹Mpilayai beno mpe, kana beno tuba ve na tudimi ya bantu zaba mbote, bau tazaba na nki mambu ye ikele kutubwa ? Tuna beno ikele kutuba mu mupepe.
- ¹⁰Bandinga mingi ya mutindu ye mutindu ikele na nsi ye mosi ikele ve ya konda kutendula.
- ¹¹Buna kana mono konda kuzaba kutendula ya ndinga yina, mono ikele nzenza kwa yandi ya tuba, ye yandi ya tuba tavanda nzenza kwa mono.
- ¹²Mpilayai beno mpe ya sosa ngolo matabisi ya kimpeve, sosa na beno lenda kuluta mingi kwa kutunga ya dibundu.
- ¹³Sambu na yai yandi ya ikele kutuba mu ndinga yankaka, bika yandi lomba na yandi lenda kutendula.
- ¹⁴Kadi kana mono lomba mu tudimi, mpeve ya mono ikele kulomba, kansi ngangu ya mono konda mabundu.
- ¹⁵Buna nki ? Mono talomba mu mpeve kansi mono talomba mu ngangu mpe; mono tayimba mu mpeve, kansi mono tayimba mu ngangu mpe.
- ¹⁶Kadi kana nge sakumuna mu mpeve, yandi ya vanda na sika ya bau ya konda kulongwa tatuba Amen mu kupesa ya matondo ya nge, bu yandi konda kuzaba mambu ya nge ikele kutuba ?
- ¹⁷Kadi kieleka nge ikele kupesa matondo mbote, kansi yankaka ikele kutungwa ve.
- ¹⁸Mono pesa matondo kwa Nzambi, na mono ikele kutuba mu tudimi yankaka ya luta beno yonso.
- ¹⁹Kansi mu dibundu, mono luta kuzola kutuba bandinga tanu mu ngangu, na mono lenda kulonga bankaka, keti kutuba bandinga mafunda kumi mu tudimi.
- ²⁰Bampangi, vanda ve bonso bana mu mabanza, kansi mu mambu ya mbi vanda bonso bana fioti, kansi mu mabanza vanda ya kula.
- ²¹Mu nsiku yo ikele kusonama: Mu bantu ya ikele na tudimi ya nzenza, ye mu bikoba ya banzenza mono tatuba kwa bantu yai, kansi buna mpe bau takonda kuwa mono, Mfumu imene kutuba.
- ²²Buna tudimi yankaka ikele kidimbu ve kwa bau ya kwikila, kansi kwa bau ya konda kukwikila, mbikudulu ikele kidimbu ve kwa bau yo konda kukwikila, kansi kwa bau ya kwikila.
- ²³Sambu na yai kana dibundu yamvimba kutakana sikamosi ye bau yonso tuba mu tudimi, kana bantu kota ya konda kulongwa keti ya konda kukwikila, bau tatuba ve beno imene kulauka ?

²⁴Kansi kana bau yonso bikula, ye muntu kota ya konda kukwikila keti konda kulongwa, buna yandi ikele kubediswa na bau yonso ye kufundiswa na bau yonso,

²⁵mpilayai mambu ya kinsweki ya ntima ya yandi tazabakana, nanima yandi tafukama va luse ya yandi ye sambila Nzambi ye tuba Nzambi ikele nakati beno kieleka.

Bansiku ya tukutukunu ya dibundu

²⁶Buna nki, bampangi ? Bu beno kutakana, muntu ikele na nkunga, yankaka ikele na malongi, yankaka na nzaikusu, yankaka ikele na ludimi yankaka, yankaka ikele kutendula; bika yonso salwa mu ntungulu.

²⁷Kana bankaka tuba mu tudimi, bika zole keti tatu kaka, bau tatuba mosi mosi, kansi mosi tatendula.

²⁸Kansi kana mutendudi ikele ve, bika yandi vanda napi mu dibundu, kansi bika yandi tuba kwa yandi kibeni ye kwa Nzambi.

²⁹Bika bambikudi zole keti tatu tuba, ye bankaka tafundisa.

³⁰Kana yankaka ya ikele kuvanda kuna, mona nzaikusu, bika yandi ya ntete vanda napi.

³¹Kadi beno yonso lenda kubikula, mosi mosi, na yonso lenda kulongwa, ye yonso lenda kubombidilwa.

³²Bampeve ya bambikudi ikele kulemvuka kwa bambikudi.

³³Kadi Nzambi ikele Nzambi ya nkindu ve, kansi ya yenge.

³⁴Bonso ikele mu mabundu yonso ya banlongo, bika bankento vanda napi mu mabundu, kadi bau ikele na nzila ve kutuba, kansi bika bau lemvuka, bonso nsiku kutuba.

³⁵Kana bau zola kulonguka mambu, bika bau yuvula babakala ya bau mu banzo ya bau, kadi yo ikele nsoni kwa nkento kutuba mu dibundu.

³⁶Mambu ya Nzambi katukaka na beno ntete ? Keti yo imene kwiza kwa beno kaka ?

³⁷Kana muntu banza yandi ikele mbikudi keti ya kimpeve, bika yandi zaba mbote mambu ya mono sonika kwa beno, na yau ikele nsikudukusu ya Mfumu.

³⁸Kansi kana muntu zola ve kuzaba yo, bika yandi konda kuzaba yo.

³⁹Mpilayai, bampangi ya mono, tonda ngolo kubikula ye buya ve kutuba mu tudimi.

⁴⁰Kansi bika yonso salwa ya lunga ye ya sungama.

1 Kolinto 15

Mfulukulu ya Yesu ikele kieleka

¹Bampangi, mono zabisa beno nsamu mbote ya mono samunaka kwa beno, ya beno mpe bakaka, mu yo beno kutelema mpe, *Ngal. 1:11*

²mu yo beno mpe vuluswa, kana beno simba ngolo mambu ya mono samunaka kwa beno, keti beno imene kukwikila mpamba. *Lom. 1:16; 1 Kol. 1:21*

³Kadi ntete mono mpe pesaka beno yina ya mono bakaka, na Klisto kufwaka sambu na masumu ya beto, bonso ikele mu masonukwa. *Yes. 53:1; Dan. 9:24; 1 Kol. 11:23*

⁴na yandi zikwaka ye fulukiswaka mu lumbu ya tatu, bonso ikele mu masonukwa, *Nk. 16:10; Yes. 53:8; Luk. 24:26*

⁵na yandi monikaka kwa Kefa, nanima kwa bau kumi ye zole. *Luk. 24:34; Yoa. 20:19; Luk. 24:36*

⁶Nanima yandi monikaka kwa bampangi ya luta nkama tanu mu ntangu mosi; mingi ya bau ikele ti ntangu yai, kansi bankaka imene kulala tulu.

⁷Nanima yandi monikaka kwa Yakobi, nanima kwa bantumwa yonso.

⁸Nanima na bau yonso, yandi monikaka kwa mono mpe, bonso kwa mwana ya butukaka ntete ya ntangu lunga. *Bis. 9:3; 1 Kol. 9:1*

⁹Kadi mono luta fioti na bantumwa, mono lunga ve bingwa ntumwa, sambu na mono zomaka dibundu ya Nzambi. *Bis. 9:1; Ngal. 1:13; Ef. 3:8; 1 Tim. 1:13*

¹⁰Kansi mu nlemvo ya Nzambi mono ikele yina ya mono ikele, ye nlemvo ya yandi kwa mono vandaka mpamba ve, kansi mono salaka ya luta mingi bau yonso; kansi ikele mono ve, kansi nlemvo ya Nzambi ya ikele na mono. *Lom. 15:8; 2 Kol. 11:23; 12:11*

¹¹Buna kana yo ikele mono keti bau, mpilayai beto ikele kusamuna, ye mpilayai beno kwikilaka.

Mfulukulu ya bafwa ikele kieleka mpe

¹²Kana Klisto ikele kusamunwa na yandi fulukiswaka tuka bafwa, buna nki bankaka ya beno ikele kutuba mfulukulu ya bafwa ikele ve ?

¹³Kana mfulukulu ya bafwa ikele ve, buna Klisto mpe fulukiswaka ve.

¹⁴Kana Klisto fulukiswaka ve, buna nsamunu ya beto ikele mpamba, lukwikilu ya beno ikele mpamba mpe.

¹⁵Beto monika na beto ikele bantemo ya luvunu ya Nzambi, sambu na beto tubaka kitemo ya Nzambi na yandi fulukisaka Klisto, ya yandi fulukisaka ve, kana bafwa ikele kufulukiswa ve.

- ¹⁶Kadi kana bafwa ikele kufulukiswa ve, buna Klisto fulukiswaka mpe ve.
- ¹⁷Kansi kana Klisto fulukiswaka ve, lukwikilu ya beno ikele mpamba; beno ikele mu masumu ya beno.
- ¹⁸Buna bau ya imene kulala tulu mu Klisto, imene kuvila mpe.
- ¹⁹Kana beto tula vuvu mu Klisto mu moyo yai kaka, buna beto luta bantu yonso mu ntantu.
- ²⁰Kansi na kieleka Klisto imene kufulukiswa tuka bafwa, ya ntete ya bau ya lala tulu. *Bis. 26:23; Kolo. 1:18; Nzai. 1:5*
- ²¹Kadi lufwa kwizaka sambu na muntu mosi, mpilayai mpe mfulukulu ya bafwa kwizaka sambu na muntu mosi. *1 Mose 2:17; Lom. 5:12; 6:23*
- ²²Kadi bonso yonso ikele kufwa mu Adami, buna yonso tasalwa moyo mu Klisto,
- ²³kansi muntu na muntu na ndonga, Klisto ya ntete, nanima bau ya Klisto bu yandi kwiza, *1 Tes. 4:15*
- ²⁴buna nsuka takwiza, bu yandi tayekula kimfumu kwa Nzambi, Tata, bu yandi imene kumanisa kimfumu yonso ye luyalu yonso ye ngolo yonso.
- ²⁵Kadi yandi fwiti kuyala ti yandi imene kutula bambeni yonso nansi ya bitambi ya yandi. *Nk. 110:1; Mat. 22:44; Eb. 10:13*
- ²⁶Mbeni ya nima ya tamaniswa ikele lufwa.
- ²⁷Kadi yandi lemvulaka bima yonso nansi ya bitambi ya yandi. Bu yandi tubaka: Bima yonso ikele kulemvulwa nansi ya bitambi ya yandi, buna yo ikele kumonika na yandi ya lemvudilaka bima yonso, yandi dilemvulwaka ve. *Nk. 8:6; Ef. 1:20; Eb. 2:8*
- ²⁸Bu bima yonso imene kulemvulwa kwa yandi, yandi kibeni, Mwana, talemvuka kwa yandi ya lemvudilaka bima yonso, na Nzambi lenda kuvanda yonso mu yonso. *1 Kol. 3:23; 11:3*
- Kana mpila yai ve, kana lukwikilu ya beto ikele mpamba**
- ²⁹Kana mpilayai ve, bau ya botikwaka sambu na bafwa, bau tasala nki ? Kana bafwa tafulukiswa ve, buna sambu na nki bau botikwaka sambu na bafwa ?
- ³⁰Sambu na nki beto mpe telema mu mpasi ya lufwa ntangu yonso ?
- ³¹Mono ikele kufwa lumbu na lumbu, mono tuba yai, bampangi, sambu na luyanu ya ikele na mono mu beno, mu Klisto Yesu Mfumu ya beto.
- ³²Kana mu kimuntu mono nwanaka na bambizi ya makasi mu Efeso, mono baka ndandu nki ? Kana bafwa ikele kufulukiswa ve, bika beto kudia ye kunwa, kadi mbazi beto takufwa.

33 Beno dikusa ve, kinduku ya mbi ikele kubivisa bifu ya mbote. *Ef. 5:6*

34 Sikama ku konda kukolwa, sala lunungu, sala masumu ve! Kadi bankaka konda kuzaba Nzambi. Mono tuba yai kumonisa beno nsoni.

Nitu ya bafwa tafulukiswa

35 Kansi muntu tatuba: Bafwa tafulukiswa mpila nki? Ye bau ikele kwiza na nitu mutindu nki? *Yeh. 37:3*

36 Nge nkwa buzoba, yina ya nge ikele kukuna tapeswa moyo ve kana yo kufwa ve. *Yoa. 12:24*

37 Yina ya nge ikele kukuna, nge ikele kukuna ve nitu ya tavanda, kansi nkeni yo mosi, keti nkeni ya ble keti mutindu yankaka.

38 Kansi Nzambi pesa yo nitu, bonso yandi zolaka, nkeni na nkeni nitu na yo kibeni. *1 Mose 1:11*

39 Nsuni yonso ikele nsuni mutindu mosi ve, nsuni ya bantu ikele yankaka, nsuni ya bambizi ikele yankaka, nsuni ya bandeke ikele yankaka, ya bambizi ya masa ikele yankaka.

40 Banitu ya kizulu ikele, banitu ya kintoto ikele mpe, kansi nkembo ya yina ya kizulu ikele yankaka ye ya kintoto ikele yankaka.

41 Nkembo ya ntangu ikele yankaka ye nkembo ya ngonda ikele yankaka ye nkembo ya bambwetete ikele yankaka; kadi mbwetete mosi ikele luta yankaka mu nkembo.

42 Mpilayai mpe ikele mfulukulu ya bafwa. Nitu ikele kukunwa mu mbivisu, yo ikele kufulukiswa mu konda mbivisu.

43 Yo ikele kukunwa mu konda nzitusu, yo ikele kufulukiswa mu nkembo. Yo ikele kukunwa mu lebakana, yo ikele kufulukiswa mu ngolo. *Fili. 3:21*

44 Yo ikele kukunwa nitu ya kimuntu yo ikele kufulukiswa nitu ya kimpeve. Kana nitu ya kimuntu ikele, buna nitu ya kimpeve ikele mpe.

45 Yo ikele kusonama mpilayai mpe: Muntu ya ntete Adami kitukaka mwela ya moyo. Adami yanima kitukaka mpeve ya pesa moyo.

46 Yina ya kimpeve ikele ntete ve, kansi yina ya kimuntu, nanima yina ya kimpeve.

47 Muntu ya ntete katukaka na ntoto ye ikele ya kintoto, muntu ya zole katukaka na zulu.

48 Bonso yina ya kintoto, buna ikele mpe bau ya kintoto; bonso yina ya kizulu, buna ikele mpe bau ya kizulu. *1 Mose 3:19, 22*

⁴⁹Bonso beto nataka kifwani ya yina ya kintoto, buna bika beto nata kifwani ya yina ya kizulu mpe. *Lom. 8:29*

Bonso bafwa fulukiswa

⁵⁰Bampangi, mono tuba yai, nsuni ye menga lenda ve kubaka difwa ya kimfumu ya Nzambi, keti mbivisu baka ve difwa ya konda mbivisu. *1 Kol. 6:9*

⁵¹Tala, mono songa beno mambu ya kinsweki: Beto yonso talala tulu ve, kansi beto yonso takitulwa,

⁵²mbala mosi mu mbwetolo ya disu, mu ndinga ya mpungi ya nsuka, kadi mpungi tadila, ye bafwa tafulukiswa ya konda mbivisu, ye beto takitulwa. *Mat. 24:31; 1 Tes. 4:15*

⁵³Kadi mbivisu yai fwiti kuvwata ya konda mbivisu, ye kufwa yai fwiti kuvwata ya konda kufwa. *2 Kol. 5:3*

Beto nunga mu Yesu Klisto

⁵⁴Kansi bu mbivisu yai imene kuvwata ya konda mbivisu, ye bu kufwa yai imene kuvwata ya konda kufwa, buna mambu yai ya sonama takwiza: Ndungunu imene kumina lufwa.

⁵⁵O lufwa, ndungunu ya nge ikele wapi ? O lufwa, ntatiku ya nge ikele wapi ?

⁵⁶Kansi ntatiku ya lufwa ikele masumu, ye ngolo ya masumu ikele nsiku.

⁵⁷Matondo kwa Nzambi ya pesa beto ndungunu mu Mfumu ya beto Yesu Klisto.

⁵⁸Mpilayai, bampangi ya mono ya zolwa, vibidila, ye nikuka ve, luta kuvanda ngolo ntangu yonso mu kisalu ya Mfumu, sambu na beno zaba kisalu ya beno ikele mpamba ve mu Mfumu.

1 Kolinto 16

Mambu ya makabu

¹Sambu na kutikisa ya mbongo sambu na banlongo, beno sala mpe bonso mono sikidikisaka ku mabundu ya Ngalatia.

²Lumbu ya ntete ya lumingu, bika muntu na muntu bumba mu nzo ya yandi bonso ndandu ya yandi imene kubaka. *Lom. 12:13*

³Bu mono kuma, mono tafidisa nkanda sikamosi na bau ya beno imene kusola kunata makabu ya beno ya zola ku Yelusalemi.

⁴Kana yo lunga na mono kwenda mpe, bau takwenda na mono.

Kuzieta ya Paulu ye Timoteo ya Apolo

⁵Kansi mono takwiza kwa beno bu mono imene kuluta mu Makedonia; kadi mono taluta mu Makedonia, *Bis. 19:21; 20:2*

⁶kansi mono banza mono tavanda na beno ntangu fioti, keti mu nsungi ya madidi yamvimba, na beno lenda kusindika mono konso nzila ya mono kwenda.

⁷Kadi mono zola ve kumona beno ntangu yai bu mono luta; kadi mono ikele na vuvu kuvanda na beno ndambu ntangu yankaka, kana Mfumu zola yo. *1 Kol. 4:19; Yak. 4:13*

⁸Kansi mono tavanda mu Efeso ti Pentikoti,

⁹kadi mwelo ya kisalu ya nene ye ya ndandu ikele kukanguka kwa mono, ye bambeni ikele mingi.

¹⁰Kana Timoteo kwiza, tala na yandi vanda na beno na boma ve, kadi yandi sala kisalu ya Mfumu bonso mono sala mpe.

¹¹Bika muntu saula yandi ve. Kansi sindika yandi na nzila mu yenge, na yandi lenda kwiza kwa mono, sambu na mono vingila yandi sikamosi na bampangi.

¹²Sambu na Apolo mpangi, mono bombidilaka yandi mingi kwiza kwa beno sikamosi na bampangi, kansi yo vandaka luzolo ya yandi ntangu yai ve; kansi yandi takwiza bu yandi baka ntangu.

Kubedisa sambu na vanda mu lukwikilu

¹³Tomatala, telema ngolo mu lukwikilu, vanda bonso bakala, vanda na ngolo. *Ef. 6:10; Kolo. 1:11*

¹⁴Yonso ya beno sala, sala yo mu zola. *1 Kol. 8:1; 13:1*

¹⁵Bampangi, beno zaba na nzo ya Stefana ikele ya ntete ya kwikila mu Akaya, ye bau imene kudipesa sambu na sadila banlongo, sambu na yai mono bombidila beno,

¹⁶na beno lemvuka kwa bau ya mpilayai, ye kwa muntu na muntu ya sadisa mu kisalu ye ya ikele kusala.

¹⁷Mono yangalala sambu na Stefana ye Fotunato ye Akaiko imene kwiza, kadi bau imene kulungisa yina ya beno konda,

¹⁸kadi bau yangidisaka mpeve ya mono ye ya beno. Sambu na yai zaba mbote bau ya mpilayai. *2 Kol. 7:13; File. 7, 20*

Mvutulu ya matondo ye mfidisilu ya mbote

¹⁹Mabundu ya Asia fidisa beno mbote. Akila ye Pliska ye dibundu ya ikele mu nzo ya bau fidisa beno mbote mu Mfumu. *Lom. 16:3, 5*

²⁰Bampangi yonso fidisa beno mbote. Pesana mbote na mfibulu ya nlongo.

²¹Mono Paulu sonika mbote kwa beno na diboko ya mono mosi. *Kolo. 4:18*

²²Kana muntu zola Mfumu ve, bika yandi vanda nansi ya ndola, Mfumu ikele kwiza.

23Nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu vanda na beno. *Lom. 16:20; Nzai. 6:18; Fili. 4:23; 1 Tes. 5:28; 2 Tes. 3:18; File. 25*

24Zola ya mono vanda na beno yonso mu Klisto Yesu. Amen.

2 Kolinto

2 Kolinto 1

Nzambi mbombzi ya bantu ya yandi

¹Paulu, ntumwa ya Yesu Klisto mu luzolo ya Nzambi, ye Timoteo, mpangi ya beto, fidisa mbote kwa dibundu ya Nzambi ya ikele mu Kolinto ye kwa banlongo yonso ya ikele mu Akaya yamvimba. *1 Kol. 1:1*

²Nlemvo kwa beno ye yenge ya katuka na Nzambi, Tata ya beto, ye Mfumu Yesu Klisto.

³Nsakumunu kwa Nzambi ye Tata ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, Tata ya nkenda ye Nzambi ya mbombolo yonso. *Ef. 1:3; Lom. 15:5; 1 Pet. 1:3*

⁴Yandi ya bomba beto mu mpasi yonso ya beto, na beto lenda kubomba bau ya ikele na mpasi mutindu yonso mu mbombolo ya beto kibeni ikele kubombwa mu Nzambi. *2 Kol. 7:6*

⁵Kadi bonso mpasi ya Klisto ikele mingi mu beto, buna mbombolo ya beto ikele mingi mu Klisto. *Kolo. 1:24; 2 Kol. 4:10; Nk. 34:19; 94:19*

⁶Kana beto moniswa mpasi, yo ikele kwa mbombolo ya beno ye mpulusu ya beno, kana beto bombwa yo ikele kwa mbombolo ya beno, yo ikele kubasisa mvibudulu mu mpasi, ya beto ikele kumoniswa mpe. Ye vuvu ya beto mu beno ikele kuvanda, *2 Kol. 4:15*

⁷sambu na beto, zaba, bonso beno ikele na kintuadi mu mpasi, buna beno ikele mu mbombolo mpe. *Fili. 3:10*

⁸Bampangi, beto zola ve, beno konda kuzaba mpasi ya beto monaka mu Asia, bu beto tulwaka kizitu ya luta ngolo ya beto, ye beto banzaka beto takufwa.

⁹E, beto kibeni vandaka na mabanza, na beto takufwa kaka, na beto tatula vuvu mu beto kibeni ve, kansi mu Nzambi ya fulukisa bafwa. *Yel. 17:5, 7*

¹⁰Yandi ya vulusaka beto tuka lufwa yina ya nene, yandi tavulusa beto; mu yandi beto imene kutula vuvu ya beto, na yandi tavulusa beto diaka. *2 Tim. 4:18*

¹¹Beno mpe sadisa beto mu lombilu ya beno, sambu na nlemvo ya peswaka kwa beto mu lusadusu ya bantu mingi, mingi tavutula matondo sambu na beto. *Lom. 15:30; Fili. 1:19; File. 22*

Ntambulu ya Paulu vandaka na vedila ye kwikama

¹²Kadi luyanu ya beto ikele yai, kitemo ya kansansa ya beto, beto tambula mu nsi ye nakati na beno mu nlongo ya kieleka ya Nzambi, mu ngangu ya kinsuni ve, kansi mu nlemvo ya Nzambi. *1 Kol. 2:4, 13; 2 Kol. 6:6*

¹³Kadi beto ikele kusonika kwa beno mambu yankaka ve, kansi ya beno tangaka ye ya beno bakaka. Mono ikele kutula vuvu, na beno tabaka yau ti nsuka,

¹⁴bonso beno yantikaka kubaka beto ndambu, na beto ikele nkembolo ya beno, bonso beno mpe ikele nkembolo ya beto mu lumbu ya Mfumu ya beto Yesu. 2 Kol. 5:12; Fili. 2:16; 4:1; 1 Tes. 2:19; 1 Kol. 1:8

Mambu ya bikisaka yandi kwenda kwa bantu ya Kolinto

¹⁵Mu vuvu yina mono zolaka ntete kwiza kwa beno, na beno lenda kubaka nlemvo yankaka,

¹⁶ye luta beno, bu mono kwenda ku Makedonia, ye katuka na Makedonia ye kwiza kwa beno, na beno lenda kusindika mono na nzila ku Yuda. 1 Kol. 16:5

¹⁷Sambu na yai, bu mono zolaka mpilayai, mono songaka mambu ya kusakana ? Mambu ya mono zola kusala, mono ikele kusala yau mu kinsuni ? na yo tavanda e, e, ye ve, ve mu ntangu mosi ? Mat. 5:37; Yak. 5:12

¹⁸Kansi bonso Nzambi ikele kwikama, buna mambu ya beto kwa beno vandaka ve, e ye ve. 1 Kol. 1:9

¹⁹Kadi Mwana ya Nzambi, Yesu Klisto, ya beto samunaka kwa beno, mono ye Silvano ye Timoteo, vandaka ve e ye ve, kansi mu yandi ikele e.

²⁰Kadi bansilulu yonso ya Nzambi ikele e mu yandi, ye mu yandi amen, na Nzambi lenda kukembiswa mu beto.

²¹Yandi ya siamisa beto sikamosi na beno mu Klisto ye sitaka beto, ikele Nzambi. 1 Kol. 1:8

²²Yandi tulaka beto kidimbu mpe, ye pesaka beto Mpeve ya yandi, bonso kidimbu mu ntima ya beto. 2 Kol. 5:5; Ef. 1:13; 4:30

²³Mono ikele kubinga Nzambi kuvanda ntemo kwa mwela ya mono, sambu na kukeba beno, mono kwiza ve ku Kolinto.

²⁴Beto ikele bamfumu ya lukwikilu ya beno ve, kansi beto ikele bansadisi ya beno mu kiese ya beno; kadi mu lukwikilu beno ikele kutelema. 1 Pet. 5:3; 1 Kol. 3:5

2 Kolinto 2

Mambu ya bikisa yandi vutukaku Kolinto

¹Mono kanaka mambu yai mu mono kibeni, na mono tavutuka ve kwa beno mu ntantu.

²Kadi kana mono pesa beno ntantu, buna nani tayangidisa mono, ikele yandi ya mono pesa ntantu ?

³Mono sonikaka mambu yina, keti bu mono kwizaka, mono imene kumona ntantu ve na bau ya fwiti kuyangidisa mono, mono ikele na vuvu mu beno yonso, na kiese ya mono ikele kiese ya beno yonso. 2 Kol. 12:20; Fili. 2:27

⁴Kadi mu ntantu mingi ye kizitu ya ntima mono sonikaka kwa beno mu mansanga mingi, ikele ve kupesa beno ntantu, kansi na beno tazaba zola ya ikele na mono ya luta kwa beno. *2 Kol. 7:8*

Mutindu bau fwiti kubaka yandi ya sumuka

⁵Kana muntu monisaka beto ntantu, yandi salaka yo ve kwa mono kaka, kadi yo ikele kwa beno yonso, kansi ndambu kaka, kadi mono zola ve kulutisa beno mambu.

⁶Sambu na yai, kwa muntu yai kusemba yina lunga, ya yandi bakaka na bantu mingi. *1 Kol. 5:3*

⁷Kana mpilayai ve, beno fwiti kuvidisa yandi ye bomba yandi, keti yandi talutwa ngolo mu ntantu yina ya luta.

⁸Sambu na yai mono bombidila beno, songa zola ya beno kwa yandi.

⁹Sambu na mambu yina mpe mono sonikaka, na mono lenda kumeka beno, kana beno ikele kulemvuka mu mambu yonso.

¹⁰Kansi konsonani ya beno vidisa mambu, mono mpe tavidisa yandi, kadi yina ya mono imene kuvidisa, kana mono imene kuvidisa mambu, mono vidisa yau sambu na beno na luse ya Klisto,

¹¹na Satana taluta beto ve, kadi beto zaba mayele ya yandi. *2 Kol. 11:3; 1 Pet. 5:8*

Boma ya Paulu sambu na dibundu

¹²Bu mono kwizaka ku Toloa, kusamuna nsamu mbote ya Klisto, ye mwelo kangulwaka kwa mono mu Mfumu, *Bis. 16:8; 1 Kol. 16:9; Kolo. 4:3*

¹³buna mpeve ya mono imene kuvunda ve, kadi mono monaka ve Tito, kansi bu mono bikila bau mbote, mono kwendaka ku Makedonia. *2 Kol. 7:8; Tit. 1:4*

Paulu yangalala sambu na Nzambi sakumuna kisalu ya yandi

¹⁴Matondo kwa Nzambi ya ikele kutwala beto mu nkembo ntangu yonso mu Klisto, ye ikele kumonisa nsunga ya ngangu ya yandi nakati na beto mu ndambu yonso.

¹⁵Kadi beto ikele nsunga ya Klisto kwa Nzambi mu bau ya ikele kuvuluswa ye mu bau ya ikele kuvila. *1 Kol. 1:18*

¹⁶Kwa bankaka beto ikele nsunga ya lufwa ku lufwa, kansi kwa bankaka beto ikele nsunga ya moyo ku moyo. Nani lunga na mambu yai yonso ? *Luk. 2:34*

¹⁷Kadi beto ikele kubivisa mambu ya Nzambi ve, sambu na kubaka ndandu, bonso bankaka mingi ikele kusala, kansi mu kieleka nantwala ya Nzambi, beto ikele kutuba mu Klisto mambu ya katuka na Nzambi. *2 Kol. 4:2*

2 Kolinto 3

Nkanda ya kitemo ya Paulu

¹Beto yantika kudisonga kitemo diaka ? Keti beto ikele bonso bankaka ya ikele na nsatu ya nkanda ya kitemo kwa beno keti ya katuka na beno ? *2 Kol. 5:12*

²Beno ikele nkanda ya beto ya sonikwa mu ntima ya beto, ikele kuzabakana ye kutangwa na bantu yonso, *1 Kol. 9:2*

³bu yo zabakana, na beno ikele nkanda ya Klisto ya salwaka mu kisalu ya beto, ya sonikwa na ntinta ve, kansi na Mpeve ya Nzambi ya moyo, va matadi ve, kansi va matadi nsuni ya ikele mu ntima ya beno. *2 Mose 31:18*

Nkembo ya luwawanu yampa

⁴Beto ikele na vuvu ya mpilayai mu Klisto kwa Nzambi;

⁵ikele ve na beto lunga mu beto kibeni, kubanza mambu mpilamosi yo katuka na beto kibeni, kansi kulunga ya beto katuka na Nzambi, *2 Kol. 2:16*

⁶yandi lungisaka beto, kuvanda basielo ya luwawanu yampa, mu bisono ve, kansi mu mpeve, kadi bisono ikele kufwa, kansi mpeve ikele kupesa moyo. *1 Kol. 15:10; 11:25; Lom. 8:2; Yoa. 6:63*

⁷Kansi kana kisielo ya lufwa ya sonikwa mu bisono va matadi vandaka na nkembo, na bana ya Israeli lendaka ve kutala luse ya Mose, sambu na nkembo ya luse ya yandi, ye nkembo yina katukaka, *2 Mose 34:29*

⁸buna kisielo ya mpeve taluta ve kuvanda na nkembo ? *Ngal. 3:14*

⁹Kadi kana kisielo ya mbedoso ikele na nkembo, buna kisielo ya lunungu taluta mu nkembo.

¹⁰Kadi yina ya vandaka na nkembo ikele na nkembo ta fioti ve, sambu na nkembo yai ya luta.

¹¹Buna kana yina ya katukaka kuvandaka na nkembo, buna yina ya bika taluta mu nkembo.

Balsaeli imene kufuka luse ya bau ti ntangu yai kansi nanima bau tavuluswa

¹²Mpilayai sambu na beto ikele na vuvu mpilayai, beto ikele kutuba mu kikesa mingi,

¹³ye beto ikele kusala bonso Mose ve, ya tulaka lele ya kufuka va luse ya yandi, na bana ya Israeli lenda ve kutala nsuka ya yina ya katukaka.

¹⁴Kansi mabanza ya bau kwizaka ngolo. Kadi ti kilumbu yai lele ya kufuka ikele, bu bau ikele kutanga luwawanu ya nkulu, kansi yo monikaka kwa bau ve, na yo imene kukatulwa mu Klisto. *Lom. 11:7, 25*

¹⁵Kadi ti kilumbu yai, konso ntangu ya bau tanga Mose, lele ya kufuka ikele va ntima ya bau.

¹⁶Kansi konso ntangu ya muntu tapinduka kwa Mfumu, lele ya kufuka takatulwa.

¹⁷Mfumu ikele Mpeve, konsosika ya Mpeve ya Mfumu ikele, kuna ikele kimpwanza. *Ngal. 5:1, 13*

¹⁸Beto yonso na luse ya fukwa ve, ikele kutala nkembo ya Mfumu, beto ikele kukitulwa mu kifwani ya yandi tuka nkembo ku nkembo, bonso Mpeve ya Mfumu ikele kusala. *2 Mose 16:7, 10*

2 Kolinto 4

Paulu salaka na kikesa

¹Mpilayai, sambu na beto ikele na kisielo yai, mu nkenda ya beto bakaka, beto lenda kulembwa ve. *2 Kol. 3:6*

²Kadi beto buyaka mambu ya kinsweki ya nsoni, beto ikele kutambula ve mu luvunu, beto ikele kulonga mambu ya Nzambi mu kukusa ve, kansi mu nzaikusu ya kieleka, beto ikele kudisonga kitemo mpe kwa kansansa ya bantu yonso nantwala na Nzambi. *1 Kol. 4:5*

³Kansi kana nsamu ya beto ya mbote ikele kufukwa, buna yo ikele kufukwa kwa bau ya ikele kuvila.

⁴Kadi nzambi ya nzi yai imene kufwa meso ya mabanza ya bantu ya konda lukwikilu, na mwini ya nsamu mbote ya nkembo ya Klisto ya ikele kifwani ya Nzambi takienzudila bau ve. *Kolo. 1:15*

⁵Kadi beto disamuna ve, kansi beto samuna Klisto Yesu bonso Mfumu, ye beto kibeni bonso bampika ya beno sambu na Yesu. *1 Kol. 12:3; Fili. 2:11*

⁶Sambu na yo ikele Nzambi ya tubaka: Mwini kienzula mu mpimpa; yo kienzulaka ntima ya beto, kupesa mwini ya nzailu ya nkembo ya Nzambi na luse ya Klisto.

Yandi vandaka na kiese mu ndungunu ya yandi

⁷Beto ikele na kima yai ya ntalu mu wumbwa ya ntoto, na ngolo yina ya luta nene tavanda ya Nzambi, kansi ya beto ve. *1 Kol. 2:5*

⁸Mu mambu yonso beto fietikiswa, kansi beto kangama ve, beto moniswa mpasi, kansi beto lembwa ve,

⁹bau zomaka beto kansi Nzambi bikaka beto ve, bau bulaka beto na ntoto, kansi beto kufwaka ve, *Nk. 37:24*

¹⁰ntangu yonso beto nata lufwa ya Yesu mu banitu ya beto, na moyo ya Yesu lenda kumonika mpe mu banitu ya beto.

¹¹Kadi beto ya ikele na moyo ikele kuyekulwa bilumbu yonso ku lufwa, sambu na Yesu, na moyo ya Yesu lenda kumonika mpe mu nsuni ya beto ya lufwa. *Nk. 44:22; Mat. 5:11*

¹²Buna lufwa ikele kusala mu beto, kansi moyo mu beno.

¹³Sambu na beto ikele na mpeve mosi ya lukwikilu, bonso yo sonama: Mono kwikilaka, sambu na yai mono imene kutuba. Beto mpe ikele kukwikila, sambu na yai mpe beto ikele kutuba,

¹⁴kadi beto zaba, yandi ya fulukisaka Mfumu Yesu, tafulukisa beto mpe sikamosi na Yesu, ye tamonisa beto sikamosi na beno. *Lom. 8:11; 1 Kol. 6:14*

¹⁵Kadi mambu yonso ikele sambu na beno, sambu na nlemvo ikele mingi nakati bantu mingi, yo lenda kulutisa matondo kukembisa ya Nzambi. *2 Kol. 1:6, 11*

Yandi vandaka na vuvu ya kwikama

¹⁶Sambu na yai beto lembwa ve, kansi kana muntu ya beto ya nganda ikele kufwa, kansi muntu ya beto ya kati ikele kukituka yampa kilumbu na kilumbu.

¹⁷Kadi bampasi ya beto ya kizitu ve, ye ya ntangu fioti ikele kubasisa kwa beto nkembo ya luta mingi ya nene ya mvu ya mvu, *Nk. 30:5; Mat. 5:12; Lom. 8:18*

¹⁸bu beto tala ve bima ya ikele kumonika, kansi yina ya lenda ve kumonika, kadi yina ya ikele kumonika ikele kuvanda ntangu fioti, kansi yina ya lenda ve kumonika ikele mvu ya mvu. *Lom. 8:24*

2 Kolinto 5

Vuvu ya Paulu ye luzolo ya yandi

¹Kadi beto zaba, kana nzo ya beto ya lele ya kintoto vila, buna beto ikele na nzo ya katuka na Nzambi, nzo ya tungwa ve na maboko, ya ikele mvu ya mvu mu zulu.

²Kadi beto ikele kuvumuna mpe mu yai, beto ikele kutonda mingi kuvwata nzo ya beto ya kizulu. *Lom. 8:23; Fili. 3:21*

³Kana beto vwata yo, beto tomonika kinkonga ve.

⁴Kadi beto ya ikele mu nzo yai ya lele, ikele kuvumuna na nsi ya kizitu, kadi beto zola kukatula yo ve, kansi beto zola kuvwata yo, na moyo tamina lufwa. *1 Kol. 15:53*

⁵Yandi ya salaka beto sambu na yai ikele Nzambi, ya pesaka beto kidimbu ya Mpeve. *2 Kol. 1:22; Ef. 1:13*

⁶Sambu na yai, beto ikele na kikesa ntangu yonso, ye beto zaba kana beto vanda mu nitu, beto ikele sikamosi na Mfumu ve,

⁷kadi beto ikele kutambula mu lukwikilu ye mu kumona ya meso ve.

⁸Kansi beto ikele na kikesa, ye beto luta zola kukatuka na nitu ye kwenda kuvanda na Mfumu. *Fili. 1:23*

⁹Sambu na yai, beto tula ngolo kuyangidisa yandi, kana beto ikele mu nitu, keti kana beto imene kukatuka.

¹⁰Kadi beto yonso fwiti kumoniswa nantwala ya kiti ya mfundusu ya Klisto, na muntu na muntu lenda kubaka ya yandi salaka mu nitu, bonso yina ya yandi salaka, kana ya mbote keti ya mbi. *Lom. 14:10; Ef. 6:8; Yoa. 5:29*

Ngolo ya zola kwa Klisto ikele mu yandi

¹¹Mpilayai sambu na beto zaba vumi ya Mfumu, beto ikele kukwikidisa bantu, kansi kwa Nzambi beto ikele kumonika; mono tula vuvu mpe na beto ikele kumonika mu kansansa ya beno.

¹²Beto disonga kitemo diaka kwa beno, kansi beto ikele kupesa beno mambu ya kuyana sambu na beto, na beno lenda kubaka mvutulu na bau ya ikele kuyana mu yina ya ikele kumonika, kansi mu yina ya ikele mu ntima ve. *2 Kol. 3:1*

¹³Kansi kana beto ikele buzoba, beto ikele na yo kwa Nzambi, kana beto ikele na mabanza ya mbote, beto ikele na yo kwa beno.

Zola ya Klisto ikele kukwikidisa beto

¹⁴Kadi zola ya Klisto ikele kukwikidisa beto, kadi beto ikele kuzenga mpilayai, kana mosi kufwaka sambu na yonso, mpilayai bau yonso kufwaka,

¹⁵yandi kufwilaka bantu yonso, na bau ya ikele na moyo tavenda na moyo kwa bau kibeni ve, kansi kwa yandi ya kufwilaka bau ye fulukiswaka diaka sambu na bau. *Lom. 6:11; Ngal. 2:20; 1 Pet. 4:2*

Luwawanu

¹⁶Sambu na yai, tuka ntangu yai beto zaba muntu ve bonso mu nsuni; kansi kana beto imene kuzaba Klisto mu nsuni, kansi ntangu yai beto zaba yandi mpilayina diaka ve.

¹⁷Sambu na yai, kana muntu ikele mu Klisto, yandi ikele nsemono yampa, mambu ya nkulu imene kuluta, tala, mambu yonso imene kwiza yampa. *Ngal. 6:15; Yes. 43:18; 65:17*

¹⁸Kansi mambu yonso imene kubasika na Nzambi, yandi vutulaka beto kwa yandi kibeni mu Klisto, ye yandi pesaka beto kisielo ya kuvutula kwa Nzambi.

¹⁹Kadi Nzambi vandaka mu Klisto kuvutula nsi kwa yandi kibeni, yandi tangaka ve masumu ya bau kwa bau, ye yandi pesaka beto mambu ya kuvutula kwa Nzambi. *Lom. 3:24; Kolo. 1:20*

²⁰Mpilayai beto ikele bantumwa na sika ya Klisto, mpilamosi Nzambi ikele kubombidila beno mu beto. Beto bombidila beno na sika ya Klisto: Beno vutuka kwa Nzambi. *Eb. 6:20*

21Yandi ya zabaka masumu ve, Nzambi kitulaka yandi masumu na sika ya beto, na beto lenda kuvanda lunungu ya Nzambi sambu na yandi. *Yes. 53:1; 1 Pet. 2:22; Lom. 5:19; 8:3; Ngal. 3:13; 1 Yoa. 3:5*

2 Kolinto 6

Paulu, sielo ya Nzambi, ya kieleka

1Bonso basadi sikamosi na yandi, beto ikele kubombidila beno mpe, na beno tabaka nlemvo ya Nzambi mpamba ve, *1 Kol. 3:9; Eb. 12:15*

2kadi yandi tubaka: Mono kuwaka nge mu ntangu ya lunga, mono sadisaka nge mu kilumbu ya mpulusu. Tala, ntangu yai ikele ntangu ya lunga, tala, ntangu yai ikele kilumbu ya mpulusu. *Luk. 4:18*

3Beto ikele kutesisa muntu sakuba ve mu mambu mosi, na kisielo ya beto tasembwa ve, *1 Kol. 10:32*

4kansi beto ikele kudisonga kitemo mu mambu yonso, bonso basielo ya Nzambi mu mvibudulu mingi, mu mpasi, mu nsatu, mu ntantu, *1 Kol. 4:1; 2 Kol. 4:2*

5mu kubula ya fimbo, mu boloko, mu makalele, mu bisalu ya mpasi, mu tomatala, mu kubuya ya madia, *Bis. 13:50; 14:19; 16:19, 23*

6mu mvedolo, mu nzailu, mu mvibudulu, mu nlembami, mu Mpeve Yanlongo, mu zola ya konda luvunu, *Lom. 12:9; 2 Kol. 4:2*

7mu kieleka, mu ngolo ya Nzambi, mu bima ya nwanina ya lunungu na diboko ya kibakala ye kinkento, *1 Kol. 2:4; 2 Kol. 10:4; Ef. 6:11*

8mu nkembolo ye mu konda nzitusu, mu nsangu mbi, ye mu nsangu mbote, bonso bakusi, kansi beto ikele bankwa kieleka,

9bonso konda kuzabwa, ye beto zabwa mbote, bonso beto ikele kufwa ye tala beto ikele na moyo, bonso longwa ndongi ye beto ikele kufwa ve, *Nk. 118:7; 1 Kol. 15:31; 2 Kol. 4:7*

10bonso bankwa ntantu, kansi beto ikele kuyangalala ntangu yonso, bonso bansukami, kansi beto ikele kutula bantu mingi mu kimvwama, bonso na kima ve, kansi beto ikele na bima yonso. *Lom. 5:3; Fili. 2:17; 4:11*

Zola ya yandi kwa bantu ya Kolinto

11Beno bantu ya Kolinto, munoko ya beto kanguka kwa beno, ntima ya beto kutulwa nene. *Nk. 119:32*

12Sika ya beno mu ntima ya beto ikele fioti ve, kansi sika ya ikele mu ntima ya beno ikele fioti mingi. *2 Kol. 7:2*

13Beno mpe sala mutindu mosi—mono tuba bonso kwa bana—beno yidikila beto sika mu ntima ya beno.

Bantu ya Nzambi kukotana ve bantu ya konda lukwikilu

¹⁴Beno tulwa vangu ve sikamosi na bankwa ya konda lukwikilu, kadi lunungu ikele na kintuadi nki na masumu ? Keti kinduku nki ikele na mwini ye tombe ? 1 Kol. 5:9; Ef. 5:8, 11

¹⁵Kansi luwawanu nki ikele na Klisto ye Beliali ? Keti kintuadi nki ikele na yandi ya kwikila ye yandi ya konda lukwikilu ? 1 Kol. 10:20

¹⁶Ye tempelo ya Nzambi ikele na kintuadi nki na biteki ? Kadi beno ikele tempelo ya Nzambi ya moyo, bonso Nzambi tubaka: Mono tavanda mu bau ye tambula mu bau. Mono tavanda Nzambi ya bau, ye bau tavanda bantu ya mono 3 Mose 26:11; 1 Kol. 3:16; 6:19; 10:14; Eb. 3:6; 8:10; 1 Pet. 2:5; Yeh. 37:27

¹⁷Sambu na yai beno basika nakati na bau ye vanda beno mosi, Mfumu ikele kutuba, ye valakana ve kima ya sumuka, ye mono tabaka beno. Yes. 52:11; Sef. 3:19; Nzai. 18:4

¹⁸Mono tavanda Tata kwa beno, ye beno tavanda bana babakala ye bana bankento ya mono, Mfumu Nkwa Ngolo ikele kutuba. Yel. 31:1, 9; Nzai. 21:7

2 Kolinto 7

Paulu tuba kitemo sambu na zola ya yandi kwa bantu ya Kolinto

¹Sambu na yai beno bazolwa, sambu na beto ikele na bansilulu yai, bika beto divedisa tuka nsumukunu yonso ya nsuni ye ya mpeve, ye lungisa mvedolo mu vumi ya Nzambi. 1 Yoa. 3:3

²Beno kangudila beto ntima ya beno; beto salaka mbi ve kwa muntu, beto bivisaka muntu ve, beto bakaka kima ya muntu mu luvunu ve. Bis. 20:33; 2 Kol. 12:15

³Mono tubaka yo ve kubedisa beno; kadi mono tubaka ntete, beno ikele mu mintima ya beto, beto lunga kufwa na beno ye kuvanda na moyo na beno.

⁴Mono ikele na vuvu mingi sambu na beno, mono ikele kuyana mingi sambu na beno: mono fuluka na mbombolo, mono fuluka na kiese mu mpasi yonso ya beto. Paulu bombwaka kwa Tito

⁵Kadi bu beto kumaka na Makedonia, nsuni ya beto vundaka ve, kansi beto moniswaka mpasi mu ndambu yonso; nanganda vandaka mvita, nakati vandaka boma.

⁶Kansi Nzambi ya bomba bankwa ntantu bombaka beto mu kwiza ya Tito,

⁷ikele sambu na kwiza ya yandi kaka ve, kansi sambu na mbombolo ya yandi bombwaka sambu na beno. Bu yandi zabisaka beto tonda mingi ya beno ye nionga ya beno ye mabanza ya ngolo ya beno sambu na mono, buna mono lutaka kuyangalala.

⁸Kadi kana mono salaka beno ntantu sambu na nkanda ya mono, mono ikele na ntantu ve sambu na yo, kansi ntete mono vandaka na ntantu, bu mono zabaka nkanda ya mono salaka mintima ya beno ntantu, kansi yo vandaka ntangu fioti kaka,

⁹ntangu yai mono ikele kuyangalala, ikele ve na beno salwaka ntantu, kansi na beno salwaka ntantu ya kupindula ya mabanza; kadi beno salwaka ntantu ya Nzambi zola; buna beno konda kima ve sambu na mambu yai.

¹⁰Kadi ntantu ya Nzambi zola ikele kubasisa kupindula ya mabanza ku mpulusu, ya konda kupesa ntantu, kansi ntantu ya nsi ikele kubasisa lufwa. *Nk. 51:1; Luk. 18:13*

¹¹Kadi tala, ntantu yai vandaka bonso ya Nzambi zola, yo basisaka kutula ngolo mingi mu beno, e kudifundisa, e makasi, e boma, e lutondo mingi, e kimpala, e mvutula ya ndinda. Mu mambu yonso beno disonga na beno ikele kuvedila mu mambu yai.

¹²Mpilayai bu mono sonikaka kwa beno, mono sonikaka ve sambu na muntu ya salaka mbi, ye ve sambu na muntu ya salwaka mbi, kansi na mvibudulu ya beno sambu na beto tamonika kwa beno na luse ya Nzambi.

¹³Sambu na yai beto bombwaka. Kansi mu mbombolo ya beto, beto luta kuyangalala sambu na kiese ya Tito, sambu na mpeve ya yandi siamiswa sambu na beno yonso.

¹⁴Kadi kana mono yanaka sambu na beno kwa yandi, mono moniswa nsoni ve, kansi bonso beto tuba mambu yonso kwa beno mu kieleka, buna luyanu ya beto mpe ikele ya kieleka na luse ya Tito.

¹⁵Zola ya yandi ikele kuluta kwa beno, bu yandi ikele kubambuka kulemvuka ya beno yonso, bonso beno bakaka yandi mu boma ye kuzakama.

¹⁶Mono ikele kuyangalala, bu mono ikele na vuvu sambu na beno mu mambu yonso.

2 Kolinto 8

Ngionzoko ya bima sambu na bansukami mu Yelusalemi

¹Bampangi, beto ikele kuzabisa beno, nlemvo ya Nzambi ya peswaka kwa Mabundu ya Makedonia, *Lom. 15:26*

²mu kumeka mingi ya mpasi, fuluka ya kiese ya bau, ye kinsukami mingi ya bau, kulaka kimvwama ya kupesa.

³Kadi bonso bau lendaka, mono ikele kutuba kitemo, mu luzolo ya bau kibeni, bau pesaka ya luta ngolo ya bau.

- ⁴Bau lombaka beto mingi kubika bau kuvanda na kintuadi mu kusadila banlongo,
- ⁵bau pesaka ve bonso beto banzaka, kansi bau dipesaka ntete kwa Mfumu, nanima kwa beto, mu luzolo ya Nzambi.
- ⁶Buna beto tubaka kwa Tito kulungisa nlemvo yina nakati na beno mpe, bonso yandi yantikaka ntete.
- ⁷Bonso beno nunga mu mambu yonso, mu lukwikilu, mu kutuba, mu nzailu, mu mvibudulu yonso, mu zola ya beno sambu na beto, tala, na beno nunga mu nlemvo yina mpe. *1 Kol. 1*
- ⁸Mono tubaka yo ve bonso nsiku, kansi sambu na mvibudulu ya bankaka, mono ikele kumeka kieleka ya zola ya beno. *1 Kol. 13:8*
- ⁹Kadi beno zaba nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, bu yandi vandaka mvwama, yandi kitukaka nsukami sambu na beno, na beno lenda kuvanda mvwama sambu na kinsukami ya yandi. *Mat. 8:20; Fili. 2:6*
- ¹⁰Mono tuba kwa beno mabanza ya mono, kadi yai tasadisa beno, kadi mu mvu ya lutaka, beno yantikaka kusala kaka ve kansi mu luzolo mpe.
- ¹¹Kansi ntangu yai manisa mpilayai mpe, kadi mpilamosi beno lungaka mu luzolo beno tamanisa yo mpe kupesa bonso ikele na beno.
- ¹²Kadi kana luzolo ya kupesa ikele, buna yau zolakana kwa Nzambi, bonso ya ikele na muntu, ikele ve ya yandi konda, *1 Pet. 4:10*
- ¹³kadi mono tuba ve na bankaka tabaka mingi ye beno konda, kansi kuvanda kitezo mosi. Mu ntangu yai kimvwama ya beno tasadisa nsatu ya bau,
- ¹⁴buna kimvwama ya bau mpe tavanda lusadusu mu nsatu ya beno, sambu na kuvanda kitezo mosi,
- ¹⁵bonso ya imene kusonama: Yandi ya yonzikaka mingi lutaka ve, ye yandi ya yonzikaka fioti kondaka kima ve.
- Tito ye bampangi fidiswa ku Kolinto sambu na mambu yina**
- ¹⁶Matondo kwa Nzambi ya pesaka ntima ya Tito zola ya ngolo mpilayai sambu na beno.
- ¹⁷Kadi yandi bakaka mbote mbombodolo ya beto, kansi sambu na yandi tulaka ngolo, yandi kwendaka kwa beno mu luzolo ya yandi kibeni.
- ¹⁸Sikamosi na yandi beto fidisaka mpangi yankaka. Mabundu yonso pesaka yandi nsikulu mu nsamu mbote;

¹⁹sambu na yai kaka ve, kansi yandi solwaka na mabundu, mu kwenda na beto, mu kusalu yai ya zola, ya beto ikele kusala mu nkembo ya Mfumu, ye kusonga luzolo ya mbote ya beto.

²⁰Kadi mu yai beto dikeba na muntu tasemba beto ve mu lusadusu ya matabisi yai ya nene. *2 Kol. 6:3*

²¹Kadi beto ikele kutula ngolo konda kubediswa na luse ya Mfumu kaka ve, kansi na luse ya bantu mpe. *Bing. 3:4; Lom. 12:17; Fili. 4:8; Bis. 24:16*

²²Beto fidisaka yau na mpangi ya beto, ya beto monaka ikele nkwa ya ngolo, ya beto imene kuteza ntangu mingi mu mambu mingi, kansi ntangu yai yandi luta kutula ngolo mu vuvu ya nene ya ikele na yandi sambu na beno.

²³Yandi Tito nkwa ntuali ya mono ye musadi sikamosi na mono, kwa beno, ye bampangi ya beto, bankaka ikele bantumwa ya mabundu ye nkembo ya Klisto.

²⁴Sambu na yai beno songa kitezo ya zola ya beno, ye luyanu ya beto sambu na beno, na luse ya mabundu. *2 Kol. 7:14*

2 Kolinto 9

Paulu longa bau mambu ya kupesa ya bima

¹Kadi sambu na lusadusu kwa banlongo, beno ikele na nsatu ve na mono sonika kwa beno. *2 Kol. 8:4*

²Kadi mono zaba beno lunga mu zola; mu yai mono yana sambu na beno kwa bantu ya Makedonia, na Akaya lungaka tuka mvu ya vandaka, ye kutula ngolo ya beno imene kusikimisa bau mingi. *2 Kol. 8:10*

³Kansi mono fidisaka bampangi, na luyanu ya beto sambu na beno lenda kuvanda mpamba ve mu mambu yai, na beno lenda kulunga bonso mono tubaka.

⁴Keti kana bantu ya Makedonia takwiza na mono, ye kuta beno na konda kulunga, buna beto— tuba beno ve—tamona nsoni mu vuvu yai.

⁵Sambu na yai mono banzaka, yo lunga kufidisa bampangi nantwala kwa beno, kuyidika matabisi ya beno, ya beno silaka ntete, kuyidika yo bonso matabisi ya lusakumunu ye ya kubotulwa ve.

Yo fwiti kuvanda ya nene ye salwa mu kiese

⁶Kansi mu mambu yai: Muntu ya kuna nkeni fioti tayonzika fioti, muntu ya kuna mu lusakumunu tayonzika mu lusakumunu. *Bing. 11:24; 22:8; Nk. 112:9; Ngai. 6:7*

⁷Muntu na muntu bonso yandi zengaka mu ntima, bika yandi kupesa, kansi mu ntantu keti mu ngolo ve, kadi Nzambi zola mupesi ya kiese. *2 Mose 25:2; 35:5; Lom. 12:8*

⁸Nzambi lenda kulutisa nlemvo yonso kwa beno, na beno lenda kuluta mu bisalu yonso ya mbote, bu beno ikele ya lunga mu mambu yonso ntangu yonso, *1 Tim. 6:6; Fili. 4:11*

⁹bonso yo sonama: Yandi mwangisaka, yandi pesaka kwa bansukami, lunungu ya yandi tavanda mvu ya mvu. *Nk. 112:9*

¹⁰Yandi ya pesa nkeni kwa mukuni, ye mampa kudia tapesa ye lutisa bankeni ya beno kukuna, ye lutisa nkeni ya lunungu ya beno, *Yes. 55:10; Hos. 10:12*

¹¹na beno vanda mvwama mu mambu yonso ku luzolo ya kukabila, ikele kubasisa matondo kwa Nzambi mu beto.

¹²Kadi kisielo yai ya lusadusu ikele kusadisa nsatu ya banlongo kaka ve, kansi yo ikele kukula mpe mu matondo mingi kwa Nzambi.

¹³Bu bau bakaka lusadusu ya beno, bau zitisaka Nzambi sambu na kulemvuka ya kitemo ya beno mu nsamu mbote ya Klisto ye sambu na zola ya kukabila kwa bau ye kwa bau yonso. *1 Kol. 16:1; 1 Tim. 6:12*

¹⁴Bau ikele kulombila beno mu zola mingi sambu na nlemvo ya nene ya Nzambi mu beno.

¹⁵Bika Nzambi kupeswa matondo sambu na matabisi ya yandi ya konda kutuba.

2 Kolinto 10

Ngolo ya Paulu mu kintumwa ya yandi

¹Mono kibeni Paulu bombidila beno mu nlemvo ya Klisto ye nlembami ya yandi, mono ikele kudikulumusa na luse ya beno, kansi bu mono ikele na beno ve, mono ikele na kikesa kwa beno. *Yes. 42:2; Mat. 11:29; 12:19; Lom. 12:1; 1 Kol. 1:10*

²Mono lomba beno, na mono lenda kutula kikesa ve bu mono ikele na beno, bonso mono fwiti kusala kwa bankaka ya banza beto tambulaka mpilamosi mu nsuni.

³Kadi kana beto ikele kutambula mu nsuni, kansi beto ikele kunwana ve bonso mu nsuni.

⁴Kadi bima ya beto ya mvita ikele ya kinsuni ve, kansi ya ngolo mu Nzambi, kupasula sika ya ngolo. *Ef. 6:13*

⁵Mu yo beto ikele kupasula makani ye bima yonso ya kuditombolo kuluta nzailu ya Nzambi, beto ikele kutwala mabanza yonso mu kimpika ku lemvukilu ya Klisto.

⁶Beto diyidika kuvutula ndinda kwa bakolami yonso, bu lemvukilu ya beno talunga.

⁷Beno tala bima ya monika. Kana muntu tula vuvu mu yandi kibeni, na yandi ikele Klisto, bika yandi banza diaka mu yandi kibeni, bonso yandi ikele ya Klisto, buna beto mpe. *1 Kol. 14:37*

⁸Kadi kana mono lenda kuluta kuyana sambu na ngolo ya beto, ya Nzambi pesaka kutunga beno, ikele ve kupasula beno, mono ikele kuwa nsoni ve, *2 Kol. 12:6; 13:10*

⁹beno banza ve, mono zola kutitisa beno mu minkanda ya mono.

¹⁰Kadi bau tuba: Minkanda ya yandi ikele kizitu ye ngolo, kansi kana yandi monika, nitu ya yandi ikele lebakana ye ndinga ya yandi ikele mpamba.

¹¹Muntu ya mpilayai, bika yandi zaba bonso beto ikele kutuba mu mambu ya minkanda bu beto ikele ve, buna beto ikele mu bifu, bu beto ikele. *2 Kol. 12:20; 13:2, 10*

¹²Kadi beto lenda ve kuditanga keti kuditeza na bankaka ya bau ya dizitisa, kansi bu bau kibeni diteza na kitezo ya bau kibeni ye ditanga na bau kibeni, bau konda ngangu. *2 Kol. 3:1; 5:12*

¹³Beto luta kuyana ve, kansi bonso kitezo ya Nzambi tezilaka kwa beto ikele kitezo ya kuma ti beno. *2 Kol. 11:18; 12:5; 1 Kol. 12:11*

¹⁴Kadi beto luta kitezo ve, bonso bu beto kumaka kwa beno ve; kadi beto kumaka ti beno mu nsamu mbote ya Klisto,

¹⁵betu yana ve ya luta kitezo ya beto mu kisalu ya bankaka, kansi beto ikele na vuvu bu lukwikilu ya beno kwiza nene, beto tazitiswa mu beno bonso kitezo ya beto ti ya luta,

¹⁶kusamuna nsamu mbote mu nsi nantwala na beno, ye kuyana ve mu kisalu ya bankaka ya bankaka imene kusala.

¹⁷Kansi yandi ya yana, bika yandi kuyana mu Mfumu. *Yes. 65:16; Yel. 9:23; 1 Kol. 1:31*

¹⁸Kadi ikele ve yandi ya dizitisa ya ikele kubakwa, kansi yandi ya Mfumu zitisa. *Bing. 27:2; Lom. 2:29; 1 Kol. 4:5*

2 Kolinto 11

Paulu tuba luzolo ya yandi ye bampasi ya yandi sambu na dibundu ya Kolinto

¹Kana beno zola kuvibidila na mono, mu ndambu ya buzoba. E, beno vibidila na mono.

²Kadi mono ikele na beno kimpala na kimpala ya Nzambi. Kadi mono silaka beno kwa bakala mosi kaka, na mono lenda kupesa beno kwa Klisto ndumbu ya vedila. *Ef. 5:25*

- ³Kansi mono ikele na boma, keti bonso nioka kusaka Eva mu mayele ya yandi, buna mabanza ya beno tabiviswa ye katuka na kwikama mu Klisto. *1 Mose 3:4; Yoa. 8:44; 10:12—11:12*
- ⁴Kadi kana muntu kwiza kusamuna Yesu yankaka, ya beto samunaka ve, keti kana beno baka mpeve ya mpila yankaka ya beno bakaka ve, keti nsamu mbote ya mpila nkaka ya beno bakaka ve, buna beno sala mbote kuvibidila yandi. *Ngal. 1:6*
- ⁵Kadi mono banza mu mambu tafioti ve, mono bika nanima na bantumwa yanene. *1 Kol. 12:11*
- ⁶Kana ndinga ya mono ikele kitoko ve, kansi nzailu ikele na mono, ye mu mambu yonso beto zabisaka beno yai.
- ⁷Keti mono salaka masumu bu mono dikulumusaka, na beno lenda kutombulwa, bu mono samunaka kwa beno nsamu mbote ya Nzambi na lufutu ve ? *Mat. 10:8; 1 Kol. 9:12; 13:2; 2 Kol. 12:13; Fili. 4:12*
- ⁸Mono yibaka mabundu yankaka, bu mono bakaka lufutu ya bau na mono lenda kusadila beno. Bu mono vandaka na beno ye mono monaka nsatu, mono lombaka kima ya muntu ve. *1 Kol. 9:7; 2 Kol. 12:13*
- ⁹Kadi bu mono vandaka na beno ye kondaka bima, mono vandaka kizitu kwa muntu ve bampangi lungisaka yo, bu bau katukaka na Makedonia; mu mambu yonso mono dikebaka, na mono lenda kulomba beno kima ve. *2 Kol. 12:13; Fili. 4:15*
- ¹⁰Bonso kieleka ya Klisto ikele mu mono, muntu tabikisa mono ve mu luyanu yai mu nsi ya Akaya. *1 Kol. 9:15*
- ¹¹Sambu na nki ? Sambu na mono zola beno ve ? Nzambi zaba yo.
- ¹²Yina ya mono sala, mono tasala na mono lenda kukatula mambu ya bau ya tonda mambu, mu yina ya bau yana, bau lenda kumonika bonso beto.
- ¹³Kadi bantu mpilayai ikele bantumwa ya luvunu, ye basadi ya lukusu, bau ikele kukitula bonso bantumwa ya Klisto. *Fili. 3:2*
- ¹⁴Ikele mambu ya nyitukulu ve, kadi Satana kibeni kitukaka bonso wanjo ya mwini.
- ¹⁵Mpilayai ikele mambu ya nene ve kana basielo ya yandi ikele dikitula bonso basielo ya lunungu; nsuka ya bau tavanda bonso bisalu ya bau.
- Yandi songa diswaswana ikele nankati ya yandi ye bantumwa ya luvunu**
- ¹⁶Diaka mono tuba: Bika muntu banza ve mono ikele nzoba, kana beno banza yo, baka mono bonso nkwa nzoba, na mono lenda kuyana ndambu. *2 Kol. 12:6*
- ¹⁷Mambu ya mono tuba mu luyanu ya mono, mono tuba ve bonso mu Mfumu kansi bonso mu buzoba.

- ¹⁸Bantu mingi ikele kuyana mu nsuni, buna mono mpe ikele kudiya. *2 Kol. 10:13; 12:9; Fili. 3:4*
- ¹⁹Kadi bu beno ikele na ngangu, beno vibidila mu kiese bau ya ikele buzoba.
- ²⁰Kadi beno vibidila, kana muntu tula beno bampika, kana muntu kudia beno, kana muntu kanga beno, kana muntu ditombola, kana muntu bula beno va luse.
- ²¹Mono tuba mu nsoni, bonso beto vandaka lebakana. Kansi kana muntu ikele na kikesa mu mambu, mono mpe ikele na kikesa, mono tuba mu kizoba.
- ²²Bau ikele baEbeleo ? Mono mpe. Bau ikele baIsaeli ? Mono mpe. Bau ikele nkuna ya Abalahami ? Mono mpe. *Bis. 22:3; Fili. 3:5*
- ²³Bau ikele basielo ya Klisto ? Mono tuba bonso mono lauka: Mono luta. Mono luta mu bisalu, mono luta mu boloko, mono luta mu fimbu ya kitezo ve, mono luta mu mpasi ya lufwa mbala mingi.
- ²⁴Mbala tanu baYuda bulaka mono fimbu makumi tatu ye uvwa;
- ²⁵mono bulwaka na sikoti mbala tatu, mono loswaka na matadi mbala mosi, mbala tatu mono vandaka na masua ya kufwa, mpimpa mosi ye mwini mosi mono vandaka mu mbu.
- ²⁶Mono zietaka mbala mingi, mono monaka mpasi mu banzadi, mpasi sambu na mintani, mpasi sambu na kikanda ya mono, mpasi sambu na bapaien, mpasi mu mbanza, mpasi mu ntoto ya mpamba, mpasi mu mbu mpasi nakati bampangi ya luvunu, *2 Kol. 6:4; Ngal. 2:4; 2 Tim. 3:11*
- ²⁷mu kusalu ye mpasi, mu tomatala mbala mingi, mu nzala ye kiwini, mu konda ya madia mbala mingi, mu madidi ye kinkonga. *Bis. 20:31; 1 Tes. 2:9; 2 Tes. 3:8*
- ²⁸Na zulu na mambu yankaka mingi ya mono tuba ve, kilumbu na kilumbu mono ikele kubanza sambu na mabundu yonso. *Bis. 20:12*
- ²⁹Nani ikele lebakana, ye mono ikele lebakana na yandi ve ? Nani kuta sakuba, ye mono mona mpasi ve ?
- ³⁰Kana mono fwiti kuyana, mono tayana mu lebakana ya mono. *2 Kol. 12:5*
- ³¹Nzambi ye Tata ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, yandi ya sakumunwa mvu ya mvu, yandi zaba mono ikele kutuba luvunu ve. *Lom. 1:26; 9:5; Ngal. 1:20*
- ³²Mu Damasko, nyadi nanima na ntinu Aleta kengaka mbanza ya bisi Damasko, kusimba mono.
- ³³Tuka madidisi ya vandaka na kibaka, bau kulumukaka mono mu kitunga, ye mono tinaka tuka maboko ya yandi.

2 Kolinto 12

Mona-meso ya Paulu

¹Mono fwiti kuyana, kansi yina ikele kusadisa mono ve, mono tatuba sambu na mona-meso ye nzaikusu ya Mfumu.

²Mono zaba muntu mu Klisto, mvu kumi ye iya imene kuluta— kana yandi vandaka mu nitu, mono zaba ve, keti nanganda ya nitu, mono zaba ve, kansi Nzambi zaba —muntu ya mpilayai tombolwaka ti zulu ya tatu.

³Mono zabaka muntu mpilayai— kana mu nitu, keti nanganda ya nitu, mono zaba ve, Nzambi zaba—

⁴yandi tombolwaka ti Paladiso, ye kuwaka mambu ya lenda kutubwa ve, nsiku buya muntu kutuba yo.

⁵Mu muntu mpilayai, mono ikele kuyana, kansi mono kibeni tayana ve, kaka mu lebakana ya mono.

⁶Kadi kana mono tonda kuyana, mono tavanda buzoba ve, kadi mono tatuba kieleka kansi mono bika, keti muntu tabanza na mono luta yina ya yandi mona mu mono keti kuwa na mono.

⁷Sambu na mono konda kuditombola mu nzaikusu yina yanene, mono peswaka nsende mu nsuni, wanjo ya Satana kubula mono makofi, na mono luta kuditombola ve.

⁸Sambu na mambu yai mono lombaka Mfumu mbala tatu, na yo lenda kukatulwa na mono.

⁹Yandi tubaka kwa mono: Nlemvo ya mono lunga kwa nge, kadi ngolo ya mono lunga mu lebakana. Sambu na yai mu kiese mingi mono tayana mu lebakana ya mono, na ngolo ya Klisto lenda kufuka mono.

¹⁰Sambu na yai mono ikele na kiese mu lebakana, mu mambu ya kulwala, mu nsatu, mu nzomono, mu mpasi sambu na Klisto, kadi bu mono ikele lebakana, mono ikele ngolo.

Zola ya yandi kwa baKolinto

¹¹Mono imene kwiza nzoba mu kusonika yai, kansi beno kitulaka mono mpilayai, kadi yo lunga kana beno imene kuzitisa mono, kadi mu mambu ta fioti ve, mono bikaka nanima ya bantumwa ya luta nene, kansi mono ikele kima ve.

¹²Kieleka, kidimbu ya bantumwa salwaka nakati na beno, mu mvibudulu yonso, mu bidimbu ye mambu ya kuyituka ye bisalu ya ngolo. *1 Kol. 9:2; 2 Kol. 6:4*

¹³Kadi mu mambu nki beno konda kulunga na mabundu yankaka, kana yo ikele yai ve, na mono lombaka kima na beno ve ? Beno vidisa mono mbi yai. *2 Kol. 11:8*

¹⁴Tala, yai ikele mbala ya tatu ya mono yidikaka kwiza kwa beno; mono talomba kima ve, kadi mono ikele kusosa ya beno ve, kansi beno kibeni. Kadi

bana fwiti kulunda bima kwa tata ye ngudi ve, kansi tata ye ngudi kwa bana. 2
Kol. 1:15; Fili. 4:17

¹⁵Mu kiesa mingi mono takwiza ye dipesa sambu na miela ya beno. Kana mono
luta kuzola beno, buna mono ikele kuzolwa na beno luta fioti ? Kolo. 1:24; 2 Tim. 2:10

Kubedisa

¹⁶Ikele mambu ve, mono lombaka beno kima ve kansi bu mono ikele na mayele,
mono bakaka beno mu mayele. 2 Tes. 3:8

¹⁷Kadi na bau ya mono fidisaka kwa beno, mono dibakila ndandu ya beno ?

¹⁸Mono lombaka Tito, ye mono fidisaka mpangi sikamosi na yandi. Tito
dibakilaka ndandu ya beno ? Beto tambulaka mu Mpeve mosi ve ? Beto
tambulaka mu bitambi mosi ve ?

¹⁹Tuka ntama beno banza beto ikele kusweka mambu ya beto kwa beno. Kansi
na luse ya Nzambi mu Klisto beto ikele kutuba mambu yonso, bazolwa sambu
na kutunga beno.

²⁰Kadi mono ikele na boma, keti bu mono kwiza mono tamona beno ve bonso
mono zola, ye kana beno takuta mono ve bonso beno zola, kana beno ikele na
mambu, kunwana, kimpala, makasi, kukabana, nsoki, bituba-tuba,
kuditombula, makalele, 1 Kol. 3:3; Ngal. 5:20

²¹keti bu mono kwiza diaka, Nzambi ya mono takulumusa mono nantwala na
beno, ye mono tavanda na ntantu sambu na bantu mingi ya salaka masumu
ntete ye pindulaka mabanza ve tuka nsumukunu, ye zola ya masumu, ye
bizumba ya bau salaka. 2 Kol. 13:2; 1 Kol. 5:1; Ef. 4:19

2 Kolinto 13

Kubedisa ya bantu ya masumu ye mfidisilu ya mbote

¹Yai mbala ya tatu ya mono ikele kwiza kwa beno. Mambu yonso ikele
kusidikiswa mu munoko ya bantemo zole keti tatu.

²Mono tubaka ntete bonso bu mono vandaka na beno mbala ya zole, ye ntangu
yai bu mono ikele ve, mono tuba mutindu mosi kwa bau ya salaka masumu
ntete ye kwa bankaka yonso, kana mono vutuka, mono takuwila nkenda ve.

³Beno ikele kusosa kidimbu ya Klisto ya ikele kutuba mu mono; yandi ikele
lebakana ve kwa beno, kansi yandi ikele ngolo mu beno.

⁴Kadi yandi komwa va kulunsi mu lebakana, kansi yandi ikele na moyo mu
ngolo ya Nzambi. Kadi beto mpe ikele lebakana mu yandi, kansi beto tavanda
na moyo na yandi mu ngolo ya Nzambi kwa beno.

- ⁵Beno dimeka, kana beno ikele mu lukwikilu, beno diteza. Keti beno kibeni zaba ve na Klisto Yesu ikele mu beno ? Keti ve beno ikele bankwa ya lenda kupindula ve.
- ⁶Kansi mono tula vuvu, na beno tazaba, na beto ikele ve bankwa ya lenda kupindula ve.
- ⁷Beto lomba kwa Nzambi, na beno tasala mbi ve, ikele ve na beto lenda kumonika ya lunga, kansi na beno lenda kusala mambu ya konda kusembwa, kana beto vanda bonso bankwa ya lenda kupindula ve.
- ⁸Kadi beto lenda ve kubikisa mambu ya kieleka, kansi sadisa mambu ya kieleka.
- ⁹Kadi beto yangalala, bu beto ikele lebakana ye beno ikele ngolo. Mu yai beto lomba mpe, na beno vanda ya lunga.
- ¹⁰Sambu na yai, bu mono ikele ve, mono sonikaka mambu yai, na mono lenda kutula ngolo ve bu mono ikele na beno, bonso ngolo ya Mfumu pesaka mono, na kutunga ye na kukatula ve. *1 Kol. 4:12; 2 Kol. 10:8*
- ¹¹Buna, beno bampangi, yangalala, vanda ya lunga, bombwa, vanda na mabanza mosi, vanda mu yenge, ye Nzambi ya zola ye yenge tavanda na beno. *Lom. 15:33; 16:20; Fili. 4:9; 1 Tes. 5:23; Eb. 13:20*
- ¹²Beno pesana mbote na mfibulu ya nlongo.
- ¹³Banlongo yonso fidisa beno mbote.
- ¹⁴Nlemvo ya Mfumu Yesu Klisto, ye zola ya Nzambi, ye kintuadi ya Mpeve Yanlongo vanda na beno yonso.

Ngalata

Ngalata 1

Luyantiku

¹Paulu, ntumwa tuka bantu ve, ye mu bantu ve, kansi mu Yesu Klisto ye Nzambi, Tata, ya fulukisaka yandi tuka bafwa,

²ye bampangi yonso ya ikele na mono, fidisa mbote kwa mabundu ya Ngalatia. *16:16*

³Nlemvo kwa beno ye yenge ya katuka na Nzambi Tata ye Mfumu ya beto Yesu Klisto. *Lom. 1:7; 1 Kol. 1:3; 2 Kol. 1:2; Ef. 1:2; 1 Tes. 1:1*

⁴Yandi dipesaka sambu na masumu ya beto, na yandi lenda kuvulusa beto tuka ntangu yai ya mbi, bonso ikele luzolo ya Nzambi ye Tata ya beto. *Mat. 20:28; Ngal. 2:20; Ef. 5:2; Tit. 2:14*

⁵Nkembo kwa yandi mvu ya mvu. Amen. *Lom. 16:27*

Nsamu ya Paulu samunaka ikele kieleka

⁶Mono yituka sambu na beno ikele kukatuka nswalu tuka yandi ya bingaka beno mu nlemvo ya Klisto, ye ku nsamu ya mbote mutindu yankaka.

⁷Yo ikele nsamu ya mbote yankaka ve, kansi bankaka ikele kumonisa beno ntantu ye bau zola kupindula nsamu ya mbote ya Klisto. *Bis. 15:1; 2 Kol. 11:3; Ngal. 5:10*

⁸Kansi kana beto, keti wanjo tuka zulu samuna nsamu mbote yankaka kwa beno ya beto samunaka ve, bika yandi vanda na ndola.

⁹Bonso mono tubaka ntete, mono tuba diaka: Kana muntu samuna kwa beno nsamu mbote yankaka ya beno imene kubaka ve, bika yandi vanda na ndola.

Paulu bakaka nsamu mbote na muntu ve, kansi tuka Yesu Klisto mu nzaikusu

¹⁰Kadi ntangu yai mono ikele kusosa luzolo ya bantu keti ya Nzambi ? Keti mono sosa kuyangidisa bantu ? Kana mono ikele kuyangidisa bantu buna mono ikele sielo ya Klisto ve. *1 Tes. 2:4; Yak. 4:4*

¹¹Bampangi, mono zabisa beno, na nsamu mbote ya mono samunaka kwa beno ikele ya kimuntu ve.

¹²Kadi mono bakaka yo ve keti longwaka yo ve na muntu, kansi mu nzaikusu ya Yesu Klisto. *Ef. 3:3*

¹³Kadi beno imene kuwa nsangu ya bifu ya mono, bu mono vandaka mu kiYuda, bonso mono luta nzomono mingi kwa dibundu ya Nzambi, ye kufwaka yo. *Bis. 8:3; 9:21; 22:4; 26:9; Fili. 3:6; 1 Tim. 1:13*

¹⁴Mu mambu ya kiYuda, mono lutaka bau ya mvu mosi na mono ya kikanda ya mono, mono tulaka ngolo mingi sambu na nsiku ya nkulu ya batata ya mono. *Bis. 22:3*

- ¹⁵Kansi bu yo vandaka nzolakani mbote ya Nzambi, ya solaka mono tuka ntangu mono butukaka, ye bingaka mono mu nlemvo ya yandi. *Yel. 1:5; Bis. 9:15; 13:2; Lom. 1:1*
- ¹⁶Bu yandi zolaka kuzabisa Mwana ya yandi mu mono, na mono lenda kusamuna nsamu mbote ya yandi kwa bapaien, buna mono yuvulaka ngangu na nsuni ye menga ve.
- ¹⁷Keti mono kwendaka ku Yelusalemi ve kwa bau ya vandaka bantumwa ntete na mono, kansi mono kwendaka ku Alabia, ye vutukaka diaka ku Damasko.
- ¹⁸Nanima bu mvu tatu imene kuluta, mono kwendaka ku Yelusalemi kutala Kefa, ye mono vandaka na yandi bilumbu kumi ye tanu.
- ¹⁹Bankaka ya bantumwa mono monaka ve, kansi kaka Yakobi, mpangi ya Mfumu.
- ²⁰Kansi sambu na mambu ya mono sonika kwa beno, tala, nantwala na Nzambi, mono kusa ve.
- ²¹Buna mono kwizaka ku ndambu ya Silia ye Kilikia.
- ²²Kansi mabundu ya Yuda ya ikele mu Klisto zabaka luse ya mono ve ntangu yina.
- ²³Bau kuwaka kaka: Yandi ya zomaka beto mpasi ntete, ntangu yai yandi ikele kusamuna nsamu mbote ya lukwikilu ya yandi zolaka kufwa.
- ²⁴Ye bau kembilaka Nzambi mu mono.

Ngalata 2

Bantumwa mu Yelusalemi ndimawaka kintumwa ya Paulu

- ¹Bu mvu kumi ye iya imene kuluta, mono kwenda diaka ku Yelusalemi sikamosi na Banaba, ye mono twalaka Tito mpe.
- ²Mono kwendaka sambu na nzaikusu, ye mono songaka bau nsamu mbote ya mono samunaka kwa bapaien, kansi mu kinsweki kwa bau ya nzitusu, na yo tavanda ve na mono ikele kutina keti imene kutina mpamba.
- ³Tito mpe muntu ya Elene ya vandaka na mono, bau songaka ve na yandi tazengwa.
- ⁴Mono salaka yai sambu na bampangi ya luvunu kotaka mu kinsweki, kutala kimpwanza ya beto ya ikele mu Klisto Yesu, na bau lenda kutula beto mu kimpika.
- ⁵Kansi beto ndimaka ve kulemvuka, ta lokula mosi ve, na kieleka ya nsamu mbote lenda kuvanda na beno.

⁶Bau ya banzaka na bau ikele ya luzitu—bonso bau vandaka ikele mambu ya mono ve, sambu na Nzambi ikele kutala luse ya muntu ve—bau yai ya luzitu longaka mono mambu ve. *Lom. 2:11*

⁷Kansi bu bau monaka mono peswa kusamuna nsamu mbote kwa bau ya konda nzengolo, bonso Petelo kwa bazengwa. *Bis. 9:15; 13:2; 22:21; Lom. 11:13; Ngal. 1:16; Ef. 3:8; 1 Tim. 2:7; 2 Tim. 1:11*

⁸Kadi yandi ya sadilaka kintumwa mu Petelo kwa bazengwa, yandi sadilaka yo mu mono mpe kwa bapaien.

⁹Bu bau zabaka nlemvo ya peswaka kwa mono, buna Yakobi ye Kefa ye Yoane ya tangwa makunzi, bau pesaka diboko ya kibakala ya kintuadi kwa mono ye Banaba, na beto takwenda kwa bapaien, kansi bau kwa bazengwa. *Bis. 15:12*

¹⁰Kansi yai kaka, na beto fwiti kubambuka bansukami, ye mono mpe zolaka kusala yai. *Bis. 11:29; 24:17; Lom. 15:25; 1 Kol. 16:1; 2 Kol. 8:1; 9:1*

Paulu sembaka Petelo mu Antiokia

¹¹Bu Kefa kwizaka ku Antiokia, mono sembaka yandi na luse ya yandi, sambu na mambu ya yandi, bedisaka yandi.

¹²Kadi ntete ya bankaka katukaka na Yakobi, yandi kudiaka na bapaien, kansi bu bau imene kwiza, yandi katukaka ye vandaka yandi mosi, sambu na yandi titaka bazengwa.

¹³Buna baYuda yankaka katukaka sikamosi na yandi, ye Banaba mpe twalwaka mu luvunu ya bau.

¹⁴Bu mono monaka na bau tambulaka ya sungama ve mu kieleka ya nsamu mbote, mono tubaka kwa Kefa nantwala na bau yonso: Kana nge ya ikele muYuda ikele kutambula mu bifu ya bapaien, ye mu bifu ya baYuda ve, buna sambu na nki nge tula bapaien kutambula mu bifu ya baYuda ?

¹⁵Beto ikele baYuda mu kibutu, ye bankwa masumu ya bapaien ve.

¹⁶Kansi beto zaba muntu ikele kunungiswa mu bisalu ya nsiku ve, kansi mu lukwikilu mu Klisto Yesu, beto mpe imene kukwikila mu Klisto Yesu, na beto lenda kunungiswa mu lukwikilu mu Klisto, mu bisalu ya nsiku ve; sambu na nsuni mosi tanungiswa ve mu bisalu ya nsiku. *Nk. 143:2; Bis. 13:38; Lom. 1:17; 3:20; 8:3; Ngal. 3:11*

¹⁷Kansi bu beto sosaka kunungiswa mu Klisto, beto monwaka na beto ikele bankwa masumu, buna Klisto ikele sielo ya masumu ? Mpilayai ve!

¹⁸Kadi kana mono tunga diaka yina ya mono pasulaka, mono disonga mono ikele mufwi ya nsiku.

¹⁹Kadi mu nsiku, mono kufwaka kwa nsiku, na mono lenda kuvanda na moyo mu Nzambi.

²⁰Mono komwaka va kulunsi sikamosi na Klisto; yo ikele mono diaka ve ya ikele na moyo, kansi Klisto ikele na moyo mu mono; moyo ya ikele na mono ntangu yai mu nsuni, ikele na mono mu lukwikilu mu Mwana ya Nzambi ya zolaka mono ye dipesaka sambu na mono. *Ef. 5:2; Tit. 2:14*

²¹Mono losa ve nlemvo ya Nzambi, kadi kana lunungu basika mu nsiku, buna Klisto kufwaka mpamba. *Eb. 7:11*

Ngalata 3

Paulu semba bantu ya Ngalatia, yandi songa, bau ya kwikila ikele bana ya Abalahami kieleka

¹Beno bisi Ngalatia ya bunzoba, nani imene kuvengumuna beno ? Beno ikele kusongwa mbote Yesu Klisto komwa va kulunsi.

²Mambu yai kaka mono zola kuzaba na beno: Beno bakaka Mpeve sambu na bisalu ya nsiku keti mu kuwa ya lukwikilu ? *Bis. 15:8; Ef. 1:13*

³Beno ikele bunzoba mpilayai ? Bu beno yantikaka mu Mpeve, ntangu yai beno maniswa mu nsuni ?

⁴Beno monaka mpasi mingi yai mpamba ? Kana yo ikele mpamba kieleka.

⁵Buna yandi ya pesa beno Mpeve ye sala bidimbu nakati na beno, yandi ikele kusala yo mu bisalu ya nsiku keti mu kuwa ya lukwikilu ?

⁶Bonso Abalahami kwikilaka Nzambi ye yo tangwaka lunungu kwa yandi. *1 Mose 15:6; Lom. 4:3; Yak. 2:23*

⁷Mpilayai, zaba bau ya ikele mu lukwikilu ikele bana ya Abalahami.

⁸Kansi masonukwa zabaka ntete Nzambi tanungisa bapaien mu lukwikilu, samunaka ntete nsamu yai ya mbote kwa Abalahami: Mu nge bapaien yonso tasakumunwa. *Bis. 3:25*

⁹Mpilayai bau ya ikele mu lukwikilu ikele kusakumunwa sikamosi na Abalahami nkwa lukwikilu.

¹⁰Kadi bantu yonso ya ikele mu bisalu ya nsiku ikele nansi ya ndola, sambu na yo ikele kusonama: Ndola ikele na konsonani ya vanda ve mu mambu yonso ya sonikwa mu nkanda ya nsiku, sambu na kusala yo. *5 Mose 27:26*

¹¹Yo ikele kuzabakana na muntu ikele kunungiswa nantwala na Nzambi sambu na nsiku ve, kadi: Nkwa lunungu tavanda na moyo mu lukwikilu. *Hab. 2:4; Lom. 1:17; Eb. 10:38*

¹²Nsiku katuka na lukwikilu ve, kansi: Yandi ya sala tavanda na moyo mu yau. *3 Mose 18:5; Yeh. 20:11; Lom. 10:5*

¹³Klisto imene kuvulusa beto tuka ndola ya nsiku, bu yandi ditulaka ndola sambu na beto, kadi yo ikele kusonama: Ndola ikele va konsonani ya bangwa va nti. *4 Mose 21:23; Ngal. 4:5*

¹⁴Na lusakumunu ya Abalahami lenda kwiza mu Klisto Yesu kwa bapaien, na beto lenda kubaka nsilulu ya Mpeve mu lukwikilu.

Bansilulu ya Nzambi yau lenda ve kabana

¹⁵Bampangi, mono tuba bonso ikele kifu ya bantu. Kana yo ikele luwawanu ya muntu, kansi bu yo imene kusiamiswa, muntu lenda kusala yo mpamba ve keti kuyika mambu yankaka na yo.

¹⁶Kansi bansilulu peswaka kwa Abalahami ye kwa nkuna ya yandi. Yandi tubaka ve: Kwa bankuna ya nge bonso yo ikele mingi, kansi bonso yo ikele mosi kaka. Kwa nkuna ya nge, ikele Klisto.

¹⁷Mono tuba yai: Luwawanu ya Nzambi siamisaka ntete, ye nsilulu lenda kwiza mpamba ve, sambu na nsiku ya kwizaka kulanda mvu nkama iya ye makumi tatu nanima.

¹⁸Kadi kana difwa kwizaka tuka nsiku, buna yo ikele sambu na nsilulu diaka ve, kansi Nzambi pesaka yo kwa Abalahami mu nsilulu. *Lom. 4:13*

Kisalu ya nsiku

¹⁹Buna nsiku ikele nki ? Yo yikwa sambu na kufwa ya nsiku, ti nkuna kwiza ya nsilulu peswaka kwa yandi, yo solwaka ntete kwa banjo mu kisielo ya nwawasi. *Bis. 7:53; Lom. 5:20; Eb. 2:2*

²⁰Kansi nwawasi ikele nwawasi ya muntu mosi ve, kansi Nzambi ikele mosi.

²¹Buna nsiku ikele kubuya bansilulu ya Nzambi ? Mpilayai ve! Kadi kana nsiku peswaka ya lenda kupesa moyo, kieleka lunungu imene kwiza tuka nsiku.

²²Kansi masonukwa imene kutula bantu yonso nansi ya masumu, na mu lukwikilu ya Yesu Klisto nsilulu lenda kupeswa kwa bau ya kwikila. *Lom. 11:32*

²³Kansi ntete ya lukwikilu kwizaka ve, beto kubwa bonso bampika nansi ya nsiku, beto vingila lukwikilu ya tazaiswa.

²⁴Mpilayai nsiku imene kwiza nlongi ya beto sambu na kutwala beto kwa Klisto, na beto lenda kunungiswa mu lukwikilu. *Lom. 10:4*

²⁵Kansi ntangu yai lukwikilu imene kwiza, beto ikele nansi ya nlongi diaka ve.

Bau ya kwikila kangulwa tuka nsiku

²⁶Kadi beno yonso ikele bana ya Nzambi mu lukwikilu mu Klisto Yesu. *Yoa. 1:12; Lom. 8:15; Ngal. 4:5*

²⁷Kadi yonso nakati na beno ya imene kubotikwa mu Klisto imene kuvwata Klisto. *Lom. 6:3; 13:14*

²⁸MuYuda ikele ve ye muElene ikele ve, mpika ikele ve ye mpwanzi ikele ve, bakala ikele ve ye nkento ikele ve, sambu na beno yonso ikele mosi mu Klisto Yesu. *Yoa. 17:21; Lom. 10:2; 1 Kol. 12:13; Ef. 2:14; Kolo. 3:1*

²⁹Kana beno ikele ya Klisto, buna beno ikele nkuna ya Abalahami ye mvingidi ya difwa bonso ikele nsilulu. *Lom. 9:7*

Ngalata 4

Mutindu ya kimpika ye kimwana

¹Mono tuba: Ntangu ya mvingidi ya difwa ikele mwana, yandi ikele kitezo mosi ya mpika, bu yandi ikele mfumu ya bima yonso,

²kansi yandi ikele nansi ya minkengi ye balundi ti ntangu ya tata imene kuzenga.

³Buna beto mpe, bu beto vandaka bana, beto vandaka mu kimpika mu mabanza ya nsi. *Kolo. 2:20*

⁴Bu ntangu ya lunga kwizaka, Nzambi fidisaka Mwana ya yandi, ya butuka na nkento ya butuka nansi ya nsiku. *Ef. 1:10*

⁵na yandi lenda kuvulusa bau ya ikele nansi ya nsiku, na beto lenda kubaka kimwana. *Yoa. 1:12; Ngal. 3:13, 26*

⁶Sambu na beno ikele bana, Nzambi fidisaka Mpeve ya Mwana ya yandi mu mintima ya beno, kuboka: Aba, Tata. *Lom. 8:15*

⁷Buna nge ikele mpika diaka ve, kansi mwana; kana nge ikele mwana, buna nge ikele mvingidi ya difwa mu Nzambi.

⁸Kansi ntete bu beno zabaka Nzambi ve, beno vandaka bampika kwa banzambi ya ikele Nzambi kieleka ve. *1 Kol. 12:2; Ef. 2:11*

⁹Ntangu yai, bu beno imene kuzaba Nzambi ye Nzambi imene kuzaba beno, buna nki beno vutuka diaka ku mabanza ya lebakana ye ya nsukami ya kimwana, ye beno tonda kuvanda diaka mu kimpika ? *1 Kol. 8:3; Kolo. 2:20*

¹⁰Beno ikele kukeba bilumbu ye bangonda ye bansungi ye bamvu. *Lom. 14:5; Kolo. 2:16*

¹¹Mono ikele na boma sambu na beno, kana na mono imene kusala kisalu va beno mpamba.

Kubedisa kwa mabundu mu nsi ya Ngalatia

¹²Bampangi, mono bombidila beno, vanda bonso mono, kadi mono mpe imene kwiza bonso beno. Beno sadilaka mono mbi ve.

- ¹³Kansi beno zaba tuka na ntete mono samunaka nsamu mbote kwa beno sambu na lebakana ya nsuni,
- ¹⁴beno buyaka keti saulaka ve yina ya vandaka bonso mpukumuni mu nsuni ya mono kwa beno, kansi beno bakaka mono bonso wanjo ya Nzambi, bonso Klisto Yesu kibeni.
- ¹⁵Kiese yina ya beno ikele wapi ntangu yai ? Kadi mono tuba kitemo sambu na beno, kana yo lenda, beno imene kukatula meso ya beno ye kupesa yau kwa mono.
- ¹⁶Buna mono imene kwiza mbeni ya beno, sambu na mono tuba kwa beno mambu ya kieleka ?
- ¹⁷Bankaka ikele kusosa beno mu ngolo, kansi bonso yo lunga ve, bau tonda kukatula beno, na beno lenda kusosa bau.
- ¹⁸Kansi yo ikele mbote na beno soswaka ngolo ntangu yonso mu mambu ya mbote, kaka ve, bu mono ikele na beno.
- ¹⁹Beno bana fioti ya mono, mono ikele kumona mpasi ngolo diaka sambu na beno, ti na Klisto talunga mu beno. *1 Kol. 4:15; File. 10*
- ²⁰Kansi mono tonda kuvanda na beno ntangu yai, ye pindula ndinga ya mono; sambu na mono zaba ve kana mono tasala nki na beno.

Luwawanu zole

- ²¹Tuba kwa mono, beno ya tonda kuvanda nansi ya nsiku, beno ikele kuwa nsiku ve ?
- ²²Kadi yo ikele kusonama: Abalahami vandaka na bana zole ya babakala, mosi ya nkento kimpika ye mosi ya nkento kimpwanza. *1 Mose 16:15; 21:2*
- ²³Kansi mwana ya nkento kimpika butukaka mu kinsuni, kansi mwana ya nkento kimpwanza butukaka mu nsilulu. *1 Mose 17:16; Lom. 9:7*
- ²⁴Mambu yai ikele bonso kingana, kadi bankento yai ikele luwawanu zole, mosi katuka na mongo ya Sinai, ya butaka bana mu kimpika, ikele Hangali.
- ²⁵Kansi Hangali ikele mongo ya Sinai mu Alabia, ikele mpilamosi Yelusalemi ya ikele ntangu yai, kadi yandi ye bana ya yandi ikele mu kimpika.
- ²⁶Kansi Yelusalemi ya ikele na zulu ikele ya pwanza, yai ikele ngudi ya beto.
- ²⁷Kadi yo ikele kusonama: Yangalala nge nkwa sita ya buta ve, sasula ndinga ye boka, nge ya konda nsongo; kadi nkwa kinsona ikele na bana mingi, ye yandi ya ikele na bakala ikele na bana ndambu. *Yes. 54:1*
- ²⁸Bampangi, beno ikele bana ya nsilulu bonso Isaki. *Lom. 9:7*

²⁹Bonso yandi ya butukaka mu nsuni zomaka yandi ya butukaka mu Mpeve, yo ikele mpilayai ntangu yai mpe. *1 Mose 21:9*

³⁰Kansi masonukwa ikele kutuba nki ? Basisa nkento kimpika ye mwana ya yandi, kadi mwana ya nkento kimpika tavingila difwa ve sikamosi na mwana ya nkento kimpwanza. *1 Mose 21:10, 12*

³¹Mpilayai bampangi, beto ikele bana ya nkento kimpika ve, kansi bana ya nkento kimpwanza.

Ngalata 5

¹Sambu na kimpwanza, Klisto kangulaka beto, sambu na yai, telema ngolo, ye kangwa diaka ve na vangu ya kimpika.

²Tala, mono Paulu ikele kutuba kwa beno: Kana beno kubaka nzengolo, Klisto ikele kusadisa beno ve. *Bis. 15:1, 7*

³Mono tuba kitemo diaka kwa konso muntu ya baka nzengolo, na yandi fwiti kusala nsiku yonso. *5 Mose 27:26; Yak. 2:10*

⁴Beno ya nungiswa mu nsiku, beno imene kukatuka na Klisto, beno imene kukatuka na nlemvo.

⁵Kadi mu Mpeve beto ikele kuingila mu lukwikilu vuvu ya lunungu.

⁶Kadi mu Klisto Yesu nzengolo keti konda nzengolo ikele na mfunu ve, kansi lukwikilu ya ikele kusala mu zola. *1 Kol. 7:19; 13:1; Ngal. 6:15*

⁷Beno tinaka mbote. Nani buyaka beno, na beno talemvuka ve mambu ya kieleka ? *Ngal. 3:1*

⁸Malongi yai katuka ve na yandi ya binga beno.

⁹Lufunusu fioti ikele kufunisa mampa yamvimba. *1 Kol. 5:6*

¹⁰Mono ikele na vuvu mu Mfumu sambu na beno, na beno tabaka mabanza yankaka ve, kansi konsonani ya monisa beno mpasi tanata mfundusu ya yandi.

¹¹Bampangi, kana mono ikele kusamuna mambu ya nzengolo, sambu na nki mono ikele kumoniswa mpasi ? Buna nteso ya sakuba ya kulunsi imene.

¹²Bau ya monisa beno mpasi, mono zola bau kukatulwa.

¹³Bampangi, beno bingwaka sambu na kimpwanza, kansi sala kimpwanza ya beno pesa nzila kwa nsuni ve, kansi sadilana mu zola. *1 Kol. 8:9; 9:19; Ngal. 6:1*

¹⁴Kadi nsiku yamvimba ikele kulungiswa mu mambu mosi yai: Nge tazola bamfinangani ya nge bonso nge kibeni. *3 Mose 19:18; Mat. 22:39; Lom. 13:8; Yak. 2:8*

¹⁵Kansi kana beno tatikana ye kudiana, tomatala na beno manisana ve.

Nsuni ikele kunwanisaka mpeve

- ¹⁶Kansi mono tuba: Beno tambula mu Mpeve, buna beno tasala lutondo ya nsuni ve. *Lom. 6:12; 8:4; 1 Pet. 2:11*
- ¹⁷Nsuni ikele na kimbeni na Mpeve, ye Mpeve ikele na kimbeni na nsuni; bau zole ikele na kimbeni; na beno lenda kusala ve yina ya beno zola kusala.
- ¹⁸Kansi kana Mpeve ikele kutwala beno, beno ikele nansi na nsiku ve. Mabundu ya nsuni ye ya Mpeve
- ¹⁹Bisalu ya nsuni ikele kumonika, yau ikele yai: Bizumba, nsumukunu, mambu ya nsoni. *Mat. 15:19; Lom. 1:29; 1 Kol. 6:9; Ef. 5:3; Kolo. 3:5*
- ²⁰sambilu ya biteki, kiloka, kimbeni, kunwana, kimpala, makasi, ntu ngolo, kabana, malongi ya luvunu, *1 Kol. 3:3; 2 Kol. 12:20*
- ²¹kimpala, kolwa, makinu, ye ya mpilayai, mono ikele kusonga beno ye mono imene kusonga beno, na bau ya sala mpilayai tabaka ve difwa ya kimfumu ya Nzambi. *Nzai. 22:15*
- ²²Kansi mabundu ya Mpeve ikele zola, kiese, yenge, mvibudulu, nlembami, mbote, kwikama, *Ef. 5:9; Yak. 1:19*
- ²³nlembami, diyala, mambu yai ikele na kimbeni na nsiku ve.
- ²⁴Kansi bau ya Klisto Yesu, imene kukoma nsuni sikamosi na lutondo mbi na yo va kulunsi. *Lom. 6:6*
- ²⁵Kana beto ikele na moyo mu Mpeve, bika beto tambula mu Mpeve mpe. *Lom. 8:5*
- ²⁶Bika beto tonda nkembo ya mpamba ve, ye basisana ntembe keti tulana kimpala ve.

Ngalata 6

Sadisa bau ya sumukaka

- ¹Bampangi, kana muntu bakwa mu masuma, buna beno ya kimpeve sungika muntu ya mpilayai, mu mpeve ya nlembami; ye dikenga na nge tapukumunwa mpe ve.
- ²Beno natana bizitu ya beno, buna beno talungisa nsiku ya Klisto. *Lom. 15:1-2; Lom. 15:1; 1 Tes. 5:14*
- ³Kadi kana muntu dibanza yandi ikele nene, bu yandi ikele mpamba, yandi ikele kudikusa. *Lom. 12:3*
- ⁴Kansi bika muntu na muntu ditala mu bisalu ya yandi, buna yandi tavanda luyanu ya yandi mu yandi kibeni kaka, mu muntu yankaka ve. *1 Kol. 11:28*

⁵Kadi muntu na muntu tanata kizitu ya yandi kibeni.

Yina ya beto kuna beto tayonzikwa

⁶Yandi ya longwa mu mambu, bika yandi vanda kintuadi na yandi ya longa yandi, mu bima yonso ya mbote.

⁷Beno dikuswa ve. Muntu lenda kuseka Nzambi ve, kadi yina ya muntu kuna, yandi tabuka yo mpe. *Nk. 62:12; Yel. 17:10; Lom. 2:6; 2 Kol. 5:10; 9:6; Nzai. 2:23*

⁸Kadi yandi ya kuna sambu na nsuni ya yandi, tabuka mbivisu mu nsuni ya yandi, kansi yandi ya kuna sambu na Mpeve tabuka moyo ya mvu ya mvu mu Mpeve.

⁹Bika beto konda kikesa ve mu kisalu ya mbote, kadi mu ntangu ya lunga, beto tabuka, kana beto lembwa ve. *2 Kol. 4:16; 2 Tes. 2:13*

¹⁰Buna bonso beto ikele na ntangu, bika beto sala mbote kwa bantu yonso, kansi ya luta kwa bau ya ikele na kintuadi na beto mu lukwikilu.

Ndongisilu sambu na mambu ya luvunu

¹¹Tala bisono ya nene yai ya mono sonika kwa beno, na diboko ya mono kibeni.

¹²Bantu yonso ya tonda kudisonga mbote mu nsuni, bau tula beno mu kuzengwa, kaka na bau zomwa ve sambu na kulunsi ya Klisto, *Fili. 3:18*

¹³Kadi bau ya nzengolo ikele kukeba nsiku mpe ve, kansi bau tonda beno zengwa, na bau lenda kuyana mu nsuni ya beno.

¹⁴Kansi mu mono, Nzambi zaba mono zola kuyana ve, kansi mu kulunsi ya Mfumu ya beto Yesu Klisto kaka, mu yo nsi imene kukomwa kwa mono, ye mono ku nsi. *Lom. 6:6; Ngal. 2:19*

¹⁵Kadi nzengolo ikele kima ve keti konda nzengolo ikele kima ve, kansi nsemono yampa. *1 Kol. 7:19; 2 Kol. 5:17; Ngal. 5:6; Kolo. 3:11*

¹⁶Bantu yonso ya ikele kutambula mu malongi yai, bika yenge ye nkenda vanda va bau, ye va Isaeli ya Nzambi. *Nk. 125:4; 128:6*

¹⁷Tuka na ntangu yai, bika muntu monisa mono mpasi ve, kadi mu nitu ya mono, mono ikele kunata kidimbu ya Yesu.

¹⁸Bampangi, bika nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto vanda na mpeve ya beno. Amen. *Ngal. 1:3*

Efeso

Efeso 1

Luyantiku

¹Paulu, ntumwa ya Klisto Yesu mu luzolo ya Nzambi, fidisa mbote kwa banlongo ya ikele mu Efeso, ye ya kwikama mu Klisto Yesu.

²Nlemvo kwa beno, ye yenge tuka Nzambi Tata ya beto ye Mfumu Yesu Klisto. *Lom. 1:7; 1 Kol. 1:3; 2 Kol. 1:2; 1 Tes. 1:1*

Mvutulu ya matondo

³Bika Nzambi ye Tata ya Mfumu ya beto Yesu Klisto peswa matondo, ya sakumunaka beto na nsakumunu yonso ya kimpeve tuka zulu mu Klisto. *Lom. 9:5; 2 Kol. 1:3; Luk. 1:68; 1 Pet. 1:3*

⁴Kadi yandi solaka beto mu yandi, bu nsi imene kusalwa ve, na beto tavanda ya nlongo ye konda kieta nantwala na yandi, *Lom. 8:29; Ef. 5:27; 2 Tim. 1:9; 2 Tes. 2:13; Tit. 2:12*

⁵mu zola, yandi solaka beto ntete, na beto tavanda bana ya yandi mu Yesu Klisto, bonso nzolakani ya luzolo ya yandi,

⁶mu nsikulu ya nkembo ya nlemvo ya yandi, ya yandi pesaka beto mu zolwa ya yandi.

⁷Mu yandi beto ikele na nkudulu, mu menga ya yandi, mvidisilu ya masumu ya beto, bonso kimvwama ya nlemvo ya yandi. *Kolo. 1:14; 1 Pet. 1:18*

⁸Yandi pesaka beto nlemvo mingi, mu ngangu ye nzailu yonso,

⁹bu yandi zabisaka beto mambu ya kinsweki ya luzolo ya yandi, bonso ikele nzolakani ya yandi, ya yandi kanaka mu yandi kibeni. *Ef. 3:3, 9; 6:19; Kolo. 1:26; Lom. 16:25*

¹⁰Buna mu lukanu ya yandi, bu ntangu imene kulunga, yandi tadikutikisila bima yonso mu Klisto, ya ikele mu zulu, ye yina ya ikele va ntoto. *Ngal. 4:4; Kolo. 1:16, 19*

¹¹Mu yandi beto bakaka difwa mpe, sambu na yandi solaka beto ntete, bonso lukanu ya yandi ya sala bima yonso, bonso lukanu ya luzolo ya yandi, *Lom. 8:17; Ef. 3:11*

¹²na beto tavanda kwa nsikulu ya nkembo ya yandi, beto ya tulaka vuvu ntete mu Klisto.

¹³Mu yandi beno mpe, bu beno kuwaka mambu ya kieleka, yo ikele nsamu mbote ya mpulusu ya beno, mu yandi bu beno kwikilaka, beno tulwaka kidimbu ya Mpeve Yanlongo ya nsilulu. *Ef. 4:30; 2 Kol. 1:22; 5:5*

¹⁴Ikele luyantiku ya difwa ya beto ye nkudulu ya bantu ya yandi sumbaka, mu nsikulu ya nkembo ya yandi. *4 Mose 7:6; 2 Kol. 1:22*

Paulu lombila dibundu

- ¹⁵Sambu na yai, bu mono imene kuwa sambu na lukwikilu ya ikele nakati na beno mu Mfumu Yesu, ye zola ya ikele na beno kwa banlongo yonso. *Kolo. 1:9*
- ¹⁶Mono bika ve kupesa matondo sambu na beno, bu mono bambuka beno mu lombilu ya mono. *Lom. 1:9; Fili. 1:3; 1 Tes. 1:2*
- ¹⁷Na Nzambi ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, Tata ya nkembo, lenda kupesa beno Mpeve ya ngangu ye ya nzaikusu, na beno lenda kuzaba yandi mbote.
- ¹⁸Sambu na meso ya ntima ya beno imene kukangula, beno lenda kuzaba nki ikele vuvu ya mbokolo ya yandi, ye nki ikele kimvwama ya nkembo ya difwa ya yandi mu banlongo, *1 Pet. 1:13; Kolo. 1:27*
- ¹⁹ye nki ikele ngolo ya yandi ya nene mingi kwa beto ya kwikila, bonso ikele nsadulu ya ngolo ya luta mingi ya yandi.
- ²⁰Yandi songaka yo mu Klisto, bu yandi fulukisaka yandi tuka bafwa, ye vandisaka yandi na diboko kibakala ya yandi mu zulu, *Nk. 110:1; Ef. 2:6; Kolo. 3:1*
- ²¹na zulu na luyalu yonso ye kikuluntu ye ngolo ye kimfumu ye konso nkumbu ya ikele kubingwa, mu ntangu yai kaka ve, kansi mu ntangu yina ya takwiza mpe. *Mat. 28:18; Ef. 3:10; Kolo. 1:16; 2:10; 1 Pet. 3:22*
- ²²Yandi tulaka bima yonso na nsi ya makulu ya yandi, ye pesaka yandi kuvanda ntu ya dibundu mu bima yonso. *Nk. 8:6; 1 Kol. 12:27; Ef. 4:15; 5:23; Kolo. 1:18; Eb. 2:8*
- ²³kadi yo ikele nitu ya yandi, mfulusu ya yandi ya fulusa bima yonso ndambu yonso.

Efeso 2

BaYuda ye bapaien ikele nitu mosi mu Klisto

- ¹Beno mpe vandaka bafwa mu kufwa ya nsiku ye masumu ya beno. *Kolo. 2:16*
- ²Mu yo beno tambulaka ntete, bonso kifu ya nsi mu ntangu yai, bonso beno landaka nkuluntu ya bangolo ya mupepe. Yandi ikele mpeve ya kusala mu bana ya kolama. *Kolo. 3:6*
- ³Nakati na bau beto vandaka ntete kutambula sikamosi na bau mu luzolo ya nsuni ya beto, beto salaka luzolo ya nsuni ye ya mabanza, mu kimuntu beto vandaka bana ya makasi bonso bankaka mpe.
- ⁴Kansi Nzambi ya ikele kimvwama mu nkenda, sambu na zola ya yandi ya nene, ya yandi zolaka beto.
- ⁵Yandi pesaka beto moyo mu Klisto, bu beto vandaka ya kufwa mu masumu ya beto. Mu nlemvo yandi vulusaka beto.

- ⁶Yandi fulukisaka beto sikamosi na yandi, ye vandisaka beto sikamosi na yandi mu zulu, mu Klisto Yesu,
- ⁷sambu na kusonga beto mu bantangu ya ikele kwiza, kimvwama ya nene ya nlemvo ya yandi mu nlembami kwa beto mu Klisto Yesu.
- ⁸Kadi, mu nlemvo, beno vuluswaka mu lukwikilu, yo ikele sambu na beno kibeni ve, ikele matabisi ya Nzambi, *Lom. 3:24; 4:16; Tit. 3:6*
- ⁹ikele ve sambu na bisalu, na muntu lenda ve kuyana. *Lom. 3:20, 27, 28; 2 Tim. 1:9; Lom. 4:2, 5; Lom. 9:11, 32; 11:6; 1 Kol. 1:29; Ngal. 2:16; 3:2*
- ¹⁰Kadi beto ikele bisalu ya yandi, beto semwaka mu Klisto Yesu sambu na bisalu ya mbote, ya Nzambi yidikaka ntete na beto tatambula muna. *Nk. 100:3; Kolo. 1:10; Tit. 2:14*
- ¹¹Mpilayai beno bambuka, ntete beno vandaka bapaien mu nsuni, beno bingwaka bankwa konda nzengolo, na bau ya bingwa bankwa nzengolo, ikele yina ya salwa mu nsuni. *Lom. 2:26; 1 Kol. 12:2; Kolo. 1:21*
- ¹²Mu ntangu yina beno kondaka Klisto, beno vandaka nanganda na luyalu ya Israeli, ye nzenza na luwawanu ya nsilulu, beno vandaka ve na vuvu, ye beno kondaka Nzambi mu nsi. *Lom. 9:4; Ef. 5:2*
- ¹³Kansi ntangu yai, mu Klisto Yesu, beno ya vandaka ntama ntete, imene kwiza mfinama mu menga ya Klisto.
- ¹⁴Kadi yandi ikele yenge ya beto, ikele yandi ya salaka yau zole mosi, yandi katulaka kibaka ya kabanaka.
- ¹⁵Kadi mu nsuni ya yandi, yandi manisaka kimbeni yabasika na bansikudukusu ya nsiku, na yandi lenda kusema mu yandi kibeni muntu mosi yampa, buna yandi sala yenge. *Kolo. 2:14; Ngal. 6:16; 2 Kol. 5:17*
- ¹⁶Ye yandi vutulaka bau zole mu nitu mosi kwa Nzambi, mu kulunsi, bu yandi kufwaka kimbeni va yo. *Kolo. 1:20, 22*
- ¹⁷Yandi kwizaka kusamuna nsamu mbote ya yenge kwa beno ya vandaka ntama, ye yenge kwa bau ya vandaka mfinama, *Yes. 57:19*
- ¹⁸kadi mu Tata beto ye bau bakaka nkotolo ya beto mu mpeve mosi. *Yoa. 14:16; Ef. 3:12; Lom. 5:2*
- ¹⁹Mpilayai beno ikele banzenza ye bantambudi diaka ve, kansi beno ikele bisi sikamosi na banlongo ye bantu ya nzo ya Nzambi. *Fili. 3:20*
- ²⁰beno ikele kutungwa va lufulu ya bantumwa ye bambikudi, Klisto Yesu kibeni ikele ditadi ya fuma. *Yes. 28:16; Mat. 21:42; 1 Pet. 2:4; Nzai. 21:14; Nk. 113:22*
- ²¹Mu yandi ntungulu yonso ikele kubundwa, ikele kutungwa kuvanda tempelo ya nlongo mu Mfumu. *2 Nt. 6:16; 1 Kol. 3:16*

²²Mu yandi beno mpe ikele kutungwa sikamosi sambu na kuvanda nzo ya Nzambi mu Mpeve. *1 Pet. 2:5*

Efeso 3

Mpulusu ya bapaien swekwaka ntete

¹Sambu na beno, bapaien, mono Paulu ikele muntu ya boloko ya Klisto Yesu—

²kadi beno kuwaka sambu na nsadulu ya nlemvo ya Nzambi ya peswaka kwa mono, sambu na beno,

³na mambu ya kinsweki zabiswaka kwa mono mu nzaikusu, bonso mono sonikaka kwa beno ntete mu mambu fioti. *Ef. 1:9; Ngal. 1:12*

⁴Bu beno tanga yo, beno lenda kubakisa nzailu ya mono mu mambu ya kinsweki ya Klisto. *Kolo. 4:3*

⁵Yo zabiswaka ve mu bambandu yankaka kwa bana ya bantu, bonso yo imene kuzabiswa ntangu yai mu Mpeve kwa bantumwa ya yandi ya nlongo ye bambikudi.

⁶Na, bapaien ikele bamvingidi ya difwa sikamosi na beto, ye ikele na beto nitu mosi, ye ikele na beto kintuadi mu nsilulu mu Klisto Yesu mu nsamu mbote.

⁷Sambu na yo, mono kitulwa sielo, bonso matabisi ya nlemvo ya Nzambi, ya peswaka kwa mono, bonso nsadulu ya ngolo ya yandi. *Kolo. 1:23, 25; 1 Kol. 4:1; 2 Kol. 3:6; Luk. 1:2*

⁸Kwa mono, ya luta fioti na banlongo yonso ya fioti, peswaka nlemvo yai, kusamuna kwa bapaien nsamu mbote ya kimvwama ya Klisto, ya lenda ve kuteswa. *1 Kol. 15:9; Lom. 1:6; 11:33; Ngal. 1:16; 2:3; Kolo. 1:27*

⁹na bantu yonso lenda kumona, nki ikele nsadulu ya mambu ya kinsweki ya swekwaka tuka bantangu yantikaka, mu Nzambi, ya semaka bima yonso. *Ef. 1:18; Kolo. 1:26; Lom. 16:25*

¹⁰Na nduenga ya Nzambi ya mutindu mingi lenda kuzabiswa ntangu yai, mu dibundu kwa banyadi ye bakuluntu mu zulu. *Ef. 1:20, 21; Kolo. 1:16; Lom. 11:33*

¹¹Bonso ikele lukanu ya mvu ya mvu, ya yandi kanaka mu Klisto Yesu Mfumu ya beto. *Ef. 1:11; 2 Tim. 1:9*

¹²Mu yandi beto ikele na kikesa ye vuvu kwiza mfinama na Nzambi, mu lukwikilu. *Lom. 5:2; 8:15; Ef. 2:18; 1 Pet. 3:18*

¹³Sambu na yai, mono lombamba, na beno takonda kikesa ve, mu mpasi ya mono sambu na beno, yai ikele nkembo ya beno. *Ngal. 6:9; Kolo. 1:24*

Lombilu ya Paulu sambu na bakwikidi mu Efeso

¹⁴Sambu na yai, mono ikele kufukama na makungunu ya mono kwa Tata.

- ¹⁵Tuka yandi kikanda yonso ikele kubingwa mu zulu ye va ntoto,
- ¹⁶na yandi tapesa beno, bonso ikele kimvwama ya nkembo ya yandi, na beno lenda kusiamiswa na ngolo, mu mpeve ya yandi, mu muntu ya kati. *Lom. 15:13; 2 Kol. 4:16; Ef. 6:10; Kolo. 1:11*
- ¹⁷na Klisto lenda kuvanda mu ntima ya beno mu lukwikilu,
- ¹⁸buna bu beno tulwa mianzi ye kanga ngolo mu zola, beno lenda kuvanda ngolo, kuzaba sikamosi na banlongo yonso, nki ikele nene ye nda ye ntela ye mudindu,
- ¹⁹ye kuzaba zola ya Klisto ya luta nzailu, na beno lenda kufuluswa na kifulusilu ya Nzambi.
- ²⁰Kansi kwa yandi ya lenda kusala mambu ya luta mingi, yonso ya beto lomba keti banza, bonso ngolo, ya ikele kusala mu beto. *Lom. 16:26*
- ²¹Kwa yandi nkembo mu dibundu, ye mu Klisto Yesu kwa mbandu yonso mvu ya mvu. Amen.

Efeso 4

Bantu ya Nzambi tavanda mosi mu yandi

- ¹Mpilayai, mono muntu ya boloko mu Mfumu, ikele kubombidila beno, kutambula ya lunga mu mbokolo ya beno bingwaka. *Ef. 2:1*
- ²Mu kudikumumusa yonso ye nlembami ye mvibidulu, kuvibidilana mu zola,
- ³beno tula ngolo kukeba kintuadi ya Mpeve mu kangu ya yenge.
- ⁴Nitu mosi ye Mpeve mosi ikele, bonso beno bingwaka mpe mu vuvu mosi ya mbokolo ya beno, *Lom. 12:5; 1 Kol. 10:17; 12:4, 11*
- ⁵Mfumu mosi, lukwikilu mosi, mbotika mosi, *1 Kol. 8:5; 12:5; 1 Tim. 2:5*
- ⁶Nzambi mosi ye Tata ya bantu yonso, ya ikele na zulu na bantu yonso, ye nakati na bantu yonso ye mu bantu yonso.

Nkailu ya mutindu mu mutindu

- ⁷Kansi beto muntu na muntu ikele kupeswa nlemvo, bonso kitezo ya matabisi ya Klisto. *Lom. 12:3, 6; 1 Kol. 12:1*
- ⁸Mpilayai, yandi tubaka: Bu yandi tombokaka ku zulu, yandi tulaka bampika mu kimpika, ye pesaka matabisi kwa bantu. *Nk. 68:18*
- ⁹Kansi yai: Yandi tombokaka, ikele mpila nki ? kansi na yandi kulumukaka ntete ku sika ya ikele nansi ya ntoto.

¹⁰Yandi ya kulumukaka ikele yandi ya tombokaka diaka mu zulu ya mazulu yonso, na yandi lenda kufulusa bima yonso.

¹¹Yandi pesaka bankaka kuvanda bantumwa, bankaka bambikudi, bankaka bansamuni ya nsamu mbote, bankaka bamvungi ye banlongi, *1 Kol. 12:18*

¹²Sambu na kulungisa banlongo kwa kisalu ya kisielo ye kutunga ya nitu ya Klisto.

¹³Ti beto yonso imene kukuma ku kintuadi ya lukwikilu ye nzailu ya Mwana ya Nzambi, kwa muntu ya imene kukula, ku kitezo ya ntela ya kifulusilu ya Klisto.

¹⁴Na beto tavanda bana diaka ve, ya natwa ye twalwa na mupepe yonso mu kimpa ya bantu ye mu bungubi ye kinkita ya vengumuna. *1 Kol. 14:20; Eb. 13:9*

¹⁵Kansi beto ikele kutuba kieleka mu zola, beto lenda kukula mu mambu yonso kwa yandi, yaikele ntu, ya ikele Klisto. *Ef. 1:22; 5:23; Kolo. 1:18*

¹⁶Tuka yandi, nitu yamvimba ikele kubundwa ye kangwa mu lusadusu ya biela yonso ya ikele kusadisana, bonso kisalu ya kiela na kiela, mpilayai nitu ikele kukula mu kuditunga ye mu zola. *Lom. 12:5; 1 Kol. 12:27; Kolo. 2:19*

Muntu ya nkulu ye yampa

¹⁷Sambu na yai, mono ikele kutuba ye kusonga kitemo mu Mfumu, beno tambula diaka ve, bonso bapaien ikele kutambula mu mabanza ya bau ya lulendo.

¹⁸Bau ikele tombe mu nzailu ya bau, ye ikele banzenza ya moyo ya Nzambi, sambu na buzoba ya ikele na bau, ye sambu na ngolo ya ntima ya bau. *Ef. 5:8; Kolo. 1:21*

¹⁹Bu bau konda nsoni bau diyekulaka mu luzolo ya bizumba, kusala mambu sumuka yonso, mu zola ya bima. *Lom. 6:18*

²⁰Kansi beno longukaka Klisto mpilayai ve.

²¹Kana yo ikele, na beno kuwaka yandi, ye longwaka mu yandi, bonso kieleka ikele mu Yesu.

²²Katula muntu ya nkulu ya moyo ya beno ya ntete, ya ikele kubiviswa mu luzolo ya nsuni ya luvunu, *Lom. 6:6; Kolo. 3:9*

²³na beno takitulwa yampa mu mpeve ya mabanza ya beno. *Lom. 12:2*

²⁴Ye vwata muntu yampa, ya semwa bonso Nzambi mu lunungu ye nlongo ya kieleka. *2 Kol. 5:17; Kolo. 5:10*

Kutina mambu ya mbi

²⁵Mpilayai, beno bika luvunu, ye tuba kieleka muntu kwa bamfinangani ya yandi, kadi beto ikele biela ya kintuadi. *Zak. 8:16; Lom. 12:5; 1 Pet. 2:1*

²⁶Vanda na makasi, kansi sala masumu ve, vanda na makasi ve ti ntangu kukota.

²⁷Pesa diable sika ve.

²⁸Yandi ya ikele mwivi, bika yandi kuyiba diaka ve, kansi yandi tasala kisalu na maboko ya yandi, yina ya ikele mbote, na yandi tavanda na bima kukabila kwa bau ya ikele na nsatu. *1 Tes. 4:11; 2 Tes. 3:8*

²⁹Bika mambu ya nsoni kubasika na munoko ya beno ta fioti ve, kansi yina ya ikele mbote ku ntungulu ya bankaka, bonso nsatu ikele, na yo lenda kupesa nlemvo kwa bau ya kuwa. *Bis. 12:36; Kolo. 2:16*

³⁰Beno pesa ntantu ve kwa Mpeve Yanlongo ya Nzambi, mu yandi beno tulwaka kidimbu ti kilumbu ya nkudulu. *2 Kol. 1:22; 5:6*

³¹Bika ndudi yonso ye kimbeni ye makasi ye makalele ye kutuba mbi ye mbi yonso katulwa na beno. *Kolo. 3:8*

³²Beno vandana na nlembami ye nkenda, vidisana masumu, bonso Nzambi imene kuvidisa masumu ya beno mu Klisto. *Mat. 6:14; 11:26; Kolo. 3:12*

Efeso 5

Malongi sambu na kulanda Nzambi

¹Mpilayai, beno vanda balandi ya Nzambi, bonso bana ya zolwa. *Mat. 5:45*

²Tambula mu zola, bonso Klisto mpe zolaka beno, ye dipesaka sambu na beto, nkailu ye nkailu ya yokwa ya nsunga ya mbote kwa Nzambi. *Yoa. 13:34; Yoa. 15:12; 1 Tes. 4:9; 1 Yoa. 3:11; Ngal. 2:20; Eb. 8:3; 1 Pet. 3:18*

Kutina masumu

³Kansi bizumba ye nsumukunu yonso keti zola ya bima, bika yo vanda ta fioti ve nakati na beno, bonso yo lunga kwa banlongo, *Mal. 7:21; Kolo. 3:5; Ngal. 5:19*

⁴keti mambu ya nsoni keti ndinga ya buzoba keti nsaka ya lunga ve na beno, kansi kupesa ya matondo. *Ef. 4:29; Kolo. 3:15*

⁵Kadi beno zaba yai mbote, muntu ya bizumba keti muntu ya sumuka keti nkwa zola ya bima, ya ikele musambidi ya kiteki, yandi lenda ve kubaka difwa mu kimfumu ya Klisto ye Nzambi.

⁶Bika muntu kukusa beno ve mu ndinga ya mpamba, kadi sambu na mambu yai, makasi ya Nzambi ikele kwiza va bana ya kolama. *Lom. 1:18; Kolo. 3:6; 2 Tes. 2:3*

⁷Sambu na yai, beno vanda na kintuadi na bau ve.

⁸Kadi ntete beno vandaka mu tombe, kansi ntangu yai beno imene kwiza ku mwini mu Mfumu. Tambula bonso bana ya mwini. *Yoa. 12:36; 1 Tes. 5:5*

⁹Kadi mabundu ya mwini ikele mu mambu ya mbote yonso ye lunungu ye kieleka. *Ngal. 5:22*

¹⁰Beno teza kuzaba mambu yonso ya Mfumu zola. *Lom. 12:2*

¹¹Beno vanda na kintuadi ve na bisalu ya tombe ya konda mabundu, kansi beno semba yau kaka. *Lom. 13:12; 1 Kol. 5:8; 10:20; 2 Kol. 6:14; 2 Tes. 3:14*

¹²Kadi, mambu ya bau sala mu kinsweki, ikele nsoni mpe kutuba sambu na yau.

¹³Kansi bu mambu yonso sembwa, yau ikele kumonikwa mu mwini, kadi mwini ikele kuzabisa mambu yonso. *Yoa. 3:20*

¹⁴Mpilayai, yandi tubaka: Sikama, nge ya ikele kulala tulu, fulukiswa tuka bafwa, ye Klisto takienzula nge. *Lom. 13:11; Kolo. 3:1*

Tambula mu ngangu ye fuluka na Mpeve

¹⁵Mpilayai, beno tomatala, bonso beno fwiti tambula, bonso bazoba ve, kansi bonso bankwa ngangu. *Kolo. 4:5*

¹⁶Beno sadila ntangu mbote, sambu na bilumbu ikele mbi.

¹⁷Mpilayai beno vanda banzoba ve, kansi kuzaba nki ikele luzolo ya Mfumu. *Lom. 12:2*

¹⁸Beno kolwa na vinia ve, mu yo ikele kubasika kilau, kansi beno fuluka na Mpeve. *Bing. 20:1; 23:29; Yes. 5:11, 22; Luk. 21:34*

¹⁹Tubana mu bankunga ye nkunga ya matondo ye nkunga ya kimpeve, beno yimba ye sika mu ntima ya beno kwa Mfumu. *Kolo. 3:16*

²⁰Beno pesa matondo kwa Nzambi ye Tata ntangu yonso, sambu na bima yonso mu nkumbu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto. *Kolo. 3:17; Ef. 13:15*

²¹Beno lemvuka, muntu kwa babamfinangani ya yandi mu vumi ya Klisto. *1 Pet. 5:5*

Malongi kwa babakala ye bankento

²²Beno bankento, lemvuka kwa babakala ya beno kibeni, bonso kwa Mfumu. *1 Mose 3:16; 1 Kol. 14:34; Kolo. 3:18; Tit. 2:5; 1 Pet. 3:1*

²³Kadi bakala ikele ntu ya nkento, bonso Klisto mpe ikele ntu ya dibundu. Yandi kibeni ikele mvulusi ya nitu,

²⁴Bonso dibundu lemvuka kwa Klisto, buna mpe bankento lemvuka kwa babakala ya bau mu mambu yonso.

²⁵Beno babakala, zola bankento ya beno, bonso Klisto mpe zola dibundu, ye dipesaka sambu na yo, *Kolo. 3:19; 1 Pet. 3:7; Ngal. 2:20; Lom. 4:25*

²⁶na yandi lenda kutula yo nlongo, bu yandi vedisaka yo mu ngiobolo ya masa ye mu mambu ya yandi, *Yoa. 3:5; Tit. 3:5*

²⁷na yandi kibeni lenda kudipesila dibundu ya nkembo, ya konda tona keti mbi keti kima ya mpilayina, kansi na yo lenda kuvanda nlongo ya konda kieta. *Kolo. 1:22*

²⁸Mpilayai mpe babakala fwiti kuzola bankento ya bau kibeni, bonso nitu ya bau kibeni. Yandi ya zola nkento ya yandi kibeni, ikele kudizola.

²⁹Kadi muntu ikele na makasi na nitu na yandi kibeni ta ntangu mosi ve, kansi yandi ikele kusansa yo ye kukeba yo, bonso Klisto kwa dibundu,

³⁰kadi beto ikele biela ya nitu ya yandi.

³¹Sambu na yai, muntu fwiti kubika tata ya yandi ye ngudi ya yandi ye vanda na nkento ya yandi, ye bau zole tavanda nsuni mosi. *1 Mose 2:24; Mat. 19:6; 1 Kol. 6:15*

³²Mambu ya kinsweki yai ikele ya nene, kansi mono tuba yo sambu na Klisto ye sambu na dibundu.

³³Sambu na yai, beno mpe muntu na muntu zola nkento ya yandi, bonso yandi kibeni, ye bika nkento zitisa bakala ya yandi.

Efeso 6

Malongi kwa bana ye batata

¹Beno bana, lemvuka kwa batata ye bangudi ya beno mu Mfumu, kadi mpilayai ikele ya lunga. *Kolo. 2:20*

²Zitisa tata ya nge ye ngudi ya nge, yai ikele nsikudukusu ya ntete ya ikele na nsilulu. *2 Mose 20:12; 5 Mose 5:16*

³Na mambu tavanda mbote na nge, ye nge tazinga ntangu mingi va ntoto.

⁴Beno batata, pesa bana ya beno makasi ve, kansi sansa bau mu kupesa ndongi ye lusembo ya Mfumu. *Kolo. 3:21; 5 Mose 6:7, 20; Bing. 29:17*

Kwa bampika ye bamtumu

⁵Beno bampika, lemvuka kwa bamfumu ya beno ya nsuni mu vumi ye zakama mu ntima mosi bonso kwa Klisto. *Kolo. 3:22; 1 Tim. 6:1; Tit. 2:9*

⁶Ikele mu bisalu kaka ve, bonso beno yangidisa bantu, kansi bonso bampika ya Klisto, beno sala luzolo ya Nzambi mu ntima ya mbote. *Kolo. 2:22*

⁷Beno sadila bau mu luzolo ya mbote bonso kwa Mfumu ye kwa bantu ve.

⁸Bu beno zaba, konso kima ya mbote ya muntu na muntu sala, yandi tabaka yo diaka na Mfumu, kana yandi ikele mpika keti mpwanza.

⁹Beno bamfumu sala mutindu mosi kwa bau, beno tuba ndinga makasi kwa bau ve, sambu na beno zaba, Mfumu ya beno ye bau ikele na zulu ye yandi ikele kutala luse ya muntu ve. *Bis. 10:34; Lom. 2:11; Kolo. 4:1; 3:25; Yak. 2:1*

Binwaninu ya Nzambi

- ¹⁰Mpilayai beno siamiswa mu Mfumu ye mu kikesa ya ngolo ya yandi.
- ¹¹Beno vwata binwaninu yonso ya Nzambi, na beno lenda kutelemina mayele ya diable. *Yes. 59:17; 1 Tes. 5:8*
- ¹²Kadi kunwana ya beto ikele na menga ye nsuni ve, kansi na bakuluntu ye bankwa ngolo ye banyadi ya nsi yai ya tombe, ye bampeve mbi mu sika ya zulu.
- ¹³Mpilayai beno, vwata binwaninu yonso ya Nzambi, na beno lenda kutelema ngolo mu kilumbu ya mbi, ye bu beno imene kununga, telema ngolo. *2 Kol. 10:4*
- ¹⁴Sambu na yai beno telema, beno kanga kieleka va tuketo ya beno ye vwata nkaku ya lunungu ya ntulu, *1 Tes. 5:8*
- ¹⁵ye vwata na makulu ya beno yidika ya nsamu mbote ya yenge.
- ¹⁶Na zulu na yai yonso baka nkaku ya lukwikilu, na beno lenda kuzima na yo batolo-tolo ya tiya yonso ya nkwa mbi.
- ¹⁷Ye baka nkaku ya ntu ya mpulusu ye mbele ya Mpeve, ya ikele mambu ya Nzambi, *Eb. 4:12*
- ¹⁸mu lombilu yonso ye mu mbombodolo beno lomba ntangu yonso mu Mpeve, mu mambu yai beno tomatala mu mvibudilu yonso ye mu mbombodolo sambu na banlongo yonso, *Luk. 18:1; Lom. 12:12*
- ¹⁹ye sambu na mono mpe, na bu mono kangula munoko ya mono, mono lenda kupeswa mambu kuzabisa mu kikesa mambu ya kinsweki ya nsamu mbote, *Bis. 4:29; Kolo. 4:3; 2 Tes. 3:1*
- ²⁰sambu na yo mono ikele ntumwa mu minyololo, na mu yo mono lenda kutuba na kikesa, bonso mono fwiti kutuba.

Kufidisa ya Tikiko

- ²¹Kansi na beno lenda kuzaba mambu ya mono ye mpilamosi mono ikele, Tikiko mpangi ya zolwa ye sielo ya kwikama mu Mfumu, tazabisa beno mambu yonso.
- ²²Sambu na mambu yai mono fidisaka yandi kwa beno, na beno lenda kuzaba mpilamosi beto ikele ye yandi lenda kubomba ntima ya beno. Zola ye yenge
- ²³Yenge kwa bampangi ye zola ye lukwikilu ya katuka na Nzambi, Tata ye Mfumu Yesu Klisto.
- ²⁴Bika nlemvo vanda kwa bau yonso ya zola Mfumu ya beto Yesu Klisto mu zola ya konda kusuka.

Filipi

Filipi 1

Luyantiku

¹Paulu ye Timoteo, bampika ya Klisto Yesu, fidisa mbote kwa banlongo yonso mu Klisto Yesu ya ikele mu Filipi ye minkengi ye basielo.

²Bika nlemvo vanda na beno ye yenge tuka Nzambi, Tata ya beto, ye Mfumu Yesu Klisto.

Matondo ye lombilu ya Paulu sambu na Bafilipo

³Mono ikele kupesa matondo kwa Nzambi ya mono ntangu yonso ya mono ikele kubambuka beno *Lom. 1:9; 1 Kol. 1:4; Ef. 1:16; Kolo. 1:3; 1 Tes. 1:2; File. 4*

⁴Ntangu yonso, mu lombilu ya mono yonso, mono ikele kulomba sambu na beno mu kiese,

⁵sambu na kintuadi ya beno mu nsamunu ya nsamu mbote tuka kilumbu ya ntete ti ntangu yai.

⁶Sambu na mambu yai, mono ikele na vuvu ya kwikama, na yandi ya yantikaka kisalu ya mbote mu beno talungisa yo ti kilumbu ya Yesu Klisto. *1 Kol. 1:8*

⁷Yo lunga na mono kuvanda na mabanza ya mpilayai sambu na beno yonso, sambu na mono ikele na beno mu ntima ya mono, mu minyololo ya mono ye mu kutuba ye mu kusiamisa ya nsamu mbote, beno yonso ikele na mono kintuadi na nlemvo ya peswaka kwa mono. *2 Kol. 7:3*

⁸Kadi Nzambi ikele ntemo ya mono, bonso mono zolaka beno yonso mu zola ya Klisto Yesu. *Lom. 1:9*

⁹Mono lomba yai, na zola ya beno lenda kuluta ye kwiza mingi mu nzailu ye kutendula ya mambu yonso,

¹⁰na beno lenda kuzaba mambu yonso ya lunga, ye beno lenda kuvanda ya vedila ye konda tesa sakuba ti kilumbu ya Klisto, *Lom. 12:2; 1 Kol. 10:32*

¹¹beno fuluka na mabundu ya lunungu, ya ikele mu Yesu Klisto mu nkembolo ye nsikulu ya Nzambi. *Mat. 5:16; Yoa. 15:8; Ef. 1:12; 3:19; 5:9*

Paulu songa mambu ya bwilaka yandi

¹²Bampangi, mono zola beno zaba mambu ya bwilaka mono lutaka kumwangisa nsamu mbote,

¹³mpilayina minyololo ya mono mu Klisto imene kumonika mu kibuka yamvimba ya basoldat ye kwa bankaka yonso,

¹⁴sambu na yai, bampangi mingi mu Mfumu, bu bau tulaka vuvu sambu na minyololo ya mono, bau tulaka kikesa ngolo kutuba mambu ya Nzambi na kutita ve.

¹⁵Kieleka bankaka ikele kusamuna Klisto mu kimpala ye mu ntembe, kansi bankaka mpe na luzolo ya mbote.

¹⁶Bayai samuna mu zola, bu bau zaba mono tulwaka sambu na kutuba nsamu mbote.

¹⁷Bankaka mu ntembe ikele kusamuna Klisto, mu kieleka ve, bu bau ikele kubanza kumonisa mono mpasi mu minyololo ya mono.

¹⁸Buna nki ? Kana mu luvunu keti mu kieleka, Klisto ikele kusamunwa, mu mambu yai mono ikele kuyangalala. Mono tayangalala mpe.

¹⁹Kadi mono zaba, yai takituka ku mpulusu ya mono mu lombilu ya beno ye lusadusu ya Mpeve ya Yesu Klisto. *2 Kol. 1:11*

²⁰Kadi mono ikele kuingila, ye ikele na vuvu ya ngolo, mono takuwa nsoni ve mu konso kima, kansi mu ntangu yai mpe, bonso mu ntangu yonso mu kikesa yonso Klisto takembiswa mu nitu ya mono keti mu moyo keti mu lufwa.

²¹Kadi, Klisto ikele moyo ya mono, ye lufwa ikele ndandu. *Lom. 14:7; Ngal. 2:20; Kolo. 3:4*

²²Kana kuvanda na moyo mu nsuni ikele kabu ya mono, yai ikele mabundu mu kisalu ya mono, nki mono tasala mono zaba ve.

²³Kadi mambu yai zole ikele kufietikisa mono, mono tonda kwenda ye vanda na Klisto, kadi yai luta mbote mingi. *2 Kol. 5:8; 2 Tim. 4:6*

²⁴Kansi kuvanda mu nsuni luta kusadisa beno.

²⁵Kansi mono ikele na vuvu yai, mono zaba mono tavanda ye sala sikamosi na beno, na beno takula mu kiese ye lukwikilu,

²⁶na luyanu ya beno taluta mu Klisto Yesu, sambu na mono ikele na beno diaka.

Paulu songa kutambula ya longa

²⁷Beno vanda ya lunga mu nsamu mbote ya Klisto, kana mono kwiza kutala beno keti mono kwiza ve, mono lenda kuwa beno ikele kutelema ngolo mu mpeve mosi ye kunwana mu mwela mosi, sambu na lukwikilu ya nsamu mbote. *Bis. 4:32; Ef. 4:1; Kolo. 1:10; 1 Tes. 2:12*

²⁸Beno tita tafioti ve sambu na bambeni, yo ikele kidimbu ya mpasi ya takwiza kwa bau, kansi ikele mpulusu kwa beno, yai katuka na Nzambi.

²⁹Kadi beno peswaka nlemvo kukwikila mu Klisto kaka ve, kansi kumoniswa mpasi sambu na yandi mpe, *Bis. 5:41; Lom. 5:3*

³⁰bu beno ikele na ndwanunu mutindu mosi, ya beno monaka mu mono, ye ya beno kuwa ntangu yai ikele na mono.

Filipi 2

Vanda na yenge ye fwana Klisto

¹Mpilayai, kana mbombodolo ikele mu Klisto, kana mbombolo ya zola, kana kintuadi ya Mpeve, kana nzolakani, kana nkenda,

²buna beno lungisa kiese ya mono, ye beno vanda na mabanza mosi, bu beno ikele na zola mutindu mosi ye kintuadi ye mabanza mosi *Nk. 133:1; Lom. 12:16; 15:5; 1 Kol. 1:10; Fili. 3:16; 4:2*

³beno sala mambu ve mu ntembe keti mu nkembolo ya mpamba, kansi mu kudikulumusa, bika muntu na muntu banza yandi kibeni ikele fioti ye bankaka luta nene. *Loma 12:10; 1 Pet. 5:5; Ef. 5:21*

⁴Muntu na muntu banza ve sambu na mambu ya yandi kibeni kansi ya bankaka mpe. *1 Kol. 10:24*

⁵Beno vanda na mabanza mu beno, ya vandaka mu Klisto Yesu. *1 Pet. 2:21; 1 Yoa. 2:6*

⁶Yandi vandaka mu nitu ya Nzambi, kansi banzaka yo ikele kima ya kukeba ve, kuvanda mutindu mosi na Nzambi, *Yoa. 1:1; 17:5; 2 Kol. 4:4; Kolo. 1:15; Eb. 1:3*

⁷kansi yandi kitukaka mpamba, kubaka nitu ya mpika, bu yandi kitulwaka mu kifwani ya muntu. *Mat. 20:28; Lom. 15:3; 2 Kol. 8:9; Ngali. 4:4*

⁸Yandi monwaka mu kifwani bonso muntu, yandi dikulumusaka ye lemvukaka ti lufwa, e, ikele lufwa ya kulunsi. *Mat. 26:42; Yoa. 10:17; Eb. 2:9; 5:8; 12:2*

⁹Mpilayai mpe Nzambi tombolaka yandi mingi, ye pesaka yandi nkumbu ya luta bankumbu yonso, *Nk. 110:1; Yoa. 17:1; Bis. 2:33; Ef. 1:20; Lom. 3:17; 2 Tim. 2:12; Eb. 2:9*

¹⁰buna makungunu yonso tafukama mu nkumbu ya Yesu, bau ya ikele mu zulu ye bau ya ikele va ntoto, *Yes. 45:23; Lom. 14:11*

¹¹tudimi yonso tatuba kitemo, Yesu Klisto ikele Mfumu, ku nkembo ya Nzambi, Tata. *Bis. 2:36*

Sosa sambu na mpulusu ye tambula mbote

¹²Mpilayai, bazolwa ya mono, bonso beno lemvukaka ntangu yonso, kaka ve, bu mono ikele nakati na beno. Kansi ntangu yai beno luta kusala mpilayai, bu mono ikele ve, beno sala sambu na mpulusu ya beno mu boma ye zakama.

¹³Kadi Nzambi ikele kusala mu beno, luzolo ye bisalu, bonso luzolo ya yandi ya mbote. *2 Kol. 3:5; Eb. 13:21*

¹⁴Beno sala mambu yonso mu konda kubamina ye ntembe,

¹⁵na beno lenda kukonda lusembo ye nsumukunu, ye vanda bana ya Nzambi ya konda kieta nakati na mbandu ya mbi ye ntu ngolo, nakati ya bau beno ikele kumonika bonso mwini mu nsi. *5 Mose 32:5; Mat. 5:14; Ef. 5:8*

¹⁶Nangula mambu ya moyo, na mono lenda kuyana mu kilumbu ya Klisto, na mono tezaka ntinu mpamba ve ye salaka mpamba ve. *Yes. 49:4; 2 Kol. 1:14; 1 Tes. 2:19*

¹⁷Kansi kana moyo ya mono tatulwa bonso nkailu ya zikwa sambu na lukwikilu ya beno, mono ikele na kiese ye yangalala sikamosi na beno yonso. *1 Tes. 2:8; 2 Tim. 4:6*

¹⁸Ikele mpilayai beno mpe vanda na kiese ye yangalala sikamosi na mono.

Paulu silaka na fidisa Timoteo kwa bau

¹⁹Mono tula vuvu mu Mfumu Yesu kana ntama ve mono tafidisa Timoteo kwa beno, na mono lenda kumona kiese bu mono zaba mambu ya beno.

²⁰Kadi mono ikele na muntu yankaka ve ya ikele na mabanza mpilamosi yandi, ya tavanda na mabanza ya kieleka sambu na beno.

²¹Kadi bau yonso ikele kusosa mambu ya bau mosi, kansi mambu ya Klisto Yesu ve. *1 Kol. 10:24; 13:5*

²²Kansi beno zaba kwikama ya yandi, bu yandi salaka sikamosi na mono kumwangisa nsamu mbote bonso mwana ikele kusadila tata ya yandi.

²³Mpilayai mono tulaka vuvu kufidisa yandi ntama ve, bu mono zaba mpilamosi yo tavanda na mono.

²⁴Kansi mono ikele na vuvu mu Mfumu, ntama ve mono kibeni takwiza mpe.

Epafolodito fidiswa kwa bau

²⁵Kansi mono banzaka yo lunga kufidisa Epafolodito kwa beno, mpangi ya mono ye sielo sikamosi na mono ye soldat sikamosi na mono, kansi ntumwa ya beno ye sielo mu nsatu ya mono.

²⁶Yandi tondaka mingi kutala beno yonso ye yandi vandaka na ntantu sambu na beno kuwaka yandi vandaka na maladi.

²⁷Kadi kieleka yandi vandaka mfinama kulufwa, kansi Nzambi kuwilaka yandi nkenda, yandi kaka ve kansi mono mpe, na mono tabaka ntantu ve va zulu na ntantu.

²⁸Mpilayai mono tulaka ngolo kufidisa yandi, buna bu beno mona yandi, beno lenda kuyangalala ye ntantu ya mono lenda kulumuka.

²⁹Beno baka yandi mu Mfumu mu kiese yonso, ye pesa bau ya mpilayai luzitu;

³⁰kadi sambu na kisalu ya Klisto yandi vandaka, mfinama kulufwa, bu yandi pesaka moyo ya yandi kulungisa yina ya konda mu kisielo ya beno kwo mono. *1 Kol. 16:17*

Filipi 3

Ndongisilu sambu na banlongi ya luvunu

¹Mpilayai bampangi ya mono, yangalala mu Mfumu. Kusonika mambu mutindu mosi kwa beno ikele mpasi kwa mono ve, kansi ikele kusadisa beno mbote. *2 Kol. 13:11; Fili. 4:4; 1 Tes. 5:16*

²Beno dikeba sambu na bambwa; dikeba sambu na basadi ya mbi, dikeba sambu na bazengi. *2 Kol. 11:13*

³Kadi beto ikele ya nzengolo, ya sambila mu Mpeve ya Nzambi ye yana mu Klisto Yesu ye tula vuvu ve mu nsuni. *5 Mose 10:16; Yoa. 4:23; Lom. 2:29*

⁴Mono lenda kutula vuvu mu nsuni mpe. Kana muntu yankaka banza yandi lenda kutula vuvu mu nsuni, mono ya luta, *2 Kol. 11:21*

⁵mono zengwaka na kilumbu ya nana, muntu ya Isaeli mu kikanda ya Benjamini, Ebeleo mu baEbeleo, mu nsiku mono ikele mufalisi, *1 Mose 17:17; Bis. 22:3; Lom. 11:1; 2 Kol. 11:22*

⁶mu kutula ngolo, mono zomaka dibundu, mu mambu ya lunungu ya ikele mu nsiku, mono konda kusembwa. *Bis. 8:3; 9:1; Ngal. 1:13*

⁷Kansi mambu ya vandaka ndandu kya mono, mono ikele kutanga yo bonso mvidusu sambu na Klisto.

⁸Kieleka, mono ikele kutanga mambu yonso bonso mvidusu sambu na nzailu ya luta mbote ya Klisto Yesu, Mfumu ya mono, sambu na yandi mono vidisaka mambu yonso, mono ikele kutanga yo bonso kima ya sumuka na mono lenda kubaka Klisto ndandu,

⁹ye monika mu yandi, na lunungu ya mono kibeni ve, ya ikele mu nsiku, kansi yina ya ikele mu lukwikilu mu Klisto, ikele lunungu tuka Nzambi mu lukwikilu, *Lom. 1:17; 3:21; 10:3; Ngal. 2:16*

¹⁰na mono lenda kuzaba yandi ye ngolo ya mfulukulu ya yandi ye kintuadi ya mpasi ya yandi, ye kuvanda mpilamosi yandi mu lufwa ya yandi,

¹¹buna kana mono lenda, mono takuma ku mfulukulu ya bafwa.

Paulu teza Ntinu sambu na yandi nunga

¹²Ikele ve na mono imene kubaka keti imene kulunga yonso, kansi mono ikele kutula ngolo kubaka yo, kadi Klisto Yesu bakaka mono kibeni sambu na yo.

¹³Bampangi, mono ditanga ve bonso mono imene kubaka yo, kansi mambu mosi mono sala, mono vila mambu ya ikele nanima ye tala ku mambu ya ikele nantwala.

¹⁴Mono tula ngolo kukuma na kitezo ya nsendo ya nunga ya mbokolo ya zulu ya Nzambi mu Klisto Yesu. *1 Kol. 9:24; 2 Tim. 4:7*

¹⁵Mpilayai, bika beto yonso ya lunga, vanda na mabanza mosi. Kana mu mambu yankaka beno ikele na mabanza yankaka, buna Nzambi tazabisa beno yai mpe.

¹⁶Kansi bika beto tambula mu nsiku yai ya beto kumaka na yo.

Yandi songa bau kulanda yandi

¹⁷Bampangi, vanda kintuadi mu kulanda ya mono, beno tomatala bau ya ikele kutambula bonso beto, sambu na beno ikele na kifwani mu beto. *1 Kol. 4:16; 11:1; Fili. 4:9; 1 Tes. 1:6; 2 Tes. 3:9*

¹⁸Kadi mingi ikele kutambula, ya mono tubaka kwa beno ntete mbala mingi sambu na bau, ye ntangu yai mono tuba kwa beno mu mansanga ya meso, bau ikele bambeni ya kulunsi ya Klisto.

¹⁹Nsuka ya bau ikele lufwa, nzambi ya bau ikele divumu, nkembo ya bau ikele mu mambu ya nsoni ya bau, mabanza ya bau ikele mu bima ya ntoto.

²⁰Kadi kisi ya beto ikele mu zulu, tuka kuna beto ikele kuingila Mvulusi, ikele Mfumu Yesu Klisto. *1 Kol. 1:7; Ef. 2:6; Kolo. 3:3; 1 Tes. 1:10; Eb. 13:14*

²¹Yandi takitula yampa nitu ya beto ya kulumuswa na yo tavanda mpilamosi nitu ya yandi ya nkembo, bonso ikele nsadulu ya ngolo ya yandi, mu yo yandi lenda kulemvula bima yonso. *1 Kol. 15:35; 1 Yoa. 3:2*

Filipi 4

Vebidila ye vanda na yenge ye na kiese ye na bifu ya mbote

¹Mpilayai bampangi ya mono ya zolwa, ya mono zola kumona, beno ikele kiese ya mono ye koloa ya mono, sambu na yai telema ngolo mu Mfumu bazolwa ya mono. *Fili. 1:3; 1 Tes. 2:19*

²Mono bombidila Evodia, ye mono bombidila Sintike kuvanda na ntima mosi mu Mfumu.

³Ye nge mpe, kintuadi ya kieleka, mono lomba nge kusadisa bankento yina ya salaka na mono mu nsamu mbote ye Kleme ye basadi yankaka sikamosi na mono, bankumbu ya bau sonikwa mu nkanda ya moyo. *Nzai. 20:15*

⁴Beno yangalala ntangu yonso mu Mfumu, diaka mono tuba; Yangalala. *Fili. 2:18; 3:1; 1 Tes. 5:16*

⁵Bika nlembami ya beno zebakana kwa bantu yonso. Mfumu ikele mfinama.

⁶Beno vanda na mabanza mu mambu ve, kansi mambu yonso bika nsatu ya beno zabakana kwa Nzambi mu lombilu ye mbombodolo ye mu matondo. *Nk. 55:22; Mat. 6:25; 1 Pet. 5:7*

⁷Ye yenge ya Nzambi ya luta ngangu yonso takeba mintima ya beno ye mabanza ya beno mu Klisto Yesu. *Yoa. 14:27*

⁸Mpilayai bampangi, konso mambu ya ikele kieleka, konso mambu ya ikele na luzitu, konso mambu ya ikele lunungu, konso mambu ya ikele vedila, konso mambu ya ikele ya zolwa, konso mambu ya ikele na nsangu mbote, kana bifu ya mbote ikele, kana nsikulu ikele, beno banza mambu yina.

⁹Mambu ya beno longukaka ye bakaka ye kuwaka ye monaka mu mono, beno sadila yau, ye Nzambi ya yenge tavanda na beno. *Lom. 5:3; 2 Kol. 13:11; Fili. 3:17; 1 Tes. 3:3*

Paulu pesa bau matondo sambu na lusadusu ya bau fidisaka yandi

¹⁰Mono yangalala mingi mu Mfumu sambu na ntangu yai beno bambuka mono diaka. Beno bambukaka mono ntete, kansi beno bakaka nzila ve kusala mambu.

¹¹Mono tuba ve na mono kondaka kima, kadi mono imene kulonguka kuvanda na kiese mu mambu yonso ya ikele na mono.

¹²Mono zaba kuwa nsoni, mono zaba kuvanda na bima mingi mpe, mu bima yonso ye mambu yonso mono imene kulonguka mambu ya kinsweki kuyukuta ye kuvanda na nzala, kuvanda na bima ye kukonda bima,

¹³Mono lenda kusala mambu yonso mu yandi ya ikele kusiamisa mono. *1 Tim. 1:12; 2 Tim. 2:1*

¹⁴Kansi beno salaka mbote bu beno vandaka kintuadi mu mpasi ya mono.

¹⁵Ntangu yai beno bisi Filipi beno kibeni mpe zaba, mu luyantiku ya nsamu mbote, bu mono bikaka Makedonia, dibundu vandaka ve na kintuadi na mono mu mambu ya pesa ye baka, kansi beno kaka.

¹⁶Kadi mu Tesalonika mpe beno fidisaka mono lusadusu mbala ya ntete ye mbala ya zole mpe sambu na nsatu ya mono.

¹⁷Mono sosa matabisi ve, kansi mono sosa mabundu mingi kwiza kwa beno.

¹⁸Mono ikele na bima yonso ye bima ya lunga, mono imene kifuluka, bu mono bakaka bima na Epafolodito ya beno fidisaka mono, nsunga mbote, nkailu ya zikwa ya lunga ye zolakana kwa Nzambi. *Ef. 5:2; Eb. 13:16*

¹⁹Nzambi ya mono talungisa nsatu yonso ya beno, bonso ikele kimvwama ya yandi mu nkembo mu Klisto Yesu.

²⁰Ntangu yai kwa Nzambi ye Tata ya beto, nkembo mvu ya mvu. Amen. *Lom. 11:36; 16:27; Ef. 3:21*

Mfidisulu ya mbote

²¹Beno pesa mbote kwa banlogo yonso mu Klisto Yesu. Bampangi ya ikele na mono fidisa beno mbote.

²²Banlongo yonso fidisa beno mbote, kansi bau ya nzo ya Kaisaila luta.

²³Bika nlemvo ya Mfumu Yesu Klisto vanda na mpeve ya beno. *Ngal. 6:18; 2 Tim. 4:22; File. 5*

Kolosai

Kolosai 1

Luyantiku

¹Paulu, ntumwa ya Klisto Yesu mu luzolo ya Nzambi, ye Timoteo mpangi ya beto,

²Pidisa mbote kwa banlongo ye bampangi ya kwikama mu Klisto ya ikele mu Kolosai. Nlemvo kwa beno ye yenge tuka Nzambi, Tata ya beto.

Matondo kwa Nzambi na lukwikilu ye zola ya baKolosai

³Beto pesa matondo kwa Nzambi, Tata ya Mfumu ya beto Yesu Klisto ntangu yonso, bu beto lombamba sambu na beno, *Fili. 1:3*

⁴bu beto kuwaka sambu na lukwikilu ya beno mu Klisto Yesu ye zola ya ikele na beno kwa banlongo yonso,

⁵sambu na vuvu ya ikele kulundilwa beno mu mazulu, ya beno kuwaka ntete mu kieleka ya nsamu mbote.

⁶Mambu yai kwizaka kwa beno bonso yau ikele mpe mu nsi yamvimba, yau ikele kubuta mabundu ye kwiza mingi bonso mu beno mpe, tuka kilumbu yina ya beno kuwaka ye kuzabaka nlemvo ya Nzambi mu kieleka, *Mal. 4:8; Bis. 6:7*

⁷bonso beno longukaka na Epafala, mpika ya zolwa sikamosi na mono, ya ikele sielo ya Klisto ya kwikama sambu na beno.

⁸Yandi zabisaka beto mpe zola ya beno mu Mpeve.

Paulu lombamba bau

⁹Sambu na yai, tuka kilumbu yina ya beto kuwaka yo, beto bika ve kulomba ye bombidila sambu na beno, na beno lenda kifuluka na nzailu ya luzolo ya yandi mu ngangu yonso ya kimpeve ye kuzaba yonso, *Ef. 1:8, 15; 5:10, 17; Fili. 1:9*

¹⁰kutambula ya lunga mu Mfumu mu zolakana yonso, kubuta mabundu mu kisalu yonso ya mbote ye kukula mu nzailu ya Nzambi. *Ngal. 5:22; Ef. 4:1; Fili. 1:27; 1 Tes. 2:12; 4:1*

¹¹Sambu na ngolo ye nkembo ya yandi beno tasiamiswa mu ngolo yonso, mu kwikama ye mvibudulu mu mambu yonso.

¹²Mu kiese beno pesa matondo kwa Tata ya lungisaka beto kuvanda kintuadi mu difwa ya banlongo mu mwini. *Bis. 26:18*

¹³Yandi vulusaka beto tuka ngolo ya tombe ye kitulaka beto mu kimfumu ya Mwana ya yandi ya zolwa. *1 Pet. 2:9*

¹⁴Mu yandi beto ikele na nkudulu, mvidusu ya masumu ya beto. *Ef. 1:7*

15Yandi ikele kifwani ya Nzambi ya monwa ve, yandi ikele mwana ya mbuta mu bima yonso ya semwa. *2 Kol. 4:4; Eb. 1:3*

Bifu ya Klisto

16Kadi mu yandi, yonso semwaka mu mazulu ye va ntoto, bima ya monika ye bima ya konda kumonika, keti bakiti ya nkembo keti bimfumu keti bikuluntu keti bankwa ngolo; bima yonso semwaka mu yandi ye kwa yandi. *Yoa. 1:3; 1 Kol. 8:6; Ef. 1:21; Eb. 1:2; 1 Pet. 3:22*

17Yandi ikele ya ntete ya bima yonso, bima yonso ikele kukangwa mu yandi.

18Yandi ikele ntu ya nitu, nitu ikele dibundu, yandi ikele luyantiku, mwana ya mbuta tuka bafwa, na yandi lenda kuvanda ya ntete yonso mu mambu yonso. *Bis. 26:23; 1 Kol. 15:20, 23; Ef. 1:22*

19Kadi yo vandaka nzolakani ya Nzambi na mfulusu yonso tavanda mu yandi.

20Nzambi zolaka mu yandi kudivutudila bima yonso, keti bima va ntoto keti bima mu mazulu, bu yandi sadilaka yenge mu menga ya kulunsi ya yandi. *Lom. 5:10; 2 Kol. 5:18; Ef. 1:10; 2:16*

21Beno mpe vandaka ntete nanganda, beno vandaka bambeni mu mabanza ya beno mu bisalu ya mbi ya beno, kansi ntangu yai yandi vutulaka beno *2 Kol. 5:18; Ef. 2:12, 16*

22mu nitu ya nsuni ya yandi mu lufwa, sambu na kutula beno banlongo ye konda kieta ye konda kusemba nantwala na yandi kibeni, *Ef. 5:27*

23kana beno vanda mu lukwikilu ya lunga ye vanda ngolo ya konda kukatulwa mu vuvu ya nsamu mbote ya beno kuwaka, ya samunwaka mu nsemono yonso nansi ya zulu, mu yo, mono Paulu kitulwa sielo. *Lom. 10:18; Ef. 3:7*

Kiese ya Paulu mu kisalu ye mu bampasi ya yandi

24Ntangu yai mono ikele kuyangalala mu bampasi ya mono sambu na beno ye mono ikele kulungisa mu nsuni ya mono yina ya konda mu mpasi ya Klisto sambu na nitu ya yandi ya ikele dibundu. *2 Kol. 1:5; 4:10; Ef. 3:13; Fili. 1:29; 2:17*

25Mu yai mono kitulwaka sielo, mpilamosi ikele kinlundi ya Nzambi, ya mono peswaka sambu na beno, kulungisa mambu ya Nzambi, *Ef. 3:2*

26ikele mambu ya kinsweki ya swekaka tuka luyantiku ya bantangu ye bambandu, kansi ntangu yai yo monikaka kwa banlongo ya vandi *Mat. 13:11; Lom. 16:25; 1 Kol. 2:7; Ef. 1:9; 3:9*

27Nzambi zolaka kuzabisa kwa bau bonso ikele kimvwama ya nkembo ya mambu ya kinsweki yai nakati bapaaien, yo ikele Klisto mu beno, vuvu ya nkembo. *Lom. 9:23; Ef. 1:18; 3:8*

28Beto ikele kusamuna yandi bu beto ikele kusemba bantu yonso ye kulonga bantu yonso mu ngangu yonso, na beto lenda kutula bantu ya lunga mu Klisto. *2 Kol. 11:2*

²⁹Sambu na yai mono sala mpe ye nwanina bonso kisalu ya yandi ya ikele kusala ngolo mu mono. *1 Kol. 15:10; 1 Tim. 4:10*

Kolosai 2

Ndongisilu sambu na banlongi ya luvunu

¹Kadi mono zola beno kuzaba bonso mono kunwanaka nwana ya ngolo sambu na beno ye bau ye ikele mu Laodikia ye bau ya imene kumona ve luse ya mono mu nsuni, *Kolo. 4:13*

²na ntima ya bau lenda kubombwa, bu bau bundanaka mu zola ye kwa kimvwama yonso ya nzailu ya lunga, na bau lenda kuzaba mambu ya kinsweki ya Nzambi, ikele Klisto, *Yoa. 17:3; Kolo. 1:27*

³mu yandi swekaka balundulu yonso ya ngangu ye nzailu.

⁴Mono tuba yai, na muntu lenda kukusa beno ve mu ndinga ya mbote.

⁵Kadi kana mono ikele na beno ve mu nsuni, mono ikele na beno mu mpeve; mono ikele kuyangalala ye kumona bifu ya beno ya mbote ye kikesa ya lukwikilu ya beno mu Klisto. *1 Kol. 5:3*

⁶Mpilamosi beno bakaka Klisto Yesu Mfumu; beno tambula mu yandi,

⁷tulwa mianzi, ye tungwa mu yandi, ye vanda ngolo mu lukwikilu ya beno, bonso beno longwaka, kukula mu kupesa ya matondo. *Ef. 2:21; 3:17*

⁸Dikeba na muntu bwila beno ve mu malongi ya mpamba ya luvunu, ya ikele nsiku ya nkulu ya bantu ye mabanza ya kinleke ya nsi, ya ikele ve ya Klisto, *Mat. 15:2; Lom. 16:17; Ngal. 4:9; Eb. 13:9*

⁹kadi mu yandi ikele kuvanda mfulusu yonso ya kiNzambi mu nitu. *Kolo. 1:19*

¹⁰Beno imene kufuluka mu yandi, yandi ikele ntu ya bikuluntu yonso ye bankwa ngolo. *Ef. 1:21*

¹¹Mu yandi beno zengwa mpe nzengolo ya konda kusalwa na maboko, mu kukatulwa ya nitu ya nsuni mu nzengolo ya Klisto,

¹²sambu na beno zikwaka na yandi mu mbotika, beno fulukiswaka na yandi mu lukwikilu mu ngolo ya Nzambi ya fulukisaka yandi tuka bafwa. *Lom. 6:4; Ef. 1:9; Kolo. 3:1*

¹³Beno mpe bu beno kufwaka mu ntulumunu ya beno ye mu konda nzengolo ya nsuni ya beno, yandi pesaka beno moyo sikamosi na yandi, bu yandi vidisaka beno kufwa nsiku yonso. *Ef. 2:1; 5:11*

¹⁴Yandi imene kukatula bisono ya bansiku ya kangaka beto ye ya kanikinaka beto, yandi katulaka yo ye komaka yo va kulunsi.

¹⁵Bu yandi katulaka binwaninu yonso ya bakuluntu ye bankwa ngolo, yandi songaka bau nantwala ya bantu yonso, yandi dikembilaka sambu na bau.

Vibidila mu lukwikilu kansi mu nsiku ya bantu ve

¹⁶Sambu na yai bika muntu kufundisa beno ve mu kudia keti mu kunwa keti mu mambu ya kilumbu ya fete keti mu kumonika ya ngonda yampa keti mu kilumbu ya Luvundu, *Lom. 14:2; Ngal. 4:10*

¹⁷bima yina yonso ikele kini ya yina ya takwiza, kansi nitu kibeni ikele ya Klisto. *Eb. 8:5; 10:1*

¹⁸Bika muntu kuyiba ve nsendo ya beno ya kununga mu kudikulumusa ya luvunu ye kusambila ya banjo, bu yandi ikele kuyindula mona meso ya yandi kibeni monaka, ye kudiyaana mu mabanza ya yandi ya kinsuni, *Mat. 24:4; 1 Yoa. 4:1*

¹⁹bu bau konda kubundana na ntu, mu yandi nitu yamvimba ikele kukanga mu madikulu ye mianzi, ye ikele kukula mu kukula ya Nzambi.

²⁰Kana beno kufwaka sikamosi na Klisto tuka mabanza ya kinleke ya nsi, sambu na nki beno dipesa ku bansiku, bonso beno ikele na moyo mu nsi:

²¹Kusimba ve, kumeka ve, kuvalakana ve! *3 Mose 5:2*

²²Mambu yai yonso takufwa bu bau kusala na yo, bonso ikele bansiku ye malongi ya bantu.

²³Mu kieleka yau ikele kumonika bonso ngangu mu nsambilu ya luzolo ya bau kibeni, ye mu kudikulumusa, ye kumoniswa mpasi ya nitu; kansi yau ikele na mfunu ve kukanga luzolo ya nsuni.

Kolosai 3

Sosa bima ya zulu

¹Mpilayai kana beno fulukiswaka na Klisto, sosa bima ya ikele mu zulu, sika ya Klisto ikele va diboko kibakala ya Nzambi. *Nk. 110:1; Fili. 3:20*

²Tula mabanza ya beno va bima ya ikele mu zulu, kansi bima ya ntoto ve.

³Kadi beno kufwaka ye moyo ya beno ikele kuswekwa mu Klisto mu Nzambi.

⁴Bu Klisto ya ikele moyo ya beno tamonika, beno mpe tamonika sikamosi na yandi mu nkembo. *Fili. 3:1; 1 Yoa. 3:2*

⁵Mpilayai kufwa biela ya beno va ntoto, bizumba, nsumukunu, nsatu ya mbi, zola ya mbi, zola ya bima, ya ikele nsambilu ya biteki. *Lom. 8:13; Ef. 5:3*

⁶Mambu yai ikele kubasisa makasi ya Nzambi va bana ya kukolama. *Lom. 1:18; 1 Kol. 6:9; Ngal. 5:19; Ef. 5:6*

⁷Ntete beno tambulaka mu yau mpe, bu beno vandaka na moyo mu mambu yai. *Ngal. 5:19; Ef. 2:3; 4:31*

⁸Ntangu yai beno mpe katula mambu yai yonso: Makasi, kimbeni, nsoki, kutuba mbi, kutuba ya nsoni mu munoko ya beno. *Ef. 4:25; 6:3; Yak. 1:21*

⁹Tubana luvunu ve, sambu na beno imene kukatula muntu ya nkulu ye bisalu ya yandi,

¹⁰ye beno imene kuvwata muntu yampa ya ikele kukitulwa yampa mu nzailu, bonso kifwani ya yandi ya semaka yandi. *Lom. 6:4; Ef. 4:24*

¹¹Kuna ikele ve mwisi Elene keti muYuda, nzengolo keti konda nzengolo, nzenza, Nskite, mpika, mpwanza, kansi Klisto ikele yonso ye mu yonso.

Tambula mu zola

¹²Sambu na yai, beno vwata bonso basolwa ya Nzambi, banlongo ye bazolwa, ntima ya nkenda, ye zola, kudikulumusa ye nlembami ye mvibidulu, *Ngal. 5:22; Ef. 4:2, 32*

¹³beno vibidilana, ye vidisana masumu, kana muntu ikele na yankaka mambu; bonso Mfumu vidisaka beno, beno sala mpilayai mpe. *Mat. 6:14; Mal. 11:25*

¹⁴Kansi va zulu ya mambu 324 yonso, vwata zola, yo ikele kangu ya lunga yonso. *Yoa. 15:12; 1 Kol. 13:13; Kolo. 2:2*

¹⁵Yenge ya Klisto ya beno bingwaka mu nitu mosi, bika yo kuyala mu mintima ya beno, ye vanda na matondo. *Fili. 4:7; Ef. 4:4*

¹⁶Bika mambu ya Klisto vanda kimvwama mu beno, mu ngangu yonso beno longana ye sembana mu bankunga ye bankunga ya nsikulu ye bankunga ya kimpeve, yimba mu nlemvo kwa Nzambi mu mintima ya beno. *1 Kol. 14:15, 26; Ef. 5:19*

¹⁷Mambu yonso ya beno ikele kusala mu ndinga keti mu kisalu, sala yau yonso mu nkumbu ya Mfumu Yesu, kupesa matondo kwa Nzambi, Tata, mu yandi. *1 Kol. 10:31; Ef. 5:20; 1 Tes. 5:18; Eb. 13:15*

Malongi kwa babakala ye bankento, batata ye bampika ye baMfumu

¹⁸Bankento, lemvuka kwa babakala ya beno bonso ikele kulunga mu Mfumu. *Ef. 5:22; 1 Pet. 3:1*

¹⁹Babakala, zola bankento ya beno, vanda na makasi na bau ve. *Ef. 5:25; 1 Pet. 3:7*

²⁰Bana, lemvuka kwa batata ye bangudi ya beno mu mambu yonso, kadi yai ikele kuzolakana mu Mfumu. *Ef. 6:1*

²¹Batata, pesa bana ya beno makasi ve, na bau takonda kikesa ve. *Ef. 6:4*

²²Bampika, lemvuka kwa bamfumu ya beno mu nsuni mu mambu yonso, kaka ve mu bisalu ya bau ikele kutala, na bantu tazola beno, kansi mu luzolo ya ntima beno vumina Mfumu. *Ef. 6:5; 1 Tim. 6:1; Tit. 2:9; 1 Pet. 2:18*

²³Mambu yonso ya beno sala, sala yo mu zola ya ntima, bonso kwa Mfumu kansi kwa bantu ve. *Ef. 6:7*

²⁴Sambu na beno zaba beno tabaka nsendo ya difwa tuka Mfumu. Beno sadila Mfumu Klisto.

²⁵Kadi yandi ya sala mambu ya mbi, tabaka mambu ya mbi diaka ya yandi salaka, ye Mfumu ikele kutala luse ya muntu ve. *Lom. 2:11; 1 Pet. 1:17*

Kolosai 4

Bombidila mu lombilu ye lombila beto

¹Bamfumu, pesa kwa bampika ya beno yina ya lunungu ye ya lunga, sambu na beno zaba, beno mpe ikele na Mfumu mu zulu. *Ef. 6:9*

²Vibidila ye tomatala mu lombilu mu matondo. *Luk. 18:1; Bis. 1:14; Lom. 12:12; Ef. 6:18; 1 Tes. 5:17*

³Lomba sambu na beto mpe, na Nzambi lenda kukangudila beto mwelo sambu na mambu, kutuba mambu ya kinsweki ya Klisto, sambu na yo mono ikele kukangwa, *Ef. 6:19; 2 Tes. 3:1*

⁴na mono lenda kuzabisa yo, bonso mono fwiti kutuba.

⁵Tambula mu ngangu nakati na bau ya ikele nanganda, bika ntangu luta mpamba ve. *Ef. 5:15; 1 Tes. 4:12*

⁶Bika mambu ya beno vanda na nlemvo ntangu yonso ye zenzulwa na mungwa, na beno lenda kuzaba, bonso beno fwiti kuvutula kwa muntu na muntu. *Ef. 4:29*

Tikoko ye Onesimo

⁷Bonso mono ikele, Tikiko tasonga beno, yandi ikele mpangi ya zolwa ye sielo ya kwikama ye sielo sikamosi na mono mu Mfumu.

⁸Mono fidisaka yandi kwa beno sambu na yai, na beno lenda kuzaba bonso beto ikele, ye na yandi lenda kubomba mintima ya beno, *Ef. 6:22; Kolo. 3:25—4:18*

⁹sikamosi na Onesimo mpangi ya kwikama ye ya zolwa, mosi ya beno. Bau tasonga beno mambu yonso ya salwa awa.

Mfidisilu ya mbote

¹⁰Alistalako muntu ya boloko sikamosi na mono, fidisa beno mbote, ye Malako mpangi ya Banaba, ya beno bakaka nsikudukusu ntete, kana yandi kwiza kwa beno, baka yandi,

¹¹ye Yesu ya bingwa Yuste. Bayai ikele mu nzengolo, bayai kaka ikele basadi sikamosi na mono ya kimfumu ya Nzambi, bau bombaka mono.

12Epafala fidisa beno mbote, yandi ikele mosi ya beno, sielo ya Klisto Yesu, ya tula ngolo mu lombilu sambu na beno ntangu yonso, na beno lenda kutelema ya lunga ye zaba mbote luzolo yonso ya Nzambi.

13Kadi mono ikele kutuba kitemo sambu na yandi, yandi ikele na kisalu mingi sambu na beno, ye sambu na bau ya ikele mu Laodikia, ye sambu na bau ya ikele mu Yelapoli.

14Luka, munganga ya zolwa, ye Dema fidisa beno mbote. *File. 1:24*

15Pesa mbote kwa bampangi yai ikele mu Laodikia ye kwa Nimfa ye dibundu ya ikele mu nzo ya bau.

16Bu beno tanga nkanda yai nakati na beno, bika yo tangwa mpe mu dibundu ya bisi Laodikia, beno mpe tanga nkanda ya katuka na Laodikia. *1 Tes. 5:16*

17Tuba kwa Alakipo; Tomatala ku kisielo ya nge bakaka mu Mfumu, na nge manisa yo.

18Mono kibeni Paulu na diboko ya mono pesa beno mbote. Beno bambuka tuvambu ya mono. Nlemvo vanda na beno!

1 Tesalonika

1 Tesalonika 1

Luyantiku

¹Paulu ye Silvano ye Timoteo fidisa mbote kwa dibundu ya Tesalonika mu Nzambi, Tata, ye Mfumu Yesu Klisto. Bika nlemvo vanda na beno ye yenge. *Lom. 1:7; 1 Kol. 1:2; Ef. 1:2*

Matondo kwa Nzambi sambu na lukwikilu ye zola ye vuvu ya bantu ya Tesalonika

²Beto pesa matondo ntangu yonso kwa Nzambi sambu na beno yonso, beto tuba sambu na beno mu lombilu ya beto. *Fili. 1:3; Kolo. 1:3; 2 Tes. 1:3*

³Beto bika ve kubambuka beno nantwala na Nzambi, Tata ya beto, sambu na kisalu ya beno ya lukwikilu ye kisalu ya beno ya zola ye mvibidilu ya vuvu ya beno mu Mfumu ya beto Yesu Klisto.

⁴Sambu na beto zaba nsodolo ya beno, beno bampangi yazolwa kwa Nzambi. *2 Tes. 2:13*

⁵Sambu na nsamu mbote ya beto kwizaka ve kwa beno mu mambu kaka, kansi mu ngolo ye mu Mpeve Yanlongo ye mu zaba kieleka ya ngolo; bonso beno zaba bonso beto vandaka nakati ya beno sambu na beno. *1 Kol. 2:4; 4:20*

⁶Beno kituka balandi ya beto ye ya Mfumu, sambu na beno imene kubaka mambu mu mpasi mingi mu kiese ya Mpeve Yanlongo. *1 Kol. 4:16; 11:1; Fili. 3:17; 1 Tes. 2:14; 2 Tes. 3:7; Eb. 10:32*

⁷Beno kituka bifwani kwa yonso ya kwikila mu Makedonia ye Akaya.

⁸Kadi tuka beno, mambu ya Mfumu imene kubasika mu Makedonia ye Akaya kaka ve, kansi lukwikilu ya beno mu Nzambi imene kuzabakana ndambu yonso; sambu na yai beto ikele na nsatu ve na tuba mambu diaka.

⁹Kadi bau kibeni ikele kutuba bonso beto kotaka nakati ya beno, ye bonso beno pindukaka kwa Nzambi ye bikaka biteki, sambu na sadila Nzambi ya ikele na moyo ye ya kieleka. *Bis. 4:15*

¹⁰Ye kuingila Mwana ya yandi tuka zulu, ya yandi fulukiswaka tuka bafwa, ikele Yesu ya vulusaka beto tuka makasi ya ikele kwiza.

1 Tesalonika 2

Bonso Paulu vandaka mu Tesalonika

¹Kadi beno kibeni bampangi, beno zaba nkotolo ya beto nakati na beno, na yo vandaka mpamba ve,

²kansi sambu na beto monaka mpasi ntete ye moniswaka nsoni mu Filipi, bonso beno zaba, beto vandaka na kikesa mu Nzambi ya beto kutuba kwa beno nsamu mbote ya Nzambi mu mpasi mingi.

³Kadi mbombodolo ya beto ikele ve ya vengumunu keti ya nsumukunu keti ya bunkita,

⁴kansi bonso Nzambi imene kumona beto ya lunga kupeswa nsamu mbote, mpilayina beto tuba, sambu na yangidisa ve bantu kansi Nzambi ya meka mintima ya beto. *Ngal. 1:10; 2:7*

⁵Kadi ntangu mosi ve beto monwaka kutuba mambu ya lulendo, bonso beno zaba, keti kufuka zola ya bima, Nzambi ikele ntemo ya beto. *Bis. 20:33; 2 Kol. 2:17; 11:31; 12:17*

⁶Beto ikele kusosa nkembo ya bantu mpe ve, tuka beno keti tuka bankaka, bu beto lendaka kuzitiswa, bonso bantumwa ya Klisto. *Yoa. 5:41, 44; 7:18; 2 Kol. 3:1*

⁷Kansi beto vandaka nlembami nakati na beno, bonso nkento ikele kukeba mbote bana fioti ya yandi kibeni,

⁸mpilayai mu lutondo ya nene ya ikele na beto sambu na beno, beto zolaka kukabila beno nsamu mbote ya Nzambi kaka ve, kansi miela ya beto mpe, sambu beno imene kwiza bazolwa ya beto. *Bis. 20:24; 2 Kol. 12:15; Fili. 1:8; 2:17*

⁹Kadi, bampangi, beno bambuka kisalu ya beto ye mpasi. Beto salaka mu mpimpa ye ntangu, na beto tatula kizitu va mosi ya beno ve, bu beto samunaka nsamu mbote ya Nzambi kwa beno. *2 Tes. 3:8*

¹⁰Beno ikele bantemo ye Nzambi mpe, bonso beto tambulaka ya nlongo ye ya lunungu ye ya konda mbi nakati na beno ya kwikila.

¹¹Kadi beno zaba bonso beto vandaka na beno muntu na muntu bonso tata ye bana ya yandi, beto bombidilaka beno ye pesa kikesa kwa beno ye songa kitemo kwa beno,

¹²na beno tatambula ya lunga mu Nzambi ya bingaka beno ku kimfumu ya yandi ye nkembo ya yandi. *Ef. 4:1; Fili. 1:27; Kolo. 1:10*

Bonso bantu ya Tesalonika pindulaka mabanza

¹³Ye mu mambu yai, beto mpe pesa matondo kwa Nzambi ntangu yonso, sambu na bu beno bakaka mambu ya Nzambi ya beto samunaka kwa beno, beno bakaka yo ve bonso mambu ya bantu, kansi bonso yo ikele mu kieleka, mambu ya Nzambi, ya ikele kusala mu beno ya kwikila. *Mat. 10:40; Ngal. 4:14*

¹⁴Kadi beno, bampangi, kwizaka balandi ya mabundu ya Nzambi ya ikele mu Yuda mu Klisto Yesu; kadi beno mpe moniswaka mpasi mutindu mosi na bisi ntoto ya beno kibeni, bonso bau mpe moniswaka mpasi na baYuda. *Eb. 10:34*

¹⁵Bau kufwaka Mfumu Yesu ye bambikudi ye kulaka beto, bau yangidisaka Nzambi ve, ye ikele na kimbeni na bantu yonso. *Mat. 23:24; Luk. 13:33; Bis. 2:22; 3:15; 7:52*

¹⁶Bau kanikina beto kutuba kwa bapaien, na bau lenda kuvuluswa, sambu na fulusa kitezo ya masumu ya bau ntangu yonso. Kansi makasi ya Nzambi imene kwiza va bau na ngolo mingi. *Mat. 23:32; Bis. 13:45; 14:2, 19; 17:5, 13*

Paulu vanda luzolo na kwenda diaka ku Tesalonika

¹⁷Bampangi, sambu na beto imene kukatuka na beno ntangu fioti, mu nitu, kansi mu ntima ve, beto sosaka mu lutondo mingi kumona luse ya beno.

¹⁸Sambu na ntangu na ntangu beto zolaka kwiza kwa beno, mono Paulu, kansi Satana kangilaka beto nzila.

¹⁹Kadi nki ikele vuvu ya beto keti kiese keti koloa ya beto ya nkembo ? Ikele beno ve nantwala na Mfumu ya beto Yesu, bu yandi takwiza. 2 *Kol. 1:14; Fili. 2:16; 4:1; 1 Tes. 3:13*

²⁰Kadi beno ikele nkembo ya beto ye kiese ya beto.

1 Tesalonika 3

Paulu fidisaka Timoteo ku Tesalonika

¹Buna bu beto lendaka kuvibidila diaka ve, beto banzaka yo ikele mbote kubika mu Atene beto kaka, *Bis. 17:15*

²ye fidisa Timoteo mpangi ya beto ye sielo ya Nzambi mu nsamu mbote ya Klisto, sambu na sikidika beno, ye bomba beno mu lukwikilu ya beno, *Lom. 16:21*

³na muntu mosi tanikuka ve sambu na mpasi yai, sambu na beno kibeni zaba na beto ikele kubingwa sambu na yai.

⁴Kadi bu beto vandaka na beno, beto songaka beno ntete, na beto fwiti kumoniswa mpasi, bonso yo kwizaka, ye beno zaba yo.

⁵Kadi na yai mono mpe, bu mono lendaka kuvibidila diaka ve, mono fidisaka ntumwa sambu na kuzaba lukwikilu ya beno, keti kana mpukumuni kupukumuna beno, ye ksalu ya beto imene kwiza mpamba.

Paulu yangalala bu yandi vutukaka

⁶Kansi ntangu yai, bu Timoteo kwizaka kwa beto tuka beno, yandi twalaka beto nsamu ya kiese ya lukwikilu ye zola ya beno, ye na beno ikele kubambuka beto mbote ntangu yonso, ye na beno zola kumona beto, bonso beto mpe zola kumona beno. *Bis. 18:3*

⁷Kadi na yai, bampangi, sambu na lukwikilu ya beno, beto imene kubombwa mu ntantu yonso ya beto ye mu mpasi ya beto,

⁸Kadi beto ikele na moyo kana beno telema ngolo mu Mfumu.

⁹Kadi nki matondo beto lenda kuvutula diaka kwa Nzambi sambu na beno, sambu na kiese yonso ya beto yangalala sambu na beno nantwala na Nzambi ya beto ?

¹⁰Mu mpimpa ye ntangu beto lomba mingi na beto lenda kumona luse ya beno, ye lungisa yina ya konda mu lukwikilu ya beno.

¹¹Kansi Nzambi yandi kibeni ye Tata ya beto ye Mfumu ya beto Yesu, bika yandi sungika nzila ya beto kwa beno.

¹²Bika Mfumu sala beno kwiza mingi ye luta mu zolana kwa bankaka ye kwa bantu yonso, bonso beto mpe zola beno,

¹³na yandi lenda kusikidika ntima ya beno ya konda mbi mu nlongo nantwala na Nzambi ye Tata ya beto, bu Mfumu ya beto Yesu kwiza ye banlongo yonso ya yandi. *Fili. 1:10; 1 Tes. 5:23; 2 Tes. 1:7; 2:17*

1 Tesalonika 4

Paulu songa bau ntambulu ya vedila

¹Mpilayai mu mambu yankaka, bampangi, beto lomba ye bombidila beno mu Mfumu Yesu, bonso beno longukaka kwa beto mpilamosi beno fwiti kutambula ye yangidisa Nzambi, bonso beno ikele kutambula, na beno lenda kuluta mu mambu yai. *Fili. 1:27; 2 Tes. 2:12*

²Kadi beno zaba nsikudukusu ya beto pesaka beno mu Mfumu Yesu.

³Kadi yai ikele luzolo ya Nzambi ikele nlongo ya beno na beno bika bizumba, *Ef. 5:3*

⁴na muntu na muntu tazaba kubaka nkento ya yandi kibeni mu mambu ya nlongo ye ya nzitusu,

⁵mu lutondo ya mbi ve, bonso bapaien ya zaba Nzambi ve, *1 Kol. 15:34; Ef. 2:12; 4:17*

⁶muntu tasadila mpangi ya yandi mbi ve mu mambu yai, sambu na Mfumu ikele mvutudi ya ndinda mu mambu yai yonso, bonso beto songaka beno mbote ntete ye songaka kitemo. *1 Kol. 6:8*

⁷Kadi Nzambi bingaka beto ve ku nsumukunu kansi ku mambu yanlongo.

⁸Buna yandi ya buya ikele kubuya muntu ve, kansi Nzambi ya pesa Mpeve Yanlongo ya yandi kwa beno. *Luk. 10:16; Ef. 4:30*

⁹Beno ikele nsatu ve na muntu sonika kwa beno sambu na zola ya kimpangi, sambu na Nzambi ikele kulonga beno kibeni kuzolana, *Yoa. 13:34; 15:12; 1 Pet. 4:8; 1 Yoa. 3:11; 4:21*

¹⁰kadi kieleka beno ikele kusala yo kwa bampangi yonso mu Makedonia yamvimba. Kansi, bampangi, beto bombidila beno, na beno taluta mu mambu yai,

¹¹na beno talonguka sambu na kuvanda napi ye sala kisalu ya beno kibeni, ye sala na maboko ya beno bonso beto sikidikisaka beno, *Ef. 4:28; 2 Tes. 3:8, 11*

¹²ye beno tatambula mbote kwa bau ya ikele nanganda, na beno takonda kima ye.

Yandi zabisa bau mvutukulu ya Klisto

¹³Bampangi, beto zola ve beno konda kuzaba sambu na bau ya lala tulu, na beno tavanda na ntantu ve, bonso bankaka ya konda vuvu. *Ef. 2:12*

¹⁴Kadi kana beto kwikila Yesu kufwaka ye telemaka diaka, buna bau ya lala tulu mu Yesu, Nzambi takwiza na bau sikamosi na yandi. *Lom. 8:11; 1 Kol. 6:14; 15:12*

¹⁵Kadi yai beto tuba kwa beno mu mambu ya Mfumu: Beto ya ikele na moyo ye bika ti Mfumu kwiza, beto taluta ve nantwala na bau ya lala tulu. *1 Kol. 15:21*

¹⁶Kadi Mfumu yandi kibeni takulumuka tuka zulu na mbokolo ya ngolo, ye ndinga ya nkuluntu ya banjo ye na mpungi ya Nzambi, buna bafwa mu Klisto tatelema ntete. *Mat. 24:31; 2 Tes. 1:7*

¹⁷Buna beto ya ikele na moyo yo bikaka tabakwa sikamosi na bau mu matuti, sambu na kutana na Mfumu mu zulu, buna beto tavanda na Mfumu mvu ya mvu. *Yoa. 12:26; 14:3; 17:24*

¹⁸Sambu na yai beno bombana mu mambu yai.

1 Tesalonika 5

Mvutukulu ya mfumu ikele mfinama

¹Bampangi, beno ikele na nsatu ve na mambu sonukwa kwa beno sambu na bantangu ye bansungi,

²kadi beno kibeni zaba mbote *329 4:11-5:12* na lumbu ya Mfumu takwiza bonso mwivi mu mpimpa. *Mat. 24:42; Mal. 13:33; Luk. 12:39; 2 Pet. 3:10; Nzai. 3:3; 16:15*

³Bu bau tuba: Yenge ye tita ve, buna mpasulu tabwila bau nswalu, bonso nsongo mu nkento ya ikele na divumu, ye bau lenda kutina ve.

Bau ya kwikila kufwiti tomatala

⁴Kansi beno, bampangi, ikele mu tombe ve, na lumbu yina tabwila beno bonso mwivi. *Ef. 5:8*

⁵Kadi beno yonso ikele bana ya mwini ye bana ya ntangu, beto ikele ya mpimpa ve keti ya tombe.

- ⁶Buna bika beto lala tulu ve bonso bankaka, kansi bika beto tomatala ye kolwa ve. *Lom. 13:11; 1 Pet. 5:8*
- ⁷Kadi bau ya lala tulu, ikele lala mu mpimpa, bau ya kolwa ikele kolwa mu mpimpa. *Lom. 13:13*
- ⁸Kansi beto ya ikele bantu ya ntangu, bika beto kolwa ve, ye vwata nkaku ya ntulu ya lukwikilu ye zola; va ntu nkaku ya vuvu ya mpulusu. *Lom. 13:12; Ef. 6:13*
- ⁹Kadi Nzambi solaka beto ve kwa makasi kansi sambu kubaka mpulusu mu Mfumu ya beto Yesu Klisto. *Lom. 5:9*
- ¹⁰Yandi kufwaka sambu na beto, beto lenda kuvanda na moyo sikamosi na yandi, kana beto tomatala keti lala tulu. *Lom. 14:8; 2 Kol. 5:15*
- ¹¹Sambu na yai bombana ye tungana, bonso beno ikele kusala mpe.
Kubedisa ye lemvuka balongi ye tambula ya lunga
- ¹²Kansi, bampangi, beto bombidila beno kuzaba bau ya ikele kusala nakati na beno ye yala beno mu Mfumu ye longa beno. *1 Kol. 16:18; Fili. 2:29; 1 Tim. 5:17*
- ¹³Zitisa bau mingi mu zola sambu na kisalu ya bau. Vandana na yenge. *Mal. 9:50*
- ¹⁴Bampangi, beto bombidila beno, longa bau ya nkindu, pesa kikesa kwa bau ya ntima ya petepete, sadisa bau ya lebakana, vibidila bantu yonso. *Lom. 14:1; Ngai. 6:1*
- ¹⁵Tala, na muntu vutula mbi kwa muntu ve, kansi ntangu yonso sosa kusala yina ya mbote muntu kwa mpangi ya yandi ye kwa bantu yonso. *3 Mose 19:18; Mat. 5:44; Lom. 12:17; Ngai. 6:10; 1 Pet. 3:9*
- ¹⁶Yangalala ntangu yonso. *Lom. 12:12; Fili. 4:4*
- ¹⁷Lomba ntangu yonso. *Luk. 18:1; Ef. 6:18; Kolo. 4:2*
- ¹⁸Vutula matondo mu mambu yonso; sambu na yai ikele luzolo ya Nzambi mu Klisto Yesu kwa beno. *1 Tes. 4:3*
- ¹⁹Zima Mpeve Yanlongo ve.
- ²⁰Saula mbikudulu ve.
- ²¹Teza mambu yonso, ye simba yina ya ikele mbote. *1 Yoa. 5:1*
- ²²Buya mambu ya mbi mutindu yonso.
- ²³Bika Nzambi ya yenge, yandi kibeni sala beno nlongo yamvimba, bika mpeve ye mwela ye nitu ya beno yamvimba kebwa mu konda mbi, ti na Mfumu ya beto Yesu Klisto kwiza. *1 Kol. 1:8; 2 Tes. 3:13*
- ²⁴Yandi ya bingaka beno ikele kwikama, ye yandi tasala yo mpe. *1 Kol. 1:9; 10:13; Fili. 1:6; 2 Tes. 3:3*
- ²⁵Bampangi, lomba sambu na beto. *Lom. 15:30; Ef. 6:18; Kolo. 4:3; 2 Tes. 3:1*

²⁶Pesa mbote kwa bampangi yonso na mfibulu ya nlongo.

²⁷Mono sikidikisa beno mu Mfumu, na nkanda yai tatangwa kwa bampangi yonso. *Kolo. 4:16*

²⁸Bika nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto vanda na beno.

2 Tesalonika

2 Tesalonika 1

Luyantiku

¹Paulu ye Silvano ye Timoteo fidisa mbote kwa dibundu ya bisi Tesalonika mu Nzambi, Tata ya beto ye Mfumu Yesu Klisto.

²Nlemvo kwa beno ye yenge ya katuka na Nzambi Tata ya beto ye Mfumu Yesu Klisto. *1 Tes. 1:1*

Matondo kwa Nzambi

³Beto fwiti kupesa matondo kwa Nzambi ntangu yonso sambu na beno, bampangi, bonso yo ikele kulunga, kadi na lukwikilu ya beno ikele kukula mingi mingi, ye zola ya muntu na muntu nakati na beno yonso kwa ngana kwiza mingi. *Ef. 1:16; Fili. 1:3; Kolo. 1:3; 1 Tes. 1:2; 2 Tes. 2:13*

⁴Sambu na yai, beto kibeni ikele kudyana mu beno mu mabundu ya Nzambi, sambu na tatamana ya beno ye lukwikilu mu nzomono yonso ya beno, ye ntantu ya beno ikele kuvibidila. *1 Tes. 2:14*

⁵Ikele kidimbu ya monika ya mfundusu ya lunungu ya Nzambi, na beno tatangwa ya lunga ya kimfumu ya Nzambi, sambu na yo beno moniswaka mpasi mpe.

⁶Kana yo ikele mambu ya lunungu kwa Nzambi kuvutula mpasi kwa bau ya monisa beno mpasi;

⁷kwa beno ya moniswaka mpasi, vunda sikamosi na beto mu nzaikusu ya Mfumu Yesu tuka zulu ye banjo ya ngolo ya yandi, *1 Tes. 3:13; 4:15*

⁸mu nlemo ya tiya kuvutula ndinda kwa bau ya zaba Nzambi ve ye bau ya lemvuka ve nsamu mbote ya Mfumu ya beto Yesu. *Yes. 66:15; Lom. 2:8; 2 Pet. 3:7*

⁹Bau tamoniswaka mpasi, yo ikele lufwa ya mvu ya mvu tuka luse ya Mfumu ye nkembo ya ngolo ya yandi, *Yes. 2:10, 19, 21*

¹⁰bu yandi takwiza mu lumbu yina kukembiswa, ye kuyitukwa nakati na bau yonso ya kwikilaka mu lumbu yina, sambu na beno imene kukwikila kitemo ya beto kwa beno.

¹¹Sambu na yai beto lomba ntangu yonso sambu na beno, na Nzambi ya beto tatanga beno ya lunga na mbokolo ya beno, ye kulungisa mu ngolo, lutondo yonso ya mbote, ye kimalu yonso ya lukwikilu,

¹²na nkumbu ya Mfumu ya beto Yesu lenda kukembiswa mu beno, ye beno mu yandi, bonso ikele nlemvo ya Nzambi ya beto ye Mfumu Yesu Klisto.

2 Tesalonika 2

Mvutukulu ya Klisto ye mbombodolo na kuvanda na ngangu

¹Bampangi, sambu na kwiza ya Mfumu ya beto Yesu Klisto ye kutakana ya beto kwa yandi, beto bombidila beno,

²na beno tanikunwa nswalu ve mu mabanza ya beno, keti kutita, sambu na mpeve, keti mu mambu, keti mu nkanda, bonso yo katuka na beto, bonso lumbu ya Mfumu imene kwiza. *Mat. 24:6; 1 Tes. 5:2*

³Bika muntu kusa beno na kima mosi ve, kadi yo takwiza ve ti bantu mingi imene kukatuka na mambu ya Nzambi, ye muntu yina ya masumu, mwana ya lufwa imene kumonikiswa, *Mat. 24:23; 1 Tim. 4:1; 1 Yoa. 2:18*

⁴yandi ya nwana ye ditombola va zulu na bima yonso ya bingwa Nzambi, ye ya bantu ikele kusambila, ye vanda mu tempelo ya Nzambi ye disonga bonso Nzambi.

⁵Beno bambuka ve na mono tubaka kwa beno mambu yai bu mono vandaka na beno ?

⁶Ntangu yai beno zaba yina ya kanga yandi nzila, na yandi lenda kumonikiswa mu ntangu ya yandi kaka.

⁷Kadi mambu ya kinsweki ya kufwa nsiku ikele kusala, ti na yandi ya kanga nzila imene kukatulwa.

⁸Buna nkwa kufwa nsiku tamonikiswa, ikele yandi ya Mfumu Yesu takufwa na mupepe ya munoko ya yandi, ye kufwa yandi mu monika ya kwiza ya yandi;

⁹yandi takwiza mu ngolo ya Satana, mu ngolo yonso ye bidimbu ye banyitukulu ya luvunu *Mat. 24:24*

¹⁰ye mu luvunu yonso ya konda lunungu kwa bau ya vila, sambu na bau bakaka ve zola ya kieleka na bau lenda kuvuluswa. *2 Kol. 2:15; 4:3*

¹¹Sambu na yai Nzambi tafidisa bau luvengumuni ya nene, na bau takwikila luvunu, *Lom. 1:21, 24; 1 Tim. 4:1*

¹²na bau yonso ya kwikilaka kieleka ve, kansi bau zolaka konda lunungu, bau tafundiswa. *Lom. 1:18, 32*

Bau ya kwikila bediswa na bau vanda ngolo mu mambu ya bau bakaka

¹³Bampangi, yazolwa kwa Mfumu, beto fwiti kupesa matondo kwa Nzambi ntangu yonso sambu na beno, kadi Nzambi solaka beno tuka luyantiku mu mpulusu mu sala nlongo ya Mpeve ye mu lukwikilu ya kieleka, *5 Mose 33:12; 1 Tes. 1:4; 2 Tes. 1:3; 1 Pet. 1:2*

¹⁴yandi bingaka beno mu nsamu mbote ya beto, kubaka nkembo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto.

¹⁵Sambu na yai, bampangi, telema ngolo ye simba nsiku nkulu ya bambuta, ya beno longwaka, keti na ndinga ya beto keti na nkanda ya beto. *1 Tes. 3:8*

¹⁶Yandi kibeni, Mfumu ya beto Yesu Klisto, ye Nzambi Tata ya beto, ya zolaka beto mu nlemvo, ye pesaka beto mbombolo ya mvu ya mvu ye vuvu ya mbote,

¹⁷bika yandi bomba mintima ya beno; sikidika yau mu kisalu mbote yonso ye mambu. *1 Tes. 3:13*

2 Tesalonika 3

Lomba ye sala

¹Buna, bampangi, lomba sambu na beto, na mambu ya Mfumu lenda kwenda ntinu ye kembiswa, bonso yo ikele mu beno mpe, *Ef. 6:18; Kolo. 4:3; 1 Tes. 5:25*

²na beto lenda kuvuluswa na bantu ya konda ngangu ye ya mbi, kadi bantu yonso ve ikele na lukwikilu. *Lom. 15:30*

³Mfumu ikele kukwikama, yandi sikidika beno ye keba beno tuka na nkwa mbi. *Yoa. 17:15; 1 Kol. 1:9; 10:13; 1 Tes. 5:24*

⁴Kansi beto ikele na vuvu mu Mfumu sambu na beno, na beno ikele kusala ye tasala mambu ya beto sikidikisa beno. *2 Kol. 7:16; Ngal. 5:10*

⁵Bika Mfumu sungika mintima ya beno ku zola ya Nzambi ye ku mvibidilu ya Klisto.

⁶Bampangi, beto sikidikisa beno mu nkumbu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, na beno dikatula na konso mpangi ya ikele kutambula mbote ve, ye tambula ve mu nsiku nkulu ya bambuta, ya bau bakaka na beto. *Lom. 16:17; 1 Kol. 5:11; Tit. 3:10; 2 Yoa. 10*

⁷Kadi beno kibeni zaba, bonso beno fwiti kulanda beto, kadi beto tambulaka mbote nakati na beno, *1 Kol. 11:1; 1 Tes. 1:6; 2:10*

⁸beto mpe kudiaka mampa ya muntu mpamba ve, kansi mu kisalu ye mpasi beto salaka mu mpimpa ye ntangu, na beto tatula kizitu va mosi ya beno ve. *Bis. 18:3; 20:34; 1 Kol. 4:12; 2 Kol. 11:9; 12:13; 1 Tes. 2:9*

⁹Yo ikele ve sambu na beto konda nzila, kansi kudisala bonso kifwani kwa beno, na beno talanda beto. *1 Kol. 4:16; 11:1; Fili. 3:17*

¹⁰Kadi bu beto vandaka na beno mpe, beto sikidikisaka beno yai: Kana muntu zola kusala ve, yandi kudia mpe ve.

¹¹Kadi beto kuwa na bankaka ikele kutambula mbote ve nakati beno, bau ikele kusala tafioti ve, bau dikotisa mu mambu ya bantu yankaka.

¹²Bau ya ikele mpilayai, beto sikidikisa ye bombidila mu Mfumu Yesu Klisto, na bau sala kisalu ye vanda napi, ye kudia madia ya bau kibeni. *Ef. 4:28; 1 Tes. 4:11*

¹³Beno, bampangi, lembwa ve mu kisalu ya mbote. *Ngal. 6:9*

¹⁴Kana muntu lemvuka ve ndinga ya beto mu nkanda yai, tala muntu yina; ye vanda na yandi ve, na yandi lenda kumona nsoni. *Mat. 18:17; 1 Kol. 5:11*

¹⁵Kansi tanga yandi ve bonso mbeni, kansi longa yandi bonso mpangi.

Mfidisilu ya mbote

¹⁶Bika Mfumu ya yenge, yandi kibeni pesa beno yenge ntangu yonso mu mambu yonso. Mfumu vanda na beno yonso. *1 Tes. 5:23*

¹⁷Peswa ya mbote ya mono Paulu ikele kusonika na diboko ya mono mosi, yo ikele kidimbu mu minkanda yonso, bonso mono sonika. *1 Kol. 16:21; Kolo. 4:18*

¹⁸Bika nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto vanda na beno yonso.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

Luyantiku

¹Paulu, ntumwa ya Klisto Yesu, bonso nsikudukusu ya Nzambi, Mvulusi ya beto, ye Klisto Yesu, vuvu ya beto, *Bis. 9:15; Ngal. 1:1; Tit. 1:1*

²fidisa mbote kwa Timoteo, mwana ya mono ya kieleka mu lukwikilu: Nlemvo, nkenda, ye yenge tuka Nzambi, Tata, ye Klisto Yesu, Mfumu ya beto. *Lom. 1:7; 1 Kol. 1:2; Ef. 1:1; 1 Tes. 1:1; 2 Tim. 1:1; Tit. 1:4*

Paulu luengisa bau sambu na malongi ya nzenza

³Bonso mono bombidilaka nge kubika mu Efeso, bu mono kwendaka ku Makedonia, na nge lenda kusikidikisa bankaka, na bau talonga ve malongi yankaka

⁴ye bau takwikila ve bitubatuba ya mpamba, ye nsonokono ya batata ya ikele na nsuka ve, mambu yai ikele kubasisa biuvu, yau ikele kusadisa mambu ya Nzambi ve ya ikele mu lukwikilu. *1 Tim. 4:7; 2 Tim. 2:16, 23; Tit. 1:14; 3:9*

⁵Kansi nsuka ya nsikudukusu ikele zola ya ntima ya vedila, ye kansansa ya mbote ye vuvu ya konda luvunu. *Lom. 13:8; Ngal. 5:14; 1 Pet. 1:22*

⁶Mu mambu yai, bankaka imene kuvengumuka, ku bituba-tuba ya mpamba. *1 Tim. 6:4, 20*

⁷Bau tonda kuvanda banlongi ya nsiku, kansi bau zaba ve mambu ya bau ikele kutuba, keti ya bau ikele kulonga.

⁸Kansi beto zaba, nsiku ikele mbote, kana muntu sala yo mpilamosi nsiku ikele. *Lom. 7:12, 14*

⁹Beto zaba yai, nsiku tulwaka ve, sambu na muntu ya lunungu, kansi sambu na bantu ya buya nsiku, ye bakolami, ye bau ya konda kuvumina Nzambi, ye bankwa masumu, ye bantu ya sumuka, ye bafingi ya Nzambi, ye bafwi ya batata ye ya bangudi ye ya bantu *Ngal. 3:19; 5:23*

¹⁰ye bankwa bizumba, ye babakala ya salana nsoni, ye bateki ya bantu, ye bantu ya luvunu, ye bau ya kudia ndefi ya luvunu, ye mambu yonso yankaka ya ikele na kimbeni na malongi ya mbote,

¹¹bonso ikele nsamu mbote ya nkembo ya Nzambi ya nsakumunu, ya tulwaka mu maboko ya mono. *Ngal. 2:7; 1 Tes. 2:4*

Yandi vutula matondo kwa Nzambi

¹²Mono pesa matondo kwa yandi ya pesa mono ngolo, ikele Klisto Yesu, Mfumu ya beto, sambu na yandi tangaka mono ya kwikama, ye tulaka mono mu kisielo ya yandi,

¹³ntete mono vandaka kutuba mbi sambu na Nzambi, ye monisi ya mpasi, ye mulwadisi; kansi mono wilwaka nkenda, sambu na mono salaka yau, bu mono zabaka ve, ye bu mono kwikilaka ve. *Bis. 8:3; 9:1; 22:4; 26:9; 1 Kol. 15:9; Ngal. 1:13*

¹⁴Kansi nlemvo ya Mfumu ya beto lutaka mingi mu lukwikilu, ye zola ya ikele mu Klisto Yesu. *Lom. 5:20; 6:1*

¹⁵Yai ikele ndinga ya kwikama, ye ya lunga kubaka, na Klisto Yesu kwizaka mu nsi, kuvulusa bankwa masumu, nakati na bau mono ikele ya ntete. *Yel. 3:17; Mat. 9:13; Mal. 2:17; Luk. 5:32; 19:10*

¹⁶Kansi, sambu na mambu yai, mono wilwaka nkenda, na Klisto Yesu lenda kusonga mvibudulu yonso ya yandi mu mono yikele ya ya ntete, kuvanda kifwani kwa bantu ya takwikila yandi nanima, kubaka moyo ya mvu ya mvu.

¹⁷Kwa ntinu ya mvu ya mvu, ya lenda kufwa ve, ya ikele kumonika ve, Nzambi mosi kaka, kwa yandi nzitusu ye nkembo mvu ya mvu. Amen. *Lom. 16:27; 1 Tim. 6:16*

Yandi bedisa Timoteo na kunwana mbote

¹⁸Nsikudukusu yai mono pesa kwa nge, mwana ya mono Timoteo, bonso mbikudulu ya bikulwaka ntete kwa nge, na nge lenda kunwana mvita ya mbote sambu na yau,

¹⁹bu nge ikele kukeba lukwikilu ye kansansa ya mbote; bankaka imene kulosa yau, ye imene kuvidisa lukwikilu ya bau.

²⁰Nakati na bau ikele Imenai ye Alesandelo ya mono pesaka kwa Satana na bau lenda kulongwa kutuba mbi sambu na Nzambi ve.

1 Timoteo 2

Dibundu fwiti kulombila bantu yonso

¹Mpilayai mono longa na ntete, mbombodolo, lombilu, tubila, ye kupesa ya matondo tasalwa sambu na bantu yonso,

²sambu na bantinu, ye bantu yonso ya ikele na kisalu ya nene, na beto lenda kuvanda na moyo ya napi ye yenge mu vumi yonso ya Nzambi ye luzitu.

³Sambu na yai ikele ya mbote ye ya lunga na luse ya Nzambi, Mvulusi ya beto

⁴yandi ya zola bantu yonso kuvuluswa, ye kwiza kwa ngangu ya kieleka. *Yeh. 18:23; 2 Pet. 3:9*

⁵Kadi, Nzambi ikele mosi, ye nwawasi mosi ikele nakati na Nzambi ye bantu, yandi ikele muntu Klisto Yesu, *Yel. 17:3; Ngal. 3:19; Eb. 9:15*

⁶yandi dipesaka lufutu kuvulusa bantu yonso, kitemo ya mambu yai tazabakana mu nsungi ya yau. *Mat. 20:28; Tit. 2:14*

⁷Sambu na yai, mono tulwaka nsamuni ye ntumwa—mono ikele kutuba kieleka mu Klisto, mono ikele kukusa ve — ye nlongi ya bapaïen, mu lukwikilu ye mambu ya kieleka. *Bis. 9:15; 13:2; 22:21; Lom. 9:1; 11:13; 15:16; Ngal. 1:15, 16; 2:7; Ef. 3:8; 2 Tim. 1:11*

Yandi longa bonso bau fwiti kulomba

⁸Sambu na yai, mono zola, babakala kulomba mu sika yonso, ye nangula maboko ya nlongo ya konda ye ntembe. *Nk. 28:2; 65:3; 134:2*

⁹Mpilayai mpe, mono zola, bankento kuvwata mvwatu ya lunga, mu lulendo ve, ye mambu ya kusakana ve, ye kuvanda na nsuki ya kutunga ve, keti wola, keti matadi nzimbu, keti mvwatu ya ntalu, *Tit. 2:3; 1 Pet. 3:2*

¹⁰kansi yina ya lunga na bankento ya ikele na vumi ya Nzambi, mu bisalu ya mbote.

¹¹Nkento fwiti kulonguka mu napi ye kulemvuka yonso. *1 Mose 3:16; 1 Kol. 14:34; Ef. 5:24*

Yandi kanikina bankento sambu na kulonga mu dibundu

¹²kansi mono zola ve, nkento kulonga keti kuyala bakala, kansi yandi tavanda napi.

¹³Kadi Adami salwaka ntete, nanima Eva. *1 Mose 2:7, 22; 1 Kol. 11:9*

¹⁴Adami yunswaka ve, kansi nkento yunswaka, ye kubwaka mu masumu. *1 Mose 3:6; 2 Kol. 11:3*

¹⁵Kansi yandi tavuluswa mu kubuta ya bana, kana bau vibidila mu lukwikilu ye zola ye mambu ya nlongo, ye mambu ya kusakana ve.

1 Timoteo 3

Kifu ya bankengi ya dibundu

¹Yai ikele ndinga ya kwikama, kana muntu tonda kisalu ya nkengi ya dibundu, yandi ikele kutonda kisalu ya mbote.

²Nkengi fwiti kuvanda ve na mambu ya mbi, ye vanda bakala ya nkento mosi kaka; kukolwa na malafu ve, kuvanda na bifu ya mbote, kuvanda na makalele ve, kuzola kusadisa banzenza, ye kuzaba kulonga, *Tit. 1:6*

³Munwi ya vinia ve, ye kunwana ve, kansi ya nlembami, ya makalele ve, ya zola mbongo ve, *2 Tim. 2:24*

⁴muntu ya yala nzo ya yandi mbote, ye bana ya yandi ikele kulemvuka na luzitu yonso

⁵—kansi kana muntu lenda ve kuyala nzo ya yandi kibeni, mpila nki yandi lenda kukeba dibundu ya Nzambi ? —

⁶Yandi tavanda ve muntu yampa mu lukwikilu; keti yandi tavanda na lulendo ye kubwa mu mbedoso ya Satana.

⁷Yandi fwiti kuvanda na kitemo ya mbote kwa bau ya ikele nanganda, mpilayai yandi takubwa ve mu nsoni ye siongi ya diable.

Ye basielo ya dibundu

⁸Mpilayai basielo ya dibundu fwiti kuvanda na luzitu, kuvanda na ndinga zole ve, kuzola malafu ve, kutula luzolo na bima ve.

⁹Bau fwiti kukebo mambu ya kinsweki ya lukwikilu mu kansansa ya vedila. *1 Tim. 1:19*

¹⁰Kansi bau fwiti kutezwa ntete, nanima bau lenda kusala kisalu ya basielo kana bau ikele na mambu ya mbi ve.

¹¹Mpilayai, bankento mpe fwiti kuvanda na luzitu, kuvanda na luvunu ve, kukolwa na malafu ve, kuvanda ya kwikama mu mambu yonso.

¹²Basielo ya dibundu fwiti kuvanda babakala ya nkento mosi, ye kuyala bana ya bau ye nzo ya bau mbote.

¹³Kadi bau ya sala kisalu ya basielo mbote tamonwa luzitu ye baka kikesa mingi mu lukwikilu, ya ikele mu Klisto Yesu. *Mat. 25:21*

¹⁴Mambu yai mono sonika kwa nge, sambu na mono ikele na vuvu kwiza kwa nge ntangu yai,

¹⁵kansi kana mono vingila ndambu mingi, buna nge lenda kuzaba mpila nki kusala mu nzo ya Nzambi, ya ikele dibundu ya Nzambi ya ikele na moyo, yo ikele dikunzi ye lufulu ya mambu ya kieleka.

¹⁶Kansi kondwa ntembe, vumi ya Nzambi ya kinsweki ikele nene: Nzambi monikaka mu nsuni, yandi nunguswaka mu mpeve, yandi monwaka kwa banjo, yandi samunwaka kwa bapaien, bantu ya nsi kwikilaka yandi, ye yandi bakwaka ku zulu mu nkembo.

1 Timoteo 4

Kubwa

¹Kansi mpeve ikele kutuba kieleka: Mu ntangu ya nsuka bankaka tabika lukwikilu, ye bau takwikila bampeve ya tuba luvunu, ye malongi ya bampeve mbi, *2 Tim. 3:1*

²mu luvunu ya bantu ya luvunu, kansansa ya bau imene kubaka kidimbu ya tiya. *Tit. 1:15*

³Bau buya kukwela, ye pesa nsiku kubuya mbizi, ya Nzambi imene kusala sambu na kubaka na matondo na bau ya kwikila ye ya zaba mambu ya kieleka.

⁴Kadi bima yonso ya Nzambi semaka ikele mbote, ye beno fwiti kubuya kima mosi ve, kana beno baka yo na matondo.

⁵Kadi yo ikele kutulwa nlongo mu ndinga ya Nzambi, ye mu lombilu.

Paulu songa Timoteo vanda sielo ya mbote ya Klisto

⁶Kana nge bambukisa bampangi sambu na mambu yai, nge tavanda sielo ya mbote ya Klisto Yesu, ya imene kusanswa mu ndinga ya lukwikilu, ye malongi ya mbote ya nge imene kulanda mbote. *2 Tim. 1:5; 3:10, 14*

⁷Kansi buya bingana ya mpamba ya bankento ya nuna; ye disadisa mu vumi ya Nzambi. *1 Tim. 1:4*

⁸Disadisa nitu ikele na ndandu fioti; kansi vumi ya Nzambi ikele na ndandu mu mambu yonso, yo ikele na nsilulu ya moyo yai, ye ya yina ya ikele kwiza. *Nk. 37:4; Kolo. 2:23; 1 Tim. 6:6*

⁹Yai ikele ndinga ya kwikama, ye ya lunga mingi kubaka. *1 Tim. 1:15*

¹⁰Sambu na yai, beto sala ye nwana, sambu na beto imene kutula vuvu mu Nzambi ya ikele na moyo, yandi ikele Mvulusi ya bantu yonso, kansi luta kwa bau ya kwikila.

Ye kifwani kwa bau ya kwikila

¹¹Sikidikisa mambu yai, ye longa yau. *Tit. 2:15*

¹²Bika muntu kusaula kinleke ya nge ve; kansi vanda kifwani kwa bakwikidi, mu ndinga, mu bifu, mu zola, mu lukwikilu, ye mu vedila. *Tit. 2:7; 1 Pet. 5:3*

¹³Ti mono kwiza, tula ngolo mu kutanga, mu kubombidila ye mu kulonga. *Mat. 25:21*

¹⁴Bika ve matabisi ya nlemvo ya ikele mu nge, ya peswaka kwa nge mu mbikudulu, ye ntululu ya maboko ya bambuta ya dibundu. *Bis. 8:17; 13:3; 19:6; 1 Tes. 5:19; 1 Tim. 1:18; 5:22; 2 Tim. 1:6*

¹⁵Tula ngolo mu mambu yai, dipesa yonso kwa yau, na kukula ya nge tamonika kwa bantu yonso.

¹⁶Nge kudikeba, ye keba malongi ya nge; vibidila mu mambu yai, kadi kana nge kusala mpilayai, nge tadivulusa ye bau ya kuwa nge. *Bis. 20:28; 1 Kol. 9:22, 27; Yak. 5:20*

1 Timoteo 5

Kubedisa ya nlembami

¹Semba ve muntu ya imene kununa, kansi bombidila yandi bonso tata, ye batoko bonso bampangi. *3 Mose 19:32*

²Bankento ya nuna bonso bangudi, bankento ya nleke bonso bampangi bankento, mu ntima ya vedila yonso.

Bonso bafwola fwiti kusadiswa

³Zitisa bafwola ya ikele bafwola kieleka.

⁴Kansi kana fwola ikele na bana, keti bana ya bana ya yandi, bika bau longuka ntete kusonga nkenda kwa bibutu ya bau, ye kusadisa batata ye bangudi ya bau, mambu yai ikele mbote nantwala na Nzambi. *1 Tim. 2:3; 5:16*

⁵Kansi yandi ya ikele fwola kieleka, ye ikele kinsona, ikele kutula vuvu mu Nzambi, ye vibidila mu mbombodolo ye lombilu mu mpimpa ye mwini. *Yel. 49:11; Luk. 2:36; 1 Kol. 7:32*

⁶Kansi yandi ya zola kuyangalala ya ntoto, ikele ya kufwa bu yandi ikele na moyo.

⁷Sikidikisa mambu yai mpe, na bau lenda kukondwa lusembo.

⁸Kansi kana muntu buya kusadisa bibutu ya yandi, ye ya luta bantu ya nzo ya yandi kibeni, yandi imene kubuya lukwikilu, ye yandi luta mbi na muntu ya konda lukwikilu.

⁹Sonika ve fwola ya lunga ve mvu makumi sambanu, yandi ya vandaka nkento ya bakala mosi kaka,

¹⁰ye yandi ikele na kitemo ya kimalu ya mbote; kana yandi imene kusansa bana kana yandi sadisaka banzenza, kana yandi sukulaka makulu ya banlongo, kana yandi sadisaka bambevo, kana yandi imene kuvibidila mu bisalu yonso ya mbote. *1 Pet. 4:9*

¹¹Kansi buya bafwola ya nleke, kadi bu bau imene kwiza madidi kwa Klisto, bau takwela.

¹²Bau imene kubediswa, sambu na bau losaka lukwikilu ya bau ya ntete.

¹³Ye bau ikele kulonguka mpe kuvanda bumolo, ye kwenda ku nzo na nzo, ye kuvanda na bumolo kaka ve, kansi kuvanda bantu ya bituba-tuba, ya dikotisa mu mambu ya bantu yankaka, ye kutuba mambu ya lunga ve. *Tit. 2:3*

¹⁴Mono zola bafwola ya nleke kukwela, kubuta bana, kuyala banzo ya bau, kupesa nzila ve kwa yandi ya mbi, sambu na kufinga.

¹⁵Kadi bankaka imene kuvengumuka ye kulanda Satana.

¹⁶Kana nkento ya kwikila ikele na bafwola, bika yandi kusadisa bau, ye tula kizitu yai ve va dibundu, mpilayai yo lenda kusadisa bafwola ya kieleka.

Bonso bambuta fwiti kulongwa mu dibundu

¹⁷Bambuta ya ikele kuyala mbote, bika bau kuvanda na luzitu ya nene, ye luta kuzitisa bau ya sala mu ndinga ye malongi.

¹⁸Kadi masonukwa kutuba: Beno kanga ve munoko ya bangombe ya ikele kututa masasi; ye musadi ikele kulunga kubaka lufutu ya yandi. *5 Mose 25:4; Mat. 10:10; Luk. 10:7; 1 Kol. 9:9, 14*

¹⁹Kundima ve kwa mfundu ya mbuta, kansi nantwala na bantemo zole keti tatu kaka.

²⁰Bau ya sala masumu, semba bau nantwala na bantu yonso, na bankaka mpe tavanda na boma.

²¹Mono sikidikisa nge nantwala na Nzambi ye Klisto Yesu ye banjo ya solwa, na nge fwiti kukeba mambu yai, ye banza ve muntu luta muntu yankaka, ye sala kima ve ya tula kimpala. *2 Tim. 4:1*

²²Tula maboko va muntu nswalu ve, vanda na kintuadi ve na masumu ya bantu yankaka; dikeba ya vedila.

²³Kunwa masa kaka ve, kansi kunwa ndambu ya vinia sambu na divumu ya nge, ye sambu na lebakana ya ikele na nge ntangu na ntangu.

²⁴Masumu ya bantu yankaka ikele kumonika ye kwenda nantwala ku mfundusu, ye bankaka ikele kulanda nanima.

²⁵Mpilayai mpe, bisalu ya mbote ikele kumonika, ye ya mpila nkaka lenda kuswekwa ve.

1 Timoteo 6

Kubedisa ya mutindu ye mutindu

¹Bantu yonso ya ikele mu kimpika nansi na vangu, bika bau kutanga bamfumu ya bau lunga na luzitu yonso, na nkumbu ya Nzambi ye malongi lenda kutubwa mbi ve. *Ef. 6:5; Kolo. 3:22; Tit. 2:9; Yak. 2:7; 1 Pet. 2:18*

²Bau ya ikele na bamfumu ya kwikila, bika bau kusaula bau ve, kadi bau ikele bampangi, kansi bika bau luta kusadila bau, sambu na bau ya ikele na kintuadi na mambu ya mbote ikele ya kwikama ye ya zolwa. Longa mambu yai, ye songa yau. *1 Tim. 4:11; Tit. 2:15; File. 16*

³Kana muntu longa malongi yankaka, ye kwikila ve malongi ya kieleka, ya ikele ndinga ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, ye malongi ya kufwana vumi ya Nzambi.

⁴Yandi ikele na lulendo, ye kuzaba kima ve, ye ikele kutula biuvu, ye ntembe, yau ikele kubasisa kimpala, mvita, mafingu, ye mabanza ya mbi, *1 Kol. 8:2; 2 Tim. 2:14*

⁵kuswana ya makasi ya bantu ya sumuka mu mabanza, ye ya konda mambu ya kieleka, bau banza na vumi ya Nzambi ikele ndandu. *Lom. 16:17; 2 Tim. 2:23; 3:8; Tit. 1:11; 3:9*

⁶Kansi vumi ya Nzambi sikamosi na matondo ya ntima ikele ndandu ya nene. *Bing. 15:16; 1 Tim. 4:8*

⁷Kadi beto twalaka kima ve mu nsi yai, ye beto lenda kunata kima ve, bu beto katuka na yo.

⁸Kansi kana beto ikele na bima ya kudia, ye ya kuvwata, beto tavanda na matondo mu ntima. *Mat. 6:25; Eb. 13:5*

Luzolo ya bima takotisa bantu mingi mu mambu ya mbi

⁹Kansi bau ya zola kuvanda kimvwama ikele kubwa mu mpukumunu ye siongi ye luzolo mingi ya buzoba ye ya mbi, yau takotisa bantu mingi mu mpasi ya ngolo ye mu lufwa. *Bing. 11:28; 28:20; Mat. 13:32; Mal. 10:20; Luk. 16:19; Yak. 5:1*

¹⁰Kadi zola ya mbongo ikele mwanzi ya mbi mutindu yonso, bankaka ya sosaka yau imene kuvila nzila ya lukwikilu, ye bau imene kuditobola na ntantu mingi. *Bing. 15:16; Luk. 12:15*

Nsikudukusu kwa Timoteo ye kwa bamvwama

¹¹Kansi nge, muntu ya Nzambi, tina mambu yai, ye landa lunungu, vumi ya Nzambi, lukwikilu, zola, mvibudulu, ye nlembami.

¹²Nwana mvita ya mbote ya lukwikilu. Simba moyo ya mvu ya mvu; mu yo nge bingwaka, ye songaka kitemo ya mbote nantwala na bantemo mingi. *1 Kol. 9:24; Fili. 3:13; 2 Tim. 4:7*

¹³Mono sikidikisa nge nantwala na Nzambi, ya pesa bima yonso moyo, ye Klisto Yesu ya tubaka kitemo ya mbote nantwala na Pontio Pilatu, *Lom. 4:17; 1 Tim. 5:21*

¹⁴na nge fwiti kukeba nsikudukusu yai, ye konda tona ye konda lusembo, ti kumonika ya Mfumu ya beto Yesu Klisto. *Tit. 2:13*

¹⁵Yandi tamonika mu ntangu ya yandi sola, yandi ikele nyadi mosi ya nsakumunu, Ntinu ya bantinu ye Mfumu ya bamfumu. *5 Mose 10:17; 1 Tim. 1:17; Tit. 2:13; Nzai. 17:14; 19:16*

¹⁶Yandi mosi kaka konda kufwa, yandi ikele kuvanda mu mwini, ya bantu lenda kwiza mfinama na yo ve, muntu imene kumona yo ve, ye lenda kumona yo ve, kwa yandi nzitusu ye ngolo ya mvu ya mvu. Amen *2 Mose 33:20; Yel. 1:18; 2 Tim. 4:18; 1 Yoa. 4:12, 20*

¹⁷Sikidikisa bamvwama ya nsi yai, na bau kuditombola ve, keti kutula vuvu mu kimvwama ya lenda kuvila, kansi kutula vuvu mu Nzambi. Yandi ya pesa beto bima yonso mu kimvwama kuyangidisa beto. *Yobi 31:24; Nk. 62:10; Mal. 4:19; 10:23; Luk. 12:15, 20; Yak. 5:1*

¹⁸Songa bau kusala mbote, ye vanda kimvwama mu bisalu ya mbote, na bau lenda kukaba ye kupesa mu zola. *Ngal. 6:9*

¹⁹Ye dilundila bima, ya tavanda lufulu ya mbote, kwa bilumbu ya ikele kwiza, kubaka moyo ya kieleka. *Mat. 6:20; Luk. 16:9*

²⁰O, Timoteo, lunda mambu ya peswaka kwa nge; buya bitubatuba ya nsomi, ntembe ya mpamba ya bingwa ya ngangu, kansi yo ikele ya ngangu ya luvunu. *1 Tim. 1:4; 4:7; 2 Tim. 1:14; Tit. 1:14; 3:9*

²¹Kansi bankaka ya kwikilaka mambu yai imene kuvila tuka lukwikilu. Nlemvo vanda na beno. *2 Tim. 2:18*

2 Timoteo

2 Timoteo 1

Luyantiku

¹Paulu, ntumwa ya Yesu Klisto, mu luzolo ya Nzambi, bonso nsilulu ya moyo ya ikele mu Klisto Yesu, *2 Kol. 1:1*

²kwa Timoteo, mwana ya mono ya zolwa: Nlemvo, nkenda ye yenge tuka Nzambi, Tata, ye Klisto Yesu, Mfumu ya beto. *1 Tim. 1:2*

Matondo

³Mono pesa Nzambi matondo, ya mono ikele kusadila tuka batata ya mono mu kansansa ya vedila; mono bika ve kubambuka nge, mu lombilu ya mono, npimpa ye ntangu *Bis. 23:1; 24:14; Lom. 1:9; Ef. 1:16; Fili. 1:3; 1 Tes. 1:2*

⁴Mono tonda mingi kutala nge; ye mono ikele kubambuka mansanga ya nge, na mono lenda kifuluka na kiese,

⁵bu mono bambuka lukwikilu ya kieleka ya ikele mu nge, ya vandaka ntete mu nkaka ya nge, Loisi, ye mu ngudi ya nge Eunike; ye mono ikele na vuvu, na yo ikele mu nge mpe. *Bis. 16:1*

Yandi longi Timoteo vanda kikesa

⁶Sambu na yai, mono bambukisa nge kulemisa matabisi yai ya Nzambi, ya ikele mu nge, sambu na ntululu ya maboko ya mono.

⁷Kadi, Nzambi pesaka beto ve mpeve ya kutita, kansi ya ngolo ye ya zola ye ya mabanza mbote.

⁸Sambu na yai, vanda na nsoni ve sambu na kitemo ya Mfumu ya beto, keti sambu na mono, muntu ya yandi ya boloko, kansi nata mpasi ya nsamu mbote, bonso ikele ngolo ya Nzambi.

⁹Yandi ya vulusaka beto, ye bingaka beto mu mbokolo ya nlongo, ikele ve sambu na bisalu ya beto, kansi sambu na makani ya yandi, ye nlemvo ya peswaka kwa beto, mu Klisto Yesu, ntete nsi yantikaka. *Lom. 9:11; Ef. 1:4; Tit. 3:4*

¹⁰Kansi ntangu yai, yandi imene kumoniswa mu kumonika ya Mvulusi ya beto Klisto Yesu, yandi manisaka lufwa, ye twalaka moyo, ye konda ya lufwa, kwa mwini mu nsamu mbote. *Lom. 16:25; Kolo. 1:26; Eb. 2:14*

¹¹Sambu na yo, mono tulwaka nsamuni ye ntumwa ye nlongi. *Ngal. 2:7; Ef. 3:8; 1 Tim. 2:7*

¹²Sambu na mambu yai, mono moniswa mpasi; kansi mono ikele na nsoni ve, kadi mono zaba yandi ya mono kwikilaka, ye mono zaba kieleka, na yandi lenda kukeba yina ya mono pesaka kwa yandi, ti kilumbu yina. *Ef. 3:1, 13*

¹³Keba kifwani ya ndinga ya mbote, ya nge kuwaka tuka mono, mu lukwikilu ye zola ya ikele mu Klisto Yesu. *2 Tim. 3:14; 4:3*

¹⁴Kima yina ya mbote, ya peswaka kwa nge, keba yo mbote mu Mpeve Yanlongo, ya ikele kuvanda mu beto. *Lom. 8:11; 1 Tim. 6:20*

Onesifolo zitiswa

¹⁵Nge zaba yai, na bantu yonso ya vanda mu Asia imene kubika mono, Fingelo ye Elemongene ikele nakati na bau.

¹⁶Bika Mfumu pesa nkenda kwa nzo ya Onesifolo; kadi yandi sadilaka mono mbala mingi, yandi vandaka na nsoni ve sambu na minyololo ya mono. *2 Tim. 4:19*

¹⁷Kansi bu yandi vandaka mu Loma, yandi sosaka mono ngolo ye monaka mono.

¹⁸Bika Mfumu pesa yandi kumona nkenda mu kilumbu yina, ye mu mambu mingi yandi sadilaka mono mu Efeso, nge zaba yo mbote yonso. *Mat. 5:7*

2 Timoteo 2

Paulu zola Timoteo kuvibidila mu kisalu ya Mfumu

¹Nge mwana ya mono, siamiswa mu nlemvo, ya ikele mu Klisto Yesu.

²Ye mambu yonso ya nge kuwaka tuka mono nakati na bantemo mingi, pesa yau kwa bantu ya kwikama, bau ya lenda kulonga bankaka mpe.

³Nge fwiti kumona mpasi sikamosi na mono, bonso soldat ya mbote ya Klisto Yesu. *2 Tim. 1:8; 4:5*

⁴Soldat ya ikele kunwana ikele kukutana ve mu mambu ya moyo yai, na yandi lenda kuyangidisa yandi ya sonikaka yandi mu kisalu ya soldat.

⁵Mpiliyai mpe, kana muntu teza ntinu, yandi lenda kubaka koloa ve, kana yandi teza ntinu ve bonso ikele mu nsiku. *1 Kol. 9:24*

⁶Musadi ya dilanga ya ikele kusala, tabaka ntete ndambu ya mabundu.

⁷Yindula mbote mambu ya mono ikele kutuba, ye Mfumu tapesa nge ngangu mu mambu yonso.

⁸Bambuka Yesu Klisto, nkuna ya Davidi, ya fulukiswaka na bafwa, mpilamosi ikele mu nsamu mbote ya mono. *Bis. 2:30; 13:22; Lom. 1:3; 1 Kol. 15:12*

⁹Sambu na mambu yai, mono ikele kumona mpasi ti minyololo, bonso musadi ya mambu ya mbi, kansi ndinga ya Nzambi ikele ya kanga ve.

¹⁰Mpilayai, mono ikele kuvibidila mambu yonso sambu na basolwa, na bau mpe lenda kubaka mpulusu mu Klisto Yesu, ye nkembo ya mvu ya mvu.

¹¹Yai ikele mambu ya kwikama: Kana beto kufwaka sikamosi 2:1-20 na yandi, beto tavanda na moyo mpe sikamosi na yandi. *Lom. 8:17; 2 Kol. 4:10; 1 Tim. 4:9; 1 Pet. 4:13*

¹²Kana beto vibidila, beto tayala sikamosi na yandi mpe; kana beto buya yandi, yandi tabuya beto mpe. *Mat. 10:33; Luk. 9:26; 12:9; Lom. 8:17*

¹³Kana beto konda kwikama, yandi ikele ya kwikama, yandi lenda kudibuya ve. *4 Mose 23:19; Lom. 3:3; 9:6*

Kutina malongi ya ikele kuvidisa bantu

¹⁴Bambukisa bau sambu na mambu yai, sikidikisa bau nantwala na Mfumu, na bau nwanana ve sambu na ndinga ya ikele kusadisa ve, ye ya ikele kuvengumuna bawi ya yau. *1 Tim. 6:4*

¹⁵Sala ngolo kudisonga ya lunga kwa Nzambi, musadi ya tamona nsoni ve, ye tendula mbote mambu ya kieleka.

¹⁶Kansi buya bituba-tuba ya nsoni, kadi bau taluta kwenda ku kondwa ya vumi ya Nzambi, *1 Tim. 1:4; 4:7; 6:20; 2 Tim. 3:13; Tit. 1:14; 3:9*

¹⁷ye ndinga ya bau takudia bonso mputa yasanda, bankaka ya bau ikele Imenai ye Fileto. *1 Tim. 1:20*

¹⁸Bau ikele bantu ya vengumukaka sambu na mambu ya kieleka, bau ikele kutuba mfulukulu imene kuluta, ye ikele kufwa lukwikilu ya bankaka. *1 Tim. 6:21*

¹⁹Kansi lufulu ya ngolo ya Nzambi ikele kutelema, yo ikele na kidimbu yai; Mfumu zaba bantu ya yandi, ye konso muntu ya binga nkumbu ya Mfumu fwiti kudikatula na mambu ya konda lunungu.

²⁰Mu nzo ya nene, ikele kaka wumbwa ya wola ye ya palata ve, kansi ya nti ye ya ntoto mpe, yankaka ikele ya nzitusu, ye yankaka ikele ya nzitusu ve.

²¹Mpilayai, kana muntu disukula na mambu yai, yandi tavanda wumbwa ya nzitusu, ya nlongo ye ya lunga mu kisalu ya Mfumu, mpe ya yidikwa kwa bisalu yonso ya mbote. *2 Kol. 6:17; 2 Tim. 3:17*

²²Tina luzolo ya mbi ya kinleke, ye landa lunungu, lukwikilu, zola ye yenge sikamosi na bau ya bombidila Mfumu mu ntima ya vedila. *1 Tim. 6:11*

²³Kansi, tina biuvu ya buzoba ye ya konda ngangu, sambu na nge zaba yau ikele kubasisa kunwana. *1 Tim. 4:7*

²⁴Sielo ya Mfumu fwiti kunwana ve, kansi kuvanda nlembami kwa bantu yonso, ye zaba kulonga, ye vibidila, *Tit. 1:7, 9*

²⁵mu nlembami, longa bantu ya dilembwisa, kana Nzambi tapendudisa mintima ya bau kwa ngangu ya kieleka,

²⁶na bau lenda kudibasisa na siongi ya diable, ya bakaka bau kusala luzolo ya yandi.

2 Timoteo 3

Mbivisu ya bantu mu ntangu ya landa

¹Kansi zaba yai, mu bilumbu ya nsuka, ntangu ya mpasi takwiza. *1 Tim. 4:1; 2 Pet. 2:1; 3:3; Yud. 18*

²Bantu tadizola, ye zola mbongo, ye ditombola, ye vanda na lulendo, ye tuba mbi, ye lemvuka ve batata ye bangudi, ye konda matondo, ye konda nlongo, *Lom. 1:29*

³bau konda zola ya kieleka, ye vidisa mbi ve, ye tuba kitemo ya luvunu, ye lenda ve kudiya, ye vanda na makasi, ye zola ve mambu ya mbote,

⁴bau ikele banyekudi, bantu ya ntu ngolo, bantu ya ditombola, bantu ya zola luzolo ya ntoto kansi kuzola Nzambi ve,

⁵bau ikele na kifwani ya vumi ya Nzambi, kansi bau imene kubuya ngolo ya yo; nge katuka nakati na bau. *Mat. 7:15; Lom. 16:17; 2 Tes. 3:6; Tit. 1:16; 3:10; 2 Yoa. 10*

⁶Kadi bayai ikele kukota mu banzo, ye baka bankento ya buzoba, ya fuluka na masumu, ya ikele kutwadiswa na luzolo ya mbi mutindu na mutindu, *Tit. 1:11*

⁷bau ikele kulonguka ntangu yonso, kansi bau lenda ve kwiza ku nzailu ya kieleka.

⁸Bonso Yane ya Yambese buyaka Mose, mpilayai mpe bau ikele kubuya mambu ya kieleka, bau ikele bantu ya mabanza ya sumuka, bau imene kukatuka na lukwikilu. *2 Mose 7:11, 21; 1 Tim. 6:5*

⁹Kansi bau takwenda nantwala ve; kadi buzoba ya bau tamonika kwa bantu yonso, bonso buzoba ya bayina monikaka.

Bombidila Timoteo sambu na mambu yina

¹⁰Kansi nge landaka malongi ya mono, ye bifu, ye luzolo, ye lukwikilu, ye mvibudulu, ye zola, ye ntatumunu,

¹¹ye nzomono ye mpasi, yau ikele mambu ya bwilaka mono mu Antiokia ye Ikone ye Listila; nzomono yonso ya mono monaka, Mfumu vulusaka mono tuka yau yonso. *Nk. 34:19; Bis. 13:50; 14:2; 19:22; 2 Kol. 1:10*

¹²Bau yonso ya zola kuvanda mu vumi ya Nzambi mu Klisto Yesu, tamoniswa mpasi. *Mat. 16:24; Yoa. 15:19; 16:1; Bis. 14:22*

¹³Bantu ya mbi ye bantu ya luvunu taluta ye luta mu mbi, bau takusa ye bau takuswa.

¹⁴Kansi nge, vanda mu mambu ya nge longwaka, ye ya nge kwikilaka, kadi nge zaba bau ya longaka nge yau, *Bis. 16:1; 2 Tim. 1:5, 13; 2:2*

¹⁵kadi tuka kimwana nge zabaka masonukwa ya nlongo, ya lenda kuluengisa nge ku mpulusu mu lukwikilu mu Klisto Yesu.

¹⁶Masonukwa yonso imene kukatuka na Nzambi, yau ikele kusadisa mu kulonga mu kusemba, mu sungika, mu malongi ya lunungu, *Lom. 15:4; 2 Pet. 1:19*

¹⁷na muntu ya Nzambi lenda kuvanda ya lunga, ye ya toma yidikwa mu bisalu yonso ya mbote. *2 Tim. 2:21*

2 Timoteo 4

Paulu sikidikisa Timoteo kumanisa kisalu ya yandi

¹Mono sikidikisa nge nantwala na Nzambi ye Klisto Yesu, ya tafundisa bamoyo ye bafwa, mu kumonika ya yandi ye mu kimfumu ya yandi: *1 Tim. 2:1; Tit. 2:13*

²Samuna mambu, vibidila mu ntangu ya lunga, ye mu ntangu ya lunga ve, semba, songa mbi, bombidila mu nlembami yonso ye malongi. *2 Tim. 2:25*

³Kadi ntangu takwiza bu bau tavibidila ve malongi ya kieleka, kansi sambu na bau ikele na mfishima mu makutu ya bau, bau tadisodila banlongi ya mbi mu luzolo ya bau ya mbi.

⁴Bau takatula makutu ya bau tuka kieleka, ye tula yau kwa mambu ya mpamba. *1 Tim. 1:4; 4:7*

⁵Kansi nge, vanda ya lunga mu mambu yonso, vibidila mu mpasi, sala kisalu ya nsamuni ya nsamu mbote, manisa kisielo ya nge. *2 Tim. 1:8; 2:3*

⁶Kadi mono imene kutulwa va zikwa bonso nkailu, ntangu ya nkatukulu ya mono imene kwiza.

⁷Mono imene kunwana ndwanunu ya mbote, mono imene kumanisa kitezo ya mono ya ntinu, mono imene kukeba lukwikilu. *1 Kol. 9:24; Fili. 3:14; 1 Tim. 6:12; Eb. 12:1*

⁸Ntangu yai koloa ya lunungu ikele kulundwa sambu na mono, Mfumu, mfundisi ya lunungu tapesa yo kwa mono mu kilumbu yina, kwa mono kaka ve, kansi kwa bau yonso ya zola kuvutuka ya yandi. *1 Kol. 9:25; Yak. 1:12; 1 Pet. 5:4*

Paulu binga yandi kwisa ku Loma

⁹Tula ngolo kwiza kwa mono nswalu.

¹⁰Kadi Dema bikaka mono, sambu na yandi zolaka mambu ya nsi yai, ye yandi kwendaka ku Tesalonika; Kleske kwendaka ku Ngalatia; Tito kwendaka ku Dalamatia. *Kolo. 4:14*

¹¹Luka kaka ikele na mono. Baka Malako, ye twala yandi sikamosi na nge, kadi yandi lunga mbote kwa mono mu kisielo.

¹²Mono fidisaka Tikiko ku Efeso.

¹³Kazaku ya mono bikaka na Kalapo mu Toloa, bu nge kwiza, twala yo ye minkanda mpe, kansi luta, yindula masonukwa mu mikanda ya mbizi.

¹⁴Alesandelo, musadi ya bisengu, sadilaka mono mbi mingi. Mfumu tafuta yandi bonso bisalu ya yandi.

¹⁵Nge dikeba sambu na yandi, kadi yandi buyaka mambu ya beto ngolo.

¹⁶Mu kutuba ya mono ya ntete, muntu mosi sadisaka mono ve, kansi yonso bikaka mono, bika yo tangwa kwa bau ve.

¹⁷Kansi Mfumu telemaka sikamosi na mono, ye siamisaka mono, na nsamunu lenda kuzabiswa ndambu yonso, sambu na mono, ye na bapaien yonso lenda kuwa, na mono vuluswaka na munoko ya nkosi.

¹⁸Mfumu tavulusa mono tuka bisalu yonso ya mbi, ye tavulusa mono ku kimfumu ya yandi ya zulu; kwa yandi nkembo ya mvu ya mvu. Amen. *2 Tim. 3:11*

Mfidisilu ya mbote

¹⁹Pesa mbote kwa Pliska ye Akila ye nzo ya Onesifolo.

²⁰Elasto bikaka mu Kolinto, kansi mono bikaka Tolofimo mu Mileto namaladi.

²¹Tula ngolo nakwiza ntete na nsungi ya madidi. Eubolo fidisa nge mbote, ye Pude, ye Lino, ye Klaudia, ye bampangi yonso.

²²Mfumu vanda na mpeve ya nge. Nlemvo vanda na nge. *Fili. 4:23; File. 25*

Tito

Tito 1

Paulu fidisa Tito mbote

¹Paulu, mpika ya Nzambi, ye ntumwa ya Yesu Klisto, bonso lukwikilu ya basolwa ya Nzambi, ye nzailu ya kieleka, ya ikele bonso vumi ya Nzambi,

²mu vuvu ya moyo ya mvu ya mvu, ya Nzambi, ya lenda ve kukusa, silaka ntete nsi yantikaka. *4 Mose 23:19; 2 Tim. 2:13*

³Kansi mu ntangu ya yandi, yandi zabisaka mambu ya yandi mu nsamunu ya peswaka kwa mono bonso nsikudukusu ya Nzambi, Mvulusi ya beto. *Ef. 1:9; 3:9; Kolo. 1:26; 1 Tes. 2:4; 1 Tim. 1:1*

⁴Mono tinda mbote kwa Tito, mwana ya mono ya kieleka, mu lukwikilu ya ntuadi: Nlemvo ye yenge tuka Nzambi Tata ye Klisto Yesu, Mvulusi ya beto. *1 Tim. 1:1, 2; 2 Tim. 1:2; 2 Yoa. 3*

Kifu ya bambuta ya bantu

⁵Sambu na mambu yai, mono bikaka nge mu Klete, na nge lenda kuyidika mambu ya bikaka, ye kutula bambuta mu bambanza yonso, bonso mono sikidikisaka nge,

⁶kana muntu ikele na mbi ve, bakala ya nkento mosi, ye ikele na bana ya kwikila ya konda kufundwa na makalele keti kulemvuka ve. *1 Tim. 3:2*

⁷Kadi nkengi fwiti kukonda mbi, bonso nlundi ya bima ya Nzambi, ya dizola ve, ya baka makasi nswalu ve, ya zola malafu ve, ya nwana ve, ya zola ndandu ya nsoni ve, *3 Mose 10:9; 1 Tim. 3:2; 1 Pet. 5:2*

⁸kansi ya sadisa banzenza, ya zola mambu ya mbote, ya konda kusakana, ya lunungu, ya nlongo, ye ya lenda kudyala,

⁹ya simba ngolo mambu ya kwikama, ya ikele bonso mu malongi, na yandi lenda kulonga mu malongi ya kieleka, ye kupindula bantu ya ntembe. *1 Tim. 1:10; 6:3; 2 Tim. 1:13; 4:3; Tit. 2:1*

Bonso fwiti kusalwa kwa balongi ya luvunu

¹⁰Kadi bantu mingi ikele ya konda kulemvuka, bantu ya bitubatuba, ye bantu ya luvunu, nakati na bau bazengwa luta.

¹¹Munoko ya bau fwiti kukangwa, bau ikele bavidisi ya banzo yamvimba, bau ikele kulonga mambu ya lunga ve, sambu na kubaka ndandu ya nsoni. *Mat. 23:23; 1 Tim. 6:5; 2 Tim. 2:6*

¹²Mosi ya bau, mbikudi ya bau kibeni, tubaka: Bantu ya Klete ikele bantu ya luvunu ntangu yonso, bambizi ya mbi, bantu ya bumolo, ya fulusa divumu ya bau.

¹³Kitemo yai ikele ya kieleka. Sambu na yai, semba bau ngolo, na bau lenda kuvanda ngolo mu lukwikilu,

¹⁴kuwa ve bingana ya mpamba ya baYuda, ye bansikudukusu ya bantu ya tula nima kwa kieleka.

¹⁵Kwa bantu ya vedila, mambu yonso ikele ya vedila, kansi kwa bau ya sumuka, ye ya konda lukwikilu, kima ikele ya vedila ve, kansi mabanza ye kansansa ya bau ikele ya sumuka.

¹⁶Bau tuba bau zaba Nzambi; kansi na bisalu ya bau, bau ikele kubuya yandi, bau ikele mbi ye kolama, bau lenda ve kusala mambu ya mbote, tafioti. *Yel. 4:42; 2 Tim. 3:5; Yud. 4*

Tito 2

Kubedisa kwa bantu ya mutindu ye mutindu

¹Kansi nge, tuba mambu ya lunga malongi ya kieleka.

²Babakala ya nuna fwiti kukolwa ve na malafu; kuvanda na luzitu, kuvanda na mabanza ya mbote, kuvanda ngolo mu lukwikilu, ye mu zola, ye mu mvibudulu.

³Mpilayai mpe, bankento ya nuna fwiti kuvanda na nkadulu ya lunga, kutuba kitemo ya luvunu ve, keti kuvanda bampika ya malafu ve, kansi kuvanda balongi ya mambu mbote; *1 Tim. 2:9; 3:11; 5:13; 1 Pet. 3:3*

⁴na bau lenda kulonga bankento ya nleke kuzola babakala ya bau ye bana ya bau;

⁵ye kuvanda na mabanza ya mbote, ye kuvanda ya nlongo, ye basadi ya mbote mu nzo ya bau, ye kuvanda na nkenda, ye kulemvuka babakala ya bau, mpilayai ndinga ya Nzambi tubwa mbi ve. *1 Kol. 14:34; Ef. 5:22; Kolo. 3:18; 1 Tim. 2:9; 1 Pet. 2:1*

⁶Batoko ya babakala mpe, longa bau, kuvanda na mabanza ya mbote.

⁷Mu mambu yonso disonga kifwani ya bisalu ya mbote; mu malongi ya nge songa mambu ya vedila ye luzitu, *1 Tim. 4:12; 1 Pet. 5:3*

⁸ye ndinga ya kieleka ya lenda ve kubediswa, mpilayai yandi ya zola kusala mbi tamona nsoni, sambu na yandi tamona kima ve ya mbi kutuba sambu na beto. *1 Tim. 5:14; 1 Pet. 2:12, 15; 3:16*

⁹Songa bampika kulemvuka kwa bamfumu ya bau, ye kuyangidisa bau mu mambu yonso, ye kuvutula ndinga ve. *Ef. 5:5; Kolo. 3:22; 1 Tim. 6:1; 1 Pet. 2:18*

¹⁰Bau kuyiba ve, kansi kusonga kwikama yonso ya mbote, na bau lenda kuyidika malongi ya Nzambi, Mvulusi ya beto, mu mambu yonso.

Nlemvo ya Nzambi ikele kubasisa kifu ya nlongo

¹¹Kadi nlemvo ya Nzambi imene kumonika kupesa mpulusu kwa bantu yonso,

¹²yo ikele kulonga beto kubuya mambu ya konda vumi ya Nzambi, ye luzolo ya mbi ya nsi, na beto tavanda na moyo ya mbote, ye ya lunungu, ye ya vumi ya Nzambi, mu ntangu yai, *Ef. 1:4; Kolo. 1:22; 1 Yoa. 2:16*

¹³bu beto vingila vuvu ya kiese, ye kumonika ya nkembo ya Nzambi ya nene, ye Mvulusi ya beto Klisto Yesu. *1 Kol. 1:7; Fili. 3:20*

¹⁴Yandi ya dipesaka sambu na beto, na yandi lenda kuvulusa beto tuka na mambu ya mbi yonso, ye kuyidika beto kuvanda bantu ya yandi kibeni, ya vibidila mu bisalu ya mbote. *2 Mose 19:6; Ngal. 1:4; 2:20; Ef. 2:10; 5:2; 1 Tim. 2:6; Eb. 9:14*

¹⁵Tuba mambu yai, ye longa ye semba, mu nsikudukusu yonso. Bika muntu saula nge ve. *1 Tim. 4:11*

Tito 3

Kifu ya bankwa lukwikilu nantwala ya banyadi ye kwa bau ya konda lukwikilu

¹Kubambukisa bau kulemvuka kwa bakuluntu ye bankwa ngolo, kulemvuka bau ye vanda ya yidikwa kwa bisalu yonso ya mbote, *Lom. 13:1; 2 Tim. 3:17; 1 Pet. 2:13*

²kutuba mbi ve sambu na muntu, kuvanda na makalele ve, kansi kuvanda bankwa nlembami, ye kusonga nlembami yonso kwa bantu yonso. *Fili. 4:5; 2 Tim. 2:24*

³Kadi ntete beto mpe vandaka buzoba, ye kolama, ye kuswa, beto vandaka bampika ya luzolo ya mbi ye kiese ya mbi mutindu ye mutindu, beto vandaka na kimpala ye kimbeni, beto tulanaka kimbeni. *1 Kol. 6:11; Ef. 2:1; 5:8; Kolo. 3:7*

⁴Kansi bu nkenda ya Nzambi Mvulusi ya beto, ye zola ya yandi kwa bantu monikaka.

⁵Yandi vulusaka beto ve sambu na bisalu ya lunungu ya beto salaka, kansi sambu na nkenda ya yandi, mu kusukula ya mbutulu yampa, ye mu kupeswa yampa ya Mpeve Yanlonga. *Yoa. 3:5; Bis. 15:11; Lom. 3:24; 4:6; 9:11; 11:6; Ngal. 2:19; Ef. 2:8; 5:26; 2 Tim. 1:9*

⁶Yandi tiamunaka yandi va beto mu kimvwama, mu Yesu Klisto Mvulusi ya beto. *Yes. 57:1*

⁷Buna sambu na beto nunguswa mu nlemvo ya yandi, beto tavanda mvingidi ya difwa ya moyo ya mvu ya mvu, bonso ikele vuvu.

Bau fwiti kutina ntembe ya mpamba

⁸Mambu yai ikele ya kwikama, ye mono zola nge kusikidikisa mambu yai mbote, na bau ya imene kukwikila Nzambi tatula ngolo kusala bisalu ya mbote. Mambu yai ikele ya mbote ye ya lenda kusadisa kwa bantu. *1 Tim. 2:3; 4:9; 2 Tim. 2:11*

⁹Kansi nge tina biuvu ya buzoba, nsonokono ya batata, ye bamvita, ye kunwana sambu na nsiku, kadi yau lenda ve kusadisa, ye ikele mpamba. *1 Tim. 1:4; 4:7; 6:20; 2 Tim. 2:23; Tit. 1:14*

¹⁰Muntu ya tula makalele, bu nge imene kusemba yandi mbala mosi, keti mbala zole, buya yandi. *Lom. 15:17*

¹¹Kadi nge zaba muntu ya mpilayai imene kuvila, ye imene kusala masumu, yandi kibeni ikele kudibedisa.

Mfidisilu ya mbote

¹²Bu mono imene kufidisa Alatema keti Tikiko kwa nge, buna tula ngolo nakwiza kwa mono ku Nikopoli; kadi mono imene kukana kuvanda kuna mu nsungi ya madidi.

¹³Fidisa Zena, muzabi ya nsiku, ye Apolo, mu nzila ya bau nswalu; na bau takonda kima ve.

¹⁴Bika bantu ya beto mpe kulonguka kusala bisalu ya mbote, sambu na kubaka bima ya lunga kwa bau, na bau takonda mabundu ve.

¹⁵Bau yonso ya ikele na mono fidisa nge mbote. Pesa mbote kwa bau ya zola beto mu lukwikilu. Nlemvo vanda na beno yonso.

Filemoni

Filemoni 1

Paulu ye Timoteo fidisa Filemoni mbote

¹Paulu, muntu ya boloko ya Klisto Yesu, ye Timoteo, mpangi ya beto, kwa Filemoni ya zolwa, ye musadi sikamosi na beto,

²ye kwa Apia, mpangi nkento ya beto, ye kwa Alakipo, soldat sikamosi na beto, ye kwa dibundu mu nzo ya nge.

³Nlemvo vanda na beno, ye yenge tuka Nzambi Tata ya beto, ye Mfumu Yesu Klisto. *Lom. 1:7*

⁴Mono pesa matondo kwa Nzambi ya mono ntangu yonso, bu mono bambuka nge mu lombilu ya mono. *Lom. 1:8; 1 Kol. 1:4; Fili. 1:3; Kolo. 1:3*

⁵Mono imene kuwa nsangu ya zola ya nge, ye lukwikilu ya ikele mu nge kwa Mfumu Yesu ye kwa banlongo yonso. *Kolo. 1:4*

⁶Na kintuadi ya lukwikilu ya ikele na beto ye nge lenda kusadisa kuzabisa mambu ya mbote yonso ya ikele na beto mu Klisto.

⁷Kadi mono bakaka kiese mingi ye mbombolo mu zola ya nge, sambu na mintima ya banlongo imene kubaka kiese sambu na nge, mpangi. *2 Kol. 7:4*

⁸Kansi bu mono ikele na kikesa yonso mu Klisto kusikidikisa nge mambu ya lunga,

⁹kansi sambu na mono zola nge, mono bombidila nge; sambu na mono ikele Paulu, muntu ya nuna, ye ntangu yai, mono ikele mpe muntu ya boloko ya Klisto Yesu.

¹⁰Mono bombidila nge sambu na mwana ya mono Onesimo, ya mono imene kubuta mu mambu ya Nzambi mu minyololo ya mono, *1 Kol. 4:15; Kolo. 4:9*

¹¹ntete yandi sadilaka nge mbote ve, kansi ntangu yai, yandi zaba kusadila nge ye mono mbote.

¹²Mono imene kuvutula yandi kwa nge, yandi ikele mpilamosi ntima ya mono kibeni.

¹³Mono zolaka mingi yandi kubika awa na mono, kusadila mono mu sika ya nge, mu minyololo ya nsamu mbote,

¹⁴kansi mono zola ve kusala mambu bu mono imene kuyuvula nge ve, mpilayai mambu ya mbote ya nge tavanda mu ngolo ve, kansi mu luzolo ya nge.

¹⁵Kadi kana yandi katulwaka na nge ntangu fioti, na nge lenda kuvanda na yandi mvu ya mvu,

- ¹⁶yandi vutuka kwa nge bonso mpika ve, kansi ya luta mpika mbote, ikele mpangi ya zolwa, ya zolwa mingi kwa mono, kansi ya luta zolwa kwa nge, mu nsuni ye mu Mfumu, *1 Tim. 6:2*
- ¹⁷Kana nge tanga mono bonso mpangi ya nge, baka yandi mpilamosi mono.
- ¹⁸Kansi kana yandi imene kusadila nge mbi, keti kana yandi ikele na mfuka kwa nge, sonika yau bonso mfuka ya mono.
- ¹⁹Mono Paulu ya sonika yai na diboko ya mono tafuta yau, kansi mono tuba kwa nge ve, na nge ikele na mfuka kwa mono, ikele moyo ya nge kibeni. *2 Tes. 3:17*
- ²⁰E, mpangi, bika mono vanda na kiese sambu na nge mu Mfumu, tula kiese mu ntima ya mono mu Klisto.
- ²¹Sambu na mono ikele na vuvu mu kulemvuka ya nge, mono sonika kwa nge, sambu na mono zaba nge tasala ya luta yai ya mono tuba kwa nge.
- ²²Kansi yidikila mono sika ya kulala mpe, kadi mono tula vuvu kumona nge, sambu na lombilu ya nge.
- ²³Epafala, muntu ya boloko sikamosi na mono mu Klisto Yesu, fidisa nge mbote. *Kolo. 1:7*
- ²⁴ye Malako, ye Alisatalako, ye Dema, ye Luka, basadi sikamosi na mono.
- ²⁵Nlemvo ya Mfumu ya beto Yesu Klisto vanda na mpeve ya beno. Amen.

Ebeleo

Ebeleo 1

Klisto luta banjo mu nene

¹Nzambi tubaka mu nsungi ya nkulu kwa batata ya beto mu bambikudi mu mambu mingi ye mu mutindu mpila ya mpila.

²Mu bilumbu yai ya nsuka, yandi tubaka kwa beto mu Mwana ya yandi, ya yandi tulaka mvingidi ya difwa ya bima yonso. Mu yandi mpe yandi salaka bansi; 4 *Mose 12:6; Yoa. 1:3; Lom. 8:17; Kolo. 1:15*

³yandi ikele ntentina ya nkembo ya Nzambi, ye kifwani ya mutindu ya yandi, ye yandi simba bima yonso mu ndinga ya ngolo ya yandi. Buna, bu yandi manisaka kuvedisa masumu, yandi vandaka na diboko kibakala ya Nkwa nene mu zulu. *Nk. 110:1; Eb. 8:1*

Klisto luta banjo

⁴yandi luta banjo, sambu na yandi bakaka nkumbu ya luta bankumbu ya bau mu nzitusu.

⁵Kadi kwa nani ya banjo yandi tubaka konso ntangu: Nge ikele mwana ya mono, kilumbu yai mono imene kubuta nge ? Diaka: Mono tavanda tata kwa yandi, ye yandi tavanda mwana kwa mono ? 2 *Sam. 7:14; Nk. 2:7; Eb. 5:5*

⁶Bu yandi twala diaka mwana ya yandi ya mbuta mu nsi, yandi tuba: Banjo yonso ya Nzambi, bika bau kusambila yandi.

⁷Sambu na banjo, yandi tuba: Yandi kitula banjo ya yandi mupepe, yandi kitula basielo ya yandi bonso nlemo ya tiya. *Nk. 14:4*

⁸Kansi sambu na Mwana yandi tuba: Kiti ya nge ya nkembo, O Nzambi, ikele kuvanda mvu ya mvu, ye nkawa ya kintinu ya nge ikele nkawa ya lunungu. *Nk. 45:6*

⁹Nge zola lunungu, kansi kimpumbulu nge kuwa kimbeni, mpilayai Nzambi, Nzambi ya nge, imene kusita nge mafuta mingi ya kiese, ye bau ya kuvanda na nge ndambu.

¹⁰Ye: Nge Mfumu, mu luyantiku nge tulaka lufulu ya ntoto, ye mazulu ikele bisalu ya maboko ya nge. *Nk. 102:26*

¹¹Yau takufwa, kansi nge ikele kuvanda, yau yonso takituka nkulu bonso mvwatu, *Nk. 102:27*

¹²bonso kazaku nge tabundika yau, bonso mvwatu yau tapinduka, kansi nge ikele kupinduka ve, bamvu ya nge ikele kumana ve. *Nk. 102:28*

¹³Kansi kwa nani ya banjo yandi tubaka konso ntangu: Vanda na diboko kibakala ya mono, ti mono tula bambeni ya nge mfiduku ya makulu ya nge ? *Nk. 110:1; Mat. 22:44; Bis. 2:34; 1 Kol. 15:25; Eb. 10:12*

¹⁴Kadi bau yonso ikele bampeve ya kisielo ya fidiswa kusadila bau ya tavingila difwa ya mpulusu. *Nk. 34:7; 91:11*

Ebeleo 2

Kukeha mambu ya Klisto

¹Sambu na yai beto fwiti kuluta kukeba mambu ya beto kuwaka, na beto bika yau ve.

²Kadi kana ndinga ya tubwaka mu banjo vandaka ngolo, ye kana kufwa nsiku yonso ye nkolomono yonso vutulwaka ndinda ya lunga, *5 Mose 27:26; Ngal. 3:19*

³mpila nki beto tatina kana beto konda kubaka mpulusu yai yanene ? Mfumu samunaka yo ntete, ye bau ya kuwaka yau sikidikisaka yau kwa beto. *Eb. 12:25*

⁴Nzambi mpe siamisaka kitemo ya bau mu bidimbu, ye mu nyitukulu, ye mu mambu ya ngolo ya mutindu mingi ye mu bankailu ya Mpeve Yanlongo, mpilamosi luzolo ya yandi.

Kudikulumusa ye kutombolwa ya Yesu

⁵Kadi Nzambi tulaka nsi ya kwiza, yina ya beto tuba, nansi ya luyalu ya banjo ve.

⁶Kansi muntu yankaka songaka kitemo sika nkaka, kutuba: Muntu ikele nki, na nge ikele kubambuka yandi; keti mwana ya muntu na nge ikele kulunda yandi. *Nk. 8:4*

⁷Nge tulaka yandi nansi ya banjo ntangu fioti, nge pesaka yandi koloa ya nkembo ye ya nzitusu, ye tulaka yandi va zulu ya bisalu ya maboko ya nge. *Nk. 8:5*

⁸Nge lemvulaka bima yonso nansi ya makulu ya yandi, kadi bu yandi lemvulaka bima yonso kwa yandi, yandi bikaka kima ve ya konda kulemvula kwa yandi. Kansi ti na ntangu yai beto imene kumona ve bima yonso kulemvulwa kwa yandi. *Nk. 8:6; Mat. 28:18; Bis. 2:36; 1 Kol. 15:27; Ef. 1:22; Fili. 2:9*

⁹Kansi beto ikele kumona yandi ya salwa nansi ya banjo ntangu fioti, yandi ikele Yesu, yandi monaka mpasi ye lufwa, yandi tulwa koloa ya nkembo ye ya nzitusu, yandi salaka yai na yandi mekaka mpasi ya lufwa sambu na bantu yonso, mu nlemvo ya Nzambi.

¹⁰Kadi yo lungaka yandi sambu na kwa yandi, ye mu yandi bima yonso ikele; sambu na kutwala bana mingi kwa nkembo, yandi kulungisa mfumu ya mpulusu mu mpasi mingi.

¹¹Kadi yandi ya tula nlongo ye bau ya tulwa nlongo, yonso basikaka mu mosi; sambu na mambu yai, yandi kuwa nsoni ve kubinga bau bampangi, kutuba:

¹²Mono tasamuna nkumbu ya nge kwa bampangi ya mono; nakati ya dibundu, mono tayimbila nge nzitusu. *Nk. 22:22*

¹³Diaka: Mono tatula vuvu mu yandi, diaka: Tala mono ye bana ya Nzambi pesaka mono. *2 Sam. 22:3; Yes. 8:17, 18*

¹⁴Buna, bu bana ikele bintwadi mu menga ye nsuni, buna yandi mpe bakaka mutindu mosi, buna mu lufwa yandi lenda kubevisa yandi ya vandaka na ngolo ya lufwa, yandi ikele diable. *Yoa. 1:14; 1 Kol. 15:26, 54; 2 Tim. 1:10*

¹⁵Klisto lenda kuvulusa bau yonso ya vandaka mu kimpika, mu boma ya lufwa mu luzingu yonso ya bau.

¹⁶Kadi mu kieleka yandi sadisa banjo ve, kansi yandi sadisa bana ya Abalahami.

¹⁷Mpilayai yo lunga yandi kufwanikiswa bonso bampangi ya yandi mu mambu yonso, na yandi lenda kwiza nganga ya nene ya nkenda ye ya kwikama mu kisalu ya Nzambi, kufuta masumu ya bantu. *Eb. 4:15; 5:2*

¹⁸Kadi bu yandi kibeni monaka mpasi mu kuyunswa, buna yandi lenda kusadisa bau ya yunswa.

Ebeleo 3

Bombidila bau tala kwa Yesu

¹Sambu na yai, bampangi ya nlongo, bintwadi mu mbokolo ya zulu, beno tala Ntumwa ye Nganga nene ya kitemo ya lukwikilu ya beto, yandi ikele Yesu.

²Yandi vandaka ya kwikama kwa yandi ya salaka yandi, bonso Mose mpe mu nzo ya yandi yamvimba. *4 Mose 12:7*

³Kadi yandi lungaka kubaka nkembo ya luta yina ya Mose, mpilamosi ntungi ya nzo luta nzo mu nzitusu.

⁴Kadi banzo yonso ikele kutungwa kwa muntu; kansi ya tungaka bima yonso ikele Nzambi.

⁵Mose vandaka ya kwikama mu nzo ya yandi yamvimba bonso sielo, kusonga kitemo mu mambu yina ya bau zola kutuba, *4 Mose 12:7*

⁶kansi Klisto bonso Mwana vandaka na mawete mu nzo ya yandi yonso. Beto ikele nzo ya yandi, kana beto simba kikesa ya nkembo ya vuvu ya beto ti nsuka. *Mat. 24:13; 1 Kol. 3:16; 1 Tim. 3:15; Eb. 3:14; 10:21*

Konda nkolomono

⁷Sambu na yai, bonso Mpeve Yanlongo tubaka: Bubu yai kana beno kuwa ndinga ya yandi, *Nk. 95:7*

⁸kanga mintima ya beno ngolo ve, bonso mu mfwemono mu kilumbu ya mpukumunu mu nsi ya mpamba, *4 Mose 20:1*

⁹bu batata ya beno yunsaka mono ngolo ye monaka bifu ya mono mvu makumi iya.

¹⁰Sambu na yai mono vandaka na makasi kwa mbandu yai, ye tubaka: Ntangu yonso bau ikele kuvila mu ntima ya bau, kansi bau zaba nzila ya mono ve,

¹¹mpilayai, mono kudiaka ndefi mu makasi ya mono: Bau takota mu luvundu ya mono ve.

¹²Beno bampangi, tomatala na mosi ya beno vanda ve na ntima ya mbi ya konda lukwikilu, ye katuka na Nzambi ya ikele na moyo, *Eb. 12:15*

¹³kansi beno longana kilumbu na kilumbu, bu beto ikele na kilumbu yai, na ntima ya mosi ya beno ve kwiza ngolo sambu na lukusu ya masumu.

¹⁴Kadi beto kitula bintwadi ya Klisto, kana beto simba vuvu ya beto ya ntete ngolo ti nsuka. *Eb. 3:6*

¹⁵Bu yo tubwa: Bubu yai bu beno kuwa ndinga ya yandi, beno kanga mintima ya beno ngolo ve, bonso mu mfwemono:

¹⁶kadi banani baminaka bu bau kuwaka mambu ya yandi ? Yo vandaka yonso ve ya basikaka mu nsi ya Ngipiti na Mose ?

¹⁷Na banani yandi vandaka na makasi mvu makumi iya ? Ikele bau ya salaka masumu, nitu ya bau kubwaka mu nsi ya mpamba. *4 Mose 14:29*

¹⁸Kansi kwa banani yandi kudiaka ndefi ? Bau takota mu luvundu ya yandi ve, yandi kudiaka ndefi kwa bau ya kolamaka. *Yoa. 3:36*

¹⁹Beto mona na bau kondaka kukota sambu na bau kondaka lukwikilu. *Eb. 4:6*

Ebeleo 4

Nsilulu ya luvundu ya mbote

¹Mpilayai, sambu na beto ikele na nsilulu kukota mu luvundu ya yandi, bika beto keba na mosi ya beno konda ve kubaka yo.

²Kadi kieleka, nsamu ya mbote samunwaka kwa beto bonso kwa bau, kansi ndinga ya bau kuwaka vandaka mfunu ve kwa bau, sambu na bau kondaka kintwadi mu lukwikilu, ya bau ya bakaka yau.

³Kadi beto ya kwikilaka ikele kota mu luvundu, bonso yandi tubaka: Mpilamosi mono kudiaka ndefi mu makasi ya mono; Bau takota mu luvundu ya mono ve, kansi bisalu imene kusalwa tuka kutula ya lufulu ya nsi.

⁴Kadi sika yankaka yandi tubaka sambu na kilumbu ya nsambwadi: Ye Nzambi vundaka kilumbu ya nsambwadi; mu bisalu ya yandi yonso; *1 Mose 2:2*

⁵na sika yai diaka: Bau takota ve mu luvundu ya mono. *Nk. 95:11*

⁶Yo ikele mpilayai, bankaka takota mu yo, kansi bau ya bakaka nsamu mbote ntete kotaka ve sambu na nkolomono.

⁷Buna yandi tula kilumbu diaka: Bubu yai, kutuba mu Davidi bu ntangu mingi imene kuluta, bonso bau tubaka ntete: Bubu yai, bu beno kuwa ndinga ya yandi, kanga mintima ya beno ngolo ve.

⁸Kadi kana Yosue pesaka bau luvundu, buna yandi tondaka ve kutuba diaka sambu na kilumbu yankaka. *5 Mose 31:7; Yos. 22:4*

⁹Mpilayai, luvundu ya kilumbu ya luvundu bika kwa bantu ya Nzambi.

¹⁰Kadi yandi ya kotaka mu luvundu ya yandi, yandi mpe imene kuvunda mu bisalu ya yandi, bonso Nzambi mu bisalu ya yandi. *Nzai. 14:13*

Bombidila sambu na kota mu luvundu

¹¹Mpilayai, bika beto vibidila kukota mu luvundu yina, na muntu mosi kubwa ve mu nkolomono mutindu mosi ya bau.

¹²Kadi ndinga ya Nzambi ikele moyo, ye ngolo, ye makasi ya yo luta makasi na konso mbele ya makasi ya lweka zole, ye ikele kutobula ti kukaba mwela ye mpeve, ye takabwa madikulu ye wongongo, ye ikele na ngolo kufundisa mabanza ye makani ya ntima; *Yes. 49:2; 1 Pet. 1:23*

¹³kima ikele ve ya kuswama na luse ya yandi, kansi bima yonso ikele kinkonga ye kumonika nantwala na meso ya yandi, na yandi beto yidika mambu.

¹⁴Buna sambu na beto ikele na nganga nene ya luta, ya lutaka mu mazulu, Yesu Mwana ya Nzambi, bika beto simba ngolo kitemo ya beto ya lukwikilu. *2 Tes. 2:15; Eb. 3:1; 7:26; 8:3; 9:11, 24; 10:23*

¹⁵Kadi beto ikele na nganga nene ve ya lenda ve kuwila beto nkenda mu lebakana ya beto, kansi mosi ya imene kuyunswa mu mambu yonso bonso beto, kansi yandi salaka masumu ve. *Eb. 2:17; 5:2*

¹⁶Mpilayai, beto kwenda na kikesa ku kiti ya nlemvo, na beto lenda kubaka nkenda ye mona nlemvo kusadisa beto mu ntangu ya nsatu.

Ebeleo 5

Klisto ikele nganga nene bonso Melekisedeki

¹Kadi konso nganga nene, bu yandi solwa nakati ya bantu, yandi tulwa sambu na bantu, mu mambu yonso ya Nzambi, na yandi lenda kupesa matabisi ye nkailu sambu na masumu, *Eb. 8:3; 9:9*

- ²yandi lenda kulemvula bau ya konda kuzaba ye ya vila, kadi yandi mpe kibeni ikele lebakana,
- ³sambu na mambu yai, yandi fwiti kunata nkailu ya masumu ya yandi ye ya masumu ya bantu mpe.
- ⁴Muntu kibeni lenda kudibakila luzitu yina ve, kansi yandi bingwa kwa Nzambi, bonso Alona. *2 Mose 28:1*
- ⁵Mpilayai mpe Klisto dikembilaka ve kuvanda nganga nene, kansi yandi ya tubaka kwa yandi: Nge ikele Mwana ya mono, bubu yai mono imene kubuta nge, *Nk. 2:7*
- ⁶bonso yandi tubaka sika yankaka mpe: Nge ikele nganga ya mvu ya mvu, bonso ikele kinganga ya Melekisedeki. *Nk. 110:4*
- ⁷Ikele yandi ya mu bilumbu ya nsuni ya yandi, pesaka lombilu ye bombidilu mu kuboka ya ngolo ye mu kudila kwa yandi ya vandaka ngolo kuvulusa yandi tuka lufwa, yandi wilwaka sambu na vuvu ya yandi mu Nzambi. *Mat. 27:46, 50; Mal. 14:33; Luk. 22:42, 44*
- ⁸Yandi vandaka Mwana, kansi yandi longukaka kulemvuka mu mambu ya yandi monaka mpasi.
- ⁹Bu yandi imene kulunga, yandi kitukaka mfumu ya mpulusu ya mvu ya mvu kwa bau yonso ya lemvuka yandi. *Eb. 2:10*
- ¹⁰Yandi bingwa kwa Nzambi nganga nene, bonso kinganga ya Melekisedeki.
- ¹¹Beto ikele na mambu mingi kutuba sambu na yandi, ikele mpasi kutendula sambu na beno imene kubaka makutu ya kanga.
- ¹²Kadi tuka ntama beno fwiti kuvanda banlongi, kansi beno ikele na mfunu diaka na muntu longa beno luyantiku ya nsamu ya Nzambi; beno imene kituka bonso bana ya ikele na nsatu ya mabele, kansi madia ya ngolo ve. *1 Kol. 3:1*
- ¹³Kadi konso muntu ya baka mabele, yandi imene kwiza ngolo ve mu mambu ya lunungu, kadi yandi ikele mwana kaka,
- ¹⁴kansi madia ya ngolo ikele kwa bau ya imene kukula, ikele bau ya sadila mabanza ya bau zaba mambu ya mbote ye ya mbi.

Ebeleo 6

Kuvanda ya lunga

- ¹Mpilayai, beto bika malongi ya mambu ya luyantiku ya Klisto, ye landa mambu ya lunga, ye kutula lufulu diaka ve mu mpindulu ya mabanza mu bisalu ya lufwa ye mu lukwikilu mu Nzambi *1 Kol. 3:10; Eb. 5:12*

²ye malongi ya mbotika ye kutulwa ya maboko, ye ya mfulukulu ya bafwa ye ya mfundusu ya mvu ya mvu.

³Yai beto tasala kana Nzambi zola.

Kubedisa bau tita kukatuka mu Nzambi

⁴Kansi sambu na bau ya kienzulwa ntete, ye bau ya mekaka matabisi ya zulu ye bau ya vandaka bintwadi mu Mpeve Yanlongo *Eb. 10:26*

⁵ye mekaka mambu yambote ya Nzambi, ye bangolo ya ntangu ya ikele kwiza,

⁶nanima bau vengumukaka, buna bau lenda ve kuvutuka diaka ku mpindulu ya mabanza bu bau koma Mwana ya Nzambi va kulunsi diaka kwa bau kibeni, ye monisa yandi nsoni nantwala na bantu. *2 Pet. 2:20*

⁷Kadi ntoto ya imene kunwa mvula ya noka va yo ntangu na ntangu, ye buta mabundu ya ikele mfunu kwa bau ya sala yau, yo ikele kubaka nsakumunu ya Nzambi,

⁸kansi kana yo mena nsende ye matiti ya nsende, buna bau buya yo, ye yo ikele mfinama kutulwa ndola, ye na nsuka yo tayokwa. *1 Mose 3:17; Yes. 5:2, 4, 6; Hos. 10:8*

Vuvu ikele kwa baEbeleo

⁹Beno bazolwa, beto tuba yai, kansi beto kwikidiswa mambu ya luta mbote sambu na beno, ya ikele sikamosi na mpulusu.

¹⁰Kadi Nzambi ikele konda lunungu ve, yandi ikele kuvila ve ksalu ya beno ye zola ya beno songa kwa nkumbu ya yandii bu beno sadilaka banlongo ye beno ikele kusadila bau. *Mat. 10:42; 25:40; Mal. 9:4; Yoa. 13:20; 1 Tes. 1:3*

¹¹Beto tonda muntu na muntu mu beno tula ngolo ya mutindu mosi kukeba vuvu ya lunga ti nsuka.

¹²Beno vanda na bumolo ve, kansi vanda bonso bau ya ikele kuingila difwa ya nsilulu mu lukwikilu ye mu mvibudulu.

¹³Kadi bu Nzambi silaka nsilulu kwa Abalahami, sambu na yandi lendaka kudia ndefi mu muntu ya luta nene ve, yandi kudiaka ndefi mu yandi kibeni, kutuba: *1 Mose 22:16; Nk. 105:8*

¹⁴Kieleka, mono tasakumuna nge ye mono tasakumuna nge, mono tatula nge kwiza mingi.

¹⁵Bu yandi songaka mvibudulu, buna yandi bakaka nsilulu.

¹⁶Kadi bantu ikele kudia ndefi mu yina ya luta nene; Ndefi ikele kitemo ya ngolo kumanisa ntembe yonso.

¹⁷Buna bu Nzambi zolaka kusonga kwa bamvingidi ya difwa ya nsilulu, makani ya yandi ya lenda kupinduka ve, buna yandi kudiaka ndefi,

¹⁸mu mambu zole ya ngolo, Nzambi lenda kutuba luvunu ve. Beto lenda kuvanda na mbombolo ya ngolo, beto ya imene kutinina ku mpulusu kusimba vuvu ya ikele nantwala na beto. *4 Mose 23:19; Tit. 1:2*

¹⁹Yo ikele na beto bonso longo ya mwela, vuvu ya kieleka ye ngolo ye kukota mu yina ya ikele nanima na ngumbu; *3 Mose 16:2*

²⁰muna Yesu kotaka, yandi ikele ntekidi sambu na beto, yandi kwizaka nganga nene mvu ya mvu mu kinganga ya Melekisedeki. *Eb. 3:1; 4:14; 5:6; 8:1; 9:11*

Ebeleo 7

Melekisedeki

¹Melekisedeki yai, ntinu ya Salemi, nganga ya Nzambi-Mpungu, yandi kutanaka na Abalahami, bu yandi vutukaka na mvita ya bantinu, ye sakumunaka yandi, *1 Mose 14:18*

²Abalahami kabilaka yandi mosi ya kumi ya bima yonso; ntete yandi ikele ntinu ya lunungu. Bonso ikele kutendula ya nkumbu ya yandi, buna ntinu ya Salemi mpe, yo ikele ntinu ya yenge,

³yandi konda tata, ye konda mama, ye konda mbutukulu, yandi konda luyantiku ya kilumbu ye nsuka ya moyo, kansi yandi fwanukiswa Mwana ya Nzambi, yandi ikele kuvanda nganga ya ntangu na ntangu. Melekisedeki luta Abalahami ye Levi

⁴Beno tala bonso muntu yai vandaka nene mingi, kwa yandi Abalahami, tata ya makanda pesaka mosi ya kumi na yina ya yandi botulaka.

⁵Ye bau kieleka, bana ya Levi ya baka kisalu ya kinganga, nsikudukusu pesa bau nzila kubaka mosi ya kumi ya bantu, yo ikele ya bampangi ya bau, sambu na bau basikaka na luketo ya Abalahami. *4 Mose 18:21; 5 Mose 18:1*

⁶Kansi yandi ya tangwa ve mu mbutukulu ya bau, bakaka mosi ya kumi ya Abalahami ye yandi sakumunaka yandi ya vandaka na bansilulu.

⁷Kansi yai ikele ntembe ve, ya fioti sakumunwa kwa yanene.

⁸Awa bantu ya takufwa ikele kubaka mosi ya kumi, kansi kuna ikele mosi ya bau tubila yandi kitemo, yandi ikele na moyo.

⁹Mpilayai, beto lenda kutuba: Levi ikele kubaka mosi ya kumi, yandi pesaka mosi ya kumi mu Abalahami,

¹⁰kadi yandi vandaka mu luketo ya tata ya yandi, bu Melekisedeki kutanaka na Abalahami. Kinganga ya Melekisedeki

¹¹Kansi kana lunungu lenda kulunga mu kinganga ya Levi, sambu na mu yo bantu peswa nsiku, buna nki nsatu ikele diaka na nganga ya mpila nkaka telema bonso kinganga ya Melekisedeki, ya konda kutangwa mu kinganga ya Alona ?

¹²Kadi kana kinganga pinduka, buna nsiku fwiti kupindulwa mpe.

¹³Kadi yandi ya bau ikele kutuba mambu yai vandaka na kikanda yankaka ya konda muntu ya salaka na zikwa.

¹⁴Kadi yai zabakana, Mfumu ya beto basikaka na Yuda, Mose kondaka kutuba sambu na banganga ya kikanda yai.

¹⁵Yo luta kuzabakana bu beto kumona, kana nganga yankaka telema bonso ikele kinganga ya Melekisedeki,

¹⁶yandi kituka nganga, bonso mu nsikudukusu ya kinsuni ve, kansi bonso ngolo ya moyo ya konda kufwa.

¹⁷Kadi bau tubaka kitemo sambu na yandi: Nge ikele nganga mvu ya mvu bonso ikele kinganga ya Melekisedeki.

¹⁸Kadi nsikudukusu ya vandaka ntete kitulwaka mpamba, sambu na yo vandaka lebakana ye konda kusadisa,

¹⁹kadi nsiku lungisaka kima ve. Kansi na sika na yo, beto ikele kutulwa vuvu ya luta mbote, mu yo beto ikele kwiza mfinama kwa Nzambi. *Bis. 13:38; Ef. 2:18; 3:11*

²⁰Bu yo tulwaka, yo kondaka ndefi ve.

²¹Kadi bau kitukaka banganga mu ndefi ve, kansi yandi mu ndefi ya yandi ya tubaka kwa yandi: Mfumu kudiaka ndefi, ye yandi lenda kupindula ve: Nge ikele nganga ya mvu ya mvu.

²²Buna Yesu kitukaka musadi ya nsilulu mu luwawanu ya luta mbote. *Eb. 8:6*

Banganga ya kinganga ya Alona kufwaka; Klisto ikele na moyo mvu ya mvu

²³Ye kieleka bayai tulwaka banganga mingi, kadi mu lufwa kisalu ya bau manaka.

²⁴Kansi sambu na yandi ikele kuvanda mvu ya mvu, yandi ikele na kinganga ya lenda kupeswa kwa muntu yankaka ve, *Eb. 9:24*

²⁵mpilayai, yandi lenda kuvulusa bau ya kwiza mfinama kwa Nzambi mu yandi, kadi yandi ikele na moyo ntangu yonso ma kutubila bau. *Yoa. 14:6*

Nganga nene ya luwawanu yampa

²⁶Kadi nganga nene ya mpilayai lunga kwa beto, yandi ikele ya nlongo, ya konda mbi, ya konda kusumunwa, ya kutanaka na bankwa masumu ve, ye ya tombolwaka va zulu ya bimba yonso, *Eb. 4:14*

²⁷yandi ikele na nsatu ve, bonso banganga nene yina, kupesa nkailu kilumbu na kilumbu, ntete sambu na masumu ya yandi kibeni, buna sambu na masumu ya bantu, kansi yandi salaka yo kima kulu, bu yandi dipesaka. *Eb. 5:3; 9:7, 12*

²⁸Kadi nsiku tulwaka bantu ya ikele lebakana kuvanda banganga nene, kansi mambu ya ndefi ya landaka nsiku, tulaka Mwana, yandi ikele ya lunga mvu ya mvu. *Eb. 5:1*

Ebeleo 8

Luwawanu yampa ye ya nkulu

¹Kansi mu mambu ya beto tuba, ya luta nene ikele yai: Beto ikele na nganga ya nene ya vandaka na diboko kibakala ya kiti ya Nyadi ya nene mu mazulu, *Nk. 110:1; Ef. 1:20; Kolo. 3:1; Eb. 1:3; 12:2*

²sielo ya kinlongo, ye ya nzo ya sambilu ya kieleka ya Mfumu tungaka, ye mantu ve. *Eb. 9:24*

³Kadi nganga nene yonso ikele kutulwa kupesa bamatabisi ye bankailu, mpilayai yandi mpe fwiti kupesa nkailu. *Eb. 5:1*

⁴Kansi kana yandi vandaka va ntoto, yandi tondaka ve kuvanda nganga, sambu na bankaka ikele ya kupesa matabisi bonso ikele mu nsiku;

⁵bau ikele kusadila kifwani ye kini ya bima ya zulu, bonso Nzambi luengisaka Mose, bu yandi zolaka kutunga nzo ya lele, kadi yandi tubaka: Tala, nge tasala yonso bonso kifwami yina ya songwaka kwa nge kuna na mongo. *2 Mose 25:40; Bis. 7:44; Eb. 10:1*

⁶Kansi ntangu yai, yandi imene kubaka kisielo ya luta mbote, sambu na yandi mpe ikele Nwawasi ya luwawanu ya luta mbote, ya tungwa va nsilulu ya luta mbote. *2 Kol. 3:6; Eb. 7:22*

⁷Kadi kana luwawanu ya ntete kondaka kusemba, buna bau sosaka sika ve sambu na ya zole.

⁸Kadi bu yandi monaka lusembo mu bau, yandi tubaka: Tala, bilumbu ikele kwiza, Mfumu tuba, ya mono tasala luwawanu yampa na nzo ya Isaeli, ye nzo ya Yuda,

⁹ikele ve bonso luwawanu ya mono salaka na batata ya bau mu kilumbu ya mono simbaka bau na maboko ye basisaka bau na nsi ya Ngipiti, kadi bau landaka luwawanu ya mono ve, ye mono vandaka na bau mabanza ve, Mfumu tubaka.

¹⁰Kadi yai ikele luwawanu ya mono tatula na nzo ya Isaeli nanima na bilumbu yina Mfumu tuba: Mono tatula bansiku ya mono mu mabanza ya bau, ye mono

tasonika yau mu mintima ya bau, mono tavanda Nzambi ya bau, bau tavanda bantu ya mono. *Lom. 11:26; 2 Kol. 6:16; Eb. 10:16*

¹¹Muntu talonga mwisi nsi ya yandi ve, keti mpangi kwa mpangi ya yanli ve, kutuba: Zaba Mfumu! Kadi bantu yonso tazaba mono, tuka na ya fioti ti na yanene nakati na bau, *Yes. 54:13; 1 Yoa. 2:27*

¹²kadi mono takuwila nkenda na mambu ya bau yambi, mono tabambuka masumu ye kimpumbulu ya bau diaka ve. *Eb. 10:17*

¹³Mu yina yandi tubaka: Luwawanu yampa, buna yina yantete imene kwiza yankulu. Kansi yina ya ikele kwiza ya nkulu ye kununa ikele mfinama na kukatulwa.

Ebeleo 9

Mutindu bau sambilaka Nzambi mu luwawanu ya nkulu

¹Buna luwawanu ya ntete vandaka na bansiku ya sadila Nzambi ye na kinlongo ya nsi yai. *2 Mose 25:1; 40:3*

²Kadi Nzo ya lele salwaka, mu ndambu ya ntete vandaka lundilu ya mwinda ye meza ye mampa ya tala, yo bingwa kinlongo.

³Kansi nanima na ngumbu ya zole, Nzo ya lele ya bingwa sika ya kinlongo ya nlongo, *2 Mose 26:31*

⁴ya vandaka na zikwa ya wola ya fwitisila mwisi, ye nkela ya luwawanu ya sitwa wola na ndambu yonso, mu yo vandaka kopo ya wole ya vandaka na mana ye nkawa ya Alona ya menaka ye matadi ya luwawanu. *2 Mose 16:22; 25:16; 4 Mose 17:10*

⁵Va zulu na yo bakeluba ya nkembo fukaka kiti ya nlemvo. Beto lenda kutuba sambu na mambu yina mosi mosi ntangu yai ve.

⁶Bu bima yina yidikwa mpilayai, banganga kotaka ntangu yonso mu Nzo ya lele ya ntete, kumanisa bisalu ya bau.

⁷Kansi mu yina ya zole, nganga kaka kotaka muna, mbala mosi mvu mosi; ya konda menga ve, ya yandi pesaka sambu na yandi kibeni ye sambu na masumu ya bantu. *2 Mose 30:10; 3 Mose 16:1, 17, 34*

⁸Mpeve Yanlongo songaka mu yai, na nzila ku sika ya kinlongo ya longo imene kuzaikiswa ve, bu Nzo ya lele ya ntete ikele kutelema. *Eb. 10:19*

⁹Yai ikele kingana ya ntangu yai, kusonga matabisi ye bankailu ikele kupeswa, kansi yau konda kuvedisa kansansa ya bau ya pesaka yau.

¹⁰Mambu yai yonso ikele nsikudukusu ya nsuni, mu kudia, ye kunwa ye kusukula mpila mu mpila, yo tulwaka ti na ntangu ya nsungukulu. *2 Mose 19:10; 29:4; 30:18; 3 Mose 11:1; 4 Mose 19:7; Kolo. 2:16*

Nkailu ya zikwa, nganga nene ikele Yesu Klisto

- ¹¹Kansi bu Klisto kituka nganga nene ya bima ya mbote ya ikele kwiza mu kinlongo ya luta nene ye ya lunga. Yai konda kusalwa na maboko, ikele ya nsemono yai ve, *Eb. 8:1; 10:1*
- ¹²ikele mu menga ya bankombo ye mu menga ya bana ya bangombe mpe ve, kansi mu menga ya yandi kibeni, yandi kotaka mbala mosi mu sika ya nlongo, bu yandi bakaka nkudulu ya mvu ya mvu. *Bis. 20:28; Eb. 10:10; 1 Pet. 1:18*
- ¹³Kadi kana menga ya bankombo ye ya bangombe bobakala ye putulu ya ngombe nkento ya lembwa va bau ya sumuka vedisa ku mvedoso ya nsuni; 3 *Mose 16:1; 4 Mose 19:1*
- ¹⁴buna menga ya Klisto luta, bu yandi dipesaka nkailu ya zikwa mu Mpeve ya mvu ya mvu ye konda kieta kwa Nzambi, yo luta kusukula kansansa ya beno mu bisalu ya lufwa kusadila Nzambi ya ikele na moyo. *Ngal. 1:4; 2:20; Tit. 2:14; 1 Yoa. 1:7*
- ¹⁵Sambu na mambu yai, yandi ikele nwawasi ya luwawanu yampa, bau ya bingwa lenda kubaka difwa ya mvu ya mvu ya silwaka kwa bau sambu na mosi kufwaka sambu na nkudulu ya kufwa nsiku ya vandaka nansi ya luwawanu ya ntete. *Lom. 3:25; 1 Tim. 2:5; Eb. 12:24; 1 Pet. 3:18*
- ¹⁶Kadi sika ya nkanda ya difwa ikele, sika yina fwiti kuvanda kitemo ya lufwa ya yandi ya sonikaka yo.
- ¹⁷Kadi nkanda ya difwa ikele ngolo ya kusalwa bu muntu imene kufwa, kadi yo kibeni ikele ngolo ve bu muntu ikele na moyo.
- ¹⁸Mpilayai, luwawanu yantete kondwa menga ve, bu yo tulwaka.
- ¹⁹Kadi bu Mose tubaka nsikudukusu yonso kwa bantu yonso, bonso ikele mu nsiku, buna yandi bakaka menga ya bana bangombe ye bankombo ye masa ye mika ya mbwaki ye isopi, yandi lembaka yo va nkanda yai ye va bantu yonso, kutuba:
- ²⁰Yai ikele menga ya luwawanu ya Nzambi sikidikisaka kwa beno. *2 Mose 24:8*
- ²¹Yandi lembaka mpe menga va Nzo ya lele ye wumbwa yonso ya kisielo.
- ²²Bonso ikele mu nsiku, fioti bikaka kana yonso vediswa mu menga, kondwa kutiamuka ya menga, mvidusu ya masumu ikele ve. *3 Mose 17:11*
- ²³Mpilayai, yo vandaka na nsatu, na bifwani ya bima ya zulu kusukulwa mpilayina, kansi bima ya zulu kibeni na nkailu ya luta mbote.
- ²⁴Kadi Klisto kotaka ve mu sika ya kinlongo ya salwaka na maboko, ya ikele kifwani ya yina ya kieleka, kansi mu zulu kibeni kumonika na luse ya Nzambi sambu na beto.

²⁵Yandi kotaka mpe ve kudipesa va zikwa mbala na mbala, bonso nganga nene kotaka mu sika ya kinlongo mvu na mvu na menga ya ikele ya yandi ve. *2 Mose 30:10; 3 Mose 16:1; Eb. 7:27*

²⁶Kana mpilayai yandi fwiti kumona mpasi mbala mingi tuka kutulwa ya lufulu ya nsi, kansi yandi monikaka mbala mosi na nsuka ya ntangu kukatula masumu, bu yandi dipesaka bonso nkailu.

²⁷Yo zengwa kwa bantu kufwa mbala mosi, ye nanima ikele mfundusu,

²⁸buna Klisto mpe, bu yandi peswaka va zikwa mbala mosi kunata masumu ya bantu mingi, yandi tamonika mbala ya zole mu kukatula ya masumu ve, kansi kuvulusa bau ya vingila yandi. *Mat. 26:28; Lom. 5:6, 9; 1 Pet. 3:18*

Ebeleo 10

Ndungunu ikele mu nkailu ya zikwa ve, kansi mu nkailu ya Klisto

¹Kadi nsiku ikele kini ya yina ya mbote ya ikele kwiza, kansi ikele nitu ya yo kibeni ve, bankailu ya peswa mvu ya mvu, ntangu na ntangu lenda ve kulungisa bau ya kufinama.

²Kana ve bau bikaka ve kuyoka nkailu, kana basambidi vedisaka kima kulu, bau lenda kuvanda na kansansa sambu na masumu diaka ve.

³Kansi mu bankailu yina kibambukilu ya masumu ikele mvu ya mvu.

⁴Kadi menga ya bangombe babakala ye ya bankombo lenda ve kukatula masumu.

⁵Sambu na yai, bu yandi kwizaka mu nsi, yandi tubaka: Nkailu ye nkailu ya yokwa nge tondaka ve, kansi nge yidikilaka mono nitu. *Nk. 40:6; 51:16*

⁶Nge tonda ve nkailu ya yokwa ye nkailu ya masumu.

⁷Buna mono tubaka: Tala, mono ikele kwiza, mu nkanda yo sonamaka sambu na mono: Kusala luzolo ya nge, O Nzambi.

⁸Buna yandi tubaka: Nkailu ye nkailu va zikwa ye nkailu ya yokwa yamvimba ya nkailu ya masumu nge zola ve, ye nge mona kiese mu yau ve, yau ikele kupesa bonso ikele mu nsiku.

⁹Buna yandi tubaka: Tala, mono kwizaka kusala luzolo ya nge. Yandi katulaka yantete na yandi lenda kusikidikisa yazole.

¹⁰Mu luzolo yina beto imene kutulwa nlongo mu peswa ya nitu ya Yesu Klisto mbala mosi. *Kolo. 1:22; 1 Pet. 2:24*

¹¹Ye nganga yonso telemaka lumbu na lumbu kusala kisalu ya bau, ye pesaka ntangu mingi nkailu mutindu mosi, ya lenda ve katula masumu ta mbala mosi ve.

¹²Kansi yandi, bu yandi imene kupesa nkailu mosi kaka sambu na masumu, yandi vandaka kimakulu na diboko kibakala ya Nzambi, *Eb. 1:3, 13; 8:1*

¹³tuka ntangu yai, yandi ikele kuingila, ti bambeni ya yandi imene kutulwa mfiduku ya makulu ya yandi. *Nk. 110:1; Mat. 22:44; 1 Kol. 15:25*

¹⁴Kadi mu nkailu mosi kaka, yandi imene kulungisa mvu ya mvu bantu ya tulwa nlongo.

¹⁵Mpeve Yanlongo mpe ikele kitemo kwa beto, bu yandi tubaka:

¹⁶Yai ikele luwawanu ya mono tasala na bau, nanima na bilumbu yina, Mfumu ikele kutuba: Mono tatula bansiku ya mono mu ntima ya bau, ye mono tasonika yau mu mabanza ya bau mpe, *Yel. 31:31*

¹⁷masumu ya bau ye kimpumbulu ya bau mono tabambuka yau diaka ve.

¹⁸Kansi sika ya mvidusu ya masumu ikele, mambu ya nkailu ya masumu ikele diaka ve.

Kubedisa bau kufinama kwa Nzambi

¹⁹Mpilayai, beno bampangi, beto ikele na kikesa kukota mu kinlongo mu menga ya Yesu, *Eb. 4:14; 9:7*

²⁰mu nzila yampa ya moyo, ya yandi tudilaka beto mu ngumbu, yo ikele mu nsuni ya yandi,

²¹beto ikele na nganga nene yandi ikele kuyala nzo ya Nzambi,

²²bika beto kufinama mu ntima ya kieleka mu lukwikilu ya lunga, ntima ya beto sukulwa tuka kansansa ya mbi, ye nitu ya beto sukulwa mu masa ya vedila;

²³bika beto simba ngolo kitemo ya lukwikilu ya beto na yo vanda ntembe ve, kadi yandi ya tulaka nsilulu ikele ya kwikama

²⁴Bika beto banzana kusadisana kuzola ye bisalu ya mbote:

²⁵kubika ve kutakana ya beto mu dibundu mpilamosi ikele kifu ya bankaka, kansi longana ye luta kusala yo, bu beno mona kilumbu yina ikele mfinama. *Lom. 13:11; 2 Pet. 3:9; 4:11*

Kana muntu kwikila Klisto ve, mfundusu vingila yandi

²⁶Kadi, kana beto zola kusala masumu, bu beto imene kubaka ngangu ya kieleka, buna nkailu yankaka bika diaka ve sambu na masumu,

²⁷kansi kutita ya mpasi ya ngolo ya mfundusu ye makasi ya tiya ya tamanisa bambeni. *Yes. 26:11; Sef. 1:18*

²⁸Muntu ya kufwaka nsiku ya Mose, bau ikele kufwa yandi mu kondwa ya nkenda, mu kitemo ya bantu zole keti tatu; *4 Mose 35:30; 5 Mose 17:6; 19:15*

²⁹buna mpasi nki ya luta talunga yandi ya diata Mwana ya Nzambi, ye yandi banza menga ya luwawanu, ya yandi tulwaka nlongo ikele kima ya sumuka, ye yandi saula Mpeve ya nlemvo ?

³⁰Kadi beto zaba yandi ya tubaka: Ndinda ikele ya mono, mono tavutula; ye diaka: Mfumu tafundisa bantu ya yandi. *5 Mose 32:35; Nk. 135:14; Lom. 12:19*

³¹Ikele boma mingi kubwa mu maboko ya Nzambi ya moyo,

Kuvanda na mvibudulu

³²Beno bambuka bilumbu ya ntete, bu beno kienzulwaka, beno vibidilaka mu ndwanunu ya mpasi mingi,

³³bu beno tulwaka bonso kima ya kutala mu mafingu ya bampasi ya ngolo, ye beno vandaka na kintwadi na bau ya moniswaka mpasi mutindu mosi.

³⁴Kadi beno wilaka bantu ya boloko nkenda, ye vandaka na kiese mu kubotulwa ya bima ya beno, sambu na beno zabaka, beno kibeni ikele na bima ya tavanda mvu ya mvu. *Mat. 5:12; 6:19; 19:21*

³⁵Mpilayai, losa ve kikesa ya beno, yo ikele na mvutulu ya nsendo ya nene.

³⁶Kadi beno ikele na nsatu ya mvibudulu, bu beno imene kusala luzolo ya Nzambi, beno lenda kubaka nsilulu.

³⁷Kadi ntangu fioti kubika, buna yandi ya ikele kwiza takwiza, ye tavingila ve. *Hab. 2:3*

³⁸Kansi nkwa lunungu ya mono tavanda na moyo mu lukwikilu; kana yandi vutuka nanima, mwela ya mono ikele na luzolo mu yandi ve. *Hab. 2:4*

³⁹Kansi beto ikele nakati ya bau ve ya vutuka nanima ku mbungulu, kansi ya bau ya kwikila mu kuvulusa ya moyo ya bau.

Ebeleo 11

Ngolo ya lukwikilu monika mu bau ya vanda na lukwikilu ya nene

¹Kansi lukwikilu ikele vuvu ya yina ya beto vingila, ye mpesulu ya bima ya konda kumonika,

²kadi sambu na yau, kitemo tubwaka kwa bambuta.

³Mu lukwikilu beto zaba bansi salwaka na ndinga ya Nzambi, buna yina ya beto ikele kumona, salwaka ve na bima ya monika. *1 Mose 1:1; Nk. 33:6; 148:5*

⁴Mu lukwikilu Abeli pesaka nkailu kwa Nzambi, ya luta yina ya Kaini mbote, yo vandaka kitemo kwa yandi, na yandi vandaka nkwa lunungu, ye Nzambi pesaka

kitemo mu nkailu ya yandi, ye mu yo yandi ikele kutuba, bu yandi imene kufwa. *1 Mose 4:4*

⁵Mu lukwikilu Hanoki katulwaka, na yandi tamona lufwa ve, yandi vandaka ve, sambu na Nzambi katulaka yandi, kadi ntete yandi katulwaka ve, kitemo tubwaka sambu na yandi, na Nzambi zolaka yandi.

⁶Kansi muntu ya konda lukwikilu lenda ve kuyangidisa Nzambi, kadi yandi ya kwiza kwa Nzambi fwiti kukwikila yandi ikele, ye ikele kufuta bau ya sosa yandi.

⁷Mu lukwikilu Nzambi luengisaka Noa sambu na bima ya monikaka ntete ve, ye yandi kwikilaka Nzambi, ye salaka nzaza kuvulusa nzo ya yandi, mu yo yandi bedisaka nsi, ye kitukaka mvingidi ya difwa ya lunungu yina, ya ikele mu lukwikilu. *1 Mose 6:8*

⁸Mu lukwikilu Abalahami, bu yandi bingwaka, yandi lemvukaka ye kwendaka ku sika ya yandi tabaka mpilamosi difwa, ye yandi basikaka ye zabaka ve sika ya yandi ikele kwenda. *1 Mose 12:1*

⁹Mu lukwikilu yandi vandaka nzenza mu ntoto ya nsilulu, bonso mu ntoto ya nzenza, yandi vandaka mu banzo ya lele sikamosi na Isaki ye Yakobi ya vandaka bamvingidi ya difwa sikamosi na yandi mu nsilulu mosi.

¹⁰Kadi yandi vingilaka mbanza yina ya ikele na lufulu, mutungi ye musadi ya yo ikele Nzambi. *Eb. 12:22; 13:14*

¹¹Mu lukwikilu Sala kibeni bakaka ngolo kuyimita, bu yandi imene kuluta mvu mingi, kadi yandi banzaka, yandi ya silaka nsilulu ikele ya kwikama. *1 Mose 17:19; Lom. 4:19*

¹²Mpilayai, kwa muntu ya vandaka bonso ya kufwa, butwaka mingi bonso bambwetete ya zulu mu ntalu, ye bonso zelo ya konda kutangwa na simu ya mbu. *1 Mose 15:5; 22:17*

¹³Bayai yonso kufwaka mu lukwikilu, bu bau imene kubaka ve, yina ya silwaka kwa bau, kansi bau monaka yau ntama, ye pesaka yau mbote, ye bau tubaka kitemo na bau ikele banzenza ye bantambudi awa va ntoto. *1 Mose 23:4; Nk. 39:13; 119:19*

¹⁴Kadi bau ya tuba mambu ya mpilayai ikele kusonga bau ikele kusosa ntoto ya bau kibeni.

¹⁵Ye kana bau banzaka sambu na ntoto yina ya bau basikaka, buna bau vandaka na ntangu ya vutuka.

¹⁶Kansi ntangu yai bau ikele kusosa ntoto ya luta mbote, yo ikele, yina ya zulu. Mpilayai Nzambi ikele kuwa nsoni ve kusingwa Nzambi ya bau, sambu na yandi imene kuyidikila bau mbanza. *2 Mose 3:6*

- 17** Mu lukwikilu Abalahami, bu yandi yunswaka, pesaka Isaki va zikwa, yandi pesaka mwana ya yandi mosi kaka, ikele yandi ya yandi bakaka mu nsilulu, *1 Mose 22:1*
- 18** yo tubwaka kwa yandi: Mu Isaki nkuna ya nge tatangwa, *1 Mose 21:12*
- 19** yandi zabaka, Nzambi lenda mpe kufulukisa yandi na bafwa, mpilayai yandi bakaka yandi diaka mu kifwani.
- 20** Mu lukwikilu Isaki sakumunaka Yakobi ye Esau sambu na bima yina ya ikele kwiza. *1 Mose 27:27, 38*
- 21** Mu lukwikilu Yakobi, bu yandi vandaka mfinama ku lufwa, sakumunaka bana ya Yosefi mosi mosi, ye sambilaka, bu yandi yekemaka va nkawa ya yandi. *1 Mose 48:1*
- 22** Mu lukwikilu Yosefi, bu yandi vandaka mfinama na lufwa, tubaka sambu na kubasika ya bana ya Isaeli, yandi sikidikisaka bau sambu na mikuwa ya yandi. *1 Mose 50:24*
- 23** Mu lukwikilu Mose, bu yandi butukaka, swekwaka ngonda tatu kwa tata ye mama ya yandi, kadi bau monaka yandi ikele mwana ya mbote, bau titaka nsikudukusu ya ntinu ve. *2 Mose 1:16, 22; 2:1*
- 24** Mu lukwikilu Mose, bu yandi imene kukula, buyaka kubingwa mwana ya mwana nkento ya Falao, *2 Mose 2:10*
- 25** yandi lutaka kusola kumoniswa mpasi sikamosi na bantu ya Nzambi na kumona kiese ya masumu ntangu ndambu,
- 26** kadi yandi banzaka, kusaula ya Klisto ikele kimvwama mingi ya luta balundulu ya Ngipiti, kadi yandi talaka ku nsendo ya ikele nantwala.
- 27** Mu lukwikilu yandi bikaka Ngipiti, ye titaka makasi ya ntinu ve, kadi yandi vibidilaka bonso yandi monaka yandi ya konda kumonika.
- 28** Mu lukwikilu yandi salaka Pake ye ndembolo ya menga, na mufwi ya bana ya mbuta lenda kuvalakana bau ve. *2 Mose 12:1*
- 29** Mu lukwikilu bau lutaka nakati na mbu ya Mbwaki bonso nantoto ya kuyuma, kansi bantu ya Ngipiti mekaka mpilayai ye bau minwaka. *2 Mose 12:21*
- 30** Mu lukwikilu lupangu ya Yeliko kubwaka, bu yo zungwaka bilumbu nsambwadi. *Yos. 6:2*
- 31** Mu lukwikilu Lahabi, nkwa bizumba, kufwaka ve sikamosi na bankolami, sambu na yandi bakaka banlangididi mu yenge. *Yos. 2:1; 6:23*
- 32** Nki mono tatuba diaka ? Sambu na ntangu tavanda nkufi, kana mono tuba sambu na Ngidioni, Balaki, Samisoni, Yefeti, Davidi, Samueli ye bambikudi, *1 Sam. 1:1; 16:1; Nk. 4:1; 6:1; 11:1; 13:1*

³³mu lukwikilu bau bedisaka bantinu, bau salaka lunungu, bau bakaka bansilulu, bau kangaka minoko ya bankosi,

³⁴bau zimaka ngolo ya tiya, bau vuluswaka tuka meno ya mbele ya mvita, bau siamswaka mu lebakana, bau vandaka ngolo mu mvita, bau tinisaka bibuka ya basoldat ya banzenza.

³⁵Bankento bakaka bafwa ya bau mu mfulukulu, bankaka moniswaka mpasi mingi, kansi bau zolaka ve mpulusu, na bau lenda kubaka mfulukulu ya luta mbote.

³⁶Bankaka saulwaka, bau bulwaka fimbu, bau tulwaka mu minyololo ye mu boloko.

³⁷Bau loswaka matadi, bau yunswaka, bau zengwaka nakati, bankaka kufwaka na mbele ya mvita, bau zietaka mu mikanda ya mameme ye bankombo, bau kondaka bima yonso, bau moniswaka mpasi, ye tatimswaka.

³⁸Nsi lungaka kwa bau ve. Bau tambulaka mu nsi ya mpamba ye mu miongo ye mu mabulu ya matadi ye mu mabulu ya ntoto.

³⁹Kitemo tubwaka kwa bau yonso mu lukwikilu ya bau, kansi bau bakaka ve yina ya silwaka kwa bau.

⁴⁰Nzambi imene kuyidikila beto mambu yankaka ya luta mbote, sambu na kondwa beto, bau lenda ve kuvonda yalunga.

Ebeleo 12

Bedisa bau nwana bonso Yesu

¹Mpilayai, sambu na beto ikele na dituti yina yanene ya bantemo ya zunga beto, bika beto katula kizitu yonso ye masumu ya ikele kusimba beto nswalu, ye bika beto tambula mu mvibudulu mu nzila nantwala na beto;

²beto tala kwa Yesu, mfumu ye mulungisi ya lukwikilu ya beto, sambu na kiese ya tulwaka nantwala na yandi, yandi vibidilaka kulunsi, yandi monaka yo nsoni ve, ye yandi imene kuvanda na diboko ya kibakala ya kiti ya Nzambi. *Eb. 1:3; 2:10*

³Kadi banza sambu na yandi ya vibidilaka mu mbangika ya mpilayai ya bankwa masumu, na beno lembwa ve, ye konda kikesa ve mu mwela ya beno.

Moniswa ya mpasi ikele ndongi ya mbote

⁴Kadi ti ntangu yai beno nwanaka na masumu ve ti menga basika. *1 Kol. 10:13*

⁵Beno vilaka malongi ya tubaka kwa beno bonso bana: Mwana ya mono, buya malongi ya Mfumu ve, ye lembwa ve bu yandi monisa nge mpasi. *Bing. 3:11; Yak. 5:17; Nzai. 3:19*

⁶Yandi ikele kulonga bau ya yandi zola, ye bula konso mwana ya yandi baka.

⁷Bu beno vibidila ndongi, Nzambi ikele kusala kwa beno, bonso kwa bana ya yandi. Kadi mwana nki ikele ya tata ikele kupesa ndongi ve ?

⁸Kansi kana beno konda ndongi, ya yonso ikele na yo ntuali beno ikele bana ya bizumba, ye beno ikele bana ya kieleka ve.

⁹Diaka: Batata ya beto ya nsuni pesaka beto ndongi, ye beto zitisaka bau, yo luta mbote kulemvuka kwa Tata ya bampeve ye vanda na moyo.

¹⁰Kadi bau longaka beto bilumbu fioti, mpilamosi bau banzaka ikele mbote, kansi yandi sambu na kusadisa beto, na beto lenda kuvanda kintwadi ya nlongo ya yandi.

¹¹Ndongi yonso ikele kumonwa mu ntangu na yau, kiese ve, kansi ntantu, kansi nanima yo buta mabundu ya yenge ya lunungu kwa bau ya yikama na yo.

Bombidila bau konda kulembwa

¹²Mpilayai, beno siamisa maboko ya lebakana, ye makungunu ya zakama. *Yes. 35:3*

¹³Ye sungika tunzila ya makulu ya beno, na yina ya tembila tavengumuka ve mu nzila, kansi tabeluka. *Bing. 4:26*

¹⁴Beno landa yenge na bantu yonso, ye vanda ya nlongo, kadi yandi ya konda yo tamona Mfumu ve. *Mat. 5:9; Lom. 12:18; 1 Tim. 5:22*

¹⁵Tomatala na muntu katuka ve na nlemvo ya Nzambi, keti mwazi ya ndudi tamena ye monisa beno mpasi, ye mingi sumunwana yo. *5 Mose 29:18; 1 Kol. 6:1; Eb. 3:12*

¹⁶Tomatala na muntu vanda ve, nkwa bizumba keti muntu ya saula bonso Esau ya tekaka kimbuta ya yandi na ndambu ya madia. *1 Mose 25:31*

¹⁷Kadi beno zaba, nanima yandi mpe, bu yandi zolaka kuingila difwa ya nsakumunu, yandi buywaka, sambu na yandi monaka ve nzila ya kupindula mabanza ya tata ya yandi, kansi yandi sosaka yo na mansanga.

Kiese ya bau ya kwikila

¹⁸Kadi beno imene kwiza ve mfinama na mongo ya lenda kusimbwa, Ye ikele kulema na tiya, ye kwa ndombe ye tombe ye kitembo *2 Mose 19:12; 5 Mose 4:10; 5:22*

¹⁹ye ndinga ya mpungi, ye ndinga ya mambu, bu bantu kuwaka ndinga yina, bau lombaka na ndinga yina tatuba kwa bau diaka ve. *2 Mose 19:16; 20:19; 5 Mose 5:25; 18:16*

²⁰Kadi bau lendaka ve kubaka yina ya sikidikiswaka: Kana mbizi mpe kusimba mongo, bau takufwa yandi na matadi.

²¹Monameso yina vandaka ya boma mingi, Mose tubaka: Mono ikele na boma mingi ye ikele kuzakama.

²²Kansi beno imene kwiza kwa mongo ya Sioni ye kwa mbanza ya Nzambi ya ikele na moyo, ikele Yelusalemi ya Zulu, ye kwa kibuka ya banjo ya konda kutangwa, *Ngal. 4:26; Nzai. 3:12; 12:2, 10*

²³kwa dibundu ya bana ya mbuta ya sonikwa mu zulu, ye kwa mfundisi, ikele Nzambi ya bantu yonso, ye kwa bampeve ya lunungu ya imene kulunga,

²⁴kwa Yesu Nwawasi ya luwawanu yampa, ye kwa menga ya lemba ya tuba mbote ya luta yina ya Abeli. *1 Mose 4:10; 1 Tim. 2:5; Eb. 8:6; 9:15; 10:22*

Ndongisila na konda kukatuka mu Nzambi

²⁵Tomatala, beno buya ve yandi ya tubaka: kadi kana bau lendaka ve kutina mfundusu, bu bau buyaka yandi ya longaka bau va ntoto, buna beto mpe lenda ve kutina, kana beto tula nima kwa yandi ya tubaka mambu tuka zulu.

²⁶Ntangu yina ndinga ya yandi nikisaka ntoto, kansi ntangu yai, yandi silaka kutuba: Mono tanikisa ntoto kaka ve, kansi zulumpe.

²⁷Kansi ndinga yai, mbala mosi diaka songa kukatula ya bima yina ya lenda kunikiswa, ikele mpilamosi bima ya salwaka, na bima yina ya lenda ve kunikiswa tavanda ngolo. *Mat. 24:35; 2 Pet. 3:10*

²⁸Mpilayai, sambu na beto ikele kubaka kimfumu ya lenda ve kunuka, bika beto pesa matondo, ye beto fwiti kusadila Nzambi, bonso yandi zola, mu luzitu yonso ye boma.

²⁹Kadi Nzambi ya beto ikele tiya ya kumanisa. *5 Mose 4:24; 9:3*

Ebeleo 13

Malongi ya mutindu ye mutindu

¹Bika zola ya bampangi vanda ntangu yonso. *Lom. 12:10; 1 Pet. 1:22; 1 Yoa. 2:10; 3:10, 14; 4:20*

²Beno vila ve kusonga zola kwa banzenza, kadi mu yo, bankaka imene kusadila banjo, bu bau kondaka kuzaba bau. *1 Mose 18:1; Lom. 12:13; 1 Pet. 4:9*

³Beno bambuka bau ya ikele mu minyololo, bonso beno ikele kukangwa sikamosi na bau. Bambuka bau ya moniswa mpasi, bonso beno mpe ikele mpasi mu nitu ya beno. *Lom. 12:15*

⁴Bika makwela kuzitiswa kwa bantu yonso, bika fulu ya makwela lundwa kukondwa kusumuka, kansi Nzambi tafundisa bankwa bizumba ye bafwi ya nlongo.

⁵Beno vanda na zola ya mbongo ve, vanda matondo sambu na yina ya ikele na beno, kadi yandi kibeni tubaka: Mono lenda kubika nge ta mbala mosi ve, mono tabika nge mu kinsona ve. *1 Mose 28:15; 5 Mose 31:6; Yos. 1:5; Mat. 6:25, 34; 1 Tim. 6:6*

- ⁶Mpilayai, beto lenda kutuba mu kikesa ya mbote: Mfumu ikele nsadisi ya mono, mono tavanda na boma ve, muntu tasala mono nki ? *Nk. 56:4, 11; 118:6*
- ⁷Bambuka bau ya ikele ntudisi ya beno, ya longaka beno mambu ya Nzambi, ya banza sambu na moyo ya bau, ye kufwanana lukwikilu ya bau.
- ⁸Yesu Klisto ikele mutindu mosi mazono ye bubu ye mvu ya mvu.
- ⁹Beno vengumunwa ve na malongi ya mpila mu mpila ye ya nzenza, kadi yo ikele mbote kana ntima sikidikiswa mu nlemvo, kansi mu madia ve, ya sadisaka bau ve ya salaka na yo. *Lom. 14:17*
- ¹⁰Beto ikele na zikwa, ye bau ya salaka mu nzo ya lele lendaka ve kudia ve yo.
- ¹¹Kadi bambizi, ya nganga nene ikele kupesa menga ya bau sambu na masumu mu kinlongo, nitu ya bau ikele kuyokwa nanganda ya kikuminu. *3 Mose 16:27*
- ¹²Mpilayai Yesu mpe moniswaka mpasi nanganda ya mwelo ya bwala, sambu na kutula beto nlongo mu menga ya yandi. *3 Mose 4:12; 24:14; Mat. 27:32; Yoa. 19:17*
- ¹³Buna bika beto basika kwa yandi nanganda ya kikuminu, ye nata kusaula ya yandi.
- ¹⁴Kadi awa beto ikele na mbanza ya mvu ya mvu ve, kansi beto ikele kusosa yina ya ikele kwiza. *Fili. 3:20; Eb. 11:10, 16*
- ¹⁵Mpilayai, mu yandi, bika beto pesa nkailu ya nsikulu ntangu yonso, yo ikele mabundu ya bikoba, ya ikele kutuba kitemo kwa nkumbu ya yandi. *3 Mose 7:12; Nk. 50:14, 23; 51:17; 54:6; Hos. 14:2; Ef. 5:20; 1 Pet. 5:2*
- ¹⁶Kansi vila ve kusala mbote ye kukaba, kadi Nzambi ikele kuzola nkailu ya mpilayai. *Lom. 12:13; Fili. 4:18*
- ¹⁷Beno lemvuka kwa bantwadisi ya beno, beno dipesa kwa bau, sambu na bau ikele kukenga miela ya beno, mpilamosi bau fwiti kupesa lutangu ya yau, na bau lenda kusala yo na kiese ye na ntantu ve, kadi yina ikele na mfunu kwa beno ve. *Yel. 3:18; 33:2; Fili. 2:29*
- ¹⁸Lombila beto, kadi beto kwikidiswa beto ikele na kansansa ya mbote, beto zola kuvanda na bifu ya mbote mu mambu yonso. *Bis. 24:16*
- ¹⁹Mono luta kubombidila beno kusala mambu yai, na mono lenda kuvutulwa nswalu kwa beno.

Mfidisilu ya mbote

- ²⁰Ntangu yai, Nzambi ya yenge, ya vutulaka Mfumu ya beto Yesu tuka bafwa, yandi ikele mvungi ya nene ya mameme, mu menga ya luwawanu va mvu ya mvu, *Yes. 63:11; Yel. 10:11; 1 Tes. 5:23; 1 Pet. 2:25; 5:4*

²¹bika yandi lungisa beno mu mambu yonso ya mbote kusala luzolo ya yandi, bu yandi ikele kusala mu beno yina ya ikele mbote na luse ya yandi, mu Yesu Klisto; kwa yandi nkembo ya mvu ya mvu, Amen. *Lom. 16:27; 2 Tes. 2:17*

²²Kansi bampangi, mono bombidila beno, vibidila mambu ya ndubudulu, kadi mono imene kusonika nkanda yai kwa beno mu mambu fioti.

²³Beno zaba mpangi ya beto Timoteo ya imene kukangulwa; kana yandi kwiza sesepe mono tamona beno sikamosi na yandi.

²⁴Pesa mbote kwa bantwadisi ya beno yonso, ye kwa banlongo yonso. Bampangi ya Italia fidisa beno mbote.

²⁵Nlemvo vanda na beno yonso. Amen.

Yakobi

Yakobi 1

Luyantiku

¹Yakobi, sielo ya Nzambi ye ya Mfumu Yesu Klisto, fidisa yenge kwa makanda kumi ye zole ya mwanganaka.

Bombidila sambu bau vanda ngolo

²Bampangi ya mono, beno tanga yo yonso kiese, bu beno zungwa na mpukumunu ya mpila mu mpila. *Mat. 5:11; Eb. 12:11; 1 Pet. 1:6*

³Beno zaba, kuyunsa ya lukwikilu ya beno ikele kubasisa mvibudulu. *Lom. 5:3*

⁴Kansi bika mvibudulu kuvanda kimalu ya lunga, na beno lenda kuvanda ya fwana ye ya lunga, ye konda kima ve.

Ye lomba mu ngangu

⁵Buna, kana muntu nakati na beno konda ngangu, bika yandi lomba kwa Nzambi, ya tupesa kwa bantu yonso mu luzolo, ye semba ve, buna yandi tapeswa yo. *Mat. 7:7; Bing. 2:3; Yak. 5:13*

⁶Kansi bika yandi lomba mu lukwikilu, ye vanda ntembe ve, kadi muntu ya ikele ntembe, ikele bonso mayo ya mbu, ya ikele kutambula, sika ya mupepe fidisa yo. *Mat. 9:28; 21:21; Mal. 11:24*

⁷Kansi bika muntu yai banza ve, yandi tabaka kima na Mfumu.

⁸Muntu ya ikele na ntima zole ikele ntembe mu banzila ya yandi yonso.

Kiese ya bansukami, kansi ntantu ya bamvwama

⁹Kansi bika mpangi ya nsukami yangalala bu bau tombola yandi.

¹⁰Kansi nkwa kimvwama bu bau kulumusa yandi, kadi yandi takufwa bonso bintuntu ya matiti. *Nk. 103:15; Yes. 40:6; 2 Kol. 12:9; 1 Pet. 1:24*

¹¹Kadi ntangu ikele kutomboka na mbangazi ya yo, ye yumisa matiti, ye bintuntu ya yau ikele kubwa, ye kitoko ya yau ikele kuvila, mpilayai nkwa kimvwama tavila mu kutambula ya yandi. *Yes. 40:7*

Konso mambu ikele kubasikaka mu mpukumunu

¹²Kiese ikele na muntu ya vibidila mu mpukumunu, kadi bu yandi imene kupukumunwa ya lunga, yandi tabaka koloa ya moyo ya Mfumu silaka kwa bau ya zola yandi. *Mat. 10:22; 2 Tim. 4:8; 1 Pet. 3:14*

¹³Bika muntu tuba ve, bu yandi pukumunwa: Mono pukumunwa na Nzambi, kadi Nzambi lenda ve kupukumunwa na mambu ya mbi, ye yandi kibeni ikele kupukumuna muntu ve. *1 Kol. 10:13*

¹⁴Kansi muntu na muntu ikele kupukumunwa, bu yandi ikele kunatwa na zola ya mbi ya yandi kibeni.

¹⁵Bu zola ya mbi imene kuyimita, yo buta masumu; bu masumu imene kukula, yau buta lufwa. *Lom. 6:23*

¹⁶Bampangi ya mono ya zolwa, beno kuswa ve. *Ngal. 6:7; 1 Kol. 6:9; 15:33*

¹⁷Matabisi yonso ya mbote ye ya lunga ikele kukatuka na zulu, yau ikele kulumuka tuka Tata ya mwini ya lenda kupinduka ve, ikele kini ya kupinduka ta fioti ve.

¹⁸Mu luzolo ya yandi, yandi butaka beto, mu kieleka, na beto lenda kuvanda bonso mabundu ya ntetenakati na bima ya yandi semaka. *Yel. 1:13; 1 Kol. 4:15; 1 Pet. 1:23, 25*

Dibundu fwiti kusala luzolo ya Nzambi

¹⁹Beno zaba yai, bampangi ya mono ya zolwa. Kansi bika bantu yonso kuvanda nswalu kuwa, kansi malembe kutuba, ye malembe kubaka makasi. *Yak. 3:1*

²⁰Kadi makasi ya muntu ikele kusadisa lunungu ya Nzambi ve.

²¹Mpilayai, beno katula nsumukunu yonso, ye mambu ya fuluka na mbi, mu nlembami baka ndinga ya kunwaka mu beno ya lenda kuvulusa miela ya beno. *Luk. 8:11, 15; Kolo. 3:8; 1 Pet. 2:1*

²²Kansi, vanda basadi ya mambu, ye bawi kaka ve ya kudikusa. *Mat. 7:21, 24; Lom. 2:13; 1 Yoa. 3:7*

²³Kana muntu ikele muwi ya mambu ye musadi ya yau ve, yandi ikele bonso muntu ya tala luse ya yandi mu talatala. *Mat. 7:26*

²⁴Kadi yandi ditala, ye kwenda ye nswalu yandi vila, yandi ikele muntu mutindu nki.

²⁵Konso muntu ya tala mu nsiku ya lunga, yo ikele nsiku ya kimpwanza, ye yandi vibidila, ye ikele muwi ve ya vila, kansi musadi ya sala, yandi tasakumunwa mu kisalu ya yandi.

²⁶Kana muntu banza, na yandi ikele nsambidi ya Nzambi, ye ikele kuyala ludimi ya yandi ve, kansi ikele kukusa ntima ya yandi, nsambilu ya Nzambi ya muntu yai ikele mpamba. *1 Pet. 3:10*

²⁷Nsambilu ya kieleka, ye ya kondwa kusumuka nantwala ya Nzambi Tata ya beto ikele yai: Sadisa bau ya konda tata, ye bafwola mu mpasi ya bau, ye dikeba kukondwa ya matona mu nsi.

Yakobi 2

Muntu fwiti kuzola bamvwama ye kusaula ve bansukami

¹Bampangi ya mono, beno vanda na lukwikilu ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, yandi ikele Mfumu ya nkembo, ye banza ve na muntu luta muntu yankaka mbote.

²Kansi kana bakala kota mu nzo ya lukutukunu ya beno, ya ikele na mpete ya wola va musapi ya yandi, ye mvwatu ya kitoko, ye kana nsukami mpe kota na mvwatu ya mbote ve,

³ye beno zola yandi ya vwata mvwatu ya kitoko, ye tuba: Nge vanda awa mu sika ya mbote, kansi beno tuba kwa nsukami: Nge telema awa, keti vanda na kiti ya makulu ya mono.

⁴Buna beno ikele kubanza ve na muntu ikele kuluta muntu yankaka mbote ? Ye beno ikele kukituka bamfundisi ve na mabanza ya mbi ?

⁵Bampangi ya mono ya zolwa, beno kuwa. Nzambi solaka ve bansukami ya nsi yai ? Yandi vandisaka bau mu kimvwama mu lukwikilu, ye bamvingidi ya difwa ya kimfumu, ya yandi silaka kwa bau ya zola yandi. *Luk. 6:20; 1 Kol. 1:26; 2:9*

⁶Kansi beno imene kusaula nsukami. Bamvwama ikele kumonisa beno mpasi ve ? Ye bau ikele kubenda beno nantwala na bakiti ya mfundusu ve ?

⁷Bau ikele kutuba mbi ve nkumbu ya luzitu, ya beno bingwaka ?

⁸Kansi kana beno lungisa nsiku ya kimfumu bonso ikele ma masonukwa: Zola bamfinangani ya nge, bonso nge kibeni, beno imene kusala mbote.

⁹Kansi kana beno banza muntu luta muntu yakaka mbote, beno ikele kusala masumu, nsiku ikele kufundisa beno bonso bafwi ya nsiku. *3 Mose 19:15; 5 Mose 1:17; 16:19*

¹⁰Kadi konsonani ya lunda nsiku yamvimba, kansi imene kuta sakuba mu mosi yandi imene kunata nkanu na yau yonso. *5 Mose 27:26*

¹¹Kadi yandi ya tubaka: Sala bizumba ve, yandi tubaka mpe: Kufwa muntu ve. Mpilayai, kana nge sala bizumba ve, kansi nge kufwa muntu, buna nge ikele mufwi ya nsiku. *2 Mose 20:13*

¹²Beno tuba ye sala bonso bantu ya funduswa na nsiku ya kimpwanza.

¹³Kadi mfundusu ikele na nkenda ve kwa bau ya ikele kuwila nkenda ve, nkenda ikele kuluta mfundusu ngolo. *Mat. 6:15; 18:32; Luk. 6:38*

Diswaswana ikele mu lukwikilu ya moyo ye lukwikilu ya kufwa

¹⁴Bampangi ya mono, yo sadisa na nki, kana muntu tuba, yandi ikele na lukwikilu, kansi yandi ikele na bisalu ve ? Lukwikilu yai lenda kuvulusa yandi ? *Mat. 7:27*

¹⁵Kana mpangi bakala keti mpangi nkento ikele kinkonga keti konda madia ya lumbu na lumbu.

¹⁶Ye mosi ya beno tuba kwa bau: Kwenda na yenge, yotila tiya, ye yukuta, kansi beno pesa bau ve bima ya nitu ikele na nsatu na yau, buna yai ikele kusadisa mpila nki ? *1 Yoa. 3:12*

¹⁷Buna lukwikilu ikele ya kufwa mu yo kibeni, kana yo konda bisalu.

¹⁸Kansi muntu tatuba: Nge ikele na lukwikilu ye mono ikele na bisalu. Songa mono lukwikilu ya nge ya konda bisalu, buna mono tasonga nge lukwikilu ya mono mu bisalu ya mono.

¹⁹Nge ikele kukwikila, na Nzambi ikele mosi kaka, nge ikele kusala mbote; bampeve mbi mpe ikele kukwikila ye kuzakama. *Mal. 1:24*

²⁰Kansi nge muntu ya konda mfunu, mbote nge zaba yai ? Lukwikilu ya konda bisalu ikele ya kufwa.

²¹Abalahami tata ya beto nungiswaka sambu na bisalu ve ? bu yandi tulaka mwana ya yandi Isaki va zikwa. *1 Mose 22:1; Eb. 11:17*

²²Nge zaba, na lukwikilu salaka kintuadi sikamosi na bisalu ya yandi, ye mu bisalu lukwikilu lungiswaka.

²³Masonukwa maniswaka ya tubaka: Abalahami kwikilaka Nzambi, ye yo tangwaka lunungu kwa yandi, ye yandi bingwaka nduku ya Nzambi. *1 Mose 15:6; 2 Lus. 20:7; Yes. 41:8*

²⁴Beno zaba, na muntu ikele nunguswa sambu na bisalu, kansi sambu na lukwikilu kaka ve.

²⁵Mpilayai mpe Lahabi, nkwa bizumba, nunguswaka sambu na bisalu ve ? bu yandi bakaka balangididi ye fidisaka bau mu nzila yankaka. *Yos. 2:1*

²⁶Kadi, bonso nitu ya konda mpeve ikele ya kufwa, buna lukwikilu ya konda bisalu ikele ya kufwa mpe.

Yakobi 3

Lukwikilu ya kieleka tayala ludimi

¹Bampangi ya mono, mingi ya beno vanda banlongi ve, kadi beto zaba, beto tabaka mfundusu ya luta nene.

²Kadi, mu mambu mingi beto yonso ikele kuta sakuba. Kana muntu kuta sakuba ve mu ndinga, yandi ikele muntu ya lunga, ya lenda kuyala nitu ya yandi ya mvimba. *Bing. 20:9; Yak. 1:26*

³Kana beto tula minyololo mu munoko ya bakavalu, na bau lenda kulemvuka beto, beto ikele kupindula nitu ya bau ya mvimba.

- ⁴Tala, masua mpe ya ikele nene, ye ya ikele kutambiswa na mupepe ya ngolo, kansi yo ikele kupindulwa mpe na mpindikulu ya fioti, kwa konsosika ya muntu ya masua zola.
- ⁵Mpilayai mpe ludimi ikele kiela ya fioti, kansi yo ikele kudikembila mu bima ya nene, tala, tiya ya fioti ya lenda kuyoka mfinda ya nene. *Nk. 140:3; Bing. 12:18; 15:2*
- ⁶Ludimi mpe ikele tiya. Bonso nsi yamvimba ya masumu, nakati na biela ya beto ikele ludimi, yo ikele kusumuna nitu yamvimba, ye kwika luzingu yamvimba, yo ikele kukwikwa tiya kwa bilungi. *Mat. 15:11, 18*
- ⁷Kadi, bambizi yonso ya makulu iya ye bandeke ya bima ya kudibenda na ntoto ye bambizi ya masa, lenda kulongwa kwa bantu.
- ⁸Kansi muntu lenda kuyala ludimi ve, yo ikele kima ya mbi ya lenda kuvanda napi ve, yo ikele kifuluka na nsaya pesa lufwa.
- ⁹Na yo beto ikele kusakumuna Mfumu ye Tata; ye na yo beto ikele kufinga bantu, ya salwaka mu kifwani ya Nzambi.
- ¹⁰Na munoko mosi ikele kubasika nsakumunu ye mafingu. Bampangi ya mono, mambu yai fwiti kuvanda mpilayai ve.
- ¹¹Nto ya masa ikele kubasisa masa ya mbote ye ya ndudi na munoko mosi ?
- ¹²Bampangi ya mono, nti ya figi lenda kubuta olive ? Keti nsinga ya vinia kubuta figi ? Mpilayai masa ya mungwa lenda ve kubasisa masa ya mbote.
- ¹³Nani nakati na beno ikele nkwa ngangu ye nzailu ? Bika yandi kusonga mu moyo ya yandi ya mbote bisalu ya yandi, mu nlembami ye ngangu.
- ¹⁴Kansi kana beno ikele na kimpala ya mbi, ye kuswana mu mintima ya beno, beno kudikembila ve, ye tuba luvunu ve kwa kieleka.
- ¹⁵Ngangu yai kulumukaka ve tuka zulu, kansi ikele ya kintoto ye ya kinsuni, ye ya kimpeve mbi. *2 Kol. 2:6*
- ¹⁶Kadi, konso sika ya ikele na kimpala ye kuswana, kuna ikele makalele ye bisalu yonso ya mbi. *1 Kol. 3:3; Ngal. 5:19*
- ¹⁷Kansi ngangu ya kulumuka tuka zulu, ikele ntete ya vedila, nanima yenge, nlembami, bombidilwa nswalu, fuluka na nkenda ye mabundu ya mbote, yo ikele na diswaswana ve, ye na luvunu ve. *Mat. 5:9; 1 Tim. 3:3*
- ¹⁸Mabundu ya lunungu ikele kukunwa mu yenge na bau ya sala yenge.

Yakobi 4

Bombidila sambu na konda luzolo ya bima ye makelele

- ¹Mvita ye kunwana ikele kukatuka wapi nakati na beno ? Yau katuka ve na luzolo ya beno, ya ikele kunwana mu biela ya beno ? *Lom. 7:23; 1 Pet. 2:11*
- ²Beno tonda, ye beno ikele na yo ve; beno kufwa bantu ye beno ikele na kimpala, kansi beno lenda kubaka ve; beno nwana ye sala mvita, kansi beno ikele na kima ve, sambu na beno lomba ve.
- ³Beno ikele kulomba, kansi beno baka ve, sambu na beno ikele kulomba mbote ve, na beno lenda kutula yo mu luzolo ya beno.
- ⁴Beno bafwi ya makwela, beno zaba ve kinduku ya nsi ikele kimbeni kwa Nzambi ? Konsonani ya zola kuvanda nduku ya nsi, ikele kudisala mbeni ya Nzambi.
- ⁵Beno banza masonukwa ikele kutuba mpamba ? Mpeve ya ikele kuvanda mu beto, ikele kuzola beto mu kimpala ?
- ⁶Kansi yandi ikele kupesa nlemvo ya luta nene. Buna yo ikele kutubwa: Nzambi ikele kubuya bankwa lulendo, kansi ikele kupesa nlemvo kwa muntu ya dikulumusa. *Bing. 3:34; 1 Pet. 5:5*
- ⁷Sambu na yai beno lemvuka kwa Nzambi, kansi buya diable, ye yandi tatina beno. *1 Pet. 5:9; 1 Yoa. 5:18*
- ⁸Kwiza mfinama kwa Nzambi, ye yandi takwiza mfinama kwa beno. Vedisa maboko ya beno, beno bankwa masumu; ye vedisa mintima ya beno, beno bankwa mintima zole. *Yes. 1:16; 57:15; Zak. 1:3*
- ⁹Zaba mpasi ya beno, vanda na ntantu, dila ngolo; bika kuseka ya beno kituka ntantu, ye kiese ya beno kituka yindalala. *Mat. 5:4*
- ¹⁰Beno dikulumusa nantwala na Mfumu, ye yandi tatombola beno. *Luk. 4:11; 1 Pet. 5:6*
- ¹¹Bampangi, beno tubana mbi ve. Yandi ya tuba mbi sambu na mpangi ya yandi, keti fundisa mpangi ya yandi, ikele kutuba mbi sambu na nsiku ye kufundisa nsiku; kansi kana nge fundisa nsiku, nge ikele musadi ya nsiku ve, kansi mfundisi ya yo. *Mat. 7:1; Lom. 2:1; 1 Kol. 4:5*
- ¹²Mosi kaka ikele mupesi ya nsiku ye mfundisi, ikele yandi ya lenda kuvulusa ye pasula; kansi nge ikele nani ya fundisa mfinangani ya nge ?
- Tula vuvu ve mu kilumbu ya mbazi**
- ¹³Tala ntangu yai, beno ya tuba: Bubu yai, keti mbasi beto takwenda ku mbanza yai ye vanda kuna mvu mosi, ye tambula mumbungu ye baka ndandu. *Bing. 27:1*
- ¹⁴Beno zaba ve mambu ya tavanda mbasi. Moyo ya beno ikele mpila nki ? Benoit ikele midinga ya monika ntangu fioti, buna yau vila.

¹⁵Beno fwiti kutuba: Kana Mfumu zola, beto tavanda na moyo, ye sala yai keti yina.

¹⁶Kansi ntangu yai beno ikele kudikembila mu lulendo ya beno, nkembolo yonso ya mpilayai ikele mbi.

¹⁷Mpilayai, konsonani ya zaba kusala mambu ya mbote, kansi yandi sala yau ve, yau ikele masumu kwa yandi.

Yakobi 5

Bamvwama sembwa

¹Kwiza ntangu yai, beno bankwa kimvwama, dila ye boka sambu na ntantu ya beno ikele kwiza kwa beno.

²Kimvwama ya beno imene kubiviswa, ye banyama imene kudia mvwatu ya beno. *Mat. 6:19*

³Wola ye palata ya beno imene kubakama matadi; ye matadi ya yau tavanda kitemo kwa beno, ye kudia nsuni ya beno bonso tiya. Beno imene kudilundila kimvwama ya beno kwa bilumbu ya nsuka.

⁴Tala kifutu ya beno yiminaka basadi ya salaka mu bilanga ya beno ikele kuboka, ye mbokolo ya bantu ya yonzikaka imene kukota mu makutu ya Mfumu Sabaoti. *1 Mose 4:10; 3 Mose 19:13; 4 Mose 24:14; Nk. 18:6; Yes. 5:9; Yel. 22:13; Malaki 3:5*

⁵Beno imene kuvanda na bima ya ntoto, beno imene kuvanda na kiese ya beno, beno imene kufulusa mintima ya beno, bonso mu kilumbu ya bau kufwa bima. *Luk. 12:19; 16:19*

⁶Beno bedisaka ye kufwaka nkwa lunungu; ye yandi ikele kubuya beno ve. *Yes. 57:1*

Vibidila ye tina kudia ndefi

⁷Bampangi, vibidila ti kwiza ya Mfumu. Tala, mfumu ya dilanga ikele kuingila mabundu ya ntalu ya ntoto, ye ikele kuvibidila yau, ti yau kubaka mvula ya ntete ye ya nima.

⁸Beno mpe vibidila, yidika mintima ya beno, kadi kwiza ya Mfumu ikele mfinama. *1 Tes. 4:15; 2 Tes. 2:1*

⁹Bampangi, beno baminana ve, ye beno tafundiswa ve; tala, mfundisi ikele kutelema nantwala na mwelo.

¹⁰Bampangi, baka bambikudi, ya tubaka mu nkumbu ya Mfumu, bonso kifwani mu mpasi ye mu mvibudulu.

11Tala, beto binga bau ya vibidilaka, bankwa lusakumunu. Beno imene kuwa sambu na mvibudulu ya Yobi, ye beno imene kumona nsuka ya Mfumu, kadi Mfumu ikele kifuluka na nkenda ye nlemvo. *Yobi 1:21; 42:10; Nk. 103:8*

12Bampangi ya mono, na zulu na mambu yai yonso, beno kudia ndefi ve, ya zulu ve, ya ntoto ve, keti na ndefi yankaka; kansi bika e ya beno kuvanda e kaka, ye ve ya beno kuvanda ve kaka, na beno takubwa mu mfundusu ve.

Kulombila bambevo kwa Nzambi

13Muntu nakati na beno ikele maladi ? Bika yandi lomba. Muntu ikele na kiese ? Bika yandi kuyimba nkunga. *Ef. 5:19*

14Muntu nakati na beno ikele kubela ? Bika yandi binga bambuta ya dibundu, ye bika bau lomba sambu na yandi, bu bau sita yandi mafuta mu nkumbu ya Mfumu. *Mal. 6:13*

15Lombilu ya lukwikilu tavulusa yandi ya kubela, ye Mfumu tatelemisa yandi; kana yandi imene kusala masumu, yandi tavidiswa yau.

16Mpilayai, beno tuba masumu ya beno muntu kwa mpangi ya yandi, ye beno lombilana Nzambi, na beno lenda kubeluka. Mbombodolo ya nkwa lunungu lenda kusala mingi mu kisalu ya yo.

17Elia vandaka muntu mutindu mosi na beto, yandi lombaka ngolo, na mvula tanoka ve; ye mvula nokaka ve va ntoto mvu tatu ye ngonda sambanu. *1 Nt. 17:1; Luk. 4:25*

18Yandi lombaka diaka, ye zulu pesaka mvula, ye ntoto butaka mabundu ya yau. *1 Nt. 18:1, 41*

19Bampangi ya mono, kana muntu nakati na beno imene kuvila tuka kieleka, ye muntu pindudisa yandi; *Mat. 8:15*

20Bika yandi zaba, konso muntu ya pindudisa nkwa masumu tuka kuvila ya nzila ya yandi, yandi tavulusa mwela tuka lufwa, ye tafuka masumu mingi. *Bing. 10:12*

1 Petelo

1 Petelo 1

Luyantiku

¹Petelo, ntumwa ya Yesu Klisto kwa banzenza, fidisa mbote kwa bazolwa ya mwanganaka mu Ponto, Ngalatia, Kapadokia, Asia ye mu Bitinia,

²bonso Nzambi, Tata, zabaka ntete, mu kutula nlongo ya Mpeve, mu kulemvuka ye mu ndembolo ya menga ya Yesu Klisto: Nlemvo ye yenge kwiza mingi kwa beno. *Yud. 2*

Matondo kwa Nzambi. Bombidila sambu na kutambula ntambulu ya longo

³Bika Nzambi ya Tata ya Mfumu ya beto Yesu Klisto sakumunwa, mu nkenda ya yandi ya nene yandi butaka beto mbutulu yampa, ku vuvu ya moyo mu mfulukulu ya Yesu Klisto tuka bafwa, *Ef. 1:3; Tit. 3:5*

⁴Sambu na difwa ya mvu ya mvu, ya konda kubiviswa, ye konda kusumuka, ye konda kuvila, ya lundwa mu mazulu sambu na beno. *Kolo. 1:5; 2 Tim. 1:12*

⁵Mu ngolo ya Nzambi, beno ikele kulundwa mu lukwikilu ku mpulusu ya tamonikiswa kwa beto mu kilumbu ya nsuka.

⁶Mu yai beno ikele kuyangalala, bu ntangu yai fioti beno ikele na ntantu sambu na mpukumunu mingi mutindu ye mutindu, *Lom. 8:18; 2 Kol. 4:17; Yak. 1:2; 1 Pet. 5:10*

⁷na kitezo ya lukwikilu ya beno ya luta wola mu ntalu ya lenda kufwa bu bau meka yo mu tiya, tamonika ku nsikulu ye nkembo ye nzitusu mu nzaikusu ya Yesu Klisto. *Bing. 17:3; Yes. 48:10; 1 Kol. 3:13; 1 Pet. 4:12*

⁸Beno monaka yandi ve; beno zola yandi ya beno mona ntangu yai ve, beno ikele kukwikila ye kuyangalala mingi na kiese ya kutuba ve ye fuluka na nkembo. *2 Kol. 5:7; Eb. 11:27*

⁹Beno ikele kubaka nsuka ya lukwikilu ya beno, ikele mpulusu ya miela ya beno.

¹⁰Sambu na mpulusu yina bambikudi yuvulaka ye sosaka ngolo, bau bikulaka sambu na nlemvo ya takwiza kwa beno.

¹¹Kusosa ntangu nki ye mutindu ya ntangu ya Mpeve ya Klisto ya vandaka mu bau songaka, bu yandi tubaka kitemo ntete, sambu na mpasi ya Klisto, ye sambu na nkembo ya talanda. *1 Mose 49:10; Yes. 53:3; Dan. 2:44; 9:24; Luk. 24:26; Fili. 2:7; Eb. 12:2*

¹²Yo zaikuswaka kwa bau na bau imene kusadila bau kibeni ve, kansi bau sadilaka beno mambu yai ya samunwa ntangu yai kwa beno, mu bau ya samunaka nsamu mbote kwa beno mu Mpeve Yanlongo ya fidiswaka tuka zulu; mambu yai banjo tondaka kutala. *Ef. 3:8*

Yesu vulusa bau ya lemvuka mambu ya yandi

- ¹³Mpilayai beno kanga tuketo ya mabanza ya beno, na beno kolwa ve ye tula vuvu ya lunga munlemvo ya takwiza kwa beno mu nzaikusu ya Yesu Klisto. *Luk. 12:35; 21:34; Lom. 13:13; Ef. 6:14; 1 Tes. 5:6*
- ¹⁴Bonso bana ya kulemvuka ya landa ve luzolo ya nsuni ya ntete mu ntangu ya beno kondaka ngangu,
- ¹⁵kansi bonso yandi ya bingaka beno ikele nlongo mpilayai beno mpe vanda nlongo mu mambu yonso ya beno.
- ¹⁶Kadi yo sonama: Beno tavanda nlongo, kadi mono ikele nlongo. *3 Mose 11:44*
- ¹⁷Kana beno ikele kubombidila yandi Tata, yandi ikele kutala luse ya bantu ve, kansi ikele kufundisa kisalu ya muntu na muntu bonso bisalu ya bau, buna tambula mu vumi mu ntangu ya kinzenza ya beno, *Lom. 2:11; Fili. 2:12*
- ¹⁸beno zaba na beno vuluswaka ve na bima ya biviswa bonso palata keti wola, tuka masumu ya beno ya katuka na batata ya beno,
- ¹⁹kansi mu menga ya ntalu ya Klisto bonso ya mwana dimeme ya konda kieta keti tona. *1 Kol. 5:7; 6:20; Eb. 9:12, 14; Nzai. 5:9*
- ²⁰Yandi zabwaka ntete na kutula ya lufulu ya nsi, kansi yandi monikaka na nsuka ya ntangu sambu na beno. *Lom. 16:25; Ngal. 4:4; Ef. 1:9; Eb. 1:2*
- ²¹Mu yandi beno ikele bakwikidi mu Nzambi, ya fulukisaka yandi tuka bafwa ye pesaka yandi nkembo, na lukwikilu ye vuvu ya beno lenda kuvanda mu Nzambi. *Lom. 6:4; Fili. 2:9*
- ²²Sambu na beno imene kuvedisa miela ya beno mu kulemvuka ya beno ku kieleka ku zola ya bampangi ya konda luvunu, mpilayai beno zolana mingi mu ntima yamvimba. *Lom. 12:10; Ef. 4:2; 1 Tim. 1:5; 1 Pet. 2:7*
- ²³Beno butukaka diaka na nkuna ve ya lenda kubiviswa kansi ya lenda ve kubiviswa, mu mambu ya Nzambi ya ikele na moyo mvu ya mvu. *Luk. 8:11; 1 Kol. 4:15; Yak. 1:18*
- ²⁴Kadi nsuni yonso ikele bonso matiti, ye nkembo yonso ya yau bonso bintuntu ya matiti. Matiti ikele kuyuma, ye bintuntu ya yau ikele kubwa va ntoto, *Nk. 102:12; 103:15; Yes. 40:6*
- ²⁵kansi mambu ya Mfumu ikele kuvanda mvu ya mvu, ye yai ikele mambu ya nsamu ya mbote ya samunwaka kwa beno.

1 Petelo 2

Kwikila Yesu Klisto, ditadi ya fuma

- ¹Sambu na yai katula masumu yonso ye kinkita yonso ya baluvunu ye kimpala ye kutuba yonso ya mbi, *Ef. 4:22, 25; Kolo. 3:8; Eb. 12:1; Yak. 1:21*

²bonso bana ya butuka yampa, zola mabele ya kimpeve ya konda kinkita, na beno lenda kukula mu yo ku mpulusu,

³kana beno imene kumeka na Mfumu ikele mbote. *Nk. 34:8*

⁴Beno kwiza kwa yandi, ditadi ya moyo ya bantu buyaka kieleka, kansi ya Nzambi solaka, ye ya ntalu. *Nk. 118:22; Ef. 2:20*

⁵Beno mpe bonso matadi ya moyo ikele kutungwa mu nzo ya kimpeve kuvanda kinganga ya nlongo, ye kupesa nkailu ya zikwa ya kimpeve, ya solwa kwa Nzambi mu Yesu Klisto. *Lom. 12:1; Ef. 2:21; Eb. 3:6; 13:15*

⁶Bonso yo ikele mu masonukwa: Tala, mono tulaka mu Sioni ditadi ya nene ya fuma, ya solwa ye ya ntalu; konsonani ya kwikila mu yandi tabaka nsoni ve. *Yes. 28:16; Lom. 9:33*

⁷Kwa beno ya kwikila, yandi ikele ya ntalu, kansi kwa bayina ya konda kwikila, ditadi ya bantungi buyaka, imene kituka ditadi ya fuma, ye ditadi ya tesa sakuba ye ditadi ya kubwisa. *Nk. 118:22*

⁸Kadi bau kuta sakuba sambu na bau kulemvuka ve, ye ku yo bau solwaka. *Yes. 8:14*

⁹Kansi beno ikele mbandu ya solwa, kinganga ya kintinu, kikanda ya nlongo, bantu ya Nzambi kibeni baka, na beno lenda kusonga nzitusu ya yandi ya bingaka beno tuka tombe ku mwini ya yandi ya yituka. *2 Mose 19:5; 5 Mose 7:6; Yes. 62:12*

¹⁰Ntete beno vandaka bantu ve, kansi ntangu yai, beno ikele bantu ya Nzambi, ntete beno wilwaka nkenda ve, kansi ntangu yai beno imene kuwilwa nkenda. *Hos. 1:10; 2:23*

Tambula mbote nankati ya bapaïen

¹¹Bazolwa, mono bombidila beno, bonso banzenza ya batambudi, beno buya luzolo ye nsuni, ya ikele kunwana na miela.

¹²Vanda na bifu ya mbote nakati na bapaïen, buna bu bau tuba mbi na beno, bonso beno ikele basadi ya mbi, bu bau mona bisalu ya beno ya mbote, bau lenda kupesa nkembo kwa Nzambi, mu kilumbu ya yandi kwiza kwa bau. *Mat. 5:16; 1 Pet. 3:16*

Lemvuka banyadi ye bamfumu

¹³Sambu na Mfumu, beno lemvuka bansiku yonso ya bantu, keti kwa ntinu, yandi luta nene, *Lom. 13:1; Tit. 3:1*

¹⁴keti kwa banyadi, ya yandi fidisaka kuvutula ndinda kwa basadi ya mbi, ye kusika basadi ya mbote.

¹⁵Kadi luzolo ya Nzambi ikele mpilayai, ye mu bisalu ya beno ya mbote, beno takanga munoko ya buzoba ya bantu ya konda ngangu. *1 Pet. 3:16*

¹⁶Beno vanda bonso mpwanza, kansi sadila kimpwanza ya beno ve bonso kazaku ya fuka mbi, kansi bonso bampika ya Nzambi. *Yoa. 8:32; Lom. 6:18; Ngali. 5:1, 3*

¹⁷Zitisa bantu yonso, zola bampangi, vumina Nzambi, ye zitisa ntinu. *Lom. 12:10; Fili. 2:3; Eb. 13:1*

Basadi ye bamfumu ya bau

¹⁸Basielo, lemvuka kwa bamfumu ya beno mu vumi yonso, kaka ve, kwa bau ya mbote ye ya nlembami, kansi kwa bau ya mbi mpe. *Ef. 6:5; Kolo. 3:22*

¹⁹Kadi yai ikele nlemvo, kana muntu sambu na vumi ya Nzambi, vibidila ntantu bu yandi moniswa mpasi bu yandi ikele na mbi ve. *Mat. 5:10*

²⁰Kadi nki nkembo, kana beno vibidila, bu beno moniswa mpasi sambu na masumu ya beno ? Kansi kana beno vibidila bu beno moniswa mpasi sambu na bisalu ya mbote, yai ikele nlemvo kwa Nzambi. *1 Pet. 3:14, 17; 4:14*

²¹Sambu na mambu yai, beno bingwaka, kadi Klisto mpe moniswaka mpasi, yandi bikilaka beno kifwani, na beno talanda mu bitambi ya yandi. *Mat. 17:24; Yoa. 13:15; Fili. 2:5*

²²Yandi salaka masumu ve, mbi wakana mu munoko ya yandi ve; *Yes. 53:9; 2 Kol. 5:21; 1 Yoa. 3:5*

²³bu yandi fingwaka, yandi vutulaka mafingu ve, bu yandi moniswaka mpasi yandi vutulaka ndinga ve, kansi yandi dipesaka kwa yandi ya fundisa mu lunungu. *Mat. 27:39; Yoa. 8:48*

²⁴Yandi kibeni nataka masumu ya beto, mu nitu ya yandi va nti, buna bu beto imene kufwa kwa masumu ya beto, beto lenda kuvanda na moyo ku lunungu, sambu na kubula ya yandi beto imene kubelulwa. *Yes. 53:5; Lom. 6:1*

²⁵Kadi beno vandaka ya kuvila bonso mameme, kansi ntangu yai beno imene kuvutuka kwa Mvungi ye Nkengi ya miela ya beno. *Yes. 53:6; Yel. 34:5; Yoa. 10:11; Eb. 13:20*

1 Petelo 3

Malongi kwa bakwedi

¹Mpilayai mpe, beno bankento, lemvuka kwa babakala ya beno kibeni, buna kana babakala yankaka kulemvuka mambu ve, bu bau konda mambu, bau lenda kubakwa ndandu, sambu na bisalu ya mbote ya bankento ya bau, *1 Mose 3:16; 1 Kol. 11:3-4; Ef. 5:22; Kolo. 3:18; Tit. 2:5*

²bu bau mona bisalu ya beno ye vedila sikamosi na vumi.

³Kitoko ya beno vanda ve kitoko ya nganda ya kutunga nsuki ye ya kuvwata bima ya kitoko ya wola, ye lele ya kitoko, *1 Tim. 2:9*

⁴kansi yo tavanda muntu ya swekwa ya ntima, ya vwata lele ya lenda ve kufwa ya mpeve ya nlembami ye napi, yai ikele ntalu ya nene na luse ya Nzambi. *Lom. 7:22; 2 Kol. 4:16*

⁵Kadi mpilayai mpe bankento ya nlongo ya ntama, ya tulaka vuvu mu Nzambi, vwataka kitoko ya mpilayai, bu bau lemvukaka kwa babakala ya bau kibeni,

⁶bonso Sala lemvukaka kwa Abalahami ye bingaka yandi mfumu, beno ikele bana ya yandi, kana beno sala mbote ye tina ve kima ya mpasi. *1 Mose 18:12*

⁷Mpilayai mpe, beno babakala, vanda na bankento na beno mu ngangu, zitisa nkento, bonso kwa kima ya luta lebakana, bonso bamvingidi ya difwa sikamosi, ya nlemvo ya moyo, na Nzambi tabuya ve balombilu ya beno. *1 Kol. 7:3; Ef. 5:25; Kolo. 3:19*

Bombidila bau vanda ya lunga

⁸Na zulu na yai yonso, beno yonso vanda na mabanza mosi, kuwilana ntantu, zolana bonso bampangi, ntima ya nkenda ye mabanza ya dikulumusa. *Lom. 12:16; 15:5; Fili. 3:15*

⁹Vutula mbi ve sambu na mbi, keti mafingu sambu na mafingu, kansi vutula lusakumunu, kadi beno bingwaka sambu na mambu yai, na beno tavingila difwa ya lusakumunu. *3 Mose 19:18; Bing. 20:22; Mat. 5:39; 1 Kol. 6:7*

¹⁰Kadi yandi ya zola luzingu ya nda ye bilumbu ya mbote, bika yandi lunda ludimi ya yandi kutuba mbi, ye bikoba ya yandi tuba luvunu ve.

¹¹Ye bika yandi tula nima ku mbi ye sala mbote, ye bika yandi sosa yenge ye landa yo.

¹²Kadi meso ya Mfumu ikele va balunungu, ye makutu ya yandi ikele kuwa lombilu ya bau, kansi luse ya Mfumu ikele kukanga kwa basadi ya mbi.

Ye vibidila mu mpasi

¹³Nani tasala beno mbi, kana beno ikele balandi ya mambu mbote ?

¹⁴Kansi kana beno moniswa mpasi sambu na lunungu, kiese ikele na beno. Tita bau ve, ye mona boma ve. *Mat. 5:10; 10:28; 1 Pet. 2:19; 4:14*

¹⁵Kansi tula Klisto Mfumu mu ntima ya beno, vanda ya yidikwa ntangu yonso kuvutula kwa muntu na muntu, ya yuvula beno sambu na vuvu ya ikele mu beno, kansi mu nlembami ye vumi.

¹⁶Vanda na kansansa ya mbote, buna bau ya tuba mbi sambu na bisalu ya beno ya mbote mu Klisto lenda kumoniswa nsoni, mu mambu ya bau ikele kutuba sambu na beno. *Tit. 2:8; 1 Pet. 2:12; 15:13*

¹⁷Kadi yo luta mbote, kana luzolo ya Nzambi ikele mpilayai, na beno moniswa mpasi sambu na bisalu ya mbote, ye sambu na bisalu ya mbi ve.

Bantu ya moniswa mpasi mu mambu ya mbote ikele na kiese

¹⁸Kadi Klisto mpe kufwaka mbala mosi sambu na masumu, nkwa lunungu sambu na bankwa kondwa lunungu, na yandi lenda kutwala beto kwa Nzambi, bau kufwaka yandi mu nsuni, kansi yandi ikele na moyo mu mpeve. *Lom. 5:6; 2 Kol. 13:4; Eb. 9:15, 28*

¹⁹Mu mpeve yandi kwendaka kusamu kwa bampeve mu boloko, kusamuna kwa bampeve mu boloko. *1 Pet. 4:6*

²⁰Bau ya kolamaka ntama, bu mvibudulu ya Nzambi vingilaka mu bilumbu ya Noa, bu nzaza kuyidikwa, mu yo bantu ndambu vuluswaka tuka masa, yo ikele miela nana. *1 Mose 6:1*

²¹Bonso yai mpe, mu kifwani, beno ikele kuvuluswa ntangu yai mu masa, yo ikele mbotika, ikele ve kukatula mvindu ya nsuni, kansi mu lombilu ya ntima ya mbote kwa Nzambi, mu mfulukulu ya Yesu Klisto, *Ef. 5:25*

²²yandi ikele na diboko kibakala ya Nzambi, bu yandi kwendaka ku zulu, banjo ye bankwa ngolo ye bangolo imene kutulwa na nsi ya ngolo ya yandi. *Nk. 110:1; Ef. 1:20*

1 Petelo 4

Kutambula ntambulu yanlongo

¹Buna sambu na Klisto moniswaka mpasi mu nsuni, beno vwata mpe binwaninu ya mabanza mosi, kadi yandi ya moniswa mpasi mu nsuni, imene kukatuka na masumu. *Lom. 6:8*

²Buna beno tatambula diaka ve mu nsuni, mu luzolo ya kimuntu, kansi mu luzolo ya Nzambi. *Lom. 12:2; 14:7; 2 Kol. 5:15; Ngal. 2:20; 1 Tes. 5:10; Eb. 9:14*

³Kadi yo lunga, mu ntangu ya lutaka, beto salaka luzolo ya bapaian, kutambulaka mu bizumba, zola ya nsuni, kolwa ya malafu, makinu, mambu ya nsoni, ye nsambilu ya biteki ya sumuka. *Lom. 13:13; Ef. 4:17*

⁴Bau ikele kuyituka ye tuba mbi sambu na beno, sambu na beno sala ve nsumukunu ya bau sala.

⁵Bau tatuba mambu ya bau kwa yandi ya vingila kufundisa bamoyo ye bafwa. *Yoa. 5:25; Bis. 10:42*

⁶Kadi, sambu na yai bafwa mpe samunwaka nsamu mbote, na bau lenda kufundiswa, bonso bantu mu nsuni ikele kufundiswa, kansi kuvanda na moyo mu mpeve, bonso Nzambi ikele moyo.

Konda kukolwa, kansi sadisana

⁷Kansi nsuka ya bima yonso ikele mfinama, sambu na yai, vanda, na mabanza ya mbote, ye tomatala mu lombilu. *2 Pet. 3:9; 1 Yoa. 2:18*

⁸Na zulu na mambu yonso, beno vibidila mu zolana, kadi zola ikele kufuka masumu mingi. *Bing. 10:12*

⁹Beno vanda na zola ya banzenza ye sosa ve bau kuvutula yo.

¹⁰Bonso muntu na muntu ikele kubaka matabisi, beno sadilana na yo, bonso bankengi ya mbote ya nlemvo ya Nzambi ya mpila mingi. *1 Kol. 12:4; 2 Kol. 8:12; Tit. 1:7*

¹¹Kana muntu tuba mambu, yandi tatuba bonso mambu ya Nzambi, kana muntu sadila, yandi tasadila bonso ngolo ya Nzambi pesa, na Nzambi lenda kukembiswa mu mambu yonso mu Yesu Klisto, kwa yandi ikele nkembo ye ngolo mvu ya mvu. Amen. *Lom. 1:6*

Bantu ya Nzambi fwiti kumona mpasi bonso Klisto monaka

¹²Bazolwa, beno yituka ve sambu na kitezo ya tiya ya ikele nakati na beno, ya kwiza kupukumuna beno, bonso mambu ya nzenza imene kubwila beno. *Yes. 48:10*

¹³Kansi yangalala, sambu na beno ikele bantuadi mu bampasi ya Klisto, na beno lenda kuyangalala ye vanda na kiese mingi, bu nkembo ya yandi zaikuswa. *Fili. 3:10; Kolo. 1:24; 2 Tim. 2:10*

¹⁴Kana beno fingwa sambu na nkumbu ya Klisto, kiese ikele na beno, kadi mpeve ya nkembo ye ya Nzambi ikele va beno.

¹⁵Bika mosi ya beno moniswa mpasi ve bonso mufwi keti mwivi keti musadi ya mbi keti muntu ya dikotisa mu mambu ya bantu yankaka. *1 Pet. 2:20*

¹⁶Kansi kana muntu moniswa mpasi bonso nkwa Klisto, yandi tavanda na nsoni ve, kansi kukembila Nzambi sambu na nkumbu yai. *Fili. 1:28*

¹⁷Kadi ntangu imene kwiza ya mfundusu kuyantika mu nzo ya Nzambi, kansi kana yo yantika ntete mu beto, buna nki tavanda nsuka ya bau ya buya nsamu mbote ya Nzambi ?

¹⁸Kana nkwa lunungu mona mpasi kuvuluswa, buna wapi tavanda yandi ya konda vumi ya Nzambi ye nkwa masumu ? *Bing. 11:31; Luk. 23:31*

¹⁹Mpilayai bika bau kumoniswa mpasi bonso ikele luzolo ya Nzambi, bika bau kupesa miela ya bau mu bisalu ya mbote kwa Nsemi ya kwikama.

1 Petelo 5

Malongi kwa bamvungi

¹Mono bombidila bambuta ya ikele nakati na beno, mono mpe ikele mbuta sikamosi na bau ye ntemo ya mpasi ya Klisto, ye mono ikele ntuadi ya nkembo ya tamoniswa.

²Vanda mvungi ya mameme ya Nzambi ya ikele nakati na beno, mu ngolo ve, kansi mu luzolo, bonso ikele luzolo ya Nzambi sambu na ndandu ya nsoni ve, kansi mu zola ya ntima. *Bis. 20:28; 1 Tim. 3:3; Tit. 1:7, 11*

³Vanda ve bonso bamfumu mu mabundu ya beno, kansi vanda kifwani kwa mameme. *2 Kol. 1:24; Fili. 3:17; 1 Tim. 4:12*

⁴Bu mbuta ya Mvungi tamonika, beno tabaka koloa ya nkembo, ya tavila ve. *Yoa. 10:11; 1 Kol. 9:25; 2 Tim. 4:8*

Bombidila mu dikulumusa, mu tomatala, mu latama

⁵Mpilayai mpe, beno baleke, lemvuka kwa bambuta, kansi beno yonso vanda ya dikulumusa kusadilana, kadi Nzambi zola ve bankwa lulendo, kansi yandi pesa nlemvo kwa bankwa dikulumusa. *Bing. 3:34; Lom. 12:10, 16; Ef. 5:21; Yak. 4:6*

⁶Mpilayai, beno dikulumusa nansi na diboko ya ngolo ya Nzambi, na yandi lenda kutombola beno mu ntangu ya lunga. *Luk. 1:52; 14:11; Yak. 4:10*

⁷Tula kizitu yonso ya beno va yandi, kadi yandi ikele kubanzila beno. *Nk. 55:22; Mat. 6:25; Fili. 4:6*

⁸Beno diyala, tomatala. Mbeni ya beno, diable, ikele kutambula bonso nkosi ya dila, kusosa konso ya yandi lenda kumina. *Luk. 22:31; 1 Tes. 5:6*

⁹Beno buya yandi ngolo mu lukwikilu, sambu na beno zaba, na bampangi ya beno mu nsi ikele kumoniswa mpasi mutindu mosi. *Ef. 6:11, 13; Yak. 4:7*

¹⁰Nzambi ya nlemvo yonso, ya bingaka beno ku nkembo ya yandi ya mvu ya mvu mu Klisto, bu beno imene kumoniswa mpasi ntangu fioti, yandi kibeni talungisa, ye sikidika, ye siamisa beno. *2 Kol. 4:17; 1 Tes. 5:23, 24; 2 Tim. 1:9; Eb. 13:21*

¹¹Kwa yandi ngolo yonso ya mvu ya mvu. Amen.

¹²Mu maboko ya Silvano, mpangi ya kwikama, mono tanga yandi mpilayai, mono imene kusonika kwa beno mambu fioti, kubombidila ye kutuba kitemo, na yai ikele nlemvo ya kieleka ya Nzambi, beno telema ngolo mu yo.

¹³Dibundu ya ikele mu Babeli, ya solwa sikamosi na beno, fidisa beno mbote, mpe Malako, mwana ya mono.

¹⁴Beno pesana mbote mu mfibulu ya zola. Yenge vanda na beno yonso ya ikele mu Klisto. *Lom. 16:16; 2 Kol. 13:12*

2 Petelo

2 Petelo 1

Luyantiku

¹Simoni Petelo, sielo ye ntumwa ya Yesu Klisto, Fidisa mbote kwa bau ya imene kubaka lukwikilu ya ntalu mutindu mosi na beto mu lunungu ya Nzambi ya beto ye Mvulusi Yesu Klisto.

²Bika nlemvo ye yenge kwiza mingi kwa beno mu nzailu ya Nzambi ye Yesu Mfumumu ya beto. *1 Pet. 1:2*

Bombidila ye tambula ya longa

³Kadi ngolo ya yandi ya kinzambi imene kupesa beto mambu yonso ya lunga na moyo ye vumi ya Nzambi, mu nzailu ya yandi ya bingaka beto mu nkembo ya yandi ye mbote ya yandi.

⁴Mu yau yandi imene kupesa beto bansilulu ya yandi ya nene mingi ye ya ntalu, buna mu yau beno lenda kuvanda na kintuadi ya moyo ya kinzambi, sambu na beno imene kutina mbivisu ya ikele mu nsi, mu luzolo ya nsuni. *2 Kol. 3:18; 1 Yoa. 3:2*

⁵Sambu na yai, tula ngolo yonso, mu lukwikilu ya beno tula mambu ya mbote, mu mambu ya mbote tula nzailu,

⁶mu nzailu tula kudiya, mu kudiya tula mvibudulu, mu mvibudulu tula vumi ya Nzambi,

⁷mu vumi ya Nzambi tula zola kwa kimpangi, mu zola kwa kimpangi tula zola.

⁸Kadi kana mambu yai yonso ikele na beno ye ikele mingi, beno tavanda bumolo ve ye konda mabundu ve mu nzailu ya Mfumumu ya beto Yesu Klisto.

⁹Kadi yandi ya konda mambu yai ikele mpofo, yandi tala kaka yina ya ikele mfinama, ye imene kuvila na yandi vediswaka tuka masumu ya yandi ya ntama. *1 Yoa. 2:9, 11*

¹⁰Mpilayai bampangi, tula ngolo ya luta, kusala mbokolo ya beno ye nsodolo ya beno kwiza ya kieleka, kadi kana beno sala mambu yai, beno lenda kuta sakuba ve.

¹¹Kadi mpilayai, beno tapeswa nkotolo ya mbote mingi mu kimfumumu ya mvu ya mvu ya Mfumumu ya beto ye Mvulusi Yesu Klisto.

¹²Sambu na yai, mono tabambukisa beno ntangu yonso sambu na mambu yai, mpe kana beno zaba yau, ye ikele kuvanda mu kieleka, ya ikele na beno.

Mambu ya Nzambi ikele kieleka

¹³Kansi mono banza yo lunga, bu mono ikele mu nzo yai ya lele, kusikimisa beno, bu mono bambukisa beno. *2 Pet. 3:1*

- ¹⁴Kadi mono zaba, ntama ve mono tabika nzo ya mono ya lele, bonso Mfumu ya beto Yesu Klisto songaka mono. *Yoa. 21:15*
- ¹⁵Kansi mono zola kutula ngolo mpe, buna bu mono imene kukatuka, beno lenda kubambuka mambu yai ntangu yonso.
- ¹⁶Kadi beto landaka ve nsangu ya mpamba ya mayele ya bantu, bu beto zabisaka beno ngolo ye kwiza ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, kansi beto vandaka bantemo ya monaka nzitusu ya yandi. *Mat. 17:1; Mal. 9:2; Luk. 9:28*
- ¹⁷Kadi yandi bakaka nzitusu ye nkembo tuka Nzambi, Tata, bu ndinga ya Nkwa Nzitusu ye Nkembo kuwakanaka kwa yandi: Yai ikele Mwana ya mono ya zolwa, ya ikele kuyangidisa mono.
- ¹⁸Ndinga yai beto kibeni kuwaka tuka zulu, bu beto vandaka na yandi va mongo ya nlongo.
- ¹⁹Ye beto ikele na mambu ya mbikudulu ya luta kieleka; ye beno ikele kulanda yo mbote, bonso mwini ya ikele kukienzula mu sika ya tombe, ti lumbu kuma kukia ye mbwetete ya suka telema mu mintima ya beno. *Nk. 119:105*
- ²⁰Beno zaba yai ntete, na mbikudulu ya masonukwa ikele mu kutendula ya muntu ve.
- ²¹Kadi mbikudulu ta mosi imene kwiza ve mu luzolo ya muntu, kansi bantu tubaka ya katuka kwa Nzambi, bu Mpeve Yanlongo zabisaka bau.

2 Petelo 2

Ndongisilu sambu na kutina balongi ya luvunu

- ¹Kansi bambikudi ya luvunu mpe telemaka nakati na bantu, bonso balongi ya luvunu tatelema nakati na beno mpe, mu kinsweki bau takotisa malongi ya mbi ya mbivisu, kubuya mpe Mfumu ya sumbaka bau, bau ditula ndola nswalu *5 Mose 13:1; Mat. 24:11; Bis. 20:29; 1 Kol. 11:19; 1 Tim. 4:1; 2 Tim. 3:5; Yud. 4, 18*
- ²Mingi talanda mu banzila ya bau ya mbi; sambu na bau, nzila ya kieleka tatubwa mbi.
- ³Mu zola ya bima, bau tabaka ndandu sambu na beno mu ndinga ya mayele, mfundusu ya bau tuka ntama tavingila ve, ye lufwa ya bau ikele kulala tulu ve.
- ⁴Kadi kana Nzambi vulusaka banjo ve, bu bau salaka masumu, kansi losaka bau mu bilungi, ye tulaka bau mu minyololo ya tombe, kulundwa ku mfundusu. *Yud. 6; Nzai. 20:2*
- ⁵Ye vulusaka ve nsi ya vandaka ntama, kansi kebaka Noa, nsamuni ya lunungu, ye bantu nsambwadi yankaka, bu yandi fidisaka nkuka ya masa va nsi ya konda kuvumina Nzambi. *1 Mose 7:1; 1 Pet. 3:20*

- ⁶Yandi kitulaka bambanza ya Sodoma ye Ngomola, putulu, ye bedisaka bau ku lufwa, ye tulaka bau kifwani kwa bau ya kondo kuvumina Nzambi mu ntangu ya landa. *1 Mose 19:1; Yud. 7*
- ⁷Kansi yandi vulusaka Loti, nkwa lunungu, bu yandi moniswaka mpasi na bisalu ya nsoni ya bantu ya mbi.
- ⁸Kadi bu nkwa lunungu vandaka nakati na bau, yandi moniswaka mpasi lumbu na lumbu mu mwela ya yandi ya lunungu, bu yandi monaka ye kuwaka bisalu ya bau ya mbi.
- ⁹Mfumu zaba kuvulusa bantu ya vumina Nzambi tuka mpukumunu, ye lunda bankwa konda lunungu nansi ya ndongi ti lumbu ya mfundusu.
- ¹⁰Kansi ya luta kwa bau ya tambula mu nsuni, mu luzolo ya nsuni ya nsoni, ye ikele kusaula luyalu. Bankwa ntu ngolo, lulendo, bau tita ve kufinga bankwa nkembo. *Yud. 8*
- ¹¹Kansi banjo ya luta mu nene ye ngolo, nata ve mfundusu ya mafingu sambu na bau nantwala ya Mfumu.
- ¹²Kansi bayai ikele bonso bantu ya konda mabanza, bau butukaka bonso mbizi kubakwa ye kufwa, bau ikele kufinga mu mambu ya bau konda kuzaba, mu mbivisu ya bau, bau takufwa.
- ¹³Bau tabaka nsendo sambu na kisalu ya mbi ya bau. Bau mona kiese kukolwa kilumbu na kilumbu. Bau ikele matona ye mvindu, bau ikele kukolwa mu luvunu ya bau, bu bau kudia ye kunwa na beno.
- ¹⁴Meso ya bau ikele kifuluka na bizumba ye bau lenda ve kubika masumu, ye ikele kukusa miela ya lebakana, mintima ya bau fuluka na zola ya bima. Bau ikele bana ya ndola.
- ¹⁵Bau bikaka nzila ya nsungama ye vilaka ye landaka nzila ya Balami, mwana ya Bosoli, ya zola nsendo ya konda lunungu. *4 Mose 22:1; Yud. 11*
- ¹⁶Kansi yandi sembwaka sambu na mbi ya yandi; mpunda ya baba tubaka mu ndinga ya muntu, ye bikisaka makasi ya mbikudi. *1 Mose 22:23*
- ¹⁷Bau ikele banto ya konda masa ye matuti ya natwa na kitembo, kwa bau imene kulundwa tombe ya ndombe. *Yud. 13*
- ¹⁸Kadi bu bau tuba mambu nene ya lulendo ye kusa mu luzolo ya nsuni ye mu bizumba bau ya ikele kudikatula tuka bau ya vanda mu luvengumuni. *Yud. 16*
- ¹⁹Bau silaka bau kimpwanza, bu bau kibeni ikele bampika ya mbivisu, kadi konso ya lutwa muntu kwa, yandi ikele mpika ya yo. *Yoa. 8:34; Lom. 6:16*

²⁰Kadi kana bu bau imene kukatuka na mambu ya sumuka ya nsi mu nzailu ya Mfumu ye Mvulusi Yesu Klisto, bau ikele kukanga mu yau diaka ye lutwa ngolo, buna nsuka ya bau luta mbi na luyantiku ya bau. *Mat. 12:45; Eb. 6:4*

²¹Kadi yo lutaka mbote kana bau zabaka ve nzila ya lunungu, na bau zaba yo ye tula nima ya bau ku nsikudukusu ya nlongo ya peswaka kwa bau. *Luk. 12:47*

²²Mambu kwizaka kwa bau bonso kingana ya kieleka: Mbwa vutuka ku biluku ya yandi ye ngulu ya yobilaka kulala mu potopoto. *Bing. 26:11*

2 Petelo 3

Mbungulu ya nsi yai

¹Bazolwa, yai ikele nkanda ya zole ya mono sonika kwa beno, mu yo zole mono sikimisa mabanza ya beno ya vedila, kubambukisa beno. *2 Pet. 1:13*

²na beno tabambuka mambu ya tubwaka ntete mu bambikudi ya nlongo ye nsikudukusu ya Mfumu ye Mvulusi mu bantumwa ya beno.

³Beno zaba yai ntete, mu bilumbu ya nsuka baseki takwiza mu kuseka ye tambula mu luzolo ya bau ya nsuni, kutuba: *1 Tim. 4:1; 2 Tim. 3:1; Yud. 18*

⁴Nsilulu ya kwiza ya yandi ikele wapi ? kadi tuka kilumbu ya batata lalaka tulu, bima yonso ikele kuvanda bonso yau vandaka tuka luyantiku ya nsemono. *Yel. 17:15; Yeh. 12:22*

⁵Kadi bau zola kuvila yai, na ntangu ya nkulu mazulu vandaka ye ntoto basikaka na masa ye ikele nakati mu masa, mu mambu ya Nzambi.

⁶Mu yau nsi ya vandaka ntangu yina fukwaka na masa ye kufwaka. *1 Mose 7:1*

⁷Kansi mazulu ye ntoto ya ikele ntangu yai, na ndinga yina mosi ikele kukebwa sambu na tiya, ye ikele kulundwa ti kilumbu ya mfundusu ye mbungulu ya bantu ya konda vumi ya Nzambi. *Yes. 51:6; 2 Tes. 1:7*

⁸Kansi vila ve kima yai mosi, bazolwa, na kilumbu mosi ikele kwa Mfumu bonso mvu funda, ye mvu funda ikele bonso kilumbu mosi.

⁹Mfumu ikele kuvila ve nsilulu ya yandi, bonso bantu ikele kutanga kuvila; kansi ikele na mvibidilu sambu na beno, yandi zola ve muntu mosi vila, kansi na yonso pindula mabanza ya bau. *Yes. 30:8; Hab. 2:3; Eb. 10:37; 1 Pet. 3:20*

Mvutukulu ya Klisto

¹⁰Kansi kilumbu ya Mfumu takwiza bonso mwivi, bu kilumbu yina mazulu tavila na makelele ya nene, ye bima ya mazulu tamana mu tiya ya ngolo ye ntoto ye bisalu ya ikele muna tayokwa. *Nk. 102:27; Mat. 24:35, 43; 1 Tes. 5:12*

¹¹Sambu na beto mona, na bima yai yonso tamana, buna beto fwiti kuvanda bantu mutindu nki, mu bisalu yanlongo ye vumi ya Nzambi ?

12 Beno vingila ye zola mingi kwiza ya kilumbu ya Nzambi, sambu na yo mazulu tayokwa ye tamana, ye bambwetete ya zulu tamana mu tiya ya ngolo. *Luk. 12:36; 2 Tes. 1:8; Tit. 2:13*

13 Kansi bonso nsilulu ya yandi, beto ikele kuingila mazulu yampa ye ntoto yampa, mu yau ikele kuvanda lunungu. *Yes. 65:17; 66:22; Nzai. 21:1*

Vanda ya banlongo ye kula mu nlemvo

14 Sambu na yai, bazolwa, sambu na beno ikele kuingila mambu yai, tula ngolo na beno lenda kumonwa mu yenge, ye konda tona ye konda mvindu, na luse ya yandi. *1 Kol. 1:8; Fili. 1:10; 1 Tes. 3:13; 5:23*

15 Ye tanga na mvibudulu ya Mfumu ya beto ikele mpulusu, bonso Paulu mpe mpangi ya beto zolwa sonikaka kwa beno, mu ngangu ya peswaka kwa yandi.

16 Mpilayai mpe mu minkanda yonso ya yandi, yandi tubaka sambu na mambu yai, mu yau mambu yankaka ikele mpasi na kuzaba, ya bantu ya konda ngangu ye ya ntembe ikele kubuya, bonso bau kusala na masonukwa yankaka mpe, ku mbungulu ya bau kibeni.

17 Sambu na yai, beno bazolwa, sambu na beno zaba mambu yai ntete, beno dikeba, na beno natwa ve na luvunu ya bankwa mbi, ye kubwa tuka nsiamunu ya beno.

18 Kansi kula mu nlemvo ye nzailu ya Mfumu ya beto ye Mvulusi Yesu Klisto. Kwa yandi nkembo ntangu yai ye mvu ya mvu. Amen.

1 Yoane

1 Yoane 1

Luyantiku

¹Mambu ya vandaka tuka luyantiku ya beto kuwaka ya beto monaka na meso ya beto, ya beto talaka ye ya maboko ya beto simbaka, ikele Diambu ya moyo. *Yoa. 1:1, 14; Luk. 1:2; 24:39; 2 Pet. 1:16*

²Moyo yina monikaka, ye beto monaka yo, ye beto ikele kutuba kitemo ye kusamuna kwa beno moyo ya mvu ya mvu, ya vandaka na Tata, ye monikaka kwa beto.

³Mambu ya beto monaka ye ya beto kuwaka, beto ikele kutuba yau kwa beno mpe, na beno mpe lenda kuvanda kintuadi na beto; ye kintuadi ya beto ikele na Tata ye Mwana ya yandi Yesu Klisto. *Yoa. 17:21; 1 Kol. 1:9*

⁴Mambu yai beto ikele kusonikila beno na kiese ya beto lenda kulunga. *2 Yoa. 12*

Tambula mu mwini

⁵Yai ikele nsamu ya beto kuwaka tuka yandi, ye samuna kwa beno: Nzambi ikele mwini, mu yandi ikele tombe ta fioti ve.

⁶Kana beto tuba: Beto ikele kintuadi na yandi, ye beto ikele kutambula mu mpimpa, beto kusa ye beto ikele kusala ve kieleka. *1 Yoa. 2:4*

⁷Kansi kana beto tambula mu mwini, bonso yandi ikele mu mwini, beto ikele na kintuadi sikamosi ye menga ya Yesu, Mwana ya yandi ikele kusukula beto tuka masumu yonso. *Eb. 9:12; 1 Pet. 1:18; Nzai. 1:5*

⁸Kana beto tuba, beto ikele na masumu ve, beto dikusa ye kieleka ikele ve mu beto. *1 Nt. 8:46; Bing. 20:9; Mpovi 7:21*

⁹Kana beto tuba masumu ya beto, yandi ikele kwikama ye lunungu kuvidisa masumu ya beto ye vedisa beto na mambu yonso ya konda lunungu. *Nk. 32:5; Bing. 28:13*

¹⁰Kana beto tuba, beto salaka masumu ve beto ikele kukitula yandi nkwa luvunu, ye mambu ya yandi ikele mu beto ve. *Yoa. 5:38; 15:7; 1 Yoa. 2:14*

1 Yoane 2

Nzailu ya kieleka mu Nzambi

¹Bana ya mono ya fioti, mono ikele kusonika kwa beno, mambu yai na beno tasala masumu ve. Kana muntu sala masumu, beto ikele na nsadisi kwa Tata, ikele Yesu Klisto, nkwa lunungu. *Lom. 8:34; 1 Tim. 2:5; Eb. 7:25; 9:24*

²Yandi ikele nkailu ya vidisa masumu ya beto, ye ya beto kaka ve, kansi masumu ya nsi yamvimba. *2 Kol. 5:18; Kolo. 1:20*

³Mu mambu yai beto zaba na beto zaba yandi, kana beto keba bansikudukusu ya yandi.

⁴Yandi ya tuba: Mono zaba yandi, kansi yandi ikele kukeba ve bansikudukusu ya yandi, yandi ikele nkwa luvunu, ye kieleka ikele mu yandi ve. *1 Yoa. 1:6*

⁵Kansi konsonani ya keba mambu ya yandi, mu yandi kieleka zola ya Nzambi imene kulunga. Sambu na yai, beto zaba beto ikele mu yandi. *Yoa. 14:21, 23*

⁶Yandi ya tuba yandi ikele kuvanda mu yandi, yandi kibeni fwiti kutambula bonso yandi tambulaka. *Mat. 11:29; Yoa. 13:15; 15:4; Fili. 2:6; 1 Pet. 2:21*

Nsikudukusu yampa

⁷Bazolwa, mono ikele kusonika kwa beno ve nsikudukusu yampa, kansi nsikudukusu ya nkulu ya vandaka na beno tuka luyantiku; nsikudukusu ya nkulu ikele mambu ya beno imene kuwaka. *1 Yoa. 3:11; 2 Yoa. 5*

⁸Diaka mono sonika kwa beno nsikudukusu yampa, yo ikele kieleka mu yandi ye mu beno; sambu na tombe ikele kuluta, ye mwini ya kieleka ikele kukienzula. *Yoa. 8:12; 13:14; Lom. 13:12*

⁹Yandi ya tuba yandi ikele mu mwini, kansi yandi ikele na kimbeni kwa mpangi ya yandi, yandi ikele mu tombe ti ntangu yai. *1 Kol. 13:2; 1 Yoa. 3:14; 4:20*

¹⁰Yandi ya zola mpangi ya yandi ikele kuvanda mu mwini, ye tesa sakuba ikele mu yandi ve.

¹¹Kansi yandi ya ikele na kimbeni kwa mpangi ya yandi ikele mu tombe ye ikele kutambula mu tombe, yandi zaba ve sika yandi ikele kwenda, kadi tombe imene kufwa meso ya yandi.

Zola nsi yai ve

¹²Beno bana ya mono ya fioti, mono sonika kwa beno: Sambu na masumu ya beno imene kuvidiswa sambu na nkumbu ya yandi.

¹³Beno batata, mono sonika kwa beno, sambu na beno zaba yandi ya vandaka tuka luyantiku. Beno batoko, mono sonika kwa beno, sambu na beno luta nkwa mbi. Beno bana fioti, mono imene kusonika kwa beno, sambu na beno zaba Tata.

¹⁴Beno batata, mono imene kusonika kwa beno, sambu na beno zaba yandi ya vandaka tuka luyantiku. Batoko mono imene kusonika kwa beno sambu na beno ikele na ngolo, ye mambu ya Nzambi ikele kuvanda mu beno, ya beno imene kuluta nkwa mbi.

¹⁵Zola nsi ve ye bima ya ikele mu nsi ve. Kana muntu zola nsi, zola ya Tata ikele mu yandi ve. *Lom. 12:2; Yak. 4:4*

¹⁶Kadi yonso ya ikele mu nsi, zola ya nsuni, zola ya meso ye lulendo ya luzingu yai, katuka na Tata ve, kansi yo ikele ya nsi.

¹⁷Nsi tabila ye zola ya yau, kansi yandi ya sala luzolo ya Nzambi tavanda mvu ya mvu. *Yes. 40:6; 1 Kol. 7:31*

Tina bantu ya ikele kubuya Klisto

¹⁸Bana fioti, yai ikele ntangu ya nsuka, ye beno imene kuwa antiklisto ikele kwiza, ntangu yai mpe baantiklisto mingi ikele, mpilayai beto zaba, yai ikele ntangu ya nsuka. *Mat. 24:24; 2 Tes. 2:3*

¹⁹Bau katukaka nakati na beto, kansi bau vandaka ve ya beto; kana bau vandaka ya beto, bau zola kuvanda na beto, kansi bau imene kukatuka, na bau lenda kumonika, na bau yonso vandaka ve ya beto. *Nk. 41:9; Bis. 20:30; 1 Kol. 11:19*

²⁰Kansi beno sitwa mafuta tuka Nkwa Nlongo, ye beno yonso ikele na nzailu. *1 Yoa. 2:27*

²¹Mono sonikaka kwa beno ve sambu na beno konda kuzaba mambu ya kieleka, kansi sambu na beno zaba yau, ye sambu na luvunu ikele ve mu mambu ya kieleka.

²²Nani ikele nkwa luvunu, ikele yandi kaka ve, ya ikele kutuba, Yesu ikele Klisto ve ? Muntu ya ikele kubuya Tata ye Mwana, yandi ikele antiklisto. *1 Yoa. 4:3; 2 Yoa. 7*

²³Konsonani ya ikele kubuya Mwana, yandi ikele mu Tata ve, kansi muntu ya ikele kundima Mwana, yandi ikele mu Tata mpe. *Yoa. 15:23; 1 Yoa. 4:15*

Bombidila sambu na bau keba mambu bau kuwaka

²⁴Mambu ya beno kuwaka tuka luyantiku, bika yau vanda mu beno. Kana mambu yina ya beno kuwaka tuka luyantiku vanda mu beno, buna beno mpe tavanda mu Mwana ye mu Tata.

²⁵Yai ikele nsilulu ya yandi silaka beto, ikele moyo ya mvu ya mvu.

²⁶Mono sonikaka kwa beno mambu yai sambu na bantu ya zola kuvengumuna beno.

²⁷Kansi sitwa ya mafuta ya beno bakaka tuka yandi ikele kuvanda mu beno, mpilayai beno ikele na nsatu ve na muntu longa beno, kansi sitwa ya mafuta yina ikele kulonga beno mambu yonso, yo ikele kieleka ye luvunu ve, bonso yo longaka beno, mpilayai beno vanda mu yandi. *Yel. 31:34; Yoa. 14:26; 16:13*

²⁸Ntangu yai beno bana fioti ya mono, vanda mu yandi mpilayai bu yandi monika, beto lenda kuvanda na kikesa, ye tamona nsoni ve na luse ya yandi bu yandi kwiza. *1 Yoa. 4:17*

²⁹Kana beno zaba, yandi ikele lunungu, beno zaba mpe konso muntu ya sala lunungu butwa ya yandi. *1 Yoa. 3:7, 9*

1 Yoane 3

Vanda mbote mu Nzambi

¹Tala, zola ya nene ya Tata zolaka beto, na beto bingwa bana ya Nzambi, ye beto ikele yina mpe, sambu na yai nsi zaba beto ve, kadi yo zabaka yandi ve. *Yoa. 1:12; 16:3*

²Beno bazolwa, beto ikele bana ya Nzambi kansi yo imene kumonika ve mpila nki beto tavanda. Beto zaba bu yandi monika beto tavanda mpilamosi yandi, kadi beto tamona yandi bonso yandi ikele. *Lom. 8:8; 1 Kol. 15:49; Fili. 3:21; Kolo. 3:4; 2 Pet. 1:4*

³Konso muntu ya ikele na vuvu yai mu yandi, tadivedisa bonso yandi ikele ya vedila.

⁴Konso muntu ya sala masumu, yandi ikele kufwa nsiku mpe, sambu na masumu ikele kufwa ya nsiku. *Yoa. 5:17*

⁵Beno zaba yandi monikaka kukatula masumu, ye mu yandi masumu ikele ve. *Yes. 53:4, 9; 2 Kol. 5:21; 1 Pet. 2:22, 24*

⁶Konso muntu ya ikele kuvanda mu yandi ikele kusala masumu ve, konsomuntu ya ikele kusala masumu imene kumona yandi ve keti kuzaba yandi ve. *1 Yoa. 2:3; 3 Yoa. 11*

Diswaswana mu bana Nzambi ye bana ya diable

⁷Beno bana ya mono ya fioti, bika muntu vengumuna beno ve. Yandi ya ikele kusala lunungu ikele lunungu bonso yandi ikele nkwa lunungu. *1 Yoa. 2:29*

⁸Yandi ya sala masumu ikele ya diable, kadi diable salaka masumu tuka luyantiku. Sambu na mambu yai, Mwana ya Nzambi monikaka na yandi lenda kufwa kusalu ya diable. *Nk. 68:20; Yoa. 8:44*

⁹Konsonani ya butwa ya Nzambi ikele kusala masumu ve, kadi nkuna ya yandi ikele kuvanda mu yandi; ye yandi lenda ve kusala masumu, sambu na yandi butwa ya Nzambi. *1 Pet. 1:23; 1 Yoa. 5:18*

¹⁰Mu mambu yai bana ya Nzambi ye bana ya diable ikele kumonika; konsonani ya sala lunungu ve ikele ya Nzambi ve ye konsonani ya zola ve mpangi ya yandi.

¹¹Kadi yai ikele nsamu ya beno kuwaka tuka luyantiku, na beto tazolana. *Yoa. 15:12; 1 Tes. 4:9; 1 Yoa. 2:7*

¹²bonso Kaini ve ya vandaka ya nkwa mbi, ye kufwaka mpangi ya yandi. Sambu na nki yandi kufwaka yandi ? Sambu na bisalu ya yandi vandaka mbi, ye ya nleke ya yandi vandaka ya lunungu. *1 Mose 4:8; Eb. 11:4*

¹³Bampangi, yitika ve kana nsi ikele na kimbeni na beno. *Yoa. 15:18; 17:14*

Zola ya kieleka bonso yo ikele

¹⁴Beto zaba beto imene kukatuka na lufwa ye imene kukota mu moyo, sambu na beto zola bampangi. Yandi ya zola ve ikele kuvanda mu lufwa. *Yoa. 5:24; 1 Yoa. 2:9*

¹⁵Konsonani ya ikele na kimbeni na mpangi ya yandi ikele mufwi ya bantu; ye beno zaba mufwi ya bantu ikele na moyo mvu ya mvu ve mu yandi. *Ngal. 5:21*

¹⁶Mu yai beto zaba zola, sambu na yandi pesaka moyo ya yandi sambu na beto; beto mpe fwiti kupesa moyo ya beto sambu na bampangi. *Yoa. 16:12; Lom. 5:8; Ef. 6:2; 1 Yoa. 4:9*

¹⁷Kansi konsonani ya ikele na bima ya nsi yai ye yandi mona mpangi ya yandi ikele na nsatu, kansi yandi kanga ntima ya yandi, mpila nki zola ya Nzambi ikele kuvanda mu yandi ? *5 Mose 15:7; Luk. 3:11; Yak. 2:15; 1 Yoa. 4:20; 5:1*

¹⁸Bana ya mono ya fioti, bika beto zola ve mu mambu ye ludimi; kansi mu bifu ye mu kieleka.

¹⁹Mu yai beto tazaba beto ikele ya kieleka, ye beto kwikidisa ntima ya beto nantwala na yandi.

²⁰Kadi kana ntima ya beto ikele kubedisa beto, Nzambi luta ntima ya beto nene, ye zaba mambu yonso.

²¹Bazolwa, kana ntima bedisa beto ve, buna beto ikele na kikesa kwa Nzambi.

²²Konsonki ya beto lomba, beto tabaka tuka yandi, sambu beto keba bansikudusu ya yandi ye sala mambu ya yangidisa yandi.

²³Yai ikele nsikudukusu ya yandi, na beto fwiti kukwikila nkumbu ya Mwana ya yandi Yesu Klisto ye zolana, bonso yandi pesaka beto nsikudukusu.

²⁴Yandi ya ikele kukeba bansikudukusu ya yandi, ikele kuvanda mu Nzambi ye Nzambi mu yandi. ³⁸⁶ Mu yai beto zaba yandi ikele kuvanda mu beto, sambu na Mpeve ya yandi pesaka beto. *Yoa. 14:23; 15:10; Lom. 8:9; 1 Yoa. 4:12*

1 Yoane 4

Kutina bambikudi ya luvunu

¹Bazolwa, kwikila bampeve yonso yonso ve, kansi meka bampeve, kana bau ikele ya Nzambi, sambu na bambikudi mingi ya luvunu kotaka mu nsi. *Mat. 7:15; 24:4; Bis. 20:29; 1 Tes. 3:1; 2 Pet. 2:1; 2 Yoa. 7*

²Mu yai beto zaba Mpeve ya Nzambi; konso mpeve ya ndima, Yesu Klisto kwizaka mu nsuni, yandi ikele ya Nzambi. *1 Yoa. 5:1*

³Konso mpeve ya ndima Yesu ve, ikele ya Nzambi ve, yai ikele mpeve ya antiklisto ya beno kuwaka yandi ikele kwiza, yandi ikele mu nsi ntangu yai mpe. *2 Tes. 2:6; 1 Yoa. 2:18, 22*

⁴Beno ikele ya Nzambi bana ya mono ya fioti, beno imene kuluta bau ngolo, sambu na yandi ya ikele mu beno ikele kuluta yandi ya ikele mu nsi.

⁵Bau ikele ya nsi, mpilayai bau tubaka yina ya nsi, ye nsi ikele kuwa bau. *Yoa. 3:31; 15:19*

⁶Beto ikele ya Nzambi, yandi ya zaba Nzambi ikele kuwa beto, yandi ya ikele ya Nzambi ve ikele kuwa beto ve. Mu yai beto zaba mpeve ya kieleka ye mpeve ya luvunu. *Yoa. 8:47; 10:27*

Beto fwiti kuzola, kadi Nzambi zolaka beto

⁷Bazolwa, bika beto zolana, kadi zola ikele ya Nzambi; konsonani ya zola yankaka, yandi butwa ya Nzambi, ye zaba Nzambi.

⁸Yandi ya zola yankaka ve zaba Nzambi ve, kadi Nzambi ikele zola.

⁹Mu yai zola ya Nzambi moniswaka kwa beto, sambu na Nzambi fidisaka Mwana ya yandi mosi kaka mu nsi, na beto lenda kuvanda na moyo mu yandi. *Yoa. 3:16; Lom. 5:8; 8:32; 1 Yoa. 3:16*

¹⁰Mu yai ikele zola, na beto zolaka Nzambi ve, kansi yandi zolaka beto ye fidisaka Mwana ya yandi kuvanda nkailu ya vidisa masumu ya beto. *Yoa. 15:16; Lom. 3:24; 2 Kol. 5:19; 1 Yoa. 4:19*

¹¹Bazolwa, kana Nzambi zolaka beto mpilayai, buna beto fwiti kuzolalia. *Yoa. 15:12; 1 Yoa. 3:16*

¹²Muntu monaka Nzambi ve ta mbala mosi, kana beto zolana, Nzambi ikele kuvanda mu beto, ye zola ya yandi lunga mu beto. *2 Mose 33:20; 5 Mose 4:12; Yoa. 1:18; 1 Tim. 1:17; 6:16; 1 Yoa. 2:5*

¹³Mu yai beto zaba beto ikele kuvanda mu yandi ye yandi mu beto, sambu na yandi pesaka beto Mpeve ya yandi. *1 Yoa. 3:24*

¹⁴Beto monaka ye beto ikele kutuba kitemo na Tata fidisaka Mwana ya yandi kuvanda Mvulusi ya nsi. *Yoa. 1:14; 3:16; 12:47; 1 Yoa. 1:1*

¹⁵Konsonani ya ndima, Yesu ikele Mwana ya Nzambi, Nzambi ikele kuvanda mu yandi ye yandi mu Nzambi. *1 Yoa. 2:23*

¹⁶Beto zaba ye kwikila zola ya Nzambi kwa beto. Nzambi ikele zola, yandi ya ikele kuvanda mu zola, ikele kuvanda mu Nzambi, ye Nzambi ikele kuvanda mu yandi.

Zola ya lunga

¹⁷Mu yai zola imene kulungiswa mu beto, na beto lenda kuvanda na kikesa mu kilumbu ya mfundusu, kadi bonso yandi ikele, buna beto ikele mpe mu nsi yai. *Yoa. 15:10; Yak. 2:13*

¹⁸Boma ikele ve mu zola, kansi zola ya lunga ikele kukatula boma, sambu na boma ikele kumonisa mpasi, yandi ya ikele na boma lunga ve mu zola.

¹⁹Beto zola, sambu na Nzambi zolaka beto ntete.

²⁰Kana muntu tuba: Mono zola Nzambi, kansi yandi ikele na makasi na mpangi ya yandi, yandi ikele nkwa luvunu. Kadi yandi ya zola mpangi ya yandi ve ya yandi ikele kumona, mpila nki yandi lenda kuzola Nzambi ya yandi konda kumona.

²¹Beto ikele na nsikudukusu yai tuka yandi: Yandi ya zola Nzambi, bika yandi zola mpangi ya yandi mpe.

1 Yoane 5

Zola Nzambi ye bampangi

¹Konsonani ya kwikila na Yesu ikele Klisto, butukaka kwa Nzambi; konsonani ya zola yandi ya butaka yandi, zola mpe yandi ya butwaka kwa yandi. *Yoa. 1:12; 1 Yoa. 4:2*

²Mu yai beto zaba beto zola bana ya Nzambi, bu beto zola Nzambi ye sala bansikudukusu ya yandi.

³Kadi yai ikele zola ya Nzambi, na beto keba bansikudukusu ya yandi, ye bansikudukusu ya yandi ikele kizitu ve. *Mat. 11:29; Yoa. 14:15; 15:10; 2 Yoa. 6*

⁴Kadi konso nki ya butwaka kwa Nzambi ikele kuluta nsi ngolo; nunga ya ikele kuluta nsi ngolo ikele yai, lukwikilu ya beto. *Yoa. 16:33*

⁵Nani ikele yandi ya luta nsi ngolo, kansi kaka yandi ya kwikila Yesu ikele Mwana ya Nzambi ? *1 Kol. 15:57; 1 Yoa. 4:4*

Kitemo ya masa ye menga ye mpeve

⁶Yai ikele yandi ya kwizaka mu masa ya mu menga, ikele Yesu Klisto, mu masa kaka ve, kansi mu masa ye menga. Ye Mpeve ikele kutuba kitemo, kadi Mpeve ikele kieleka.

⁷Kadi ikele tatu ya tuba kitemo:

⁸Mpeve ye masa ye menga, bau tatu ikele kutuba kitemo mosi.

⁹Kana beto baka kitemo ya bantu, kitemo ya Nzambi luta nene, kadi kitemo ya Nzambi ikele yai, na yandi tubaka kitemo sambu na Mwana ya yandi.

¹⁰Yandi ya kwikila Mwana ya Nzambi ikele na kitemo mu yandi kibeni. Yandi ya kwikila Nzambi ve, imene kukitula yandi nkwa luvunu, sambu na yandi kwikila ve mu kitemo ya Nzambi tubaka sambu na Mwana ya yandi.

¹¹Kitemo ikele yai; na Nzambi pesaka beto moyo ya mvu ya mvu, moyo yai ikele mu Mwana ya yandi. *Yoa. 1:4; 1 Yoa. 2:25*

¹²Yandi ya ikele na Mwana, ikele na moyo; yandi ya ikele na Mwana ya Nzambi ve ikele na moyo ve. *Yoa. 3:36; 14:6*

Lombilu ikele kuwilwaka

- 13**Mambu yai mono sonikaka kwa beno ya kwikila mu nkumbu ya Mwana ya Nzambi, na beno lenda kuzaba beno ikele na moyo ya mvu ya mvu. *Yoa. 20:31*
- 14**Yai ikele vuvu ya ikele na beto mu yandi: Kana beto lombamba konsokima bonso ikele luzolo ya yandi, yandi kuwa beto. *Yoa. 15:7; 1 Yoa. 3:22*
- 15**Kana beto zaba yandi ikele kuwa beto mu yonso ya beto ikele kulombamba, buna beto zaba, beto imene kubaka yina ya beto lombamba kwa yandi.
- 16**Kana muntu mona mpangi ya yandi kusala masumu ya ikele lunga lufwa ve, yandi talombamba, ye Nzambi tapesa yandi moyo kwa bau ya salaka masumu ya lunga na lufwa ve. Masumu ya lunga lufwa ikele; mono ikele kutuba ve na bau lombamba Nzambi sambu na yau. *4 Mose 15:30; Mat. 12:31; Eb. 6:4; 10:26*
- 17**Mambu yonso ya konda lunungu ikele masumu, masumu yankaka kwa ikele ya lunga ve na lufwa. *1 Yoa. 3:4*
- 18**Beto zaba, konsonani ya butwa kwa Nzambi ikele kusala masumu ve, kansi yandi ya butwa ya Nzambi ikele kudikeba ye nkwa mbi lenda kusimba yandi ve.
- 19**Beto zaba beto ikele ya Nzambi, ye nsi yamvimba ikele kulala mu nkwa mbi.
- 20**Kansi beto zaba, Mwana ya Nzambi imene kwiza, ye pesaka beto ngangu, na beto zaba yandi ya ikele kieleka, ye beto ikele mu yandi ya ikele kieleka, mu Mwana ya yandi Yesu Klisto. Yandi ikele Nzambi ya kieleka ye moyo ya mvu ya mvu.
- 21**Bana ya mono ya fioti, dikeba sambu na biteki.

2 Yoane

2 Yoane 1

Landa bansikudukusu ya Klisto

- ¹Mbuta ya muntu kwa mfumu nkento ya zolwa ye kwa bana ya yandi, ya mono zola mu kieleka, mono kaka ve, kansi bau yonso ya zaba mambu ya kieleka.
- ²Sambu na mambu ya kieleka ya ikele kuvanda mu beto, ye yau tavanda na beto mvu ya mvu.
- ³Nlemvo ye nkenda ye yenge tuka Nzambi, Tata, ye tuka Yesu Klisto, Mwana ya Tata, tavanda na beto mu kieleka ye zola. *1 Tim. 1:2*
- ⁴Mono yangalala mingi, bu mono kutaka bana ya nge tambula mu kieleka, bonso beto bakaka nsikudukusu ya Tata. *1 Kol. 13:6*
- ⁵Ntangu yai mono bombidila nge mfumu nkento, ikele ve bonso mono sonikaka nge nsikudukusu yampa, kansi yina ya vandaka na beto tuka luyantiku, na beto zolana. *1 Yoa. 2:7; 3:11; 4:21*
- ⁶Yai ikele zola, na beto fwiti kutambula mu bansikudukusu ya yandi; nsikudukusu ikele yai, bonso beto kuwaka tuka luyantiku, beno fwiti kutambula mu yo. *1 Yoa. 2:7*
- ⁷Kadi bakusi mingi imene kukota mu nsi, bau ya ndima ve, Yesu Klisto kwizaka mu nsuni. Yai ikele mukusi ye antiklisto. *1 Yoa. 2:18; 4:1*
- ⁸Beno tomatala na beno vidisa ve yina ya beno salaka, kansi na beno baka nsendo ya lunga.
- ⁹Konsonani ya ikele kwenda nantwala ye ikele kuvanda ve mu malongi ya Klisto, yandi ikele na Nzambi ve; kansi yandi ya ikele kuvanda mu malongi ya Klisto ikele na Tata ye Mwana. *Yoa. 14:23*
- ¹⁰Kansi kana muntu kwiza kwa beno ye twala malongi yina ve, beno baka yandi ve mu nzo ya beno, ye pesa yandi mbote ve. *Lom. 16:17; Tit. 3:10*
- ¹¹Kadi yandi ya pesa yandi mbote ikele kintuadi mu bisalu ya yandi ya mbi.
- ¹²Mono ikele na mambu mingi kusonika kwa beno, mono zola ve sonika na nkanda ye ntinta, kansi mono tula vuvu na kwiza kwa beno ye tubana mu munoko, na kiese ya beno lenda kulunga. *1 Yoa. 1:4; 3 Yoa. 13*
- ¹³Bana ya bampangi ya nge ya solwa fidisa nge mbote.

3 Yoane

3 Yoane 1

Yoane fidisa Ngayo mbote

¹Mbuta ya muntu kwa Ngayo, ya zolwa ya mono zola mu kieleka. *2 Yoa. 1*

²Zolwa, mono lomba na ngetavanda mbote mu mambu yonso ye siama mu nitu, bonso mwela ya nge ikele kuvanda mbote.

³Kadi mono yangalala mingi bu bampangi kwizaka ye tubaka kitemo ya kieleka ikele mu nge, bonso nge ikele kutambula mu kieleka. *2 Yoa. 4*

⁴Kiese luta yai ikele na mono ve, bu mono kuwaka bana ya mono ikele kutambula mu kieleka.

Yoane zitisa yandi sambu na kisalu ya yandi ya mbote

⁵Zolwa, nge ikele kusala ya kwikama mu mambu yonso ya nge salaka kwa bampangi, ye kwa banzenza mpe.

⁶Bau tubaka kitemo sambu na zola ya nge nantwala na dibundu. Nge tasala mbote kana nge sindikaka bau ya lunga mu Nzambi.

⁷Kadi sambu na nkumbu ya yandi bau kwendaka, bau bakaka kima ve ya bapaïen.

⁸Mpilayai beto fwiti kubaka bau ya mpilayai, na beto lenda kuvanda basadi sikamosi sambu na kieleka.

Yoane tuba kwa yandi sambu na Diotelefe

⁹Mono sonikaka mambu kwa dibundu, kansi Diotelefe ya zola kuvanda ya ntete nakati na bau, yandi bakaka beto ve.

¹⁰Mpilayai kana mono kwiza, mono tabambukisa bisalu ya yandi ya yandi salaka, bu yandi ikele kutuba mbi sambu na beto mu ndinga ya mbi, kansi yina lunga ve, yandi kibeni ikele kubaka bampangi ve, ye ikele kanikina bau ya zola kubaka bau, ye ikele kukatula bau mu dibundu.

¹¹Zolwa, landa mambu ya mbi ve, kansi mambu ya mbote, yandi ya sala mbote ikele ya Nzambi; kansi yandi ya sala mbi imene kumona Nzambi ve. *Nk. 37:27; Yes. 1:16; 1 Pet. 3:11; 1 Yoa. 3:6, 9*

¹²Demetelio ikele na kitemo ya mbote ya bantu yonso ye ya kieleka ye beto mpe ikele kutuba kitemo, ye nge zaba kitemo ya beto ikele ya kieleka.

¹³Mambu mingi ikele na mono, kusonika kwa nge, kansi mono zola ve kusonika kwa nge na ntinta ye kilapi.

¹⁴Kansi mono tula vuvu kumona nge ntama ve, buna beto tatubana mu munoko. Yenge kwa nge. Banduku fidisa nge mbote. Pesa mbote kwa banduku muntu na muntu. *1 Pet. 5:14*

Yuda

Yuda 1

¹Yuda, sielo ya Yesu Klisto ye mpangi ya Yakobi, fidisa mbote kwa bau ya bingwa bazolwa mu Nzambi, ikele Tata ye ya kebwa kwa Yesu Klisto.

²Nkenda ye yenge ye zola bika yau kwiza mingi kwa beno.

³Bazolwa, bu mono tulaka ngolo yonso kusonika kwa beno sambu na mpulusu ya beto ya kintuadi, mono monaka na mono fwiti kusonika kwa beno kubombidila beno kunwana ngolo sambu na lukwikilu ya peswaka kwa banlongo kimakulu.

⁴Kadi bantu yankaka kotaka mu kinsweki, bantu yai sonamaka ntete ku mbedoso yai. Bau kondaka vumi ya Nzambi, ye kitulaka nlemvo ya Nzambi bonso mambu ya nsoni, ye buyaka Nyadi ya beto mosi kaka, ikele Mfumu Yesu Klisto.

⁵Mono zola kubambukisa beno bu beno zaba mambu yonso kismakulu, na Mfumu vulusaka bantu tuka nsi ya Ngipiti, nanimo yandi kufwaka bau ya konda lukwikilu. *4 Mose 14:35; Nk. 106:26; 1 Kol. 10:1; Eb. 3:17*

⁶Ye banjo ya kebaka ve kikuluntu ya bau kansi bikaka sika ya bau kibeni, yandi keba bau mu tuvambu ya mvu ya mvu nansi ya tombe ti kilumbu ya nene ya mfundusu.

⁷Bonso Sodoma ye Ngomola ye bambanza ya zungaka bau dipesaka mu bizumba ye kulanda nsuni ya nzenza, bau tulwa bonso kifwani, kumona mpasi ya ndola ya tiya ya mvu ya mvu. *1 Mose 19:1; 2 Pet. 2:6*

⁸Mpilayai mpe bayai mu bandozi ya bau ikele kusumuna nsuni ye kitula kimfumu mpamba ye finga bankwa nkembo mu zulu. *2 Pet. 2:10*

⁹Kansi bu Mikaeli, nkuluntu ya banjo tulaka ntembe na diable, ye tubanaka sambu na nitu ya Mose, buna yandi lendaka ve kufundisa yandi na makasi, kansi yandi tubaka: Mfumu semba nge. *2 Pet. 2:11*

¹⁰Kansi bayai ikele kutuba mbi sambu na mambu ya bau konda kuzaba ye mu mambu yonso ya bau zaba mu kimuntu, bonso bambizi ya konda ngangu, mu mambu yai bau ikele mu mbungulu. *2 Pet. 2:12*

¹¹Ndola kwa bau, kadi bau kwenda mu nzila ya Kaini, ye kubwaka nswalu mu kuvila ya Balami kubaka ndandu, ye bau vilaka mu nkolomono ya Kola. *1 Mose 4:8; 2 Mose 22:1, 16; 2 Pet. 2:15*

¹²Bau ikele matona ya mvindu mu fete ya beno ya zola, bu bau kudia na beno, bamvungi ya didikolo ya konda nsoni, matuti ya konda masa, ya natwa na mupepe, banti ya kisivu ya konda mabundu ya kufwa mbala zole, ya vuzuka na mianzi, *1 Pet. 2:13, 17*

- ¹³mayo ya makasi ya mbu ya ikele kubasisa mafulufulu ya bau ya nsoni, bambwetete ya tambula, kwa bau ndombe ya tombe ikele kulundwa mvu ya mvu. *Yes. 57:20; 2 Pet. 2:17*
- ¹⁴Hanoki ya nsambwadi tuka Adami bikulaka kwa bau mpe, kutuba: Tala, Mfumu kwizaka na banlongo ya yandi mafunda kumi,
- ¹⁵kufundisa bantu yonso ye kupesa ntantu kwa bantu yonso ya konda vumi ya Nzambi na bisalu yonso ya bau ya konda vumi ya Nzambi, na bau salaka mu konda ya vumi ya Nzambi ye mambu yonso ya mbi ya bankwa masumu ya konda vumi ya Nzambi imene kutuba sambu na yandi.
- ¹⁶Bayai ikele babamini ya dila mpamba ya tambula mu luzolo ya bau ya nsuni, munoko ya bau ikele kutuba mambu ya lulendo, ye ikele kutala luse ya bantu kubaka ndandu.
- ¹⁷Kansi beno, bazolwa, bambuka mambu ya tubwaka ntete mu bantumwa ya Mfumu ya beto Yesu Klisto; *2 Pet. 3:2*
- ¹⁸na bau tubaka kwa beno: Mu ntangu ya nsuka basaudi tavanda ya tambula mu luzolo ya bau ya nsuni ya konda vumi ya Nzambi. *Bis. 20:29; 1 Tim. 4:1; 2 Tim. 3:1; 2 Pet. 2:10; 3:3*
- ¹⁹Bayai ikele kubasisa kabana ya ikele ya kinsuni, ye ikele na Mpeve ve.
- ²⁰Kansi beno, bazolwa, ditunga va lukwikilu ya beno ya nlongo, kulomba mu Mpeve Yanlongo,
- ²¹beno dikeba mu zola ya Nzambi ye vingila nkenda ya Mfumu ya beto Yesu Klisto, ku moyo ya mvu ya mvu.
- ²²Kuwila nkenda kwa bankaka ya ikele na ntembe,
- ²³ye vulusa bankaka, katula bau na tiya, ye kuwila bankaka nkenda mu boma, ye vanda na makasi na mvwatu ya sumunwa na nsuni. *Yes. 64:6; Amosi. 4:11; Zak. 3:2*
- ²⁴Kansi kwa yandi ya lenda kukeba beno na beno takuta sakuba ve, ye kutula beno nantwala na luse ya nkembo ya yandi, na konda kieta mu kiese mingi, *Lom. 16:25*
- ²⁵kwa Nzambi kaka Mvulusi ya beto mu Yesu Klisto Mfumu ya beto, vanda nkembo, nene, luyalu ye ngolo, ntete ya ntangu yantikaka ye ntangu yai ye mvu ya mvu. Amen. *1 Tim. 1:17; 1 Pet. 4:11; 2 Pet. 3:18*

Nzaikulu

Nzaikulu 1

Luyantiku

¹Nzaikusu ya Yesu Klisto, ya Nzambi pesaka yandi kusonga kwa basielo ya yandi, mambu yonso ya fwiti nswalu. Yandi fidisaka ye zaikisaka yau na wanjo ya yandi, kwa sielo ya yandi Yoane, *Dan. 2:28; Nzai. 22:6*

²yandi songaka kitemo sambu na mambu ya Nzambi ye kitemo ya Yesu Klisto, ye mambu yonso ya yandi monaka. *Nzai. 1:9; 6:9*

³Kiese ikele na yandi ya tanga, ye bau ya kuwa mambu ya mbikudulu yai, ye ya lunda mambu ya sonama muna, kadi ntangu ikele mfinama. *Yak. 5:8; 1 Pet. 4:7; Nzai. 22:7, 10*

Mbote kwa mabundu nsambwadi mu Asia

⁴Yoane sonika kwa mabundu nsambwadi ya ikele mu Asia. Nlemvo kwa beno ye yenge tuka yandi ya ikele, ye ya vandaka ye ya takwiza, ye tuka bampeve nsambwadi ya ikele nantwala ya kiti ya nkembo ya yandi *2 Mose 3:14; Nzai. 3:1; 5:6; 11:17; 16:5*

⁵ye tuka Yesu Klisto, ntemo ya kwikama, ya ntete ya fulukiswa tuka bafwa ye yandi ikele nyadi ya bamfumu ya ntoto. Kwa yandi ya zolaka beto ye sukulaka masumu ya beto mu menga ya yandi. *Nk. 89:27; 51:2; 1 Kol. 15:20; Kolo. 1:18; Eb. 9:12, 14; 1 Pet. 1:18; 1 Yoa. 1:7, 9; Nzai. 3:14*

⁶Yandi salaka beto kimfumu ye banganga kwa Nzambi ya yandi ye Tata, kwa yandi nkembo ye luyalu mvu ya mvu! Amen. *2 Mose 19:6; Yes. 61:6; Dan. 7:22, 27; 1 Pet. 2:5, 9; Nzai. 5:10*

Kwiza ya Mfumu samunwa

⁷Tala, yandi ikele kwiza mu matuti, meso yonsi tamona yandi, ye bau ya bulaka yandi dionga, ye makanda yonso ya ntoto tadila sambu na yandi. Yo ikele mpilayai. Amen *Dan. 7:13; Zak. 12:10; Mat. 24:30; 26:64; Yoa. 19:37*

⁸Mono ikele Alafa ye Omega, Mfumu Nzambi ikele kutuba, yandi ya ikele, ye ya vandaka, ye ya ikele kwiza, Nkwa ngolo yonso. *Yes. 44:6; Amosi. 4:13; Nzai. 1:4; 21:6*

Yoane kumona Yesuye yandi fwiti kusonika

⁹Mono Yoane mpangi ya beno, ya nkwa kintuadi na beno mu mpasi ye kimfumu ye mvibudulu ya ikele mu Yesu, mono vandaka va sanga ya bingwa Patamo sambu na mambu ya Nzambi ye sambu na kitemo ya Yesu.

¹⁰Mono vandaka mu Mpeve mu kilumbu ya Mfumu, mono kuwaka ndinga ya nene nanima na mono, bonso ndinga ya mpungi. *Nzai. 4:1*

¹¹kutuba: Mambu ya nge mona, sonika mu nkanda ye fidisa yau ku mabundu nsambwadi: ku Efeso, ku Smilina, ku Pelengamo, ku Tiatila, ku Salade, ku Filadelefia ye ku Laodikia.

¹²Mono pindulaka kutala ndinga yina ya tubaka kwa mono. Bu mono pindulaka, mono monaka bilundilu ya wola nsambwadi ya minda *2 Mose 37:23; Zak. 4:2*

¹³ye nakati na bilundilu ya minda, mosi ya vandaka bonso Mwana ya muntu, yandi vwataka mvwatu ya nda, ye kangwa mukaba ya wola na ntulu ya yandi. *Yeh. 1:26; Dan. 7:13; 10:5*

¹⁴Kansi ntu ya yandi ye nsuki vandaka mpembe bonso mika ya mpembe, bonso mvula ya mpembe, meso ya yandi vandaka bonso nlema ya tiya. *Dan. 7:9; 10:6; Nzai. 2:18*

¹⁵Makulu ya yandi bonso mitaku ya kienzima ya bau tulaka mu tiya, ndinga ya yandi bonso ndinga ya bamasa mingi. *Yeh. 1:24; Dan. 10:6*

¹⁶Mu diboko kibakala ya yandi vandaka bambwetete nsambwadi, mu munoko ya yandi basikaka mbele ya mvita ya ikele na makasi ndambu zole, luse ya yandi vandaka bonso ntangu, bu yo tentina mu ngolo ya yandi. *Yes. 49:2; Nzai. 3:1; 2:12, 16; 19:15, 21*

¹⁷Bu mono monaka yandi, mono kubwaka na makulu ya yandi bonso muntu ya kufwa, yandi tulaka diboko kibakala ya yandi va mono, kutuba: Tita ve, mono ikele ya ntete ye ya nsuka. *Yes. 44:2, 6; 48:12; Dan. 8:18; 10:9, 10, 12*

¹⁸Ye mono ikele Nkwa moyo, mono vandaka ya kufwa, ye tala, mono ikele na moyo mvu ya mvu, ye mono ikele na nsabi ya lufwa ye ya sika ya bafwa.

¹⁹Sambu na yai sonika mambu ya nge imene kumona ye mambu ya ikele ntangu yai ye mambu ya takwiza nantwala.

²⁰Yai mambu ya kinsweki ya bambwetete nsambwadi ya nge monaka na diboko kibakala ya mono ye bilundilu ya wola nsambwadi ya minda. Bambwetete nsambwadi ikele banjo ya mabundu nsambwadi, bilundilu nsambwadi ya minda ikele mabundu nsambwadi.

Nzaikulu 2

Nkanda kwa dibundu ya Efeso

¹Sonika kwa wanjo ya dibundu mu Efeso: Mambu yai tubaka yandi ya simbaka bambwetete nsambwadi mu diboko kibakala ya yandi, yandi ya tambula nakati ya bilundilu ya wola ya minda. *Nzai. 1:13, 16, 20*

²Mono zaba bifu ya nge ye kisalu ya nge ye mvibudulu ya nge, nge lenda ve kuvibidila bankwa mbi, ye nge mekaka bau ya dibinga bantumwa, kansi bau ikele yo ve, nge monaka bau bankwa luvunu. *2 Kol. 11:13; 1 Tes. 1:3; 1 Yoa. 4:1*

³Nge ikele na mvibidulu ye vibidilaka sambu na nkumbu ya mono, ye nge lembwaka ve.

⁴Kansi mono ikele na nge mambu, sambu na nge bikaka zola ya nge ya ntete.

⁵Buna, bambuka sika ya nge kubwaka, ye pindula mabanza ye sala bisalu ya ntete, keti mono takwiza kwa nge ye katula kilundilu ya nge ya mwinda na sika na yo, kana nge pindula ve.

⁶Kansi yai ikele na nge, nge ikele na makasi na bisalu ya bantu ya Nikolau, ya mono mpe ikele kuwa makasi.

⁷Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa ya Mpeve tuba kwa mabundu. Kwa yandi ya nunga, mono tapesa kudia na nti ya moyo ya ikele mu Paladiso ya Nzambi. *1 Mose 2:9; Nzai. 22:2*

Nkanda kwa dibundu ya Smilina

⁸Sonika kwa wanjo ya dibundu mu Smilina: Mambu yai tubaka yandi ya ikele ya ntete ye ya nsuka yandi ya kufwaka ye ikele na moyo diaka. *Yes. 44:6; Nzai. 1:17*

⁹Mono zaba mpasi ya nge ye kinsukami ya nge, kansi nge ikele mvwama, ye mono zaba mafingu ya bau ya tuba bau ikele baYuda, kansi bau ikele ve, kansi bau ikele nzo ya sambilu ya Satana. *Yoa. 8:39, 44; Lom. 2:28; 2 Kol. 6:10; 8:9*

¹⁰Tita ve mambu ya mpasi ya takwiza kwa nge. Tala, diable talosa bankaka ya beno mu boloko, na beno lenda kuyunswa, beno tamona mpasi bilumbu kumi. Vanda kwikama ti lufwa ye mono tapesa nge koloa ya moyo. *Dan. 1:12, 14; 1 Kol. 9:25; 2 Tim. 4:7; Yak. 1:12*

¹¹Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa mambu ya Mpeve tuba kwa mabundu. Yandi ya nunga tamoniswa mpasi ve ya lufwa ya zole. *Nzai. 20:6*

Nkanda kwa dibundu mu Pelengamo

¹²Sonika kwa wanjo ya dibundu mu Pelengamo: Mambu yai tubaka yandi ya ikele na mbele ya mvita ya makasi ndambu zole. *Nzai. 1:16*

¹³Mono zaba sika ya nge ikele kuvanda, kuna ikele kiti ya Satana. Nge ikele kusimba nkumbu ya mono ngolo, ye nge buyaka ve lukwikilu ya mono, mu bilumbu ya Antipa, ntemo ya mono ya kwikama, ya kufwaka nakati na beno, sika ya Satana ikele kuvanda.

¹⁴Kansi mono ikele na nge mambu, kadi nge ikele na bankaka ya simba malongi ya Balami, ya longaka Balaki kutula kibwisilu nantwala ya bana ya Isaeli, kudia bima ya yokwa ku biteki ye kusala bizumba. *4 Mose 31:16; 25:1*

¹⁵Buna nge mpe ikele na bankaka ya simba malongi ya bankwa Nikolau mpilamosi. *Nzai. 2:6*

¹⁶Buna pindula mabanza, keti mono takwiza nswalu kwa nge ye kunwanina bau na mbele ya munoko ya mono. *Nzai. 2:5; 3:3*

¹⁷Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa mambu ya Mpeve tuba kwa mabundu. Kwa yandi ya nunga, mono tapesa mana ya swekwa, mono tapesa

yandi ditadi ya mpembe ya sonama nkumbu yampa ya muntu zaba ve, kansi yandi kaka ya baka yo.

Nkanda kwa dibundu ya Tiatila

¹⁸Sonika kwa wanjo ya dibundu mu Tiatila: Mambu yai tubaka Mwana ya Nzambi, meso ya yandi ikele bonso nlemo ya tiya, ye makulu ya yandi bonso mitaku.

¹⁹Mono zaba bisalu ya nge ye zola ya nge ye lukwikilu ya nge ye nsadulu ya nge ye mvibudulu ya nge, ye bisalu ya nge ya nsuka luta yina ya ntete. *Eb. 4:10; Nzai. 2:2*

²⁰Kansi mono ikele na nge mambu, na nge ndima nkento yina Isabeli ya dibinga mbikudi, yandi ikele kulonga ye kuvengumuna basielo ya mono, na bau sala bizumba ye kudia bima ya yokwa ku biteki. *1 Nt. 16:31; 2 Nt. 9:22; Bis. 15:20; 1 Kol. 10:19*

²¹Mono pesaka yandi ntangu na yandi tapindula mabanza, kansi yandi zolaka ve kupindula mabanza tuka bizumba ya yandi.

²²Tala, mono talosa yandi mu fulu ya bela ye bau ya salaka bizumba na yandi mu mpasi ya nene, kana bau pindula mabanza ve tuka bisalu ya yandi. *Nzai. 17:2; 18:9*

²³Mono takufwa bana ya yandi na lufwa, ye mabundu yonso tazaba mono ikele yandi ya meka mabanza ye mintima, ye mono tapesa beno muntu na muntu bonso bisalu ya beno. *Nk. 7:9; Yel. 11:20; Lom. 2:6*

²⁴Kansi mono tuba kwa beno yankaka mu Tiatila, ya ikele na malongi yai ve, ya zaba ve mambu ya mudindu ya Satana, bonso bau ikele kutuba: Mono tula beno kizitu yankaka ve.

²⁵Kansi mambu ya ikele na beno, simba yau ngolo ti mono kwiza. *Nzai. 3:11*

²⁶Yandi ya nunga ye lunda bisalu ya mono ti nsuka, kwa yandi mono tapesa ngolo va zulu ya bapaien. *Nk. 2:8; Nzai. 3:21*

²⁷Yandi tayala bau na nkawa ya kisengu, bonso wumbwa ya muwumbi ikele kupasula mu bitini, bonso mono mpe bakaka na Tata ya mono. *Nk. 12:5; Nzai. 2:9*

²⁸Mono tapesa yandi mbwetete ya suka.

²⁹Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa mambu ya Mpeve tuba kwa mabundu.

Nzaikulu 3

Nkanda kwa dibundu ya Salade

¹Sonika kwa wanjo ya dibundu mu Salade: Mambu yai tubaka yandi ya ikele na bampeve nsambwadi ya Nzambi ye bambwetete nsambwadi: Mono zaba bisalu ya nge na nge ikele na nkumbu, na nge ikele na moyo, kansi nge ikele ya kufwa.

²Tomatala, ye siamisa mambu yina ya bika ya zola kufwa, kadi mono monaka ve bisalu ya nge mbote nantwala ya Nzambi ya mono. *Yeh. 34:4, 16*

³Mpilayai bambuka; bonso nge imene kubaka ye kuwa. Keba yo ye pindula mabanza. Kana nge tomatala ve, mono takwiza bonso mwivi, ye nge tazaba ve lokula ya mono takwiza kwa nge. *Mat. 24:42; 1 Tes. 5:2; 2 Pet. 3:10; Nzai. 16:15*

⁴Kansi nge ikele na bankumbu ndambu mu Salade ya imene kusumuna mvwatu ya bau ve, ye bau ta tambula na mono mu mvwatu ya mpembe, kadi bau ikele ya lunga.

⁵Yandi ye nunga tavwatiswa mvwatu ya mpembe, mono takatula nkumbu ya yandi ve mu nkanda ya moyo, ye mono tandima nkumbu ya yandi nantwala ya Tata ya mono ye nantwala na banjo ya yandi. *2 Mose 32:32; Nk. 69:28; Mat. 10:32; Luk. 12:8; Fili. 4:3; Nzai. 13:8*

⁶Yandi ya ikele na makutu bika yandi kuwa mambu ya Mpeve tuba kwa mabundu.

Nkanda kwa dibundu ya Filadelefia

⁷Sonika kwa wanjo ya dibundu mu Filadelefia: Mambu yai tubaka nkwa nlongo, nkwa kieleka, yandi ya ikele na nsabi ya Davidi, yandi ya ikele kukangula ye muntu takanga ve, ye kanga ye muntu takangula ve. *Yes. 22:22; Nzai. 1:18*

⁸Mono zaba bisalu ya nge. Tala, mono imene kutula mwelo ya kangula nantwala na nge, ya muntu lenda ve kukanga, nge ikele na ngolo ndambu, ye kebaka mambu ya mono, ye buyaka nkumbu ya mono ve.

⁹Tala, mono tapesa kwa bankaka ya nzo ya sambilu ya Satana, bau ya tuba bau ikele baYuda kansi bau ikele mpilayai ve, kansi bau ikele kukusa; mono tatula bau kwiza ye sambila na makulu ya nge, ye zaba na mono imene kuzola nge. *Nzai. 2:9*

¹⁰Sambu na nge kebaka mambu ya mvibudulu ya mono, mono mpe takeba nge mu lokula ya mpukumunu ya ikele kwiza va nsi yamvimba, kupukumuna bau ya vanda va ntoto.

¹¹Mono ikele kwiza nswalu. Simba ngolo mambu ya ikele na nge, na muntu baka ve koloa ya nge. *Nzai. 22:7, 12*

¹²Kwa yandi ya nunga mono takitula yandi dikunzi mu tempelo ya Nzambi ya mono, ye yandi tabasika muna diaka ve ye mono tasonika nkumbu ya Nzambi ya mono va yandi ye nkumbu ya mbanza ya Nzambi ya mono, Yelusalemi yampa ya ikele, kwiza tuka zulu tuka Nzambi ya mono, ye mono tasonika va yandi nkumbu ya mono ya yampa. *Yes. 56:5; 62:2; Yeh. 48:35; Ngai. 4:26; Eb. 12:22; Nzai. 21:2, 10; 22:4*

¹³Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa mambu ya Mpeve tuba kwa mabundu.

Nkanda kwa dibundu ya Laodikia

¹⁴Sonika kwa wanjo ya dibundu mu Laodikia: Mambu yai tubaka yandi ya ikele Amen, kitemo ya kwikama ye ya kieleka, luyantiku ya nsemono ya Nzambi: *Bing. 8:22; Kolo. 1:15; Nzai. 1:5; 19:11*

¹⁵Mono zaba bisalu ya nge, nge ikele madidi ve keti tiya ve, mono zola kana nge ikele madidi keti tiya.

¹⁶Buna sambu na nge ikele tiya fioti ye tiya ve ye madidi ve, mono taluka nge na munoko ya mono.

¹⁷Sambu na nge tuba: Mono ikele mvwama, mono imene kubaka kimvwama ye ikele na nsatu ya kima ve, kansi nge zaba ve nge ikele muntu mbi ye ntantu ye nsukami ye meso kufwa ye konda lele, *Luk. 18:9; 1 Kol. 4:8*

¹⁸mono luengisa nge kusumba kwa mono wola ya tezwa mu tiya, na nge lenda kwiza mvwama, ye mvwatu ya mpembe kuvwata, na nsoni ya kinkonga ya nge tamonika ve, ye mafuta ya meso na kusita meso ya nge, na nge lenda kumona. *Nzai. 7:13; 6:15; 19:8*

¹⁹Bau yonso ya mono zola, mono semba ye pesa ndongi, sambu na yai tula ngolo ye pindula mabanza. *Yobi 5:17; Bing. 3:11; Eb. 12:5*

²⁰Tala, mono ikele kutelema na mwelo ye kunkuta. Kana muntu kuwa ndinga ya mono ye kangula mwelo, mono takota kwa yandi ye kudia na yandi ye yandi na mono. *Mat. 26:29; Luk. 12:36; Yoa. 14:21*

²¹Kwa yandi ya nunga, mono tapesa kuvanda sikamosi na mono va kiti ya nkembo ya mono, bonso mono nungaka mpe ye mono vandaka sikamosi na Tata ya mono va kiti ya nkembo ya yandi. *Mat. 19:28; Luk. 22:29; 1 Kol. 6:2; 2 Tim. 2:12*

²²Yandi ya ikele na makutu, bika yandi kuwa mambu ya Mpeve tuba kwa mabundu.

Nzaikulu 4

Yoane tala zulu ye mona kiti ya ya nkembo ya Nzambi ye nkembo kuzieta yo

¹Nanima na mambu yai mono talaka ye monaka mwelo kanguka mu zulu, ndinga ya ntete ya mono kuwaka vandaka bonso ndinga ya mpungi, ya tuba na mono, kutuba: Kwiza awa, ye mono tasonga nge mambu ya takwiza nantwala. *Nzai. 1:10*

²Nswalu mono vandaka mu Mpeve ye tala, kiti ya nkembo tulwaka mu zulu, ye mosi vandaka va kiti ya nkembo. *Yes. 6:1; Yeh. 1:26*

³Yandi ya vandaka, monikaka bonso ditadi ya yaspisi ye ditadi ya saladio, ye nkiamana vandaka kuzunga kiti ya nkembo, bonso ditadi ya emolode kutala. *Nzai. 10:1; 12:11*

⁴Ye bakiti ya nkembo makumi zole ye iya zungaka kiti ya nkembo, mono monaka bambuta makumi zole ye iya vanda va bakiti yina ya nkembo, bau vwataka mvwatu ya mpembe ye koloa ya wola va ntu ya bau. *Nzai. 3:4; 11:16*

⁵Tuka kiti ya nkembo basikaka banzazi ye bandinga ye bambandanu, ye nantwala na kiti ya nkembo lemaka minda nsambwadi ya tiya, yau ikele bampeve nsambwadi ya Nzambi. *2 Mose 19:16; 25:37; Yeh. 1:13; Zak. 4:2; Nzai. 5:6; 8:5; 11:19*

⁶Nantwala na kiti ya nkembo vandaka mbu bonso talatala bonso matadi ya moni-moni, nakati kiti ya nkembo, ye zunga kiti ya nkembo vandaka bambizi iya ya moyo ya fuluka na meso nantwala ye nanima. *2 Mose 24:16; Yeh. 1:5; Nzai. 15:2*

⁷Kisemwa ya ntete vandaka bonso nkosi, yazole bonso ngombe bakala, ya tatu vandaka na luse bonso ya muntu, ya iya bonso ngo ya zulu ya ikele kutilumuka. *Yeh. 1:10*

⁸Bambizi iya ya moyo vandaka na maveve sambanu sambanu, bau fulukaka na meso nanganda ye nakati, bau vundisa ve na ntangu ye mpimpa, kutuba: Nlongo, nlongo, nlongo, Mfumu Nzambi, Nkwa Nlongo, ya vandaka ye ya ikele ye ya takwiza. *2 Mose 3:14; Yes. 6:2; Yeh. 1:18; Amosi. 3:13; Nzai. 1:8*

⁹Ye bu bambizi ya moyo tapesa nkembo ye nzitusu ye matondo kwa yandi ya vanda va kiti ya nkembo, kwa yandi ya ikele na moyo mvu ya mvu, *Yes. 6:1; Nzai. 15:7*

¹⁰buna bambuta makumi zole ye iya tafukama nantwala na yandi ya vanda va kiti ya nkembo, ye bau tasambila yandi ya ikele na moyo mvu ya mvu, bau talosa bakolola ya bau nantwala na kiti ya nkembo, kutuba:

¹¹Nge Mfumu ya beto ye Nzambi ya beto ya lunga kubaka nkembo ye nzitusu ye ngolo, kadi nge semaka bima yonso, ye sambu na luzolo ya nge yo vandaka ye semwaka. *Nzai. 5:12; 10:6*

Nzaikulu 5

Yoane monaka nkanda ya ikele na bidimbu nsambwadi

¹Mu diboko kibakala ya yandi ya vandaka va kiti ya nkembo, mono monaka nkanda ya sonukwa nakati ye nanganda, ye kangwa na bidimbu nsambwadi. *Yes. 29:11; Yel. 2:9*

²Mono monaka wanjo ya ngolo samuna mu ndinga ya nene: Nani lunga kukangula nkanda ye kukangula bidimbu ya yo ?

³Muntu vandaka ve mu zulu keti va ntoto keti mu nsi ya ntoto ya lendaka kukangula nkanda keti kutala yo.

⁴Mono dilaka mingi sambu na muntu monikaka ve ya lunga kukangula nkanda keti kutala yo.

⁵Mosi ya bambuta tubaka kwa mono: Dila ve. Tala, nkosi ya kikanda ya Yuda, ye mwanzi ya Davidi imene kununga lenda kukangula nkanda ye bidimbu nsambwadi ya yo. *1 Mose 49:9; Yes. 11:1, 10; Nzai. 4:4*

Mwana dimeme baka nkanda ye kangula yo

⁶Mono monaka nakati ya kiti ya nkembo ye ya bambizi iya ya moyo ye nakati ya bambuta Mwana Dimene telemaka, bonso bau imene kufwa yandi, ya vandaka na bampoka nsambwadi ye meso nsambwadi; ya ikele bampeve nsambwadi ya Nzambi ya fidiswaka mu ntoto yonso. *Yes. 53:7; Zak. 4:10; Yoa. 1:29, 36; Nzai. 7:17*

⁷Yandi kwizaka ye bakaka nkanda na diboko kibakala ya yandi ya vandaka va kiti ya nkembo.

⁸Bu yandi bakaka nkanda, bambizi iya ya moyo ye bambuta makumi zole ye iya fukamaka nantwala ya Mwana Dimene, bau mosi mosi vandaka na nsambi ye malonga ya wola ya fulukaka na bima ya mfwitila mwisi, ya ikele lombilu ya banlongo. *Nk. 141:2; Nzai. 4:8; 14:2*

⁹Bau yimbaka nkunga yampa, kutuba: Nge lunga kubaka nkanda ye kukangula bidimbu ya yo, sambu na bau imene kufwa nge ye nge sumbaka kwa Nzambi na menga ya nge, bantu ya makanda yonso ye bandinga ye bantu ye makanda yonso, *Nk. 144:9; 1 Kol. 6:20; 1 Pet. 1:18; Nzai. 4:11; 14:2*

¹⁰nge salaka bau kuvanda kwa Nzambi ya beto kimfumu ye banganga, ye bau tayala va ntoto. *2 Mose 19:5; Yes. 61:6; Dan. 7:22, 27; 1 Pet. 1:5, 9*

¹¹Mono monaka ye mono kuwaka ndinga ya banjo mingi zunga kiti ya nkembo ye bambizi ya moyo ye bambuta, ye ntalu ya bau vandaka mafunda kumi mbala mafunda kumi ya mafunda ya mafunda. *Dan. 7:10; Nzai. 9:16*

¹²Bau tubaka na ndinga ya nene: Mwana Dimene ya kufwaka lunga kubaka ngolo ye kimvwama ye ngangu ye luyalu ye nzitusu ye nkembo ye lusakumunu. *Yes. 53:7; Nzai. 4:11*

¹³Mono kuwaka mpe bisemwa yonso ya vandaka mu zulu ye va ntoto ye mu nsi ya ntoto ye va mbu ye bima yonso ya ikele mu yau, tubaka: Kwa yandi ya vanda va kiti ya nkembo ye kwa Mwana Dimeme vanda nsakumunu ye nzitusu ye nkembo ye luyalu mvu ya mvu. *Yes. 6:1; Fili. 2:10; Nzai. 4:2; 5:3; 7:10*

¹⁴Bambizi iya ya moyo tubaka: Amen! bambuta fukamaka ye sambilaka.

Nzaikulu 6

Mwana Dimene kangula bidimbu nsambwadi

¹Mono monaka bu Mwana Dimeme kangulaka mosi ya bidimbu nsambwadi, mono kuwaka mosi ya bambizi iya ya moyo kutuba mu ndinga bonso ndinga ya mbandanu: Kwiza!

- ²Mono monaka, tala, kavalu ya mpembe ye yandi ya vandaka va yandi vandaka na buta, yandi peswaka koloa, ye yandi kwendaka kunwana ye kununga. *Zak. 1:8; 6:1; Nzai. 19:11*
- ³Ye bu yandi kungulaka kidimbu ya zole, mono kuwaka mbizi ya zole ya moyo kutuba: Kwiza!
- ⁴Kavalu yankaka basikaka, ikele kavalu ya mbwaki, kwa yandi ya vandaka va yandi peswaka ngolo kukatula yenge na ntoto, na bau takufwana; yandi peswaka mbele ya nene ya mvita.
- ⁵Bu yandi kangulaka kidimbu ya tatu, mono kuwaka mbizi ya tatu ya moyo kutuba: Kwiza! Mono monaka ye tala, kavalu ya ndombe, yandi ya vandaka va yandi vandaka na balanza mu diboko ya yandi. *Yeh. 4:16; 5:1*
- ⁶Mono kuwaka bonso ndinga nakati bambizi iya ya moyo kutuba: Kitezo mosi ya nkeni froment ikele kitini mosi ya mbongo denali, kitezo tatu ya nkeni ya orge ikele kitini mosi ya mbongo denali, ya bivisa ve mafuta ya vinia, *Nzai. 9:4*
- ⁷Bu yandi kangulaka kidimbu ya iya, mono kuwaka ndinga ya mbizi ya iya ya moyo kutuba: Kwiza! *Nzai. 4:7*
- ⁸Ye mono monaka ye tala, kavalu ya mona mpembe, ye yandi ya vandaka va yandi, nkumbu ya yandi lufwa, ye nsi ya bafwa landaka yandi. Bau peswaka ngolo mu ndambu mosi ya iya ya ntoto, kufwa na mbele ya mvita ye na malema ye na lufwa ye na bambizi ya makasi ya ntoto. *Bing. 5:5; Yel. 15:2; Yeh. 14:21; Nzai. 20:14*
- ⁹Bu yandi kangulaka kidimbu ya tanu, mono monaka nansi ya zikwa, miela ya bantu ya bau kufwaka sambu na mambu ya Nzambi ye sambu na kitemo ya bau longaka. *Nzai. 20:4*
- ¹⁰Bau bokaka na ndinga ya nene kutuba: Mfumu yanlongo ye ya kieleka, ntama ikwa nge vingila kufundisa ye kuvutula ndinda sambu na menga ya beto va bau ya vanda va ntoto ? *Nk. 79:5, 10*
- ¹¹Bau peswaka mosi mosi mwatu ya mpembe, yo tubwaka kwa bau na bau tavundisa diaka ndambu, ti ntalu lunga ya basielo sikamosi na bau ye bampangi ya bau takufwa bonso bau kufwaka. *Nzai. 3:5; 7:9, 14; 11:7; 13:7*
- ¹²Mono monaka bu yandi kangulaka kidimbu ya sambanu, kuna vandaka ndikunu ya nene ya ntoto, ntangu kitukaka ndombe bonso ngoto ya mika, ye ngonda yamvimba kitukaka bonso menga. *Yes. 50:3; Yeh. 32:7; Yoeli 3:15; Nzai. 16:18*
- ¹³Ye bambwetete ya zulu kubwaka va ntoto bonso nti ya figi ikele kubwisa mabundu ya yo ya mubisi, bu yo nikiswa na mupepe ya ngolo. *Mat. 24:29*
- ¹⁴Zulu katulwaka bonso nkanda bu yo ikele kukangwa, ye miongo yonso ye basanga yonso katulwaka na sika ya yau. *Yes. 34:4*

¹⁵Bantinu ya ntoto ye bantu ya nene ye bankuluntu ya basoldat ye bamvwama ye bantu ya ngolo ye bampika yonso ye bampwanza yonso diswekaka mu mabulu ya ntoto ye mu matadi ya miongo. *Yes. 24:21; 2:10, 19, 21; Mat. 24:30*

¹⁶Bau tubaka kwa miongo ye matadi: Kubwila beto, kusweka beto na luse ya yandi ya vanda va kiti ya nkembo ye na makasi ya Mwana Dimeme. *Yes. 6:1; Hos. 10:8; Luk. 23:30; Nzai. 4:2, 9; 5:1, 13; 9:6*

¹⁷Kadi kilumbu ya nene ya makasi ya yandi imene kwiza, nani lenda kutelema ? *Yoeli 3:14; Sef. 2:3; Nah 1:6; Malaki 3:2*

Nzaikulu 7

Bantu ya Isaeli tulwa bidimbu

¹Nanima na mambu yai mono monaka banjo iya telema na fuma iya ya ntoto, bau simbaka mupepe iya ya ntoto, na mupepe tavevumuka va ntoto ve, keti va mbu keti va nti. *Dan. 7:2; Zak. 6:5; Nzai. 20:8*

²Mono monaka wanjo yankaka tomboka tuka sika ya ntangu basika, yandi ikele na kidimbu ya Nzambi ya ikele na moyo; yandi bokaka na ndinga ya nene kwa banjo iya ya peswa ngolo kubivisa ntoto ye mbu,

³kutuba: Bivisa ntoto ve, keti mbu keti banti, ti beto tatula bidimbu va mbunzu ya basielo ya Nzambi ya beto. *Yeh. 9:4; Nzai. 6:6; 9:4*

⁴Mono kuwaka ntalu ya bau ya tulwaka kidimbu: Mafunda nkama mosi ye makumi iya ye iya, ya tulwaka kidimbu tuka makanda yonso ya bana ya Isaeli.

⁵Ya kikanda ya Yuda ya tulwaka kidimbu mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Lubeni mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Gadi mafunda kumi ye zole,

⁶ya kikanda ya Aseli mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Nafatali mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Manase mafunda kumi ye zole,

⁷ya kikanda ya Simeoni mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Levi mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Isakali mafunda kumi ye zole,

⁸ya kikanda ya Zabuluni mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Yosefi mafunda kumi ye zole, ya kikanda ya Benjamini mafunda kumi ye zole ya tulwaka kidimbu.

Yoane monaka kibuka ya bantu ya lenda kutangwa ve nantwala na kiti ya nkembo ya Nzambi

⁹Nanima na mambu yai, mono monaka ye tala, kibuka ya nene ya muntu lenda kutanga ve. Bau katuka na nsi yonso ya bantu ye makanda yonso ya bantu ye bandinga yonso. Bau telema nantwala na kiti ya nkembo ye nantwala na Mwana Dimeme, ye vwata mvwatu ya mpembe ye mandala mu maboko ya bau. *Dan. 6:19; Yoa. 12:13; Nzai. 5:9*

- ¹⁰Bau bokaka na ndinga nene, kutuba: Mpulusu kwa Nzambi ya beto ya vanda va kiti ya nkembo ye kwa Mwana Dimeme. *Yes. 6:1; Nzai. 5:13; 12:10; 19:1*
- ¹¹Banjo yonso telemaka kuzunga kiti ya nkembo ye zunga bambuta ye bambizi iya ya moyo, bau fukamaka nantwala ya kiti ya nkembo va luse ya bau, ye sambilaka Nzambi, *Nzai. 5:11; 11:16*
- ¹²kutuba: Amen! Nsakumunu ye nkembo ye ngangu ye matondo ye nzitusu ye luyalu ye ngolo vanda kwa Nzambi ya beto ti mvu ya mvu. Amen! *Nzai. 5:12; 4:9*
- ¹³Mosi ya bambuta vutulaka kutuba kwa mono: Bau yai ya vwata mvwatu ya mpembe ikele banani, ye bau katuka wapi ?
- ¹⁴Mono tubaka kwa yandi: Mfumu ya mono, nge zaba. Yandi tuba kwa mono: Bau yai ikele bau ya katuka na mpasi ya nene ye bau sukulaka mvwatu ya bau ye salaka yau mpembe mu menga ya Mwana Dimeme. *Mat. 24:21; 1 Kol. 6:11; Eb. 9:14; 1 Yoa. 1:7; Nzai. 1:5*
- ¹⁵Sambu na yai bau ikele nantwala ya kiti ya nkembo ya Nzambi, ye bau sadila yandi na ntangu ye mpimpa mu tempelo ya yandi; ye yandi ya vanda va kiti ya nkembo tatudila nzo ya lele ya yandi va zulu ya bau. *Nzai. 2:3; 11:19; 14:15; 21:3*
- ¹⁶Bau tamona nzala diaka ve keti kiwini, mpe ntangu ye mbangazi tasala bau mpasi ve. *Nk. 121:6; Yes. 49:10*
- ¹⁷Kadi Mwana Dimeme ya ikele nakati kiti ya nkembo tavanda mvungi ya bau ye tatwala bau ku banto ya masa ya moyo; Nzambi takunguna mansanga yonso na meso ya bau. *Nk. 23:1; Yes. 25:8; 40:10; Nzai. 21:4*

Nzaikulu 8

Kidimbu ya nsambwadi kangulwa

- ¹Bu yandi kangulaka kidimbu ya nsambwadi, napi vandaka mu zulu mfinama na ndambu mosi ya zole ya lokula. *Nzai. 5:1*
- ²Mono monaka banjo yina nsambwadi ya telema nantwala ya Nzambi, bau peswaka mpungi nsambwadi. *Luk. 1:19; Nzai. 1:4*
- ³Wanjo yankaka kwizaka ye telemaka mfinama ku zikwa, yandi vandaka na dilonga ya wola ya mfwitila mwisi, yandi peswaka bima ya mfwitila mwisi mingi, na yandi tayika yau sikamosi na balombilu ya banlongo yonso va zikwa ya wola ya ikele nantwala ya kiti ya nkembo. *2 Mose 30:7; 4 Mose 16:46; Nk. 141:2; Nzai. 5:8*
- ⁴Midinga ya mfwitila mwisi sikamosi na balombilu ya banlongi kwendaka nantwala ya Nzambi. Yo kwiza tuka diboko ya wanjo.

⁵Wanjo bakaka dilonga ya mfwitila mwisi ye fulusaka yo na tiya ya zikwa, ye losaka yo va ntoto, ye mbandanu ye banzazi ye ndikunu ya ntoto landaka. *3 Mose 10:1; 16:12; Yeh. 10:2; Nzai. 4:5; 11:19*

Banjo iya bula mpungi

⁶Banjo nsambwadi ya vandaka na bampungu nsambwadi yidikaka kubula.

⁷Ya ntete bulaka, buna matadi ya mvula ye tiya sikamosi na menga landaka ye kubwaka va ntoto, ye mosi ya tatu ya ntoto yokwaka, mosi ya tatu ya banti yokwaka ye matiti yonso ya mubisu yokwaka. *2 Mose 9:4; Yes. 28:2*

⁸Wanjo ya zole bulaka mpungi ye bonso mongo ya nene ya yokwa tiya loswaka mu mbu, mosi ya tatu ya mbu kitukaka menga. *2 Mose 7:20; Yel. 52:25*

⁹Mosi ya tatu ya bisemwa ya vandaka na moyo mu mbu kufwaka, ye mosi ya tatu ya bamasua kufwaka.

¹⁰Wanjo ya tatu bulaka mpungi, mbwetete ya nene kubwaka tuka zulu, yo kulemaka bonso mwinda, yo kubwaka va mosi ya tatu ya banzadi ye va banto ya masa. *Yes. 14:12; Dan. 8:10; Nzai. 9:1*

¹¹Nkumbu ya mbwetete yina bingwaka: Ndudi, mosi ya tatu ya bamasa kitukaka ndudi ye bantu mingi kufwaka sambu na bamasa kwizaka ndudi.

¹²Wanjo ya iya bulaka mpungi, mosi ya tatu ya ntangu bulwaka ye mosi ya tatu ya ngonda ye mosi ya tatu ya bambwetete, na mosi ya tatu ya yau lenda kukituka tombe, mosi ya tatu ya kilumbu kienzimaka ve, ye mpimpa mpilamosi. *Amosi. 8:9; Nzai. 6:12*

¹³Mono monaka ye mono kuwaka ngo ya zulu tilumuka nakati zulu, kutuba mu ndinga ya nene: Ndola, ndola, ndola kwa bau ya vanda va ntoto, sambu na bandinga yankaka ya mpungi ya banjo tatu ya tabula nantwala.

Nzaikulu 9

Wanjo ya tanu bulaka mpungi

¹Wanjo ya tanu bulaka mpungi, buna mono monaka mbwetete kubwa va ntoto tuka zulu; yandi peswaka nsabi ya dibulu ya konda nsuka. *Nzai. 8:10; 20:1*

²Yandi kangulaka dibulu ya konda nsuka, midinga basikaka na dibulu bonso midinga ya foloni ya nene. Ntangu ye mupepe kwizaka tombe sambu na midinga ya dibulu. *2 Mose 19:18; Yoeli 2:10*

³Bampasu basikaka na midinga va ntoto, bau peswaka ngolo, bonso bankutu ya ntoto ikele na ngolo. *2 Mose 10:12*

⁴Yo tubwaka kwa bau na bau tabivisa matiti ya ntoto ve, keti kima ya mubisu keti banti, kansi bantu yina kaka ya konda kidimbu ya Nzambi va mbunzu ya bau.

⁵Bau peswaka kufwa ve, kansi na bau tamoniswa mpasi ngonda tanu: mpasi ya bau vandaka bonso mpasi ya nkutu bu yo tatika muntu.

⁶Mu bilumbu yina bantu tasosa lufwa, kansi bau tamona yo ve, bau tazola kufwa, kansi lufwa tatina bau. *Yobi 3:21; Yel. 8:3; Nzai. 6:16*

⁷Nitu ya bampasu yina ikele bonso bakavalu ya yidikwa sambu na mvita; va ntu ya bau vandaka bima bonso bakoloa bonso ya wola, luse ya bau bonso luse ya bantu. *Yoeli 2:4*

⁸Ye nsuki ya bau bonso nsuki ya bankento, ye meno ya bau bonso meno ya bankosi. *Yoeli 1:6*

⁹Ye bau vandaka na nkaku ya ntulu bonso nkaku ya ntulu ya bisengu, makelele ya maveve ya bau vandaka bonso makelele ya makalu ya bakavalu mingi ya ikele kwenda ntinu ku mvita. *Yel. 47:3; Yoeli 2:5*

¹⁰Ye bau vandaka na mikila ye ntatiku bonso ya bankutu ye mu mikila, ye bau vandaka ngolo kumonisa bantu mpasi ngonda tanu.

¹¹Bau vandaka na ntinu ya bau, ikele wanjo ya dibulu ya konda nsuka, nkumbu ya yandi mu kiEbeleo ikele Abadoni, mu kiElene nkumbu ya yandi Apolioni. *Yobi 28:22*

¹²Ndola ya ntete imene kuluta, Tala, bandola zole yankaka ikele kulanda.

Wanjo ya sambanu bula mpungi

¹³Wanjo ya sambanu bulaka mpungi, mono kuwaka ndinga tuka bampoka ya zikwa ya wola ya ikele nantwala ya Nzambi. *2 Mose 30:2, 10*

¹⁴Mosi tubaka kwa wanjo yina ya sambanu ya ikele na mpungi: Kangula banjo iya ya kangwa na nzadi ya nene ya Eufalata. *Nzai. 7:1; 16:12*

¹⁵Banjo yina iya kangulwaka, bau ya yidikwaka sambu na lokula ye kilumbu ye ngonda ye mvu, na bau takufwa mosi ya tatu ya bantu. *Nzai. 20:7; 8:7*

¹⁶Ye ntalu ya bibuka ya basoldat ya vandaka va bakavalu vandaka mafunda makumi zole mbala mafunda kumi. Mono kuwaka ntalu ya bau.

¹⁷Mpilayai mono monaka bakavalu mu mona meso ye bau ya vandaka va yau vandaka na nkaku ya ntulu bonso tiya ye ndombe ye ntinta ya solofo; bantu ya ba kavalu vandaka bonso ba-ntu ya bankosi; tuka munoko ya bau basikaka tiya ye midinga ye solofo. *Yobi 41:10; Yoeli 2:3*

¹⁸Na bampasi yina tatu, mosi ya tatu ya bantu kufwaka, na tiya ye midinga ye solofo ya basikaka na munoko ya bau.

¹⁹Kadi ngolo ya bakavalu ikele mu munoko ya bau ye mu mikila ya bau, kadi mikila ya bau ikele bonso banioka, ye ikele na ba-ntu. Na ba-ntu ya bau ikele kumonisa bantu mpasi.

²⁰Bantu ya bikaka ya kufwaka ve na bampasi, pindulaka mabanza mpe ve tuka bisalu ya maboko ya bau, bau konda ve kusambila bampeve mbi ye biteki ya wola ye ya palata ye ya mitaku ye ya matadi ye ya nti ya lenda kumona ve keti kuwa keti kutambula. *Nk. 106:37; 115:4; 135:15; Dan. 5:4, 23; 1 Kol. 10:20; Nzai. 16:11, 21*

²¹Bau pindulaka mabanza ve tuka bisalu ya bau ya kufwa bantu, keti kindoki ya bau keti bizumba ya bau keti bwivi ya bau. *Yes. 47:9, 12; Yeh. 43:9; Mika 5:12; Nzai. 17:2, 5; 18:16*

Nzaikulu 10

Yoane monaka wanjo yankaka vanda na nkanda mu diboko

¹Mono monaka wanjo yankaka ya ngolo ya kulumuka tuka zulu, ya vwatwa dituti, ye nkiamana vandaka va ntu ya yandi, ye luse ya yandi vandaka bonso ntangu, ye makulu ya yandi bonso makunzi ya tiya.

²Yandi simbaka nkanda ya fioti ya kangula mu diboko ya yandi, yandi tulaka dikulu kibakala ya yandi va bambu ye dikulu kinkento va ntoto. *Eb. 2:9*

³Yandi bokaka na ndinga ya nene bonso nkosi ikele kuboka. Bu yandi bokaka, mbandanu nsambwadi tubaka ndinga ya bau. *Hos. 11:10; Amosi. 1:2; 3:8*

⁴Bu mbandanu nsambwadi tubaka ndinga ya bau, mono zolaka kusonika, mono kuwaka ndinga tuka zulu, kutuba: Sweka mambu ya tubaka mbandanu nasambwadi, ye sonika yau ve. *Dan. 8:26; 12:4, 9; Nzai. 1:11, 19; 22:10*

⁵Wanjo yina ya mono monaka kutelema va mbu ye va ntoto nangulaka diboko kibakala ya yandi ku zulu. *2 Mose 14:22; Dan. 12:7*

⁶Yandi kudiaka ndefi mu yandi ya ikele na moyo mvu ya mvu, ya semaka zulu ye bima ya ikele mu yo ye ntoto ye bima ya ikele mu yo ye mbu ye bima ya ikele mu yo, na ntangu tavanda diaka ve. *2 Mose 20:11; 5 Mose 32:40; Nk. 146:6; Nzai. 14:7*

⁷Kansi mu bilumbu ya ndinga ya wanjo nsambwadi, bu yandi zolaka kubula mpungi, buna ikele kumana kinsweki ya Nzambi, bonso nsamu mbote ya yandi songaka kwa basielo ya yandi bambikudi. *Amosi. 3:7; Nzai. 8:6*

Yandi songwa kubaka ye mina nkanda fioti

⁸Ndinga ya mono kuwaka tuka zulu, mono kuwaka yo diaka, kutuba: Kwenda baka nkanda ya ikele kangulwa mu dikobo ya wanjo ya telema va mbu ye va ntoto. *Yeh. 2:8*

⁹Mono kwendaka kwa wanjo kutuba kwa yandi kupesa mono nkanda ya fioti. Yandi tubaka kwa mono: Baka yo kudia yo, yo tasala divumu ya nge ndudi; kansi mu munoko ya nge yo tavanda nzeke-nzeke bonso bwiki. *Yeh. 3:1*

¹⁰Mono bakaka nkanda fioti na diboko ya wanjo; ye kudiaka yo, yo vandaka nzeke-nzeke mu munoko ya mono bonso bwiki, ye bu mono kudiaka yo, divumu ya mono kwizaka ndudi.

¹¹Bau tubaka kwa mono: Nge fwiti kubikula diaka kwa bantu mingi ye makanda ya bantu ye bandinga ye bantinu. *Dan. 5:19; Nzai. 7:9*

Nzaikulu 11

Tempelo teswa

¹Mono peswaka tutu bonso tutu mkawa, mosi tubaka. Telema ye teza tempelo ya Nzambi ye zikwa, ye bau ya ikele kusambila muna.

²Kansi kianzala ya ikele nanganda ya tempelo, bika yo, teza yo ve, kadi yo peswaka kwa bapaien, bau tadiata mbanza yanlongo nansi ya makulu ya bau bangonda makumi iya ye zole.

Bantemo zole bikula, bau kufwa bau, ye bau fulukiswa, ye tomboka ku zulu

³Mono tapesa ngolo kwa bantemo ya mono zole ye bau tabikula bilumbu funda mosi ye nkama zole ye makumi sambanu, ye vwata ngoto. *Nzai. 12:6*

⁴Bayai ikele banti zole ya olive ye bilundilu zole ya minda ya telema nantwala ya Mfumu ya ntoto. *Zak. 4:3, 11, 14*

⁵Kana muntu zola kumonisa bau mpasi, tiya tabasika na munoko ya bau ye mina bambeni ya bau; kana muntu zola kumonisa bau mpasi yandi takufwa mutindu yina mpe.

⁶Bau ikele na ngolo kukanga zulu, na mvula noka ve bilumbu ya mbikudulu ya bau, ye bau ikele na ngolo na zulu na bamasa kukitula yau menga, ye kubula ntoto na bampasi konso ntangu ya bau zola. *2 Mose 7:19; 1 Nt. 17:1; Luk. 4:25; Nzai. 16:3*

⁷Bu bau manisaka kitemo ya bau, mbizi ya basika na dibulu ya konda nsuka tanwana na bau ye bedisa bau ye kufwa bau. *Dan. 7:3, 21; Nzai. 13:1, 7; 17:8*

⁸Bamvumbi ya bau talala na balabala ya mbanza ya nene ya bingwa mu kimpeve Sodoma ye Ngipiti, mpe sika yina Mfumu ya bau komwaka va kulunsi.

⁹Ye tuka makanda ya bantu, ye bandinga, ye bansi ya bantu bau tamona bamvumbi ya bau bilumbu tatu ye ndambu, bau tabuya bamvumbi ya bau kutulwa mu ndiamu.

¹⁰Bau ya vanda va ntoto tayangalala sambu na bau, ye vanda na kiese, ye fidisana matabisi, sambu na bambikudi yai zole monisaka mpasi kwa bau ya vanda va ntoto. *Est. 9:19, 22*

¹¹Nanima na bilumbu tatu ye ndambu, mpeve ya moyo tuka Nzambi kotaka mu bau, ye bau telemaka na makulu ya bau, ye boma mingi bwilaka bau ya monaka bau. *Yeh. 37:5, 10*

¹²Bau kuwaka ndinga ya nene tuka zulu kutuba kwa bau: Kwiza awa, ye bau kwendaka ku zulu mu dituti, bambeni ya bau monaka bau.

¹³Na lokula yina vandaka ndikunu ya nene ya ntoto, mosi ya kumi ya mbanza kubwaka, bantu mafunda nsambwadi kufwaka mu ndikunu yina; ya bikaka vandaka na boma mingi ye pesaka nkembo kwa Nzambi ya zulu.

¹⁴Ndola ya zole imene kuluta; Tala, ndola ya tatu ikele kwiza nswalu.

Wanjo ya nsambwadi bula mpungi

¹⁵Wanjo ya nsambwadi bulaka mpungi; bandinga ya nene vandaka kutuba mu zulu, ye tubaka: Kimfumu ya nsi imene kwiza, ya Mfumu ya beto ye ya Klisto ya yandi, ye yandi tayala ti mvu ya mvu. *Nk. 2:2, 6; Dan. 2:44; 7:27; Nzai. 7:10; 12:10*

¹⁶Ye bambuta makumi zole ye iya ya vanda va bakiti ya nkembo ya bau nantwala ya Nzambi, fukamaka va luse ya bau ye sambilaka Nzambi, kutuba: *Nzai. 4:4*

¹⁷Beto pesa matondo kwa nge Mfumu, Nzambi, Nkwa ngolo, ya ikele, ye ya vandaka, kadi nge imene kubaka ngolo ya nge ya nene, ye nge imene kuyala.

¹⁸Bantu ya nsi vandaka na makasi, makasi ya nge kwizaka, ye ntangu kufundisa bafwa, ye ntangu kupesa kifutu kwa basielo ya nge bambikudi, ye kwa banlongo ye kwa bau ya vumina nkumbu ya nge, ya fioti ye ya nene, ye yai ikele ntangu ya kufwa bau ya kufwaka ntoto, *Nk. 2:1; 115:13; Nzai. 10:7; 13:16; 19:2*

¹⁹Tempelo ya Nzambi ya ikele mu zulu kangulaka, nkela ya luwawanu ya yandi monikaka mu tempelo ya yandi, buna vandaka banzazi ye bandinga ye bambandanu ye ndikunu ya ntoto ye mvula ya nene ya matadi. *Nzai. 8:5; 16:18, 21*

Nzaikulu 12

Mona-meso ya Yoane, nkento, ye dalaka

¹Kidimbu ya nene monikaka mu zulu, nkento ya vwata ntangu, ngonda vandaka nansi ya makulu ya yandi, va ntu ya yandi vandaka kolola ya bambwetete kumi ye zole.

²Yandi vandaka na kivumu, ye yandi bokaka ye vandaka na nsongo ye mpasi ye kubuta. *Yes. 26:17*

³Kidimbu yankaka monikaka mu zulu, tala, dalaka ya nene ya mbwaki ya vandaka na ba-ntu nsambwadi ye bampoka kumi ye va ba-ntu ya yandi bakolola nsambwadi ya kimfumu.

⁴Mukila ya yandi bendaka mosi ya tatu ya bambwetete ya zulu, yandi losaka yau va ntoto. Dalaka telemaka nantwala ya nkento ya vanda mfinama kubuta, na yandi lenda kumina mwana ya yandi, bu yandi buta. *Yes. 14:12; Dan. 8:10*

⁵Yandi butaka mwana, ikele mwana bakala, yandi tayala bantu yonso na nkawa ya bisengu. Mwana ya yandi bakwaka kwa Nzambi ye kwa kiti ya yandi ya nkembo. *Nk. 2:9; Nzai. 2:27; 19:15*

⁶Nkento tinaka ku nsi ya mpamba, na sika ya Nzambi yidikaka sambu na yandi, kuna bau pesaka yandi madia bilumbu funda mosi ye nkama zole ye makumi sambanu. *Nzai. 11:3*

Mvita ya nene nakati Mikaeli ya dalaka

⁷Mvita vandaka mu zulu: Mikaeli ye banjo ya yandi nwanaka na dalaka; dalaka ye banjo ye yandi nwanaka mpe. *Dan. 10:12; 12:1; Yud. 9*

⁸Kansi bau nungaka ve, ye sika monikaka diaka ve mu zulu sambu na bau.

⁹Dalaka ya nene loswaka na nsi, yandi ikele nioka ya nkulu, ya bingwa diable ye Satana, yandi ikele mukusi ya bantu yonso na nsi, yandi loswaka ku ntoto, ye banjo ya yandi loswaka sikamosi na vandi *1 Mose 3:1, 4; Luk. 10:18; Yoa. 12:31; Nzai. 20:2*

¹⁰Mono kuwaka ndinga ya nene mu zulu kutuba: Ntangu yai mpulusu ye ngolo imene kwiza, ye kimfumu ya Nzambi ya beto, ye ngolo ya Klisto ya yandi imene kwiza, kadi mufundi ya bampangi ya beto imene kuloswa nansi, yandi ya fundaka bau nantwala ya Nzambi ya beto ntangu ye mpimpa. *Yobi 1:6; Zak. 3:1; Nzai. 11:15*

¹¹Bau lutaka yandi ngolo sambu na menga ya Mwana Dimeme ye sambu na mambu ya kitemo ya bau, bau zolaka moyo ya bau ve ti lufwa. *Nzai. 7:14; 6:9*

¹²Sambu na yai yangalala, o mazulu, ye beno yonso ya vanda mu yau. Ndola ku ntoto ye ku mbu, kadi diable ikele kulumuka kwa beno, yandi ikele na makasi mingi, kadi yandi zaba ntangu ya yandi bika fioti.

Dalaka landa nkento ye bana ya yandi

¹³Bu dalaka monaka yandi imene kuloswa va ntoto, yandi zomaka nkento ya butaka mwana bakala. *Nzai. 12:4*

¹⁴Nkento peswaka maveve ya ngo ya zulu ya nene, na yandi lenda kutilumuka ku nsi ya mpamba ku sika ya yandi, kuna yandi tapeswa madia ntangu ye bantangu ye ndambu ya ntangu, tuka na luse ya nioka. *2 Mose 19:4; Yes. 40:31; Dan. 7:25; 12:7*

¹⁵Ye nioka basisaka masa tuka munoko ya yandi nanima na nkento bonso nzadi, na yandi lenda kunatisa yandi na nzadi. *Nzai. 17:15*

¹⁶Ntoto sadisaka nkento, ntoto kangulaka munoko ya yo ye minaka nzadi ya dalaka basisaka na munoko ya yandi.

¹⁷Dalaka bakaka makasi mingi na nkento, yandi kwendaka kunwanisa bankuna ya yandi ya bikaka, bau ya lunda nsikudukusu ya Nzambi ye simba kitemo ya Yesu. Yandi telemaka va zelo ya mbu. *1 Mose 3:15; Nzai. 14:12; 19:10*

Nzaikulu 13

Yoane monaka mbizi ya tomboka tuka mbu

¹Mono monaka mbizi katuka na mbu ya ikele na bampoka kumi ye ba-ntu nsambwadi ye va bampoka ya yandi ikele na bakoloa kumi ya kimfumu ye va ba-ntu ya yandi bankumbu ya kutuba mbi. *Dan. 7:3, 7, 19; Nzai. 11:7; 12:3; 17:3, 8*

²Mbizi ya mono monaka vandaka bonso nkoi, makulu ya yandi vandaka bonso makulu ya ulusu, munoko ya yandi bonso munoko ya nkosi, dalaka pesa yandi ngolo ya yandi ye kiti ya nkembo ye luyalu nene. *Dan. 7:4; Hos. 13:7*

³Mono monaka ntu mosi ya yandi bonso yo bulwa ti lufwa, mputa ya yandi ya bulwaka ya lufwa belukaka, ye bantu yonso ya nsi yitukaka ye landaka mbizi. *Nzai. 17:8*

⁴Bau sambilaka dalaka sambu na yandi pesaka ngolo ya yandi kwa mbizi, bau sambilaka mbizi, kutuba: Nani ikele mpilamosi mbizi yai, nani lenda kunwana na yandi ? *Nzai. 18:18*

⁵Yandi peswa munoko kutuba mambu ya nene ye kutuba mbi, yandi peswa ngolo kuyala ngonda makumi iya ye zole. *Dan. 7:8, 11, 25; Nzai. 11:2*

⁶Yandi kangulaka munoko ya yandi sambu na kutuba mbi sambu na Nzambi ye kutuba mbi sambu na nkumbu ya yandi ye nzo ya yandi ye bau ya vandaka mu zulu. *Nzai. 16:9; 21:3*

⁷Yandi peswaka ngolo kunwana na banlongo ye kuluta bau ngolo; yandi peswa ngolo va zulu ya makanda yonso ye bandinga ye bansi ya bantu. *Dan. 7:21; Nzai. 11:7; 14:6*

⁸Bau yonso ya vanda va ntoto tasambila yandi, ye konso muntu ya nkumbu ya yandi ikele kusonama ve tuka ni lufulu ya nsi mu nkanda ya moyo ya Mwana Dimeme ya bau kufwaka. *Dan. 12:1; Nzai. 5:12; 17:8; 20:15*

⁹Kana muntu ikele na makutu, bika yandi kuwa. *Nzai. 2:7*

¹⁰Kana muntu zola kimpika, yandi takangwa mu kimpika mpe, kana muntu takufwa na mbele, yandi takufwa na mbele mpe. Awa ikele mvibudulu ye lukwikilu ya banlongo. *1 Mose 9:6; Yel. 15:2; Mat. 26:52; Nzai. 14:12*

Nanima yandi monaka mbizi yankaka basika na ntoto

¹¹Mono monaka mbizi yankaka basika na ntoto, yandi vandaka na mpoka zole mpilamosi ya mwana dimeme, yandi tubaka bonso dalaka.

¹²Yandi sadilaka ngolo yonso ya mbizi ya ntete nantwala ya yandi. Yandi salaka ntoto ye bau ya ikele kuvanda muna kusambila mbizi ya ntete ya belulaka na kubulwa ya yandi ya lufwa. *Nzai. 13:3, 4, 7*

¹³Yandi salaka bidimbu ya nene ye yandi mpe kulumusa tiya tuka zulu va ntoto nantwala ya bantu. *Mat. 24:24; 2 Tes. 2:9; Nzai. 16:14*

¹⁴Ye yandi kusaka bau ya vandaka va ntoto sambu na bidimbu ya yandi peswaka kusala nantwala ya mbizi, ye kutuba kwa bau ya vandaka va ntoto na bau tasala kifwanusu sambu na mbizi ya lwadiswa na mbele ye ikele na moyo. *2 Tes. 2:11; Nzai. 13:3*

¹⁵Yandi peswa kupesa moyo kwa kifwanusu ya mbizi, na kifwanusu ya mbizi tatuba, ye yonso ya konda kusambila kiteki ya mbizi takufwa. *Dan. 3:5; Nzai. 14:9*

¹⁶Yandi salaka bantu yonso ya fioti ye ya nene, bamvwama ye bansukami ye bampwanza ye bampika. Yandi kupesaka bau kidimbu na diboko kibakala keti na mbunzu ya bau. *Nzai. 14:9, 11; 19:20*

¹⁷Na muntu lenda ve kusumba keti kuteka kana yandi ikele na kidimbu yina ve, yo ikele nkumbu ya mbizi yina keti ntalu ya nkumbu ya yandi. *Nzai. 14:11; 15:2*

¹⁸Awa ikele ngangu, yandi ya ikele na ngangu, bika yandi tanga ntalu ya mbizi, kadi yo ikele ntalu ya muntu, ntalu ya yandi ikele: nkama sambanu ye makumi sambanu ye sambanu.

Nzaikulu 14

Yoane monaka Mwana Dimene va mongo ya Sioni

¹Mono monaka ye tala, Mwana Dimeme telema va mongo ya Sioni ye bantu mafunda nkama mosi ye makumi iya ye iya kutelema sikamosi na yandi, ikele na nkumbu ya yandi ye nkumbu ya Tata ya yandi sonikwa va mbunzu ya bau. *Nzai. 5:6*

²Mono kuwaka ndinga tuka zulu bonso ndinga ya bamasa mingi, bonso ndinga ya mbandanu ya ngolo, ye ndinga ya mono kuwaka vandaka bonso ndinga ya babudi va bansambi ya bau. *Nzai. 1:15; 19:6*

³Bau yimbaka nkunga yampa nantwala na kiti ya nkembo, ye nantwala na bambizi iya ya moyo ye bambuta; muntu lenda ve kulonguka nkunga yina, kansi bayina mafunda nkama mosi ye makumi iya ye iya ya sumbwaka tuko ntoto. *Nk. 33:3; 96:1; Nzai. 5:9*

⁴Ikele bau ya konda kusumunwa na bankento, kadi bau ikele bandumba, ikele bau ya landa Mwana Dimeme konsosika ya yandi kwenda. Ikele bau ya sumbwaka nakati na bantu kuvanda mabundu ya ntete kwa Nzambi ye kwa Mwana Dimeme.

⁵Mu munoko ya bau monikaka luvunu ve, bau konda kieta. *Nk. 32:2; Sef. 3:13; Mal. 2:6; 5:2, 7*

Yoane monaka banjo tatu kusonga mambu ya mfundusu

⁶Mono monaka wanjo yankaka kutilumuka nakati zulu, ya ikele na nsamu mbote ya mvu ya mvu, kusamuna kwa bau ya vandaka va ntoto, ye kwa ba-nsi ya bantu, ye makanda, ye bandinga ye bantu. *1 Pet. 1:25; Nzai. 8:13; 19:7*

⁷Yandi tubaka mu ndinga ya nene: Vumina Nzambi ye pesa yandi nkembo, kadi lokula ya mfudusu ya yandi imene kwiza, ye sambila yandi ya salaka zulu ye ntoto ye mbu ye banto ya masa. *5 Mose 32:3; Nk. 146:6; Bis. 4:24; 14:15; Nzai. 10:6; 15:4*

⁸Wanjo yankaka ya zole landaka kutuba: Babeli ya nene imene kubwa, imene kubwa, yandi ya pesaka bantu yonso va ntoto kunwa vinia ya makasi ya bizumba ya yandi. *Yes. 21:9; Yel. 51:7; Dan. 4:30; Nzai. 18:2*

⁹Wanjo yankaka ya tatu landaka bau, kutuba na ndinga ya nene: Kana muntu ikele kusambila mbizi ye kifwanusu ya yandi, ye baka kidimbu ya yandi va mbunzu ya yandi keti va diboko ya yandi, *Nzai. 13:12, 15*

¹⁰buna yandi mpe takunwa vinia ya makasi ya Nzambi, ya yidikwa, ya konda kuvuka, mu kopo ya makasi ya yandi; yandi tamoniswa mpasi na tiya ye solofo nantwala ya banjo yanlongo ye nantwala ya Mwana Dimeme. *Nk. 75:8; Yes. 51:17, 21; Yel. 25:15; Nzai. 16:9*

¹¹Midinga ya mpasi ya bau ikele kutomboka mvu ya mvu, ye bau ikele na luvundu ve ntangu ye mpimpa, bau ya sambila mbizi ye kifwanusu ya yandi ye konsonani ya baka kidimbu ya nkumbu ya yandi. *Yes. 34:9*

¹²Awa ikele mvibudulu ya banlongo, bau ya lunda bansikudukusu ya Nzambi ye lukwikilu ya Yesu. *Eb. 4:10; Nzai. 19:9*

¹³Mono kuwaka ndinga tuka zulu, kutuba: Sonika. Tuka ntangu yai nsakumunu kwa bafwa, ya kufwaka mu Mfumu. E, Mpeve tubaka, bau tavundisa tuka bisalu ya bau, kadi bisalu ya bau ikele kulanda bau. *Eb. 4:10; Nzai. 19:9*

Yoani mona Mwana ya muntu ye banjo tatu

¹⁴Mono monaka ye tala, dituti ya mpembe, va dituti vandaka mosi bonso Mwana ya muntu, yandi vandaka na koloa ya wola va ntu ya yandi ye mu diboko ya yandi kizengilu ya makasi. *Nk. 21:4; Yeh. 1:26; Dan. 7:13; Nzai. 1:13*

¹⁵Wanjo yankaka basikaka na tempelo, kuboka mu ndinga ya nene kwa yandi ya vandaka va dituti: Fidisa kizengilu ya nge ye yonzika, kadi lokula ya ngionzoko imene kwiza, ye bilanga ya ntoto imene kuyela. *Yoeli 3:13; Malaki 4:2-5*

¹⁶Yandi ya vandaka va dituti tulaka kizengilu ya yandi va ntoto, ye bilanga ya ntoto yonzikwaka. *Mat. 13:39*

¹⁷Wanjo yankaka basikaka na tempelo ya ikele mu zulu, yandi mpe vandaka na kizengilu ya makasi. *Nzai. 15:5*

¹⁸Wanjo yankaka basika na zikwa, yandi lutaka tiya ngolo, yandi bingaka mu ndinga ya nene kwa yandi ya vandaka na kizengilu ya makasi, kutuba: Fidisa kizengilu ya nge ya makasi, kutikisa mabundu ya vinia ya ntoto kadi mabundu na yau imene kuyela. *Yel. 2:21; Nzai. 8:3*

¹⁹Wanjo tulaka kizengilu ya yandi va ntoto ye kutikisaka mabundu ya vinia ya ntoto, ye losaka yau mu kamunu ya nene ya makasi ya Nzambi. *Yes. 63:3; Yoeli 3:13; Nzai. 19:15*

²⁰Kamunu diatwaka nanganda ya mbanza, menga basikaka tuka kamunu, ya kuma ti mukaba ya munoko ya bakavalu kitezo ya kilometela nkama tatu ye makumi zole. *Yes. 63:2*

Nzaikulu 15

Yoane monaka bau ya imene kuvuluswa, ye yandi kuwaka nkunga ya bau

¹Mono monaka kidimbu yankaka mu zulu, ya nene ye ya nyitukulu; banjo nsambwadi vandaka na bampasi nsambwadi ya nsuka, kadi mu yau makasi ya Nzambi maniswa. *3 Mose 26:21; Nzai. 12:1, 3; 17:1*

²Mono monaka bonso mbu ya talatala kuvuka na tiya; mono monaka bau ya bedisaka mbizi yina ye kifwanusu ya yandi ye ntalu ya nkumbu ya yandi bau telemaka mfinama na mbu ya talatala, bau vandaka na bansambi ya Nzambi. *Nzai. 4:6; 5:8; 12:11; 13:15, 18*

³Ye bau yimbaka nkunga ya Mose, sielo ya Nzambi, ye nkunga ya Mwana Dimeme, kutuba: Mfumu Nzambi, Nkwa Ngolo, bisalu ya nge ikele ya nene ye ya nyitukulu, nge ikele ntinu ya makanda ya bantu, nzila ya nge ikele ya lunungu ye ya kieleka. *2 Mose 5:9; 16:7; Nk. 111:2; 139:14; 145:17; Amosi. 4:13; Nzai. 5:9; 16:7*

⁴Nani tatita ve, O Mfumu ye kembila nkumbu ya nge ? Kadi nge kaka ikele yanlongo kadi ba-nsi yonso ya ntoto takwiza kusambila nantwala ya nge, kadi mfundusu ya nge ya lunungu imene kuzabakana. *Nk. 86:9; Yel. 10:7*

Yandi monaka banjo nsambwadi ye malonga nsambwadi ya makasi

⁵Nanima na mambu yai mono monaka tempelo ya nzo ya lele ya kitemo mu zulu kangulwa.

⁶Banjo nsambwadi basikaka na tempelo, bau vandaka na bampasi nsambwadi, ye bau vwataka lele ya lino ya vedila ya kienzima ye mikaba ya wola kangwa va ntulu ya bau. *Yeh. 9:2; Nzai. 1:13; 19:8*

⁷Mosi ya bambizi iya ya moyo pesaka banjo nsambwadi malonga nsambwadi ya wola, ya fuluka na makasi ya Nzambi ya ikele na moyo mvu ya mvu. *Yeh. 22:31; Nzai. 4:6*

⁸Tempelo fulukaka na midinga ya nkembo ya Nzambi ye ya ngolo ya yandi; muntu lendaka ve kukota mu tempelo; ti bampasi nsambwadi ya banjo nsambwadi tamaniswa. *2 Mose 40:34; Yes. 6:4; Yeh. 10:4*

Nzaikulu 16

Malonga nsambwadi ya makasi tiamunwa

¹Mono kuwaka ndinga ya nene basika na tempelo, kutuba kwa banjo yina nsambwadi: Beno kwenda kutiamuna malonga nsambwadi ya makasi ya Nzambi va ntoto. *Nzai. 15:5*

²Ya ntete kwendaka kutiamuna dilonga ya yandi va ntoto, yo kituka bamputa ya mpasi ye mbi va bantu yonso ya ikele na kidimbu ya mbizi, ye bau ya sambilaka kifwanusu ya yandi. *2 Mose 9:9; Nzai. 13:17*

³Ya zole tiamunaka dilonga ya yandi mu mbu, yo kituka menga bonso ya muntu ya kufwa; bima yonso ya ikele na moyo mu masa kufwaka. *2 Mose 7:17; Nzai. 8:8*

⁴Ya tatu tiamunaka dilonga ya yandi mu banzadi ye mu banto ya masa; yo kituka menga. *2 Mose 7:19*

⁵Mono kuwaka wanjo ya bamasa kutuba: Nge ikele ya lunungu, nge ya ikele ye ya vandaka, Nge Nkwa Nlongo, sambu na nge fundisa mpilayai. *Nzai. 6:16; 11:6*

⁶Kadi bau tiamunaka menga ya banlongo ye bambikudi, nge mpe pesaka bau menga kunwa; yai lunga na bau. *Nk. 79:2; Nzai. 18:24*

⁷Mono kuwaka zikwa kutuba: E, Mfumu, Nkwa Ngolo, mfundusu ya nge ikele ya kieleka ye ya lunungu. *Nk. 19:9; Amosi. 4:13; Nzai. 4:11; 6:9; 15:3; 19:2*

⁸Wanjo ya iya tiamunuka dilonga ya yandi va ntangu; yo peswa kuyoka bantu na tiya.

⁹Bantu yokwaka na tiya ya ngolo, bau tuba mbi sambu na nkumbu ya Nzambi, yandi ya ikele na ngolo va zulu ya bampasi yina, ye bau pindulaka mabanza ve kupesa yandi nkembo. *Nzai. 9:20; 13:6*

¹⁰Wanjo ya tanu tiamunaka dilonga ya yandi va kiti ya mbizi; kimfumu ya yandi kwizaka tombe, bau kudiaka tudimi ya bau sambu na mpasi. *2 Mose 10:22; Yes. 8:22; Nzai. 13:2*

¹¹Bau tubaka mbi sambu na Nzambi ya zulu sambu na mpasi ya bau ye bamputa ya bau, bau pindulaka mabanza ya bau ye tuka bisalu ya bau ya mbi. *Nzai. 2:21*

¹²Wanjo ya sambanu tiamunaka dilonga ya yandi va nzadi ya nene ya Eufalata, masa ya yo yumaka na nzila lenda kuyidikwa sambu na bantinu, ya ikele kwiza tuka ntangu ikele kubasika. *Yos. 3:13; Yes. 11:15; 51:10; Nzai. 9:14*

¹³Mono monaka bampeve tatu ya sumuka bonso makoto basika na munoko ya dalaka ye na munoko ya mbizi ye na munoko ya mbikudi ya luvunu. *2 Mose 8:6; Nzai. 12:9; 13:1*

¹⁴Kadi bau ikele mpeve ya bampeve mbi ya ikele kusala bidimbu, bau ikele kwenda kwa bantinu ya nsi yamvimba ye kutikisa bau ku mvita ya kilumbu ya nene ya Nzambi, Nkwa Ngolo. *1 Nt. 22:21; Nzai. 13:13*

¹⁵Tala, mono kwiza bonso mwivi. Kiese ikele na yandi ya tomatala ye keba mvwatu ya yandi, na yandi lenda kutambula kinkonga ve, ye bau tamona nsoni ya yandi ve. *Luk. 12:35; 2 Kol. 5:3; Nzai. 3:3*

¹⁶Bau kutikisaka bau na sika ya bingwa mu ndinga ya kiEbeleo Halamangedo. *Mfund. 5:19; 2 Lus. 35:22; Zak. 12:11*

¹⁷Ye wanjo ya nsambwadi tiamunaka dilonga ya yandi va mupepe, ndinga ya nene basikaka mu tempelo tuka kiti ya nkembo, kutuba: Yo imene kusalwa. *Nzai. 15:5; 21:6*

¹⁸Kuna vandaka banzazi ye bandinga ye bambandanu, ye ndikunu ya ngolo ya ntoto, bonso imene kuvanda ntete ve tuka nsemono ya bantu va ntoto, ndikunu ya nene ye ya ngolo. *Dan. 12:1; Nzai. 4:5; 11:9*

¹⁹Mbanza yina ya nene kabanaka mu ndambu tatu, bambanza yonso ya bansi ya bantu kubwaka; Nzambi bambukaka Babeli ya nene, kupesa yandi kopo ya vinia ya ngolo ya makasi ya yandi. *Yes. 30:25; 51:22; Nzai. 14:8, 10; 17:5; 18:5*

²⁰Basanga yonso tinaka, miongo monikaka diaka ve. *Nzai. 6:14; 20:11*

²¹Mvula ya nene ya matadi, mosimosi kizitu ya kilo makumi tanu, kubwaka va bantu tuka zulu; bantu tubaka mbi sambu na Nzambi sambu na mpasi ya mvula ya matadi, sambu na mpasi yina lutaka nene. *2 Mose 9:18; Nzai. 11:19*

Nzaikulu 17

Nkwa bizumba ye mbizi

¹Mosi ya banjo nsambwadi ya vandaka na malonga nsambwadi kwizaka kutuba kwa mono: Kwiza awa, mono tasonga nge mfundusu ya nkwa bizumba ya nene ya ikele kuvanda va bamasa mingi. *Yel. 51:13; Nzai. 15:1; 21:9*

²Bantinu ya ntoto imene kusala bizumba na yandi, bau ya vandaka va ntoto imene kukolwa na vinia ya bizumba ya yandi. *Yel. 51:7; Nah 3:4; Nzai. 18:9*

³Yandi nataka mono mu mpeve mu nsi ya mpamba; mono monaka nkento kuvanda va mbizi ya mbwaki, ya ikele kifuluka na bankumbu ya kutubambi, yo vandaka na ba-ntu nsambwadi ye na bampoka kumi. *Yes. 21:1; Nzai. 13:1; 21:10*

⁴Nkento vwatiswaka mvwatu ya mpumbu ye mbwaki, ye vwatiswaka wola ye matadi ya ntalu ye matadi nzimbu, mu diboko ya yandi vandaka kopo ya wola

ya fuluka na masumu ye mambu ya sumuka ya bizumba ya yandi. *Yel. 51:7; Yeh. 28:13; Nzai. 18:16*

⁵Na mbunzu ya yandi ikele kusonikwa nkumbu, mambu ya kinsweki: Babeli ya nene, ngudi ya bankwa bizumba ye masumu yonso ya ntoto. *Dan. 4:30; Nzai. 14:8*

⁶Mono monaka nkento yina kolwa na menga ya banlongo, ye menga ya bantemo ya Yesu, mono yituka na nyitukulu ya nene, bu mono monaka yandi. *Nzai. 18:24*

⁷Wanjo tubaka kwa mono: Sambu ya nki nge ikele kuyituka ? Mono tasonga nge mambu ya kinsweki ya nkento, ye ya mbizi ya ikele kunata yandi, yandi ya ikele na bantu nsambwadi ye bampoka kumi.

⁸Mbizi ya nge monaka, vandaka ntete, ye ikele ve, ye tabasika na dibulu ya konda nsuka ye kwenda ku mbungulu. Bantu ya vandaka na ntoto, na nkumbu ya bau konda kusonika mu nkanda ya moyo tuka lufulu ya nsi, bau tayituka bu bau mona mbizi ya vandaka, ye ikele ve, ye takwiza.

⁹Awa ikele mabanza ya ikele na ngangu. Bantu nsambwadi ikele miongo nsambwadi, va yau nkento ikele kuvanda,

¹⁰Bau ikele bantinu nsambwadi, tanu imene kubwa, mosi ikele, yankaka imene kwiza ve; bu yandi takwiza, yandi fwiti kuvanda ntangu ndambu.

¹¹Mbizi yina ya vandaka ye ikele ve, yandi kibeni ikele ya nana, ye basika na bantinu nsambwadi ye takwenda mu mbungulu.

¹²Ye bampoka kumi ya nge monaka ikele bantinu kumi ya bakaka kimfumu ntete ve; kansi bau tabaka ngolo bonso bantinu sikamosi na mbizi mu lokula mosi.

¹³Bau ikele na mabanza mosi, bau ikele kupesa ngolo ya bau ye luyalu kwa mbizi yina.

Kununga ya Mwana Dimeme

¹⁴Bau tanwana na Mwana Dimeme, ye Mwana Dimeme taluta bau ngolo, kadi yandi ikele Mfumu ya bamfumu ye Ntinu ya bantinu ye bau mpe ya ikele sikamosi na yandi tanunga mpe, bau ya ikele bingwa ye solwa ye kwikama. *5 Mose 10:17; 1 Tim. 6:16; Nzai. 19:16*

¹⁵Yandi tubaka kwa mono: Bamasa ya nge monaka sika ya nkwa bizumba ikele kuvanda, ikele bantu, ye bibuka ye ba-nsi ya bantu ye bandinga. *Yes. 8:7; Yel. 47:2*

¹⁶Ye bampoka kumi ya nge monaka ye mbizi, bau tavanda na makasi na nkwa bizumba ye bau tabika yandi mpamba ye kinkonga ye bau takudia nsuni ya yandi ye yoka yandi na tiya. *Nzai. 18:8*

¹⁷Kadi Nzambi tulaka mu ntima ya bau kusala makani ya yandi ye kuvanda na mabanza mosi ye kupesa kimfumu ya bau kwa mbizi, ti mambu ya Nzambi tamaniswa.

¹⁸Nkento ya nge monaka ikele mbanza ya nene, ikele yina ya yala va bantinu ya ntoto. *Nzai. 14:8; 16:19*

Nzaikulu 18

Bubwa ya Babeli samunwa

¹Nanima na mambu yai mono monaka wanjo yankaka katuka na zulu, yandi vandaka na ngolo ya nene; ntoto kienzulwa sambu na nkembo ya yandi. *Yeh. 42:2; Nzai. 10:1; 20:1*

²Yandi bokaka na ndinga ya ngolo, kutuba: Babeli ya nene imene kubwa, imene kubwa, yo imene kwiza sika ya bampeve mbi kuvanda, ye boloko ya bampeve yonso ya sumuka ye boloko ya bandeke yonso ya sumuka ye yambi. *Yes. 13:19; 21:9; 34:11; Yel. 50:39; 51:8, 34; Dan. 4:30; Nzai. 14:8*

³Kadi bansi yonso ya bantu imene kunwa vinia ya makasi ya bizumba ya yandi, ye bantinu ya ntoto imene kusala bizumba na yandi, bateki yonso ya ntoto imene kituka bamvwama sambu na ngolo ya kimvwama ya mbi ya yandi. *Yel. 25:15; 51:7; Nah 3:4; Nzai. 14:8; 17:2*

⁴Mono kuwaka ndinga yankaka tuka zulu, kutuba: Beno bantu ya mono, katuka nakati na yandi, na beno vanda kintuadi ya masumu ya yandi ve, na beno mpe baka ve bampasi ya yandi. *Yes. 48:20; 52:11; Yel. 50:8; 51:6, 9*

⁵Kadi masumu ya yandi imene kukuma ti ku zulu, ye Nzambi bambuka masumu ya yandi. *Yel. 51:9*

⁶Beno vutula kwa yandi bonso yandi pesaka, vutula kwa yandi mbala zole bonso bisalu ya yandi. Kopo ya yandi vukaka, beno vuka yo mbala zole kwa yandi. *Nk. 137:8; Yel. 50:15, 29*

⁷Bonso yandi dikembilaka ye diyukutisaka, kitezo yina beno pesa yandi mpasi ye ntantu, kadi yandi tubaka mu ntima ya yandi: Mono ikele kuvanda ntinu nkento, mono ikele fwola ve, ye mono tamona ntantu ta fioti ve. *Yes. 47:7; Sef. 2:15*

⁸Sambu na yai bampasi, ya yandi yonso takwiza mu kilumbu mosi; lufwa, ntantu, malema, yandi tayokwa na tiya, sambu na Mfumu Nzambi ya fundisa mambu ya yandi ikele na ngolo. *Yel. 50:32, 34; Nzai. 17:16*

Bantinu, bateki, bantu ya masa ikele na ntantu sambu na kubwa ya Babeli

⁹Bantinu ya ntoto, bau ya salaka bizumba ye yukutaka na vandi tadila ye vanda na ntantu mingi sambu na yandi, bu bau tamona midinga ya kuyokwa ya yandi. *Nzai. 17:2*

¹⁰Bau tatelema ntama sambu na boma ya mpasi ya yandi, kutuba: Ndola, ndola, mbanza ya nene yina, Babeli, mbanza yina ya luta ngolo, kadi mfundusu ya nge imene kwiza mu lokula mosi kaka.

- ¹¹Bateki ya ntoto tadila ye vanda na ntantu sambu na yandi, sambu na muntu mosi tasumba bima na mumbungu ya bau diaka ve, *Yeh. 27:36*
- ¹²bima ya wola ye palata, ye matadi ya ntalu, ye nzimbu, ye lele ya lino ya mbote, ye ya mpumbu, ye lele ya kienzima, ye ya mbwaki, ye banti yonso ya nsunga, ye bima yonso ya meno, ye bima yonso ya banti ya ntalu, ye mitaku ya ndombe, ye bisengu, ye matadi ya kienzima, *Yeh. 27:5; Nzai. 17:4*
- ¹³ye sinami, ye mafuta ya ntalu ya mbote, ye bima ya mfwitila mwisi, ye mafuta ya kusita, ye nungu, ye vinia, ye mafuta, ye fufu ya mbote, ye nkeni ble, ye bangombe, ye mameme, ye bakavalu, ye bakalu, ye banitu ya bantu, ye miela ya bantu. *Yeh. 27:13*
- ¹⁴Bima yina ya mwela ya nge zola, imene katuka na nge, bima yonso ya kitoko ye ya mbote imene kuvila kwa nge, ye nge tamona yau diaka ve.
- ¹⁵Bateki ya bima bakaka kimvwama sambu na yandi, bau tatelama ntama sambu na boma ya mpasi ya yandi, kudila ye kuvanda na ntantu, kutuba: *Yel. 50:13; Yeh. 27:30, 35*
- ¹⁶Ndola, ndola, mbanza ya nene ya vwataka lele ya lino ye ya mpumbu ye ya mbwaki ye vwataka wola ye matadi ya ntalu ye matadi nzimbu; kadi mu lokula mosi kaka kimvwama yina ya nene imene kubwiswa. *Nzai. 17:4; 18:10, 19*
- ¹⁷Bakuluntu ya bamasua ye bau yonso ya tambula na mbu ye basadi ya masua ye yonso ya ikele kusala mu mbu tatelema ntama. *Yeh. 27:27*
- ¹⁸Bau bokaka bu bau monaka midinga ya kuyokwa ya yandi, kutuba: Mbanza nki ikele bonso mbanza yai ya nene ? *Yeh. 34:10; Nzai. 13:4*
- ¹⁹Bau dilosaka mfumfuta va ntu ya bau, ye bokaka, bau dilaka ye vandaka na ntantu, kutuba: Ndola, ndola, mbanza ya nene ya bakila bantu yonso ya ikele na masua mu mbu kwiza kimvwama sambu na luzolo ya bima ya yandi ya ntalu; kadi mu lokula mosi kaka yandi imene kubiviswa. *Yeh. 27:30; Nzai. 18:10, 16*
- ²⁰Yangalala sambu na yandi, nge zulu, ye beno banlongo ye beno bantumwa ye beno bambikudi, kadi Nzambi imene kufundisa mfundusu ya beno va yandi. *Nzai. 19:2*

Wanjo samuna; yo fukwa nswalu

- ²¹Wanjo ya ngolo bakaka ditadi bonso ditadi ya nene ya bau ikele kunikuna fufu, ye losaka yo nakati na mbu, kutuba: Mpilayai Babeli, mbanza ya nene taloswa ye tamonika diaka ve. *5 Mose 13:16; Yel. 51:63*
- ²²Ndinga ya bansambidi ye ya bayimbidi ye bantu ya bula pitulu ye bantu ya bula mpungi takuwakana ta fioti diaka ve mu nge, ye basadi yonso ya ngangu tamonika diaka ve mu nge, ye ndinga ya ditadi ya nikuna fufu takuwakana diaka ve mu nge, *Yes. 24:8; Yel. 25:10; Yeh. 26:13*

²³mwinda takienzima diaka ve mu nge, ndinga ya toko ya mukwedi ye nkento ya makwela takuwakana diaka ve mu nge, kadi bateki ya nge vandaka bantu ya nene ya ntoto; makanda yonso ya bantu kufwaka na kindoki ya nge. *Yes. 23:8; 47:9; Yeh. 7:24; 16:9; Nah 3:4*

²⁴Mu yandi monikaka menga ya banlongo ye menga ya bambikudi ye ya bau yonso ya bau kufwaka va ntoto. *Yeh. 24:7; Nzai. 17:6*

Nzaikulu 19

Yoane kuwaka nkunga ya nkembo mu zulu

¹Nanima na mambu yai mono kuwaka ndinga bonso ya kibuka ya nene mu zulu, kutuba: Aleluya: Mpulusu ye nkembo ye ngolo ikele ya Nzambi ya beto. *Nzai. 7:10; 12:10*

²Kadi mfundusu ya yandi ikele ya kieleka ye lunungu, kadi yandi fundisaka nkwa bizumba ya nene, ya bivisaka ntoto na bizumba ya yandi, ye yandi imene kuvutula ndinda kwa yandi sambu na menga ya basielo ya yandi. *5 Mose 32:43; Yel. 51:25; Nzai. 6:10; 15:3; 16:7; 18:20*

³Mbala ya zole bau tuba: Aleluya! Midinga ya yandi ikele kutomboka mvu ya mvu. *Yes. 34:10; Nzai. 18:9*

⁴Bambutu makumi zole ye iya ye bisemwa iya ya moyo fukamaka ye sambilaka Nzambi ya ikele kuvanda va kiti ya nkembo, kutuba: Amen, Aleluya! *Nk. 106:1, 20; Nzai. 4:4; 5:14*

⁵Ndinga basikaka tuka kiti ya nkembo, kutuba: Kembila Nzambi ya beto, beno basielo ya yandi yonso ya ikele kuvumina yandi, ya fioti ye ya nene. *Nk. 115:13; 134:1; 135:1, 20*

⁶Mono kuwaka ndinga bonso ya kibuka ya nene, ye bonso ndinga ya bamasa mingi ye bonso ndinga ya mbandanu ya ngolo, kutuba: Aleluya! Kadi Mfumu, Nzambi ya beto, Nkwa Ngolo ikele Ntinu. *Yeh. 1:24; Nzai. 11:15; 14:2*

⁷Bika beto yangalala ye vanda na kiese mingi, beto pesa yandi nkembo, kadi makwela ya Mwana Dimeme imene kwiza; nkento ya yandi imene kuyidikwa. *Nk. 118:24*

⁸Yandi peswaka kuvwata lele ya lino ya mbote ya kienzima ya mpembe, kadi lele ya lino ya mbote ikele bisalu ya lunungu ya banlongo. *Nzai. 12:14; 15:6*

Wanjo songa Yoane kusonika

⁹Yandi tubaka kwa mono: Sonika: Kiese ikele na bau ya bingwa ku fete ya makwela ya Mwana Dimeme. Yandi tubaka kwa mono: Yai ikele mambu ya kieleka ya Nzambi. *Nzai. 14:13; 20:6; 21:5; 22:6*

¹⁰Mono fukamaka nantwala ya yandi ye sambilaka yandi. Yandi tubaka kwa mono: Tala, sala mpilayai ve. Mono ikele sielo sikamosi na nge ye na bampangi

ya nge ya simba kitemo ya Yesu, sambila Nzambi. Kadi kitemo ya Yesu ikele mpeve ya mbikudulu. *Nzai. 2:17; 22:8*

Yoane monaka ntinu ya bantinu mu zulu ye kibuka ya basoldat kwenda kunwana

11 Mono monaka zulu kanguka, tala, kavalu ya mpembe ye yandi ya vandaka va yo bingwaka ya Kwikama ye ya Kieleka, mu lunungu yandi ikele kufundisa ya kunwana mvita. *Nzai. 6:2*

12 Meso ya yandi vandaka bonso nlemo ya tiya, va ntu ya yandi vandaka koloa mingi ya kimfumu, yandi vandaka na nkumbu ya sonama ya muntu zaba ve, kansi yandi kibeni kaka. *Nzai. 12:3; 2:17*

13 Yandi vwataka mvwatu ya lembwa na menga, nkumbu ya yandi bingwa Mambu ya Nzambi. *Yes. 63:1*

14 Bibuka ya basoldat ya zulu landaka nanima na yandi va bakavalu ya mpembe, bau vwataka lele ya lino ya mbote, ya mpembe ye vedila. *Nzai. 4:4; 19:8*

15 Na munoko ya yandi basikaka mbele ya makasi, na yo yandi tabula makanda ya bantu. Yandi tayala bau na nkawa ya bisengu, yandi tadiata kamunu ya vinia ya makasi ya ngolo ya Nzambi, Nkwa Ngolo. *Nk. 2:9; Yes. 63:3; Nzai. 1:16; 2:12, 27; 12:5; 14:19; 16:19*

16 Va mvwatu ya yandi ye va luketo ya yandi, ikele nkumbu ya sonama: Ntinu ya bantinu, ye Mfumu ya bamfumu. *Nzai. 17:14*

Mbizi ye mbikudi ya luvunu ye bau ya loswa mu zanga ya tiya

17 Mono monaka wanjo telema mu ntangu, yandi bokaka na ndinga ya ngolo, kutuba kwa bandeke yonso ya tilumuka nakati na zulu: Kwiza kutakana sikamosi ku fete ya nene ya Nzambi, *Yeh. 39:4, 17*

18 na beno lenda kudia nsuni ya bantinu ye nsuni ya bakuluntu ya basoldat ye nsuni ya bankwa ngolo ye nsuni ya bakavalu, ye ya bau ya ikele kuvanda va yau, ye nsuni ya bampwanza yonso, ye ba mpika, ya fioti ye ya nene, *Yes. 49:26; Yeh. 39:18, 20*

19 Mono monaka mbizi ye bantinu ya ntoto ye bibuka ya basoldat ya bau kutakana sikamosi kunwana mvita na yandi ya vanda va kavalu ye kibuka ya basoldat ya yandi. *Nzai. 13:1; 16:14; 17:12*

20 Mbizi bakwaka sikamosi na mbikudi ya luvunu ya salaka bidimbu nantwala na yandi, mu yai yandi kusaka bau ya bakaka kidimbu ya mbizi, ye bau ya sambilaka kifwanusu ya yandi. Bau zole loswaka mu zanga ya tiya ya ikele kulema na solofo. *Yes. 30:33; Dan. 7:11; Nzai. 16:13; 20:10*

21 Bau ya bikaka kufwaka na mbele ya yandi ya vandaka va kavalu, mbele ya basikaka na munoko ya yandi; bandeke yonso yukutaka na nsuni ya bau.

Nzaikulu 20

Dalaka imene kukangwa

¹Mono monaka wanjo kulumuka tuka zulu, ya ikele na nsabi ya dibulu ya konda nsuka, ye munyololo ye nene mu diboko ya yandi. *Nzai. 1:18; 9:1; 18:1*

²Yandi simbaka dalaka, nioka ya nkulu, ikele diable ye Satana, ye kangaka yandi mvu funda mosi. *Yes. 24:22; Nzai. 12:9*

³Ye losaka yandi mu dibulu ya konda nsuka, ye kangaka yo, ye tulaka kidimbu va zulu na yandi, na yandi takusa makanda ya bantu diaka ve, ti mvu funda mosi kumana. Nanima na mambu yai yandi takangulwa ntangu ndambu.

Kimfumu ya mvu funda

⁴Mono monaka bakiti ya nkembo ye bau ya vandaka va yau, ye mfundusu peswaka kwa bau, ye mono monaka miela ya bau ya zengwa ntu sambu na kitemo ya Yesu ye sambu na mambu ya Nzambi, ye bau ya sambilaka mbizi ve keti kifwanusu ya yandi, ye bau ya bakaka ve kidimbu va mbunzu ya bau ye va maboko ya bau. Bau vandaka na moyo, ye yalaka sikamosi na Klisto mvu funda mosi. *Dan. 7:9, 18, 22, 27; Nzai. 6:9; 13:15; 22:5*

⁵Bau ya bika mu bafwa vandaka na moyo diaka ve ti mvu funda mosi lunga. Yai ikele mfulukulu ya ntete. *Yes. 26:14*

⁶Kiese ye nlongo ikele ya bau ya ikele na kintuadi na mfulukulu ya ntete; lufwa ya zole ikele na ngolo ve va bau, kansi bau tavanda banganga ya Nzambi ye ya Klisto ye tayala sikamosi na yandi mvu funda mosi. *Yes. 61:6; Nzai. 1:6; 2:11; 5:10*

Satana kangulwa, yandi nwana, bau losaka yandi mu zanga ya tiya

⁷Bu mvu funda mosi imene kulunga, Satana, takangulwa na boloko ya yandi.

⁸Yandi tabasika kukusa makanda ya bantu ya ikele na fuma iya ya ntoto, yau ikele Ngongo ye Mangongo, ye kutikisa bau sikamosi ku mvita; ntalu ya bau ikele bonso zelo ya mbu. *Yes. 11:12; Yeh. 38:2; 29:1; Nzai. 7:1*

⁹Ye bau kwendaka ndambu yonso ya ntoto, bau zungaka kikuminu ya banlongo ya mbanza ya zolwa, ye tiya kulumukaka tuka zulu ye minaka bau. *5 Mose 23:14; Yeh. 38:8, 12, 22; 39:6*

¹⁰Diable ya kusaka bau loswaka mu zanga ya tiya ye sika ya mbizi ye mbikudi ya luvunu ikele; bau tamoniswa mpasi mu ntangu ye mpimpa mvu ya mvu. *5 Mose 14:10; 19:20*

Mfulukulu ya bantu ye mfundusu

¹¹Mono monaka kiti ya nene ya nkembo ya mpembe ye yandi ya vandaka va yo, ntoto ye zulu tinaka nantwala ya luse ya yandi, sika monikaka ve sambu na yau. *Yes. 6:1; Dan. 7:9; Nzai. 4:2*

¹²Mono monaka bafwa ya nene ye ya fioti telema nantwala ya kiti ya nkembo, ye minkanda kangulwaka, nkanda yankaka kangulwaka, ikele nkanda ya moyo; bafwa funduswaka sambu na bisalu ya bau bonso yo sonikwaka mu minkanda. *Yel. 17:1; Dan. 7:10; Malaki 3:16*

¹³Mbu vutulaka bafwa ya vandaka muna, lufwa ye nsi ya bafwa vutulaka bafwa ya vandaka muna, bau funduswaka, muntu na muntu bonso bisalu ya bau. *Yes. 26:19*

¹⁴Lufwa ye nsi ya bafwa loswaka mu zanga ya tiya; yai ikele lufwa ya zole, ikele zanga ya tiya. *Nzai. 19:20; 21:8*

¹⁵Kana nkumbu ya muntu sonikwaka ve mu nkanda ya moyo, yandi loswaka mu zanga ya tiya. *Nzai. 3:5; 13:8; 17:8; 21:27*

Nzaikulu 21

Yoane monaka zulu yampa ye ntoto yampa ye Yelusalemi yampa

¹Mono monaka zulu yampa ye ntoto yampa. Kadi zulu ya ntete ye ntoto ya ntete imene kuvila, ye mbu ikele diaka ve. *Yes. 65:17; 66:22; 2 Pet. 3:13*

²Mono monaka mbanza yanlongo, Yelusalemi yampa, kulumuka tuka zulu tuka Nzambi, ya imene kuyidikwa bonso nkento ya makwela, ya vwata mvwatu ya kitoko sambu na bakala ya yandi. *Eb. 12:22; Nzai. 8:12*

Ndinga basika na kiti ya nkembo, yo samuna kiese ya bantu ya vuluswa

³Mono kuwaka ndinga ya nene basika na kiti ya nkembo, kutuba: Tala, nzo ya lele ya Nzambi ikele nakati na bantu; ye yandi tavanda na bau, bau tavanda bantu ya yandi, ye Nzambi kibeni tavanda na bau ye vanda Nzambi ya bau. *Yeh. 37:27; 2 Kol. 6:16; Eb. 8:2; 9:11*

⁴Yandi takunguna mansanga yonso na meso ya bau, lufwa tavanda diaka ve, ntantu tavanda diaka ve, ye kudila ye mpasi tavanda diaka ve, kadi yina ya ntete imene kuluta. *Yes. 25:8; 35:10; 65:16; Nzai. 7:17*

⁵Yandi ya vanda va kiti ya nkembo tubaka: Tala, bima yonso mono ikele kusala yau yampa. Yandi tuba: Sonika, kadi mambu yai ikele ya kwikama ye ya kieleka. *Yes. 43:19; 2 Kol. 5:17; Nzai. 4:2; 22:6*

⁶Yandi tubaka kwa mono: Imene kusalwa. Mono ikele Alafa ye Omega, luyantiku ye nsuka. Mono tapesa kwa yandi ya ikele na kiwini kunwa na nto ya masa ya moyo na kufuta ve. *Yes. 44:6; 55:1; Yoa. 7:37; Nzai. 16:17; 19:9; 22:6, 17*

⁷Yandi ya nunga tayala bima yai, mono tavanda Nzambi ya yandi, ye yandi tavanda mwana ya mono. *Yel. 31:33; Zak. 8:8*

⁸Kansi bau ya ikele na boma, ye ya konda lukwikilu, ye ya sala masumu, ye bafwi ya bantu, ye bankwa bizumba, ye bankwa kindoki, ye basambidi ya biteki,

ye bankwa luvunu yonso, sika ya bau tavanda mu zanga ya lema, na tiya ye solofo, yai ikele lufwa ya zole. *1 Kol. 6:9; Ngal. 5:21; Ef. 5:6; Nzai. 20:10, 14; 22:15*

Yelusalemi yampa, mutindu yo ikele

⁹Mosi ya banjo yina nsambwadi ya vandaka na malongo nsambwadi ya fuluka na bampasi nsambwadi ya nsuka tubaka kwa mono, kutuba: Kwiza awa, mono tasonga nge nkento ya makwela, ikele nkento ya Mwana Dimeme. *Nzai. 15:1, 6; 17:1; 19:7*

¹⁰Yandi nataka mono mu mpeve ku mongo ya nene ye ya nda, ye songaka mono mbanza ya nlongo, Yelusalemi, ya kulumuka tuka zulu ye tuka Nzambi. *Yeh. 40:2; Mat. 27:53; Nzai. 3:12; 17:3*

¹¹Yo vandaka na nkembo ya Nzambi. Yo kienzimaka bonso ditadi ya luta ntalu, bonso ditadi ya yaspisi, ye bonso talatala ya moni-moni. *Yes. 60:1; Yeh. 43:2; Nzai. 4:3; 15:8*

¹²Yo vandaka na lupangu ya nene ya nda, ye ikele na mielo kumi ye zole, na mielo kumi ye zole yina banjo kumi ye zole telemaka, bankumbu sonamaka va mielo, ikele bankumbu ya makanda kumi ye zole ya bana ya Isaeli. *Yeh. 48:31*

¹³Na lweka ya este vandaka mielo tatu, na lweka ya node mielo tatu, na lweka ya sude mielo tatu, na lweka ya weste mielo tatu.

¹⁴Ye lupangu ya mbanza ikele na lufulu kumi ye zole, ye va yau sonikwa bankumbu kumi ye zole ya bantumwa kumi ye zole ya Mwana Dimeme. *Ef. 2:20; Eb. 11:10*

¹⁵Yandi ya tubaka kwa mono vandaka na tezo ya wola kuteza mbanza ye mielo ya yo ye lupangu ya yo. *Yeh. 40:3, 38; Nzai. 11:1*

¹⁶Lweka iya ya mbanza vandaka kitezo mosi, nda ya yo ikele kitezo mosi na nene ya yo. Yandi tezaka mbanza na tezo, yo vandaka kilometela funda zole ye kama iya. Kitezo ya nene ye nda ya yo, ye ntela ya yo ikele kitezo mosi. *Yeh. 41:21; 43:16; 45:2; 48:16, 20*

¹⁷Yandi tezaka lupangu ya yo, yo ikele bonso metela makumi nsambwadi ye tanu, yo ikele bonso kitezo ya muntu, ye yo ikele kitezo ya wanjo mpe.

¹⁸Lupangu yina vandaka ya matadi ya yaspisi, mbanza vandaka ya wola ya vedila bonso talatala ya mpembe. *Zak. 2:5*

¹⁹Balufulu ya lupangu ya mbanza tulwaka matadi ya mutindu yonso ya ntalu; lufulu ya ntete ikele ya yaspisi, ya zole ya safili, ya tatu ya kalasedoni, ya iya ya emelode, *Yes. 54:11*

²⁰ya tanu ya saladoni, ya sambanu ya konalini, ya nsambwadi ya kilisolita, ya nana ya belili, ya uvwa ya topasi, ya kumi ya kilisopisi, ya kumi ye mosi ya hiasinta, ya kumi ye zole ya ametista.

- ²¹Ye mielo kumi ye zole ikele ya matadi nzimbu kumi ye zole, mwelo mosimosi ikele nzimbu mosimosi. Balabala ya mbanza ikele ya wola ya vedila bonso talatala ya mpembe. *Nzai. 21:12; 22:2*
- ²²Mono monaka tempelo muna ve, kadi Mfumu Nzambi, Nkwa Ngolo, ye Mwana Dimeme ikele tempelo ya yo.
- ²³Mbanza ikele na nsatu ve ya ntangu keti ya ngonda kukienzula yo, kadi nkembo ya Nzambi ikele kukienzula yo, mwini ya yo ikele Mwana Dimeme. *Yes. 60:19; Nzai. 22:5*
- ²⁴Makanda ya bantu tatambula nakati mwini ya yo, bantinu ya ntoto takotisa mu yo nkembo ya bau. *Nk. 72:10; Yes. 2:3; 60:3*
- ²⁵Mielo ya yo takangwa ta fioti ve mu ntangu, kadi mpimpa tavanda kuna ve. *Yes. 60:11; Zak. 14:7; Nzai. 22:5*
- ²⁶Bau tatwala nkembo ye nzitusu ya makanda ya bantu muna. *Yes. 60:5; 66:12*
- ²⁷Konsokima ya sumuka takota muna ta fioti ve, keti muntu ya sala masumu keti luvunu lenda kukota muna ve, kansi bau kaka ya sonama mu nkanda ya moyo ya Mwana Dimeme. *Yes. 35:8; 52:1; Yeh. 44:9; Nzai. 13:8; 20:12; 2:15*

Nzaikulu 22

- ¹Yandi songaka mono nzadi ya masa ya moyo, ya kienzima bonso ditadi ya moni-moni, yo basika na kiti ya nkembo ya Nzambi ye ya Mwana Dimeme. *Yeh. 47:1; Zak. 14:8*
- ²Ye yo luta nakati balabala ya mbanza. Na simu yai ya nzadi, ye na simu yina ikele nti ya moyo ya buta mabundu mutindu kumi ye zole, yo ikele kuyela mabundu ngonda na ngonda. Matiti ya nti ikele kubelula makanda ya bantu. *1 Mose 2:9; Yeh. 47:7, 12; Nzai. 2:7*
- ³Ye kuna tavanda ndola diaka ve, ye kiti ya nkembo ya Nzambi ye ya Mwana Dimene tavanda muna, ye basielo ya yandi tasadila yandi. *Zak. 14:11*
- ⁴Bau tamona luse ya yandi, nkumbu ya yandi tavanda va mbunzu ya bau. *Nk. 17:15; 42:3; Mat. 5:8; 1 Kol. 13:12; 1 Yoa. 3:2; Nzai. 3:12*
- ⁵Muna tavanda mpimpa diaka ve, ye bau tavanda na nsatu ve ya mwini ya mwinda keti mwini ya ntangu, kadi Mfumu Nzambi tavanda mwini kwa bau, ye bau tayala mvu ya mvu. *Nk. 36:9; Yes. 60:19; Dan. 7:27; Nzai. 21:23, 25*

Mambu ya Nzambi ikele ya kwikama

- ⁶Yandi tubaka kwa mono: Mambu yai ikele ya kwikama ye ya kieleka, ye Mfumu, Nzambi ya bampeve ya bambikudi fidisaka wanjo ya yandi kusonga basielo ya yandi mambu ya takwiza nswalu. *Nzai. 1:1; 19:9; 21:5*

⁷Tala, mono takwiza nswalu. Kiese ikele na yandi ya keba mambu ya mbikudulu ya nkanda yai. *Nzai. 1:3; 3:11*

Yoane fukama ye sambila

⁸Ye mono Yoane ikele yandi ya kuwaka ye monaka mambu yai. Bu mono kuwaka ye monaka, mono fukamaka kusambila nantwala na makulu ya wanjo yina ya songaka mono mambu yai.

⁹Yandi tubaka kwa mono: Tala, sala mpilayai ve. Mono ikele sielo sikamosi na nge ye bampangi ya nge bambikudi, ye bau ya keba mambu ya nkanda yai. Sambila Nzambi.

¹⁰Yandi tubaka kwa mono: Sweka ve mambu ya mbikudulu ya nkanda yai; kadi ntangu ikele mfinama. *Dan. 12:4; Nzai. 1:3; 10:4*

¹¹Yandi ya ikele kusala mambu ya mbi, bika yandi sala mbi, yandi ya sumuka, bika yandi vanda ya sumuka, yandi ya ikele lunungu bika yandi sala lunungu diaka, yandi ya nlongo bika yandi vanda nlongo. *Dan. 12:10; 2 Tim. 3:13*

Nsendo ya balongo-ye ya basumuki

¹²Tala, mono takwiza nswalu ye nsendo ya mono ikele na mono kupesa muntu na muntu, bonso kisalu ya yandi. *Nk. 62:12; Yes. 40:10; 62:11; Nzai. 2:3; 20:12; 22:7*

¹³Mono ikele Alafa ye Omega, ya ntete ye ya nsuka, luyantiku ye nsuka. *Yes. 41:4; 44:6; 48:12; Nzai. 1:8, 17; 21:6*

¹⁴Kiese ikele na bau ya sukula mvwatu ya bau, na bau lenda kupeswa nzila na kwiza ku nti ya moyo ye kota mu mielo mu mbanza. *Nzai. 7:14; 21:12*

¹⁵Kansi nanganda ikele bambwa ye bankwa kindoki ye bankwa bizumba ye bafwi ya bantu ye bansambidi ya biteki ye yonso ya zola ye sala luvunu. *Mat. 7:6; 1 Kol. 6:9; Fili. 3:2; Nzai. 21:8*

¹⁶Mono Yesu fidisaka wanjo ya mono kwa beno kusonga kitemo ya mambu yai kwa mabundu. Mono ikele mwanzi ye kibutu ya Davidi, mbwetete ya nsuka ya kienzima. *Yes. 11:1, 10; Nzai. 1:11; 2:28; 3:22; 5:5*

¹⁷Mpeve ya nkento ya makwela tuba: Kwiza! Yandi ya kuwa, bika yandi tuba: Kwiza! Yandi ya ikele na kiwini, bika yandi kwiza, yandi ya zola, bika yandi baka masa ya moyo ya futa ve. *Yes. 55:1; Yoa. 4:14; 7:37; Nzai. 14:13; 21:6*

Kukeba mambu ya mbikudulu

¹⁸Mono songa kitemo kwa konso muntu ya kuwa mambu ya mbikudulu ya nkanda yai; Kana muntu tayika mambu yankaka ku yau, Nzambi tayika kwa yandi bampasi ya sonama mu nkanda yai. *5 Mose 4:2; Bing. 30:6; Nzai. 15:1, 6*

¹⁹Kana muntu katula mambu yai ya nkanda ya mbikudulu yai, Nzambi takatula, sika ya yandi na nti ya moyo, ye na mbanza yanlongo ya ikele kusonama mu nkanda yai. *5 Mose 12:32; Nzai. 21:10; 22:2*

Mfumum takwiza nsawalu

²⁰Yandi ya songa kitemo ya mambu yai, tuba: E, mono ikele kwiza nswalu.
Amen! Mfumu Yesu, kwiza!

²¹Nlemvo ya Mfumu Yesu vanda na banlongo yonso! Amen.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil